

ХРЕСТОМАТИЯИ ФАЪОЛИЯТИ ОПЕРАТИВИ-ҶУСТУҶӢ

*Ба истиқболи 30-солагии
Истиқлолияти давлатии
Ҷумҳурии Тоҷикистон*

**ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН
ВАЗОРАТИ ҚОРҶОИ ДОХИЛӢ
АКАДЕМИЯ**

**ХРЕСТОМАТИЯИ ФАЪОЛИЯТИ
ОПЕРАТИВИ-ҶУСТУҶӢ**

Дастури илмӣ-амалӣ

Душанбе
«ЭР-граф»
2018

ББК 67.99 (2) 116.31
УДК 343.74 (575.3)
Х-80

МУРАТТИБОН:

Шарифзода Файзалӣ Раҳмоналӣ – сардори Академияи ВКД Чумҳурии Тоҷикистон, номзади илмҳои ҳуқуқ, дотсент, генерал-майори милитсия

Юлдошев Рифат Раҳмадҷонович – сардори шуъбаи адъюнктураи Академияи ВКД Чумҳурии Тоҷикистон, номзади илмҳои ҳуқуқ, дотсент, подполковники милитсия

Самиев Назар Мурадович – сардори факултети № 6 Академияи ВКД Чумҳурии Тоҷикистон, номзади илмҳои ҳуқуқ, полковники милитсия

Зери назари
Вазири қорҳои дохилии Чумҳурии Тоҷикистон,
номзади илмҳои ҳуқуқ, дотсент, Ҳуқуқшиноси шоистаи Тоҷикистон,
генерал-полковники милитсия
Раҳимзода Рамазон Ҳамро

Х-80

Хрестоматияи фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ: дастури илмӣ-амалӣ. – Душанбе: «ЭР-граф», 2018. – 520 с.

Дар хрестоматияи мазкур қонунгузори амалқунанда ва аз эътибор соқитшудаи Чумҳурии Тоҷикистон дар самти фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ, ҳумчунин рӯйхати сарчашмаҳои илмӣ ва таълимии фанни фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ, ки аз ҷониби олимони ватанӣ таълиф гаштаанд, ҷамъоварӣ карда шудаанд.

Дастури илмӣ-амалӣ ба доираи васеи хонандагон тавсия карда мешавад.

ISBN 978-99975-69-32-5

ББК 67.99 (2) 116.31

© Шарифзода Ф.Р., Юлдошев Р.Р., Самиев Н.М., 2018
© Академияи ВКД Чумҳурии Тоҷикистон, 2018

МУНДАРИЧА

Пешгуфтор	9
-----------------	---

ФАСЛИ I.

ҚОНУНҲОИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН ДАР БОРАИ ФАЪОЛИЯТИ ОПЕРАТИВӢ-ҶУСТУҶӢ

1.1. Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон" аз 23 декабри соли 1993	12
1.2. Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ" аз 23 майи соли 1998	23
1.3. Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ" аз 25 марти соли 2011	44

ФАСЛИ II.

ҚОНУНҲОИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН, КИ МАСЪАЛАҲОИ МУХТАЛИФИ ФАЪОЛИЯТИ ОПЕРАТИВӢ-ҶУСТУҶӢИРО БА ТАНЗИМ МЕДАРОРАНД

2.1. Қонуни конститусионии Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи мақомоти прокуратураи Ҷумҳурии Тоҷикистон» аз 25 июли соли 2005	66
2.2. Кодекси иҷроӣ қазои ҷиноятӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 6 августи соли 2001	73
2.3. Кодекси гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3 декабри соли 2004	76
2.4. Кодекси муҳофизатии ҷиноятӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3 декабри соли 2009	79
2.5. Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо» аз 10 декабри соли 1999	93
2.6. Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Номгӯи маълумоти дорои сирри давлатӣ» аз 10 майи соли 2002	102
2.7. Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи алоқаи фелдгерӣ» аз 02 декабри соли 2002	118
2.8. Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи милитсия» аз 17 майи соли 2004	128

2.9. Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Гвардияи Миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон» аз 15 июли соли 2004.....	142
2.10. Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи мубориза бар зидди коррупсия» аз 25 июли соли 2005.....	146
2.11. Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон» аз 20 марти соли 2008	152
2.12. Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ҳимояи давлатии иштирокчиёни муҳофизати судии ҷиноятӣ» аз 29 декабри соли 2010	166
2.13. Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи мубориза бар зидди ҷинояткории муташаккилона» аз 28 декабри соли 2013	179
2.14. Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи сирри давлатӣ» аз 26 июли соли 2014.....	187
2.15. Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи муқовимат ба савдои одамон ва расонидани кӯмак ба қурбониёни савдои одамон» аз 26 июли соли 2014	224

ФАСЛИ Ш.

САНАДҲОИ МЕЪЁРИИ ҲУҚУҚИЕ, КИ МАСЪАЛАҲОИ МУҲТАЛИФИ ҶАЪОЛИЯТИ ОПЕРАТИВӢ-ҶУСТУҶӢРО БА ТАНЗИМ МЕДАРОРАНД

3.1. О добровольной сдаче и изъятии огнестрельного оружия, боеприпасов и военной техники у населения Республики Таджикистан : указ Президента Республики Таджикистан от 2 декабря 1994 г.	248
3.2. О мерах по усилению борьбы с преступностью, укреплению законности и правопорядка : указ Президента Республики Таджикистан от 23 сентября 1995 г.	251
3.3. О неотложных мерах по усилению борьбы с незаконным оборотом наркотиков: указ Президента Республики Таджикистан от 12 апреля 1996 г.....	254
3.4. О мерах по усилению борьбы с терроризмом : указ Президента Республики Таджикистан от 21 апреля 1997 г.....	258
3.5. Положение о Координационном совете правоохранительных органов по борьбе с преступностью : указ Президента Республики Таджикистан от 11 апреля 2001 г.....	260

3.6. Об утверждении Инструкции по организации взаимодействия следственных аппаратов с оперативными, экспертно-криминалистическими и другими службами органов внутренних дел при предупреждении, раскрытии и расследовании преступлений : приказ МВД Республики Таджикистан от 20 февраля 2010 г.	266
3.7. Оид ба тасдиқи Дастурамал дар бораи тартиби амали кормандони милитсия дар ҷойи содиршавии ҷиноят : фармони ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 20 феввали соли 2010	274
3.8. Дар бораи тасдиқ намудани Дастурамал оид ба тартиби пешниҳод намудани натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ ба таҳқиқбаранда, муфаттиш, прокурор, судя ва суд дар мақомоти корҳои дохилӣ : фармони ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 12 июли соли 2010.....	285
3.9. Оид ба таъсиси гурӯҳи муштараки оперативӣ-ҷустуҷӯии доимоамалкунандаи ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон, Агентии назорати давлатии моливи ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Агентии назорати маводи нашъаовари назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон: фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 23 сентябри соли 2011	296
3.10. Дар бораи муқаррар намудани Номгӯи намудҳои воситаҳои махсуси техникае, ки барои ғайриошкоро ба даст овардани иттилоот дар ҷараёни амали намудани фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ таъин гардидаанд : қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 07 октябри соли 2011	298
3.11. Оид ба тасдиқи Намудҳои воситаҳои махсуси химояи шахси, алоқа ва огоҳонӣ аз хавфу хатар, ки ба шахси химояшаванда дода мешавад ва тартиби додани онҳо : қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 02 ноябри соли 2011	301
3.12. Национальная стратегия по борьбе с незаконным оборотом наркотиков в Республике Таджикистан на 2013-2020 годы : указ Президента Республики Таджикистан от 13 февраля 2013 г.....	307
3.13. Положение о координации деятельности органов по борьбе с коррупцией : указ Президента Республики Таджикистан от 25 ноября 2015 г.....	313
3.14. Дар бораи ташкили назорати прокурорӣ оид ба таъмини риояи дақиқ ва яхелаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ» ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқи марбут ба он : фармони Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 21 октябри соли 2015.....	319

ФАСЛИ IV.

САНАДҲОИ МЕЪЁРИИ ХУҚУҚИИ УМУМИЭЪТИРОФШУДА, КИ МАСЪАЛАҲОИ МУХТАЛИФИ ФАЪОЛИЯТИ ОПЕРАТИВИ- ЧУСТУҚЎИРО БА ТАНЗИМ МЕДАРОРАНД

4.1. Модельный закон "Об оперативно-розыскной деятельности" (от 16 ноября 2006 г.)	326
4.2. Модельный закон "О негосударственной (частной) сыскной деятельности" (от 27 марта 2017 г.)	343
4.3. Договор государств-участников СНГ о межгосударственном розыске лиц (от 10 декабря 2010 г.)	366
4.4. Соглашение о взаимоотношениях МВД в сфере обмена информацией (от 03 января 1992 г.)	373
4.5. Соглашение о сотрудничестве МВД в сфере борьбы с организованной преступностью (от 17 февраля 1994 г.)	378
4.6. Соглашение о сотрудничестве государств-участников СНГ в борьбе с преступностью (от 25 ноября 1998 г.)	384
4.7. Соглашение о сотрудничестве в сфере осуществления специального сопровождения оперативно-розыскной деятельности (от 18 декабря 1998 г.)	393
4.8. Конвенция о правовой помощи и правовых отношениях по гражданским, семейным и уголовным делам (от 22 января 1993 г., г. Минск)	400
4.9. Конвенция о правовой помощи и правовых отношениях по гражданским, семейным и уголовным делам (от 07 октября 2002 г., г. Кишинев)	429
4.10. Проект рекомендаций по сближению и гармонизации законов государств-членов ОДКБ об оперативно-розыскной деятельности (от 26 ноября 2015 г., г. Санкт-Петербург)	478

ФАСЛИ V.

РҶҲАТИ САРЧАШМАҲОИ ИЛМӢ ВА ТАЪЛИМӢ ДАР СОҲАИ ФАЪОЛИЯТИ ОПЕРАТИВИ-ЧУСТУҚЎӢ

5.1. Рӯйхати тадқиқоти диссертатсионии олимони ватанӣ, ки бо ихтисоси илмии 12.00.09, 12.00.11 ва 12.00.12 химоя шудаанд	502
5.2. Рӯйхати сарчашмаҳои таълимӣ ва илмии фанни фаъолияти оперативӣ-чустуқӯӣ	507

ПЕШГУФТОР

Бо шарофати таҳкими Истиқлолияти давлатӣ ва расидан ба Ваҳдати комили ҷомеаи Тоҷикистон, ки бо талош ва кӯшишҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон насиби мо гардида дар ҳама бахшҳои ҳаёти ҷамъиятӣ, хосатан дар фаъолияти мақомоти корҳои дохилӣ музаффариятҳои назаррас ба мушоҳида мерасанд.

Натиҷаҳои, ки имрӯзҳо дар фаъолияти рӯзмарраи ин ниҳоди қудратманди давлатӣ дар самти таъмини тартибот ва амнияти ҷамъиятӣ, мубориза бар зидди мураккабтарин унсурҳои ҷинояткорӣ, аз ҷумлаи терроризм ва ифротгароӣ ба даст омадаанд, хело зиёд мебошанд.

Бояд хотирнишон сохт, ки мақомоти корҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар баробари масъулият, ки давлату Ҳукумат дар назди он гузоштааст, ҳамзамон ба масъалаи таълиму тарбия ва раванди омода намудани кадрҳои миллӣ барои мақомоти ҳифзи ҳуқуқи кишвар тавассути Академияи ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон тавачҷуҳи хоса зоҳир менамояд.

Академияи ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон яке аз муассисаҳои олии таълимӣ буда, дар баробари омода намудани мутахассисони касбӣ, ҳамзамон масъулияти омода намудани мутахассисони илмӣ ва илмӣ-педагогиро низ ба уҳда дорад. Яъне метавон гуфт, ки яке аз самтҳои афзалиятноки фаъолияти Академияи ВКД ин пешбурди корҳои таълимӣ ва илмӣ-тадқиқотӣ мебошад, ки самараи хуб ба бор оварда истодааст.

Дар низоми омода намудани кадрҳои баландсифатсози риштаи ҳуқуқшиносӣ фанни таълимии «Фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ» мақоми махсусро дорад. Ин ҳолати қайдгардида дар Академияи ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон истисно набуда пояи таҳассуси фаъолияти мақомоти корҳои дохилӣро ташкил медиҳад. Махз, инкишофи фанни таълимӣ ва илми фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ, васеъ ва дуруст истифода бурдани дастовардҳо ва ҷузъиёти қонунгузори соҳавӣ, амалияи ҳуқуқатбикномаи мақомоти судӣ, ҳифзи ҳуқуқ ва дигар сохторҳои қудратии Ҷумҳурии Тоҷикистон шароит фароҳам оварданд, то ин ки дар самтҳои номбаршуда маводи таълимии баландсифат омода карда шавад.

Бояд қайд намуд, ки ташаббуси роҳбарияти Вазорати қорҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба таъсис додани ҳайати муаллифон ва мураттибон бо мақсади омода намудани китобҳои дарсии соҳавӣ бо ҷалби мутахассисони соҳа иқдоми нахустин набуда, баҳри ганӣ гардонидани фонди таълимӣ ва илмӣ муассисаҳои таълимӣ таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва китобхонаҳои кишвар равона карда шудааст.

Таваҷҷуҳи хоса зоҳир намудани роҳбарияти Вазорати қорҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар инкишоф ва рушди самтҳои афзалиятноки фаъолияти Академияи ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон, густариш додани ҳамкорӣ бо олимони варзидаи кишвар ва берун аз он, тақвият додани фаъолияти таълимӣ ва илмӣ-педагогӣ аз ҳайати профессорону омӯзгорон масъулияти дучандро тақозо менамояд. Вобаста аз натиҷаҳои бадастомада, бо итминони комил метавон ибрози ақида намуд, ки дар ин ҷода боз қадами устувори навбатӣ гузошта шуд. Таъсис додани ҳайати мураттибон ва омода шудани маводи мазкур шаҳодати гуфтаҳои боло мебошад.

Хрестоматияи таълифгашта бо мақсади гирд овардани сарчашмаҳои соҳаи конунгузорӣ, маҳзани илмӣ-таълимӣ фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ва шиносии бевосита бо ин қабил дастовардҳо таҳия шудааст, ки аз рушди илм ва амалияи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ хабар медиҳад.

Дар ин мавод, ки ба доираи васеи хонандагон тавсия карда мешавад, тамоми санадҳои меъёрии ҳуқуқии соҳавӣ амалкунанда ва аз эътибор соқитшуда бо дарҷ намудани сарчашмаҳои расмӣ интишор гаштани ин санадҳо чамъ оварда шудаанд. Солшумории онҳо тибқи қабул ва ба тасвиб расидани охири он оварда шудаанд.

Баъзе аз санадҳои меъёрии ҳуқуқии истифодашуда дар шакли иқтибос оварда шуда, аксарияти онҳо дар шакли пурра чамъоварӣ карда шудаанд.

Мураттибон кӯшиш карданд, ки дар самти омӯзиши фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ маводи таълифгашта ҳамчун китоби рӯимизии доирае шахсоне гардад, ки ба фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ, ҳамчун фанни таълимӣ, ҳамчун илм ва ҳамчун фаъолияти махсус таваҷҷуҳи беандоза доранд.

Дар навбати худ, мураттибон кӯшиш ба харҷ доданд, то ин ки дар раванди инкишоф додани донишҳои бунёдии соҳавӣ, баланд бардоштани маҳорату малакаи касбии ҳуқуқшиносони ҷавон, кормандони ботаҷрибаи мақомоти судӣ ва ҳифзи ҳуқуқ маводи мазкур саҳми арзанда дошта ҳамчун воситаи таълимӣ, илмӣ-

амалӣ дар фаъолияти ҳамаҷузай мақомоти ҳифзи ҳуқуқ истифода шавад.

Бояд тазаққур дод, ки мурағғибон ба ҳамаи тақлифу пешниҳодҳо ва тавсияҳо ҷиҳати дар оянда мукамал сохтани матни мавод, ки аз ҷониби хонанда ва ҳамкасбон ба самъи мурағғибон расонида мешаванд, қаблан миннатдории худро баён месозанд.

*Вазири қорҳои дохилии
Ҷумҳурии Тоҷикистон,
номзади илмҳои ҳуқуқ, доктор,
Ҳуқуқшиноси шоистаи Тоҷикистон,
генерал-полковники милитсия
Раҳимзода Рамазон Ҳамро*

ФАСЛИ I. ҚОНУНҲОИ ҚУМҲУРИИ ТОЧИКИСТОН ДАР БОРАИ ФАЪОЛИЯТИ ОПЕРАТИВӢ-ҚУСТУҚӢ

1.1. Қонуни Қумхурии Тоҷикистон «Дар бораи фаъолияти оперативӣ-қустуқӣ дар Қумхурии Тоҷикистон» аз 23 декабри соли 1993 таҳти № 923

*Аз эътибор соқит доништа шуд бо Қонуни Қумхурии
Тоҷикистон аз 23.05.98 сол таҳти № 651*

**Ахбори Шӯрои Олии Қумхурии Тоҷикистон ва Маҷлиси Олии Қумхурии
Тоҷикистон, 1994, № 3-4 моддаи 68; 1996, № 3, моддаи 48 (қисми V); 1996,
№ 4, моддаи 62 (қисми IV); 1997, № 9, моддаи 117 (қисми V**

Қонуни мазкур мундариҷаи фаъолияти оперативӣ-қустуқӣро дар қаламрави Қумхурии Тоҷикистон амалишавандаро муайян намуда, системаи кафолатҳои қонуниро ҳангоми иҷрои иқдомоти оперативӣ-қустуқӣ мустаҳкам менамояд.

ФАСЛИ I

МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 1. Фаъолияти оперативӣ-қустуқӣ

Фаъолияти оперативӣ-қустуқӣ – як навъ фаъолияти мебошад, ки ба таври ошкоро ё махфӣ аз тарафи мақомоти давлатӣ ва ҷузъу томҳои оперативии мувофиқи қонуни мазкур ба ин қор ваколатдоршуда дар ҳудуди салоҳияти онҳо бо роҳи амалӣ намудани иқдомоти оперативӣ-қустуқӣ ба мақсади муҳофизати ҳаёт, сӣҳатӣ, ҳуқуқ ва озодиҳои шахс, моликият, беҳатарии ҷамъият ва давлат аз қасдҳои ҷиноӣ сурат мегирад.

Моддаи 2. Вазифаҳои фаъолияти оперативӣ-қустуқӣ

Вазифаҳои фаъолияти оперативӣ-қустуқӣ аз инҳо иборатанд:
- ошқор, пешгирӣ, қатъ ва фош намудани ҷиноят ва ҳамҷунин ашхосе, ки онҳоро омода месозанд, содир менамоянд ё содир намудаанд;
- амалӣ намудани қустуқӣ ашхоси аз мақомоти таҳқиқотӣ, тафтишотӣ ва додгоҳӣ пинҳоншуда, аз ҷазои ҷиноӣ саркашинамуда ва шаҳрвандони бедарак гумшуда.

Моддаи 3. Усулҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ

Фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ба усулҳои қонуни, эҳтироми ҳуқуқ ва озодиҳои шахс, пинҳонкорӣ ва пайвастанӣ иқдоми ошкоро ва махфӣ асос меёбад.

Моддаи 4. Асоси ҳуқуқи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ

Асоси ҳуқуқи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ Қонуни асосии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Қонуни мазкур, ҳамчунин қонунҳо ва асноди дигари ҳуқуқи Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошанд.

Мақомоте, ки фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро амалӣ мекунанд, дар ҳудуди салоҳияти худ, мутобиқи қонунгузорӣ ва мувофиқа бо Додгоҳи Тоҷикистон асноди нормативiero нашр менамоянд, ки ташкили гузаронидани иқдоми оперативӣ-чустучӯиро танзим мекунанд.

Моддаи 5. Риоя кардани ҳуқуқ ва озодиҳои шахс дар фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ

Амалӣ намудани фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ барои расидан ба мақсад ва иҷрои вазифаҳое, ки дар қонуни мазкур пешбинӣ нашудаанд, ҷоиз нест. Агар шахсе гумонбар шавад, ки амали мақомоти фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро анҷомдиханда боиси маҳдуд гардидани ҳуқуқ ва озодиҳои ӯ гардидааст, метавонад оиди ин амал ба мақоми болоӣ ва додгоҳ шикоят намояд.

Шахсе, ки гуноҳи ӯ дар содир намудани мувофиқи тартиби дар қонун муайяншуда собит шудааст, ҳуқуқ дорад, аз мақоме, ки фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро анҷом медиҳад, оиди хусусияти иттилоъ дар бораи ӯ ба даст омада дар ҳудуде, ки тақозои махфӣкорӣ иҷозат медиҳад ва бо истисноӣ ифшоӣ сирри давлатӣ маълумот талаб мекунанд.

Дар сурати рад шудани дархост оиди гирифтани маълумот шахси мазкур ҳуқуқ дорад, ки ба додгоҳ шикоят намояд. Дар ҷараёни баррасии парванда дар додгоҳ вазифаи исботи асоснокии чунин қарор ба мақомоти дахлдоре гузошта мешавад, ки фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро анҷом медиҳад.

Ба мақсади таъмини баррасии мукамал ва ҳамаҷонибаи парванда мақоме, ки фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро анҷом медиҳад, вазифадор аст бо дархости додрас ба ӯ ҳуччатҳоро пешниҳод намояд, дар онҳо маълумоте бошанд, ки ба аризадиханда додани онҳо манъ шуда бошад, ба истисноӣ маълумот оиди ашхосе, ки дар амалӣ намудани иқдоми фаъолияти оперативӣ-чустучӯии махфӣ ҳамкорӣ намудаанд. Ҳуччатҳои дар натиҷаи амалӣ намудани тадбирҳои оперативӣ-чустучӯӣ ба даст омада дар хусуси ашхосе, ки гунаҳкориҳои онҳо мувофиқи тартиби дар қонун пешбинишуда дар содири ҷиноят исбот нашудааст, муддати як сол муҳофизат ва баъдан нобуд карда мешаванд, агар иҷрои вазифаҳои хизматӣ ва адолати додгоҳӣ тақозои дигар надошта бошанд. Се моҳ қабл аз нобуд намудани ҳуччатҳое, ки натиҷаи тадбирҳои оперативӣ-чустучӯиро инъикос менамоянд ва бо

рухсати додситон сурат гирифтаанд, оиди ин кор додситони дахлдор огоҳ сохта мешавад. Ба мақомте (ашхоси вазифадоре), ки фаъолияти оперативӣ-чустуҷӯиро анҷом медиҳанд ва манфиати ягон ҳизби сиёсӣ амал кардан, дар кори мақомоти намояндагӣ ва додгоҳии ҳокимият ва ҳамчунин иттиҳодияҳои чамъиятӣ ва ё ташкилотҳои диние, ки мувофиқи тартиби пешбиникардаи қонун ба қайд гирифта шудаанд, ба мақсади расонидани таъсир ба равиши фаъолияти онҳо махфӣ ширкат намоянд.

Дар сурати аз тарафи мақоме (шахси вазифадоре), ки фаъолияти оперативӣ-чустуҷӯиро амалӣ менамояд, вайрон гардидани ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунии одамон ва ашхоси ҳуқуқӣ, мақоми болоӣ, додситон ё додрас вазифадоранд, ки барои барқарор сохтани ин ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунӣ ва ҷуброни зарари воридшуда мутобиқи қонун-гузори Чумхурии Тоҷикистон чораҳо андешанд.

ФАСЛИ II

АМАЛӢ НАМУДАНИ ИҚДОМОТИ ОПЕРАТИВӢ-ЧУСТУҶӢӢ

Моддаи 6. Иқдомоти оперативӣ-чустуҷӯӣ

Иқдомоти оперативӣ-чустуҷӯӣ танҳо замоне сурат мегирад, ки барои вазифаи дар моддаи 2 Қонуни мазкур пешбинишуда бо роҳи дигар ғайри имкон бошад.

Барои иҷрои ин вазифаҳо мақомте, ки фаъолияти оперативӣ-чустуҷӯиро амалӣ менамоянд, бо назардошти қоидаҳои махфӣкори қори зайлро анҷом медиҳанд:

- 1) пурсиши шаҳрвандон;
- 2) чамъоварии маълумот;
- 3) чамъоварии намунаҳои хат, ҳуҷҷатҳо ва дигар ашёҳои, ки ба таҳқиқоти муқоисавӣ заруранд;
- 4) хариди озмоишӣ;
- 5) таҳқиқи ашёҳо ва ҳуҷҷатҳо;
- 6) назорат намудан;
- 7) тасбитаи шахсият;
- 8) муоинаи биноҳо, иморатҳо, иншоотҳо, минтақаҳои маҳал ва воситаҳои нақлиёт;
- 9) назорати муросилоти почта ва телеграф;
- 10) сензураи мукотибаи маҳбусон;
- 11) назорат намудани гуфтугӯҳои телефонӣ ва ғайра;
- 12) гирифтани иттилоот аз васоити техникаи алоқа;
- 13) таъмини назорат ба таҳвили васоили мадҳушкунанда ва моддаҳои табодулооти рӯҳӣ;
- 14) назорат ва тафтиш, кофтукови шахсӣ ва гузориши оперативӣ.

Амалиёти дар қисми дуввуми моддаи мазкур муайяншуда бо роҳи чорабиниҳои оперативӣ-чустуҷӯӣ иҷро мешаванд. Феҳристи ин амалиёт

мукаммал аст ва танҳо қонун метавонад ба онҳо тағйирот ва илова дохил намояд.

Дар чараёни амалӣ намудани иқдомоти оперативӣ-чустучӯӣ аз системаҳои иттилоотӣ, сабтҳои тасвир, аудио, синамо, аккосӣ ва ҳамчунин васоили техникӣ, ки ба зиндагӣ ва сиҳати шахс ва муҳити атроф зарар надошта бошанд, истифода мешаванд.

Ашхоси вазифадори мақомоте, ки иқдомоти оперативӣ-чустучӯиро амалӣ менамоёнд, вазифаи онро бо роҳи ширкати шахсӣ дар ташкил ва гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ, истифодаи кӯмаки ашхоси вазифадор ва мутахассисоне, ки соҳиби маърифати илмӣ, техникӣ ва ғайраи махсус мебошанд ва ҳамчунин ҳамкориҳои шаҳрвандони алоҳида бо ризоияти онҳо дар асоси ошкоро ва махфӣ иҷро менамоёнд.

Ташкил ва тактикаи амалӣ намудани иқдомоти оперативӣ-чустучӯӣ вобаста ба дараҷаи махфият сирри хидматӣ, давлатӣ ё ҳарбӣ мебошад. Ифшои он мутобики санадҳои қонунгузори амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон масъулиятро ба худ дорад.

Моддаи 7. Асосҳо барои гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ

Асосҳо барои гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ инҳо мебошанд:

1) мавҷудияти парвандаи ҷиноии оғозёфта;

2) ба мақомоте, ки фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ амалӣ менамоёнд, маълум гардидани иттилоот оиди:

аъмоли зидхукуки тайёршудаистода, анҷомёфтаистода ва ё содиршуда, ки барои он гузаронидани тафтиши пешакӣ бинобар набудани маълумоти собиткунандаи ҷиноят ҳатмӣ мебошад;

ашхосе, ки аз мақомоти таҳқиқот, тафтишот ва додгоҳ пинҳон шудаанд ва ё аз ҷазои ҷиноӣ саркашӣ намудаанд;

бедарак ғайб задани шаҳрвандон ва дарёфти ҷасадҳои шинохтанашуда;

3) супориши муфаттиш, хидояти додситон ва ё таъиноти додгоҳ оиди парвандаҳои ҷиноии таҳти қори онҳо қарордошта;

4) дархостҳои ташкилотҳои байналмилалии ҳифзи ҳуқуқ ва мақомоти ҳифзи ҳуқуқи давлатҳои хориҷӣ дар асоси шартномаҳои (мувофиқатномаҳо) оиди кӯмакҳои ҳуқуқӣ.

Мақомоте, ки фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро амалӣ менамоёнд, ҳуқуқ доранд, ки дар ҳудуди салоҳияти ҳеш ҷиҳати қабули қарор оиди масоили зайл дар хусуси шахсияти шаҳрвандон маълумот ҷамъоварӣ намоёнд:

1) оиди додани иҷозати дастрасӣ ба маълумоте, ки сирри давлатиро ташкил медиҳад ва ё ба қорҳое, ки бо истифодабарии объектҳои дорои хатари зиёди экологӣ марбут мебошанд;

2) оиди додани иҷозати барои иштирок намудан дар фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ва ё иҷозати дастрасӣ ба ҳуччатҳое, ки дар чараёни

амалӣ шудани он дарёфт шудаанд. Муқаррароти мазкур ба додрасҳо ва додситонҳо дахл надоранд;

3) бинобар аз тарафи онҳо расондан иқўмак ва ҳамкорӣ намудан дар тайёр ва амалӣ намудани иқдомоти оперативӣ-чустучӯӣ;

4) оиди додани иҷозат барои фаъолияти посбонӣ.

Моддаи 8. Шароити амалӣ намудани иқдомоти оперативӣ-чустучӯӣ

Табаият, миллат, чинс, ҷои зиндагӣ, вазъи иҷтимоӣ ва молу мулк, мансубият ба иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, муносибат ба дин ва эътиқоди сиёсии ашхоси алоҳида наметавонад барои амалӣ намудани иқдомоти оперативӣ-чустучӯӣ нисбати онҳо дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон мамониат наояд, агар қонун эзоҳи дигаре надошта бошад.

Амалӣ намудани иқдомоти оперативӣ-чустучӯӣ, ки ба махфияти аз тарафи қонун муҳофизатшавандаи мукотибот, ирсол тавассути почта, иттилоооти телеграфӣ, гуфтугӯҳои телефонӣ ва ғайра, ҳамчунин дастнорасии манзил мудохила менамоянд, танҳо барои ҷамъоварии маълумот дар бораи ашхосе, ки барои содир намудани ҷинояти сангин омодагӣ мегиранд, кӯшиши содири онро мекунанд, чунин ҷиноятро содир менамоянд, танҳо бо иҷозати додситон (мутобиқи қарори асосноки яке аз роҳбарони мақоми дахлдоре, ки фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро амалӣ менамояд) ҷоиз мебошанд. Феҳристи категорияи чунин роҳбарон мутобиқи асноди нормативии идоравӣ муайян мешавад. Дар чунин ҳолат тафтиши манзилҳои истиқоматӣ дар ҳолати истисноӣ ва танҳо бо руҳсатии Додситони кулли Ҷумҳурии Тоҷикистон, додситонҳои вилоятҳо ва додситонҳои низомӣ ҷоиз мебошад.

Дар ҳолати пайдо шудани хатар ба ҷон сихатӣ ва моликияти ашхоси алоҳида мувофиқи ариза ва ё ризоияти хаттӣ онҳо ва дар асоси қарори аз тарафи роҳбари мақоми амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ тасдиқшуда иҷозат дода мешавад, ки гуфтугӯҳое, ки ба воситаи телефон ё дастгоҳи дигари гуфтугӯии онҳо сурат мегиранд, гӯш карда шаванд. Ҳангоми амалӣ кардани иқдомоти оперативӣ-чустучӯӣ тибқи асосҳои дар бандҳои қисми дуввуми моддаи 7 пешбинишудаи иҷозат дода намешавад, ки амалиёти дар бандҳои 8-12 қисми дуввуми моддаи 6-и қонуни мазкур зикрёфта сурат бигирад.

Ҷорабинҳои фаъолияти оперативию чустучӯие, ки амнияти ҳуди мақомоти дар қисми якуми моддаи 11 Қонуни мазкур зикршударо таъмин менамоянд, бо тартиби дар асноди меъёри ин идораҳо пешбинишуда амалӣ гардонда мешаванд (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 15.05.1997 с., № 421**).

Моддаи 9. Гузарондани тафтиши оперативӣ

Дар сурати мавҷудияти асосҳои дар бандҳои 1-3 қисми 1 моддаи 7-и Қонуни мазкур пешбинишуда мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ҳуқуқ доранд, ки тафтиши

оперативӣ гузаронанд. Гузаронидани он ҳатман бояд қайду сабт гардад. Тафтиши оперативӣ бо рухсат ва таҳти назорати роҳбари мақома, ки онро мегузаронда, сурат мегирад. Натиҷаҳои икдомоти оперативӣ-чустучӯӣ дар асноди оперативӣ ва хизмати инъикос меёбад ва ба система дароварда мешавад.

Ҳангоми гирифтани иҷозат барои гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ ҳуҷҷатҳои хизмати оперативӣ бояд ба додситон пешниҳод карда шаванд.

Тафтиши оперативӣ дар ҳолати иҷро гардидани вазифаҳои мушаххаси оперативӣ-чустучӯӣ, ки дар моддаи 2-и Қонуни мазкур пешбинӣ шудааст ва ҳамчунин ҳангоми объективона муайян шудани ғайри имкон будани иҷро вазифаҳо қатъ мегардад.

Моддаи 10. Истифодаи натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ

Натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ метавонанд барои тайёр ва иҷро кардани амалҳои тафтишотӣ ва гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ чихати ошкор пешгирӣ, қатъ ва ифшо сохтани ҷиноят ва ҳамчунин баъд аз тафтиши онҳо мутобиқи қонунгузориҳои ҷиноӣ-мурофиавӣ ба сифати далел дар парвандаҳои ҷиноӣ истифода шаванд. Ҳуҷҷатҳои оперативӣ барои маҳдуд сохтани ҳуқуқ ва манфиатҳои ашхоси воқеӣ ва ҳуқуқӣ асоси шуда наметавонанд.

ФАСЛИ Ш

МАҚОМОТЕ, КИ ФАЪОЛИЯТИ ОПЕРАТИВӢ-ҶУСТУҶӢИРО АМАЛӢ МЕНАМОЯНД

Моддаи 11. Мақомоте, ки фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро амалӣ менамоянд

1. Дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон ба мақомоти зерин ҳуқуқи амалӣ намудани фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ дода шудааст:

1) ба мақомоти корҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

2) ба мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

3) ба мақомоти Раёсати муҳофизати сарҳади давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

4) ба мақомоти Вазорати мудофиаи Ҷумҳурии Тоҷикистон;

5) ба мақомоти гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳудуди пешбинишудаи моддаи 91 Кодекси гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон;

6) ба мақомоти Гвардияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар доираи салоҳиятҳои, ки дар қисми якуми моддаи 2 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Гвардияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон» пешбинӣ шудаанд (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 01.02.96 с., № 223**);

7) воҳидҳои полиси андозии Кумитаи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 01.02.96 с., № 237**).

Фехрасти мақомоте, ки ғаёлияти оперативӣ-чустучиро амалӣ менамоянд, танҳо тавассути асноди қонунгузори тағйир ва такмил меёбад.

Мақомоти амаликунандаи ғаёлияти оперативӣ-чустучӯӣ вазифаҳои хешро мустақилона, дар ҳамкорӣ бо якдигар ва ҳамчунин бо кӯмаки шаҳрвандон иҷро менамоянд.

Моддаи 12. Вазифаҳои мақомоти амаликунандаи ғаёлияти оперативӣ-чустучӯӣ

Ҳангоми иҷро намудани вазифаҳои ғаёлияти оперативӣ-чустучӯӣ дар қонуни мазкур муайяншуда мақомоти ваколатдор ўҳдадор ҳастанд, ки:

1) мувофиқи салоҳияти хеш тамоми чораҳои зуруриро барои ҳифзи ҳуқуқ ва озодии шахс, моликият, амнияти ҷамъият ва давлат, ки қонун онҳоро муҳофизат менамояд, андешанд;

2) супоришҳои хаттии муфаттиш, фармоиши додситон ва таъиноти додгоҳро оиди гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ ба иртиботи парвандаҳои ҷиноӣ, ки аз тарафи онҳо барои қор гирифта шудаанд, иҷро менамоянд;

3) дар асоси шартномаҳо (мувофиқатномаҳо) оиди кӯмаки ҳуқуқи дархостҳои ташкилотҳои дахлдори ҳифзи ҳуқуқ ва мақомоти ҳифзи ҳуқуқи давлатҳои хориҷиро иҷро менамоянд;

4) ба мақомоти дигар, ки дар қаламрави Тоҷикистон ғаёлияти оперативӣ-чустучӯиро амалӣ менамоянд, оиди ғаёлияти зиддиқонунии ба онҳо маълумшуда, ки ба салоҳияти ин мақомот марбутанд, ахборот диҳанд ва ба онҳо кӯмаки зарурӣ расонанд;

5) қоидаҳои маҳфизори ҳангоми амалӣ намудани ғаёлияти оперативӣ-чустучӯӣ риоя менамоянд;

6) барои таъмини амнияти шахсӣ ва муҳофизати амволи қормандони худ, аъзои оилаи онҳо, наздиқонашон ва ҳамчунин иштирокчиёни муҳофизаҳои додгоҳӣ, аъзои оилаи онҳо, хешу наздиқонашон аз ниятҳои ҷиноӣ ва зиддиқонунии дигар мусоидат кунанд. Барои дуруст иҷро намудани вазифаҳои хизматӣ шахси мансабдори мақомоте, ки ғаёлияти оперативӣ-чустучӯиро ба амал мебарорад, бояд шароити тайёрии махсуси касбӣ, тақмили ихтисос ва хизматрасонии тиббиро муҳайё кунанд.

Моддаи 13. Ҳуқуқи мақомоте, ки ғаёлияти оперативӣ-чустучӯиро амалӣ менамоянд

Ҳангоми иҷрои вазифаҳои ғаёлияти оперативӣ-чустучӯӣ мақомоти ваколатдори он ҳуқуқ доранд, ки:

1) ғаёлияти ошқоро ва ғайри ошқорои оперативӣ-чустучӯиро, ки дар моддаи 6-и қонуни мазкур зикр ёфтаанд, амалӣ менамоянд;

2) муносибатҳои ҳамкорӣ бемузд ё бомузд бо ашхосе, ки меҳондор бо таври маҳфӣ ба мақомоти амаликунандаи ғаёлияти оперативӣ-чустучӯӣ кӯмак менамоянд, муқаррар кунанд;

3) системаҳои ахбороти, ки иҷрои вазифаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро таъмин менамоянд, барпо кунанд ва истифода баранд;

4) дар чараёни иқдомоти оперативӣ-чустучӯӣ мутобики шартнома ва ё мувофиқаи даҳанакӣ биноҳои хидмати, амволи корхонаҳо, муассисот, ташкилотҳо, қисмҳои низомӣ ва ҳамчунин биноҳои истиқоматӣ ва ғайриистіқоматӣ, васоити нақлиётӣ ва амволи дигар ашхоси алоҳидаро истифода баранд;

5) ба мақсади махфӣкорӣ ҳуҷжатҳоеро, ки шахсияти одамони вазифадор, мансубияти идоравии ҷузъу томҳо, ташкилотҳо, биноҳо ва воситаҳои нақлиётӣ мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ва ҳамчунин шахсияти шаҳрвандони бо ин мақомот ҳамкориҳои пинҳонӣ доштаро махфӣ нигоҳ медоранд, истифода баранд.

Ашхоси вазифадор ҳуқуқ надоранд, ки ба мақомоти дар қонуни мазкур нишондодашуда дар қори амалӣ намудани фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ дар ҳудуди салоҳияти онҳо мамониат намоянд.

Моддаи 14. Ҳимояи иҷтимоӣ ва ҳуқуқи ашхоси вазифадори мақомоте, ки фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро амалӣ менамоянд

Ашхоси вазифадори мақомоте, ки фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро амалӣ мекунанд, аз кафолатҳои хифозати ҳуқуқӣ ва иҷтимоии қорандони он мақомоте, ки онҳо ба штати он шомиланд истифода менамоянд.

Ҳеч қас ҳуқуқ надорад, ки дар қорҳои қонунии ашхоси вазифадори мақомоте, ки фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро амалӣ менамоянд, мудохила намоянд, ба истиснои ашхосе, ки қонун барояшон вақолати мустақим додааст. Арзёбӣ намудани қори онҳо аз рӯи нишондиҳандаҳои микдории натоиҷи мақомоти фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ манъ аст.

Шахси вазифадоре, ки қори амалӣ намудани фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ вақолат дорад, дар чараёни гузарондани қорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ танҳо ба сардори бевосита ва мустақими худ итоат менамояд. Ҳангоми расидани қармон ё ҳидоят, ки қилофи қонун мебошад, шахси мансабдор ўҳдадор аст, ки тибқи қонун амал намоянд ва агар қумони асоснок дошта бошад, ки дар натиҷаи иҷрои қармон ё ҳидоят метавонист қиноят содир шавад ва ё эҳтимоли содир шудани он мавҷуд бошад, дар ин ҳусус ба мақоми болоӣ ё додситонӣ қабар бидиҳад.

ФАСЛИ IV.

КЎМАКИ ШАҲРВАНДОН БА МАҚОМОТЕ, КИ ФАЪОЛИЯТИ ОПЕРАТИВӢ-ЧУСТУЧӢИРО АМАЛӢ МЕНАМОЯНД

Моддаи 15. Кӯмаки шаҳрвандон ба мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ

Ашхоси алоҳида бо ризоияти онҳо қори тайёр ё гузарондани қорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ қалб қарда мешаванд. Дар қунин

ҳолат бо хохиши онҳо махфияти ҳамкориашон, аз ҷумла дар асоси қарордод, бо мақомоте, ки фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро амалӣ мекунад, таъмин мегардад. Ин ашхос вазифадоранд, ки маълумоти дар ҷараёни тайёри ё амалӣ намудани иқдомоти оперативӣ-чустучӯӣ ба онҳо маълумшударо махфӣ нигоҳ доранд ва ба мақомоти мазкур иттилоӣ дурӯғ надиханд.

Мақомоте, ки фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро амалӣ менамоянд, метавонанд бо ашхоси ба балоғатрасида ва қобилияти қорӣ дошта, сарфи назар аз табаият, миллият, ҷинс, вазъи иҷтимоӣ, вазифавӣ ва молӣ, дараҷаи маълумот, мансубият ба иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, эътиқоди сиёсӣ ва динии онҳо шартнома банданд.

Ба мақомоте, ки фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро амалӣ менамоянд, ба таври махфӣ ва дар асоси шартнома аз ҳамкории депутатҳои халқ, додрасҳо, додситонҳо ва додварҳо истифода бурдан манъ аст.

Моддаи 16. Ҳимояи иҷтимоӣ ва ҳуқуқи шахрвандоне, ки ба мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ кӯмак менамоянд

Ашхосе, ки ба мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ кӯмак менамоянд, тахти ҳифозати давлат қарор доранд. Ҳангоми ба вуқӯъ омадани хатари воқеии таҳдиди зиддиҳуқуқӣ ба ҷон, сиҳатӣ ва ё моликияти ашхоси алоҳида бинобар кӯмаки онҳо ба мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ, ҳамчунин аъзои оилаҳои онҳо ва наздиконашон, ин мақомот вазифадоранд, ки ба рои пешгирии амалиёти зиддиҳуқуқӣ, муайян намудани гуннаҳкорон ва ба ҷавобгарӣ кашидани онҳо ҷораҳои зарурӣ андешанд.

Маълумот оиди ашхосе, ки ба таври махфӣ бо мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ҳамкорӣ менамоянд ва ё ҳамкорӣ кардаанд, сирри хизматӣ буда, танҳо бо ризоияти хаттии ин ашхос ё дар мавридҳои дигар мустақиман дар қонун пешбинишуда метавонанд ошкор гарданд.

Ашхосе, ки бо мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ҳамкорӣ менамоянд, ҳуқуқи гирифтани муқофотро доранд.

Давлат ба ашхосе, ки ихзори мувофиқат намудаанд, бо мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ дар асоси қарордод ҳамкорӣ кунанд, кафолати иҷрои ўҳдадориҳои дар қарордод пешбинишударо медиҳад.

Давраи ҳамкории шахрвандон дар асоси қарордод бо мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ҳамчун шугли асосии онҳо дар собиқаи қоришон шомил мегардад. Ашхоси мазкур мутобиқи қонунгузории амалкунанда ба таъминоти нафақа ҳуқуқ доранд. Ба мақсади таъмини бехатарии ашхосе, ки тибқи қарордод бо мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ҳамкорӣ менамоянд ва аъзои оилаҳоиашон мувофиқи тартибе, ки Ҳуқумати

Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд, барои муҳофизати онҳо иҷозати гузаронидани тадбирҳои махсус дода мешаванд.

Дар сурати ҳалок шудани шахсе, ки дар асоси қарордод бо мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ҳамкорӣ менамуд, ба нисбати ширкати ӯ дар амалӣ намудани иқдомоти оперативӣ-чустучӯӣ ба оилаи зарардида ва ашхоси тахти сарпарастии ӯ қарордошта аз маблағҳои бучаи дахлдор кӯмакпулии якдафъаина ба андозаи моҳонаи даҳсолаи ҳалокшуда пардохта мешавад ва мувофиқи тартиби дар қонун пешбининамудаи ба сабаби талаф ёфтани сарпараст нафақа таъин мегардад.

Ба шахсе, ки тибқи қарордод бо мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ҳамкорӣ менамояд ва хангоми иҷрои иқдомоти оперативӣ-чустучӯӣ лат меҳӯрад, захмию маъҷуб мешавад ва имконияти идомаи ҳамкориро аз даст медиҳад, аз маблағҳои бучаи дахлдор кӯмакпулии якдафъаина ба андозаи маоши панҷсолааш дода мешавад ва мувофиқи тартиби дар қонун муқарраршуда ба ӯ нафақаи маъҷубӣ таъин мегардад.

ФАСЛИ V.

ТАЪМИНОТИ МОЛИЯВИИ ФАЪОЛИЯТИ ОПЕРАТИВИЙ-ЧУСТУЧҶӢ

Моддаи 17. Таъминоти молиявии фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ

Ба мақомоте, ки ваколати амалӣ намудани фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ доранд, барои ин мақсад маблағҳо ҷудо карда мешаванд. Маблағҳо мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи Шӯрои Вазирони Ҷумҳурии Тоҷикистон харҷ карда мешавад. Масрафи маблағи барои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ҷудошударо роҳбарони ин мақомот назорат мекунанд.

ФАСЛИ VI.

НАЗОРАТ БА ФАЪОЛИЯТИ ОПЕРАТИВИЙ-ЧУСТУЧҶӢ

Моддаи 18. Назорат ба фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ

Назорат ба фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ аз тарафи Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Шӯрои Вазирони Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад.

Мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ вазирадоранд, ки ба онҳо иттилоотро, сарфи назар аз дараҷаи махфияти он, бидиҳанд, ба истиснои маълумот оиди ашхосе, ки ба ин мақомот ҳамкории махфӣ намуудаанд ва ё менамоянд.

Моддаи 19. Назорати идорӣ

Роҳбарони мақомоте, ки фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ амалӣ менамоянд, ҳангоми ташкил ва гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ шахсан масъули қонунӣ будани онҳо мебошанд.

Раиси Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Э. РАҲМОНОВ

шаҳри Душанбе, 28 декабри соли 1993

№ 922

ҚАРОРИ ШҶҶРОИ ОЛИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Дар бораи тартиби мавриди татбиқ қарор додани

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон

«Дар бораи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон»

Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор мекунад:

1. Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» аз рӯзи қабул шуданаш мавриди татбиқ қарор дода шавад.

2. Шӯрои Вазирони Ҷумҳурии Тоҷикистон барои ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» мутобиқ сохтани қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон тақлифҳо пешниҳод намояд.

Раиси Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Э. РАҲМОНОВ

шаҳри Душанбе, 28 декабри соли 1993

№ 923

1.2.
Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон
«Дар бораи фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ»
аз 23 майи соли 1998 таҳти № 651

Аз эътибор соқит дониста шуд бо Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25.03.11 сол таҳти №687

Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, соли 1998, №10, мод.146; соли 1999, №11, мод.278; соли 2003, №8, мод.453; соли 2005, №12, мод. 642; соли 2006, №3, мод.147; №7, мод. 339; соли 2007, №5, мод. 361; соли 2009, №7-8, мод. 491, №12, мод.819

Қонуни мазкур мундариҷаи фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯиро муайян карда, низоми кафолатҳои қонуниро ҳангоми амалӣ намудани ҷорабиниҳои оперативӣ-ҷустуҷӯӣ муқаррар менамояд (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 5.08.09 сол таҳти № 535**) (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3.12.09 сол таҳти №567**).

БОБИ 1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 1. Мафҳумҳои асосӣ

Дар Қонуни мазкур мафҳумҳои асосии зерин истифода бурда мешаванд:

-фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ – намуди фаъолиятест, ки ба таври ошкоро ё махфӣ бо роҳи гузаронидани ҷорабиниҳои оперативӣ-ҷустуҷӯӣ аз ҷониби мақомоти давлатии бо Қонуни мазкур ваколатдоршуда, бо мақсади ҳифзи ҳаёт, саломатӣ, ҳуқуқ ва озодиҳои конститутсионии инсон ва шаҳрванд, моликият, таъмини амнияти ҷамъият ва давлат аз таҷовузиҳои ҷинояткорона амалӣ карда мешавад (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3.12.09 с., №567**);

-ҷорабиниҳои оперативӣ-ҷустуҷӯӣ – маҷмӯи ҷорабиниҳои муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ба таври ошкоро ё махфӣ аз ҷониби мақомоти давлатии ба ин қор ваколатдоршуда бо мақсади ҳалли вазифаҳои фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ амалӣ мегардад;

-пурсиши оперативӣ- ҷамъовариҳои маълумоти воқеае, ки барои ҳалли вазифаҳои мушаххаси фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ зарур мебошад ва аз суҳанони шахси пурсидашавандае, ки воқеан ва ё эҳтимолан дорои маълумот аст, гирифта мешавад;

-ҷамъовариҳои маълумот – гирифтани маълумоти барои ҳалли вазифаҳои мушаххаси фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ зарур тавассути фирисгонидани дархост ба шахси воқеӣ ё ҳуқуқӣ, ки чунин маълумотро дорад ё метавонад дошта бошад, ҳамчунин дастграс намудани он бо роҳи шинос-

шавии бевосита бо сарчашмаҳои моддии дахлдор, аз ҷумла манбаи маълумоти оперативӣ, криминалистӣ ва манбаи дигари маълумот (ҳисобот), низомии иттилоотӣ ва дигар сарчашмаҳо (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3.12.09 с., №567**);

-чамъоварии оперативии намунаҳо барои таҳқиқоти муқоисавӣ – дарёфт намудан, гирифтани ва нигоҳ доштани (консервация) сарчашмаҳои моддии иттилоотие, ки дар худ иҷтимоӣ ё иҷтимоӣ содирнамударо доранд, ҳамчунин ашёҳое, ки ба сифати объекти таҷрибаи иҷтимоӣ хизмат кардаанд ва ё метавонанд ҳамчун воситаи муайян намудани кирдори ба ҷамъият хавфнок ва шахсон ба он дахлдошта бо мақсади муқоиса намудани онҳо бо маводҳо ва ашёҳои монандшавандаи шахсон дар омӯзишбуда барои ҳалли вазифаҳои мушаххаси фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ мусоидат кунанд;

-ҷустуҷӯи шахсӣ – шакли ба амал баровардани усул ва маҷмӯи ҳаракатҳои оперативӣ-ҷустуҷӯӣ, ки бевосита аз тарафи қораманди мақомоти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ бо мақсади дарёфти маълумоти зарури оперативӣ ва ҳалли вазифаҳои оперативӣ-ҷустуҷӯӣ анҷом дода мешавад;

-ҳаридорӣ озмоишии оперативӣ – аз ҷониби мақомоти татбиқкунандаи фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ таҳти назорати оперативӣ мол ё ашё бе мақсади истеъмол ва ё ба соҳибияти каси дигар додан аз шахсе, ки асоснок ба содир намудани иҷтимоӣ гумонбар шудааст, бо мақсади гирифтани маълумот дар бораи эҳтимолияти фаъолияти иҷтимоӣ ва ҳамчунин барои ҳалли дигар вазифаҳои фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ музднок ба даст оварда мешавад;

-таҳқиқи оперативии ашё, ҳуҷҷатҳо ва дигар объектҳо – омӯзиши ашёҳо, ҳуҷҷатҳо ва дигар объектҳо, ки дар худ аломатҳои иҷтимоӣро боқӣ гузоштаанд ё метавонанд боқӣ гузоранд, олотии содир кардани иҷтимоӣ ва ё натиҷаи фаъолияти иҷтимоӣ ба ҳисоб рафтаанд ё метавонистанд ба ҳисоб раванд, бо мақсади ошкор намудани ихро ва олотҳои содир кардани иҷтимоӣ ва натиҷаҳои фаъолияти иҷтимоӣ;

-назорати оперативӣ – бо назар ё тарзи дигар дарк кардан ва ба қайд гирифтани зуҳуротҳо, ҳодисаҳо, кирдорҳо, воқеаҳо ва равандҳо, ки барои ҳалли вазифаҳои фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ муҳиманд;

-ҳаммонандкунии оперативии шахсият ва дигар объектҳо – муқарраркунӣ ва аниқкунии шахс ва дигар объектҳо аз рӯи нишонаҳои инфиродии тағйирнопазири дар ҳолати сукунат ва серҳаракатӣ қарор доштани онҳо, ҳамчунин бо ёрии дигар тарзҳо, ки бо дараҷаи кофӣи эҳтимолият шахсият ва дигар объектҳо муайян мекунанд;

-муоинаи оперативии биноҳо, иморатҳо, иншоот, минтақаҳои маҳал ва воситаҳои нақлиёт – ворид шудан ва муоинаи объектҳои номбаршуда бо мақсади дарёфти ихроӣ иҷтимоӣ, олотҳои содиркунии иҷтимоӣ, дигар ашёҳо, моддаҳо ва ҳуҷҷатҳо, ки эҳтимол ба содир шудани иҷтимоӣ муносибат дошта бошанд, ҳамчунин барои ҳалли дигар вазифаҳои мушаххаси фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ;

-назорати оперативии муросилоти почта, телеграф, иттилооти дигар ва сензураи мукотибаи махбӯс – азназаргузаронии мукотиботи хаттӣ ва дигар мукотиботе, ки дар махзанҳои моддӣ ба қайд гирифта шудаанд, бо мақсади пайдо намудани маълумот дар бораи фаъолияти ҷинояткоронаи шахси тахти омӯзиш қарордошта, ошкор намудани алоқаҳои ӯ ва гирифтани дигар маълумоте, ки барои ҳалли вазифаҳои мушаххаси фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ мусоидат мекунанд;

-гӯш кардани гуфтугӯҳои телефонӣ ва дигар гуфтушунидҳо – тибқи қонунгузорӣ тавассути воситаҳои техникӣ гирифтани ва сабт кардани иттилооти акустикӣ, ки ба воситаи хатти алоқаи телефонӣ ё иттилооти як-тарафа интиқолшаванда, бо мақсади дарёфти маълумот дар бораи фаъолияти ҷинояткоронаи шахси омӯхташаванда, ошкор намудани алоқаҳои ӯ ва дастрас намудани дигар иттилооте, ки барои ҳалли вазифаҳои мушаххаси фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ мусоидат менамояд;

-гирифтани иттилоот аз каналҳои техникӣ алоқа – тибқи қонунгузорӣ тавассути воситаҳои техникӣ гирифтани, тасхех ва сабти намудҳои гуногуни сигналҳо, ки бо ҳар гуна каналҳои техникӣ алоқа барои ҳалли вазифаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ пахш мегарданд;

-ҷойгиркунонии оперативӣ – ба гурӯҳи ҷиноятӣ ворид шудани қор-манди мақомоте, ки фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро амалӣ месозад ва ё шахсе, ки барои ҳалли масъалаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ махфӣ бо ӯ ҳамкорӣ менамояд;

-таҳвили назоратшаванда – аз ҷониби мақомоте, ки фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро амалӣ месозад, назорат намудани ҷойивазкунии мол, восита, мавод ё ашё, пеш аз ҳама мол, восита, мавод ва ашёе, ки муомилоти озодашон манъ карда шуданд ё гардиши граждании онҳо маҳдуд гардонида шудааст, ҳамчунин ашёҳое, ки бо роҳҳои ҷиноятӣ ба даст оварда шудаанд ё дар худ изи ҷиноятро нигоҳ доштаанд ё олот ё воситаи содир намудани ҷиноят ба ҳисоб рафтаанд, бо мақсади ҳалли вазифаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ;

-озмоиши (эксперименти) оперативӣ – ташкил намудани муҳити сунъии ҳарчи бештар ба воқеият наздик бо мақсади водор намудани бавақӯҳои воқеаи муайян ё айнан такрор кардани воқеа ё гузаронидани озмоиши муайян дар шароитҳои пурра идорашаванда ва тахти назорати мақомоте, ки фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро амалӣ месозад, бо ҷалб намудани шахсе, ки нисбати фаъолияти ғайриқонуниаш маълумот мавҷуд аст, бе хабардор намудани ӯ дар эксперименти оперативӣ бо мақсади тасдиқ кардани аз ҷониби ин шахс содир гардидани кирдорҳои ғайриқонунӣ ва ҳамчунин пешгирӣ, ошкорнамоӣ, огоҳкунӣ ва қушодани ҷиноят ба муқобили моликият, тартиби амалӣ намудани фаъолияти иқтисодӣ, амнияти ҷамъиятӣ ва ҳифзи саломатии аҳоли, ҷиноятҳои вазнин, махсусан вазнин ё ҷиноятҳое, ки метавонанд ба амнияти милли зарар оваранд;

-таҳсиси шахси ҳуқуқӣ – бунёди қорхона ва ё ташкилоте, ки (ташкил-лотҳои тичоратӣ ва ғайритичоратӣ, ширкатҳои хусусӣ, намояндагӣ,

филиалҳо ва ғайра) асосан бо мақсади мубориза алайҳи ҷиноятҳои мута-
шаккил ва ҳалли дигар вазифаҳои оперативӣ-ҷустуҷӯӣ таъсис дода шуда-
аст.

Моддаи 2. Вазифаҳои фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ

Вазифаҳои фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ аз инҳо иборатанд:

- ошкор намудан, огоҳонидан, пешгири кардан ва кушодани ҷиноят-
ҳо, инчунин ошкор ва муайян намудани шахсони онҳоро тайёркунанда,
содиркунанда ё содир карда;

- ҷустуҷӯ кардани шахсони аз мақомоти таҳқиқ, тафтиш ва суд
пинҳоншуда, аз ҷазои ҷиноӣ саркашӣ намуда, инчунин ҷустуҷӯӣ
шаҳрвандони бадарак ғойбшуда;

- ба даст овардани маълумот дар бораи ҳодисаҳо ё ҳаракатҳои, ки ба
амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳдид менамоянд;

- дарёфт ва ошкор намудани моликияти аз тарафи суд мусодираша-
ванда (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3.12.09 с., №567).

Моддаи 3. Принсипҳои фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ

Фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ ба принсипҳои конститусионии
қонуният, эҳтиром ва риояи ҳуқуқ ва озодиҳои инсон ва шаҳрванд, инчу-
нин ба принсипҳои пинҳонкорӣ ва ба ҳам пайвастании усул ва воситаҳои
ошкоро ва махфӣ асос меёбад.

Моддаи 4. Қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ

Қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи фаъолияти операти-
вӣ-ҷустуҷӯӣ ба Конститутсияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон асос
ёфта, аз Қонуни мазкур, санадҳои дигари меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии
Тоҷикистон, инчунин санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Тоҷикистон
онҳоро эътироф кардааст, иборат мебошад (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон
аз 3.12.09 с., №567).

Моддаи 5. Кафолати риояи ҳуқуқ ва озодиҳои инсон ва шаҳрванд ҳангоми амалӣ намудани фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ

1. Фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ танҳо барои расидан ба мақсад ва
ичрои вазифаҳои муқаррарнамуда Қонуни мазмур амалӣ карда мешавад
(Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3.12.09 с., №567).

2. Агар шахсе чунин шуморад, ки ҳаракати мақомоти амаликунан-
даи фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ боиси вайронкунии ҳуқуқ ва озоди-
ҳои ӯ гардидааст, ҳуқуқ дорад оиди нисбати ин ҳаракатҳо ба мақомоти
болоии амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ, прокурор ва ё суд
шикоят кунад.

3. Шахсе, ки гуноҳи ӯ дар содир намудани ҷиноят мувофиқи тар-
тиби муқаррарнамудаи қонун исбот нашудааст, яъне нисбати ӯ оғози
парвандаи ҷиноятӣ рад карда шудааст ва ё бо сабаби набудани

ходисаи ҷиноят парвандаи ҷиноятӣ қатъ шудааст ва ё парвандаи ҷиноӣ нисбати ӯ бинобар дар кирдори ӯ набудани таркиби ҷиноят қатъ шудааст ва ӯ дорои далелҳе мебошад, ки нисбати ӯ қорҳои оперативӣ-ҷустуҷӯӣ бурда шудааст ва тасаввур мекунад, ки зимнан ҳуқуқҳои ӯ вайрон карда шудаанд, ҳақ дорад аз мақоми амалкунандаи ғаёлияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ маълумоти дар борааш бадастомадаро дар ҳудуде, ки пинҳонкорӣ иҷозат медиҳад ва фошкунӣ сирри давлатиро истисно менамояд, талаб кунад. Агар талаби ӯ дар бораи додани маълумотҳои хостааш, рад карда шавад, ё агар шахси мазкур чунин шуморад, ки маълумоти пурра ба вай дода нашудааст, ӯ метавонад тибқи тартиби муайяншуда шикоят кунад. Дар ҷараёни баррасии парванда вазифаи исботи асоснокӣ дода нашудани маълумот ба ин шахс, аз ҷумла дар ҳаҷми пурра ба зиммаи мақоми дахлдоре гузошта мешавад, ки ғаёлияти оперативӣ-ҷустуҷӯиро амалӣ менамояд.

4. Ба мақсади таъмини баррасии пурра ва ҳаматарафаи парванда мақоми ғаёлияти оперативӣ-ҷустуҷӯиро амаликунанда, ӯҳдадор аст бо талаби прокурори ваколатдор ё судьяи ваколатдор (минбаъд прокурор ё судья, агар таври дигар зикр нашуда бошад), ҳуҷҷатҳои оперативӣ-хизматиро диҳад, ба истиснои маълумот оид ба шахсоне, ки ба гурӯҳҳои ҷинояткори муташаккил **ҷойгир** карда шудаанд, дар бораи қорамандони махфӣи штатии мақомоти амаликунандаи ғаёлияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ ва шахсоне, ки дар асоси махфӣ ба онҳо мусоидат мекунад, ки онҳо дорои маълумоте мебошанд, ки барои додани онҳо ба аризадиханда рад карда шудааст (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 5.08.09 с., №535**).

5. Дар ҳолати беасос доништа шудани қарори мақомоти амаликунандаи ғаёлияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ оид ба радди додани маълумоти зарурӣ ба аризадиханда прокурор ё судья метавонад мақоми зикршударо вазифадор созад, ки ба аризадиханда маълумоти дар қисми сеюми моддаи мазкур нишон додасударо диҳад.

6. Маводи дар натиҷаи гузаронидани **ҷорабиниҳои оперативӣ-ҷустуҷӯӣ бадастомада нисбати шахсоне, ки гуноҳи онҳо мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи қонун дар содир кардани ҷиноят иҷбот нашудааст, шаш моҳ маҳфуз дошта шуда, сипас нобуд карда мешаванд, агар манфиатҳои хизматӣ ё адолати судӣ нобуд кардани онҳоро талаб накунад. Фонограммаҳо ва дигар маводи дар натиҷаи гӯш кардани гуфтугӯҳои телефонӣ ва дигар гуфтушунидҳо бадастомадаи шахсоне, ки нисбати онҳо парвандаи ҷиноятӣ оғоз карда нашудааст, дар тӯли шаш моҳ аз лаҳзае қатъ гардида ни гӯш кардан нобуд карда мешаванд ва дар ин ҳусус протоколи дахлдор тартиб дода аронидани шудаанд, хабарнома фиристода мешавад.**

7. Ба мақомоте (шахсони мансабдоре), ки ғаёлияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ мебаранд, манъ аст:

-гузарондани ҷорабиниҳои оперативӣ-ҷустуҷӯӣ ба манфиати ягон ҳизби сиёсӣ, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ ё динӣ;

-иштироки махфӣ дар қорӣ мақомоти ҳокимияти давлатӣ ва ҳудидорақунии маҳаллӣ, инчунин дар ғаёлияти хизбҳои сиёсии ба тар-

тиби муқарраршуда ба қайд гирифташуда ва маъннашуда, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ ва динӣ бо мақсади таъсир расондан ба ҷаъолияти онҳо;

-бе розигии шаҳрвандон ғош қардани маълумотҳои мансуб ба дахлнопазирии ҳаёти хусусӣ, сирри шахсӣ ва оилавӣ, шаъну эътибор ва дигар манфиатҳои шаҳрвандон, ки дар ҷараёни гузаронидани ҷорабиниҳои оперативӣ-ҷустуҷӯӣ маълум шудаанд, ба ғайр аз мавридҳои, ки дар қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ шудаанд.

8. Дар сурати аз тарафи мақома (шахси мансабдоре), ки ҷаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯиро амалӣ менамояд, вайрон гардидани ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунии шахсони ҳуқуқӣ ва воқеӣ, мақоми болоӣ, прокурор ё судя вазифадоранд, ки барои барқарор сохтани ин ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунӣ ва ҷуброни зарари расонидашуда мутобиқи қонун ҷораҳо андешанд.

9. Вайрон қардани ин Қонун ҳангоми амаликунии ҷаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ боиси масъулияти пешбининамудаи қонун мегардад.

10. Ҳангоми бо қарори прокурор норозӣ будани шахс ё мақоми амаликунандаи ҷаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ, аз он ҷумла аз рӯи ҳолатҳои, ки дар моддаҳои 8-9 ин Қонун пешбинӣ шудаанд, онҳо метавонанд ба суд шикоят намоянд.

БОБИ 2. ГУЗАРОНИДАНИ ҶОРАБИНИҲОИ ОПЕРАТИВӢ-ҶУСТУҶӢ

Моддаи 6. Ҷорабиниҳои оперативӣ-ҷустуҷӯӣ

1. Ҳангоми амалӣ намудани ҷаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ ҷорабиниҳои зерини оперативӣ-ҷустуҷӯӣ гузаронида мешаванд:

- 1) пурсиши оперативӣ;
- 2) ҷамъоварии маълумот;
- 3) ҷамъоварии оперативии намунаҳои барои таҳқиқоти муқоисавӣ;
- 4) ҷустуҷӯи шахсӣ;
- 5) ҳаридории озмоишии оперативӣ;
- 6) таҳқиқи оперативии ашё, ҳуҷҷатҳо ва дигар объектҳо;
- 7) назорати оперативӣ;
- 8) ҳаммонандкунии оперативии шахсият ва дигар объектҳо;
- 9) муоинаи оперативии биноҳо, иморатҳо, иншоот, минтақаҳои маҳал ва воситаҳои нақлиёт;
- 10) назорати оперативии муросилоти почта, телеграф, иттилооти дигар ва сензураи мукотибаи маҳбусон;
- 11) гӯш қардани гуфтугӯҳои телефонӣ ва дигар гуфтушунидҳо;
- 12) гирифтани иттилоот аз каналҳои техникӣ алоқа;
- 13) ҷойгиркунонии оперативӣ;
- 14) таҳвили назоратшаванда;
- 15) озмоиши (эксперименти) оперативӣ;
- 16) таъсиси шахси ҳуқуқӣ.

2. Ба Феҳристи зикршудаи чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ танҳо бо Қонун метавонад тағйироту иловаҳо ворид карда шавад.

3. Дар чараёни амалӣ намудани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ аз системаҳои ахборотӣ, сабтҳои видео ва аудио, кино, суратгирӣ ва ҳамчунин дигар васоити техникӣ, ки ба ҳаёт ва саломатии одамон ва муҳити атроф зарар надошта бошанд, истифода мешаванд.

4. Чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ вобаста ба назорати оперативии муросилоти почта, телеграф, иттилооти дигар, гӯш кардани гуфтугӯҳои телефонӣ ва дигар гуфтушунидҳо бо роҳи васл намудан ба дастгоҳҳои стансияҳои корхонаҳо, муассисаҳо ва ташкилот сарфи назар аз шакли моликиятшон, ашхоси воқеӣ ва ҳуқуқӣ, ки хизматрасонӣ ва воситаҳои алоқаро бо маълумотҳои аз каналҳои техникӣ алоқа гирифта пешкаш мекунанд, бо истифода аз воситаҳои оперативии техникӣ ва қувваҳои мақомоти амнияти миллӣ, мақомоти корҳои дохилӣ ва воҳидҳои оперативии Агентии назорати маводи нашъаовари назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон бо тартиби муайяннамудаи асноди меъёрии байниидорӣ ё созишномаи байни мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ гузаронида мешавад (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 5.08.09 с., №535**).

5. Шахсони мансабдори мақомоте, ки чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯиро амалӣ менамоянд, вазифаи онро бо роҳи иштироки шахсӣ дар ташкил ва гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ, бо истифодаи кумаки шахсони мансабдор ва мутахассисоне, ки соҳиби донишҳои илмӣ, техникӣ ва дигар донишҳои махсус мебошанд ва ҳамчунин шаҳрвандони алоҳида, бо ризоияти онҳо, дар асоси ошкоро ва махфӣ иҷро менамоянд.

6. Ба шахси воқеӣ ва ҳуқуқӣ, ки тибқи ҳамин қонун ваколатдор нестанд гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ ва истифодабарӣ аз воситаҳои техникӣ махсус ва дигар воситаҳои барои гирифтани маълумотҳои махфӣ муқарраркардашуда (кор карда баровардашуда, мувофиқкардашуда, дорон барнома) манъ аст.

7. Иҷозатномадихӣ оид ба коркард, истехсол, фурӯш, ба даст овардани воситаҳои махсуси техникӣ барои гирифтани маълумотҳои махфӣ таъиншуда бо мақсади фурӯш ва воридот ба Ҷумҳурии Тоҷикистон, содирот берун аз ҳудуди он ба шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, ки барои амалӣ намудани фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ваколатдор нестанд, тибқи тартиби муқаррарнамудаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи иҷозатномадихӣ ба баъзе намудҳои фаъолият» ба амал бароварда мешавад.

8. Феҳристи намудҳои воситаҳои махсуси техникӣ, ки барои ба таври махфӣ ба даст овардани ахборот дар чараёни анҷоми фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ таъин шудаанд, Ҳуқумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар мекунад.

Моддаи 7. Асосҳо барои гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ

1. Барои гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ инҳо асос мебошанд:

1) мавҷудияти парвандаи ҷиноятии оғозёфта;

2) ба мақомоте, ки фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ амалӣ менамоянд, маълум гардидани иттилоот:

-дар бораи аломатҳои амалиёти ғайриқонунии тайёршудаистода, содиршаванда ё содиршуда, ки қонунгузори ҷиноятӣ пешбинӣ намудааст, инчунин дар бораи шахсе, ки онро тайёр мекунад, содир мекунад ё содир карданд, агар барои ҳалли масъалаи оғози парвандаи ҷиноятӣ далелҳои кофӣ мавҷуд набошанд;

-дар бораи ҳодисаҳо ва кирдоре, ки ба амнияти давлатӣ, ҳарбӣ, иқтисодӣ ё экологии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳдид мекунад;

-дар бораи шахсе, ки аз мақомоти тафтишоти пешакӣ, таҳқиқ ва суд пинҳон мешаванд ё аз ҷазои ҷиноӣ саркашӣ мекунад;

-дар бораи шахси бе ному нишон гумшуда ва ёфт шудани часадҳои шинохтанашуда;

3) супориши муфаттиш, мақоми таҳқиқ, прокурор ё таъиноти суд аз рӯи парвандаҳои ҷиноии дар истехсолоти онҳо буда;

4) дархости мақомоти дигари амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ мутобики асосҳои дар моддаи мазкур зикрёфта;

5) қарор дар бораи истифодаи чораҳои амниятӣ нисбати шахси ҷиғзашида, ки аз ҷониби мақомоти давлатии ваколатдоршуда тибқи тартиби пешбинишудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода мешавад;

6) дархостҳои мақомоти ҳифзи ҳуқуқи давлатҳои хориҷӣ ва ташкилотҳои байналхалқии ҳифзи ҳуқуқ дар асоси шартномаҳои байналхалқии Ҷумҳурии Тоҷикистон.

2. Мақомоте, ки фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро анҷом медиҳанд инчунин ҳуқуқ доранд, ки дар доираи салоҳияти ҳеш ҷиғзати қабули қарор оид ба масоили зайл маълумот ҷамъоварӣ намоянд:

1) иҷозат додан барои дастрас намудани маълумоти дорои сирри давлатӣ;

2) иҷозат додан ба қорҳое, ки бо истифодабарии объектҳои барои ҳаёт ва саломатии мардум, инчунин муҳити атроф дорои хатари зиёд мебошанд;

3) иҷозат додан барои иштирок дар фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ва ё руҳсат ба ҳуччатҳое, ки дар ҷараёни амалӣ шудани он дастрас шудаанд;

4) дар бораи муқаррар намудан ё муносибатҳои ҳамкорӣ доштан бо шахс, ҳангоми тайёр кардан ва гузаронидани чораҳои оперативӣ-чустучӯӣ.

5) дар бораи таъмини амнияти мақомоти ҷимояшаванда, ки фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро амалӣ менамоянд;

б) дар бораи дода шудани иҷозат барои фаъолияти детективи хусусӣ ва посбонӣ.

Моддаи 8. Шартҳои гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ

1. Шаҳравандӣ, миллат, ҷинс, ҷои зиндагӣ, вазъи амволӣ, вазифавӣ ва иҷтимоӣ, мансубият ба иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, муносибат ба дин ва эътиқоди сиёсии шахсони алоҳида наметавонад барои амалӣ намудани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ нисбати онҳо дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон монеъ шавад, агар **қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон** тартиби дигаре пешбинӣ накарда бошад (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3.12.09 с., №567**).

2. Гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ, ки ҳуқуқҳои конститусионии шаҳравандонро, шаҳравандони хориҷиро ва шахсони бетабааро ба махфияти мукотиба, гуфтугӯҳои телефонӣ, ахбороти почта, телеграф ё дигар ахбороте, ки бо воситаи шабакаҳои электрикӣ ва алоқаи почта дода мешаванд, инчунин ҳуқуқи дахлнопазирии маизилро маҳдуд мекунад, дар асоси иҷозати прокурор ва **ё қарори суд дар сурати** мавҷуд будани маълумоти зайл роҳ дода мешавад:

1. маълумот дар бораи аломатҳои кирдори ғайриқонунии тайёршудаи стода, содиршаванда ё содиршуда, ки нисбати он гузаронидани тафтиши пешакӣ ҳатмист;

2. маълумот дар бораи шахсоне, ки амали ғайриқонуниро тайёр мекунад, содир мекунад ё содир кардаанд ва нисбати он гузаронидани тафтиши пешакӣ ҳатмист;

3. маълумот дар бораи ҳодиса ё кирдоре, ки ба амнияти давлатӣ, ҳарбӣ, иқтисодӣ ва экологии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳдид мекунад.

3. Дар ҳолатҳои таъхирнопазир, ки метавонанд боиси ҷинояти вазнин ва махсусан вазнин гарданд, инчунин дар мавриди мавҷуд будани маълумот дар бораи ҳодиса ва кирдоре, ки ба амнияти давлатӣ, ҳарбӣ, иқтисодӣ ва экологии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳдид мекунад, дар асоси қарори асосноки яке аз роҳбарони мақома, ки фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро амалӣ мегардонад, чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯии пешбининамудаи қисми дуҷумла моддаи мазкурро бо ҳатман оғох намудани прокурори дахлдор дар давоми 24 соат гузаронад. Дар давоми 48 соат аз лаҳзаи оғози гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ, мақоми амаликунандаи он ўҳдадор аст, дар бораи гузаронидани чунин чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ иҷозати прокурорро гирад ё гузаронидани онро қатъ намояд.

4. Дар ҳолати ба миён омадани хатар ба ҳаёт, саломатӣ ва моликияти шахси алоҳида мувофиқи ариза ва ё ризоияти ҳаттии онҳо ва дар асоси қарори аз тарфи роҳбари мақоми амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ тасдиқшуда иҷозат дода мешавад, ки гуфтугӯҳои телефонии онҳо гӯш карда шавад ва он бояд дар чараёни 24 соат ба прокурори дахлдор хабар дода шавад.

5. Гӯш кардани гуфтугӯҳои телефонӣ ва дигар гуфтушунидҳо танҳо нисбати он шахсоне раво дида мешавад, ки барои содир кардани ҷиноятҳои вазнин ё махсусан вазнин гумонбар ё айбдор шудаанд, ҳамчунин, нисбати шахсоне, ки дар бораи ҷиноятҳои мазкур метавонанд маълумот дошта бошанд. Фонограммаҳо, ки дар натиҷаи гӯш кардани гуфтугӯҳои телефонӣ ва ё дигар гуфтушунидҳо ба даст оварда шудаанд, дар намуди мӯҳрокушуда, дар шароите, ки имконияти аз ҷониби шахсони бегона гӯш кардан ва нусхабардории онҳоро истисно мекунад, нигоҳ дошта мешаванд.

6. Ҳангоми оғоз намудани парвандаи ҷиноятӣ нисбати шахсе, ки гуфтугӯҳои телефонӣ ва дигар гуфтушунидҳои ӯ мутобиқи қонуни мазкур гӯш карда мешаванд, фонограмма ва навиштаҷоти сабти гуфтугӯҳо ба муфаттиш барои ҳамроҳ кардан ба парвандаи ҷиноятӣ ба сифати далелҳои шайъӣ дода ё ирсол карда мешаванд. Тартиби минбаъдаи истифодаи онҳо тибқи қонунгузории муруфиавии ҷиноятӣи Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

7. Харидории озмоишии оперативӣ ё таҳвили назоратшавандаи ашё, модаҳо ва маҳсулот, ки фуруши озодонаи онҳо манъ аст ё муомилоти онҳо маҳдуд аст, инчунин озмоиши (эксперименти) оперативӣ ё ҷойгиркунонии оперативии шахсони мансабдори мақомоте, ки фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро амалӣ мекунад, ҳамчунин шахсоне, ки ба онҳо кӯмак мерасонанд, дар асоси қарори тасдиқкардаи роҳбари мақоме, ки фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро ба амал мебарорад, гузаронда мешавад (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 5.08.09 с., №535).

8. Гузарондани озмоиши (эксперименти) оперативӣ танҳо бо мақсади ошкор намудан, огоҳонидан ва фош кардани ҷинояти вазнин ё махсусан вазнин, инчунин бо мақсади ошкор ва муқаррар кардани шахс, ки ҷиноятро тайёр ва содир мекунад ё содир кардааст, иҷозат дода мешавад (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 5.08.09 с., №535).

9. Ҳангоми гузарондани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ дар асосҳои пешбиникардаи бандҳои 1-4 ва 6 қисми дуюми моддаи 7 ҳамин Қонун истифодаи амалиёти дар бандҳои 9-12 қисми якуми моддаи 6 ҳамин Қонун нишондодашуда манъ аст (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3.12.09 с., №567).

10. Чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ таъминкунандаи амнияти мақомоте, ки фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро амалӣ мекунад, мутобиқи ҳамин Қонун ва маҳз дар доираи ваколатҳои тавассути қонун муқарраркардаи ин мақомот гузаронда мешаванд. Аз рӯи асосҳои пешбиникардаи банди 5 қисми дуюми моддаи 7 ҳамин Қонун амалиёти дар бандҳои 8-11 қисми якуми моддаи 6 ҳамин Қонун зикршуда дар сурати мавҷуд будани розигии хаттии шахрванд бе иҷозати прокурор гузаронида шуда метавонад.

Моддаи 9. Асосҳо ва тартиби баррасии мавод дар бораи маҳдуд кардани ҳуқуқҳои конституционии шахрвандон ҳангоми гузарондани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ

1. Баррасии мавод дар бораи маҳдуд кардани ҳуқуқҳои конститу-сионии шаҳрвандон ба махфияти мукотиба, гуфтугӯи телефонӣ, иттило-оти почта, телеграф ва дигар иттилооте, ки тавассути шабакаи электрикӣ ва алокаи почта дода мешавад, дахлнопазирии манзил ҳангоми гузарони-дани чорабиниҳои оперативӣ-ҷустуҷӯӣ аз ҷониби прокурор чун қоида дар ҷои гузарондани чунин чорабиниҳо ё дар маҳали ҷойгиршавии мақоме, ки гузарондани онҳоро дархост намудааст, сурат мегирад. **Маводҳои номбурдари прокурор шахсан ва бетаъхир дида мебарояд.** Про-курор ҳақ надорад, ки баррасии чунин маводро дар ҳолати пешниҳод шу-дани онҳо рад наояд.

2. Асос барои аз ҷониби прокурор ҳал намудани масъалаи гузарон-дани чорабиниҳои оперативӣ-ҷустуҷӯӣ, ки ҳуқуқҳои конститусионии дар қисми 1-уми ҳамин модда нишон додашудаи шаҳрвандонро маҳдуд ме-гардонад, қарори далелноки яке аз роҳбарони мақоме мебошад, ки фаъо-лияти оперативӣ-ҷустуҷӯиро ба амал мебарорад. Рӯйхати категорияи чу-нин роҳбаронро санадҳои меъёрии идоравӣ муқаррар менамоянд.

3. Бо талаби прокурор ба ӯ метавонанд инчунин дигар маводе, ки ба далели гузарондани чорабиниҳои оперативӣ-ҷустуҷӯӣ дахл мекунад, пешниҳод карда шаванд ба истиснои маълумот дар бораи шахси ба гурӯҳҳои муташаккили ҷинойткор ҷойгиркардашуда, **қормандони** махфӣи штатии мақоме, ки фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯиро амалӣ мегардо-нанд ва дар бораи шахсе, ки дар асоси пинҳонӣ ба онҳо кӯмак мерасо-нанд, дар бораи ташкил ва тактикаи гузарондани чорабиниҳои оперативӣ-ҷустуҷӯӣ (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3.12.09 с., №567**).

4. Аз рӯи натиҷаи баррасии маводи мазкур прокурор ба гузарондани чорабиниҳои дахлдори оперативӣ-ҷустуҷӯӣ иҷозат медиҳад, ки он ҳуқуқи конститусионии шаҳрвандонро, ки дар қисми якуми ҳамин модда нишон дода шудааст, маҳдуд мегардонад ё гузарондани онро рад мекунад ва дар ин бора қарори асоснок мебарорад. Қарори бо мӯҳр тасдиқ карда шуда, дар як вақт бо баргардонидани маводи пешниҳодшуда ба ташаббускори гузарондани чорабиниҳои оперативӣ-ҷустуҷӯӣ супорида мешавад.

5. Мӯҳлати амали қарори қабулкардаи прокурор аз рӯзи бароварда-ни он, бо шабонарӯз ҳисоб карда мешавад ва аз шаш моҳ зиёд буда наме-тавонад, агар дар ҳуди қарор тартиби дигар нишон дода нашуда бошад. Ҳамзамон чараёни мӯҳлат қатъ намегардад. Дар сурати зарурати дароз кардани мӯҳлати амали қарор прокурор дар асоси маводи нав пешниҳодшуда қарори нав мебарорад.

6. Дар сурати аз ҷониби прокурор рад намудани гузарондани чора-бинии оперативӣ-ҷустуҷӯие, ки ҳуқуқҳои конститусионии дар қисми якуми ҳамин модда нишондодашудаи шаҳрвандонро маҳдуд мекунад, мақоме, ки фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯиро амалӣ менамояд, ҳақ дорад доир ба ин масъала ба прокурори болоӣ ё **ба суд муроҷиат кунад** (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3.12.09 с., №567**).

7. **Шахсони мутасадди мақомоти прокуратура, суд барои хифзи маълумотҳои дар ҳуҷҷатҳои оперативии хизматии пешниҳодкардашуда**

шароит фароҳам меоваранд ва барои гум кардан ва ифшо намудани онҳо мутобиқи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд.

Моддаи 10. Таъминоти ахборотӣ ва ҳуҷҷатӣ кардани фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ

1. Мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ барои иҷрои вазифаҳои ба зиммашон гузоштаи ҳамин Қонун, бо мақсади ҷамъ кардан ва танзим кардани маълумот метавонанд системаи ахборотӣ барпо намуда, онро истифода баранд, инчунин парвандаҳои баҳисобгирии оперативиро ҷорӣ намоянд.

2. Парвандаҳои баҳисобгирии оперативӣ дар сурати мавҷуд будани асосҳои, ки бандҳои 1-6 қисми якуми моддаи 7 ҳамин Қонун пешбинӣ кардааст, бо мақсади ҷамъоварӣ ва танзими маълумотҳо, тафтиш ва арзёбии натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ, инчунин дар асоси онҳо қабул кардани қарорҳои дахлдор аз ҷониби мақомоте, ки фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯиро ба амал мебароранд, ҷорӣ карда мешаванд.

3. Амали ҷорӣ намудани парвандаҳои баҳисобгирии оперативӣ барои маҳдуд гардондани ҳуқуқу озодиҳои конститусионӣ, инчунин манфиатҳои қонунии инсон ва шаҳрванд асос шуда наметавонад.

4. Парвандаҳои баҳисобгирии оперативӣ дар мавридҳои иҷро гардидани вазифаҳои мушаххаси фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ, ки моддаи 2 ҳамин Қонун пешбинӣ намудааст, инчунин муқаррар кардани ҳолатҳои, ки дар бораи имконнопазирии объективии иҷрои ин вазифаҳо гувоҳӣ медиҳанд, қатъ карда мешаванд.

5. Феҳристи баҳисобгирии парвандаҳои оперативӣ ва тартиби амалгардонии онҳо тавассути асноди меъёрии мақомоте, ки фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯиро амалӣ менамоянд, муайян карда мешаванд.

Моддаи 11. Истифодаи натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ

1. Натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ барои тайёр ва иҷро кардани амалҳои тафтишотӣ ва судӣ, гузаронидани ҷорабинҳои оперативӣ-ҷустуҷӯӣ ҷиҳати ошкор намудан, огоҳонидан, пешгирӣ кардан ва ошкор кардани ҷиноят, ғош ва муқаррар намудани шахсоне, ки онҳоро тайёр мекунанд, содир менамоянд ва ё содир намудаанд ва ҳамчунин барои ҷустуҷӯи шахсони аз мақомоти таҳқиқ, тафтиш ва суд пинҳоншуда, аз иҷрои ҷазои саркашиқарда ва бедарак ғоибшудагон истифода шуда метавонад.

2. Натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ метавонанд барои оғози парвандаи ҷиноӣ ҳамчун сабаб ва асос хизмат кунанд, ба мақоми таҳқиқ, муфаттиш ё суде, ки парвандаи ҷиноӣ дар истехсолоташон мебошад, пешниҳод карда шаванд, **инчунин барои исбот дар парвандаи ҷиноятӣ тибқи муқаррароти қонунгузорию мурофиавии ҷиноятӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон**, ки ҷамъоварӣ, тафтиш ва баҳодихии далелҳоро тан-

зим менамояд, истифода шуда метавонанд (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3.12.09 с., №567**).

3. Пешниҳоди натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ба мақомоти таҳқиқ, муфаттиш ё суд дар асоси қарори роҳбари мақоме, ки фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро тибқи тартиби санади меъёрии идорӣ ба амал мебарорад, сурат мегирад.

4. Натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ нисбати шахсони дар бандҳои 1-4 ва 6, қисми дуюми моддаи 7 ҳамин Қонун зикршуда ҳангоми ҳалли масъалаҳо оид ба иҷозати онҳо ба намудҳои фаъолияти нишондодашуда ба назар гирифта мешаванд.

5. Ҳангоми дар парвандаи ҷиноятӣ ба сифати далелҳо истифода намудани натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ оид ба ҳаққонӣ будани онҳо ва ҳолатҳои ба даст овардани ин маълумотҳо шахсони мансабдори мақомоте, ки фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро амалӣ менамоянд, метавонанд пурсиш карда шаванд. Дар ин маврид шахсони мансабдор, ки дар гурӯҳҳои муташаккили ҷиноятӣ ҷойгир карда шудаанд ва кормандони махфӣ дар штатбуда, фақат бо розигии хаттии онҳо пурсиш карда мешаванд.

6. Мақомоте, ки фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро амалӣ месозанд, мутобиқи шартномаҳои байналмилалӣ ва бо назардошти меъёрҳои қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро ба давлатҳои Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил ройгон пешкаш менамоянд.

7. Чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ, ки дар ҳудуди як давлати аъзои Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил сар шуда, дар ҳудуди давлати дигар давом ёфтааст ё ба итмом расидааст, қобили қабул ҳисобида мешаванд, агар онҳо бо назардошти меъёрҳои қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон гузаронида шуда бошанд. Натиҷаҳои ин фаъолият бо назардошти қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон истифода бурда мешавад.

Моддан 12. Ҳифзи маълумот дар бораи мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ

1. Маълумот дар бораи қувваҳо, воситаҳо, сарчашмаҳо, усулҳо ва нақшаҳои ҳангоми гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯии махфӣ истифодашаванда ва истифода шуда ва натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ, маълумот дар бораи шахсони ба гурӯҳҳои муташаккили ҷиноятӣ ҷойгиркардашуда, дар бораи кормандони махфӣи штатии мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ва дар бораи шахсони ба онҳо ба таври пинҳонӣ қўмаккунанда, ҳамчунин дар бораи ташкилот ва дар бораи тактикаи гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ сирри давлатӣ ҳисоб меёбанд ва ошкор кардани онҳо фақат дар асоси қарори роҳбари мақоми амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ сурат гирифта метавонад (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 5.08.09 с., №535**) (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3.12.09 с., №567**).

2. Ошкор кардани маълумот дар бораи шахсони ба гурӯҳҳои мута- шаккили ҷиноӣ **ҷойгиркардашуда**, дар бораи кормандони махфии штатии мақомоти амаликунандаи ҷаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ ва инчунин **дар бораи шахсоне, ки ба онҳо ба таври пинҳонӣ қўмак мекунад ё қўмак кар- даанд** фақат дар ҳолатҳои истисноӣ бо розигии хаттии онҳо дар ҳолатҳои пешбинишудаи қонун мумкин аст (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 5.08.09 с., №535**) (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3.12.09 с., №567**).

3. Иҷозатномаи прокурор ё қарори суд барои ҳуқуқи гузаронидани ҷорабинии оперативӣ-ҷустуҷӯӣ ва маводе, ки барои қабули чунин қарор асос гардидаанд, танҳо дар мақомоте, ки ҷаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯиро амалӣ менамоянд, маҳфуз дошта мешаванд.

4. Ҳуҷҷатҳои оперативӣ-ҳизмати, ки натиҷаҳои ҷаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯиро инъикос менамоянд, ба мақоми таҳқиқ, муфаттиш, судя, **прокурор**, дигар мақомоти амаликунандаи ҷаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ бо тартиб ва дар ҳолатҳои муқаррарнамудаи хамин Қонун дода шуда метавонанд.

БОБИ 3. МАҚОМОТИ АМАЛИКУНАНДАИ ҶАЪОЛИЯТИ ОПЕРАТИВӢ-ҶУСТУҶӢ

Моддаи 13. Мақомоти амаликунандаи ҷаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ

1. Дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқи анҷом додани ҷаъо- лияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ ба воҳидҳои оперативии мақомоти зерин дода мешавад:

- Вазорати қорҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- Вазорати муҳофизати Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- Қўмитаи давлатии амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- Агентии назорати маводи нашъаовари назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- Гвардияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- Ҳадамоти гумруки назди Ҳуқумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон.

2. Феҳристи мақомоти амаликунандаи ҷаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ танҳо тавассути Қонун тағйиру тақмил дода шуда метавонад. Роҳбарони мақомоти мазкур номгӯи воҳидҳои оперативииеро, ки ҳуқуқ доранд ҷаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯиро амалӣ гардонанд, вақолат, тар- киби сохтор ва қори ташкилии онҳоро муайян менамоянд.

3. Мақомоти амаликунандаи ҷаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ вазифа- ҳои муайянкардаи ин Қонунро фақат дар доираи салоҳиятҳои худ, ки санадҳои қонунгузорию дахлдори Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар кар- даанд, иҷро менамоянд.

Моддаи 14. Ҷҳдадорӣҳои мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ

Ҷангоми иҷрои вазифаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯии дар ин Қонун муайяншуда мақомоти салоҳиятдор Ҷҳдадор ҳастанд:

1) дар доираи салоҳияти худ барои ҳифзи ҳуқуқ ва озодии инсон ва шаҳрванд, моликият инчунин таъмини амнияти ҷамъият ва давлат, ки Қонун онҳоро муҳофизат менамоянд, тамоми чораҳои заруриро андешанд;

2) дар доираи салоҳияти худ супоришҳои ҳатти мақоми таҳқиқ, муфаттиш, дастури прокурор ва таъиноти судро оид ба гузаронидани ҷорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ аз рӯи парвандаҳои ҷиноие, ки онҳо ба истехсолоташон гирифтаанд, иҷро намоянд (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3.12.09 с., №567**);

3) дархости ташкилотҳои дахлдори ҳифзи ҳуқуқи байналхалқӣ, мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва ҳадамоти махсуси давлатҳои хориҷиро тибқи асос ва тартиби пешбининамудаи шартномаҳои байналхалқии Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷро намоянд;

4) ба мақомоти дигар, ки дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро мегузаронанд, оид ба фаъолияти зиддиқонунии ба онҳо маълумшуда, ки ба салоҳияти ин мақомот мансубанд, ҳабар диҳанд ва ба онҳо кӯмаки зарурӣ расонанд;

5) қоидаҳои пинҳонкорию ҷангоми амалӣ намудани фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ риоя намоянд;

6) барои таъмини амният ва муҳофизати амволи қормандони худ, шахсоне, ки ба мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ёрӣ мерасонанд, иштирокчиёни муҳофизаҳои суди ҷиноятӣ ва инчунин аъзоёни оила ва наздиконашон аз сӯйқасдҳои ҷиноятӣ, мусоидат кунанд.

Моддаи 15. Ҳуқуқи мақомоти амалкунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ

1. Ҷангоми иҷрои вазифаҳои ҳамин Қонун муқарраркардаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ мақомоти салоҳиятдори он ҳуқуқ доранд:

1) ҷорабиниҳои оперативӣ-чустучӯии дар моддаи 6 ҳамин Қонун зикршударо, ошкор ва пинҳонӣ гузаронанд ва ҷангоми гузаронидани онҳо ашё, мавод ва ахборотро гиранд, инчунин дар сурати ба амал омадани ҳавфи бевосита ба ҳаёт ва саломатии шахс, инчунин ҳавфи амнияти давлатӣ, ҳарбӣ, иқтисодӣ ё экологии Ҷумҳурии Тоҷикистон хизматрасонии алоқаро қатъ намоянд;

2) муносибатҳои ҳамкорию бепул ё пулакиро бо шахсе, ки меҳода ба таври маҳфӣ ба мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ кӯмак намоянд, барқарор кунанд;

3) дар ҷараёни гузаронидани ҷорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ мутобиқи шартнома ва ё мувофиқаи шифоҳӣ биноҳои хизматӣ, амволи қорхонаҳо, муассиса, ташкилот, қисмҳои низомӣ ва ҳамчунин биноҳои

истиқоматӣ ва ғайриистиқоматӣ, воситаҳои нақлиёт ва дигар амволи шахси алоҳидаро истифода баранд;

4) ба мақсади пинҳонкорӣ ҳуччатҳоеро, ки шахсияти шахсони мансабдор, мансубияти идоравии корхонаҳо, муассисаҳо, ташкилот, бино ва воситаҳои нақлиёти мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ва ҳамчунин шахсияти шахрвандони бо ин мақомот ҳамкориҳои пинҳонӣ доштаро махфӣ нигоҳ медоранд, истифода баранд;

5) дар асоси дархости дигар мақомоти салоҳиятдор бо тартиби дар Қонун муқарраргардида ва дар доираи вақолати худ якҷоя бо кормандони муассиса ва мақомоти системаи иҷроӣ ҷазои ҷиноятии Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар изоляторҳои тафтишотӣ ва муассисаҳои системаи иҷроӣ ҷазои ҷиноятӣ ҷорабиниҳои оперативӣ-чустучӯиро амалӣ менамоянд.

2. Иҷроӣ талаботи қонунии шахсони мансабдори мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ барои шахсони ҳуқуқӣ ва воқеӣ ҳатмист.

3. Иҷро накардани талаботи қонунии шахсони мансабдори мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ё монеъ шудан ба татбиқи қонунии он боиси ҷавобгарии пешбининамудаи қонун мегардад.

Моддаи 16. Ҳимояи иҷтимоӣ ва ҳуқуқии ашхоси мансабдори мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ

1. Шахсони мансабдори мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ кафолатҳои ҳифзи ҳуқуқӣ ва иҷтимоии кормандони он мақомоте, ки онҳо ба штати он шомиланд истифода менамоянд.

2. Ҳеч кас ҳуқуқ надорад, ки дар қорҳои қонунии шахсони мансабдори мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ даҳолат намояд **ба истиснои шахсоне, ки бевосита тибқи Қонуни мазкур вақолатдор қарда шудаанд (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3.12.09 с., №567).**

3. Шахси мансабдоре, ки барои амалӣ намудани фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ салоҳият дорад, дар қараёни гузаронидани ҷорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ танҳо ба сардори бевосита ва мустақими худ итоат менамояд. Ҳангоми расидани фармон ё дастуре, ки ҳилофи қонун мебошад, шахси мансабдор ӯҳдадор аст, ки қонунро дастурамал қарор диҳад.

4. Ҳангоми муҳофизати ҳаёт ва саломатии шахрвандон, ҳуқуқҳои конституционӣ ва манфиатҳои қонуниашон, инчунин барои таъмини амнияти ҷомеа ва давлат аз сӯйқасдҳои ҷинояткорона, ночор расонидани зарар ба манфиатҳои ҳифзи ҳуқуқ аз тарафи шахси мансабдори мақомоти иҷроқунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ё шахси ба вай мусоидаткунанда ҳангоми иҷроӣ қонунии вазифаи хизматӣ ё ҷамъиятӣ мумкин аст.

5. Мӯҳлате, ки шахси мансабдори мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ бо супориши махсус дар гурӯҳҳои муташаккили ҷиноятӣ гузаронидааст, инчунин мӯҳлати хизмати онҳо дар вазифаҳои корманди штатии махфӣ мақомоти мазкур мувофиқи қонун ба собиқаи меҳнат барои таъмини нафақа ҳисоб қарда мешавад.

БОБИ 4. КЌМАКИ ШАХРВАНДОН БА МАҚОМОТИ АМАЛИКУНАНДАИ ФАЪОЛИЯТИ ОПЕРАТИВИЙ-ЧУСТУЧЌИ

Моддаи 17. КЌмаки шахрвандон ба мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативий-чустучЌи

1. Шахсони алоҳида метавонанд бо ризоияти худ барои тайёр намудан ё гузарондани чорабиниҳои оперативий-чустучЌи ҷалб карда шаванд. Дар чунин ҳолат бо хоҳиши онҳо махфияти ҳамкориашон, аз ҷумла дар асоси қарордод, бо мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативий-чустучЌи таъмин мегардад. Ин шахсон вазифадоранд, ки маълумоти дар ҷараёни тайёр ё амалӣ намудани чорабиниҳои оперативий-чустучЌи барояшон маълумшударо махфӣ нигоҳ доранд ва ҳуқуқ надоранд ба мақомоти мазкур дидаю доништа ахбороти бардуруғ диҳанд.

2. Мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативий-чустучЌи метавонанд бо шахсони ба балоғатрасида ва қобилияти қорӣ дошта, сарфи назар аз шахрвандӣ, миллат, ҷинс, вазъи иҷтимоӣ, вазифавӣ ва амволӣ, дараҷаи маълумот, мансубият ба иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, эътиқоди сиёсӣ ва динии онҳо шартнома банданд.

3. Ба мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативий-чустучЌи мувофиқи шартнома истифода бурдани **кЌмаки пинҳонии** вакилон, судҳо, прокуророн ва адвокатҳо манъ аст (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3.12.09 с., №567**).

Моддаи 18. Ҳимояи иҷтимоӣ ва ҳуқуқии шахрвандоне, ки ба мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативий-чустучЌи кЌмак менамоянд

1. Шахсоне, ки ба мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативий-чустучЌи кЌмак менамоянд, тахти ҳимояи давлат қарор доранд.

2. Давлат ба шахсоне, ки розианд ба мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативий-чустучЌи мусоидат намоянд, дар иҷрои ўҳдадорихояшон, аз ҷумла ўҳдадорихои дар шартнома пешбинӣ шуда, инчунин ҳимояи ҳуқуқии вобаста бо иҷрои вазифаи ҷамъиятӣ ё вазифаҳои дигари ба зиммашон гузошташуда, қафолат медиҳад.

3. Ҳангоми ба амал омадани хатари таҳдиди воқеии зидди ҳуқуқӣ ба ҳаёт, саломатӣ ва ё амволӣ шахсони алоҳида бинобар кЌмаки онҳо ба мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативий-чустучЌи ва ҳамчунин аъзои оилаҳои онҳо ва наздиконашон, ин мақомот вазифадоранд, ки барои пешгирии амалиёти зиддиҳуқуқӣ, муайян намудани гуннаҳкорон чораҳои зарурӣ андешанд ва онҳоро ба ҷавобгариҳои пешбиниамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷалб намоянд.

4. Шахсе, ки аз ҷумлаи аъзои гурӯҳи ҷинойткор, кирдори зиддиқонунӣ содир намудааст ва он боиси оқибати вазнин нагардидааст ва ӯ барои ҳамкорӣ ба мақоми амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ҷалб шуда, дар кушодани ҷинойтҳо мусоидат кардааст, зарари расондашударо ҷуброн намудааст ё ба таври дигар қусури зарари расондашударо баровардааст, мувофиқи Қонунгузори Қумхурии Тоҷикистон аз ҷавобгарии ҷинойтӣ озод карда мешавад.

5. Шахсоне, ки бо мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ҳамкорӣ мекунад ё дар кушодани ҷинойт ё маълум кардани шахсони онҳоро содиркарда ёри мерасонанд, метавонанд бо мукофотпулӣ ё бо пардохтҳои дигар сарфароз гарданд, ки онҳо набояд андозбанд шаванд ва дар декларатсияи даромадҳо нишон дода шаванд.

6. Давраи ҳамкориҳои шахрвандон дар асоси қарордод бо мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ҳамчун шугли асосии онҳо ба собиқаи қориашон ҳамроҳ карда мешавад. Шахсони мазкур мутобиқи Қонуни Қумхурии Тоҷикистон ба таъминоти нафақаи ҳуқуқдоранд.

7. Ба мақсади таъмини бехатарии шахсоне, ки тибқи қарордод бо мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ҳамкорӣ менамоянд ва аъзои оилашон мувофиқи тартибе, ки **санадҳои меъёрии ҳуқуқии Қумхурии Тоҷикистон** муайян менамояд, барои муҳофизати онҳо гузаронидани чорабиниҳои махсус мумкин аст (**Қонуни Қумхурии Тоҷикистон аз 3.12.09 с., №567**).

8. Дар сурати ҳалок шудани шахсе, ки дар асоси қарордод бо мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ҳамкорӣ менамуд, вобаста ба иштироки ӯ дар амалӣ намудани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ ба оилаи ҷабрдида ва шахси таҳти сарпарастии ӯ қарордошта аз маблағҳои буҷети дахлдор кӯмакпулии яқдафъаина ба андозаи маоши даҳсолаи ҳалокшуда пардохта мешавад ва мувофиқи тартиби пешбининамудаи **санадҳои меъёрии ҳуқуқии Қумхурии Тоҷикистон** бо сабаби аз даст додани сарпараст нафақа таъин мегардад (**Қонуни Қумхурии Тоҷикистон аз 3.12.09 с., №567**).

9. Дар сурати хангоми иҷрои чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ захмӣ, маъҷуб, контузия шудан ё зарари ҷисмонӣ дидани шахсе, ки тибқи қарордод бо мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ҳамкорӣ менамояд ва дар натиҷа имконияти идомаи ҳамкориро ба мақомоти оперативӣ-чустучӯӣ аз даст медиҳад, ба шахси зикргардида аз маблағҳои буҷети дахлдор кӯмакпулии яқдафъаина ба андозаи маоши панҷсолааш дода мешавад ва мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи қонун ба ӯ нафақаи маъҷубӣ таъин мегардад.

БОБИ 5. ТАЪМИНОТИ МОЛИЯВИИ ФАЪОЛИЯТИ ОПЕРАТИВӢ-ЧУСТУЧӢӢ

Моддаи 19. Таъминоти молияви фаъолияти оперативӣ-чустучӣ

1. Ба мақомоти давлатӣ, ки воҳидҳои оперативии онҳо барои анҷом додани фаъолияти оперативӣ-чустучӣ ваколатдор шудаанд, аз бучети давлатӣ маблағ ҷудо карда мешавад, ки он бо тартиби муқаррарнамудаи роҳбарони ин мақомот харҷ карда мешавад.

2. Мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ва худидоракунии ҳақдоранд аз ҳисоби бучетҳои худ ҳаҷми маблағеро, ки барои мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӣ дар қаламрави онҳо амалкунанда ҷудо карда мешавад, мустақилона зиёд кунанд.

3. Назорати хароҷоти маблағе, ки барои фаъолияти оперативӣ-чустучӣ ҷудо карда мешавад, аз ҷониби роҳбарони мақомоти давлатӣ, ки воҳидҳои оперативии амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӣ ба ҳайати он дохил мешаванд, инчунин намоёндагони махсуси ваколатдори Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон сурат мегирад.

БОБИ 6. НАЗОРАТ БА ФАЪОЛИЯТИ ОПЕРАТИВӢ-ЧУСТУЧӢӢ

Моддаи 20. Назорат ба фаъолияти оперативӣ-чустучӣ

Назорат ба фаъолияти оперативӣ-чустучӣ аз тарафи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар доираи салоҳиятҳои муайяннамудаи Конститутсия (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон сурат мегирад.

Моддаи 21. Назорати прокурорӣ ба фаъолияти оперативӣ-чустучӣ

1. Назорат ба иҷрои қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистонро тавассути мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӣ аз тарафи Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва прокурорҳои тобеи он дар доираи ваколаташон сурат мегирад.

2. Бо дархости прокурори ваколатдор бинобар ба прокуратура оиди вайронкунии қонун ҳангоми гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӣ расидани ҳуччатҳо, маълумотҳо ва мурочиатномаи шаҳрвандон, ҳамчунин ҳангоми тафтиши тартиби муқарраршудаи гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӣ ва қонунӣ будани қарори зимнан қабулшуда, роҳбари мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӣ ба прокурори зикршуда ҳуччатҳои оперативӣ хизматиеро, ки барои гузаронидани ин чорабиниҳо асос шудаанд пешниҳод менамояд.

3. Маълумот дар бораи шахсони ба гурӯҳи муташаккили ҷиноӣ **ҷойгиркардашуда** ва дар бораи кормандони мафҳии штатии мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӣ ҳамчунин дар бораи шахсони ба ин мақомот **ба таври пинҳонӣ кӯмаккунанда** ба прокурор танҳо бо розигии хаттии шахсони мазкур, ба истиснои ҳолатҳое, ки ба

ҷавобгарии ҷиной қашидани онҳоро талаб мекунад, пешкаш карда мешавад. Маълумот дар бораи ташкил, тактика, усул ва воситаҳои гузаронидани фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ ба предмети назорати прокурорӣ дохил намешавад (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 5.08.09 с., №535**) (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3.12.09 с., №567**).

4. Роҳбарони мақомоти прокуратура барои таъмини хифзи маълумотҳое, ки дар ҳуҷҷатҳои оперативӣ-хизмати ба прокуратура пешниҳодшуда мавҷуданд, шароит муҳайё мекунад.

Моддаи 22. Назорати идорӣ

Роҳбарони мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ, ҳангоми ташкил ва гузаронидани чорабиниҳои оперативию ҷустуҷӯӣ барои риояи қонуният шахсан масъул мебошанд.

Моддаи 23. Дар бораи аз эътибор соқит доништа шудани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон»

Аз рӯзи мавриди амал қарор додани ин Қонун, Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 28 декабри соли 1993 «Дар бораи фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» (Ахбори Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, 1994, № 3-4 моддаи 68; 1996, № 3, моддаи 48 (қисми V); 1996, № 4, моддаи 62 (қисми IV); 1997, № 9, моддаи 117 (қисми V) аз эътибор соқит доништа шавад.

**Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон**

Э. РАҲМОНОВ

**ш. Душанбе, 22 май соли 1998,
№651**

ҚАРОРИ МАҶЛИСИ ОЛИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

**Оиди мавриди амал қарор додани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон
«Дар бораи фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ»**

**(Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, соли 1998, №10,
мод.147)**

Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор мекунад:

1. Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ» пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.

2. Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон оиди ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ» мутобиқ гардонидани санадҳои қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон тақлифҳои пешниҳод намояд.

3. Қарори Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 28 декабри соли 1998 «Дар бораи тартиби мавриди амал қарор додани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» (Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, 1994, № 3-4, моддаи 69) аз эътибор соқит дониста шавад.

**Раиси Маҷлиси Олии
Ҷумҳурии Тоҷикистон**

С. РАҶАБОВ

**ш. Душанбе, 23 май соли 1998,
№652**

1.3.
Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон
«Дар бораи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ»
аз 25 марти соли 2011 таҳти № 687

Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, соли 2011, №3, мод. 155;
соли 2014, №7 қ.1 .мод.387; соли 2017, №7-9, мод.570

Қонуни мазкур муносибатҳои ҷамъиятиеро, ки бо амалӣ намудани фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ алоқаманд мебошанд, ба танзим дароварда, системаи кафолатҳои қонунӣ, таъмини риояи ҳуқуқи озодихоӣ инсон ва шахрвандро ҳангоми амалӣ намудани ҷорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ муқаррар менамояд.

БОБИ 1.
МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 1. Мафҳумҳои асосӣ

Дар Қонуни мазкур мафҳумҳои асосии зерин истифода бурда мешаванд:

- **фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ** – намуди фаъолиятест, ки ба таври ошкоро ё ғайриошкоро аз ҷониби мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ дар доираи салоҳияти худ бо роҳи гузаронидани ҷорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ бо мақсади хифзи ҳаёт, саломатӣ, ҳуқуқи озодихоӣ инсон ва шахрванд, моликият, таъмини амнияти ҷамъият ва давлат аз таҷовузҳои ҷиноятӣ амалӣ карда мешавад;

- **мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ** – воҳидҳои оперативии мақомоти давлатии тибқи қисми 1 моддаи 13 Қонуни мазкур ваколатдор, ки дар доираи салоҳияти худ фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро амалӣ менамоянд;

- **прокурори ваколатдор** – прокуроре, ки дар доираи салоҳияти худ ҳуқуқи шинос шудан бо ҳуҷжатҳои оперативӣ-чустучӯӣ ва санҷиши қонунӣ будани қарорҳои мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро оид ба гузаронидани ҷорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ дорад;

- **ҷорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ** – системаи ҷораҳои муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ба таври ошкоро ё ғайриошкоро аз ҷониби мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ бо мақсади ҳалли вазифаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ татбиқ мегардад;

- **пурсиши оперативӣ** – ҷамъоварии маълумоти воқеӣ аз суҳанони шахси пурсидашаванда, ки ҳақиқатан ё эҳтимолан дорои чунин маълумот мебошад ва он барои ҳалли вазифаҳои мушаххаси фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ аҳамият дорад;

- **чамъоварии маълумот** – гирифтани иттилооте, ки барои ҳалли вазифаҳои мушаххаси фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ муҳиманд тавассути фиристонидани дархост ба шахси воқеӣ ё ҳуқуқие, ки чунин маълумотро дорад ё мумкин дошта бошад, ҳамчунин дастрас намудани он тавассути шиносшавии бевосита бо сарчашмаҳои моддии дахлдор, аз он ҷумла, аз манбаҳои маълумоти оперативӣ, криминалистӣ ва дигар манбаҳои маълумоти (баҳисобгирии) системаи иттилоотӣ ва аз дигар сарчашмаҳо;

- **чамъоварии оперативии намунаҳо барои таҳқиқи муқоисавӣ** – дарёфт намудан, гирифтани ва нигоҳ доштани (консервасияи) сарчашмаҳои моддии иттилооте, ки дар худ изҳои ҷинойт ё изҳои шахси ҷинойт содирнамударо доранд, ҳамчунин ашёе, ки ба сифати объекти ҷинойт хизмат кардаанд ё метавонанд чун воситаи муайян намудани кирдори барои ҷамъият хавфнок ва шахсони ба он дахлдошта хизмат намоёнд бо мақсади муқоиса намудани онҳо бо мавод ё ашёи ҳаммонанде, ки дар шахсони таҳти омӯзиш қарордошта мавҷуданд, барои ҳалли вазифаҳои мушаххаси фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ;

- **чустучӯӣ шахсӣ** – шакли татбиқи усулҳо ва маҷмӯи ҳаракатҳои оперативӣ-чустучӯӣ, ки бевосита аз тарафи корманди мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ бо мақсади дарёфти маълумоти муҳими оперативӣ ва ҳалли вазифаҳои оперативӣ-чустучӯӣ гузаронида мешаванд;

- **харидории санҷишии оперативӣ** – аз ҷониби мақоми амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ба вучуд овардани вазъияте, ки дар он таҳти назоратбарии оперативӣ аз шахсе, ки дар содир намудани ҷинойт асоснок гумонбар шудааст, мол, ашё ё хизматрасонӣ бе мақсади истеъмоли, ба соҳибияти каси дигар додан ё истифодаи онҳо, инчунин бо мақсади гирифтани маълумот дар бораи эҳтимолияти фаъолияти ҷинойтӣ ва барои ҳалли дигар вазифаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ музднок ба даст оварда мешаванд (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26.07.14 с., №1090);

- **таҳқиқи оперативии ашё, хуччатҳо ва объектҳои дигар** – омӯзиши ашё, хуччатҳо ва объектҳои дигаре, ки дар худ изҳои ҷинойтро нигоҳ доштаанд ё метавонистанд нигоҳ доранд, олотӣ содир кардани ҷинойт ва ё натиҷаи фаъолияти ҷинойтӣ ба ҳисоб рафтаанд ё метавонистанд ба ҳисоб раванд бо мақсади ошкор намудани изҳо ва олотҳои содир кардани ҷинойт ва натиҷаҳои фаъолияти ҷинойтӣ;

- **мушоҳидаи оперативӣ** – бо таври босиравӣ (визуалӣ) ё тарзи дигар дарк кардан ва ба қайд гирифтани зуҳурот, ходисаҳо, кирдорҳо, воқеаҳо ва равандҳое, ки барои ҳалли вазифаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ муҳиманд;

- **ҳаммонандкунии оперативии шахсият ва объектҳои дигар** – муқарраркунӣ ва айнияткунони шахс ва объектҳои дигар аз рӯи нишонаҳои фардикунондаи онҳо, ки аз ҷиҳати статикӣ ва динамикӣ тағйирнопазиранд, ҳамчунин бо истифодаи дигар роҳҳое, ки бо дараҷаи

кофии эҳтимолият шинохтани шахсият ва дигар объектро имкон медиҳанд;

- **муоинаи оперативии манзил, хучраҳо, биноҳо, иншоот, китъаҳои маҳал ва воситаҳои нақлиёт** – ворид шудан ва азназаргузаронии объектоҳои номбаршуда бо мақсади дарёфт намудани изҳои ҷинойт, олотҳои содиркунии ҷинойт, дигар ашё, моддаҳо ё хуччатҳое, ки эҳтимол ба содир шудани ҷинойт муносибат доранд, ҳамчунин барои ҳалли дигар вазифаҳои мушаххаси фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ; (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26.07.14 с., №1090**)

- **назоратбарии оперативии муросилоти почта, хабарҳои телеграфӣ ва хабарҳои дигар** – омӯзиши мукотиботи хаттӣ ва дигар мукотиботе, ки дар ҳомилҳои моддӣ сабт шудаанд, бо мақсади дарёфт намудани маълумот дар бораи фаъолияти ҷинойтии шахси таҳти омӯзиш қарордошта, ошкор намудани алоқаҳои ӯ ва дастрас намудани дигар маълумоте, ки барои ҳалли вазифаҳои мушаххаси фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ мусоидат мекунад;

- **гӯш кардани гуфтугӯҳои телефонӣ ва сабти онҳо** – тавассути воситаҳои техникӣ гирифтани ва сабт кардани иттилооти акустикики ба воситаи хати алоқаи телефонӣ ё иттилооти яктарафа интиқолшаванда бо мақсади дарёфти маълумот дар бораи фаъолияти ҷинойтии шахси таҳти омӯзиш қарордошта, ошкор намудани алоқаҳои ӯ ва дастрас намудани дигар маълумоте, ки барои ҳалли вазифаҳои мушаххаси фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ мусоидат менамоянд;

- **муҳити ҷинойтӣ** – муҳите, ки дар он шахси ҷинойтро тайёркунанда, содиркунанда ё содиркарда қарор дорад, аз ҷумла гурӯҳи ҷинойтӣ, гурӯҳи муташаккил ва иттиҳоди ҷинойтӣ (ташкilotи ҷинойтӣ) (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26.07.14 с., №1090**);

- **гирифтани иттилоот аз каналҳои техникӣ алоқа** – тавассути воситаҳои техникӣ гирифтани, тасхех ва сабт кардани намудҳои гуногуни сигналҳо, ки бо ҳар гуна каналҳои техникӣ алоқа паҳш мегарданд, барои ҳалли вазифаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ;

- **воридсозии оперативӣ** – ба муҳити ҷинойтӣ ворид намудани қарорҳои мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ва ё шахсе, ки барои ҳалли вазифаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ба таври махфӣ ба ӯ мусоидат мекунад; (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26.07.14 с., №1090**);

- **таҳвили назоратшаванда** – аз ҷониби мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ назорат бурдани ҷойивазкунии молҳо, воситаҳо, моддаҳо ё ашё, пеш аз ҳама молҳо, воситаҳо, моддаҳо ва ашёе, ки муомилоти озоди онҳо манъ аст ё гардиши онҳо маҳдуд аст, ҳамчунин ашёе, ки бо роҳҳои ҷинойтӣ ба даст оварда шудаанд ё дар худ изҳои ҷинойтро доранд ва ё олот ё воситаи содир намудани ҷинойт бо мақсади ҳалли вазифаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ;

- **эксперименти оперативӣ** – ташкил намудани муҳити сунъии ҳарчи бештар ба воқеият наздик бо мақсади ба вуқӯъ овардани воқеаи

муайян ё айнан такрор кардани воқеа ё гузаронидани озмоиши муайян дар шароитҳои пурра идорашаванда ва тахти назоратбарии мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ, бо ҷалб намудани шахсе, ки дар бораи фаъолияти зиддиҳуқуқиаш маълумот мавҷуд аст, бе хабардор намудани ӯ ҷиҳати иштирок дар эксперименти оперативӣ бо мақсади тасдиқи содир намудани ҳаракатҳои зиддиҳуқуқӣ аз ҷониби ин шахс ва ҳамчунин огоҳкунӣ, ошкорнамоӣ, пешгири ва кушодани ҷиноят ба муқобили моликият, тартиби амалӣ намудани фаъолияти иқтисодӣ, амнияти ҷамъиятӣ ва саломатии аҳоли, ҷиноятҳои вазнин, махсусан вазнин ё ҷиноятҳои, ки метавонанд ба амнияти миллӣ зарар расонанд;

- гирифтани иттилооти компютерӣ – ба даст овардани маълумоти ба-роӣ ҳалли вазифаҳои фаъолияти оперативӣ – чустучӯӣ зарурӣ, тавассути сабти майдонҳои электронӣ ва физикӣ ҳангоми коркард, нигоҳдори ва интиқоли маълумот, новобаста ба воситаҳои интиқол (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 18.07.17 с., №1447);

- таъсиси шахси ҳуқуқӣ – ташкили корхона ва ё ташкилот (ташкилотҳои тичоратӣ ва ғайритичоратӣ, ширкатҳои хусусӣ, намояндагӣ, филиалҳо ва ғайра) бо мақсади мубориза бо ҷиноятҳои му-ташаққил ва ҳалли дигар вазифаҳои оперативӣ-чустучӯӣ.

Моддаи 2. Қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ

Қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ба Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Қонуни мазкур, дигар санадҳои меъриии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Тоҷикистон онҳоро эъти-роф кардааст, иборат мебошад.

Моддаи 3. Вазифаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ

Вазифаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ аз инҳо иборатанд:

1) ошкор намудан, огоҳонидан, пешгири кардан ва кушодани ҷиноятҳо, ҳамчунин ошкор ва муайян намудани шахсони ин ҷиноятҳоро тайёркунанда, содиркунанда ё содиркарда;

2) чустучӯи шахсони аз мақомоти таҳқиқ, тафтиш ва суд пинҳоншуда, аз адои ҷазои ҷиноятӣ саркашинамуда, ҳамчунин чустучӯи шахсони бедарак гумшуда;

3) ба даст овардани маълумот дар бораи ҳодиса ё ҳаракатҳои (беҳаракатие), ки ба ҳуқуқу озодиҳои инсон ва шахрванд, амнияти ҷамъиятӣ, давлатӣ, ҳарбӣ, иқтисодӣ, иттилоотӣ ё экологии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳдид менамоянд;

4) муайян намудани номгӯӣ ва ҷойи мولى мулки аз ҷониби суд мусо-дирашаванда;

5) таъмини амнияти системаҳои иттилоотӣ.

Моддаи 4. Принсипҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ

Фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ба принсипҳои қонуният, инсондӯстӣ, баробарӣ дар назди қонун, эҳтиром ва риояи ҳуқуқи озодиҳои инсон ва шахрванд, пинҳонкорӣ, ҳамбастагии усул ва воситаҳои ошкоро ва ғайриошкоро асос меёбад.

Моддаи 5. Кафолатҳои риояи ҳуқуқ ва озодиҳои инсон ва шахрванд ҳангоми амалӣ намудани фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ

1. Фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ танҳо барои ноил шудан ба ҳадаф ва иҷрои вазифаҳои муқаррарнамудаи Қонуни мазкур амалӣ карда мешавад. Мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ҳангоми гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ риояи ҳуқуқҳои инсон ва шахрвандро ба дахлнопазирии ҳаёти шахсӣ, сирри шахсӣ ва оилавӣ, дахлнопазирии манзил ва маҳрамияти мукотиба, сӯҳбатҳои телефонӣ, муросилот ва муҳобироти шахсӣ таъмин менамояд.

2. Агар шахс чунин шуморад, ки ҳаракати мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ боиси вайрон намудани ҳуқуқ ва озодиҳои ӯ гардидааст, ҳуқуқ дорад нисбати ин ҳаракатҳо ба мақомоти болоии амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ, прокурор ва ё суд (судя) шикоят кунад.

3. Шахсе, ки гуноҳи ӯ дар содир намудани ҷиноят мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи қонун исбот нашудааст, яъне нисбати ӯ оғози парвандаи ҷиноятӣ рад карда шудааст ва ё бо сабаби мавҷуд набудани ҳодисаи ҷиноят ё бинобар дар кирдори ӯ мавҷуд набудани таркиби ҷиноят парвандаи ҷиноятӣ қатъ карда шудааст ва ӯ далелҳои дорад, ки нисбаташ чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ гузаронида шудаанд ва чунин шуморад, ки дар ин ҳолат ҳуқуқҳои вайрон карда шудаанд, ҳуқуқ дорад аз мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ маълумоти дар борааш бадастомадаро дар он ҳадде, ки талаботи пинҳонкорӣ иҷозат медиҳад ва ифшои сирри давлатиро истисно менамояд, талаб кунад. Агар талаби ӯ дар бораи додани маълумоти дархосткардааш рад карда шавад ё агар шахси мазкур пиндорад, ки маълумот дар ҳаҷми пурра ба вай дода нашудааст, метавонад тибқи тартиби муайяннамудаи қонун ба мақомоти болоии амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ, прокурор, суд (судя) шикоят кунад. Дар чараёни баррасии шикоят дар суд вазифаи исботи асоснокии радди пешниҳоди маълумот ба ин шахс, аз он ҷумла, дар ҳаҷми пурра, ба зиммаи мақомоти дахлдори амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ гузошта мешавад (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26.07.14 с., №1090**).

4. Бо мақсади таъмини баррасии пурра ва ҳаматарафаи шикоят бо талаби прокурори ваколатдор ё судяи ба он ваколатдодашуда мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ўҳдадор аст ҳуҷҷатҳои оперативӣ-хизматии дорои иттилоот дар бораи маълумоте, ки барои пешниҳод намудани онҳо ба аризадиҳанда рад карда шудааст, диҳанд, ба истиснои маълумот оид ба шахсоне, ки ба муҳити ҷиноятӣ ворид карда шудаанд,

дар бораи кормандони штатии ғайриошкорои мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ва шахсоне, ки ба таври **махфиёна** ба онҳо мусоидат мекунанд (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26.07.14 с., №1090**).

5. Дар ҳолати беасос эътироф намудани қарори мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ оид ба радди пешниҳод намудани маълумоти зарурӣ ба аризадиханда, прокурор ё судя метавонад мақоми зикршударо вазифадор созад, ки ба аризадиханда маълумоти дар қисми 3 моддаи мазкур зикршударо пешниҳод намояд.

6. Маводи дар натиҷаи гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ бадастомада нисбати шахсоне, ки гуноҳи онҳо мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи қонун дар содир кардани ҷиноят исбот нашудааст, дар муддати шаш моҳ баъд аз лаҳзаи қабули қарор дар бораи рад кардан аз оғози парвандаи ҷиноятӣ ва ё қатъ кардани парвандаи ҷиноятӣ, нигоҳ дошта, сипас нобуд карда мешаванд, агар манфиатҳои хизматӣ ё адолати судӣ тартиби дигарро талаб накунанд. Фонограмма ва маводи дигари дар натиҷаи гӯш кардани гуфтугӯҳои телефонӣ ва гуфтугузорҳои дигар бадастомадаи шахсоне, ки нисбати онҳо парвандаи ҷиноятӣ оғоз карда нашудааст, дар давоми шаш моҳ аз лаҳзаи қатъ гардидани гӯш кардан нобуд карда мешаванд ва дар ин хусус протоколи дахлдор тартиб дода мешавад. Суди (судяи) дахлдор се моҳ пеш аз нобуд кардани маводе, ки натиҷаҳои чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯиро инъикос менамоянд ва ин чорабиниҳо дар асоси қарори он гузаронида шудаанд, хабардор карда мешавад.

7. Ба мақомоти (шахсони мансабдори) амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ амалҳои зерин манъ аст:

1) гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ ба манфиати ягон ҳизби сиёсӣ, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, аз ҷумла динӣ;

2) иштироки ғайриошкоро дар қори мақомоти ҳокимияти давлатӣ ва худидорақунии шаҳрак ва дехот, ҳамчунин дар фаъолияти хизбҳои сиёсӣ, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, аз он ҷумла динии бо тартиби муқарраргардида ба қайд гирифташуда ва манънашуда бо мақсади таъсир расонидан ба фаъолияти онҳо;

3) бе розигии шаҳрвандон ифшо намудани маълумоти мансуб ба дахлнопазирии ҳаёти шахсӣ, сирри шахсӣ ва оилавӣ, шаъну шараф ва дигар манфиатҳои шаҳрвандон, ки дар ҷараёни гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ маълум гардидаанд, ба истиснои мавридҳои, ки қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ намудааст;

4) ба таври бевосита ё бавосита таҳрик кардан, моил сохтан ва ё водор намудан ба содир кардани ҳаракатҳои зиддиҳуқуқӣ (ифво);

5) сохтакорӣ натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ.

8. Дар сурати аз тарафи мақомоти (шахси мансабдори) амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ вайрон намудани ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунии шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ мақомоти (шахси мансабдори) болоии амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ, прокурор ё суд (судя) вазифадоранд мутобики қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон

барои барқарор кардани ин ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунӣ ва (ё) ҷуброни зарари расонидашуда чораҳо андешанд.

9. Аз ҷониби қормандони мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ вайрон кардани талаботи Қонуни мазкур ҳангоми амалӣ намудани фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ боиси ҷавобгарии пешбинишудаи қонунгузори Қумхурии Тоҷикистон мегардад.

10. Ҳангоми бо қарори прокурор, суд (судя) норозӣ будани шахс ё мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ, аз он ҷумла, аз рӯи ҳолатҳои, ки дар моддаҳои 8 ва 9 Қонуни мазкур пешбинӣ шудаанд, онҳо ҳуқуқ доранд нисбат ба қарори прокурор, суд (судя) ба прокурори болоӣ ва ё суди болоӣ шикоят намоянд.

БОБИ 2.

ГУЗАРОНИДАНИ ҶОРАБИНИҲОИ ОПЕРАТИВӢ-ҶУСТУҶӢӢ

Моддаи 6. Ҷорабиниҳои оперативӣ-ҷустуҷӯӣ

1. Ҳангоми амалӣ намудани фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ ҷорабиниҳои зерини оперативӣ-ҷустуҷӯӣ гузаронида мешаванд:

- 1) пурсиши оперативӣ;
- 2) ҷамъоварии маълумот;
- 3) ҷамъоварии оперативии намунаҳо барои таҳқиқи муқоисавӣ;
- 4) ҷустуҷӯи шахсӣ;
- 5) харидории санҷишии оперативӣ;
- 6) таҳқиқи оперативии ашё, ҳуҷҷатҳо ва объектҳои дигар;
- 7) мушоҳидаи оперативӣ;
- 8) ҳаммонандкунии оперативии шахсият ва объектҳои дигар;
- 9) муоинаи оперативии **манзил, ҳуҷҷаҳо, биноҳо**, иншоот, қитъаҳои маҳал ва воситаҳои нақлиёт (**Қонуни Қумхурии Тоҷикистон аз 26.07.14 с., №1090**)

10) назоратбарии оперативии муросилоти почта, хабарҳои телеграфӣ ва хабарҳои дигар;

- 11) гӯш кардани гуфтугӯҳои телефонӣ ва сабти онҳо;
- 12) гирифтани иттилоот аз каналҳои техникаии алоқа;
- 13) воридсозии оперативӣ;
- 14) таҳвили назоратшаванда;
- 15) эксперименти оперативӣ;

16) гирифтани иттилооти компютерӣ (Қонуни Қумхурии Тоҷикистон аз 18.07.17 с., №1447)

17) таъсиси шахси ҳуқуқӣ.

2. Ба номгӯи зикршудаи ҷорабиниҳои оперативӣ-ҷустуҷӯӣ танҳо таваассути қонун тағйиру иловаҳо ворид карда мешаванд.

3. Ҳангоми амалӣ намудани фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ дар қатори ҷорабиниҳои оперативӣ-ҷустуҷӯӣ, ки дар қисми 1 ҳамин модда пешбинӣ шудаанд, ҳамчунин ҳаракатҳои оперативӣ-ҷустуҷӯӣи зерин истифода бурда мешаванд: муҳосира, камингирӣ, ғасб, думбола-

гирӣ ва тасфिया маҳал, ки барои пешгирии ҷиноятҳо ва (ё) дастгир намудани шахси ҷиноятро тайёркунанда, содиркунанда ё содиркарда равона карда шудаанд.

4. Мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ бо мақсади ҳалли вазифаҳои бо Қонуни мазкур муайяншуда метавонанд корхонаи ривоятбандишударо дар шакли шахси ҳуқуқӣ, филиалҳо ва на-моёндагии онҳоро тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсис диҳанд.

5. Дар рафти амалӣ намудани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ аз системаҳои иттилоотӣ, сабтҳои видео ва аудио, кино, суратгирӣ, ҳам-чунин дигар воситаҳои техникӣ ва воситаҳои дигаре, ки ба ҳаёт ва сало-мати одамон ва муҳити зист зарар намерасонанд, истифода мешавад.

6. Чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ вобаста ба назоратбарии опе-ративии муросилоти почта, хабарҳои телеграфӣ ва хабарҳои дигар, гӯш кардани гуфтугӯҳои телефонӣ бо роҳи васл шудан ба дастгоҳҳои шабака-ҳои корхонаҳо, муассисаҳо ва ташкилотҳо, сарфи назар аз шаклҳои мо-ликиятшон, шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, ки хизматрасонӣ ва воситаҳои алоқаро пешкаш мекунанд, барои гирифтани иттилоот аз каналҳои тех-никии алоқа **ва иттилооти компютерӣ** бо истифодаи қувва ва воситаҳои оперативӣ-техникии мақомоти амнияти миллӣ, қорҳои дохилӣ, назорати маводи нашъаовар ва назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо кор-рупсия бо тартиби муайяннамудаи Қонуни мазкур, **санадҳои меъёрӣ ҳуқуқии идоравӣ** ва (ё) созишномаҳо байни мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ гузаронида мешаванд (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26.07.14 с., №1090**) (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 18.07.17 с., №1447**).

7. Шахсони мансабдори мақомоти амаликунандаи фаъолияти опе-ративӣ-чустучӯӣ вазифаҳои марбут ба онро бо роҳи иштироки шахсӣ дар ташкил ва гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ бо ис-тифодаи кӯмаки шахсони мансабдор ва мутахассисоне, ки дорои донишҳои илмӣ, техникӣ ва дигар донишҳои махсус мебошанд ва ҳамчунин, шаҳрвандони алоҳида бо розигии онҳо ба таври ошкоро ва ғайриошкоро ҳал менамоянд.

8. Ба шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, ки тибқи Қонуни мазкур ваколатдор нестанд, гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ ва истифодаи воситаҳои махсус ва воситаҳои дигари техниकी барои гирифтани итти-лооти ғайриошкоро таъиншуда (қоркардшуда, мутобикшуда, барномаре-зишуда) манъ аст.

9. Иҷозатномадиҳӣ оид ба қоркард, истехсол, ба соҳибияти каси ди-гар додан, соҳиб шудан ба воситаҳои махсуси техниकी барои гирифтани иттилооти ғайриошкоро таъиншуда ба шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад.

10. Номгӯи намудҳои воситаҳои махсуси техникие, ки барои ғайриошкоро ба даст овардани иттилоот дар чараёни амалӣ намудани

фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ таъин гардидаанд, аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад.

Моддаи 7. Асосҳои гузаронидани ҷорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ

1. Асосҳо барои гузаронидани ҷорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ инҳоянд:

1) мавҷуд будани парвандаи ҷиноятии оғозшуда;

2) ба мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ маълум гардидани маълумот дар бораи:

- аломатҳои кирдори ҷиноятии тайёршаванда, содиршаванда ё содиршуда, ҳамчунин дар бораи шахсоне, ки онро тайёр ё содир мекунад ё содир кардаанд, агар барои ҳалли масъалаи оғози парвандаи ҷиноятӣ асосҳои кофӣ мавҷуд набошанд;

- ҳодиса ё ҳаракатҳои (беҳаракатие), ки ба амнияти ҷамъиятӣ, давлатӣ, ҳарбӣ, иқтисодӣ, иттилоотӣ ё экологии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳдид мекунад;

- шахсоне, ки аз мақомоти таҳқиқ, тафтиш ва суд пинҳон мешаванд ё аз адои ҷазои ҷиноятӣ саркашӣ мекунад;

- шахсони бедарак гумшуда ва ёфт шудани ҷасадҳои шинохтанишуда;

3) супориши мақомоти таҳқиқ, муфаттиш, прокурор ё таъиноти суд (судя) аз рӯи парвандаҳои ҷиноятии дар пешбурди онҳо қарордошта;

4) дарҳости мақомоти дигари амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ мутобики асосҳои дар моддаи мазкур пешбинишуда;

5) қарор дар бораи татбиқи ҷораҳои амниятӣ нисбати шахсони ҳифзшаванда, ки аз ҷониби мақомоти давлатии ба он ваколатдоршуда тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешаванд;

6) дарҳости мақомоти ҳифзи ҳуқуқи давлатҳои хориҷӣ ё созмонҳои байналмилалӣ ҳифзи ҳуқуқ тибқи шартномаҳои байналмилалӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон.

2. Мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ҳамчунин ҳуқуқ доранд дар доираи ваколатҳои худ маълумотҳоеро ҷамъоварӣ намоянд, ки ҷиҳати қабули қарорҳои зерин заруранд:

1) дар бораи иҷозат додан ба маълумоте, ки дорой сирри давлатӣ мебошанд;

2) дар бораи иҷозат додан ба қорҳое, ки бо истифодабарии объектҳои барои ҳаёт ва саломатии одамон, ҳамчунин муҳити зист хатари зиёддошта алоқаманд мебошанд;

3) дар бораи иҷозат додан барои иштирок дар фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ва ё додани руҳсат барои дастрасӣ ба маводе, ки дар натиҷаи амалӣ гардидани он ба даст оварда шудаанд;

4) дар бораи муқаррар намудан ё нигоҳ доштани муносибатҳои ҳамкорӣ бо шахс хангоми тайёр кардан ва гузаронидани ҷорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ;

5) дар бораи таъмини амнияти мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ;

6) дар бораи иҷозат додан ба фаъолияти хусусии детективӣ ва муҳофизавӣ.

Моддаи 8. Шартҳои гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ

1. Шаҳрвандӣ, миллат, наҷод, ҷинс, забон, эътиқоди динӣ, мавқеи сиёсӣ, таҳсилот, вазъи иҷтимоӣ ва молу мулкӣ, мансаби шахс, ҳамчунин мансубият ба иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ наметавонанд барои гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ нисбат ба ӯ дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон монеъ шаванд, агар қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби дигарро пешбинӣ накарда бошад.

2. Гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ, ки ҳуқуқҳои конститусионии инсон ва шаҳрвандро ба **махрамияти** муқотиба, гуфтугӯҳои телефонӣ, муроҷиати почта, хабарҳои телеграфӣ ва хабарҳои дигаре, ки тавассути шабакаҳои алоқаи барқӣ ва алоқаи почта интиқол мешаванд, ҳамчунин ҳуқуқи дахлнопазирии манзилро маҳдуд мекунад, тибқи қарори асосноки мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ бо дарҳости прокурори ваколатдор ва иҷозати **судья ба он ваколатдошуда** ва дар сурати мавҷуд будани маълумоти зерин роҳ дода мешавад (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26.07.14 с., №1090**):

1) дар бораи аломатҳои кирдори ҷиноятии тайёршаванда, содиршаванда ё содиршуда, ки нисбат ба он пешбурди тафтиши пешакӣ ҳатмист;

2) дар бораи шахсони кирдори ҷиноятиро тайёркунанда, содиркунанда ё содиркарда, ки нисбат ба он пешбурди тафтиши пешакӣ ҳатмист;

3) дар бораи ҳодиса ё ҳаракатҳои (беҳаракатие), ки ба амнияти ҷамъиятӣ, давлатӣ, ҳарбӣ, иқтисодӣ, иттилоотӣ ё экологии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳдид мекунад.

3. Дар ҳолатҳои таъхирнопазир, ки мумкин аст боиси содир шудани ҷинояти вазнин ё маҳсусан вазнин гарданд, ҳамчунин дар мавриди мавҷуд будани маълумот дар бораи ҳодисаҳо ё ҳаракатҳои (беҳаракатие), ки ба амнияти ҷамъиятӣ, давлатӣ, ҳарбӣ, иқтисодӣ, иттилоотӣ ё экологии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳдид мекунад, дар асоси қарори тасдиқнамудаи яке аз роҳбарони мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯии пешбининамудаи қисми 2 моддаи мазкур бо ҳатман ба таври хаттӣ хабардор намудани прокурори ваколатдор ва судьяи дахлдор дар давоми 24 соат иҷозат дода мешавад. Дар давоми 48 соат аз лаҳзаи оғози гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ мақомоти амаликунандаи он ӯҳдадор аст дар бораи гузаронидани чунин чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ бо тартиби дар қисми 2 моддаи мазкур пешбинигардида қарори **судья ба он ваколатдошударо** гирад ё гузаронидани онро қатъ намояд (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26.07.14 с., №1090**).

4. Дар ҳолати ба вуҷуд омадани таҳдид ба ҳаёт, саломатӣ ва моликияти шахсони алоҳида, мувофиқи ариза ва ё розигии хаттии онҳо иҷозат

дода мешавад, ки гуфтугӯҳои тавассути телефонҳои онҳо бурдашаванда дар асоси қарори тасдиқнамудаи яке аз роҳбарони мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ гӯш карда, сабт шаванд ва оид ба он ҳатман дар давоми 24 соат ба таври хаттӣ ба прокурори ваколатдор ва суди (судяи) дахлдор хабар дода шавад.

5. Гӯш кардани гуфтугӯҳои телефонӣ ва гуфтугузорҳои дигар танҳо нисбати шахсоне раво дида мешавад, ки дар содир кардани ҷиноятҳои вазнин ё маҳсусан вазнин гумонбар ё айбдор шудаанд, ҳамчунин нисбати шахсоне, ки дар бораи ҷиноятҳои мазкур метавонанд маълумот дошта бошанд. Фонограммаҳое, ки дар натиҷаи гӯш кардани гуфтугӯҳои телефонӣ ва ё гуфтугузорҳои дигар ба даст омадаанд, дар шакли мӯҳршуда, дар шароите ки имконияти аз ҷониби шахсони бегона гӯш кардан ва нухабардории онҳоро истисно мекунад, нигоҳ дошта мешаванд.

6. Ҳангоми оғози парвандаи ҷиноятӣ нисбати шахсе, ки гуфтугӯҳои телефонӣ ва гуфтугузорҳои дигари ӯ мутобиқи Қонуни мазкур гӯш карда мешаванд, фонограмма, сабти гуфтугӯҳо ва дигар гуфтугузорҳо ба муфаттиш барои ҳамроҳ кардан ба парвандаи ҷиноятӣ ба сифати далелҳои шайъӣ дода ё фиристода мешаванд. Тартиби минбаъдаи истифодаи онҳо тибқи қонунгузории муруфиавии ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

7. Харидории санҷиши оперативӣ ва (ё) таҳвили назоратшавандаи ашё, мавод ва маҳсулоте, ки муомилоти озоди онҳо манъ аст ё гардиши онҳо маҳдуд аст, ҳамчунин эксперименти оперативӣ ё воридсозии оперативии шахсони мансабдори мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ, ҳамчунин шахсоне, ки ба онҳо мусоидат мекунанд, дар асоси қарори тасдиқнамудаи яке аз роҳбарони мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ гузаронида мешавад.

8. Гузаронидани эксперименти оперативӣ танҳо бо мақсади ошкор намудан, огоҳонидан, пешгирии кардан ва кушодани ҷиноятҳои вазнин ё маҳсусан вазнин, ҳамчунин бо мақсади ошкор ва муайян намудани шахсони онҳоро тайёркунанда, содиркунанда ё содиркарда иҷозат дода мешавад.

9. Воридсозии оперативии шахсони мансабдори мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ, ба истиснои кормандони штатии ғайриошкоро, танҳо бо иҷозати роҳбарони мақомоте, ки дар қисми 1 моддаи 13 Қонуни мазкур нишон дода шудаанд, сурат мегирад.

10. Таъсиси шахси ҳуқуқӣ дар асоси қарори тасдиқнамудаи яке аз роҳбарони мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ бо тартиби муайяннамудаи санади меъёрии ҳуқуқии идоравӣ амалӣ мешавад (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26.07.14 с., №1090).

11. Ҳангоми гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ дар асосҳои пешбининамудаи бандҳои 1), 2), 3), 4) ва 6) қисми 2 моддаи 7 Қонуни мазкур гузаронидани чорабиниҳои дар бандҳои 9), 10), 11) ва 12) қисми 1 моддаи 6 Қонуни мазкур нишондодашуда манъ аст.

12. Чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯие, ки амнияти мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро таъмин менамоянд,

мутобиқи Қонуни мазкур ва танҳо дар доираи ваколатҳои ин мақомот гузаронида мешаванд. Аз рӯи асосҳои пешбинишудаи банди 5) қисми 2 моддаи 7 Қонуни мазкур гузаронидани чорабиниҳои дар бандҳои 9), 10), 11) ва 12) қисми 1 моддаи 6 Қонуни мазкур нишондодашуда дар сурати мавҷуд будани розигии хаттии шахрванд бе қарори судя мумкин аст.

Моддаи 9. Асосҳо ва тартиби баррасии мавод дар бораи маҳдуд кардани ҳуқуқҳои конститутсионии шахрвандон ҳангоми гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ

1. Баррасии мавод дар бораи маҳдуд кардани ҳуқуқҳои конститутсионии шахрвандон ба **махрамияти** мукотиба, гуфтугӯҳои телефонӣ, муросилоти почта, хабарҳои телеграфӣ ва хабарҳои дигар, ки тавассути шабакаҳои алоқаи барқӣ ва алоқаи почта интиқол мешаванд, дахлнопазирии манзил ҳангоми гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ аз ҷониби прокурори ваколатдор, **судяи ба он ваколатдодашуда**, чун қоида, дар ҷои гузаронидани чунин чорабиниҳо ё дар маҳалли ҷойгиршавии мақомоте, ки гузаронидани онҳоро дархост намудааст, сурат мегирад. Маводи номбурдари прокурори ваколатдор, судя бе иштироки котиб, шахсан ва фавран баррасӣ менамоянд. Прокурори ваколатдор **судяи ба он ваколатдодашуда ҳуқуқ** надоранд, ки баррасии чунин маводро дар ҳолати пешниҳод гардидан рад намоянд (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26.07.14 с., №1090**).

2. Асос барои аз ҷониби **судяи ба он ваколатдодашуда** ҳал намудани масъалаи гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ, ки ҳуқуқҳои конститутсионии дар қисми 1 ҳамин модда пешбинишудаи шахрвандонро маҳдуд мегардонад, қарори асосноки аз ҷониби яке аз роҳбарони мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ тасдиқшуда ва дархости прокурори ваколатдор мебошад. Номгӯи категорияи роҳбаронро, ки дар қисми 7 моддаи 8 ва моддаи мазкур пешбинӣ шудаанд, санадҳои меъёрии ҳуқуқии идоравӣ муқаррар менамоянд.

3. Бо талаби **судяи ба он ваколатдодашуда** мумкин аст ба ӯ ҳамчунин маводи дигаре, ки ба асосҳои гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ дахлдоранд, ба истиснои маълумот дар бораи шахсони ба **муҳити** ҷинойтӣ воридкардашуда, дар бораи кормандони штатии ғайриошкорони мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ва дар бораи шахсоне, ки ба таври **махфӣ** ба онҳо мусоидат менамоянд, дар бораи ташкил ва тактикаи гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ пешниҳод карда шаванд.

4. Аз рӯи натиҷаҳои баррасии маводи пешниҳодшуда **судяи ба он ваколатдодашуда** гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯии дахлдорро, ки он ҳуқуқҳои конститутсионии дар қисми 1 ҳамин модда пешбинишудаи шахрвандонро маҳдуд мегардонад, иҷозат медиҳад ё гузаронидани онро рад мекунад ва дар ин бора қарори асоснок мебарорад. Қарори бо мӯҳр тасдиқгардида, дар як вақт бо баргардонидани маводи пешниҳод-

шуда ба ташаббускори гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ сурати мешавад

5. Мӯҳлати амали қарори қабулкардаи судя аз рӯзи баровардани он бо шабонарӯз ҳисоб карда мешавад ва аз шаш моҳ зиёд буда наметавонад, агар дар ҳақиқат қарор мӯҳлати дигар нишон дода нашуда бошад. Дар ин ҳолат қарор мӯҳлат қатъ намегардад. Дар сурати зарурати тамдиди мӯҳлати амали **қарор судя ба он ваколатдошуда** дар асоси маводи аз сари нав пешниҳодшуда қарори нав қабул менамояд.

6. Дар сурати аз ҷониби судя рад намудани гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ, ки ҳуқуқҳои конституционӣ дар қисми 1 ҳамин модда пешбинишудаи шахрвандонро маҳдуд мекунад, **прокурори ваколатдор, мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ҳуқуқдоранд** доир ба ҳамин масъала ба суди болоӣ муроҷиат намояд (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26.07.14 с., №1090**).

7. Шаҳсони мутасадди мақомоти **таҳқиқ, тафтишот**, прокуратура ва судӣ барои ҳифзи маълумоте, ки дар ҳуҷҷатҳои оперативӣ-хизматии пешниҳодшуда мавҷуданд, шароит фароҳам меоваранд ва барои гум кардан ё ифшо намудани онҳо мутобики қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд.

Моддаи 10. Таъмини иттилоотӣ ва ҳуҷҷатноккунии фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ

1. Мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ бо мақсади ҳалли вазифаҳои тибқи Қонуни мазкур ба зиммашон гузошташуда, ҷамъоварӣ ва мураттабсозии маълумот метавонанд системаҳои иттилоотӣ барпо намуда, онҳоро истифода баранд, ҳамчунин парвандаҳои баҳисобгирии оперативӣ оғоз намоянд.

2. Дар сурати мавҷуд будани асосҳои, ки дар бандҳои 1), 2), 3), 4), 5) ва 6) қисми 1 моддаи 7 Қонуни мазкур пешбинӣ шудаанд, бо мақсади ҷамъоварӣ ва мураттабсозии маълумотҳо, санҷиш ва баҳодихӣ ба натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ, ҳамчунин дар асоси онҳо аз ҷониби мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ қабул кардани қарорҳои дахлдор парвандаҳои баҳисобгирии оперативӣ оғоз карда мешаванд.

3. Оғоз намудани парвандаи баҳисобгирии оперативӣ барои маҳдуд гардонидани ҳуқуқ ва озодиҳои конституционӣ, ҳамчунин манфиатҳои қонунии инсон ва шахрванд асос шуда наметавонад.

4. Парвандаи баҳисобгирии оперативӣ дар сурати ҳал шудани вазифаҳои мушаххаси фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ, ки дар моддаи 3 Қонуни мазкур пешбинӣ шудаанд, ҳамчунин муқаррар кардани ҳолатҳои, ки дар бораи воқеан имконнопазир будани ҳалли ин вазифаҳо гувоҳӣ медиҳанд, қатъ карда мешавад.

5. Номгуи парвандаҳои баҳисобгирии оперативӣ ва тартиби пеш бурдани онҳо бо санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ муайян карда мешаванд.

Моддаи 11. Истифодабарии натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ

1. Натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро барои тайёр ва амалӣ гардонидани ҳаракатҳои тафтишотӣ ва судӣ, гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ чихати ошкор намудан, огоҳонидан, пешгирӣ кардан ва кушодани ҷиноятҳо, ошкор ва муайян намудани шахсони тайёркунанда, содиркунанда ё содиркардаи онҳо, ҳамчунин барои чустучӯӣ шахсони аз мақомоти таҳқиқ, тафтиш ва суд пинҳоншуда, аз адои ҷазо саркашинамуда, бедарак гумшуда ва муайян намудани молу мулки мусодирашаванда истифода бурдан мумкин аст.

2. Натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ мумкин аст ба сифати асос барои оғози парвандаи ҷиноятӣ хизмат намоянд, ба мақомоти таҳқиқ, муфаттиш, прокурор ё суде (судяе), ки парвандаи ҷиноятӣ дар пешбурди ӯ қарор дорад, пешниҳод гарданд, ҳамчунин барои исботи марбут ба парвандаҳои ҷиноятӣ тибқи қонунгузори мурофиавии ҷиноятӣи Ҷумҳурии Тоҷикистон истифода шаванд.

3. Пешниҳоди натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ба мақомоти таҳқиқ, муфаттиш, прокурор ё суд (судя) дар асоси қарори роҳбари мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ бо тартиби пешбинишудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад.

4. Натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ нисбати шахсони дар бандҳои 1), 2), 3), 4) ва 6) қисми 2 моддаи 7 Қонуни мазкур пешбинишуда барои ҳалли масъалаҳо оид ба додани иҷозат ба намудҳои фаъолияти нишондодашуда ба назар гирифта мешаванд.

5. Ҳангоми дар парвандаи ҷиноятӣ ба сифати далелҳо истифода намудани натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ шахсони мансабдори мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ метавонанд дар хусуси асли будани онҳо, пайдоиш ва ҳолатҳои ба даст овардани ин маълумотҳо пурсиш карда шаванд. Дар ин маврид шахсоне, ки ба **муҳити ҷиноятӣ** ворид карда шудаанд ва қормандони штатии ғайриошкоро метавонанд фақат бо розигии хаттӣ онҳо, ба истиснои ҳолатҳои аз ҷониби онҳо содир кардани ҷиноят, пурсиш карда шаванд.

6. Мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ мутобиқи шартномаҳои байналмилалӣ ва бо риояи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро ба давлатҳои дигар ройгон пешниҳод менамоянд.

7. Чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ, ки дар ҳудуди як давлат оғоз шуда, дар ҳудуди давлати дигар идома ёфтааст ё ба итмом расидааст, қонунӣ эътироф карда мешаванд, агар онҳо бо риояи талаботи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон гузаронида шуда бошанд. Натиҷаҳои ин фаъолият бо риояи муқаррароти қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон истифода бурда мешаванд.

Моддаи 12. Ҳифзи маълумот дар бораи мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ

1. Маълумот дар бораи қувваҳо, воситаҳо, манбаъҳо, усулҳо ва нақшаҳои ғангоми гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯии ғайриошкоро истифодашаванда ё истифодашуда ва натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ, маълумот дар бораи шахсони ба **муҳити ҷиноятӣ** воридкардашуда, дар бораи кормандони штатии ғайриошкорои мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ва дар бораи шахсони ба онҳо ба таври **махфӣна** мусоидаткунанда, ҳамчунин маълумот дар бораи ташкил ва тактикаи гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ сирри давлатӣ ҳисоб меёбанд ва **ғайримахфигардонии онҳо** танҳо дар асоси қарори аз ҷониби роҳбари мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ тасдиқшуда метавонад сурат гирад.

2. Ошкор кардани маълумот дар бораи шахсони ба **муҳити ҷиноятӣ** воридкардашуда, дар бораи кормандони штатии ғайриошкорои мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ва ҳамчунин дар бораи шахсоне, ки ба онҳо ба таври **махфӣна** мусоидат мекунад ё мусоидат кардаанд, фақат бо розигии хаттии онҳо, ба истиснои ҳолатҳои аз ҷониби онҳо содир кардани ҷиноят, мумкин аст.

3. Қарори судя дар хусуси гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ ва маводе, ки барои қабули чунин қарор асос гардидаанд, танҳо дар мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ махфуз дошта мешаванд.

4. Ҳуччатҳои оперативӣ-хизматӣ, ки натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро инъикос менамоянд, ба суд (судя), прокуроре, ки роияи қонуниятро дар фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ назорат мекунад, ҳамчунин ба **мақомоти** таҳқиқ ва муфаттиш, ки дар пешбурдашон парвандаи ҷиноятӣ мавҷуд аст, ба мақомоти дигари амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ бо тартиб ва дар ҳолатҳои муқаррарнамудаи Қонуни мазкур ва **дигар санадҳои меъриии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон** пешниҳод шуда метавонанд (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26.07.14 с., №1090**).

БОБИ 3. МАҚОМОТИ АМАЛИКУНАНДАИ ФАЪОЛИЯТИ ОПЕРАТИВӢ-ЧУСТУЧӢӢ

Моддаи 13. Мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ

1. Дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқи амалӣ намудани фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ба воҳидҳои оперативии зерин дода мешавад:

- 1) мақомоти қорҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- 2) мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- 3) мақомоти мудофияи Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- 4) мақомоти адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон;

5) мақомоти назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон;

6) мақомоти назорати маводи нашъаовари Ҷумҳурии Тоҷикистон;

7) Гвардияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

8) мақомоти гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон.

2. Ба номгӯи мазкури мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ танҳо тавассути қонун тағйиру иловаҳо ворид карда мешаванд. Роҳбарони мақомоти мазкур номгӯи воҳидҳои оперативӣ, ки ҳуқуқ доранд фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро амалӣ гардонанд, ваколат, сохтор ва ташкили қори онҳоро муайян менамоянд.

3. Мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ вазифаҳои муайянкардаи Қонуни мазкурро танҳо дар доираи ваколатҳои худ, ки санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар мекунанд, иҷро менамоянд.

4. Мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ дар доираи салоҳияти худ тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон санадҳои меъёрии ҳуқуқиро қабул менамоянд, ки тартиб, ташкил ва тактикаи гузаронидани **чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ, ҳаракатҳои оперативӣ-чустучӯӣ, амалиёти маҷмӯӣ, амалиёти махсус ва чорабиниҳои махсусро** ба танзим мебароранд (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26.07.14 с., №1090**).

5. Воҳидҳои оперативии мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ҳуқуқ доранд дар якҷоягӣ бо қорамандони мақомот ва муассисаҳои системаи иҷроӣ қазои ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар изоляторҳои (тавқиғоҳҳои) тафтишотӣ ва муассисаҳои системаи иҷроӣ қазои ҷиноятӣ чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ гузаронанд.

Моддаи 14. Ҷаҳддорҳои мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ

Ҷангоми ҳалли вазифаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ дар Қонуни мазкур муайяншуда мақомоти барои амалӣ намудани он ваколатдор ӯҳдадоранд:

1) дар доираи ваколатҳои худ барои ҳифзи ҳуқуқ ва озодиҳои конститусионии инсон ва шаҳрванд, моликият, ҳамчунин барои таъмини амнияти ҷамъият ва давлат тамоми чораҳои заруриро андешанд;

2) дар доираи ваколатҳои худ супоришҳои хаттии мақомоти таҳқиқ, муфаттиш, прокурор ва қарори судро (судяро) оид ба гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ аз рӯи парвандаҳои ҷиноятӣ, ки дар пешбурди онҳо қарор доранд, иҷро намоянд;

3) дар асос ва бо тартиби пешбиниамудаи қонунгузорӣ ва шартномаҳои байналмилалӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон дарҳости сомонҳои байналмилалӣ ҳифзи ҳуқуқ, мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва ҳадамоти махсуси дахлдори давлатҳои хориҷиро иҷро намоянд;

4) ба мақомоти дигаре, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро амалӣ мегардонанд, оид ба фаъолияти

зиддихукукии ба онҳо маълумшуда, ки ба ваколати ин мақомот мансубанд, хабар диҳанд ва ба онҳо кумаки зарурӣ расонанд;

5) қоидаҳои пинҳонкориро (конспиратсияро) ҳангоми амалӣ намунадани фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ риоя намоянд;

6) барои таъмини амният ва маҳфуз доштани молу мулки кормандони худ, шахсони ба мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ мусоидаткунанда, иштирокчиёни муҳофизати судии ҷиноятӣ ва ҳамчунин ҳешовандони наздики онҳо аз таҷовузҳои ҷиноятӣ бо тартиби муқарраркардаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон мусоидат намоянд.

Моддаи 15. Ҳуқуқҳои мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ

1. Ҳангоми ҳалли вазифаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ мақомоти амаликунандаи он ҳуқуқ доранд:

1) чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ дар моддаи 6 Қонуни мазкур номбаршударо ошкоро ва ғайриошкоро гузаронанд, ҳангоми гузаронидани онҳо ҳуҷҷатҳо, ашё, мавод ва иттилоот ба даст оваранд, ҳамчунин дар сурати ба миён омадани таҳдиди бевосита ба ҳаёт ва саломатии шахс, инчунин таҳдид ба амнияти ҷамъиятӣ, давлатӣ, ҳарбӣ, иқтисодӣ, иттилоотӣ ё экологии Ҷумҳурии Тоҷикистон хизматрасонии алоқаро қатъ намоянд;

2) муносибатҳои ҳамкории ройгон ё пулакиро бо шахсоне, ки хоҳиши ба таври **махфӣ** ба мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ мусоидат карданро изҳор намудаанд, ба роҳ монанд;

3) дар қараёни гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ мутобиқи шартнома ва ё мувофиқаи шифоҳӣ биноҳои хизматӣ, молу мулки корхонаҳо, муассисаҳо, дигар ташкилотҳо, қисмҳои ҳарбӣ ва ҳамчунин биноҳои истиқоматӣ ва ғайриистіқоматӣ, воситаҳои нақлиёт ва молу мулки дигари шахсони алоҳидаро истифода баранд;

4) бо мақсади пинҳонкорӣ ҳуҷҷатҳои раҳбарандикундаи шахсияти шахсони мансабдор, мансубияти идоравии корхонаҳо, муассисаҳо, дигар ташкилотҳо, воҳидҳо, биноҳо ва воситаҳои нақлиёти мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ, **мансубияти моликият, ҳамчунин шахсияти шахрвандони ба онҳо ба таври махфӣ мусоидаткунанда ва шахсияти қорқардшавандаро** истифода баранд (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26.07.14 с., №1090**);

5) дар яқоягӣ бо мақомоти дигари амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ таҳияи нақша ва гузаронидани амалиёти маҷмӯӣ ва махсусро оид ба безаргардонии ҷинояткорон ба роҳ монанд.

2. Иҷрои талаботи қонунии шахсони мансабдори мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ барои шахсони воқеӣ ва ҳуқуқие, ки ба онҳо чунин талабот пешниҳод шудааст, хатмӣ буда, монғе шудан ба татбиқи он манғ аст.

2. Мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ меваронанд бо шахсони ба балоғатрасидаи қобили амал, сарфи назар аз шахрвандӣ, миллат, наҷод, ҷинс, забон, эътиқоди динӣ, мавқеи сиёсӣ, таҳсилот, вазъи иҷтимоӣ ва молу мулкӣ, мансаб ва мансубият ба иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, оид ба мусоидат дар тайёр намудан ё гузаронидани ҷорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ қарордод банданд.

3. Ба мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ мутобиқи қарордод истифода бурдани мусоидати **махфиёнаи** узви Маҷлиси миллӣ ва вакили Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, вакили Маҷлиси вакилони халқи Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоят, шаҳри Душанбе, шаҳр ва ноҳия, судя, прокурор ва адвокат манъ аст (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26.07.14 с., №1090**).

Моддаи 18. Ҳимояи иҷтимоӣ ва ҳуқуқии шахрвандони ба мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ мусоидаткунанда

1. Шахсоне, ки ба мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ мусоидат менамоянд, тахти ҳимояи давлат қарор доранд.

2. Давлат ба шахсоне, ки розианд мутобиқи қарордод ба мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ мусоидат намоянд, иҷрои ўҳдадорихои худро тибқи қарордод кафолат медиҳад, аз он ҷумла, кафолати ҳимояи ҳуқуқии онҳоеро медиҳад, ки аз ҷониби ин шахсон бо иҷрои қарзи шахрвандӣ, ҷамъиятӣ ё ўҳдадорихои дигари ба зиммаи онҳо гузошташуда алоқаманданд.

3. Ҳангоми ба миён омадани таҳдиди воқеии таҷовузи зиддиҳуқуқӣ ба ҳаёт, саломатӣ ё молу мулки шахсони алоҳида вобаста ба мусоидати онҳо ба мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ, ҳамчунин ҳешовандони наздики онҳо, ин мақомот ўҳдадоранд барои рафъи ҳаракатҳои зиддиҳуқуқӣ, муайян намудани гунаҳгорон ва ба ҷавобгарии пешбиниамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон кашидани онҳо ҷораҳои зарурӣ андешанд.

4. Аъзои гурӯҳи ҷиноятӣ, ки кирдори зиддиҳуқуқӣ содир намуда, он боиси оқибатҳои вазнин нагардидааст ва ё барои ҳамкорӣ бо мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ҷалб шуда, дар кушодани ҷиноятҳо фаъолона мусоидат карда, зарари расонидашударо ҷуброн намудааст ё ба таври дигар товони зарари расонидашударо талофӣ намудааст, тибқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷавобгарии ҷиноятӣ озод карда мешавад.

5. Шахсоне, ки бо мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ҳамкорӣ мекунанд ё ба онҳо дар кушодани ҷиноятҳо ё маълум кардани шахсони онҳоро содиркарда кӯмак намудаанд, метавонанд бо мукофоти пулӣ ё молӣ кадр гарданд. Мукофотҳои пулию молии гирифтаи шахсони мазкур андозбандӣ намешаванд ва дар эълумия (декларатсия) даромадҳо нишон дода намешаванд.

6. Давраи ҳамкорию шахрвандон мутобиқи қарордод бо мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ҳамчун шӯғли асосӣ ба ҳисоб рафта, ба собиқаи меҳнати шахрвандон дохил мешавад. Шахсони мазкур мутобиқи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таъмини нафақа ҳуқуқ доранд.

7. Бо мақсади таъмини амнияти шахсони бо мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ҳамкорикунанда ва ҳешовандони наздики онҳо тибқи тартиби муайяннамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои муҳофизати онҳо гузаронидани чорабиниҳои махсус мумкин аст. **Маълумот дар бораи шахсоне, ки нисбат ба онҳо чорабиниҳои махсус гузаронида мешаванд, танҳо бо иҷозати роҳбари мақоми амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ, ки ин чорабиниҳоро амалӣ менамояд, дода мешавад (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26.07.14 с., №1090).**

8. Дар сурати вобаста ба иштирок дар гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ ба ҳалокат расидани шахсе, ки мутобиқи қарордод бо мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ҳамкорӣ менамуд, ба оилаи ҷабрдида ва шахсони таҳти сарпарастии ӯ қарордошта аз ҳисоби бучети дахлдор ёрдампулии яқдафъаина ба андозаи маоши панҷсолаи ҳалокшуда пардохт карда мешавад ва мувофиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо сабаби аз даст додани саробон нафақа таъин мегардад.

9. Дар сурати вобаста ба иштирок дар гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ осеб дидан, захм бардоштан, контузия гирифтани ё маъҷуб шудани шахси мутобиқи қарордод бо мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ҳамкорикунанда, ки ҳамкорию минбаъдаи ӯро бо мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ғайриимкон мегардонад, ба шахси мазкур аз маблағҳои бучети дахлдор ёрдампулии яқдафъаина ба андозаи маоши сесолаш пардохт карда мешавад ва тибқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ӯ нафақаи маъҷубӣ таъин мегардад.

БОБИ 5.

МАБЛАҒГУЗОРИИ ФАЪОЛИЯТИ ОПЕРАТИВӢ-ЧУСТУЧӢӢ

Моддаи 19. Маблағгузорию фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ

1. Ба мақомоти давлатие, ки воҳидҳои оперативии онҳо барои амалӣ намудани фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ваколатдор шудаанд, аз бучети давлатӣ маблағ ҷудо карда мешавад, ки он бо тартиби муқаррарнамудаи роҳбарони ин мақомот харч карда мешавад.

2. Мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ҳуқуқ доранд барои мақомоте, ки дар ҳудуди онҳо фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро амалӣ менамоянд, аз ҳисоби бучетҳои маҳаллӣ мустақилона маблағҳои иловагӣ ҷудо намоянд.

3. Назоратбарии харчи маблаге, ки барои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ чудо карда шудааст, аз ҷониби роҳбарони мақомоти давлатӣ, ки ба хайати онҳо воҳидҳои оперативии фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро амаликунанда дохил мешаванд, сурат мегирад.

БОБИ 6. НАЗОРАТБАРӢ ВА НАЗОРАТ БА ФАӢОЛИЯТИ ОПЕРАТИВӢ-ЧУСТУЧӢӢ

Моддаи 20. Назоратбарӣ ба фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ

Назоратбарӣ ба фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ аз ҷониби Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Хукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар доираи салоҳияти муайяннамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад.

Моддаи 21. Назорати прокурорӣ ба фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ

1. Назорати иҷрои Қонуни мазкур аз ҷониби Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва прокурорҳои тобеи он дар доираи ваколатҳои онҳо амалӣ карда мешавад.

2. Бо дархости прокурори ваколатдор бинобар ба прокуратура ворид гаштани мавод, иттилоот ва мурочиатҳои шаҳрвандон оид ба вайрон намудани Қонуни мазкур ҳангоми гузаронидани ҷорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ, ҳамчунин ҳангоми санҷиши тартиби муқарраршудаи гузаронидани ҷорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ ва қонунӣ будани қарори дар ин замина қабулшудаи роҳбарони мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ҳуҷҷатҳои оперативӣ-хизматие, ки барои гузаронидани ин ҷорабиниҳо асос шудаанд, пешниҳод карда мешаванд.

3. Маълумот дар бораи шахсони ба **муҳити ҷиноятӣ** воридкардашуда ва дар бораи қорамандони штатии ғайриошкорони мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ, ҳамчунин дар бораи шахсони ба ин мақомот ба таври **махфӣна** мусоидаткунанда ба **прокурори ваколатдор** танҳо бо розигии хаттии ин шахсон, ба истиснои ҳолатҳои аз ҷониби онҳо содир кардани ҷиноят, дода мешавад. Маълумот дар бораи ташкил, тактика, усул ва воситаҳои амалӣ гардонидани фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ба мавзӯи назорати прокурорӣ дохил намешаванд (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26.07.14 с., №1090**).

4. Прокурорҳои дар қисми 1 моддаи мазкур зикршуда ҳифзи маълумотро, ки дар ҳуҷҷатҳо ва маводи пешниҳодшуда мавҷуданд, таъмин менамоянд.

Моддаи 22. Назоратбарии идоравӣ

Роҳбарони мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ барои риояи қонуният ҳангоми ташкил ва гузаронидани ҷорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ масъуланд.

БОБИ 7.
МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

Моддаи 23. Чавобгарӣ барои риоя накардани Қонуни мазкур

Шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ барои риоя накардани Қонуни мазкур тибқи конунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба чавобгарӣ кашида мешаванд.

Моддаи 24. Дар бораи аз эътибор соқит донистани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ»

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 23 майи соли 1998 «Дар бораи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ» (Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, с. 1998, №10, мод. 146; с. 1999, №11, мод. 278; с. 2003, №8, мод. 453; с. 2005, №12, мод. 642; с. 2006, №3, мод. 147; №7, мод. 339; с.2007, №5, мод. 361; с.2009, №7-8, мод. 491; №12, мод. 819) аз эътибор соқит дониста шавад.

Моддаи 25. Тартиби мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур

Қонуни мазкур пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.

Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

Эмомалӣ Раҳмон

**ш. Душанбе, 25 марти соли 2011,
№ 687**

ФАСЛИ II.
КОНУНҲОИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН,
КИ МАСЪАЛАҲОИ МУХТАЛИФИ ФАЪОЛИЯТИ
ОПЕРАТИВӢ-ҶУСТУҶӢИРО БА ТАНЗИМ
МЕДАРОРАНД

2.1.

Қонуни конститутсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон
«Дар бораи мақомоти прокуратураи Ҷумҳурии Тоҷикистон»
аз 25 июли соли 2005 таҳти № 107

Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, соли 2005, №7, мод. 398;
соли 2006, №3, мод. 141; соли 2007, №5, мод. 350, №7, мод. 652; соли 2008,
№12, қ-1, мод.981; соли 2009, № 5, мод.314; соли 2011, №3, мод.150, №6,
мод.428; соли 2012, №8, мод.810 ; соли 2013, №7, мод.497, мод. 498;
№12, мод.876; соли 2014, №3, мод.139; №12, мод.820; соли 2016, №3, мод.125;
соли 2017, №5, қ1, мод.267

Иқтибос

БОБИ 1
ҚОИДАҲОИ УМУМӢ

Моддаи 1. Прокуратураи Ҷумҳурии Тоҷикистон

Прокуратураи Ҷумҳурии Тоҷикистон мақоми ягонаи марказонидашуда мебошад, ки дар доираи ваколатҳои худ риояи дақиқ ва иҷрои яхкелаи қонунҳоро дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон назорат мекунад.

Прокуратураи Ҷумҳурии Тоҷикистон инчунин дигар вазифаҳоро, ки Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Қонуни конститутсионии мазкур ва дигар қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ кардаанд, иҷро менамояд.

Моддаи 2. Мафҳумҳои асосӣ

Дар Қонуни конститутсионии мазкур мафҳумҳои асосии зерин истифода бурда мешаванд:

- прокурор - Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон, муовини яқум ва муовинони ӯ, Сарпрокурори ҳарбии Тоҷикистон, прокурорҳои Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе, прокурори нақлиёти Тоҷикистон, муовини яқум ва муовинони онҳо, сардорони раёсатҳо (шӯъбаҳо), муовини яқум ва муовинони онҳо, ёрдамчиёни калон ва ёрдамчиёни Прокурори генералӣ, прокурорҳои калон ва прокурорҳои раёсатҳо (шӯъбаҳо), ёр-

дамчиёни калон ва ёрдамчиёни прокурорҳои Вилояти Мухтори Кӯхистони Бадахшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе, прокурори нақлиёти Тоҷикистон, прокурорҳои калон ва прокурорҳои шӯъбаҳои прокуратураҳои вилоятҳо, прокурорҳои шаҳру ноҳияҳо ва прокурорҳои ба онҳо баробаркардашуда, ки прокурорҳои нақлиёт, ҳарбии гарнизонҳо ва назорати иҷроӣ қонунҳо дар муассисаҳои ислоҳиро дар бар мегиранд, муовини якум ва муовинони онҳо, ёрдамчиёни калон ва ёрдамчиёни онҳо, прокурор-криминалистҳои калон ва прокурор-криминалистҳо, ки дар доираи салоҳияташон фаъолият мекунанд (**Қонуни конститусионии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 31.12.14 с., №1166**);

- кормандони прокурорӣ- прокурорҳо ва муфаттишон, инчунин дигар кормандони мақомот ва муассисаҳои илмӣ ва таълимии прокуратура, ки рутбаҳои дараҷавӣ (рутбаҳои ҳарбӣ) доранд.

Моддаи 3. Қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи мақомоти прокуратураи Ҷумҳурии Тоҷикистон

Қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи мақомоти прокуратураи Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Қонуни конститусионии мазкур, дигар санадҳои меъриӣ ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф намудааст, иборат мебошад (**Қонуни конститусионии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 31.12.14 с., №1166**).

Моддаи 4. Вазифаҳои мақомоти прокуратура

Вазифаҳои мақомоти прокуратура аз таъмини волоияти қонун, таҳкими қонуният ва тартиботи ҳуқуқӣ бо мақсади ҳифзи:

- **соҳибхитёрӣ, истиклолияти давлатӣ, тамомияти арзӣ ва дахлнопазирии ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон** (**Қонуни конститусионии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 31.12.14 с., №1166**);

- ҳуқуқи иҷтимоӣ иқтисодӣ, сиёсӣ ва дигар ҳуқуқи озодиҳои инсон ва шаҳрванд;

- асосҳои сохтори демократии ҳокимияти давлатӣ, вазъи ҳуқуқии мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, мақомоти худидорақунии **шаҳрак ва деҳот**, дигар мақомоти давлатӣ, **иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ ва динӣ**, хизмҳои сиёсӣ ва дигар сохторҳои ғайридавлатӣ иборат мебошад (**Қонуни конститусионии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30.05.17 с., №1410**);

Мақомоти прокуратура тартиб ва тарзу усулҳои гузаронидани таҳлили хавфҳои коррупсияро дар мақомоти мазкур муайян намуда, онҳоро дар амал татбиқ менамояд (**Қонуни конститусионии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 15.03.16 с., №1272**);

Ба зиммаи прокуратура иҷроӣ вазифаҳои, ки дар қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ карда нашудаанд, гузошта намешавад.

Моддаи 5. Самтҳои асосии фаъолияти мақомоти прокуратура

Самтҳои асосии фаъолияти мақомоти прокуратура аз инҳо иборатанд:

- назорати риояи дақиқ ва иҷроии яххелаи қонунҳо аз ҷониби вазоратҳо, кумитаҳои давлатӣ ва дигар идораҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, мақомоти худидоракунии **шаҳрак ва деҳот**, мақомоти идораи ҳарбӣ, мақомоти назорат, бонкҳо, корхонаҳо, муассисаҳо, **иттиҳодияҳои** ҷамъиятӣ ва динӣ, ҳизбҳои сиёсӣ ва иттиҳодияҳои дигар, сарфи назар аз тобеият, мансубият ва шакли моликияти онҳо, аз тарафи шахсони мансабдори онҳо, инчунин ба қонунҳо мутобик будани санадҳои ҳуқуқие, ки онҳо мебароранд (**Қонуни конститусионии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30.05.17 с., №1410**);

- назорат ба риояи ҳуқуқи озодиҳои инсон ва шаҳрванд, ки ҳамчун арзиши олии эътироф гардидаанд, аз тарафи ҳамаи сохторҳо ва шахсони мансабдоре, ки дар сарҳати якуми **моддаи мазкур** зикр шудаанд (**Қонуни конститусионии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 31.12.14 с., №1166**);

- назорат ба риояи иҷроии қонунҳо аз тарафи мақомоте, ки бар зидди ҷинояткорӣ ва ҳуқуқвайронкунииҳои дигар мубориза мебаранд, инчунин мақомоте, ки бо фаъолияти оперативии ҷустуҷӯӣ, таҳқиқ ва тафтишоти пешақӣ машғул мебошанд;

- ҳифзи ҳуқуқи озодиҳои инсон ва шаҳрвандон, манфиатҳои давлат, шаклҳои гуногуни моликияти давлатӣ ва ғайридавлатӣ дар муҳофизати судӣ;

- назорат ба риояи иҷроии қонунҳо дар ҷойҳои нигоҳдории боздоштшудагон, ҳабси пешақӣ, ҳангоми иҷроии ҷазо ва дигар ҷораҳои дорони хусусияти маҷбуркунӣ, ки суд муқаррар мекунад;

- назорат ба риояи қонунҳо ҳангоми иҷроии ҳалномаҳои судӣ аз ҷониби иҷроияи суд ва дигар мақомоти **ваколатдор** (**Қонуни конститусионии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 31.12.14 с., №1166**);

- тафтишоти ҷиноятҳо;

- таҳияи ҷораҳои пешгирии ҷиноятҳо, мубориза бар зидди коррупсия, терроризм, экстремизм (ифротгарӣ) ва дигар ҳуқуқвайронкунииҳо яққоя бо дигар мақомоти давлатӣ, иштирок дар қорӣ тақмили тавзеҳи қонунҳо;

- ҳамоҳангсозии фаъолияти мақомоти ҳифзи ҳуқуқи оид ба мубориза бар зидди ҷинояткорӣ ва пешгирии он ва дигар ҳуқуқвайронкунииҳо;

- иштирок дар баррасии парвандаҳо аз ҷониби судҳо;

- эътироз, **шиқоят ва ариза** овардан нисбати **фармон**, ҳалнома, ҳукм, таъинот ва қарорҳои судҳо, ки ҳилофи қонун мебошанд (**Қонуни конститусионии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 31.12.08 с., №450**).

Прокуратура мувофиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар доираи ваколатҳои худ метавонад дар дигар самтҳо, ки дахлоти назорати прокурорӣ зарур аст, фаъолият намояд.

БОБИ 4
НАЗОРАТИ ПРОКУРОРӢ БА ИЧРОИ ҚОНУНҲО
АЗ ТАРАФИ МАҚОМОТЕ, КИ ФАЪОЛИЯТИ
ОПЕРАТИВИЙ-ЧУСТУЧӢӢ, ТАҲҚИҚУ ТАФТИШИ ПЕШАКИРО
БА АМАЛ МЕБАРОРАНД

Моддаи 30. Предмети назорат

Предмети назорати прокурорӣ ба ичрои қонунҳо аз тарафи мақомоте, ки фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ, таҳқиқу тафтиши пешакиро ба амал мебароранд, инҳо мебошанд:

- риояи ҳуқуқи озодиҳои инсон ва шаҳрванд;
- бо тартиби муқарраркардаи қонун ҳаллу фасл намудани аризаҳо ва хабарҳо дар бораи **чиноятҳои тайёршаванда, содиршаванда ва содиршуда (Қонуни конститутсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25.03.11 с., №688);**
- гузаронидани **чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ бо мақсади ошкор намудани чиноятҳо ва чустучӯӣ чинояткорон (Қонуни конститутсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25.03.11 с., №688);**
- кофтукови далелҳо оид ба парвандаи чиноятӣ;
- гузаронидани таҳқиқу тафтиши пешаки;
- қонунӣ будани қарорҳои қабулкардаи онҳо.

Моддаи 31. Ваколати прокурор дар соҳаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ва таҳқиқу тафтиши пешаки

Прокурор дар доираи салоҳияташ ҳуқуқ дорад:

- қонунӣ будани гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ, истифодаи воситаҳои илмӣ-техникиро санҷад;
- аз мақомоти дахлдор **парвандаҳои баҳисобгирии оперативӣ**, маводҳо, ҳуҷжатҳо ва дигар маълумотро дар бораи рафти фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ барои тафтиш талаб намояд (**Қонуни конститутсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25.03.11 с., №688**);
- мурочиатҳоро оид ба амал ва қарори мансабдорони дахлдор санҷад ва баррасӣ намояд;
- қарорҳои ғайриқонунӣ ва беасоси мансабдорони мақомотеро, ки фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро ба амал мебароранд, бекор кунад;
- ба муфаттиш ва таҳқиқбаранда барои мурочиат намудан бо дархост ба суд оид ба татбиқи чораҳои пешгирии дар намуди ба ҳабс ва ҳабси хонагӣ гирифташ, дар бораи дароз кардани мӯҳлати онҳо, чораҳои маҷбурии мурофиавии муваққатан дур қардан аз вазифа, ҳабси молу мулк, маблағҳои амонатӣ, суратҳисобҳои бонкӣ, қоғазҳои қиматнок, кофтуков, ёфта гирифташ, ҳабс ва гирифтани муросилоти почтаю телеграф, хабарҳои телеграфӣ ва хабарҳои дигаре, ки тавассути шабакаҳои алоқаи барқӣ ва алоқаи почта интиқол меёбанд, гӯш қардан ва сабти гуфтугӯи телефонӣ ё гуфтугӯҳо бо истифодаи воситаҳои дигари алоқа ва дар дигар ҳолатҳои пешбининамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ба гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ розигӣ

диҳад; **(Қонуни конститутсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 28.12.13 с., №1034);**

- барои татбиқи чораи пешгирӣ дар намуди гарав розигӣ диҳад **(Қонуни конститутсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 28.12.13 с., №1034);**

- дигар амали пешбиникардаи қонунро иҷро намояд.

Ваколати прокурорро хангоми назорат ба риояи қонунҳо аз ҷониби мақомоти таҳқиқу тафтиши пешақӣ қонунгузории муурофиавии ҷиноятӣ муайян намомад.

Дастури Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба масъалаҳои тафтишу таҳқиқи пешақӣ, ки танзими қонунро талаб намекунад, барои иҷро ҳатмӣ мебошад.

Моддаи 32. Тафтиши ҷиноят аз ҷониби мақомоти прокуратура

Мақомоти прокуратура аз рӯи парвандаҳои ҷиноятӣ, ки қонунгузории муурофиавии ҷиноятӣ ба салоҳияти онҳо воғузоштааст, тафтишот мегузаронад.

Прокурор ҳуқуқ дорад, тафтиши ҳар гуна ҷиноятро ба истехсоли худ гирад ё онро ба прокурор ё муфаттиши тобеаш, супорад. **Прокурор инчунин метавонад парвандаҳои ҷиноятиро, ба истиснои парвандаҳои ҷиноятҳои хусусияти коррупсионидошта, ба дигар мақомоти тафтишотӣ супорад.**

Моддаи 33. Додани розигӣ барои татбиқи чораҳои пешгирӣ, чораҳои дигари маҷбурии муурофиавӣ ва амалҳои тафтишотӣ

Ҳуқуқи розигӣ доданро ба татбиқи чораҳои пешгирӣ дар намуди ба ҳабс ва ҳабси хонагӣ гирифтани, дар бораи дароз кардани мӯҳлати онҳо, гарав, ба татбиқи чораҳои маҷбурии муурофиавии муваққатан дур кардан аз вазифа, ҳабси молу мулк, маблағҳои амонатӣ, суратҳисобҳои бонкӣ, коғазҳои қиматнок, кофтуков, ёфта гирифтани, ҳабс ва гирифтани муросилоти почтаю телеграф, хабарҳои телеграфӣ ва хабарҳои дигаре, ки тавассути шабакаҳои алоқавӣ барқӣ ва алоқавӣ почта интиқол меёбанд, гӯш кардан ва сабти гуфтугӯи телефонӣ ё гуфтугӯҳо бо истифодаи воситаҳои дигари алоқа ва дар дигар ҳолатҳои пешбининамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-ҷустуҷӯи Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва муовинони онҳо, Сарпрокурори ҳарбӣ, муовини яқум ва муовинони ӯ, прокурорҳои Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе, прокурорҳои нақлиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муовини яқум ва муовинони онҳо, прокурорҳои шаҳрҳо, ноҳияҳо ва прокурорҳои ба онҳо баробаркардашуда доранд **(Қонуни конститутсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 31.12.14 с., №1166).**

Ҳангоми ҳалли масъалаи **ба ҳабс, ҳабси хонагӣ гирифтани** прокурор вазифадор аст, бо тамоми маводи парвандаи **ҷиноятӣ**, ки барои гирифтани ба ҳабс, **ҳабси хонагӣ** асос шуда метавонад, пурра шинос шуда, гумонбаршуда ва айбдоршавандаро дар мавриди зарурӣ, гумонбаршуда

ва айбдоршавандаи ноболиғро бошад, дар ҳама гуна ҳолат шахсан пурсиш намояд (**Қонуни конститутсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30.05.17 с., №1410**).

Прокурор инчунин барои боздошту нигоҳдорӣ дар хонаҳои қабулу тақсимкунӣ, муқаррар намудани назорат ба рафтори шахси аз ҷазо озод кардашуда, ки ба маҳдуд кардани ҳуқуқи кафолатҳои конститутсионии шаҳрвандон вобастаанд, баъди омӯзиши маводи пешниҳодшуда ва мавҷуд будани асосҳои кофӣ иҷозат медиҳад.

Прокурор дар мавридҳои пешбиникардаи санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ ва қонун барои боздошти шаҳрванди хориҷӣ ё шахси бешаҳрванд иҷозат медиҳад. Дар чунин мавриду ҳуқуқи додани иҷозат ба Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон, муовини якум ва муовинони ӯ, Сарпрокурори ҳарбии Тоҷикистон, прокурорҳои Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе, прокурори нақлиёти Тоҷикистон, прокурорҳои шаҳру ноҳияҳо ва прокурорҳои ба онҳо баробаркардашуда тааллуқ дорад (**Қонуни конститутсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 31.12.14 с., №1166**).

Тартиби додани розигӣ ба татбиқи чораҳои пешгирӣ, бекор кардан, тағйир додан ва дароз кардани мӯҳлати онҳо, татбиқи чораҳои дигари маҷбурии муурофиавӣ ва амалҳои тафтишотӣ мутобиқи қонунгузории муурофиавии ҷиноятӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад (**Қонуни конститутсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 28.12.13 с., №1034**).

Моддаи 45. Ваколатҳои прокурор оид ба риояи иҷрои қонунҳо дар ҷойҳои нигоҳдории боздоштшудагон, маҳбусон, муассиса ва мақомоти иҷроқунандаи ҷазои ҷиноятӣ (Қонуни конститутсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 31.12.14 с., №1166).

Прокуроре, ки назорат мебарад, ҳуқуқ дорад:

- ҳар вақт бидуни тафтиш ба мақомот ва муассисаҳои дар сарҳати якуми моддаи 44 ҳамин Қонун зикршуда дарояд;
- боздоштшудагон, ҳабсшудагон, маҳкумшудагон ва шахсонеро, ки ба чораҳои маҷбурии гирифтور шудаанд, бозпурсӣ намояд;
- бо ҳуччатҳое, ки дар асоси онҳо ин шахсон боздошта, ҳабс, маҳкум ё ба чораҳои маҷбурии гирифтور шудаанд, **бо ҳуччатҳои оперативӣ-хизматӣ** шинос шавад; (**Қонуни конститутсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25.03.11 с., №688**).

- риояи дақиқ ва иҷрои яххелаи қонунҳо ва санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон эътирофнамударо дар бораи ҳуқуқи инсон, муносибати инсондӯстона бо маҳбусон ва маҳкумшудагон талаб намояд;

- аз маъмурият муҳайё кардани шароити таъмини ҳуқуқи боздоштшудагон, маҳбусон, маҳкумшудагон ва шахсони ба чораҳои маҷбурии гирифторшударо талаб намояд, ба қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқ будани амру фармонҳо ва қарорҳои маъмурияти мақомот ва муассисаҳоеро, ки дар сарҳати якуми моддаи 44 Қонуни мазкур зикр ёф-

таанд, санчад, аз шахсони мансабдор баёнот талаб намояд, эътироз оварад, пешниҳод гузорад, парвандаҳои ҷиноятӣ ё истеҳсолотро оид ба парвандаҳои ҳуқуқвайронкунии маъмурӣ, интизомӣ ва моддӣ оғоз намо-
яд;

- ба қарорҳои ғайриқонунии маъмурияти муассиса ё мақомоти иҷроқунандаи ҷазо дар бораи пешниҳод ё ради пешниҳоди шартан пеш аз мӯҳлат озод қардани маҳкумшуда аз адои ҷазо, иваз қардани қисми адо-
нанаמודаи ҷазо ба ҷазои сабуктар эътироз оварад. То баррасии эътироз амали санади ба он эътирозовардашудаи маъмурияти муассиса боздошта мешавад;

- ҷазоҳои интизомиро нисбати шахсони маҳбус ва маҳкумшуда, ки дар сурати вайрон қардани қонун дода шудааст, бекор қунад, бо қарори худ онҳоро аз изолятори (**тавқиғгоҳи**) ҷаримаӣ, бинои навъи камеравӣ, картсер, камераи яккаса, изолятори (**тавқиғгоҳи**) интизомӣ фавран озод қунад (**Қонуни конститусионии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 31.12.14 с., №1166**);

- бо қарори худ мутобиқи тартиби муайянкардаи қонун шахси дар ҷойҳои маҳрумӣ аз озодӣ ё муассисаҳои иҷроқунандаи ҷораҳои маҷбури ғайриқонуни нигоҳдошта, ғайриқонуни боздошташуда, ба ҳабси маҷбури гирифтورشуда ё дар муассисаи судӣ-равонпизишкӣ ҷойгиршударо фавран озод қунад.

Моддаи 69. Дар бораи беътибор донишани Қонуни конститусионии Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи мақомоти прокуратураи Ҷумҳурии Тоҷикистон»

Бинобар қабули Қонуни конститусионии мазкур Қонуни конститу-
тсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи мақомоти прокуратураи Ҷумҳурии Тоҷикистон» (Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон с.1996, № 5-6, моддаи 146, с.1997, № 9, моддаи 415) аз эътибор соқит дони-
ста шавад.

**Моддаи 70. Тартиби мавриди амал қарор додани Қонуни конститу-
сионии мазкур**

Қонуни конститусионии мазкур пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.

Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

Э.Раҳмонов

**ш. Душанбе, 25 июли соли 2005,
№ 107**

2.2.

Кодекси иҷрои ҷазои ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 6 августи соли 2001 таҳти № 32

Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, соли 2001, №7, мод. 505; соли 2003, №12, мод. 683; соли 2004, №7, мод. 455; соли 2005, №3, мод. 127; соли 2008, № 3, мод. 190; №12, қ 1, мод.987; соли 2010, №7, мод. 552; №12, қ 1, мод.810; соли 2011, № 6, мод. 443; соли 2012, №4, мод.255; №7, мод.716; №12 қ1, мод.1018; соли 2013, №7, мод.507; №12, мод.880, соли 2015, №11, мод.951, мод.952; соли 2016, №3, мод.129, №5, мод.358, №11, мод.876; соли 2017, №7-9, мод.567

Иқтибос

ҚИСМИ УМУМӢ

ФАСЛИ I

МУҚАРРАРОТИ АСОСИИ ҚОНУНГУЗОРИИ ИҶРОИ ҶАЗОИ ҶИНОЯТИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

БОБИ I

МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 1. Қонунгузории иҷрои ҷазои ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Қонунгузории иҷрои ҷазои ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Кодекси мазкур, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф намудааст, иборат мебошад (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 18.07.17 с., №1444**).

Моддаи 2. Санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ оид ба масъалаҳои иҷрои ҷазо

Мақомоти ҳокимияти иҷроия оид ба масъалаҳои иҷрои ҷазои ҷиноятӣ ҳуқуқ доранд санадҳои меъёрии ҳуқуқии ба қонун асосёфта ро қабул намоянд.

Моддаи 3. Мақсад ва вазифаҳои қонунгузории иҷрои ҷазои ҷиноятӣ

1. Мақсади қонунгузории иҷрои ҷазои ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ислоҳи маҳкумшудагон ва пешгирии содир кардани ҷиноятҳои нав, чи аз тарафи онҳо ва чи аз ҷониби ашхоси дигар иборат мебошад.

2. Вазифаҳои конунгузории иҷроӣ ҷазои ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз танзими тартиб ва шартҳои иҷро ва адои ҷазои ҷиноятӣ, муайян кардани воситаҳои ислоҳи маҳкумшудагон, ҳифзи ҳуқуқ, озодӣ ва манфиатҳои қонунии онҳо, ба маҳкумшудагон расонидани ёрӣ ҷиҳати адаптатсияи (одат кардан ба муҳити) иҷтимоӣ иборатанд.

3. Барои ноил шудан ба ин мақсаду вазифаҳо ҳамин Кодекс муқаррароти умумӣ ва принципҳои иҷроӣ ҷазо ва дигар ҷораҳои дорои хусусияти ҳуқуқӣ-ҷиноятӣ, ки Кодекси ҷиноятӣ пешбинӣ намудааст, тартиб ва шартҳои иҷро ва адои ҷазо, истифодаи воситаҳои ислоҳи маҳкумшудагон; ҳолати ҳуқуқии маҳкумшудагон ва системаи кафолатҳои таъмини ҳуқуқ, озодӣ ва манфиатҳои қонунии онҳо; тартиби фаъолияти муассиса ва мақомоти иҷрокунандаи ҷазо, инчунин иштироки мақомоти ҳокимияти давлатӣ ва мақомоти худидораи маҳаллӣ, дигар ташкилот, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ ва шаҳрвандонро дар ислоҳи маҳкумшудагон; тартиби озод намудан аз ҷазо ва расонидани кӯмак ба озодшудагонро муайян мекунад.

Моддаи 4. Асосҳои иҷроӣ ҷазо ва истифодаи дигар ҷораҳои дорои хусусияти ҳуқуқӣ-ҷиноятӣ

Асосҳои иҷроӣ ҷазо ва истифодаи дигар ҷораҳои дорои хусусияти ҳуқуқӣ-ҷиноятӣ, ҳукм ё таъиноти ивазкунандаи он ё қарори суд, ки эътибори қонунӣ пайдо кардааст, инчунин қонун дар бораи авф ё санади бахшиши ҷазо ба ҳисоб мераванд.

Моддаи 84. Воситаҳои назорати техникӣ

1. Маъмурияти муассисаи ислоҳӣ ҷиҳати пешгирии фирори маҳкумшудагон ва дигар ҷиноятҳо, вайронкунии тартиби муқарраргардидаи адои ҷазо ва бо мақсади гирифтани маълумоти зарурӣ оид ба рафтори маҳкумшудагон ҳуқуқ дорад аз воситаҳои назорати аудиовизуалӣ, электронӣ ва дигар воситаҳои назорати техникӣ истифода барад.

2. Маъмурияти муассисаҳои ислоҳӣ вазифадор аст таҳти имзои маҳкумшудагон онҳоро дар мавриди истифодаи воситаҳои назорати техникӣ, ки ҳамзамон вазифаи муҳофизатро анҷом медиҳад ва аз қор баровардани онҳо боиси хавф ба ҳаёт ва саломатии маҳкумшудагон гардида метавонад, огоҳ созад.

3. Номгуи воситаҳои назорати техникӣ ва тартиби истифодаи онро санадҳои меъёрию ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян мекунад.

Моддаи 85. Фаъолияти оперативию ҷустуҷӯӣ дар муассисаҳои ислоҳӣ

1. Мувофиқи конунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар муассисаҳои ислоҳӣ фаъолияти оперативию ҷустуҷӯӣ ба амал бароварда мешавад, ки вазифаҳои он иборат аст аз: таъмини амнияти маҳкумшудагон, қарордони муассисаи ислоҳӣ ва дигар ашхос; ошкор, пешгирӣ ва фош кардани

тайёри ба ҷиноят ва ҷиноятҳои дар муассисаҳои ислоҳӣ содиршуда ва вайрон кардани тартиби муқарраргардидаи адои ҷазо; тибқи тартиби муқарраршуда ҷустуҷӯ намудани маҳкумшудагон, ки аз муассисаи ислоҳӣ фирор кардаанд, инчунин маҳкумшудагон, ки аз адои ҷазо дар намуи маҳрум сохтан аз озодӣ саркашӣ мекунанд; мусоидат дар ошкор ва фош кардани ҷинояте, ки маҳкумшуда то омадан ба муассисаи ислоҳӣ содир намудааст.

2. Фаъолияти оперативию ҷустуҷӯӣ аз ҷониби дастгоҳи оперативию ҷустуҷӯии муассисаи ислоҳӣ, инчунин дигар мақомот дар доираи салоҳияташон анҷом дода мешавад.

2.3. Кодекси гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3 декабри соли 2004 таҳти № 62

Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, с. 2004, №12, қ2, мод. 703, мод. 704; с. 2006, №3, мод. 159; с. 2007, №7, мод.681; с. 2008, №6, мод. 459; №10, мод.818; с.2011, №3, мод.160; №6, мод.458; с.2012 №4, мод.250; №7, мод.695, мод.724; №8, мод.818; №12 қ1, мод.1000; с.2013, №12, мод.879; соли 2015, №3, мод.211; соли 2016, №3, мод.151, №7, мод.625; №11, мод.882, соли 2017, №5 қ1, мод.278, мод.279; Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 21.02.2018 сол таҳти № 1512

Иқтибос

Моддаи 467. Салоҳияти мақомоти гумрук

Мақомоти гумрук барои иҷрои вазифаҳои ба зиммашон гузошташуда салоҳият доранд, ки:

1) бо мақсади таъмини риояи қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон тадбирҳои пешбиниамудаи ҳамин Кодексро андешанд;

2) ҳуҷҷатҳо, маълумотро, ки пешниҳоди онҳо мувофиқи ҳамин Кодекс пешбинӣ гардидааст, талаб кунанд;

3) ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандаи шахсияти шахрвандон ва шахсони мансабдорро, ки дар амалиёти гумрукӣ иштирок мекунанд, тафтиш намоянд;

4) аз шахси воқеӣ ва ҳуқуқӣ тасдиқномаи ваколати анҷом додани амалҳои алоҳида ё фаъолияти алоҳидаро дар соҳаи фаъолияти гумрукӣ талаб кунанд;

5) мувофиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба фаъолияти **оперативӣ-ҷустуҷӯӣ** ба мақсади ошкор кардан, пешгирӣ намудан, роҳ наодан ва қушодани ҷиноят, амалиёти таҳқиқӣ ва таъхирнопазирӣ тафтишотӣ, ки тибқи қонунгузории мурофиавии ҷиноятӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти салоҳияти мақомоти гумрук доништа шудааст, ошкор ва муайян намудани шахсоне, ки барои тайёр кардан, анҷом додан ва ҷиноят содир кардан гунаҳкоранд, гузаронанд (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25.03.2011 с., №693**);

6) дар доираи салоҳияти худ гузаронидани амалиёти таҳқиқӣ ва таъхирнопазирӣ тафтишоти мувофиқи тартиби муайянкардаи қонунгузории мурофиавии ҷиноятӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом диҳанд;

7) парвандаҳо оид ба ҳуқуқвайронкунии маъмуриро баррасӣ намоянд ва шахсонро барои вайрон кардани қоидаҳои маъмури мувофиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашанд;

8) дар ҳолатҳои таъхирнопазир аз воситаҳои алоқа ё нақлиёти мансуби ташкилот ё иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ (ба истиснои воситаҳои алоқа ва нақлиёти намоёндагӣҳои дипломатӣ, консулгарӣ ва дигар муассисаҳои давлатҳои хориҷӣ, инчунин ташкилотҳои байналмилалӣ) барои пешги-

рии чиноят дар соҳаи фаъолияти гумрукӣ, таъкиб ва дастгир кардани шахсоне, ки ин гуна чиноятҳоро содир намудаанд ё шахсони барои содир кардани чиноят гумонбаршуда истифода баранд. Дар ин ҳолат зарар ва хароҷоти соҳибони воситаҳои нақлиёт ва алоқа мувофиқи тартиби муайянамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷуброн карда мешавад;

9) шахсонero, ки дар содир кардани чиноят гумонбар шудаанд ё онро содир намудаанд ё содиркунандагони чиноят ё вайронкунандагони қоидаҳои маъмурии соҳаи фаъолияти мақомоти гумрукро мувофиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дастгир намоянд ва ба биноҳои хизмати мақомоти гумрук ё мақомоти қорҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон расонанд;

10) оид ба далелу воқеаҳои марбути интиқоли молу воситаҳои нақлиёт аз сарҳади гумрукӣ ва интиқолу ниғаҳдорӣ моли тахти низоми назорати гумрукӣ ниғаҳдоришаванда, борбардорию борфурорӣ ҳуччат тартиб диҳанд, ба видео ва аудио сабт кунанд, ба навори кино ва сурат акси онҳоро гиранд;

11) аз мақомоти давлатӣ, ташкилотҳо, қорхонаҳо, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ ва дигар шахсон маълумоти заруриро барои иҷрои вазифаҳои худ мувофиқи ҳамин Кодекс гиранд;

12) ба роҳбарони мақомоти давлатӣ, муассисаҳо, ташкилотҳо ва иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, инчунин ба дигар шахсон огоҳинома фиристода, талаб намоянд, ки вайронкунии қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистонро бартараф кунанд ва иҷрои талаботи мазкурро назорат намоянд;

13) дар ҳолатҳои зайл ба судҳо арзу даъво пешниҳод намоянд:

- дар бораи маҷбуран ситонидани боҷҳои гумрукӣ ва андоз;

- дар бораи ситонидани пардохти боҷҳои гумрукӣ ва андоз аз ҳисоби мол;

- дар ҳолатҳои дигари пешбининамудаи ҳамин Кодекс ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқи Ҷумҳурии Тоҷикистон ;

14) бо мақсади ҳамкорӣ ва кӯмак оид ба масъалаҳои татбиқи усулҳои самараноки барасмиятдарории гумрукӣ бо иштирокчиёни фаъолияти иқтисодии хориҷӣ, дигар шахсоне, ки фаъолияти онҳо бо иҷрои фаъолияти иқтисодии хориҷӣ алоқаманд аст ва бо иттиҳодияҳои (ассотсиатсияҳои) касбии онҳо муносибатҳои расмӣ машваратӣ муқаррар намоянд ва ин муносибатҳоро дастгирӣ кунанд;

15) ҳангоми сафари хизматӣ аз ҳуқуқи пешақӣ банд кардани ҷой дар меҳмонхонаҳо ва дар ҳама намуди нақлиёт истифода намоянд;

16) робитаҳои байналмилалиро дар соҳаи фаъолияти гумрукӣ муқаррар намоянд ва давом диҳанд;

17) аз дигар салоҳиятҳои пешбининамудаи ҳамин Кодекс ва санадҳои меъёрии ҳуқуқи Ҷумҳурии Тоҷикистонро истифода баранд.

Моддаи 479. Ҳифзи маълумот дар бораи фаъолияти мақомоти гумрук

1. Ҳуччату маводи дорой маълумот дар бораи ҳайати қормандони мақомоти гумрук дар бораи ташкил, тарзу услуб ва воситаҳои татбиқи

фаъолияти **оперативӣ-чустучӯӣ** бояд дар бойгонии мақомоти гумрук мувофиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон нигоҳ дошта шаванд (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25.03.2011 с., №693**).

2. Маводи бойгонии мақомоти гумрук, ки дорои арзишҳои илмӣ ва таърихӣ буда, мувофиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ифшо шудаанд, барои нигоҳдорӣ ба бойгонии давлатӣ тибқи тартиби муайяннамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон супорида мешаванд.

3. Сирҳои давлатӣ, бонкӣ, андоз, инчунин иттилооти махфӣ мақомоти гумрук мувофиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳифз карда мешаванд.

Боби 62. ТАХВИЛИ НАЗОРАТШАВАНДАИ МОЛИ АЗ САРҲАДИ ГУМРУКӢ ИНТИҚОЛШАВАНДА

Моддаи 507. Хусусиятҳои тахвили назоратшавандаи моле, ки аз сарҳади гумрукӣ интиқол дода мешавад

1. Тахвили назоратшавандаи моли аз сарҳади гумрукӣ интиқолшаванда **чорабинии оперативӣ-чустучӯие** мебошад, ки ҳангоми он бо огоҳонӣ ва таҳти назорати мақомоти **амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯии** воридоти мол ба ҳудуди гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон, содирот аз ин ҳудуд ё ҳамлу нақли моли воридшуда дар ин ҳудуд иҷозат дода мешавад (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25.03.2011 с., №693**).

Ҳангоми интиқоли мол аз сарҳади гумрукӣ тахвили назоратшаванда бо мақсади огоҳ намудан, ошкор кардан, пешгири намудан ва кушодани ҷиноятҳои вобаста ба муомилоти ғайриқонунии мол истифода бурда мешавад.

Мақомоти дигари **амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯии** тахвили назоратшавандаи молро бо мувофиқаи мақомоти гумрук мегузaronанд. Тартиби чунин мувофиқанамоӣ тибқи созишномаи байни мақоми ваколатдор оид ба масъалаҳои фаъолияти гумрукӣ ва мақомоти дахлдори давлатии анҷомдиҳандаи амалиёти оперативию чустучӯӣ муайян карда мешавад (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25.03.2011 с., №693**).

2. Ҳангоми қабули қарор оид ба анҷомдиҳии тахвили назоратшавандаи моли аз ҳудуди гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон содиршаванда дар асоси санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ эътирофнамудаи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ё шартнома бо мақомоти салоҳиятдори давлати хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон парвандаи ҷиноятӣ оғоз карда намешавад ва роҳбари мақомоти анҷомдиҳандаи тахвили назоратшаванда прокурорро мувофиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон аз қарори қабулгардида фавран хабардор месозад (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30.05.2017 с., №1421**).

2.4.

Кодекси муурофиавии ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3 декабри соли 2009 тахти № 568

Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, соли 2009, №12, мод. 815, мод. 816; соли 2010, №7, мод. 551; соли 2011, №3, мод. 159, №7-8, мод. 609; соли 2012, №4, мод.259, №7, мод.714; №8, мод.815; №12. қ.1, мод.1020, мод.1025; соли 2013, №7, мод.510, мод. 511; соли 2014, №3, мод.142; №11, мод.643. соли 2015, №11, мод.950; соли 2016, №3, мод.128; №5, мод.357, №7, мод.610, мод.611; соли 2017, №1-2, мод.4

Иқтибос

БОБИ 1.

ҚОНУНГУЗОРИИ МУРОФИАВИИ ҶИНОЯТӢ

Моддаи 1. Қонунгузорие, ки тартиби пешбурди парвандаи ҷиноятиро муайян мекунад

1. Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби пешбурди парвандаи ҷиноятиро Кодекси муурофиавии ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки аз Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон сарчашма мегирад, муайян мекунад.

2. Тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори муурофиавии ҷиноятӣ барои суд, мақомоти прокуратура, тафтиши пешакӣ ва таҳқиқ, инчунин барои иштирокчиёни муурофиаи ҷиноятӣ ҳатмӣ мебошад.

3. Санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф кардааст, қисми таркибии меъёрҳои ҳуқуқие мебошанд, ки пешбурди муурофиаи ҷиноятиро танзим менамоянд. Агар тибқи ин санадҳо нисбат ба муқаррароти Кодекси мазкур тартиби дигаре пешбинӣ гардида бошад, он гоҳ муқаррароти санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ амал мекунад.

Моддаи 2. Вазифаҳои пешбурди муурофиаи судии ҷиноятӣ

1. Вазифаҳои пешбурди муурофиаи судии ҷиноятӣ аз инҳо иборатанд:

- муқаррар кардани тартиби пешбурди парвандаҳои ҷиноятӣ;
- ҳимояи ҳуқуқи озодиҳои инсон ва шаҳрванд;
- ҳимояи манфиати ҷамъият, давлат ва ташкилотҳо, ки аз ҷиноят зарар дидаанд;
- сари вақт ва пурра ошкор намудани ҷиноят;
- ба ҷавобгарии ҷиноятӣ кашидани шахси ҷиноят содиркарда;
- ҳалли одилонаи масъалаҳои баррасишаванда дар суд;
- риоя намудани меъёрҳои муурофиавӣ ҳангоми татбиқи қонуни ҷиноятӣ;
- қафолати ҳимояи манфиати қонунии иштирокчиёни муурофиаи судии ҷиноятӣ ва шахсони дигар.

2. Муруфияи судии ҷиноятӣ барои таҳкими қонуният ва тартиботи ҳуқуқӣ, пешгирии ҷиноят, эҳтироми қонун, ҳуқуқу озодиҳои инсон ва шаҳрванд, ба амал баровардани адолати судӣ равона шудааст.

3. Тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур оид ба пешбурди парвандаи ҷиноятӣ инсон ва шаҳрвандро аз беасос айбдор ва маҳкум кардан, ғайриқонунӣ маҳдуд кардани ҳуқуқу озодиҳои ӯ ҳимоя мекунад ва дар ҳолати гунаҳгор доништан ё маҳкум намудани шахси бегуноҳ ӯро бе-таъхир сафед менамояд.

Моддаи 35¹. Тартиби баррасии мавод дар бораи маҳдуд кардани ҳуқуқҳои конституционии шаҳрвандон ҳангоми гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-ҷустуҷӯӣ

Тартиби баррасии мавод дар бораи маҳдуд кардани ҳуқуқҳои конституционии шаҳрвандон ҳангоми гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-ҷустуҷӯӣ мутобики Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ» муайян карда мешавад (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2.08.11 с., №755**).

Моддаи 37. Вақолати роҳбари мақомоти махсусгардонидашудаи мубориза бо коррупсия

Роҳбари мақомоти махсусгардонидашудаи мубориза бо коррупсия ҳуқуқ дорад барои тафтиши ҷинояти алоҳида ё якҷанд ҷиноят аз ҳисоби кормандони ҳамин мақомот гурӯҳи **оперативӣ-тафтишотӣ** таъсис диҳад (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25.03.11 с., №692**).

Моддаи 39. Муфаттиш

1. Муфаттиш дорои вақолатҳои зерин мебошад:

- дар сурати мавҷуд будани асосҳои дар моддаи 140 Кодекси мазкур нишондодашуда парвандаи ҷиноятӣ оғоз намояд;

- парвандаи ҷиноятиро ба пешбурди худ қабул намуда, амалҳои тафтишӣ барад;

- оид ба парвандаи ҷиноятӣ мустақилона қарор қабул кунад, ба ғайр аз ҳолатҳои, ки Кодекси мазкур гирифтани ризои прокурор ё иҷозати судро талаб мекунад;

- пешбурди парвандаи ҷиноятиро сари вақт анҷом диҳад;

- ба сифати айбдоршаванда кашидани шахс, бандубасти ҷиноят, андозаи айбдорӣ қарор қабул кунад;

- пешбурди парвандаи ҷиноятиро бо тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур қатъ кунад ё ба суд равон кунад;

- дар ҳолати розӣ набудан ба дастури прокурор ҳуқуқ дорад бо ихзори хаттии норизоии худ парвандаро ба прокурори болоӣ ирсол намояд;

- бо маводи **оперативӣ-ҷустуҷӯие**, ки бо парвандаи тафтишшаванда алоқаманд аст, мутобики қонунгузорӣ шинос шавад (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25.03.11 с., №692**);

- ба кормандони мақомоти таҳқиқ барои гузаронидани **чорабиниҳои оперативӣ-ҷустуҷӯӣ ва пешбурди амалҳои тафтишӣ** супоришу дастурҳои хаттӣ диҳад, ки иҷрояшон хатмӣ буда, мусоидати ин мақомотро дар пешбурди амалҳои тафтишӣ талаб намояд (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25.03.11 с., №692**);

- барои тафтиши ҳамаҷониба, ҳолисона ва воқеъбинонаи парвандаи ҷиноятӣ чора андешад;

- нисбат ба шахсоне, ки дар содир кардани ҷиноят далелҳои кофӣ тасдиқкунанда ҷамъоварӣ шудааст, айб эълон кунад;

- бо тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур чораи пешгирии интиҳоб кунад;

- **барои барқарор намудани зараре, ки аз ҷинояти содиршуда расидааст, бо тартиби пешбининамудаи қонунгузорӣ чораҳо андешад** (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 15.03.16 с., №1275**);

- таъкиби ҷиноятиро анҷом диҳад ва парвандаро бо фикри айбдоркунӣ ба прокурор супорад.

2. Мутобиқи муқаррароти Кодекси мазкур иҷрои қарорҳои қабулкардаи муфаттиш оид ба парвандаи ҷиноятӣ, ки тахти пешбурди ӯ қарор дорад, барои ҳамаи шахсони ҳуқуқӣ, новобаста ба шаклҳои ташкилию ҳуқуқӣ, шахсони мансабдор ва шахрвандон хатмӣ мебошад.

Моддаи 41. Сардори воҳиди таҳқиқ ва таҳқиқбаранда

1. Сардори воҳиди таҳқиқ шахси мансабдор буда, тибқи муқаррароти Кодекси мазкур нисбат ба таҳқиқбарандагони тобеи худ ваколатҳои зеринро дорад:

- гузаронидани санҷиши арзу шикоятҳоро дар бораи ҷиноят ба таҳқиқбаранда супорад;

- тибқи муқаррароти моддаи 145 Кодекси мазкур оид ба ҳалли арзу шикоят қарор қабул намояд;

- **чорабиниҳои оперативӣ-ҷустуҷӯӣ ва амалҳои тафтиширо** вобаста ба парвандаи ҷиноятӣ гузаронад (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25.03.11 с., №692**);

- парвандаи ҷиноятиро аз як таҳқиқбаранда гирифта, ба дигар таҳқиқбаранда супорад;

- ба прокурор ҷиҳати бекор кардани қарори ғайриқонунӣ ё беасоси таҳқиқбаранда оид ба рад кардани оғози парвандаи ҷиноятӣ дархост пешниҳод намояд;

- парвандаи ҷиноятӣ оғоз намуда, пешбурди онро амалӣ намояд ва дар ҳаҷми пура бо истифода аз ваколатҳои таҳқиқбаранда амалҳои таҳқиқӣ гузаронад;

- маводи парвандаи ҷиноятиро мавриди омӯзиш қарор диҳад;

- ба таҳқиқбаранда оид ба гузаронидани тафтиш, амалҳои алоҳидаи тафтишӣ, интиҳоби намуди чораи пешгирии нисбат ба гумонбаршуда, бандубасти ҷиноят ва андозаи айбдорӣ супоришҳо диҳад.

2. Супоришҳои сардори воҳиди таҳқиқ оид ба парвандаи ҷиноятӣ дар шақли ҳаттӣ дода шуда, иҷрои онҳо аз тарафи таҳқиқбаранда ҳатмӣ мебошад. Дар сурати розӣ набудан бо супориш таҳқиқбаранда ҳуқуқ дорад ба прокурор арз намояд. Арз намудани шикоят иҷрои супоришхоро бознамедорад.

3. Таҳқиқбаранда шахси мансабдор буда, тибқи муқаррароти Кодекси мазкур ваколатҳои зеринро дорост:

- амалҳои тафтишӣ ва дигар амалҳои мушоҳиравиро мустақилона анҷом диҳад, ба истиснои ҳолатҳои, ки бо Кодекси мазкур тасдиқи онҳо аз тарафи сардори воҳиди таҳқиқ, иҷозати прокурор ё суд пешбинӣ шудаанд;

- ҳангоми пешбурди тосудии парвандаи ҷиноятӣ, ки ба он тафтиши пешакӣ ҳатмӣ нест, қоидаҳои бо Кодекси мазкур барои тафтиши пешакӣ пешбинишударо, ба истиснои муқаррароти боби 20 Кодекси мазкур, ба роҳбарӣ гирад.

4. Таҳқиқбаранда вазифадор аст:

- бо супориши сардори мақомоти таҳқиқ дар ҳолатҳои таъхирнопазир парвандаи ҷиноятӣ, ки нисбат ба он пешбурди тафтиши пешакӣ ҳатмӣ, оғоз намуда, амалҳои тафтиши таъхирнопазир ва **чорабиниҳои оперативӣ-ҷустуҷӯӣ гузаронад** ва дар ин бора дар мӯҳлати на дертар аз 24 соат ба прокурор ва мақомоти пешбурди тафтишоти пешакӣ хабар диҳад (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25.03.11 с., №692**);

- супоришҳои суд, судья, прокурор, мақомоти тафтишоти пешакӣ, сардори мақомоти таҳқиқро дар бораи анҷом додани амалҳои алоҳидаи тафтишӣ, дар бораи татбиқи чораҳои таъмини амнияти шахсони дар мушоҳиравӣ ҷиноятӣ иштироккунанда иҷро намояд.

5. Дастурҳои суд, судья, прокурор, мақомоти тафтишоти пешакӣ, сардори мақомоти таҳқиқ барои таҳқиқбаранда ҳатмӣ мебошанд.

6. Аз дастурҳои сардори мақомоти таҳқиқ ба прокурори назоратбаранда, аз дастурҳои прокурор бошад, ба прокурори болоӣ шикоят кардан мумкин аст.

7. Шикоят кардан иҷрои супоришхоро бознамедорад, ба истиснои дастурҳои бандубасти ҷиноят, андозаи айбдоркунӣ, ҳангоми ба прокурор супоридани парвандаи ҷиноятӣ ва минбаъд ба суд равон кардан ё қатъ кардани пешбурди парвандаи ҷиноятӣ.

ФАСЛИ Ш. ДАЛЕЛҲО ВА ИСБОТ

БОБИ 9. ДАЛЕЛҲО

Моддаи 72. Далелҳо

1. Далелҳо оид ба парвандаи ҷиноятӣ маълумоти воқеие ба шумор мераванд, ки дар асоси онҳо суд, прокурор, муфаттиш, таҳқиқбаранда бо

тартиби муайяннамудаи Кодекси мазкур мавҷуд будан ё набудани кирдори барои ҷамъият хавфнок, исбот гардидан ё нагардидани ҳолатро оид ба парвандаи ҷиноятӣ ва ҳолати дигари барои ҳалли дурусти парванда аҳамиятдоштаро муқаррар мекунамд.

2. Инҳо ҳамчун далел ҳисобида мешаванд:

- нишондоди шохид;
- нишондоди ҷабрдида;
- нишондоди гумонбаршуда;
- нишондоди айбдоршаванда;
- нишондоди судшаванда;
- хулоса ва нишондоди коршинос;
- хулоса ва нишондоди мутахассис;
- далелҳои шайъӣ;
- протоколҳои амалҳои тафтишӣ ва судӣ;
- сабтҳои пинҳонӣ;
- гуфтугӯи телефони гӯшкардашуда ва сабтгардида;
- мушоҳидаҳои электронӣ, видео ва магнитофонӣ;
- ҳуччатҳои дигар.

Моддаи 84. Истифодаи натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ

Натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯии ба даст овардашуда ба шарте далел эътироф карда мешаванд, ки бо риояи муқаррароти Кодекси мазкур ҷамъоварӣ шуда бошанд (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25.03.11 с., №692**).

БОБИ 10. ИСБОТ

Моддаи 85. Ҳолатҳое, ки оид ба парвандаи ҷиноятӣ бояд исбот карда шаванд

Ҳангоми пешбурди таҳқиқ, тафтиши пешакӣ ва муҳокимаи парвандаи ҷиноятӣ ҳолатҳои зерин бояд исбот карда шаванд:

- ҳодисаи ҷиноят (вақт, ҷой, тарз ва дигар ҳолатҳои содир намудани ҷиноят);

- ҳолатҳое, ки шахсияти айбдоршавандаро муайян мекунамд;

- ҳолатҳое, ки ҷиноят будани кирдорро истисно мекунамд;

- ҳолатҳое, ки метавонанд боиси аз ҷавобгарии ҷиноятӣ ва ҷазо озод кардани шахс гарданд;

- ҳолатҳое, ки гунаҳгории айбдоршавандаро дар содир кардани ҷиноят ва мусоидат намудан ба он, дараҷаи гуноҳ ва ангеҷаи онро муайян мекунамд;

- ҳолатҳои ба дараҷа ва хусусияти ҷавобгарии айбдоршаванда таъсиррасонанда, ки дар моддаҳои 61 ва 62 Кодекси ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ шудаанд, инчунин дигар ҳолатҳое, ки шахсияти айбдоршавандаро арзёбӣ мекунамд;

- ҳолатҳое, ки хусусият ва андозаи зарари аз ҷиояти содиршуда ра-сидаро муайян мекунанд;
- ҳолатҳое, ки боиси содиршавии ҷиоят гардидаанд.

Моддаи 86. Чамъ овардани далел

1. Чамъ овардани далел дар ҷараёни таҳқиқ, тафтиши пешакӣ ва муҳокимаи судӣ бо тартиби пешбининамудаи Кодекси мазкур анҷом дода мешавад.

2. Таҳқиқбаранда, муфаттиш, прокурор, инчунин суд, судья бо дархости тарафҳо ҳуқуқ доранд:

- оид ба парвандаи тахти пешбурд қарордошта бо тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ҳар шахсро барои пурсиш ва пешниҳод қардани ҳулоса ба сифати қоршинос ҷалб намоянд;

- азназаргузаронӣ, кофтуков ва амали дигари тафтишии пешбини-намудаи Кодекси мазкурро анҷом диҳанд;

- аз қорхона, ташкилот, муассиса, шахсони мансабдор ва шахр-вандон, инчунин **мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-ҷусту-ҷӯй**, пешниҳод қардани ҳуҷҷатҳо ва ашёи барои парванда аҳамиятдош-таро талаб намоянд (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25.03.11 с., №692**);

- пешбурди тафтиш ва санҷишро (ревизия) аз мақомоти ваколатдор ва шахсони мансабдор талаб кунанд.

3. Ҳимоятгаре, ки бо тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ба-рои иштирок дар баррасии парванда роҳ дода шудааст, ҳуқуқ дорад:

- далелҳо пешниҳод кунанд;
- маълумотеро, ки барои расонидани ёрии ҳуқуқӣ заруранд, чамъ оварад;

- маълумотнома, тавсифнома ва дигар ҳуҷҷатҳоро аз муассиса, таш-килот ва қорхонаҳои мухталиф, ки бо тартиби муқарраршуда ба додани ин ҳуҷҷатҳо ё нусхаи онҳо ўҳдадоранд, талаб кунанд;

- бо ризои ҳимояшаванда фикри мутахассисонро барои шарҳи масъалаҳое, ки вобаста ба расонидани ёрии ҳуқуқӣ ба миён меоянд ва он-ҳо дониши махсусро талаб мекунанд, пурсад.

4. Маълумот ба тариқи шифоҳӣ, хаттӣ, сабти аудиою видео, инчунин ашё ва ҳуҷҷатҳоеро, ки далел шуда метавонанд, гумонбаршуда, айбдор-шаванда, ҳимоятгар, айбдоркунанда, судшаванда, ҷабрдида, даъвогари граждани, ҷавобгари граждани ва намояндагони онҳо, шахрвандон, шах-сони мансабдори қорхона, ташкилоту муассиса ҳуқуқ доранд пешниҳод кунанд.

Моддаи 87. Тафтиши далелҳо

Далелҳои аз рӯи парванда чамъовардашуда бояд ҳамаҷониба ва хо-лисона тафтиш қарда шаванд. Тафтиш аз таҳлили далелҳои ба даст овар-дашуда, муқоисаи онҳо бо дигар далелҳо, далелҳои нави чамъовардашуда, манбаъҳои ба даст овардашудаи далелҳо иборат аст.

Моддаи 88. Баҳодихии далелҳо

1. Таҳқиқбаранда, муфаттиш, прокурор, суд, судья қонун ва дарки ҳуқуқи роҳбарӣ гирифта, далелҳоро бо ақидаи ботинии худ, ки ба баррасии ҳамаҷаҳади, пурра ва ҳолисонаи ҳама ҳолатҳои парванда асос ёфтааст, аз нигоҳи мансубият доштан, қобили қабул будан, саҳеҳ будан ва кифоя будани маҷмӯи ҳамаи далелҳои ҷамъовардашуда барои ҳалли парвандаи ҷиноятӣ баҳо медиҳад.

2. Далел ба парванда мансубиятдошта эътироф карда мешавад, агар аз маълумотҳои воқеае иборат бошад, ки онҳо ҳуҷҷаҳҳои оид ба мавҷуд будани ҳолатҳои барои парвандаи мазкур аҳамиятдоштаро тасдиқ намоёнд, рад кунанд ё таҳти шубҳа гузоранд.

3. Далел қобили қабул эътироф карда мешавад, агар он бо тартиби дар Кодекси мазкур пешбинишуда ба даст оварда шуда бошад.

4. Далел саҳеҳ эътироф карда мешавад, агар дар натиҷаи тафтиш маълум шавад, ки он ба ҳақиқат мувофиқ аст.

5. Маҷмӯи далелҳо барои ҳалли парвандаи ҷиноятӣ қоидаи эътироф карда мешавад, агар далелҳои ба парванда мансубиятдошта ва қобили қабуле ҷамъоварӣ шуда бошанд, ки ҳақиқатро оид ба ҳама ва ҳар як ҳолате, ки бояд бо парвандаи мазкур исбот карда шаванд, бе баҳс муайян намоёнд.

6. Ягон далел барои таҳқиқбаранда, муфаттиш, прокурор, суд, судья қувваи пешакӣ муқарраршударо доро нест **(Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 14.05.16 с., №1306)**.

Моддаи 88¹. Далелҳои ғайри қобили қабул

1. Далелҳои ғайри қобили қабул ҳисобида мешаванд, агар онҳо бо вайрон кардани талаботи Кодекси мазкур бо роҳи маҳрум кардан ё маҳдуд кардани ҳуқуқҳои иштирокчиёни муҳофизати ҷиноятӣ, ки бо қонун қарор дода шудаанд, вайрон кардани тартиби ҷамъоварии далелҳои дигар қоидаҳои муҳофизати ҷиноятӣ ҳангоми пешбурди тасудӣ ё муҳофизати судии парванда ба даст оварда шуда, ба саҳеҳияти маълумотҳои воқеае бадастовардашуда таъсир расонида бошанд ё имкони таъсиррасонӣ дошта бошанд, аз ҷумла бо:

- истифодаи шиканҷа, муносибати бераҳмона, зӯрварӣ, таҳдид, фиреб ё дигар кирдори ғайриқонунӣ;

- истифодаи гумроҳшавӣ, ки дар натиҷаи нафаҳмонидан, ноҷаҳади ё ноҷаҳади фаҳмонидани ҳуқуқ ва уҳдадорҳои иштирокчиёни муҳофизати ҷиноятӣ ба миён омадааст;

- гузаронидани амали муҳофизатӣ аз ҷониби шахсе, ки ҳуқуқи анҷом додани пешбурдро бо парвандаи ҷиноятӣ мазкур надошт;

- гузаронидани амали муҳофизатӣ бо иштироки шахсе, ки бояд рад карда мешуд;

- ба таври қишлоқӣ вайрон кардани тартиби гузаронидани амали муҳофизатӣ;

- ба даст овардани маълумот аз сарчашмаи номаълум ё сарчашмаи дигаре, ки дар муҳофизати ҷиноятӣ муайян кардани он ғайриимкон аст;

- истифода бурдани усулҳои хилофи донишҳои муосири илмӣ хангоми исботкунӣ.

2. Қобили қабул набудани далелҳо, инчунин маҳдуд кардани истифодаи онҳо дар муруфиаи ҷиноятӣ, аз тарафи таҳқиқбаранда, муфаттиш, прокурор, суд, судья бо ташаббуси худӣ онҳо ё бо дархости тарафҳо муайян карда мешаванд. Маълумоти воқеӣ дар бораи истифода шудани шиканча ё муносибати бераҳмона нисбати гумонбаршуда, айбдоршаванда ё судшаванда, новобаста ба ворид шудани аризаи онҳо ё дархости Ҷимоятгар аз нигоҳи қобили қабул будани нишондодҳои онҳо ҳамчун далел, мавриди тафтиш ва баҳоиди қарор дода мешаванд.

3. Таҳқиқбаранда, муфаттиш, прокурор, суд, судья хангоми ҳал кардани масъалаи ғайри қобили қабул будани далелҳо вазифадоранд дар ҳар як ҳолат маҳз дар ҷи зохир шудани қонунвайронкуниро муайян карда, қарори асоснок қабул намоянд. Ҳангоми ғайри қобили қабул ҳисобидани далел бо сабаби истифода намудани шиканча ё муносибати бераҳмона таҳқиқбаранда, муфаттиш, прокурор, суд, судья дар доираи салоҳияти худ оид ба ҷавобгарии дахлдори шахсони ба ин амалҳо роҳдода, чораҳо меандешанд.

4. Далелҳое, ки ғайри қобили қабул ҳисобида шудаанд, безътибор доништа шуда, ба асоси айбдоркунӣ гузошта намешаванд ва барои исботи ягон ҳолати дар моддаи 85 Кодекси мазкур зикрфта истифода шуда наметавонанд.

5. Маълумотҳои воқеие, ки бо қонунвайронкуниҳои дар қисми 1 моддаи мазкур пешбиниғардида ба даст оварда шудаанд, ба сифати исботи ҳолати ҷой доштани қонунвайронкуниҳои дахлдор ва айбдоркунии шахсоне, ки ба онҳо дар рафти таъқиби ҷиноятӣ роҳ додаанд, истифода шуда наметавонанд (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 14.05.16 с., №1306**).

Моддаи 89. Преюдиция

1. Ҳукми эътибори қонунӣ пайдокарда оид ба парвандаи ҷиноятӣ барои суд, судья, прокурор, муфаттиш ва таҳқиқбаранда хангоми пешбурди парвандаи ҷиноятӣ нисбат ба ҳолатҳои муқарраркардашуда ва ҳам баҳоиди ҳуқуқи онҳо ҳатмӣ мебошад.

2. Ҳалномаи эътибори қонунӣ пайдокардаи суд оид ба **парвандаҳои граждани, оилавӣ, иқтисодӣ ва қарори суд оид ба парвандаҳои ҳуқуқвайронкунии маъмури** барои суд, судья, прокурор, муфаттиш, таҳқиқбаранда хангоми пешбурди парвандаи ҷиноятӣ танҳо оид ба масъалаи ҷой доштани худӣ ҳодиса ё кирдор ҳатмӣ буда, набояд пешакӣ гунаҳгорӣ ё бегуноҳии судшавандаро ҳал намояд.

Моддаи 153. Фаъолияти мақомоти таҳқиқ дар мавриди парвандаҳое, ки доир ба онҳо тафтиши пешакӣ ҳатмист

1. Дар сурати мавҷуд будани аломатҳои ҷинояте, ки доир ба он пешбурди тафтиши пешакӣ ҳатмист, мақомоти таҳқиқ ҳуқуқ дорад парвандаи ҷиноятиро оғоз намояд. Таҳқиқбаранда қоидаҳои Кодекси мазкурро ба

роҳбарӣ гирифта, ҳаракатҳои таъхирнопазири тафтишӣ ва дигар амалҳои мурофиавиро барои муқаррар ва мустаҳкам намудани изҳои ҷиноят меғузаронад, ҷунонҷӣ: азназарғузаронӣ, ёфта гирифтани, кофтуков, ҳабси муросилоти **почта, хабарҳои телеграфӣ ва хабарҳои дигаре, ки тавассути шабакаҳои алоқаи барқӣ ва алоқаи почта интиқол мешаванд**, гӯш кардан ва сабти гуфтугӯ, нишон додан барои шиноختан, шаҳодаткунонӣ, дастгиркунӣ ва пурсиши гумонбаршуда, ҷабрида ва шохидон (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2.08.11 с., №755**).

2. Оид ба ҷинояти ошкоршуда ва оғози парвандаи ҷиноятӣ феврал ба прокурор хабар медиҳад.

3. Пас аз иҷро намудани амалҳои таъхирнопазири тафтишӣ, вале на дертар аз даҳ шабонарӯз аз рӯзи оғози парванда мақомоти таҳқиқ вазифадор аст парвандаро ба муфаттиш супорад.

4. Баъд аз он ки парванда ба муфаттиш супорида шуд, мақомоти таҳқиқ амалҳои тафтишӣ ва **ҷорабинҳои оперативӣ-ҷустуҷӯӣ** бо супориши муфаттиш анҷом дода метавонад. Дар сурати ба муфаттиш супорида шудани парвандае, ки оид ба он ошкор кардани шахси содиркунандаи ҷиноят муяссар нашудааст, мақомоти таҳқиқ вазифадор аст барои муқаррар намудани шахси ҷиноятро содиркарда **ҷорабинҳои оперативӣ-ҷустуҷӯиро** давом дода, муфаттишро аз натиҷаҳои бадастоварда хабардор кунад (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25.03.11 с., №692**).

Моддаи 161. Тобеияти тафтиши пешакии парвандаҳои ҷиноятӣ

1. Тафтиши пешакии парвандаҳои ҷиноятӣ аз ҷониби мақомоти дар қисми 1 моддаи 159 нишондодашуда, анҷом дода мешавад.

2. Тафтиши пешакии парвандаҳо оид ба ҷиноятҳое, ки дар моддаҳои 104-109, 121-124, 127-130, 130¹, 131 қисмҳои 2 ва 3, 132, 133, 137, **137¹** 138, 141-164, 168-170, 172-178, 183, 185-188, 190, 191, 198, 199, 207-211, 217, 220-229, 231, 233, 236, 245 қисми 1, қисми 2 бандҳои «а», «б», «в», 246, 251, 257, 258, 261, 263, 274, 276, 286 қисми 2, 287-291, 295-297, 298-304, инчунин моддаҳои 314-317, 322, 323, агар ин қирдор хусусияти коррупсионӣ на дошта бошад, моддаҳои 328-332, **338**, 343-365, 368-393, 398-405 Кодекси ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ шудаанд, аз тарафи муфаттиши мақомоти прокуратура бурда мешавад.

3. Тафтиши пешакии парвандаҳоро оид ба ҷиноятҳое, ки аз тарафи судя, прокурор, муфаттиш ё шахси мансабдори мақомоти қорҳои дохилӣ ва гумрук, агентии мубориза бо коррупсия ва назорати маводи нашъаовар содир шудаанд, инчунин нисбат ба онҳо хангоми иҷрои вазифаи хизматӣ содир гардидаанд, ба истиснои ҷиноятҳое, ки дар қисми 7 моддаи мазкур пешбинӣ гардидаанд, муфаттишони мақомоти прокуратура меғузаронанд. **Тафтиши пешакии парвандаҳо оид ба ҷиноятҳои хусусияти коррупсионидошта, ки бо тафтиши парвандаҳо оид ба ҷиноятҳои дар ҳамин қисм ва қисми 2 моддаи мазкур пешбинигардида алоқаманд мешаванд, аз тарафи муфаттишони мақомоти прокуратура гузаронида мешавад.**

4. Тафтиши пешакии парвандаҳоро оид ба ҷиноятҳое, ки аз тарафи хизматчиӣ ҳарбӣ, шаҳси ўҳдадори ҳарбӣ, ки ба ҷамъомади ҳарбӣ даъват мешавад, инчунин аз ҷониби ҳайати ғайринизомии Қувваҳои Мусаллаҳи Тоҷикистон вобаста ба адои вазифаи хизматӣ ё дар ҳудуди қисми ҳарбӣ содир гаштаанд, муфаттишони прокуратураи ҳарбӣ мегузаронанд.

5. Тафтиши пешакии парвандаҳоро оид ба ҷиноятҳое, ки дар моддаҳои 179-182, 184, 189, 218, 287-290, 298-313, 335, 336, 395-397 Кодекси ҷиноятӣи Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ шудаанд, аз тарафи муфаттишони мақомоти амнияти миллии гузаронида мешавад.

6. Тафтиши пешакии парвандаҳо оид ба ҷиноятҳое, ки дар моддаҳои 314, 316, 319-322 Кодекси ҷиноятӣи Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ шудаанд низ аз тарафи муфаттишони мақомоти амнияти миллии гузаронида мешавад, ба шарте ки онҳо бо тафтиши дигар парвандаҳои ҷиноятӣе, ки дар тобеияти тафтишии ин мақомотанд, алоқаманд бошанд.

7. Тафтиши пешакии парвандаҳо оид ба ҷиноятҳое, ки дар моддаи 245 қисми 2 банди «г», қисмҳои 3 ва 4, моддаҳои 246, 247 қисми 2 банди «г», қисмҳои 3 ва 4 ба шарте ки ин кирдорҳо бо истифодаи ваколати мансабӣ содир шуда бошанд, моддаҳои 257, 258, 259, 259¹, 260, 260¹, 261, 262, 264, агар ин кирдор аз ҷониби роҳбари корхона, муассиса ва ташкилоти дигар қатъи назар аз шакли моликият содир шуда бошад, моддаҳои 265, 268, 269, 270, 271, моддаи 273 қисми 3 банди «в», ба шарте ин кирдорҳо бо истифодаи ваколати мансабӣ содир шуда бошад, моддаҳои 274, 278, 279, 280, 287, моддаи 289 қисми 3 банди «б», агар ин кирдор бо истифодаи ваколатҳои мансабӣ содир шуда бошад, қисми 4, агар дар гурӯҳи муташаккил субъекти ҷиноятӣ коррупсионӣ иштирок дошта бошад, моддаи 291 қисми 2 банди «б», моддаҳои 292, 293, 295, 296, 314 - 317, агар ин кирдорҳо хусусияти коррупсионӣ дошта бошанд, моддаҳои 318-321, 323-327, 338¹, 340¹, 345 қисми 3, агар ин кирдорҳо бо истифодаи ваколатҳои мансабӣ содир шуда бошанд, моддаҳои 348, 349, 359 қисмҳои 2 ва 3, ба шарте ки ин кирдорҳо аз ҷониби субъекти ҷиноятӣ хусусияти коррупсионидошта содир шуда бошанд, моддаҳои 360, 363 ва 391 Кодекси ҷиноятӣи Ҷумҳурии Тоҷикистон, агар ин кирдорҳо хусусияти коррупсионӣ дошта бошанд, аз тарафи муфаттишони мақомоти махсусгардонидашудаи мубориза бо коррупсия гузаронида мешавад. Тафтиши пешакии парвандаҳо дар ҳаққи судяҳо, прокурорҳо, муфаттишон, кормандони мақомоти ҳифзи ҳуқуқ (аз ҷумла кормандони мақомоти мубориза бо коррупсия), оид ба ҷиноятҳое, ки дар ҳамин қисм пешбинӣ шудаанд, аз тарафи муфаттишони мақомоти махсусгардонидашудаи мубориза бо коррупсия гузаронида мешавад. Дар ҳолати аз тарафи мақомоти махсусгардонидашудаи мубориза бо коррупсия ошкор намудани ҷиноятҳои дар ҳамин қисм пешбинигардида, ки аз ҷониби хизматчиёни ҳарбӣ, инчунин ўҳдадорони ҳарбии ба ҷамъомади ҳарбӣ даъват кардашуда содир гардида бошанд, тафтиши пешакии парвандаҳо аз тарафи муфаттишони ҳамин мақомот бурда мешавад (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 23.11.2015 с., №1229**).

8. Тафтиши пешакии парвандаҳо оид ба ҷиноятҳои дар моддаҳои 143-164, 244-297-и Кодекси ҷиноятӣи Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинишуда, ки бо тафтиши парванда оид ба ҷиноятҳои дар қисми 7 моддаи мазкур пешбинигардида алоқаманд мебошанд, аз тарафи муфаттишони мақомоти махсусгардонидашудаи мубориза бо коррупсия гузаронида мешавад.

9. Тафтиши пешакии парвандаҳо оид ба ҷиноятҳои дар моддаҳои 181, 200, 201, 202, 202¹, 202², 206¹, 245, 246, 251, 257, 258, 261, 263-268, 273-280, 286-291, 323-325 пешбинишудаи Кодекси ҷиноятӣи Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин ҷиноятҳое, ки дар қисмҳои 2-7 моддаи мазкур дарч нагардидаанд, аз тарафи муфаттишони мақомоти корҳои дохилӣ гузаронида мешавад. Тафтиши пешакии парвандаҳо оид ба ҷиноятҳои дар моддаҳои 314, 316, 340, 346, 347, 352, 353 пешбинишудаи Кодекси ҷиноятӣи Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин аз тарафи муфаттишони мақомоти корҳои дохилӣ гузаронида мешавад, ба шарте ки онҳо бо тафтиши парвандаҳои дигари ҷиноятӣе, ки дар тобеяти ин мақмотанд, алоқаманд бошанд.

10. Тафтиши пешакии парвандаҳо оид ба ҷиноятҳое, ки ноболиғон ё шахсоне содир кардаанд, ки бинобар иллати ҷисмонӣ ё рӯҳӣ ҳуқуқи ҳудро ҳимоя карда наметавонанд, аз тарафи муфаттишони мақомоти корҳои дохилӣ гузаронида мешавад.

11. Оид ба парвандаҳои вобаста ба ҷиноятҳое, ки моддаҳои 200, 201, 202, 202¹, 202², 206¹ ва 289 (нисбати контрабандаи (қочоқи) маводи нашъаовар, психотропӣ ва прекурсорҳо) Кодекси ҷиноятӣи Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ намудааст, тафтиши пешакии инчунин аз тарафи муфаттишони Агентии назорати маводи нашъаовар гузаронида мешавад.

12. Прокурор бо мақсади пурра, ҳаматарафа ва ҳолисона анҷом додани таҳқиқ ва тафтиши пешакии сарфи назар аз тобеяти тафтиш тибқи моддаи 168 Кодекси мазкур ҳуқуқ дорад ҳар як парвандаи ҷиноятиро ба истиснои парвандаҳо оид ба ҷиноятҳои хусусияти коррупсионидошта аз як мақомоти таҳқиқ ё тафтиш ба дигар мақомоти таҳқиқ ё тафтишот диҳад ё тахти тафтиши мақомоти прокуратура гирад. **Агар дар рафти фаъолияти мақомоти прокуратура, корҳои дохилӣ, амнияти миллӣ ва назорати маводи нашъаовар ҷиноятҳои хусусияти коррупсионидошта ошкор шаванд, прокурор ҳуқуқ дорад оид ба тафтиши онҳо гурӯҳҳои тафтишотӣ-оперативӣ таъсис дода, тафтиши пешакии парвандаҳои ҷиноятиро ба зиммаи ҳамин мақомот супорад (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 22.07.13 с., №983).**

Моддаи 162. Маҳалли пешбурди тафтиши пешакии

1. Пешбурди тафтиши пешакии дар маҳалле сурат мегирад, ки дар он ҷо ҷиноят содир шудааст.

2. Бо мақсади таъмини анҷоми фаврӣ, ҳолисона ва пурра мумкин аст пешбурди тафтиши пешакии дар ҷои ошкор шудани ҷиноят, инчунин дар

маҳалли бубудоши гумонбаршуда, айбдоршаванда ё аксарияти шохидон анҷом дода шавад.

3. Муфаттиш баъди дар тобеияти тафтиши худ набудани парвандаро муайян кардан вазифадор аст амалҳои таъхирнопазири тафтиширо анҷом диҳад ва парвандаро барои ирсол тибқи тобеият ба прокурор супорад. Масъалаи тобеияти тафтиш аз тарафи прокурори маҳалле, ки дар он ҷо тафтиш шурӯшудааст, ҳал карда мешавад.

4. Ҳангоми зарурати пешбурди амалҳои тафтиш дар маҳалли дигар муфаттиш ҳуқуқ дорад онҳоро шахсан гузаронад ё пешбурди ин амалҳоро ба муфаттиш ё мақомоти таҳқиқи ин маҳал супорад. Муфаттиш ҳуқуқ дорад **гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустуҷӯиро** ба мақомоти таҳқиқи маҳалли тафтиши пешакӣ ё маҳалли пешбурди он супорад. Супориши муфаттиш бояд дар мӯҳлати на дертар аз понздаҳ шабонарӯз иҷро карда шавад (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25.03.11 с., №692**).

Моддаи 168. Ваколатҳои прокурор оид ба назорати иҷроӣ қонунҳо хангоми таҳқиқ ва тафтиши парвандаи ҷиноятӣ

1. Прокурор назорати иҷроӣ қонунҳоро хангоми таҳқиқ ва тафтиши парвандаи ҷиноятӣ амалӣ намуда, дар доираи салоҳияти худ:

- иҷроӣ талаботи қонунро хангоми қабул, бақайдгирӣ ва баррасии ариза ва иттилоот дар хусуси ҷиноят назорат мекунад;

- хангоми пешбурди таҳқиқ ва тафтиши пешакӣ иҷроӣ талаботи қонунро санҷида, дар айни замон ҳуқуқ дорад аз мақомоти тафтишоти пешакӣ ва таҳқиқ парвандаҳои ҷиноятӣ, ҳуччатҳо, мавод ва маълумоти дигарро дар хусуси ҷиноятҳои содиршуда, чараёни таҳқиқ ва тафтиш, **гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустуҷӯӣ талаб кунад (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25.03.11 с., №692);**

- ба таҳқиқбаранда, муфаттиш барои ба суд дархост пешниҳод намудан дар бораи татбиқи чораи пешгирӣ ба тариқи ба ҳабс гирифтани, ба ҳабси хонагӣ гирифтани, аз ҷумла, дар бораи тағйир додан ва бекор кардани онҳо розигӣ диҳад;

- ба таҳқиқбаранда ва муфаттиш барои ба суд пешниҳод намудани дархост оид ба ҳабси муросилои почта, хабарҳои телеграфӣ ва хабарҳои дигаре, ки тавассути шабакаҳои алоқаи барқӣ ва алоқаи почта интиқол мешаванд, азназаргузаронӣ, ёфта гирифтани онҳо аз муассисаҳои алоқаи почта ё шабакаҳои алоқаи барқӣ, гӯш кардан ва сабти гуфтугӯи телефонӣ ва дигар гуфтугӯҳо розигӣ диҳад (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2.08.11 с., №755**);

- дар пешбурди тафтиши пешакӣ иштирок намуда, дар ҳолатҳои зарурӣ шахсан амали тафтиширо анҷом медиҳад, оид ба ҳар як парванда дар ҳаҷми пурра тафтиши ҳамачонибаи пешакӣ мегузаронад;

- дар ҳолатҳои пешбининамудаи Кодекси мазкур қарор ё амали муфаттиш ва таҳқиқбарандаро тасдиқ мекунад;

- мӯҳлати таҳқиқ ва тафтиши пешакиро дароз мекунад;

- аризаи оид ба радди таҳқиқбаранда ва муфаттиш, инчунин прокурори поёниро баррасӣ мекунад;

- дар бораи амал ва қарори таҳқиқбаранда ва муфаттиш, инчунин прокурори поёни шикоятхоро баррасӣ мекунад;

- дар хусуси иҷрои талаботи қонун ва тафтиши парвандаҳои ҷиноятӣ дастурҳои хаттӣ медиҳад;

- парвандаи ҷиноятӣ оғоз мекунад ё оғози онро рад мекунад;

- пешбурди парвандаи ҷиноятиро қатъ мекунад ё бозмедорад;

- оид ба қатъи парвандаи ҷиноятӣ аз ҷониби муфаттиш ё мақомоти таҳқиқ дар ҳолатҳои пешбиниамудай Кодекси мазкур розигӣ медиҳад;

- қарорҳои ғайриқонунии таҳқиқбаранда, мақомоти таҳқиқ, муфаттиш ва прокурори поёниро бекор мекунад;

- ба мақомоти таҳқиқ дар бораи анҷом додани амали тафтишӣ супориш медиҳад;

- дар бораи **гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-ҷустуҷӯӣ** барои ошкор кардани ҷиноят ва пайдо кардани шахсони ҷиноят содиркарда доир ба парвандаҳои, ки таҳти пешбурди прокурор ё муфаттиш қарор дорад, дастур медиҳад (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25.03.11 с., №692**);

- бо дастури худ дар хусуси пешбурди тафтиши иловагӣ парвандаҳои ҷиноятӣ ба муфаттиш ё мақомоти таҳқиқ бармегардонад;

- парвандаро аз мақомоти таҳқиқ гирифта, ба муфаттиш месупорад;

- парвандаро **бо ҳатман нишон додани асос тибқи тартиби пешбиниамудай моддаи 161 Кодекси мазкур** аз як муфаттиш гирифта, ба муфаттиши дигар ё аз як мақомоти тафтишот ба мақомоти дигари тафтишот месупорад,;

- таҳқиқбаранда ё муфаттишро, ки ҳангоми тафтиши парванда қонунро вайрон карда бошанд, аз пешбурди минбаъдаи тафтиш дур месозад;

- фикри айбдоркуниро тасдиқ мекунад;

- парвандаро ба суд ирсол мекунад;

- дигар ваколатҳои пешбиниамудай Кодекси мазкурро анҷом медиҳад.

2. Иҷрои дастурҳои прокурор барои муфаттиш, мақомоти таҳқиқ ва таҳқиқбаранда, ки бо тартиби пешбиниамудай Кодекси мазкур дода шудаанд, хатмӣ мебошад.

Моддаи 169. Пешбурди тафтиши пешакӣ аз ҷониби гурӯҳи муфаттишон

Агар парвандаи ҷиноятӣ мураккаб ё калонҳаҷм бошад, тафтиши пешакиашро ба гурӯҳи муфаттишон (гурӯҳи тафтишот) супоридан мумкин аст ва ин ҳолат дар қарори оғози парвандаи ҷиноятӣ зикр мегардад ё қарори алоҳида қабул карда мешавад. Дар ин хусус прокурор, сардори воҳиди тафтишот ё роҳбари мақомоти махсусгардонидашудаи мубориза бо коррупсия ҳуқуқ доранд, қарор қабул кунанд. **Прокурор оид ба**

пешбурди тафтиши пешакии парвандаҳои ҷиноятӣ, новобаста аз тобеияти тафтишоти онҳо, гурӯҳҳои тафтишотӣ-оперативӣ таъсис дода, тафтиши парвандаро ба зиммаи мақомоти прокуратура, қорҳои дохилӣ, амнияти миллӣ, мақоми махсусгардонидашудаи мубориза бо коррупсия ё назорати маводи нашъаовар месупорад. Дар қарор бояд ҳамаи муфаттишоне, ки пешбурди тафтиш ба онҳо супорида шудааст, аз он ҷумла роҳбари гурӯҳи нишон дода шаванд. Гумонбаршуда, айбдоршаванда, ҷабрдида, даъвогари граҷданӣ, ҷавобгари граҷданӣ ва намояндагони онҳо бояд бо қарори тафтиши парванда аз ҷониби гурӯҳи муфаттишон шинос қарда, ҳуқуқи онҳо дар бораи рад намудани ҳар як муфаттиш аз ҳайати гурӯҳи фаҳмонда шавад (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 22.07.13 с., №983).

2.5.

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо» аз 10 декабри соли 1999 таҳти № 873

Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон соли 1999, №12, мод.312;
соли 2002, № 4, қ.1, мод.266; соли 2006, №4, мод. 192; соли 2007, №7,
мод. 661; соли 2013, №7, мод. 516

Иқтибос

БОБИ I. МУҚАРРАТОТИ УМУМӢ

Моддаи 1. Мақсади Қонуни мазкур

Мақсади Қонуни мазкур бо назардошти ҳифзи саломатии аҳоли, амнияти давлатӣ ва ҷамъиятӣ, амалӣ намудани сиёсати давлатӣ ва шартномаҳои байналмилалии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи муомилоти қонунии воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо, мубориза бар зидди муомилоти ғайриқонунии онҳо, пешгирии нашъамандию токсикомандӣ ва расонидани ёрии наркологӣ ба шахсони гирифтори нашъамандӣ ва токсикомандӣ мебошад.

Моддаи 2. Мафҳумҳои асосие, ки дар Қонуни мазкур истифода мешаванд

Дар Қонуни мазкур мафҳумҳои асосии зерин истифода мешаванд:

муомилоти қонунии воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо-фаъолият оид ба киштукори растаниҳои нашъадор бо мақсадҳои илмӣ, таҳия, истеҳсол, тайёр кардан, коркард, нигоҳ доштан, интиқол, муросилот, додан, фурӯш, тақсимот, соҳиб шудан, истифода, воридот ва содирот, ки дар асоси иҷозатнома амалӣ карда мешаванд ва нобуд кардан, ки бе иҷозатнома ба амал бароварда мешавад;

муомилоти ғайриқонунии воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо – фаъолияти вобаста ба киштукори растаниҳои нашъадор, таҳия, истеҳсол, тайёр кардан, коркард, нигоҳдошт, интиқол, фиристонидан, додан, фурӯш, тақсимот, соҳиб шудан, истифода, воридот, содирот ва нобуд кардани воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо, ки бар хилофи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ мегардад;

Қвотаи давлатии воситаҳои нашъадор ва моддаҳои психотропӣ (минбаъд Қвотаи давлатӣ) – миқдори муайяни воситаҳои нашъадор ва моддаҳои психотропӣ, ки бо назардошти шартномаҳои байналмилалӣ, ба мақсади муомилоти Қонуни аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар шудааст;

Рӯйхати миллии воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо (минбаъд Рӯйхати милли) – номгӯиҳои муназзами воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо, ки муомилоташон манъ ё маҳдуд буда, дар Ҷумҳурии Тоҷикистон зерӣ назорат қарор доранд;

воситаҳои нашъадор – маводи сунъӣ ё табиӣ, шаклҳои дорувории онҳо, инчунин растаниҳое, ки дар Конвенсияҳои байналмилалӣ дахлдор ва Рӯйхати милли айнан гурӯҳбанд шудаанд;

моддаҳои психотропӣ – маводи сунъӣ ё табиӣ, шаклҳои дорувории онҳо, ки дар Конвенсияи байналмилалӣ дахлдор ва Рӯйхати милли айнан гурӯҳбанд шудаанд;

прекурсорҳо – маводе, ки дар Конвенсияи байналмилалӣ дахлдор ва Рӯйхати милли ҳамчун асос ё ёрирасон барои истеҳсол, тайёр кардан ва қоркарди воситаҳои нашъадор ва моддаҳои психотропӣ гурӯҳбанд шудаанд;

киштқори растаниҳои нашъадор – кишт ва нигоҳубини растаниҳое, ки дар Конвенсияи байналмилалӣ дахлдор ва Рӯйхати милли айнан гурӯҳбанд шудаанд;

истеҳсоли воситаҳои нашъадор ва моддаҳои психотропӣ – амалиёте, ки барои ҳосил кардани пайдарпаи (сериявӣ) воситаҳои нашъадор ва моддаҳои психотропӣ равона шудааст;

қоркарди воситаҳои нашъадор ва моддаҳои психотропӣ – амалиёте, ки дар натиҷаи онҳо воситаҳои нашъадор ва моддаҳои психотропӣ аз омехтаҳо тоза мешаванд ё ба дигар моддаҳои ба воситаҳои нашъадор ва моддаҳои психотропӣ мансуб набуда, табиӣ дода мешаванд;

тайёр кардани воситаҳои нашъадор ва моддаҳои психотропӣ – амалиёте, ки дар натиҷаи онҳо аз воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо шаклҳои барои истифодаи тайёри воситаҳои нашъадор ва моддаҳои психотропӣ ё шаклҳои дорувории онҳо ҳосил карда мешаванд;

тақсмоти воситаҳои нашъадор ва моддаҳои психотропӣ – амалиёте, ки дар натиҷаи он шахсони ҳуқуқии мушаххас тибқи тартиби муқарраркардаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон миқдори барои онҳо муайяннамудаи воситаҳои нашъадор ва моддаҳои психотропиро барои муомилот мегиранд;

интиқоли воситаҳои нашъадор ва моддаҳои психотропӣ – аз як ҷо ба ҷои дигар бурдани воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо дар ҳудуди қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон, новобаста аз намууди нақлиёти истифодашуда;

воридоту содироти воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо – гузаронидани воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо ба Қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон ё аз қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон;

истеъмоли ғайриқонунии воситаҳои нашъадор ва моддаҳои психотропӣ – истеъмоли воситаҳои нашъадор ва моддаҳои психотропӣ бе таъиноти духтур;

сӯиистеъмоли воситаҳои нашъадор ва моддаҳои психотропӣ – ба таври мунтазам қасдан истеъмом намудани воситаҳои нашъадор ва моддаҳои психотропӣ воситаҳои нашъадор ва моддаҳои психотропӣ бе табиноти духтур;

соҳиб шудан ба воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо – харидан, ёфта аз онҳо худ қардан, гирифтани ба ивази дигар ашё ва мол, қарз ё ҳадя ва ба ивази қарз додани воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо, инчунин чамъ намудани растаниҳои нашъадори хурдӣ ё қисмҳои онҳо, ё ин ки ба боқимондаҳои ҳифз нашавандаи кишти растаниҳои нашъадор баъди чамъоварии онҳо ва бо дигар роҳҳо соҳиб шудан;

фиристонидани воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо – интиқол додани воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо ба воситаи почта ва шӯъбаҳои бағоч ва ё бо дигар тарз бе иштироки интиқолдиҳанда;

нигоҳ доштани воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо – ҳама гуна амалиёте, ки бо қасдона ихтиёрдорӣ намудани (бо худ, дар бино, дар пинҳонгоҳ ва дигар ҷойҳо) воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо алоқаманданд;

ба соҳибияти каси дигар додани воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо – ҳама гуна тарзҳои паҳн намудани (фуруш, ҳадя, иваз, ба ивази қарз додан, додани қарз ва бо дигар тарз) воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо;

бемори нашъаманд (токсикоманд) – шахсе, ки нисбати ӯ аз ҷониби сохторҳои салоҳиятдори вазорати тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон бемории нашъамандӣ (токсикомандӣ) таъхис шудааст;

нашъамандӣ – беморие, ки аз захролудшавии паиҳами организм дар натиҷаи сӯиистеъмоли воситаҳои нашъадор, ки дар Конвенсияҳои байналхалқии дахлдор ва Рӯйхати миллий айнан гуруҳбанд шудаанд ба вучуд омада, ба вобастагии рӯҳию ҷисмонӣ аз онҳо тавсия мешавад;

токсикомандӣ – беморие, ки аз захролудшавии паиҳами организм дар натиҷаи сӯиистеъмоли маводи доруворӣ ва маводҳои дигари ба воситаҳои нашъадор мансуб набуда ба вучуд омада, ба вобастагии рӯҳию ҷисмонӣ аз онҳо тавсиф мешавад.

Моддаи 3. Қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон барои воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо

Қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо ба Конституцияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта аз Қонуни мазкур, дигар санадҳои меърию ҳуқуқӣ, инчунин шартномаҳои байналмилалӣ аз ҷониби Ҷумҳурии Тоҷикистон эътирофшуда, иборат аст.

**БОБИ II. МОНОПОЛИЯИ ДАВЛАТӢ ДОИР
БА НАМУДӢОИ АСОСИИ ФАӢОЛИЯТ ДАР СОӢАИ
МУОМИЛОТИ ВОСИТАӢОИ НАШӢАДОР.
НАЗОРАТИ ДАВЛАТӢ ДАР СОӢАИ МУОМИЛОТИ МОДДАӢОИ
ПСИХОТРОПӢ ВА ПРЕКУРСОРӢО**

Моддаи 4. Монополияи давлатӢ доир ба намудӢои асосии фаӢолият дар соӢаи муомилоти воситаӢои нашӢадор. Назорати давлатӢ дар соӢаи муомилоти воситаӢои нашӢадор, моддаӢои психотропӢ ва прекурсорӢо

Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон доир ба намудӢои асосии фаӢолият дар соӢаи муомилоти воситаӢои нашӢадор: киштукори растаниӢои нашӢадор, таҳия, истеҳсол, тайӢер кардан, коркард, тақсимот, воридот ба ҷумҳурӢ ва содирот аз он, инчунин ба нобуд кардан монополияи давлатӢ амал мекунад.

НамудӢои асосии фаӢолият дар соӢаи муомилоти воситаӢои нашӢадор аз тарафи ташкилотӢои давлатӢдар асоси иҷозатнома ва дар доираи квотаи давлатӢ сурат мегирад.

ФаӢолият дар соӢаи муомилоти воситаӢои нашӢадор вобаста ба ниғаҳ доштан, интиқол, муросилот, додан, фуруӢш, соҳиб шудан ва истифодаи он дар доираи квотаи давлатӢ дар асоси иҷозатнома сурат мегирад;

ФаӢолият дар соӢаи муомилоти моддаӢои психотропӢ дар доираи квотаи давлатӢ дар асоси иҷозатнома сурат мегирад.

ФаӢолият дар соӢаи муомилоти прекурсорӢо дар асоси иҷозатнома сурат мегирад.

Моддаи 5. Ташкили назорати давлатӢ дар соӢаи муомилоти қонунии воситаӢои нашӢадор моддаӢои психотропӢ ва прекурсорӢо

Ташкил ва амалӢ намудани назорати давлатӢ дар соӢаи муомилоти қонунии воситаӢои нашӢадор, моддаӢои психотропӢ ва прекурсорӢо аз ҷониби Агентии назорати маводи нашӢадори назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд АгентӢ) ва дигар мақомоти давлатӢ дар доираи салоҳияте, ки қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян намулдааст, сурат мегирад.

АгентӢ мақомоти ҳифзи ҳуқуқ буда, фаӢолияти мақомоти давлатиро вобаста ба муомилоти қонунии воситаӢои нашӢадор, моддаӢои психотропӢ ва прекурсорӢо мубориза бар зидди муомилоти ғайриқонунии онҳо, пешгирии нашӢаманда инчунин барқароркунии иҷтимоии беморони нашӢамандӢ, ҳамоҳанг ва назорат мекунад.

Моддаи 6. Салоҳияти АгентӢ

АгентӢ дорои салоҳиятӢои зерин мебошад:

мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соӢаи муомилоти қонунии прекурсорӢо иҷозатнома (литсензия) медиҳад;

Рӯйхати миллии воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳоро дар якҷоягӣ бо вазорату идораҳои дахлдор таҳия намуда, барои тасдиқ ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод менамояд;

тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолияти оперативӣ-чустуҷӯиро анҷом дода, аз ҷумла дар минтақаҳои назорати сарҳадӣ ва гумрукӣ таҳқиқ ва тафтишоти пешақӣ мебарад;

дар сурати мавҷуд будани асосҳои кофӣ барои гумонбар намудани шаҳрванд дар содир кардани ҳуқуқвайронкунӣ ё ҷиноятҳои ба воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо алоқаманд буда, ҳуччатҳои шахсияти онҳоро тасдиқкунандаро, ҳамчунин дигар ҳуччатҳои барои санҷиши риояи қоидаҳои, ки назорати иҷрояшон ба зиммаи Агентӣ гузошта шуда лозиманд, тафтиш менамояд;

тибқи тартиби муайяннамудаи Қонун, шахсонеро, ки дар содир кардани ҷиноятҳои ба воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо алоқаманд гумонбар шудаанд, барои муоинаи тиббӣ бо мақсади муқаррар кардани истеъмоли воситаҳои нашъадор ё моддаҳои психотропӣ аз ҷониби онҳо мефиристад;

аз вазорату идораҳои дахлдор маълумотҳоро, ки барои баҳисобгирӣ ва назорати фаъолияти онҳо дар соҳаи муомилоти қонунии воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо, пешгирии нашъамандӣ, барқароркунии иҷтимоии беморони гирифтори нашъамандӣ заруранд, дастрас менамояд;

якҷоя бо намояндагони вазорату идораҳои дахлдор тартиби ниғаҳдошт ва ҳифзи воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳои аз ҷониби онҳо гирифташударо тафтиш менамояд;

фаъолияти корхона, ташкилот ва муассисаҳоро доир ба масъалаҳои муомилоти қонунии воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо, пешгирии нашъамандӣ ва барқароркунии иҷтимоии шахсон гирифтори нашъамандиро назорат менамояд;

дар бораи бартараф кардани камбудихои зимни тафтиш ошкоршуда дар соҳаи муомилоти қонунии воситаҳои нашъадор, маводи психотропӣ ва прекурсорҳо, дастурҳо медиҳад;

маълумотҳоро оиди талаботи Ҷумҳурии Тоҷикистон ба воситаҳои нашъадор ва моддаҳои психотропӣ ҷамъбаст намуда, онро тибқи тартиби муқарраргардида ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод менамояд;

дар муносибатҳои байналмилалӣ доир ба масъалаҳои муомилоти Қонунии воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо, мубориза бар зидди муомилоти ғайриқонунии онҳо, пешгирии нашъамандӣ ва барқароркунии иҷтимоии нашъамандон, бо тартиби муайяннамудаи қонунгузорӣ аз номи Ҷумҳурии Тоҷикистон намояндагӣ менамояд;

иҷрои ўҳдадориҳои байналмилалии Ҷумҳурии Тоҷикистонро дар соҳаи назорати воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон таъмин менамояд;

тибқи тартиб ва ҳолатҳои пешбиниамудаи Қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба кормандони Агентӣ бо худ гирифта гаштан, нигоҳдории яроки оташфишон, воситаҳои махсус, инчунин сағҳои хизмати ро иҷозат медиҳад.

Агенти дорои дигар салоҳиятҳо низ мебошад, ки онҳоро қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

Моддаи 7. Кормандони Агентӣ. Ҳуқуқ, ӯҳдадорӣ ва ҷавобгарии онҳо

Кормандони Агентӣ шахсонеанд, ки дар мақом ё ҷузъи томи он мансаби дахлдорро ишғол намуда, дорои унвони махсус мебошанд.

Кормандони Агентӣ ҳуқуқ доранд:

аз шаҳрвандон ва шахсони мансабдор қатъ гардондани ҳуқуқвайронкунию амалҳои, ки барои иҷрои вақолатҳои Агентӣ ҳалал мерасонанд, талаб кунанд ва дар сурати иҷро накардани ин талаботҳо ҷораҳои иҷбории дар Қонун пешбинишударо ба қор баранд;

аз рӯи парвандаҳои ҳуҷҷатҳои таҳти қорғузори Агентӣ қарордошта, шаҳрвандон ва шахсони мансабдорро ба Агентӣ даъват кунанд;

ҳангоми ағҷом додани амалҳои алоҳидаи ҷустуҷӯӣ, ба мақсади таъмини тартиботи амнияти ҷамъиятӣ, муҳофизати ҳаёт ва саломатии шаҳрвандон, ба минтақаҳои алоҳидаи маҳал ё объектҳо даромадани шаҳрвандонро муваққатан маҳдуд гардонанд ё манъ намоянд;

дар мавридҳои вобаста ба ошқор қардан, пешғирӣ намудани ҷиноят, дастғир намудани ҷиноятқор аз тамоми намудҳои нақлиётӣ ҷамъиятии шаҳрӣ, наздишаҳрӣ ва маҳаллӣ, инчунин аз воситаҳои алоқа, ки ба қорхонаҳо, ташкилотҳо ва муассисаҳо новобаста аз шакли молиқият ва ба шаҳрвандон тааллуқ, доранд, бепул истифода баранд.

Ба ғайр аз ин ба қормандони Агентӣ амали ҳуқуққоҳе, ки дар моддаҳои 13-17 (ба ғайр аз банди 1 қисми панҷуми моддаи 17), моддаи 18, моддаи 21, моддаҳои 24-34 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи милиса" пешбинӣ гардидаанд, татбиқ мегардад.

Кормандони Агентӣ дорои ӯҳдадорӣҳо мебошанд, ки онҳоро Қонституцияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон, Қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар санадҳои меърию ҳуқуқӣ пешбинӣ намудаанд.

Таъмини нафақаи қормандони Агентӣ дар асоси Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи таъмини нафақаи хизматчиёни ҳарбӣ" сурат мегирад.

Тартиб ва шартҳои адои хизмат дар Агентӣ мутобиқи низомномаи дахлдор, ки Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ менамояд, муайян қарда мешавад.

Кормандони Агентӣ барои содир қардани ҳуқуқвайронкуниҳо, мутобиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобғарӣ қашаида мешаванд.

Моддаи 8. Иҷозатномадиҳӣ ба фаъолият дар соҳаи муомилоти воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо

Иҷозатномадиҳӣ ба фаъолият дар соҳаи муомилоти воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо тибқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи иҷозатномадиҳӣ ба баъзе намудҳои фаъолият» амалӣ гардониданида мешавад.

Моддаи 9. Киштукори растаниҳои нашъадор ба мақсадҳои илмӣ, таҳия, соҳиб шудан, тайёр кардан, коркард, истеҳсол, ниғаҳдорӣ, додан, фурӯш, тақсимот ва ҳисобу китоби воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо

Киштукори растаниҳои нашъадор ба мақсадҳои илмӣ, ҳамчунин таҳияи воситаҳои нави нашъадор ва моддаҳои психотропӣ, фақат аз тарафи муассисаҳои илмӣ-тадқиқотие, ки тибқи Қонуни мазкур литсензия доранд, амалӣ мегардад.

Соҳиб шудан, тайёр кардан, коркард ва истеҳсоли воситаҳои нашъадор ва моддаҳои психотропӣ мутобиқи шартномаҳои байналмилалӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳудуди Қвотаи давлатӣ амалӣ мегардад.

Номгуӣ таҷҳизот барои тайёр кардан, коркард ва истеҳсоли воситаҳои нашъадор ва моддаҳои психотропӣ, инчунин тартиби истифода ва нобуд сохтани онҳоро Вазорати тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо мувофиқаи Агентӣ муайян мекунад.

Корхонаҳо, ташкилотҳо ва муассисаҳои, ки воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо истеҳсол мекунанд, мувофиқи тартиби муайяннамудаи Қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Регистри давлатӣ дохил карда мешаванд.

Тартиби ҳисобу китоб, ниғаҳдорӣ, тақсимот, додан ва фуруши воситаҳои нашъадор ва моддаҳои психотропӣ, мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон аз тарафи Вазорати тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Вазорати қорҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо мувофиқаи Агентӣ муқаррар карда мешавад.

Рекламаи воситаҳои нашъадор ва моддаҳои психотропӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон манъ аст.

Моддаи 10. Хусусияти интиқол, муросилот, воридот ва содироти воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо

Интиқол ва муросилоти воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо аз тарафи шахсони ҳуқуқӣ, ки тибқи Қонуни мазкур литсензия доранд, сурат мегирад. Зимнан муросилоти почтавии воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо манъ аст.

Барои ҳар дафъаи убур намудани сарҳади гумруқӣ бо мақсади ба қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон ворид намудани воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо ва ё содир намудани онҳо аз қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон бояд, ки иҷозатнома ва сертификата намунаи байналмилалӣ бо тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати

Ҷумҳурии Тоҷикистон гирифта шавад. Додани иҷозатномаи додашуда ба дигар корхона, ташкилот ва муассисаи новобаста ба он, ки онҳо литсензия барои фаъолият дар соҳаи муомилоти қонунии воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо доранд, манъ аст.

Воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳое, ки бидуни литсензия ва иҷозатнома ба қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон ворид ё аз қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон содир мешаванд, мусодира мегарданд.

Воридот, содирот ва интиқоли транзитии воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқи Қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ва шартномаҳои байналмилалӣ, ки аз тарафи Ҷумҳурии Тоҷикистон эътироф шудаанд, сурат мегирад.

БОБИ III. ИСТИФОДАИ ВОСИТАҲОИ НАШЪАДОР, МОДДАҲОИ ПСИХОТРОПӢ ВА ПРЕКУРСОРҲО

Моддаи 11. Истифодаи воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо

Истифодаи воситаҳои нашъадор ва моддаҳои психотропӣ бо мақсадҳои тиббӣ мувофиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ва тибқи тартиби муайянкардаи Вазорати тандурустӣ бо мувофиқаи Агентӣ амалӣ мегардад.

Истифодаи воситаҳои нашъадор ва моддаҳои психотропӣ дар фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ, илмӣ-тадқиқотӣ, таълимӣ, экспертӣ (ташҳисӣ) ва байторӣ аз ҷониби вазорату идораҳои дахлдор дар мувофиқа бо Агентӣ бо тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ мегардад.

Истифодаи прекурсорҳо бо мақсадҳои тиббӣ, оперативӣ-чустучӯӣ, илмӣ-тадқиқотӣ, таълимӣ, экспертӣ (ташҳисӣ), байторӣ, саноатӣ аз ҷониби вазорату идораҳои дахлдор дар мувофиқа бо Агентӣ бо тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ мегардад.

Моддаи 12. Рӯйхати миллии воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо

Воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо, ки мутобиқи шартномаҳои байналмилалӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон истифода ва муомилоташон манъ ё маҳдуд аст, ба Рӯйхати миллии дохил карда мешаванд.

Воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо вобаста ба дараҷаи хавфнокӣ барои саломатии инсон хангоми сӯиистеъмоли онҳо ва бо назардошти он, ки ба кадом мақсадҳо онҳо истифода мешаванд, дар Рӯйхати миллии гуруҳбанд мешаванд.

Рӯйхати миллии ба таври расмӣ, бо тартиби муайяннамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон интишор мешавад.

БОБИ IV. ЧОРАҲОИ МУХОЛИФАТ БА МУОМИЛОТИ ҒАЙРИҚОНУНИИ ВОСИТАҲОИ НАШЪАДОР, МОДДАҲОИ ПСИХОТРОПӢ ВА ПРЕКУРСОРҲО

Моддаи 13. Мухолифат ба муомилоти ғайриқонунии воситаҳои на- шъадор, моддаи психотропӣ ва прекурсорҳо

Мухолифат ба муомилоти ғайриқонунии воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо аз ҷониби мақомот ва ташкилотҳои дахлдор дар доираи ваколати ба онҳо додашуда, сурат мегирад.

Мубориза бар зидди истеъмоли ғайриқонунии воситаҳои нашъадор ва моддаҳои психотропиро Вазорати тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар мақомоту ташкилотҳои дахлдор дар доираи ваколати ба онҳо додашуда бо мувофиқаи Агентӣ ташкил менамоянд.

Моддаи 14. Ирсони назоратшавандаи воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо

Бо мақсади пешгирии намудани муомилоти ғайриқонунии байналмилалӣ воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо ва ошкор намудани шахсони иштирокчии ин гуна муомилот, мақомоти мувофиқи Қонун ваколатдори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳар як ҳолати алоҳида, мутобиқи шартномаҳо бо мақомоти салоҳиятдори давлатҳои хориҷӣ ё дар асоси шартномаҳои байналмилалӣ, ки онҳоро Ҷумҳурии Тоҷикистон эътироф намудааст, усули ирсони назоратшавандаро истифода мебаранд, яъне тахта назорати худ ба Ҷумҳурии Тоҷикистон ворид ва аз Ҷумҳурии Тоҷикистон содир кардан ё ба транзити воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо аз қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон роҳ медиҳанд.

Дар сурати қабул шудани қарор оиди истифодаи ирсони назоратшаванда, агар давлате, ки ба он бурдани воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо пешбинӣ шудааст, давлати хориҷӣ бошад, пас парвандаи ҷиноӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон оғоз карда намешавад ва дар бораи қарори қабулшуда бетаъхир Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон хабардор карда мешавад.

Ирсони назоратшавандаи воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо мумкин аст дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон низ бо огоҳӣ ва тахти назорати мақомоте (воҳидҳое), ки барои амалӣ намудани фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ ҳуқуқ доранд, истифода бурда шавад.

Моддаи 22. Назорати иҷрои Қонуни мазкур

Назорати иҷрои Қонуни мазкур аз ҷониби Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва прокуророни тобеъи ӯ буда амалӣ мегардад.

**Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон**

Э. РАҲМОНОВ

**ш. Душанбе, 10 декабри соли 1999
№ 873**

2.6.

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Номгӯи маълумоти дорои сирри давлатӣ» аз 10 майи соли 2002 таҳти № 57

*Аз эътибор соқит шуд бо
Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон
аз 26.07.14 сол таҳти №1095*

**Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, соли 2002, №4, қ- 2,
мод. 326; соли 2003, №12, мод. 694; соли 2007, №7, 656; соли 2011, №3,
мод. 158, №7-8, мод. 607**

Қонуни мазкур асосҳои сиёсати давлатиро дар соҳаи махфӣ доштани маълумоти дорои сирри давлатӣ, мӯҳлатҳои махфӣ доштани ин маълумот, инчунин салоҳияти мақомоти ваколатдори соҳаи сирри давлатиро муайян менамояд (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2.08.11 с., №752)

БОБИ 1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 1. Доираи амали Қонуни мазкур

Қонуни мазкур Номгӯи маълумоти дорои сирри давлатии соҳаҳои муҳофизат, иқтисод, робитаҳои берунӣ, амнияти давлатӣ ва ҳифзи тартиботи ҳуқуқиро, ки ошкоркунии онҳо метавонад ба амнияти Ҷумҳурии Тоҷикистон зарар расонад, инчунин мӯҳлати махфӣ доштани ин маълумотро муқаррар менамояд (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2.08.11 с., №752**).

Моддаи 2. Мафҳумҳои асосӣ

Дар Қонуни мазкур чунин мафҳумҳои асосӣ истифода бурда мешаванд:

- "иншооти махсус" – нуқтаҳои идоракунии давлат ва Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин дигар иншооте, ки фаъолияти мақомоти давлатиро ҳам дар замини осоишта ва ҳам дар шароити ҷанг таъмин менамоянд;

- "иншооти ҳарбӣ" - мавзеи ҳарбии қушунҳо, нуқтаҳои идоракунӣ, полигонҳо, шӯъбаҳои алоқа, пойгоҳҳо, амборҳо ва дигар иншоотҳои таъиноти ҳарбӣ;

- "иншооти таҳти низом (режим)" – иншоотҳои ҳарбӣ ва махсус, қисмҳои ҳарбӣ, қорхона, ташкилот ва муассисаҳои, ки барои фаъолияти онҳо чораҳои иловагии амният муқаррар гардидаанд;

- "қорхона ва ташкилотҳо" - шахсони ҳуқуқие, ки сарфи назар аз шакли моликият, мутобики қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсис ёфтаанд, инчунин бахшҳо ва намоёндагҳои онҳо;

- "кушунҳо" – Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон, дигар кушунҳо, воҳидҳои ҳарбӣ ва воҳидҳои маҳсусе, ки дар замини ҷанг ташкил меёбанд;

- "яроқ" – воситаҳои, ки барои маҳви қувваи зинда, техника, иншоот ва дигар объектҳои душман пешбини шудаанд, чузъҳои асосии ин воситаҳо ва қисмҳои тақмили;

- "техникаи ҳарбӣ" – воситаҳои техникӣ, ки барои таъминоти ҳарбӣ, техника ва ақибгоҳии фаъолияти кушунҳо пешбини гардидааст, инчунин таҷҳизот ва дастгоҳ барои назорат ва озмоиши ин воситаҳо, чузъҳои асосии ин воситаҳо ва қисмҳои тақмили;

- "иншооти саноати мудоғиа" – корхонаҳои коркард, истехсол ва таъмири силоҳу техника ё лавозимоти ҳарбӣ;

- "яроқи қатли ом" - яроқи ҳаставӣ, кимиёвӣ, биологӣ ё дигар яроқи дорои иқтидори қалони маҳвкунанда, ки истифодаи он боиси талафоти оммавӣ ва (ё) ҳаробӣ мегардад (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2.08.11 с., №752**);

Моддаи 3. Дарачаи махфияти маълумоти дорои сирри давлатӣ ва мӯҳри махфияти манбаъҳои ин маълумот

Дарачаи махфияти маълумоти дорои сирри давлатӣ бояд ба дарачаи вазнинии зараре, ки ба амнияти Ҷумҳурии Тоҷикистон ё манфиатҳои мақомот ва ташкилотҳои давлатӣ дар натиҷаи паҳн намудани маълумоти зикршуда расонида шудааст ё расонида мешавад, мувофиқ бошад.

Ҳамаи ҳомилҳои моддӣ маълумоти тибқи Номгӯи маълумоти дорои сирри давлатӣ ба сирри давлатӣ мансуббуда дорои мӯҳрҳои махфияти «Фавқуллода муҳим», «Комилан махфӣ» ва «Махфӣ» мебошанд, ки дар онҳо мӯҳлати махфӣ доштани ин маълумот нишон дода мешавад:

1) Ба маълумоти фавқуллода муҳим маълумоти соҳаҳои мудоғиа, иқтисод, робитаҳои берунӣ, амнияти давлатӣ ва ҳифзи тартиботи ҳуқуқӣ, ки ошкорсозии он ба амнияти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар як ё якчанд соҳаҳои номбаршуда зарар расонида метавонанд, мансуб доништа мешаванд.

2) Ба маълумоти қомилан махфӣ маълумоти соҳаҳои мудоғиа, иқтисод, робитаҳои берунӣ, амнияти давлатӣ ва ҳифзи тартиботи ҳуқуқӣ, ки ошкорсозии он ба амнияти вазоратҳо (идораҳо) ё бахши иқтисодӣи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар як ё якчанд соҳаҳои номбаршуда зарар расонида метавонанд, мансуб доништа мешаванд.

3) Ба маълумоти махфӣ ҳама гуна маълумоти дигари дорои сирри давлатӣ, ки ошкорсозии он ба манфиати корхонаву ташкилотҳои соҳаҳои мудоғиа, иқтисод, робитаҳои берунӣ, амнияти давлатӣ ва ҳифзи тартиботи ҳуқуқӣ зарар расонида метавонанд, мансуб доништа мешаванд.

Ҳама гуна маълумоти дигари дар Номгӯи маълумоти дорои сирри давлатӣ пешбининашуда, агар он маълумоти дар Номгӯи мавҷудбударо ошкор созад, бояд ҳамон дарачаи махфиятро дошта бошад.

Истифодаи мӯҳрҳои махфияти номбаршуда барои махфӣ доштани маълумоте, ки ба сирри давлатӣ мансуб нестанд, инчунин ба маълумоти зикршуда додани мӯҳри дигари маҳдудкунанда, мумкин нест.

Дараҷаи махфияти маълумоти дорои сирри давлатӣ ва мӯҳрҳои махфияти манбаъҳои ин маълумот метавонанд бо тартиби пешбинишудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон тағйир дода шаванд (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2.08.11 с., №752**).

БОБИ 2. МАЪЛУМОТИ БА СИРРИ ДАВЛАТӢ МАНСУББУДА

(Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2.08.11 с., №752)

Моддаи 4. Маълумоти дорои сирри давлатии соҳаи муҳофизат

Маълумоти дорои сирри давлатии соҳаи муҳофизат инҳоянд:

1) Маълумоте, ки нақшаҳои стратегияи истифодаи кӯшунҳо, нақшаҳои оперативӣ, ҳуҷҷатҳои идоракунии ҷангӣ, ҳуҷҷатҳои ба дараҷаҳои гуногуни омодагии ҷангӣ гузаронидани кӯшунҳоро ошкор месозад.

2) Маълумот дар хусуси ба таври стратеги ва оперативӣ рӯ ба ҷабҳа овардани кӯшунҳо.

3) Маълумот дар бораи нақшаи сохтмон, рушд, шумора, ҳайати ҷанги ё теъдоди кӯшунҳо, омодагии ҷангии онҳо, инчунин дар бораи ҳолатҳои ҳарбӣ ва (ё) оперативӣ.

4) Маълумоте, ки ҳолатҳои омодагии оперативии (ҷангии) кӯшунҳо, таъмини фаъолияти онҳо, ҳайат ва (ё) ҳолати системаи идоракунии кӯшунҳоро ошкор месозад.

5) Маълумот оид ба ҷойгиршавӣ, номи ҳақиқӣ, сохтори ташкилӣ, силоҳ, теъдоди кӯшунҳо, ки мутобиқи ўҳдадорӣҳои байналмилалӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон бояд эълон нашавад.

6) Маълумот оид ба сафарбарии рӯ ба ҷабҳа овардани кӯшунҳо, омодагии сафарбарии онҳо, оид ба таъсис ва истифодаи захираҳои сафарбарӣ, системаи идоракунии сафарбарии рӯ ба ҷабҳа овардан ва (ё) оид ба имконпазирии тақмили кӯшунҳо бо ҳайати шахсӣ, таъминот бо аслиҳа, техникаи ҳарбӣ ва дигар воситаҳои моддию молиявӣ, инчунин боркашонӣҳои ҳарбӣ.

Маълумоте, ки ҳолати таҷҳизот, бо мақсадҳои ҳарбӣ омода сохтани шабакаҳои нақлиёт, воситаҳои нақлиёт, ҳаҷми боркашонӣҳои ҳарбӣ ва самти интиқоли аслиҳа ва техникаи ҳарбиро ошкор месозад;

7) Маълумоте, ки самт, дурнамои дарозмуддат ё нақшаи инкишофи аслиҳа ва техникаи ҳарбӣ, мӯҳтаво ё натиҷаҳои иҷрои барномаҳои мақсаднок, қорҳои илмию тадқиқотӣ ва таҷрибавию конструкториро вобаста ба таҳия ё навсозии (модернизатсияи) намунаҳои силоҳ ва техникаи ҳарбӣ, инчунин таснифоти тактикую техникаи онҳоро ошкор месозад.

8) Маълумоте, ки самтҳои қоркардҳо, конструкцияҳо, технологияҳои омодаасозӣ, таркиби изотопӣ, хосиятҳои физикӣ, кимиёвӣ ё ҳаставӣ, тар-

тиби истифода ё бахрабардории аслиха ва техникаи ҳарбиرو ошкор месозад.

9) Маълумоте, ки иқтидори истеҳсоли, маълумоти нақшавӣ ё воқеии истеҳсол ва (ё) боррасонии воситаҳои ҳимояи бактериологӣ ё тиббиरो (дар шакли асл) ошкор месозад.

10) Маълумоте, ки дастовардҳои илм ва техникаи ҳаставии дорои аҳамияти муҳими мудофиавӣ ва иқтисодӣ ё сатҳи сифатан нави имконияти таҳияи аслиха ва техникаи ҳарбӣ ва (ё) маҳсулот ва технологияи усулан навро ошкор месозад.

11) Маълумоте, ки ҳосият, ретсепт ё технологияи истеҳсоли сузишвории ракета, инчунин борути баллиститӣ, маводи тарканда ё воситаҳои тарқиши таъиноти ҳарбӣ, инчунин ҳулаҳои нав, моеъҳои маҳсус, сӯзишвории нави аслиха ва техникаи ҳарбиرو ошкор месозад.

12) Маълумот оид ба ҷойгиршавӣ, таъинот, дараҷаи омодагӣ ё ҳифзи иншооти таҳти низом, ки тибқи шартномаҳои байналхалқӣ ба ўҳдадорихои Ҷумҳурии Тоҷикистон дохил нашудаанд, дар бораи интиҳоб, чудо қардани қитъаҳои замин, қабри замин, қитъаи баҳр ё дарё (акватория) барои сохтмони иншооти зикргардида, инчунин оид ба қорҳои иқтишофии банақшагирифташуда ё гузаронидашуда, қорҳои лоиҳавӣ ва дигар қорҳои вобаста ба таъсиси чунин иншоот.

13) Маълумот оид ба истифода ё рушди дурнамои шабакаҳои алоқаи ба ҳам пайвастаи Ҷумҳурии Тоҷикистон ба манфиати таъмини иқтидори мудофиавӣ ва амнияти давлат.

14) Маълумот оид ба тавозуни иқтидори электрикӣ ва қувваи барқи системаҳои таъминоти иншооти ҳарбӣ, иншооти саноати мудофиа ва воситаҳои идоракунии энергия дар замони ҷанг.

15) Маълумоте, ки тақсимот ё истифодаи хати мавҷҳои радиоро тавассути воситаҳои радиоэлектронии таъиноти ҳарбӣ ё маҳсус ошкор месозад.

16) Маълумоте, ки ташкил ва фаъолияти ҳамаи навъҳои алоқа, таъминоти радиолокатионӣ ва радиотехникии кӯшунҳоро ошкор месозад.

17) Маълумоте, ки сохтори ҳифзи сарҳади давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистонро ошкор месозад.

18) Маълумоте, ки самти рушди воситаҳо ва технологияи таъиноти дугона, мӯҳтаво, натиҷаҳои иҷрои барномаҳои мақсаднок, қорҳои илмию тадқиқоти ва (ё) таҷрибавию конструкториро оид ба қор қарда баромадан ё навсозии ин воситаҳо ва технологияҳо ошкор месозад. Маълумот дар мавриди бо мақсадҳои ҳарбӣ истифода бурдани воситаҳо ва технологияи таъиноти дугона.

19) Маълумот дар хусуси мӯҳтавои барномаҳои пушидаи таълимӣ дар муассисаҳои олии ҳарбии таълимӣ.

20) Маълумоти маҷмӯӣ дар хусуси ҷойгиршавӣ, системаи муҳофизат ва иқтидори истеҳсоли қорхонаҳо (арсеналҳо), пойгоҳҳо ва анборҳои дорои аслиха, техникаи ҳарбӣ ва техникаи маҳсус ё қисмҳо ва муассисаҳои барои таъмири аслиха ва техникаи ҳарбӣ таъингардида.

21) Маълумот оид ба дурнамои рушд ва (ё) истифодаи инфраструктураи кайҳонии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба манфиати таъмини иқтисоди мудофиавӣ ва амнияти кишвар.

22) Маълумоте, ки корҳои бо мақсади таҳияи маводи индикатсия, дегазатсия, химояи кимиёвӣ ё биологи аз яроқи қатли ом иҷрошавандаро ошкор месозад;

23) Маълумоте, ки фаъолияти геодези, гравиметри, картографи, топографи, гидрографи ва гидрометеорологии дорой аҳамияти муҳими мудофиавӣ ва иқтисодиро ошкор месозад.

24) Маълумоти маҷмӯи оид ба сохтмони муассисаҳои саноати мудофиа, ки иқтисодҳои истеҳсолии онҳоро вобаста ба ҳаҷми истеҳсоли техникаи мудофиавӣ ва ҳарбӣ ошкор месозад.

25) Маълумот оид ба рӯйдодҳои физикию химиявӣ (майдон), ки ба таҳия, истеҳсол ва (ё) истифодаи яроқ, техникаи ҳарбӣ мусоидат намуда, параметрҳои ҳифзшавандаи онҳоро ошкор месозанд.

26) Маълумот дар бораи номгӯи, теъдод ва мӯҳлати ба воҳидҳои ҳарбӣ расонидани навъҳои асосии сӯзишворӣ, равианҳои молидани, амволи моддӣ, тиббӣ ва озукаворӣ.

27) Маълумоте, ки нақшаҳо (супоришҳои) фармоиши давлатии мудофиа, ҳаҷм ва мӯҳлати расонидани аслиҳа, техникаи ҳарбӣ, иқтисодҳои истеҳсолии баровардани онҳо, инчунин маълумот дар бораи робитаҳои кооператсионии корхонаҳо, ихтироъкунандагон ё истеҳсолкунандагон аслиҳа ва техникаи ҳарбӣ, агар ин иттилоот маълумотро дар бораи иқтисодҳои истеҳсоли оид ба истеҳсол ва (ё) таснифоти асосии тактикий техникаи аслиҳа ва техникаи ҳарбӣ ошкор месозад. Маълумот дар бораи иҷрои супоришҳои истеҳсол ва интиқоли аслиҳа, техникаи ҳарбӣ, маҳсулоти таъиноти ҳарбӣ дар шароити ҷанг.

28) Маълумоте, ки ҳолати таъминоти метрологии аслиҳа ва техникаи ҳарбӣ, таснифоти техникаи метрологии эталонҳои ҳарбӣ ё воситаҳои таъминоти метрологии муайянкунандаи сатҳи сифатан нави аслиҳа ва техникаи ҳарбиро ошкор месозад.

Маълумоте, ки самтҳои асосӣ ё барномаи рушди стандартикунонӣ, инчунин мӯҳтавои стандартҳоро дар соҳаи аслиҳа ва техникаи ҳарбӣ ошкор месозад;

29) Маълумоте, ки хароҷоти вобаста ба корҳои илмию тадқиқотӣ ва таҷрибавию конструкториро ҷихати қарор карда баромадани аслиҳа ва техникаи ҳарбӣ ошкор месозад.

Чунин маълумот вобаста ба қарорҳои, ки ба манфиати иншооти маҳсус гузаронида мешаванд.

30) Маълумоте, ки маблағгузорӣ ё хароҷоти воқеиро барои фармоишҳо, қарор карда баромадан, истеҳсол ё таъмири аслиҳа, техникаи ҳарбӣ ва иншооти таҳти низоми қарордошта ошкор месозад.

Чунин маълумот вобаста ба объектҳои маҳсус.

31) Маълумоти ошқоркунандаи ҳаҷми боррасонӣ ва захираҳои сӯзишвории навъи стратеги.

Моддаи 5. Маълумоти дорoi сирри давлатии соҳаи мудофиаи граждaнӣ

Маълумоти дорoi сирри давлатии соҳаи мудофиаи граждaнӣ инҳоянд:

1) Дар бораи қувва ва воситаҳои мудофиаи граждaнии Ҷумҳурии Тоҷикистон, имконияти нуқтаҳои аҳолинишин, минтақаҳо ва иншооти алоҳида барои ҳифз, таҳлия ва чамъ кардани аҳоли.

2) Маълумот дар бораи ташкили огоҳонӣ ва идора ҳангоми аз шароити осоишта ба вазъияти давраи ҷанг гузаронидани системаи мудофиаи граждaнии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин дар ҳолати гузаронидани он аз низоми фаъолияти доими ба кор дар шароити ҳолатҳои фавуқлодда.

3) Маълумоте, ки нақша ва манбаъҳои обрасонӣ, воситаҳои ҳифзи онро дар маҳалҳои дорoi беш аз 50 ҳазор нафар аҳоли, дар узелҳои роҳи оҳан ва (ё) ҷойгиршавии иншооти асосии обрасонӣ, хатҳои обгузар ва иншооти таъминкунандаи кори онҳоро ошкор месозад.

4) Маълумоти маҷмӯи дар бораи иншооти махсусан муҳиме, ки дар шароити ҷанг таҳти муҳофизати ҳадамоти оташнишони ҳарбикунонидашуда қарор дода мешаванд (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2.08.11 с., №752**).

Моддаи 6. Маълумоти дорoi сирри давлатии соҳаи сафарбарӣ ва омодагии сафарбарӣ

Маълумоти дорoi сирри давлатии соҳаи омодагии сафарбарӣ ва сафарбарӣ инҳоянд:

1) Маълумоте, ки моҳият ё ҳаҷми ҳамкориҳои иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистонро бо давлатҳои хориҷӣ дар давраи махсус, инчунин ҳамкориҳои муштараки мақомоти ҳарбию сафарбарии ташкилотҳои робитаҳои иқтисодии хориҷии давлатҳои аъзои Иттиҳоди Давлатҳои Мустақилро оид ба ин масъалаҳо ошкор месозад.

2) Маълумот вобаста ба иқтидорҳои сафарбарӣ ҷиҳати истехсоли (таъмири) аслиҳа, техникаи ҳарбӣ, дар бораи таъсис ва (ё) рушди (ҳифзи) ин иқтидорҳо.

3) Маълумоте, ки имконият ва (ё) захираҳои сафарбарии роҳи оҳани ҷумҳуриро оид ба таъмини боркашонӣ тавассути роҳи оҳан, ташкил ва ҳаҷми боркашонии ҳарбӣ, ҳаҷми боркашонӣ ва интиқоли навъҳои стратегии маҳсулоти энергетика, минералӣ, кишоварзӣ, сӯзишворӣ, мавод, навъҳои алоҳидаи аслиҳа ва техникаи ҳарбӣ, ташкил ва (ё) фаъолияти системаи алоқа ё идоракунии, инчунин тадбирҳои махсусро ҷиҳати таъмини бехатарии ҳаракат дар роҳи оҳан ё ҳифзи борҳо ошкор месозад.

4) Маълумоте, ки ҷойгиршавӣ, махсусгардонӣ, иқтидор ва (ё) имконияти борбардорӣ ва борфарории пунктҳои саворшавӣ ва фурудоии қувваҳо, маълумот дар бораи таъминоти озуқаворӣ ва хизматрасонии тиббию санитариро ошкор месозад.

5) Маълумоте, ки эҳтиёҷоти сафарбарӣ ба воситаҳои нақлиёт, аз ҷумла оид ба навъҳои алоҳидаи нақлиёт ва (ё) таъмин будани сафарбариро ба он ошкор месозад.

6) Маълумоте, ки ташкили сохторӣ ё нишондиҳандаҳои нақшаи сафарбарии иқтисодиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин вазъи омодагии мақомоти ҳокимияти иҷроия ё корхонаҳои алоҳидаро ошкор месозад.

7) Маълумоте, ки ҷойгиршавӣ, захираҳои воқеии давлатӣ ва (ё) захираҳои сафарбарӣ ва истифодаи онро ошкор месозад.

8) Маълумоте, ки нақша, мӯҳтаво ё натиҷаҳои корҳои илмӣ тадқиқотиرو дар соҳаи омодагии сафарбарии саноати Ҷумҳурии Тоҷикистон ошкор месозад.

9) Маълумоте, ки баланси пардохти Ҷумҳурии Тоҷикистонро бо кишварҳои хориҷӣ дар давраи ҷанг ошкор месозад.

10) Маълумоти маҷмӯи дар бораи иқтидорҳои сафарбарии саноат вобаста ба истеҳсоли аслиҳа ва техникаи ҳарбӣ, таъмини эҳтиёҷоти мудофиа бо маҳсулоти саноати, захираҳои моддио техникаи ва озӯқаворӣ.

11) Мавҷудияти захираҳои сафарбарӣ ва давлатии маҳсулоти нафти Ҷумҳурии Тоҷикистон.

12) Маълумоте, ки мӯҳтавои чорабиниҳои оид ба таъмини муттақобилаи расонидани ашё, мавод, сӯзишворӣ, таҷҳизот, дорувориро байни Ҷумҳурии Тоҷикистон ва давлатҳои аъзои Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил дар соли ҳисоббаробаркунӣ ё тадбирхоро оид ба мусоидати техникаи аз ҷониби давлатҳои аъзои Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил дар сохтмони муассиса ва иншоот дар соли ҳисоббаробаркунӣ ба Ҷумҳурии Тоҷикистон ошкор месозад.

13) Маълумот оид ба нишондиҳандаҳое, ки омодагии иқтисоди Ҷумҳурии Тоҷикистонро барои фаъолияти устувор дар шароити ҷанг муайян месозад.

14) Маълумоте, ки ҳаҷми интиқоли борҳои воридотию содиротиро байни Ҷумҳурии Тоҷикистон ва давлатҳои иштирокчиҳои Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил дар маҷмӯъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои соли ҳисоббаробаркунӣ ошкор месозад.

15) Маълумот оид ба системаи таъминоти берунии бо энергияи барқ, ва гармӣ таъмин намудани корхонаҳое, ки маҳсулоти таъиноти мудофиавӣ мебароранд, маҳалли ҷойгиршавӣ ва таъиноти стансияҳои электрикии муҳофизатшаванда дар давраи сохтмон ва истифодаи онҳо (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2.08.11 с., №752**).

Моддаи 7. Маълумоти дорон сирри давлатии соҳаи иқтисод, молия, саноат, илм ва техника

Маълумоти дорон сирри давлатии соҳаи иқтисод, молия, саноат, илм ва техника инҳоянд:

1) Маълумот дар бораи воридот ва содироти аслиҳа ва техникаи ҳарбӣ, таъмир ва истифодаи онҳо, дар бораи мусоидати техникаи ба Ҷумҳурии Тоҷикистон дар қор карда баромадани аслиҳа, техникаи ҳарбӣ, иншооти ҳарбӣ, объектҳои саноати мудофиа, инчунин маълумот дар бораи расонидани кӯмаки ҳарбию техникаи аз ҷониби давлатҳои хориҷӣ, агар ошқор кардани ин маълумот барои яке аз тарафҳо мушки-

лоти дипломатӣ пеш оварад. Маълумоти ошкоркунандаи нақшаҳои (вазифаҳои) фармоиши мудофиавӣ дар қисмати боррасониҳои воридотино содироти дар соҳаи ҳамкориҳои харбию техникаии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо давлатҳои хориҷӣ.

2) Маълумоти маҷмӯи дар бораи номгӯи ҳаҷм ва маблағузории амалиёт оид ба воридот ва содироти аслиҳа, инчунин маълумот дар бораи ҳамкориҳои харбӣ, илмию техника бо давлатҳои хориҷӣ, ба истиснои маълумоте, ки бояд мутобиқи ўҳдадорихои байналмилалӣи Ҷумҳурии Тоҷикистон вогузошта шаванд.

3) Маълумоте, ки ҳолати фонди суғуртаи ҳуччатҳоро ба аслиҳа ва техникаи харбӣ, навъҳои асосии маҳсулоти граждании ба нақшаи сафарбарӣ дохилкардашуда ба иншооти дорои таваккали баланд ва (ё) системаи таъмини фаъолияти аҳоли ба иншооти дорои арзишҳои милли тасниф медиҳад, инчунин маълумот оид ба ҷойгиршавии объектҳои (пойгоҳҳои) ниғадошти фонди суууртаи аснод дар маҷмӯъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон.

4) Маълумот оид ба масъалаҳои тиҷорати хориҷӣ: фақат ба навъи молҳои махсус (ҳаҷм, номгӯи, маблағузории воридот ва содирот вобаста ба як ё якчанд давлатҳо), инчунин оид ба ташаккули сатҳи поёни (назоратии) нархҳои индекативӣ, воридоти асъор, ки паҳн намудани онҳо стратегия ва тактикаи тиҷорати хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистонро ошкор месозад.

5) Маълумоти маҷмӯи оид ба захираҳои давлатии металлҳои қиматбаҳо бо ифодаи асли ва пули дар маҷмӯъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон.

6) Маълумоте, ки рақамҳои дурнаморо оид ба истехсоли тилло, дар давраи аз як сол ва бештар аз он бо ифодаи асли дар маҷмӯъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ошкор месозад.

7) Маълумоте, ки ҳаҷмҳои дурнамо ё воқеии истехсоли платина, металлҳои гурӯҳи платина (палладий, иридий, родий, рутений, осмий) ва нукраро бо ифодаи асли дар маҷмӯъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ошкор месозад.

8) Маълумоти маҷмӯи оид ба воридоти металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо ба Фонда давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, дар давраи аз як сол ва бештар аз он бо ифодаи асли ё арзиши пули дар маҷмӯъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон.

9) Маълумоти маҷмӯи дар бораи ҳаҷми истеъмоли фурӯши металлҳои қиматбаҳо дар муқоиса бо ҳаҷми истехсоли он бо ифодаи асли ё арзиши пули дар давраи аз як сол ва бештар аз он дар маҷмӯъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон.

10) Маълумот дар бораи ҳаҷми истеъмоли платина, металлҳои гурӯҳи платина (палладий, иридий, родий, рутиний, осмий) ва нукра дар алоҳидагӣ бо ифодаи асли дар муқоиса бо ҳаҷми истехсолоти металлҳои зикргардида дар давраи аз як сол ва бештар аз он дар маҷмӯъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон.

11) Маълумоте, ки иқтидори захиравӣ ва захираҳои балансии канданиҳои ғоиданоки қаръи замини кишвар, афзоиши захираҳои кашфшуда ва истихроҷи ин канданиҳои ғоиданоқро дар маҷмӯъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар тавсифи конҳоро ошқор месозад, доир ба ҳар як иншооти мушаххас аз ҷониби **Саридораи геологияи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон** бо мувофиқаи **Саридораи** ҳифзи сирри давлатии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

12) Маълумот оид ба арзиши аслии платина, металлҳои гурӯҳи платина (палладий, иридий, родий, рутиний, осмий), тилло ва нукра дар маҷмӯъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон.

13) Маълумот оид ба ҳисоббаробаркуниҳои танзимнагардидаи Ҷумҳурии Тоҷикистон бо кишварҳои хориҷӣ (ба истиснои нишондихандаҳои ҷамъбасти оид ба қарзи хориҷӣ).

14) Маълумот дар бораи маблағдихӣ ва (ё) фаъолияти пулиро кредитие, ки пешақӣ паҳн кардани онҳо метавонад ба амнияти давлат зарар оварад.

15) Маълумоте, ки хароҷоти воситаҳои пулиро барои таъминоти қушунҳо вобаста ба моддаҳои алоҳидаи бучети Ҷумҳурии Тоҷикистон ошқор месозад.

16) Маълумот оид ба банкнотҳои пулӣ ё тангаҳои намунаи нав (ба истиснои тангаҳои ҷашнӣ ё хотиравӣ).

17) Маълумот дар мавриди барориши банкнотҳои Бонки миллии Тоҷикистон бо ифодаи асли ё пули, усули таъминкундаи ҳифзи ин банкнот ва дигар маҳсулоти Нишонаҳои давлатӣ аз сохтакорӣ, инчунин усулҳои муайян намудани асли будани онҳо.

18) Маълумоте, ки ҳаҷми истеҳсол ё расонидани навҳои стратегии маҳсулоти хоми кишоварзиро ошқор месозад.

19) Маълумоти маҷмӯи дар хусуси воридот ва содироти тиллои ғайрипулӣ, металлҳо, сангҳои қиматбаҳо ва маҳсулоти онҳо дар маҷмӯъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон.

20) Маълумоти маҷмӯи оид ба талабот ба маблағгузорӣ ва хароҷоти воқеии молиявӣ вобаста ба моддаҳои алоҳидаи бучети мақомоти амният, қорҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати мудофияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, **Гардияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон**, «**Қумитаи ҳолатҳои фавқуллода ва мудофияи граждании назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон**, Агентии назорати маводи нашъаовари назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон.

21) Маълумот дар бораи ҳаҷми умумии маъдани уран, маъданҳои тоза, оксидҳо, намакҳо бо нишон додани мавҷудияти ғоизи уран дар онҳо, ки дар қорхонаҳо, идораҳои маъдан, завод, қон ва соҳаи истеҳсолкунанда нигоҳ дошта мешаванд.

22) Маълумоте, ки захираҳои асъори миллий ва хориҷиро дар хазинаҳои Бонки миллии Тоҷикистон ошқор месозад.

23) Маълумоти маҷмӯи оид ба эҳтиёҷоти хоҷагии халқи Тоҷикистон бо металлҳо ва сангҳои қиматбаҳо.

24) Маълумот оид ба ҳаҷмҳои нақшавии воридот ва содироти тилло, нуқра, ва сангҳои қиматбаҳо дар маҷмӯъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бо ифодаи асли ё арзиши пулӣ.

25) Маълумоти маҷмӯи дар бораи ҳаҷмҳои нақшавии фуруши тилло бо асъори қобили табдили озод ё теъдоди тилло, ки барои харидории мол аз хориҷа дода шудааст дар давраи аз як сол ва бештар аз он.

26) Маълумоти маҷмӯи оид ба иқтидори тахвилдиҳии узелҳои роҳи оҳан дар самтҳои асосӣ (номгӯйро роҳи оҳани Тоҷикистон муайян мекунад).

27) Маълумот дар бораи нақша ва иқтидори манбаъҳои таъмини барқи амалкунанда ва эҳтиёти роҳи оҳан.

28) Маълумот дар бораи аз ҷониби саноати металлургии истеҳсолнамудани металлҳои ранга, нодир ва дигар маводи дорои аҳамияти стратегӣ.

29) Маълумоти ошкоркунандаи моҳияти дастовардҳои навин дар соҳаи илму техника, ки метавонад барои қор қарда баромадани маҳсулоти усулан нави ҷараёнҳои технологи дар соҳаҳои мухталифи иқтисод истифода шаванд, инчунин маълумоте, ки сатҳи сифатан нави имконоти аслиҳа ва техникаи ҳарбӣ, баланд бардоштани самарабахшии ҷангиро муайян мекунад.

30) Маълумоте, ки мӯҳтаво ва (ё) самти қорҳои илмию тадқиқотӣ, таҷрибавию конструкторӣ ё лоиҳакашии ба манфиати мудофия ва таъмини амнияти давлат гузаронидашавандаро ошқор месозад.

31) Маълумоте, ки натиҷаҳои қорҳои дар соҳаи гидрометеорология, гидрография ё гелиогеофизика, инчунин натиҷаҳои тадқиқоти махсуси геологию геофизикии ба манфиати таъмини амнияти давлат гузаронидашавандаро ошқор месозад.

32) Маълумоте, ки арзёбии дурнамои рушди илмию техникаро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва оқибатҳои иҷтимоию иқтисодии онро вобаста ба самтҳои муайянкунандаи иқтидори мудофиявӣ ва амнияти давлат ошқор месозад (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2.08.11 с., №752**).

Моддаи 8. Маълумоти дорои сирри давлатии соҳаи робитаҳои берунӣ

Маълумоти дорои сирри давлатии соҳаи робитаҳои берунӣ инҳоянд:

1) Маълумот оид ба масъалаҳои **робитаҳои берунӣ**, тичорати хориҷи, робитаҳои илмию техникае, ки стратегия ва тактикаи сиёсати хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистонро ошқор месозанд ва пешаки паҳн қардани он метавонад ба манфиати давлат зарар оварад.

2) Маълумот оид ба масъалаҳои сиёси, ҳарби, илмию техникаи ё иқтисоди нисбат ба як ё якчанд кишварҳои хориҷи, ки дар асоси бовари дастрас шудааст, агар паҳн қардани онҳо боиси ошқор сохтани манбаи ҷунин маълумот гардад.

3) Маълумот оид ба гуфтушунид байни намояндагони Ҷумҳурии Тоҷикистон ва намояндагони дигар давлатҳо дар бораи таҳияи мавқеи ҷонаи усулӣ дар муносибатҳои байналмилалӣ, агар ба ақидаи иштирок-

чиёни гуфтушунид ошкор кардани ин маълумот метавонад барои яке аз тарафҳо мушкилиҳои дипломатӣ пеш оварад.

4) Маълумот дар бораи тайёри, ба имзо расонидан, қабул, тасдиқ, омодагии денонсатсия (безътиборшуморӣ), мӯҳтаво ё иҷрои шартномаҳо, конвенсия ё созишномаҳо бо давлатҳои хориҷи, ки пешакӣ ошкор намудани онҳо метавонад ба иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон зарар оварад.

5) Маълумоти мавҷудаи дастурҳо, нақшаҳо ва супоришҳо ба аъзои ҳайат ва ашхоси мансабдор додашуда оид ба масъалаҳои сиёсати хориҷи ва сиёсати иқтисодӣ хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон.

6) Маълумоте, ки дар пешниҳодот оид ба ҳалли масъалаҳои стратегии муносибатҳои сиёсии хориҷи, инчунин оид ба татбиқи ҳамкориҳо бо дигар кишварҳо мавҷуданд ва паҳн кардани онҳо стратегия ва тактикаи сиёсати хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистонро ошкор месозад (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2.08.11 с., №752**).

Моддаи 9. Маълумоти дорoi сирри давлати дар соҳаи амният ва хифзи тартиботи ҳуқуқӣ

Маълумоти дорoi сирри давлатӣ дар соҳаи амният ва хифзи тартиботи ҳуқуқӣ инҳоянд:

1) Маълумот дар соҳаи фаъолияти разведка, контрразведка ва хифзи иттилооте, ки ташкил ё вазъи воқеии ҳолати хифзи сирри давлатиро ошкор месозад.

2) Маълумоте, ки усул ва воситаҳои хифзи иттилооти дорoi маълумоти сирри давлатӣ, чорабиниҳои ба нақша гирифташуда ва (ё) гузаронидашавандаро оид ба хифзи иттилоот аз дастрас намудани иайриқонунӣ, аз техникаи кашфи хориҷи ё дастрас шудан тавассути каналҳои техникаи ошкор месозад.

3) Маълумот дар бораи системаи алоқаи шифрии президентӣ, ҳуқуматӣ, аз ҷумла шифрҳои дорoi код ва махфӣ, дар бораи шифрҳо, кор карда баромадани онҳо, таҳия ва бо онҳо таъмин намудан, дар бораи усул ва воситаҳои таҳлили воситаҳои шифр ва воситаҳои хифзи махсус, оид ба системаи иттилоотию аналитикии таъиноти махсус.

4) Маълумоте, ки ташкил, қувва, воситаҳо ё усули таъмини амнияти объектҳои хифзи давлатиро ошкор месозад, инчунин маълумот оид ба маблағгузории чунин фаъолият, агар онҳо маълумоти зикргардидаро ошкор созанд.

5) Маълумоте, ки қувва, восита, усул, нақша, вазъ ва натиҷаи фаъолияти разведка, контрразведка ё **оперативӣ-ҷустуҷӯиро** ошкор месозад, инчунин оид ба маблағгузории чунин фаъолият, агар он маълумоти зикргардидаро ошкор созад (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25.03.11 с., №691**) (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2.08.11 с., №752**).

Маълумот дар мавриди ашхосе, ки бо мақомоти **амаликунандаи** фаъолияти контрразведка ё **оперативӣ-ҷустуҷӯӣ** ҳамкорӣ мекунад ё ҳамкорӣ кардаанд, дар бораи кормандони **Кумитаи давлатии амнияти**

миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар ҳадамоти махсус ва ташкилотҳои кишварҳои хориҷӣ, дар гуруҳҳои ҷинойткор вазифаҳои махсусро иҷро мекунанд (ичро кардаанд) (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25.03.11 с., №691**) (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2.08.11 с., №752**).

Маълумоте, ки марбутияти ашхоси мушаххасро ба ҳайати кадрӣ мақомоти контрразведкаи Ҷумҳурии Тоҷикистон ошкор мееозанд.

Маълумоте, ки ҳолат, натиҷаи корҳо ва ҷорабиниҳои оперативию сафарбариро ошкор мееозанд.

6) Маълумоте, ки қувва, восита, манбаъ, усул, нақша, вазъ ташкил ва натиҷаи фаъолияти разведка ё **оперативӣ-чустуҷӯиро** ошкор месозанд (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25.03.11 с., №691**) (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2.08.11 с., №752**).

Маълумоте, ки марбутияти ашхоси мушаххасро ба ҳайати кадрӣ мақомоти разведкаи хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон ошкор месозанд (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2.08.11 с., №752**).

Маълумот дар мавриди ашхосе, ки бо мақомоти **амаликунандаи** фаъолияти разведкаи хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон пинҳонӣ ҳамкорӣ мекунанд (ҳамкорӣ кардаанд) (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25.03.11 с., №691**).

7) Маълумоте, ки марбутияти ашхоси мушаххасро ба ҳайати ҷузъу томҳои мубориза алайҳи ҷинойтҳои муташаккилона, инчунин **ҷорабиниҳои оперативӣ-кофтуковӣ ва оперативӣ-техникиро, ки онҳо мегузаронанд** ошкор месозанд (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25.03.11 с., №691**).

8) Маълумоте, ки марбутияти ашхоси мушаххасро ба ҳайати кадрӣ ҷузъу томҳои оперативии мақомоти гумрук ошкор месозад.

9) Маълумоте, ки қувва, восита ва усули пешбурди тафтишро оид ба парвандаҳои ҷинойтӣ дар бораи ҷинойтҳои давлатӣ ошкор месозад.

10) Маълумоте, ки қувва, восита, усул, нақша ва натиҷаи фаъолияти разведкаи радиоэлектронии воситаҳои алоқаро ошкор месозад, инчунин маълумот оид ба маблағгузори чунин фаъолият, агар он маълумоти зикргардидаро ошкор созад.

11) Маълумоте, ки қувва, восита, усул, нақша ва натиҷаи фаъолияти разведка, контрразведка, **оперативӣ-чустуҷӯӣ** ва мақомоти ҳадамоти сарҳадии ҷумҳуриро ошкор месозад, инчунин маълумот оид ба маблағгузори чунин фаъолият, агар он маълумоти зикргардидаро ошкор созад (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25.03.11 с., №691**);

Маълумот дар мавриди ашхосе, ки дар асоси махфӣ бо мақомоти **амаликунандаи** фаъолияти разведка, контрразведка ё **оперативӣ-чустуҷӯии** ҳадамоти сарҳадии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамкорӣ мекунанд ё ҳамкорӣ кардаанд (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25.03.11 с., №691**).

12) Маълумоти омории маҷмӯи оид ба **Кумитаи давлатии амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон**, ки ашхоси объекти фаъолияти **оперативӣ-чустуҷӯӣ** бударо ошкор месозад (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25.03.11 с., №691**).

Маълумот нисбат ба ашхоси алоҳидае, ки дар амали онҳо аломатҳои ҷиноятҳои махсусан хатарнок ба муқобили давлат вучуд дорад: хиёнат ба давлат, ҷосусӣ, фаъолияти террористӣ, таҳрибкорӣ, суиқасд ё гузаронидани амалиёт бо мақсади ба таври зуроварӣ аз байн бурдан ё иваз кардани сохти конститусионӣ ё ғасби ҳокимият.

Маълумот нисбат ба ашхоси алоҳидае, ки дар амали онҳо аломатҳои дигар ҷиноятҳо ба муқобили давлат вучуд дорад.

13) Маълумот дар бораи номгӯи, ҳаҷми расонидан, эҳтиётот, теъдоди аслиҳа, техникаи ҳарбӣ ва махсус дар вазорату идораҳое, ки фаъолияти **оперативӣ-ҷустуҷӯро** анҷом медиҳанд (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25.03.11 с., №691**).

14) Маълумоте, ки ташкил ва усули истифодаи воситаҳои техникаи махсусро ҳангоми ҳалли масъалаҳои **оперативӣ-ҷустуҷӯӣ** ё усули ташкили ҷорабиниҳои мушаххаси **оперативӣ-техникӣ** ё маълумотро оид ба маҳалли ҷойгиршавии (ҷойгиронӣ) воситаҳои техникаи махсус дар иншоот ошкор месозад (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25.03.11 с., №691**).

15) Маълумоти ошкоркунандаи иттилооти тактикийи техникаи, инженерии техникаи воситаҳои ҳифз ё системаи огоҳони, мӯҳтавои тадбирҳои низоми гузаргоҳӣ ва дохилииншоотии объекти (объектҳои) алоҳидаи **Кумитаи давлатии амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон**, ки дар онҳо бо мақсади ҳифзи сирри давлатӣ низоми махсуси фаъолият муқаррар шудааст.

16) Маълумот оид ба самти ҳамкорӣҳои муштарак байни **Вазорати қорҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон**, **Кумитаи давлатии амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон**, **Агентии назорати маводи нашъаовари назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон** ва **Ҳадамоти гумруки назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон** ҳангоми гузаронидани амалиёти вобаста ба мубориза алайҳи қочоқ;

17) Маълумоти ифшоқунандаи кормандони **амалиқунандаи фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ**, ҳешу ақрабони онҳо, агар дар мавриди таҳдид ба озодӣ, ҳаёт ва саломатии онҳо, ки ҳангоми иҷрои ўҳдадорӣҳои хизматии ин кормандон ба миён омадааст, иттилоот мавҷуд бошад (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25.03.11 с., №691**).

18) Маълумоти маҷмӯи оид ба ташкили ҳадамот ва тактикаи амали **Кумитаи давлатии амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон** ҳангоми барои боздошти вайронкунандагони сарҳад истифода бурдани техникаи махсус;

19) Маълумот оид ба ҳолати махсуси ғайриошқорони ҷузъу томҳои мақомоти қорҳои дохилӣ, маҳалли ҷойгиршавии ташкилоту қорхонаҳои вобаста ба мақсади пинҳонкорӣ таъсисгардида.

20) Маълумоти ошқоркунандаи маҳалли ҷойгиршавии иншооте, ки ба манфиати ҳалли фаъолияти **оперативӣ-ҷустуҷӯӣ** пинҳонӣ истифода бурда мешаванд (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25.03.11 с., №691**).

21) Маълумоте, ки масъалаҳои ҳолати муҳофизат, воситаҳои техникаи ҳифзро дар муассисаҳои Бонки миллии Тоҷикистон ошқор месозанд:

мӯҳлат, самти ҳаракат, системаи ҳифзи интиқоли пул ва тангаҳо, металлҳои қиматбаҳо ва дигар сарватҳо аз Анбори марказӣ ва фондҳои эҳтиётии Бонки миллии Тоҷикистон.

22) Маълумот оид ба иҷрои ҳукмҳо нисбат ба ашхосе, ки ба ҷораи истисноии ҷазо маҳкум шудаанд: ташкили иҷрои ҳукмҳо ва дафн; маҳалли иҷрои ҳукм; ашхосе, ки ҳукмро ба ҷо меоранд; маҳалли дафни маҳкумшуда, ки нисбат ба ӯ ҳукми ҷазои истисноии иҷро гардидааст.

23) Маълумоте, ки восита ва ҷораҳои мушаххаси ҳифзи сирри давлатиро дар мақомоти ҳокимияти давлатӣ ва идора, корхона ва ташкилотҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ошкор месозад.

24) Маълумот дар бораи ташкил ва тартиби амалӣ намудани муҳофизати мақомоти олии ҳокимияти қонунгузорӣ ва иҷроия, муассисаҳои бонҳои давлатӣ, шахсони олимақоми давлатиро ошкор месозад.

25) Маълумот оид ба натиҷаҳои корҳои илмӣ тадқиқотию вобаста ба тақмили тадбирҳои ҳифзи сирри давлатӣ.

БОБИ 3. МҶҲЛАТҲОИ МАҲФӢ ДОШТАНИ МАЪЛУМОТИ ДОРОИ СИРРИ ДАВЛАТӢ

Моддаи 10. Мӯҳлатҳои маҳфӣ доштани маълумоти дорой сирри давлатӣ

Бо мақсади маҳфӣ доштани маълумоти дорой сирри давлатӣ мӯҳлатҳои зерин муқаррар карда мешаванд (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2.08.11 с., №752):

1) Мӯҳлати маҳфӣ доштани маълумоти дар бандҳои 1, 2, 6, 7, 10, 13, 14, 16, 20, 23, 24 моддаи 4, бандҳои 3, 4 моддаи 5, бандҳои 1, 8, 15 моддаи 6, бандҳои 3, 8, 9, 10, 11, 24, 27, 28. 31 моддаи 7, бандҳои 2, 3, 6 моддаи 8, бандҳои 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 24, 25 моддаи 9 зикргардида доими мебошад.

2) Мӯҳлати маҳфӣ доштани маълумоти дар бандҳои 11, 12, 17, 21, 28, 29 моддаи 4, банди 10 моддаи 6, бандҳои 1, 30, моддаи 7, банди 4 моддаи 8, банди 9 моддаи 9 зикргардида 25 сол мебошад.

3) Мӯҳлати маҳфӣ доштани маълумоти дар банди 27 моддаи 4 зикргардида 20 сол мебошад.

4) Мӯҳлати маҳфӣ доштани маълумоти дар бандҳои 5, 8, 15, 18, 19, 25, 26 моддаи 4, бандҳои 1, 2 моддаи 5, бандҳои 3, 4, 7, 9, 12, 13 моддаи 6, бандҳои 2, 5, 6, 7, 12, 13, 15, 18, 20, 23, 29, 32, 33 моддаи 7, банди 21 моддаи 9 зикргардида 10 сол мебошад.

5) Мӯҳлати маҳфӣ доштани маълумоти дар банди 9 моддаи 4 зикргардида 7 сол мебошад.

6) Мӯҳлати маҳфӣ доштани маълумоти дар бандҳои 3, 30 моддаи 4, бандҳои 2, 5, 6, 11 моддаи 6, бандҳои 14, 19, 21, 26 моддаи 7, бандҳои 1, 5 моддаи 8 зикргардида 5 сол мебошад.

7) Мӯҳлати маҳфӣ доштани маълумоти дар банди 4 моддаи 4, банди 14 моддаи 6 зикргардида 3 сол мебошад.

8) Мӯҳлати махфӣ доштани маълумоти дар банди 22 моддаи 4 зикргардида то нав кардани маводи дахлдори топографӣ, геодезӣ ва картографӣ нигоҳ дошта мешавад.

9) Мӯҳлати махфӣ доштани маълумоти дар бандҳои 4, 16, 17 моддаи 7 зикргардида то лаҳзаи **интишори** расмӣ ба ҳисоб гирифта мешавад.

10) Мӯҳлати махфӣ доштани маълумоти дар банди 25 моддаи 7 зикргардида то **анҷоми** мӯҳлати амали нақша ба ҳисоб гирифта мешавад (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2.08.11 с., №752**).

БОБИ 4. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

Моддаи 11. Салоҳияти мақомоти ҳокимияти давлатӣ дар таҳияи Номгӯи маълумоти дорои сирри давлатӣ

Мақомоти ҳокимияти давлатӣ тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мувофиқа бо Саридораи хифзи сирри давлатии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон номгӯи маълумотеро, ки вобаста ба соҳаҳои бояд махфӣ нигоҳ дошта шаванд, таҳия намуда, дараҷаи махфияташро бо тасдиқи шахсони мансабдори дахлдори мақомоти ҳокимияти давлатии дорои ваколати ба сирри давлатӣ мансуб донистани маълумот муқаррар менамоянд (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2.08.11 с., №752**).

Моддаи 12. Назорати ҳуҷҷатгузорӣ оид ба маълумоти дорои сирри давлатӣ

Назорати дуруст муайян кардан ва иваз намудани мӯҳри махфият, мӯҳлати махфӣ доштани маълумоти дорои сирри давлатӣ, нигоҳ доштан ва кор бо ҳуҷҷатҳои махфӣ аз ҷониби **Саридораи** хифзи сирри давлатии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва **Кумитаи давлатии амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон** анҷом дода мешавад (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2.08.11 с., №752**).

Моддаи 13. Ҷавобгарӣ барои риоя накардани Қонуни мазкур

Шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ барои риоя накардани Қонуни мазкур тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2.08.11 с., №752**).

**Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон
ш. Душанбе, 10 майи соли 2002,
№57**

Э. РАҲМОНОВ

**ҚАРОРИ
МАҶЛИСИ НАМОЯНДАГОНИ
МАҶЛИСИ ОЛИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН**

**Оиди Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Номгӯи маълумоти
дорои сирри давлатӣ» ва мавриди амал қарор додани он»**

Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, соли 2002, №4, қ-2, мод.328

Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон **қарор мекунад:**

1. Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Номгӯи маълумоти дорои сирри давлатӣ» қабул карда шавад.

2. Қонуни мазкур пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.

3. Хукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар хусуси ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Номгӯи маълумоти дорои сирри давлатӣ» мутобик гардонидани қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон тақлифҳои пешниҳод намояд.

**Раиси Маҷлиси намояндагони
Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон
ш. Душанбе, 24 октябри соли 2001,
№ 418**

С. ХАЙРУЛЛОЕВ

**ҚАРОРИ
МАҶЛИСИ МИЛЛИИ
МАҶЛИСИ ОЛИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН**

**Оиди Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон
«Дар бораи Номгӯи маълумоти дорои сирри давлатӣ»**

Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, соли 2002, №4, қ-2, мод.329

Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистонро «Дар бораи Номгӯи маълумоти дорои сирри давлатӣ» баррасӣ намуда, **қарор мекунад:**

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Номгӯи маълумоти дорои сирри давлатӣ» чонибдорӣ карда шавад.

**Раиси Маҷлиси миллии
Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон
ш. Душанбе, 23 апрели соли 2002,
№242**

М. УБАЙДУЛЛОЕВ

2.7.
Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон
«Дар бораи алоқаи фелдегерӣ»
аз 02 декабри соли 2002 таҳти № 74

Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон соли 2002, №11, мод. 705

Қонуни мазкур вазифаҳо, асосҳои ҳуқуқӣ, принципҳои ташкилии мақомоти алоқаи фелдегерӣ ва ҳамкориҳои онро бо дигар мақомоти ҳокимияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд.

БОБИ I. ҚОИДАҲОИ УМУМӢ

Моддаи 1. Таъиноти алоқаи фелдегерӣ

Алоқаи фелдегерӣ яке аз намудҳои алоқаи почтавӣ мебошад, ки тавассути он ҳуччатҳои муҳим ва асосан махфиро хаткашонҳои махсуси низомӣ бурда мерасонанд.

Алоқаи фелдегериро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мақомоти ваколатдори давлатӣ – хадамоти давлатии фелдегерӣ таъмин менамояд, ки он қисми таркибии қувва ва воситаҳои таъмини амнияти давлатӣ буда, муҳофизати манфиатҳои ҳокимияти қонунгузор, иҷроия ва судиро ба амал мебарорад, инчунин ба мақсади муҳофизати манфиатҳои давлатӣ амал мекунад. Сохтор ва тартиби фаъолияти мақомоти мазкур бо Низомномае, ки онро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ мекунад, муайян мегардад.

Моддаи 2. Вазифаҳои алоқаи фелдегерӣ

Алоқаи фелдегерӣ вазифадор аст, ки дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин ба пойтахтҳои давлатҳои иштирокчиҳои Созишномаи алоқаи байниҳукумати фелдегерӣ бурда расонидан ва аз он ҷо овардани муросилоти фавқулодда муҳим, комилан махфӣ, махфӣ ва дигар муросилоти хизмати (минбаъд муросилот);

Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон:

мақомоти ҳокимияти қонунгузор, иҷроия ва судии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дар баъзе ҳолатҳо дигар мақомоти ҳокимияти иҷроия, ки тибқи Қарорҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ шудаанд;

мақомоти идораи ҳарбӣ, амният, қорҳои дохилӣ ва хизмати сарҳадӣ; объектҳои саноатӣ ва ҳарбӣ, ки аҳамияти фавқулодда муҳими давлатӣ доранд - тибқи қарорҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;

ба хориҷа бурда расонидани муросилот, инчунин ҳуччатҳои техникӣ ва намунаҳои маснуоти саноатӣ - тибқи қарорҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;

расонидани муросилоти сардорони давлатҳо ва ҳукуматҳо, мақомоти ҳокимияти давлатии - иштирокчиёни Созишномаи алоқаи байниҳукумати фелдегериро таъмин намояд.

Рӯйхати мақомоти ҳокимияти қонунгузор, иҷроия ва судии Ҷумҳурии Тоҷикистонро, ки ба онҳо ҳадамоти давлатии фелдегерии Ҷумҳурии Тоҷикистон хизмат мерасонад, Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян мекунад.

Моддаи 3. Қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон оиди ҳадамоти алоқаи фелдегерӣ

Қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон оиди ҳадамоти алоқаи фелдегерӣ ба Конститутсияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз ҳамин қонун ва дигар санадҳои меъёрию ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон эътироф кардааст, иборат мебошад.

Моддаи 4. Принсипҳои ташкили алоқаи фелдегерӣ

Алоқаи фелдегерӣ дар асоси принсипҳои зерин ба роҳ монда мешавад:

қонуният;

маҳфуздории кафолатнок ва фаврӣ хангоми расонидани муросилот;

ягонагии ташкилии системаи мақомоти алоқаи фелдегерӣ;

муҳофизати сирри давлатӣ, инчунин дигар маълумотҳои, ки қонун муҳофизат мекунад;

якқасардорӣ ва масъулияти шахсӣ барои вазифаи супоридашуда мутобиқи ҳамин қонун;

таҳти назорат қарор доштани мақомот ва шахсони мансабдори алоқаи фелдегерӣ.

Дар алоқаи фелдегерӣ таъсис ва фаъолият кардани сохторҳои хизбҳои сиёсӣ ва дигар иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, ки мақсадаҳои сиёсӣ доранд, манъ аст.

Моддаи 5. Ҳамкории ҳадамоти алоқаи фелдегерӣ бо мақомоти ҳокимияти иҷроия

Ҳадамоти фелдегерӣ вазифаҳои дар наздаш гузошташударо дар ҳамкорӣ бо ташкилотҳо, мақомоти тобеи ҳокимияти иҷроия ҳал менамояд. Мақомоти ҳокимияти иҷроия, ки рӯйхати онҳоро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд, мақомоти худудии онҳо уҳдадоранд дар доираи ваколатҳои дар ташкили таъҷилан расонидани муросилот ва таъмини шароити маҳфуздории кафолатноки он ба ҳадамоти фелдегерӣ мусоидат намоянд, инчунин ба кормандони ҳадамоти фелдегерӣ хангоми иҷрои вазифаҳои оиди расонидани муросилот кӯмак расонанд.

БОБИ II. ҲУҚУҚ ВА ӮҲДАДОРИҲОИ МАҚОМОТИ АЛОҚАИ ФЕЛДЕГЕРӢ

Моддаи 6. Ҳуқуқи мақомоти алоқаи фелдегерӢ

Ба мақомоти алоқаи фелдегерӢ барои иҷрои вазифаҳои ба зиммаашон гузошташуда ҳуқуқ дода мешавад, ки:

тартиби қабул ва расонидани муросилот, меъёр, андоза ва нархи хизмати алоқаи фелдегериро муқаррар менамояд;

аз рӯи тарифи дар нақлиёт муқарраргардида муросилот ва кормандони ҳамроҳикунандаи онро дар хатҳои амалкунандаи сайри нақлиёти роҳи оҳан, ҳавоӣ ва автомобилӣ кашонанд. Муросилоти шахсон ва мақомоти ҳокимияти давлатӣ, ки моддаи 2 ҳамин Қонун муайян кардааст, дахлнопазир буда, он боздошта ва аз назар гузаронида намешавад;

дар фурудгоҳҳои ҳавоӣ ва вокзалҳои роҳи оҳан барои муваққатан ҷойгир кардани муросилот ва кормандони ҳамроҳикунандаи он аз биноҳои алоҳидаи мақомоти минтақавӣ Вазорати нақлиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон истифода баранд;

барои таъмини бурдарасонӣ ва маҳфузӣ муросилот ҳангоми ҳолатҳои фавқулодда воситаҳои алоқаеро, ки ба корхонаҳо, муассисаҳо ва ташкилотҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон мансубанд, истифода баранд. Мақомоти алоқаи фелдегерӢ бо талаби соҳибони воситаҳои алоқа хароҷоти соҳибони онро дар ин ҳолатҳо ҷуброн мекунанд;

ба шахсони ҳайати сардорикунандаи хадамоти алоқаи фелдегерӢ иҷозат диҳанд, ки ҳангоми иҷрои вазифаҳои хизмати дар мавридҳои зарурӣ қувваи ҷисмониро ба қор баранд, инчунин дар ҳолатҳо ва бо тартиби пешбиникардаи ҳамин Қонун воситаҳои махсус ва силоҳи оташфшонро нигоҳ доранд, гирифта гарданд ва истифода баранд;

барои иҷрои вазифаҳои гузошташуда биноҳо ё иншоотҳои заруриро дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон созанд ё ба иҷора гиранд. Мақомоти ҳокимияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон еҳдадоранд барои ҷойгир кардани мақомоти минтақавӣ хадамоти фелдегерӢ кӯмак расонанд;

автомобилҳоеро, ки сабти ягон хел навиштаҷоти фарқкунанда ва рангубори махсус надоранд, вале бо маякҳои шӯълапоши қабудранг, сигналҳои махсуси овозӣ ва воистаҳои алоқа ҷиҳозонида нашудаанд, истифода баранд. Автомобилҳои мақомоти алоқаи фелдегерӢ ба қатори «мошинҳои махсус» дохил гардида, бе розигии онҳо ба манфиати дигар мақомот ва ташкилотҳо истифода бурда намешаванд.

Моддаи 7. Ӯҳдадорӣ мақомоти алоқаи фелдегерӢ

Мақомоти алоқаи фелдегерӢ мутобиқи вазифаҳои дар наздашон гузошташуда ӯҳдадоранд:

расонидани муросилоти шахсон ва мақомоти ба ҳамин Қонун муайяншударо ташкил ва таъмин намоянд;

шабакаи доимо амалкунанда ва дар сурати зарурат хатҳои сайри махсуси фелдегериро низ, ки расонидани таъҷилии муросилотро таъмин менамоянд, муқаррар кунанд ва тақмил диҳанд;

чорабиниҳоро оиди муҳофизати муросилоти расонидашуда то нобуд кардани он ҳангоми имконнопазир будани таъмини маҳфуздории он ба амал бароранд;

дар фаъолияти худ маҳфуздории сирри давлатӣ ва дигар маълумотҳоеро, ки Қонун муҳофизат мекунад, таъмин намоянд;

тайёриро барои сафарбаркунии мақомоти хадамоти алоқаи фелдегерӣ барои қор дар вақти ҷанг ва дар шароити ҳолати ғавқулудда таъмин кунанд;

дар доираи салоҳияти худ бо ҳамин гуна мақомоти давлатҳои иштирокчиҳои Созишномаи алоқаи байниҳукуматаи фелдегерӣ ҳамкорӣ намоянд;

тайёрии касбии кормандони хадамоти алоқаи фелдегериро таъмин намоянд;

барои таъмини амнияти шахсӣ чораҳо бинанд.

БОБИ Ш. ҚУВВА ВА ВОСИТАҲОИ ТЕХНИКИИ ХАДАМОТИ АЛОҚАИ ФЕЛДЕГЕРӢ

Моддаи 8. Кормандони хадамоти алоқаи фелдегерӣ

Барои хизмат ба алоқаи фелдегерӣ шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки аз реи сифатҳои шахсӣ ва қорӣ, маълумот ва вазъи саломагиашон ба иҷрои вазифаҳои ба зиммаи кормандони хадамоти фелдегерӣ гузошташуда қобиланд, қабул қарда мешаванд. Ҳайати шахсии хадамоти давлатии фелдегерии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳайати сардорикунандаи марбути кадрҳои Вазорати қорҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон, хизматчиён ва кормандони қироя тақсим мешаванд. Тартиби пурра қардани ҳайати шахсӣ, таъин, озодқунӣ ва ба вазифаи дигар гузаронидани шахсоне, ки дар вазифаҳои ҳайати сардорикунандаи хадамоти давлатии фелдегерии Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор доранд, Кодекси меҳнат ва Низомномаи хадамоти давлатии фелдегерии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки онро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ менамояд, муайян қарда мешавад.

Ҳайати сардорикунандаи хадамоти фелдегерӣ хизматро мутобиқи Низомномаи амалқунандаи хизмати мақомоти қорҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон адо мекунад.

Ба ҳайати кормандони қирояи алоқаи фелдегерӣ қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи меҳнат амал мекунад.

Моддаи 9. Воситаҳои техниқии хадамоти алоқаи фелдегерӣ

Барои таъмини ҳифзи қафолатнок ҳангоми расонидани муросилот мақомоти хадамоти фелдегерӣ дар доираи салоҳияти худ воситаҳои маҳсуси техниқии ҳифз, алоқа, ки аз тарафи мақомоти алоқаи фелдегерӣ истифода мешаванд, усулҳои истифодаи онҳо набояд ба ҳаёт ва саламати одамон таҳдид қунад, инчунин ба муҳити зист зарар расонад.

БОБИ IV. ХИФЗИ ҲУҚУҚӢ ВА ИҚТИМОИИ КОРМАНДОНИ ХАДАМОТИ АЛОҚАИ ФЕЛДЕГЕРӢ

Моддаи 10. Мақоми ҳуқуқии кормандони ҳадамоти алоқаи фелдегерӢ

Кормандони ҳадамоти алоқаи фелдегерӢ намояндаи ҳокимияти давлатӣ ба ҳисоб рафта, тахти ҳимояи давлатӣ буда ва ҳангоми иҷрои вазифаҳои хизмати шахси дахлнопазир мебошад. Ҳеч кас ҳақ надорад, ки ба ғаъолияти хизмати корманди ҳадамоти алоқаи фелдегерӢ даҳолат намояд, ба ғайр аз сардорони бевосита, инчунин шахсоне, ки ба онҳо Қонуни мазкур ваколат додааст.

Халалрасонӣ ба вазифаҳои хизматиашро иҷро намудани корманди ҳадамоти алоқаи фелдегерӢ, дар ҳама шаклҳои бетаъхир бо ҳама гуна воситаҳо ва усулҳо, ки Қонуни мазкур иҷозат додааст, пешгири карда мешавад.

Ба корманди ҳадамоти алоқаи фелдегерӢ дар ташкил намудани корпартоӣ ва иштирок дар гузаронидани он манъ карда мешавад. Ба шахсони ҳайати сардорикунанда ва хизматчиёни алоқаи фелдегерӢ шомил будан ба ҳизбҳои сиёсӣ ва дигар иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, ки мақсадҳои сиёсӣ доранд, машуул шудан бо ғаъолияти соҳибкорӣ, инчунин дар як вақт дар ҷанд ҷой кор кардан манъ аст, ба истиснои ғаъолияти эҷодӣ, илмӣ ва омӯзгорӣ.

Кормандони кироии алоқаи фелдегерӢ бо мақсади ҳимояи ҳуқуқҳои касбӣ, иқтимоии иқтисодӣ ва дигар ҳуқуқи манфиатҳои қонунӣ ҳақ доранд дар асоси ихтиёри мутобиқи қонунгузориҳои ҷорӣ дар иттифокҳои (ассотсиатсияҳои) қасаба муттаҳид ё дохил шаванд. Иттифокҳои (ассотсиатсияҳои) қасаба ҳақ надоранд ба ғаъолияти раёсатҳо, шӯъбаҳо ва дигар воҳидҳои сохтори алоқаи фелдегерӢ оиди иҷрои вазифаҳои ӯҳдадорӣ ба зиммашон гузошташуда даҳолат намоянд.

Шаҳсони ҳайати сардорикунандаи ҳадамоти фелдегерӢ, ки ба сафари хизмати фиристода шудаанд, аз ҳуқуқи бенавбат харидани ҳуҷҷатҳои рафтауомад ба ҳамаи намудҳои нақлиёт ва аз ҳуқуқи бенавбат ҷой гирифтани дар меҳмонхона аз рӯи шаҳодатномаи сафари хизмати мутобиқи созишномаҳои байнихуқуматии соҳаи алоқаи фелдегерӢ истифода мебаранд.

Моддаи 11. Ҳифзи иқтимоии кормандони ҳадамоти фелдегерӢ

Шаҳсони ҳайати сардорикунандаи ҳадамоти фелдегерӢ ва аъзои оилаи онҳо аз ҳамаи ҳуқуқи имтиёзҳои муқрраркардаи қонунгузориҳои барои шаҳсони ҳайати сардорикунандаи мақомоти қорҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва аъзои оилаи онҳо истифода мебаранд. Шаҳсони ҳайати сардорикунандаи ҳадамоти фелдегерӢ, ки дар нақлиёти ҳавоӣ вазифаи хизмати иҷро мебароянд, барои гирифтани музди иловагии барои соати парвоз дар ҳаҷми меъёри соатбайъи роҳбаладҳои ҳавопаймоҳои авиатсияи граждани ҳуқуқ доранд. Ба хизматчиён ва қоргарони ҳадамоти фелдегерӢ барои собиқаи қор музди иловагӣ муқаррар карда мешаванд.

Дар сурати ба ҳалокат расидани шахси ҳайати сардорикунандаи ҳадамоти фелдегерӣ хангоми ба амал баровардани фаъолияти хизматиаш ба оилаи шахси ҳалокгардида, ки барои беҳдошти шароити манзили эҳтиёҷ дорад, ҳуқуқи гирифтани манзилгоҳ, аз ҷумла аз ҷой хизмати мазкур нигоҳ дошта мешавад. Дар ин маврид манзилгоҳ ба оилаи шахси ҳалокгардида на дертар аз як соли баъди ҳалок шудани ӯ дода мешавад.

Моддаи 12. Суғуртаи ҳатмии давлатӣ ва талофии зарари шахсони ҳайати сардорикунандаи ҳадамоти алоқаи фелдегерӣ

Ҳаёт ва саломатии шахсони ҳайати сардорикунандаи ҳадамоти алоқаи фелдегерӣ аз ҳисоби маблағҳои бучет бо тартиби муайянкардаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон барои кормандони корҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо суғуртаи ҳатмии давлатӣ фаро гирифта мешавад.

Талофии зараре, ки ба ҳаёт, саломатӣ ва амволи шахсони ҳайати сардорикунандаи ҳадамоти фелдегерӣ, тибқи фаъолияти хизматиаш расонида шудааст, бо тартиби муайянкардаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон барои кормандони корҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон сурат мегирад.

БОБИ V. АЗ ТАРАФИ ШАХСОНИ ҲАЙАТИ САРДОРИКУНАНДАИ ҲАДАМОТИ АЛОҚАИ ФЕЛДЕГЕРӢ ИСТИФОДА ШУДАНИ ҚУВВАИ ҶИСМОНӢ, ВОСИТАҲОИ МАХСУС ВА СИЛОҲИ ОТАШФИШОН

Моддаи 13. Шартҳо ва ҳади истифодаи қувваи ҷисмонӣ, воситаҳои махсус ва силоҳи оташфишон

Шахсони ҳайати сардорикунандаи ҳадамоти алоқаи фелдегерӣ ҳуқуқдоранд, ки қувваи ҷисмонӣ, воситаҳои махсус ва силоҳи оташфишонро барои иҷрои вазифаҳои ба зимагузошташон танҳо дар ҳолатҳо ва тартиби муқарраркардаи Қонуни мазкур истифода баранд.

Номгуӣ намудҳои воситаҳои махсус ва силоҳи оташфишонро, ки ҳадамоти давлатии фелдегерии Ҷумҳурии Тоҷикистон дорад, аз тарафи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар мегардад.

Шахсони ҳайати сардорикунандаи ҳадамоти алоқаи фелдегерӣ вазифадоранд, ки аз тайёрии махсус, инчунин аз тафтиши давра ба давра гузаранд, ки ба талаботҳои шароити истифодаи қувваи ҷисмонӣ, воситаҳои махсус ва силоҳи оташфишон вобастагӣ доранд.

Ҳангоми ба кор бурдани қувваи ҷисмонӣ, воситаҳои махсус ва силоҳи оташфишон, шахсони ҳайати сардорикунандаи ҳадамоти алоқаи фелдегерӣ вазифадоранд, ки дар бораи нияти истифодаашон он шахсеро, ки ба муқобили вай қувваи ҷисмонӣ, воситаҳои махсус ва силоҳи оташфишон истифода хоҳад шуд, огоҳ намояд, бо дарназардошти муҳлате, ки барои иҷрои талаботи қонунии шахси ҳайати сардорикунандаи ҳадамоти алоқаи фелдегерии давлатӣ зарур аст, ба истиснои мавридҳои, ки таъхир

кардан дар истифодаи қувваи ҷисмонӣ, воситаҳои махсус ва силоҳи оташфишон нисбати ҳифзи муросилоти расонидашаванда, барои ҳаёт ва саломатии кормандони ҳадамоти алоқаи фелдегерӣ хавфи бевосита дошта ва ё огоҳонидан дар ҳолати руҳдода ҷоиз ё мумкин нест.

Зараре, ки аз тарафи шахси ҳайати сардорикунандаи ҳадамоти алоқаи фелдегерӣ дар ҳолати мудофияи зарурӣ расонда шудааст, агар дар ин бобат худуди ин амал вайрон нашуда бошад, мутобиқи Кодекси граждани Ҷумҳурии Тоҷикистон боиси талофӣ намешавад.

Дар ҳолати мудофияи зарурӣ ё дар ҳолатҳои зарурати ниҳой шахси ҳайати сардорикунандаи ҳадамоти алоқаи фелдегерӣ хангоми мавҷуд набудани воситаҳои махсус ё силоҳи оташфишон ҳуқуқ дорад, ки аз ҳамаи воситаҳои дастрас истифода барад.

Дар бораи ҳар мавриди истифодаи қувваи ҷисмонӣ, воситаҳои махсус ва силоҳи оташфишон шахси ҳайати сардорикунандаи ҳадамоти фелдегерӣ дар муҳлати 24 соат аз лаҳзаи истифодаи онҳо вазифадор аст, ки ба сардори мақоми ҳадамоти алоқаи фелдегерии маҳали ҳадамоти худ ё маҳали истифодаи қувваи ҷисмонӣ, воситаҳои махсус ва силоҳи оташфишон гузориш пешниҳод кунад.

Сардори мақоми ҳадамоти алоқаи фелдегерӣ ба прокурор, дар бораи ҳама мавридҳо ҳалокшавӣ ё маҷруҳшавии ашхосе, ки ба муқобили онҳо аз қувваи ҷисмонӣ, воситаҳои махсус ва силоҳи оташфишон истифода шудааст, хабар расонад.

Моддаи 14. Истифодаи қувваи ҷисмонӣ

Шахсони ҳайати сардорикунандаи ҳадамоти алоқаи фелдегерӣ ҳуқуқ доранд, ки қувваи ҷисмонӣ, аз ҷумла усулҳои ҷангии муҳорибаро барои баргараф кардани кешии аз худ кардани муросилот, муқобилат намудан ба талаботи қонунии шахсони ҳайати ҳадамоти алоқаи фелдегерӣ истифода баранд, агар усулҳои ҷайриистифодаи қувва боиси таъмин нашудани вазифаҳои ба онҳо гузошташуда гардад.

Истифодаи усулҳои ҷангии муҳорибаи дастӣ нисбати занон бо аломати аёни ҳомиладорӣ, шахсони дорои аломатҳои маъҷубӣ ва хурдсолон, ба истиснои аз тарафи шахсони мазкур муқовимати силоҳнок нишон додан, ҳамлаи гурӯҳӣ ва ё силоҳнок шуданаш, ки ин боиси таҳдид ба расонидани муросилот, ҳаёт ва саломатии кормандони ҳадамоти алоқаи фелдегерӣ гардад, манъ аст.

Моддаи 15. Истифодаи воситаҳои махсус ва силоҳи оташфишон

Шахсони ҳайати сардорикунандаи ҳадамоти алоқаи фелдегерӣ ҳуқуқ доранд, ки воситаҳои махсус ва силоҳи оташфишони дар ихтиёри ҳадамоти давлатии фелдегерии Ҷумҳурии Тоҷикистон бударо дар мавридҳои зерин қор фармоянд:

- барои зада гардонидани ҳамлаи гурӯҳӣ ё силоҳнок, ки бо мақсади аз худ кардани муросилоти расонидашаванда сураат мегирад;

- барои зада гардонидани қасди ба даст даровардани силоҳи шахсо-
ни ҳайати сардорикунандаи ҳадамоти фелдегерӣ;

- барои зада гардонидани ҳамла ба кормандони алоқаи фелдегерӣ,
агар ин ба ҳаёт ва саломатии онҳо хавф ворид созад;

- барои зада гардонидани ҳамлаи гурӯҳӣ ё силоҳнок ба воситаҳои
нақлиёти мутааллиқи мақомоти ҳадамоти фелдегерӣ, ба дигар объектҳои,
ки дар онҳо муросилот дар хифозатшаванда ҷойгир аст, аз ҷумла ба би-
ноҳо ва иншоот, ки мақомоти мазкур онҳоро банд кардаанд, инчунин дар
зарурат барои озод кардани воситаҳои нақлиёти ва объектҳои мазкур.

Шахсои ҳайати сардорикунандаи ҳадамоти фелдегерӣ ҳуқуқ до-
ранд, ки силоҳи дастии оташфишонро барои огоҳсозии нияти истифодаи
силоҳ, инчунин барои додани ишораи хатар ё кӯмакпурсӣ истифода ба-
ранд.

Истифодаи воситаҳои махсус ва силоҳи оташфишон нисбати занон,
шахсои дорой аломатҳои маъҷубӣ ва ноболиғон, ки синну соли онҳо аён
аст ё ба шахси ҳайати сардори алоқаи фелдегерӣ маълум аст, манъ аст, ба
истиснои аз тарафи шахсои мазкур руҳ додани муқовимати силоҳнок, аз
тарафи онҳо сурат гирифтани ҳамлаи гурӯҳӣ ё силоҳнок, ки ба ҳифзи му-
росилоти расонидашаванда ва ҳаёти кормандони ҳадамоти фелдегерӣ
таҳдид ба амал меорад.

Моддаи 16. Кафолати амнияти шахси ҳайати сардорикунандаи ҳада- моти алоқаи фелдегерӣ

Шахсои ҳайати сардорикунандаи ҳадамоти алоқаи фелдегерӣ ҳуқуқ
доранд, ки силоҳи оташфишони худро намоён кунанд ва онро ба ҳолати
омодагӣ қарор диҳанд, агар зарур донанд, ки дар ҳолати ба амал омада,
асосҳои, ки барои истифодаи он, мувофиқи моддаи 15 Қонуни мазкур
пешбинӣ шудааст, асос ҳаст.

БОБИ VI. ТАЪМИНОТИ МОЛИЯВӢ, МОДӢ ВА ТЕХНИКИИ ҲАДАМОТИ АЛОҚАИ ФЕЛДЕГЕРӢ

Моддаи 17. Таъминоти молиявӣ, модӣ ва техникийи ҳадамоти алоқаи фелдегерӣ

Ҳадамоти алоқаи фелдегерӣ бо тартиби мақсаднок аз бучети
давлатӣ маблағгузорӣ карда мешавад.

Таъминоти молиявӣ, модӣ ва техникийи ҳадамоти алоқаи фелдегерӣ
бо таъиноти мақсаднок бо тартиб ва меъёрҳои муқарраркардаи
Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон сурат мегирад. Ҳангоми ҷойгир карда-
ни воҳидҳои сохторӣ ё кормандони ҳадамоти фелдегерӣ бевосита дар
биноҳои мақмоти ҳокимияти давлатӣ, ки дар моддаи 2 Қонуни мазкур
нишон дода шудааст, таъминоти моддию техникийи онҳо, аз ҷумла ҷудо
кардани бино, воситаҳои нақлиёт ва алоқа, ки барои қонёз кардани тала-
боти ин мақмот ба хизмати алоқаи фелдегерӣ зарур аст, аз ҳисоби
маблағҳои ин мақмот сурат мегирад.

Амволи хадамоти алокаи фелдегерӣ, ки аз ҳисоби маблағҳои бучет ба вучуд омада ва ё харида шудааст, моликияти давлатӣ мебошанд. Идоракунии ғаврии ин амволро Хадамоти давлатӣ фелдегерии Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобики қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба роҳ мемонад.

БОБИ VII. МУҚАРРАТОИ НИҶОӢ

Моддаи 18. Масъулияти қормандони хадамоти алокаи фелдегерӣ

Барои амал ё беамалии зиддиҳуқуқӣ қормандони хадамоти алокаи фелдегерӣ ба ҷавобгарии интизомӣ, маъмурий, ҷиноӣ ва граждани, ки қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар кардааст, кашада мешаванд.

Моддаи 19. Назорат аз болои алокаи фелдегерӣ

Назорати иҷроии қонуниятро дар ғаволияти мақоми алокаи фелдегерӣ прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва прокурорҳои дар тобеият он буда, анҷом медиҳанд.

Моддаи 20. Дар бораи беътибор донишани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи татбиқи амали баъзе муқаррароти Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи милса" ба қормандони хадамоти фелдегерии давлатии назди Вазорати алокаи Ҷумҳурии Тоҷикистон"

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 15 майи соли 1997 (Аҳбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон соли 1997, №10, моддаи 156) "Дар бораи татбиқи амали баъзе муқаррароти Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи милса" ба қормандони хадамоти фелдегерии давлатии назди Вазорати алокаи Ҷумҳурии Тоҷикистон" беътибор дониста шавад.

Моддаи 21. Тартиби мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур

Қонуни мазкур пас аз интишори расмӣ мавриди амал Қарор дода шавад.

**Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон**

Э. РАҲМОҶОВ

**ш. Душанбе 2 декабри соли 2002
№74**

ҚАРОИ МАҶЛИСИ НАМОЯНДАҶОНИ МАҶЛИСИ ОЛИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

**Оиди қабул намудани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон
«Дар бораи алокаи фелдегерӣ»**

Маҷлиси намояндағони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор мекунад:

1. Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи алоқаи фелдегерӣ» қабул карда шавад.

2. Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон қарорҳои худро ба Қонуни мазкур мутобиқ гардонад.

**Раиси Маҷлиси намоёндагони
Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон
ш. Душанбе 28 июни соли 2002
№682**

С. ХАЙРУЛЛОЕВ

**ҚАРОРИ
МАҶЛИСИ МИЛЛИИ
МАҶЛИСИ ОЛИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН**

Оиди Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи алоқаи фелдегерӣ»

Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистонро «Дар бораи алоқаи фелдегерӣ» баррасӣ намуда, қарор мекунад:

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи алоқаи фелдегерӣ» қонибдорӣ карда шавад.

**Раиси Маҷлиси миллии
Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон
ш. Душанбе 12 ноябри соли 2002
№328**

М. УБАЙДУЛЛОЕВ

2.8.
Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон
«Дар бораи милитсия»
аз 17 майи соли 2004 таҳти № 41

Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, соли 2004, №5, мод. 352;
соли 2006, №3, мод.148; соли 2007, №7, мод.663; соли 2008, №6, мод.450;
соли 2009, №12, мод.820; соли 2011, №3, мод. 156; №6, мод. 438; №12,
мод.835; соли 2012, №4, мод.251; №7, мод.692; №8, мод.821; №12 қ1,
мод.1023; соли 2013, №3, мод.183, 184; №12, мод.884, мод.885; соли 2014,
№11, мод.649; соли 2017, №7-9, мод.569, Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз
2.01.2018 с., № 1481

Қонуни мазкур мафҳуми милитсия, самтҳои асосии фаъолияти он, салоҳият, принципҳои фаъолият, мавқеи милитсия дар системаи мақомоти давлатӣ, вазифаю ҳуқуқҳо, тартиби ба хизмати милитсия қабул намудан, масъулият, қафолати давлатии таъминоти ҳуқуқӣ ва иҷтимоӣ, инчунин тартиби таъминоти молиявӣ, моддию техникаӣ ва назорати фаъолияти милитсияро муайян менамояд.

Иқтибос

БОБИ 1. МУҚАРРАОТИ УМУМӢ

Моддаи 1. Мафҳуми милитсия

Милитсия мақомоти давлатии хифзи ҳуқуқ, таҳқику тафтишот буда, ҳуқуқу озодихоии инсон ва шахрванд, тартиботи ҷамъиятӣ, манфиатҳои ҷамъияту давлатро аз кирдорҳои ҷинояткорона ва дигар ҳуқуқвайронкуниҳо муҳофизат намуда, ҳуқуқ дорад чораҳои маҷбурии дар доираи Қонуни мазкур ва дигар қонунҳо пешбинигардида ро ба қор барад.

Моддаи 2. Қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи милитсия
Қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи милитсия ба Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Қонуни мазкур, дигар санадҳои меъриии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф намудааст, иборат мебошад (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 18.07.17 с., №1446).

Моддаи 3. Самтҳои асосии фаъолияти милитсия

Самтҳои асосии фаъолияти милитсия аз инҳо иборатанд:
-ҳимояи ҳаёт ва саломатӣ, ҳуқуқу озодихоии инсон ва шахрвандон аз кирдорҳои ғайриқонунӣ;
- пешгирии, рафъи ҷиноятҳо ва дигар ҳуқуқвайронкуниҳо;

- химояи манфиатҳои ҷамъиятию давлатӣ;
- таъмини тартибот ва бехатарии ҷамъияти;
- ошкор намудан, таҳқиқ ва тафтиши ҷиноятҳо, ҷустуҷӯи шахсоне, ки ҷиноят содир кардаанд;
- химояи ҳама гуна шакли моликият аз кирдорҳои ғайриқонунӣ;
- дар доираи муқаррарнамудаи Қонуни мазкур ва дигар қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон гузаронидани таблиғоти ҳуқуқӣ дар байни шаҳрвандон, шахсони мансабдор, дар корхонаҳо, муассисаю ташкилотҳо, сарфи назар аз шакли моликият;
- таъмини бехатарии **ҳаракат дар роҳ (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3.12.09 с., №568);**
- татбиқ ва иҷрои ҷазои маъмурий;
- амалӣ намудани назорати муҳочират дар доираи салоҳияти худ, танзими масъалаҳои будубоши гурезаҳо ва шахсоне, ки паноҳгоҳ меҷӯянд (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26.12.11 с., №770).

Моддаи 4. Принсипҳои фаъолияти милитсия

Фаъолияти милитсия мутобиқи принсипҳои зерин ба роҳ монда мешавад:

- қонуният;
- ягонагии низоми мақомоти милитсия ва муттамаказонидани идоракунии он;
- эҳтиром ва риояи ҳуқуку озодиҳои инсон ва шаҳрванд;
- адолати иҷтимоӣ ва инсондӯстӣ;
- пинҳонкорӣ, истифодаи усулу воситаҳои ошкоро ва махфӣи фаъолият;
- яккасардорӣ;
- баробарии ҳама дар назди қонун;
- алоқамандӣ бо аҳоли ва ба назар гирифтани афкори ҷамъиятӣ дар мубориза бар зидди ҷинояткорӣ;
- ғайриҳизбият.

Моддаи 5. Фаъолияти милитсия ва ҳуқуқи шаҳрвандон

Милитсия ҳуқуку озодиҳои ҳар як инсон ва шаҳрвандро, қатъи назар аз шаҳрвандӣ, ҷои истиқомат, чинс, миллат, наҷод, забон, этнокодидинӣ, мавқеи сиёсӣ, таҳсил, вазъи иҷтимоӣ ва молу мулкӣ химоя мекунад.

Корманди милитсия дар ҳама ҳолатҳо вазираддор аст ба шаҳрванд, шаҳрванди хориҷӣ ё шахси бешаҳрванд асосу сабаби маҳдуд кардани ҳуқуку озодиҳои ӯ, инчунин вобаста ба ин пайдо гардидани ҳуқуку ӯҳдадорихоҷашро фаҳмонад.

Корманди милитсия ҳуқуқи химоя ва дигар ҳуқуқҳои шахсони дастгиршуда ва ҳабсгардидаро таъмин мекунад, дар ҳолатҳои зарурӣ ташхиси тиббии онҳоро мегузаронад, инчунин бетаъхир дар бораи дастгир намудани онҳо ба ҳешовандон, маъмурияти ҷои қор ё таҳсил ва дар муддати 24 соат ба прокурор хабар медиҳад, дар мавриди зарурат ба дастгиршуда

дагон барои расонидани кӯмаки аввалия тиббӣ, инчунин барои рафъи хатар, ки ба ҳаёт, саломатӣ ё амволи онҳо хангоми дастгиркунӣ ё ҳаёб таҳдид менамояд, тадбирҳо меандешад.

Милитсия ҳуқуқи чамъ овардан, нигоҳ доштан, истифода бурдан ва паҳн кардани маълумотро дар бораи ҳаёти шахс бе розигии худи ӯ, ба истиснои мавридҳои, ки Қонуни мазкур ва дигар қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ намудаанд, надорад.

Милитсия вазифадор аст шахсро бо ҳуччатҳои маҳдудкунандаи ҳуқуқи озодиҳои вай шинос намояд, ба шарте, ки дар қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби дигар пешбинӣ нашуда бошад.

Агар шахс ҳисоб кунад, ки ҳуқуқи озодиҳои ӯ аз тарафи мақомоти милитсия ё шахсони мансабдори он поймол карда шудаанд, метавонад нисбати амали ин мақомот ва шахсони мансабдор ба мақомоти болоии милитсия, прокуратура ё суд шикоят кунад.

Маҳдуд кардани ҳуқуқи озодиҳои инсон ва шахрванд, ба истиснои мавридҳои, ки қонун пешбинӣ намудааст, манъ аст.

Моддаи 6. Иштироки мақомоти давлатӣ, иттиҳодияҳои чамъиятӣ, корхонаю ташкилотҳо ва шахрвандон дар иҷрои вазифаҳои милитсия

Милитсия вазифаҳои ба зиммааш гузошташударо дар ҳамкорӣ бо мақомоти давлатӣ, иттиҳодияҳои чамъиятӣ, қормандони ғайриштатии милитсия ва шахрвандон иҷро мекунад (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 18.07.17 с., №1446).

Мақомоти давлатӣ, корхонаю муассиса ва ташкилотҳо, сарфи назар аз шакли моликиятшон, шахсони мансабдор, иттиҳодияҳои чамъиятӣ ва шахрвандон вазифадоранд ба милитсия хангоми муҳофизати тартиботи чамъиятӣ ва муборизаи зидди ҷинояткорӣ кӯмак расонанд.

Милитсия дар иҷрои вазифаҳои худ метавонад бо мақомоти ҳифзи ҳуқуқи Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил, давлатҳои хориҷӣ ва ташкилотҳои байналмилалӣ ҳифзи ҳуқуқ бо тартиби дар Қонуни мазкур ва шартномаҳои байналмилалӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинишуда, ҳамкорӣ кунад.

Бо мақсади пешгирӣ ва ошкор кардани ҷинояткорӣ шахрвандон метавонанд ба таври махфӣ бо мақомоти милитсия мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамкорӣ кунанд.

Ҷалби маҷбурии шахрвандон барои ҳамкорӣ қардан бо милитсия манъ аст.

Маълумот дар бораи шахрвандоне, ки ба милитсия кӯмаки махфӣ расондаанд ё мерасонанд, танҳо бо розигии онҳо ошкор қарда мешавад. Дар сурати мавҷудияти маълумоти кофӣ дар бораи таҳдиди хатар ба шахсони мазкур бинобар иштирок доштанишон дар фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ, инчунин ба аъзои оила ё ҳешовандони наздики онҳо мақомоти милитсия вазифадор аст барои ҳифзи ҳаёт, саломатӣ, шаъну шараф ва амволи ин шахсон, муайян намудани сарчашмаҳои таҳдид ва ба ҷавобгарӣ кашидани гунаҳгорон тадбирҳои зарурӣ андешад.

Моддаи 7. Ҷалби кормандони дигари мақомоти корҳои дохилӣ ва хизматчиёни ҳарбӣ ба иҷрои вазифаҳои милитсия

Ба иҷрои вазифаҳои милитсия дигар кормандони мақомоти корҳои дохилӣ, курсантҳо ва шунавандагони муассисаҳои таълимии системаи Вазорати корҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ҳамчунин хизматчиёни ҳарбии кӯшунҳои дохилӣ барои ҳифзи тартиботи ҷамъиятӣ, амнияти ҷамъиятӣ ва мубориза бар зидди ҷинояткорӣ бо тартиби пешбинишудаи конунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷалб карда мешаванд.

Дар ин ҳолат онҳо вазифа, ҳуқуқ, кафолатҳои муҳофизати ҳуқуқӣ ва иҷтимоӣ, ҳамчунин масъулияти барои кормандони милитсия пешбинишударо доранд.

БОБИ 2. СОҲТОРИ МАҚОМОТИ МИЛИТСИЯ

Моддаи 8. Сохтори мақомоти милитсия

Милитсия ба сохтори мақомоти корҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон дохил мебошад.

Сохтори ташкилӣ, шумораи кормандони штатӣ, музди меҳнат ва ҷойгирии милитсия бо тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, воҳидҳои милитсияе, ки таъминоташон аз ҳисоби маблағи корхонаю муассиса ва ташкилотҳо амалӣ мегардад, бо тартиби муқаррарнамудаи Маҷлисиҳои маҳаллии вакилони халқ бо мувофиқаи Вазорати корҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешаванд. Барои таъмини тартиботи ҳуқуқӣ дар объектҳо ва ҳудудҳои режимӣ, инчунин барои мақсадҳои дигар бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон мумкин аст воҳидҳои махсуси милитсия таъсис дода шаванд.

Моддаи 9. Роҳбарии милитсия

Милитсия дар фаъолияти худ ба Вазорати корҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон тобеъ мебошад.

Роҳбарии тамоми милитсияи ҷумҳуриро Вазири корҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ўҳда дорад, ки аз тарафи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба вазифа таъин ва аз вазифа озод карда мешавад. Фармон дар бораи таъин ва озод намудани Вазир барои тасдиқ ба ҷаласаи якҷояи Маҷлиси миллӣ ва Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод мегардад.

Дар вилоятҳо, шаҳру ноҳияҳо роҳбарии фаъолияти милитсия ба зиммаи сардорони раёсатҳои (шӯъбаҳои) Вазорати корҳои дохилӣ дар вилоятҳо, шаҳру ноҳияҳо гузошта мешавад. Сардорони Сарраёсат ва раёсатҳои Вазорати корҳои дохилӣ, Раёсати Вазорати корҳои дохилӣ дар Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе, шӯъбаҳои Вазорати корҳои дохилӣ дар шаҳру ноҳияҳо, милитсияи нақлиёти роҳи оҳан ва ҳавоӣ аз ҷониби вазири корҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо мувофиқаи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба вазифа таъин ва аз вази-

фа озод карда мешаванд (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 18.07.17 с., №1446).

Роҳбарони мақомоти дахлдори милитсия дар объектҳои махсусан муҳим ва режимӣ аз рӯи тартиби муайяннамудаи Вазири қорҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба вазифа таъин ва аз вазифа озод карда мешаванд.

БОБИ 3. САЛОҲИЯТИ МИЛИТСИЯ

Моддаи 10. Вазифаҳои милитсия

Милитсия вазифадор аст:

1) чиноят ва дигар ҳуқуқвайронкуниҳоро пешгири намояд, сабабу шароитҳоеро, ки ба содир кардани чиноят ва дигар ҳуқуқвайронкуниҳо мусоидат мекунанд, ошкор намуда, барои рафъи онҳо тадбирҳо андешад, бо ҳуқуқвайронкунандагон бо таври инфиродӣ қорҳои пешгириро анҷом диҳад, дар тарбияи ҳуқуқи шахрвандон иштирок намояд;

2) бо мақсади пешгири, муайян ва ошкор намудани чиноят **қорабиниҳои оперативӣ-ҷустуҷӯӣ гузаронад (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25.03.11 с., №689);**

3) тартиботро дар кӯчаю хиёбон, боғу майдонҳо, роҳҳои нақлиёт-гард, вокзалу фурудгоҳ ва дигар ҷойҳои ҷамъиятӣ таъмин намояд;

4) яқҷоя бо дигар мақомоти давлатӣ ва иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ бе-назорати кӯдаконро пешгири кунад;

5) ариза, хабар ва дигар маълумотро дар хусуси чиноят ва ҳуқуқвайронкуниҳо, инчунин дар бораи содиркунандагони онҳо қабул кунад, ба қайд гирад ва қорҳои зарурии қонунӣ андешад;

6) мутобиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон қорҳои фардии пешгирии зӯрварӣ дар оиларо татбиқ намояд (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 19.03.13 с., №941);

7) дар сурати мавҷуд будани асосҳои қонунӣ парвандаҳои чиноятӣ оғоз намояд ё оғоз намудани парвандаи чиноятиро рад намояд, таҳқиқ ва тафтишоти пешакӣ гузаронад, омодагии маводи пешазсудиро дар шакли протоколӣ анҷом диҳад;

8) пешбурди баҳисобгири ва қайди ягонаи чиноятҳо ва шахсони чиноят содирнамударо амалӣ намояд. Тартиби пешбурди баҳисобгири, қайди ягонаи чиноятҳо ва шахсони чиноят содирнамуда аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3.12.09 с., №568);

9) барои ҳифзи шахс ва амволи шохидон, қабридагон ва дигар шахсон, ки ҳаёт, саломатӣ ва моликияти онҳо аз сабаби расонидани ёри ба мақомоти ҳифзи ҳуқуқ дар пешгири ва ошкор намудани чиноятҳо зери хатар аст, тадбирҳо андешад. Дар ҳолатҳои пешбиниамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба таъмини бехатарии шахсони мансабдор ва қорамандони мақомоти ҳокимияти давлатӣ, ҳамчунин аъзои оилаи онҳо тадбирҳо андешад;

10) шахсонро, ки ҷиноят содир карда, аз таҳқиқ, тафтишоти пешакӣ ва суд пинҳон шудаанд, аз иҷрои ҷазои ҷиноятӣ саркашӣ мекунанд, бе ному нишон гум шудаанд, гаравгон гирифта шудаанд ва дигар шахсонро, инчунин амволи дузда ва тасарруфшударо тибқи ҳолатҳои пешбини-намудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷустуҷӯ намоянд;

11) дар доираи салоҳияти худ аз тарафи шахрвандон ва шахсони мансабдор иҷро шудани қарорҳои мақомоти ҳокимияти давлатиро оид ба масъалаҳои ҳифзи тартиботи ҷамъиятӣ ва муборизаи зидди ҷинояткорӣ таъмин намоянд;

12) ҷиҳати рафъи оқибати садамаву фалокатҳо, сӯхтору офатҳои табиӣ ва дигар ҳодисаҳои фавқуллода, наҷот додани одамон ва расонидани ёри ба онҳо, ҳифзи амволи бесоҳиб тадбирҳои фаврӣ андешад, мувофиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар қори таъмини тартиботи ҳуқуқи вазъияти фавқуллода ё ҳолати ҷангӣ дар сурати қорӣ намудани онҳо дар тамоми ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ё маҳалҳои алоҳидаи он, инчунин дар гузаронидани қорабиниҳои карантинӣ дар вақти эпидемия ва эпизоотияҳо иштирок намоянд (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 18.07.17 с., №1446**);

13) ба шахсоне, ки аз ҳуқуқвайронкуниҳо ё фалокату офатҳо зарар дидаанд, инчунин дар ҳолати оқибатӣ ё дигар ҳолатҳое, ки барои ҳаёту саломагии онҳо зараровар аст, ёри таъҷилӣ расонад;

14) беҳатари ҳаракатро дар роҳҳо ба танзим дарорад ва таъмин намоянд, рӯя ва иҷро қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар санадҳои меъриӣ ҳуқуқӣ, меъриҳо, стандарту қоидаҳои марбути ҳаракат дар роҳро дидбонӣ ва назорат кунад, воситаҳои нақлиёти автомобилӣ ва дигар нақлиёти муҳаррикдорро ба қайд ва ба ҳисоб гирад, имтиҳон гирад ва шаҳодатномаҳои ронандагӣ диҳад, азназаргузаронии техникаи давлатии воситаҳои нақлиётро гузаронад ва бо тартиби муқарраршуда дар ҳамроҳии онҳо ширкат варзад, барои тайёр намудани варақаи шаҳодатномаҳои ронандагӣ, нишонаҳои бақайдгирии давлатӣ, маълумотномаҳои бақайдгирӣ ва дигар маводи махсус, ки барои руҳсат дар ҳаракати роҳ зарур аст, ҳамчунин дар қорҳои муқарраркунӣ ва истифодаи воситаҳои техникаи ташкили ҳаракат дар роҳ ҳамчун фармоишгари давлатӣ амал кунад;

15) мувофиқи қонун барои хариду фурӯши **силоҳи** ғайринизомӣ ва хизматӣ ва тирҳои он, барои ниғаҳдорӣ ва гирифта гаштани **силоҳи** ғайринизомӣ ва ё хизматӣ, ҳамлу нақли **силоҳи** номбурда ва тирҳои мансуби он, ворид кардан ба ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ё баровардан аз ҳудуди он, ҳамчунин барои ниғаҳдорӣ ва истифодаи намудҳои ҷудогона ва навҳои **силоҳи** ҷангии дасти оташфишони аз мақомоти қорҳои дохилӣ барои истифодаи муваққатӣ гирифташуда, барои ниғаҳдорӣ ва интиқоли маводи таркандаи таъиноти саноатӣ тавассути нақлиёти автомобилӣ мутобиқи муқаррароти қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷозат диҳад, назорати муомилоти **силоҳи** ғайринизомӣ ва хизмати оташфишонро дар ҳудуди Ҷумҳурии

Тоҷикистон амалӣ гардонад (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 18.07.17 с., №1446**);

16) ҷойҳои ниғаҳдорӣ ва истифодаи **силоҳ**, лавозимоти мансуби он, маводи тарканда ва ҳамчунин объектҳои гардиши онҳоро аз назар гузаронад, ҳангоми маълум гардидани вайронкунии қоидаҳои муқаррарӣ ба шаҳрвандон ва шахси мансабдор барои ислоҳи онҳо пешниҳодот диҳад, маводи номбаршударо бозпас гирад, ғайриқоидагии ин гуна объектҳоро манъ кунад, иҷозатномаи додасударо бекор кунад ва тадбирҳои дигареро, ки қонунгузорӣ пешбинӣ кардааст, амалӣ гардонад;

17) шиносномаҳо, иҷозатномаҳои ворид шуданро ба минтақаҳои сарҳадӣ диҳад, шаҳрвандонро ба қайд гирад ва аз қайд барорад, аз тарафи шаҳрвандон ва шахсони мансабдор риоя шудани қоидаҳои низоми шиносномавиро назорат намояд. **Пас аз ба шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон додани шиносномаҳои умумишаҳрвандӣ, хориҷӣ, аз ҷумла ба ивази шиносномаҳои гумшуда ё мӯҳлати амалашон баохиррасида, ба мақомоти андозаи маҳалли истиқомати шаҳрванд то санаи 15-уми моҳе, ки баъди сегоҳаи ҳисоботи фаро мерасад, ба таври хаттӣ хабар диҳад (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 19.03.13 с., №940)**;

18) дар татбиқи пешбининамудаи қонунгузорӣ оид ба ҳифзи табиат ва бехатарии экологӣ иштирок намояд;

19) ба расмӣ даровардан ва додани ҳуҷҷатҳоро оид ба масъалаҳои шаҳрвандӣ, бақайдгирӣ ва додани иҷозатномаи иқоматро ба шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванд дар доираи салоҳияташ таъмин намояд ва назорат кунад;

20) назорати иҷроӣ қоидаҳои будубоши шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрвандро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ба тариқи транзитӣ ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистонро убур намудаанд ва аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон баромадани онҳо, масъалаҳои шаҳрвандӣ, инчунин додани вазъи ҳуқуқиро ба гурезагон ва шахсоне, ки паноҳгоҳ меҷӯянд, баррасӣ намояд (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3.12.09 с., №568**);

21) амволи шахсони воқеӣ ва ҳуқуқиро дар асоси шартнома муҳофизат намояд;

22) воҳидҳои муҳофизатии ташкилотҳоро бозрасӣ намояд, доир ба ислоҳи камбудҳои дар мустаҳкамкунии техникаи объектҳо ҷойдошта, инчунин оид ба таъмини амнияти моликияти давлатӣ ва моликияти дигар дастур диҳад. Тартиби бозрасӣ намудани воҳидҳои муҳофизатии ташкилотҳоро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян мекунад (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 28.12.2012 с., №930**);

23) таъиноти судҳо, қарорҳои судҳо, прокурорҳо ва муфаттишон, қарорҳои комиссияҳо оид ба ҳуқуқи қўдак дар бораи маҷбуран овардани шахсоне, ки аз ҳозир шудан бо даъвати онҳо саркашӣ мекунанд, инчунин қарорҳои прокурорҳо ва қарорҳои аз ҷониби онҳо тасдиқшудаи муфаттишонро иҷро намояд, ба иҷроӣ суд дар бобати аз биноҳои истиқоматию ғайриистикоматӣ баровардани шаҳрвандон ёри расонад, барои гузаронидани экспертизаи судии равопизишкӣ аз рӯи парванда-

ҳои ҷиноятӣ ва граждони овардани шаҳрвандонро таъмин намояд (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3.12.09 с., №568);

24) дар ҳолатҳои пешбининамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба истехсолоти иҷро қарздор, молу мулки ӯ ё қўдакро кофтуков намояд (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2.01.2018 с., №1481);

25) таъиноти (қарорҳои) судиро (судяро) дар бораи ҳабси маъмури иҷро намояд;

26) дар доираи салоҳияти муқаррарнамудаи қонунгузори истехсоли парвандаҳои оид ба ҳуқуқвайронкуниҳои маъмуриро амалӣ намояд;

27) ноболиғони аз ҷазо озодшуда ва ноболиғонеро, ки нисбат ба онҳо ҳангоми таъини ҷазо қарори шартан татбиқ накардани ҷазо қабул гардидааст, ба қайд гирифта, бо онҳо корҳои тарбиявӣ гузаронад ва рафтори онҳоро назорат кунад (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3.12.09 с., №568);

28) ба рафтори шахсоне, ки нисбат ба онҳо ҳангоми таъини ҷазо қарори шартан татбиқ накардани ҷазо қабул гардидааст, нисбат ба шахсоне, ки аз маҳалли маҳрум сохтан аз озодӣ озод гардида, барои ретсидиви махсусан хавфнок маҳкум шуда буданд, шахсоне, ки барои ҷиноятҳои вазнин ва махсусан вазнин ҷазоро адо кардаанд ва ё ду маротиба ё бештар аз он барои ҳама гуна ҷиноятҳои барқасдона суд шудаанд ё қаблан аз маҳалли маҳрум сохтан аз озодӣ то пурра адо намудани мӯҳлати муқаррарнамудаи суд озод шуда, дар мӯҳлати қисми адонашудаи ҷазо боз қасдан ҷиноят содир кардаанд, инчунин ба фаъолияти шахсоне, ки ҷазоро дар намуди маҳрум сохтан аз озодӣ адо кардаанд, вале рафтори онҳо дар давраи адои ҷазо ё баъди аз ҷазо озод шудан дар бораи ба роҳи ислоҳ нарафтани онҳо ва риоя накардани тартиботи ҳуқуқӣ гувоҳӣ диҳад, назорат барад, дар доираи салоҳияти худ иҷрои ҷазои маъмуриро таъмин намояд (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3.12.09 с., №568);

29) шахсони дастгир ва ҳабсшударо ниғаҳдорӣ, ниғаҳбонӣ ва посбонӣ намояд;

30) то ба ихтиёри мақомоти давлатӣ ва шахсони мансабдори дахлдор додани ҳуҷҷатҳо, ашё ва чизҳои арзишнок, маҳзан ва дигар амволи дарёфтшуда ва ба милитсия супоридашуда, ниғаҳдориҳои онҳоро таъмин намояд, барои баргардонидани онҳо ба соҳибони қонуниашон тадбирҳо андешад;

31) аз рӯи парвандаҳои ҷиноятӣ дар доираи салоҳияти худ экспертиза, инчунин аз рӯи маводи фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ тадқиқоти илмию-техникӣ гузаронад;

32) ба мақомоти тандурустӣ дар қори ошкор намудан ва ба муассисаҳои табобатӣ овардани беморони рӯҳӣ, шахсоне, ки гирифтори майзадагии ашаддӣ, нашъамандӣ, бемориҳои таносулӣ ва мубталои аломати норасоии масунияти бадан (СПИД) мебошанд ва нисбати онҳо асосҳои бо ҳуҷҷатҳо тасдиқшуда мавҷуданд, мусоидат намояд;

33) дар доираи салоҳияти худ дар ҳолатҳои муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ба вакилони халқ, номзадҳо ба ва-

килии халқ, шахсони мансабдори мақомоти ҳокимияти давлатӣ дар иҷрои ғайолияти қонунии онҳо мусоидат намояд.

34) тартиб ва тарзу усулҳои гузаронидани таҳлили хавфҳои коррупсия дар мақомоти қорҳои дохилро муайян ва дар амал татбиқ намояд (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 18.07.17 с., №1446);

35) иҷрои вазифаҳои дигаре, ки қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ба зиммаи милитсия гузоштааст (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 28.12.13 с., №1040);

Чалб намудани милитсия ба иҷрои вазифаҳое, ки Қонуни мазкур ва дигар қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба зиммааш вогузор нанамудаанд, манъ аст. Ҳеч кас, ба истиснои мақомот ва шахсони мансабдоре, ки мувофиқи қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон мустақиман ваколатдор қарда шудаанд, ба ғайолияти милитсия ҳуқуқи даҳолат қарданро надорад.

Моддаи 11. Ҳуқуқҳои милитсия

Милитсия барои иҷрои вазифаҳои ба зиммааш гузошташуда ҳуқуқ дорад:

1) аз шаҳрвандон ва шахсони мансабдор риоя намудани тартиботи ҷамъиятӣ, қатъ қардани ҳуқуқвайронкунӣ ва қирдорҳоеро, ки ба амалӣ гардонидани ваколатҳои милитсия мамониат мекунанд, талаб намояд ва дар сурати иҷро нақардани ин талабот аз чораҳои маҷбурии пешбининамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон истифода барад;

2) хангоми гумонбар шудан ба содир намудани ҷиноят ё ҳуқуқвайронкунии маъмури ҳуҷҷатҳоеро, ки шахсияти шаҳрвандонро тасдиқ мекунанд, санҷад ва инчунин дигар ҳуҷҷатҳои барои риояи қоидаҳо, ки назорати онҳо ба зиммаи милитсия вогузор гардидааст, талаб намояд;

3) шахсонро, ки ба ҳуқуқвайронкунии маъмури роҳ додаанд, оварад ва нисбати онҳо ҳуҷҷатҳои лозимӣ тартиб дода, тадбирҳои пешбининамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистонро амалӣ намояд;

4) дар ҳолатҳои дар қонун пешбинишуда ҷазои маъмури муқаррар намояд ё ҳуҷҷатҳоро дар бораи ҳуқуқвайронкунии маъмури барои баррасӣ ба суд, комиссияҳои назди мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ супорад;

5) оид ба назорати шахсони ноболиғе, ки аз маҳалли маҳрум гардонидан аз озодӣ шартан озод шудаанд ва инчунин маҳкумшудагоне, ки нисбати онҳо иҷрои ҳуқуқи маҳрум намудан аз озодӣ ба таъхир монда шудааст, мувофиқи нишондоди қонун бо мақомоти дахлдор чора андешад;

6) шахсони ба синни ҳаҷдаҳсола нарасидаро, ки амалҳои хатарноки ҷамъиятӣ содир қардаанд, дастгир намуда, агар ҷудо нигоҳ доштани онҳо зарур бошад ва инчунин ноболиғонро, ки бесаробон мондаанд ба муассисаҳои махсуси таълимӣ тарбияви фиристода мешаванд, дар муассисаҳои қабулу тақсими ноболиғон нигоҳ дорад;

7) хизматчиёни ҳарбиеро, ки дар содир қардани ҷиноят гумонбар шудаанд, дастгир намуда, нисбати онҳо парвандаи **ҷиноятӣ оғоз намояд**,

ҳаракатҳои таъхирнопазири тафтишотӣ гузаронад ва бо тартиб ва дар муҳлати муқаррарнамудаи қонун ба тобеъияти тафтишотӣ супорад ва инчунин хизматчиёни ҳарбиро, ки ба ҳуқуқвайронкунии маъмури роҳ додаанд, то ба дасти патрулҳои ҳарбӣ, комендантҳои ҳарбӣ, командирони қисмҳои ҳарбӣ ё комиссарони ҳарбӣ супорида шуданашон боздошт намояд (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 18.07.17 с., №1446**);

8) шахсонеро, ки дар содир кардани ҷиноят гумонбар шудаанд ва инчунин шахсонеро, ки нисбати онҳо ҳаёс ҳамчун ҷораи пешгирии муайян шудааст, боздошт намояд ва дар ҳаёс нигоҳ дорад;

9) шаҳрвандон ва шахсони мансабдорро аз рӯи парванда ва маводе, ки дар истеҳсолоташ мебошад (ба таври шифоҳӣ ва ё хаттӣ) ба милитсия даъват кунад;

10) шахсонеро, ки дар содир намудани ҷиноят ё ҳуқуқвайронкунии маъмури гумонбар шудаанд, барои муайян кардани мастиашон аз истеъмоли машрубот ё маводи воситаҳои нашъаовар, маводи психотропӣ ва дигар маводи мадхушкунанда барои муоина ба муассисаҳои тиббӣ фиридад ё оварда расонад, ба шарт, ки натиҷаҳои муоина барои тасдиқ ё инкор кардани далели ҳуқуқвайронкунии ё баррасии парванда дар бораи ҳуқуқвайронкунии зарур бошанд;

11) шахсонеро, ки дар ҷойҳои ҷамъиятӣ дар ҳолати мастӣ қарор доранд ва намуди зоҳирии онҳо шаъни инсон ва ахлоқи ҷомеаро таҳрир месозад ва агар онҳо қобилияти мустақилона роҳ рафтан надушта бошанд ё метавонанд ба атрофиён ё ҳудашон зарар расонанд, нисбати шахсони дар манзилҳои худ буда - дар асоси аризаи шифоҳӣ ё хаттӣ истиқоматкунандагони он ҷо, агар тахмин равад, ки рафтори шахсони мазкур ба ҳаёт, саломатӣ ва моликият таҳдиди хатар мекунад, ба муассисаҳои тиббӣ ё қисми навабатдори милитсия расонад ва то хушёр шуданашон нигоҳ дорад;

12) шахсони воқеӣ, ҳуқуқӣ, предмет ва далелҳои мувофиқи қонунгузори ба ҳисоб гирад ва маълумоти ин баҳисобгириро истифода барад;

13) шаҳрвандонро аз номатлуб будани рафтори ғайриқонуниашон ба таври расмӣ қаблан огоҳ кунад ва онҳоро ба қайд гирад;

14) дар ҳолатҳои пешбининамудаи қонунгузори бақайдгирии, аксардорӣ, сабти овоз, наворбардории кино ва видео, қайди дактилоскопии шахсони дар содир намудани ҷиноят гумонбар ё барои овозагардӣ ва гадоӣ дастгиршуда, ҳаёсшудагон, шахсони дар асоси қарори суд ба ҳаёси маъмури гирифташуда ва инчунин шахсонеро, ки дар содир намудани ҳуқуқвайронкунии маъмури гумонбар мешаванд ва муқаррар намудани шахсияташон имконнопазир аст, анҷом диҳад;

15) бо мақсади пешгирии ва ошкор намудани ҷиноятҳо, кофтукови ҷинояткорони пинҳоншуда бо риояи талаботи қонунгузори **ҷорабиниҳои оперативӣ-ҷустуҷӯӣ гузаронад**, маълумотҳои, аз ҷумла бо истифода аз воситаҳои техникӣ дастрасшударо истифода барад (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25.03.11 с., №689**);

16) бо мақсади таъмини тартиботи чамъиятӣ, амнияти чамъиятӣ, муҳофизати ҳаёт ва саломатии шаҳрвандон, инчунин барои иҷрои баъзе амалиёти тафтишотӣ, ҳуқуқи даромадани шаҳрвандонро ба минтақаҳои алоҳидаи маҳал ва иншоот муваққатан маҳдуд ё манъ кунад, ҳангоми зарурат, ҳаракати нақлиёт ва равуои пиёдагардонро дар кӯчаҳо, роҳҳо ва гузаргоҳҳои роҳи оҳан маҳдуд ё манъ намояд;

17) барои таъкиб ва дастгир намудани шахси гурезаи маҳкумшуда, шахсони ба ҳабс гирифташуда, кофтукови шахсони ҷинояткор ва шахсоне, ки дар содир кардани ҷиноят гумонбар шудаанд, барои пешгирии бетартибҳои оммавӣ, вайронкуниҳои тартиботи чамъиятӣ ва дигар ҳолатҳои ғавқуллода, ки ба бехатарии чамъиятӣ таҳдид менамоянд, минтақа ва маҳалҳо, иморату иншоотҳои алоҳидаро ихота намояд ё бандад, инчунин бо ин мақсад нақлиёти мавҷударо тафтиш кунад;

18) ҳангоми пешгирии бевоситаи ҷиноят, таъкиби шахси дар содир намудани ҷиноят гумонбар ва вазъиятҳои ғавқуллодаи ба бехатарии чамъиятӣ таҳдидкунанда ба ҳонаҳои истиқоматӣ, ҳудуд ва бинои корхона, муассиса, ташкилот, китъаҳои замини шахсони алоҳида (ба истиснои намояндагии дипломатӣ, муассисаи консулгарӣ ва намояндагии ташкилотҳои байналмилалӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аккредитатсияшуда) дохил шавад ва чорабиниҳои оперативӣ-тафтишотӣ гузаронад. Бо тартиби муқарраргардидаи қонун дар муддати 24 соат дар бораи ворид шудан ба манзил, биноҳои корхона, муассиса, ташкилот, китъаи замини шахсони алоҳида бидуни иҷозати соҳибони онҳо ба прокурор хабар диҳад;

19) ҳангоми мавҷуд будани маводи боэътимод оид ба ҷинояти содиршуда дар соҳаи фаъолияти молиявӣ (бонкӣ ва ҳазинадорӣ бучетӣ тибқи тартиби қонунгузорӣ вобаста ба фаъолияти мазкур), хочагидорӣ, соҳибкорӣ ва савдо бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорӣ ба биноҳои корхонаҳо, муассисаҳо ва ташкилотҳо, сарфи назар аз тобеият ва шакли моликият (ба ғайр аз намояндагии дипломатии хоричӣ, намояндагии консулгарӣ ва ташкилотҳои байналмилалӣ, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аккредитатсия доранд), ворид шавад; бо иштироки соҳиби моликият ё намояндаи ваколатдори ӯ азназаргузаронии биноҳои истехсолӣ, савдо ва дигар биноҳои хизматӣ, воситаҳои нақлиёт, чойҳои ниғаҳдорӣ ва истифодаи моликиятро анҷом дода, дар доираи салоҳияташ бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорӣ ҳуҷжатҳои заруриро тартиб диҳад;

20) аз шаҳрвандон ва шахсони мансабдор ҳуҷжатҳои дорои аломатҳои сохтакорӣ, инчунин мол, мавод ва моддаҳои дар муомилоти шаҳрвандӣ манъбуда ва моликияти бесоҳибро бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорӣ гирад, нигоҳ дорад ва аз рӯи тартиби муқарраршуда мансубияти минбаъдаи онҳоро ҳаллу фасл кунад;

21) ҳангоми мавҷуд будани маводи боэътимод тибқи тартиби муқарраркардаи қонунгузорӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон азназаргузаронии

шахсӣ, бори дастӣ ва бағочи мусофирони ҳавопаймоҳои ғайринизомӣ ва харбино анҷом диҳад;

22) санадхоро оид ба масъалаҳои шахрвандӣ, иқомати муваққатӣ ва доимии шахрвандони хоричӣ **ва шахсони бешахрванд**, дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба расмӣ дароварда, аз тарафи онҳо риоя шудани мӯҳлат ва ҷои муқарраргардидаи истиқоматро тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон назорат кунад. **Барои муваққатан нигоҳ доштани шахрвандони хоричӣ ва шахсони бешахрванд, ки қоидаҳои будубоширо дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон вайрон намудаанд ва барои иқомати муваққатии шахсоне, ки паноҳгоҳ меҷӯянд, марказҳо таъсис диҳад (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26.12.11 с., №770) (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 18.07.17 с., №1446);**

23) ба қорхонаю муассиса ва ташкилотҳо, сарфи назар аз шакли моликият барои харидорӣ, нигоҳдорӣ, интиқоли силоҳи оташфишон, тир, маводи тарқанда, захрнок, моддаҳои саҳттаъсири кимиёвӣ ва масолеҳи дигар аз рӯи номгӯи муайяннамудаи қонунгузориҳои ҷумҳурии тоҷикистон ва ба шахрвандон бошад, барои харидорӣ, нигоҳдорӣ, гирифта гаштани тирӯ силоҳи оташфишон тибқи қонунгузориҳои иҷозат диҳад ва инчунин иҷозатро бекор карда аз қорхонаҳо, сарфи назар аз шакли моликият ва аз шахрвандон тирӯ силоҳро хангоми вайрон кардани қоидаҳои нигоҳдорӣ, истифодаи онҳо ва инчунин дар дигар ҳолатҳои пешбининамудаи қонун пас гирад, барои фаъолият оид ба фуруши **силоҳи ғайринизомӣ** ва хизмати, қисмҳо ва лавозимоти он иҷозатнома, барои қушодани қорхонаҳои таъмири силоҳ, тарфгарӣ, мӯҳризанию зарробӣ, мағозаҳои **силоҳфурушӣ** ва тир, стендҳои тирандозӣ иҷозат диҳад;

24) истифодаи воситаҳои нақлиёти бар асари нуқсонҳои техникӣ ба бехатарии ҳаракати роҳ таҳдидкунандаро манъ кунад, воситаҳои нақлиётро боздорад, ҳуччатхоро оид ба ҳуқуқи истифода ва рондани онҳо, ҳамчунин ҳуччатҳои мансуби воситаи нақлиёт ва борро бо иштироки ронанда ва ё шахси роҳбалади бор аз назар гузаронад, воситаҳои нақлиётро хангоми шубҳаовар будани истифодаи ғайриқонунии онҳо тафтиш намояд, шахсонро, ки маст буданашон аниқ аст, ҳамчунин онҳоеро, ки барои идораю истифода кардани воситаҳои нақлиёт ҳуччат надоранд, аз идорақунии воситаҳои нақлиёт маҳрум созад, воситаҳои нақлиёти дар кофтӯков бударо боздорад, қорҳои таъмиру сохтмон ва дигар қорхоро дар қўчаву роҳҳо, агар талаботи таъмини бехатарии ҷамъияти риоя карда нашавад, маҳдуд ва манъ кунад;

25) хангоми иҷрои вазифаҳои хизмати аз ҳама намуди нақлиёти ҷамъиятии шахрӣ, наздишахрӣ ва маҳаллӣ (ба истиснои таксӣ) ройгон истифода барад. Қормандони қузью томҳои милитсияи нақлиёт барои сафари хизматӣ қардан дар қатораҳо ва ҳавопаймоҳо дар доираи минтақаҳои хизматрасониашон ҳуқуқи истифодаи ройгон доранд;

26) дар ҳолатҳои таъхирнопазир хангоми иҷрои вазифаҳои хизматӣ аз воситаҳои нақлиёте, ки ба қорхонаҳо, сарфи назар аз шакли моликият, ё шахрвандон тааллуқ доранд (ғайр аз воситаҳои нақлиёти

намояндагиҳои дипломатӣ, консулхонаҳо ва дигар намояндагиҳои давлатҳои хориҷӣ, ташкилотҳои байналмилалӣ) бемамоният истифода намояд. Бо талаби соҳибони воситаҳои нақлиёт товони зиёни моддӣ расонидашуда тибқи қонунгузори Чумхурии Тоҷикистон ба онҳо пурра гардонида мешавад;

27) бо мақсади иҷрои вазифаҳои хизматӣ аз воситаҳои алоқаи корхонаҳо, сарфи назар аз шакли моликиятшон, дар ҳолатҳои таъҷилий бошад, аз воситаҳои алоқаи шахрвандон бемамоният истифода намояд;

28) ба мақомоти дахлдори давлатӣ, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ ё шахсонӣ мансабдор барои андешидани тадбирҳои ҳатмии бартаарафсозии сабаб ва шароитҳои, ки ба содир намудани ҷиноят ва дигар ҳуқуқвайронкуниҳои мусоидат мекунад, бо зикри мӯҳлати пешниҳоди маълумот оид ба чораҳои андешидашаванда пешниҳодот ирсол намояд; дар сурати сари вақт иҷро накардани талаби пешниҳодот масъалаи ба ҷавобгарӣ кашидани шахсонӣ масъулро тибқи қонунгузорӣ ба маълумоти мақомоти болоӣ расонад;

29) бо мақсади пешгирии ҷиноятҳо ва дигар ҳуқуқвайронкуниҳои муқаррар намудани ҳолатҳои ҷиноят ва шахсонӣ онро содирнамуда, дар кофтукови ҷинояткорони пинҳонгардида, шахсонӣ бе ному нишон гумшуда аз воситаҳои ахбори омма ва алоқа ба таври ройгон истифода барад;

30) шахрвандонеро, ки ба милитсия дар иҷрои вазифаҳои кӯмак расонидаанд, ҳавасманд гардонад, таъин гардидани мукофотро барои кӯмак кардан дар ошкор намудани ҷиноятҳо ва дастгир кардани шахсонӣ, ки онҳоро содир намудаанд, эълон кунад ва онро ба шахрвандон супорад;

31) шахсонӣ боздоштгардидаро то муайян намудани шахсияти онҳо бо иҷозати прокурор, лекин на зиёда аз як моҳ, дар муассисаи қабулу тахвили Вазорати қорҳои дохилии Чумхурии Тоҷикистон нигоҳ дорад. Дар ҳолатҳои истисноӣ ин мӯҳлат метавонад аз ҷониби прокурор тамдид карда шавад, лекин на зиёда аз ду моҳ. Дар ҳолати ғавран гирифта натавонистани иҷозати прокурор, масъалаи додани иҷозат бояд дар мӯҳлати муқаррарнамудаи қонун ҳал карда шавад;

Корманди милитсия ҳуқуқ дорад **силоҳи** табелӣ ва воситаҳои маҳсууро баъд аз гузаштани тайёрии дахлдор бо худ нигоҳ дорад, гирифта гардад ва истифода барад.

Барои таъмини амнияти шахсӣ корманди милитсия метавонад аз **силоҳи** табелӣ, тоскулоҳ, сипар, нимтанаҳои зирехдор ва дигар воситаҳои муҳофизати инфиродӣ истифода намояд.

Моддаи 12. Фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯии милитсия

Воҳидҳои **оперативии** милитсияи фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯиро мувофиқи Қонуни Чумхурии Тоҷикистон «Дар бораи фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ» анҷом медиҳанд (**Қонуни Чумхурии Тоҷикистон аз 25.03.11 с., №689**).

БОБИ 7¹. ҲАМКОРИИ БАЙНАЛМИЛАЛӢ

Моддаи 34¹. Ҳамкории байналмилалӣ

Милитсия мувофиқи меъёрҳо ва принципҳои ҳуқуқи байналмилалӣ дар масъалаҳои мубориза ба муқобили ҷинояткорӣ бо давлатҳои хориҷӣ ва мақомоти салоҳиятдори онҳо, инчунин бо ташкилотҳои байналмилалие, ки бо ҷинояткорӣ мубориза мебаранд, ҳамкорӣ мекунад.

Милитсия ҳамкории худро бо мақомоти дигар давлатҳои хориҷӣ таваассути намояндагии мақомоти қорҳои дохилӣ дар хориҷа, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тибқи шартномаҳои байналмилалӣи эътирофнамудаи Тоҷикистон таъсис дода мешаванд, амалӣ менамояд (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3.12.09 с., №568**).

Моддаи 37. Аз эътибор соқит донишани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи милиса»

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2 майи соли 1992 «Дар бораи милиса» (Ахбори Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, с. 1992, № 12, м. 208; с. 1993 № 9-10, м. 139; Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, с. 1997, № 23-24, м. 333; с. 1998, № 10 м. 129; с. 2001, № 4, м. 164; с. 2002, № 4 қ.1, м.233; с. 2003, № 4, м. 145; № 12, мод. 688) аз эътибор соқит доништа шавад.

Моддаи 38. Тартиби мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур

Қонуни мазкур пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.

Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

Э. Раҳмонов

**ш. Душанбе, 17 майи соли 2004,
№ 41**

2.9.

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Гвардияи Миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон» аз 15 июли соли 2004 таҳти № 50

Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, соли 2004, №7, мод. 457;
соли 2009, №7-8, мод.494; соли 2011, №12, мод.836; соли 2012, №12 қ1,
мод.1010; соли 2014, №7 қ.1, мод.399

Иқтибос

Қонуни мазкур асосҳои ҳуқуқии таъсисёбӣ, вазифа ва принципҳои фаъолияти Гвардияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистонро муайян менамояд.

Моддаи 1. Гвардияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Гвардияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон воҳиди мустақили ҳарбии таъиноти махсус ва бевосита тобеи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон – Сарфармондеҳи Олии Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон буда, вазифаҳои хизматӣ ва ҳарбиеро иҷро менамояд, ки ҳамин Қонун муқаррар намудааст.

Гвардияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар замони чанг захираи ҳарбии зудамали Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон – Сарфармондеҳи Олии Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон буда, зимни иҷрои вазифаҳои ба зиммааш гузошташуда дар муҳофизати истиқлолият ва тамомияти арзии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз таҷовуз дар ҳаёти Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон амал мекунад.

Моддаи 2. Қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи Гвардияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи Гвардияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Конститутсияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз ҳамин Қонун, дигар санадҳои меъерии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон онҳоро эътироф намудааст, иборат мебошад.

Моддаи 3. Принципҳои фаъолияти Гвардияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Фаъолияти Гвардияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба принципҳои зерин асос меёбад:

- волоияти қонун (қонуният);
- садоқат ба Ватан, халқи Тоҷикистон ва Президент;
- башардӯстӣ;
- муқаддасии масъулияти шаҳрвандӣ барои ҳифзи Ватан, ҳимояи манфиати давлат, тамомияти арзӣ, таҳкими истиқлолият, амният ва иқтисоди муқаддасии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- эҳтироми ҳуқуқ ва озодиҳои инсон ва шаҳрванд;
- омодагии доимии ҷангӣ ва сафарбарӣ;
- идоракунии мутамарказ;
- яккасардорӣ;
- риояи интизоми ҳарбӣ;
- нигоҳдории сирри давлатӣ.

Моддаи 7. Вазифаҳои асосӣ ва ҳуқуқҳои Гвардияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Гвардияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон вазифаҳои асосии зайлро амалӣ менамояд:

- амалӣ намудани **чорабиниҳои ҳимоявӣ, низомӣ, оперативӣ-ҷустуҷӯӣ, техникӣ ва дигар чораҳо барои таъмини амнияти объектҳои тахти ҳимояи давлатӣ қарордошта, ҳифз ва мудоғибаи объектҳои ҳимояшаванда, инчунин биноҳо, иншоот ва ҳудуди (қитъаҳои замин) ҳамшафати онҳо ва акваторияҳо, ки номгӯи онҳоро Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон – Сарфармондеҳи Олии Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 5.08.09 с., № 539);**

- дар якҷоягӣ бо **Вазорати қорҳои дохилӣ ва Кумитаи давлатии амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон** таъмин намудани муҳофизат ва амнияти ҷойҳои баргузоршавии вохӯриҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва роҳбарони давлату ҳукуматҳои хориҷӣ ва ташкилотҳои байналмилалӣ дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- иҷрои вазифаҳои алоҳида оид ба ҳимояи истиқлолият ва тамомияти арзии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз тачовуз;

- **ҳифзи намунаҳои Парчами давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Нишони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 5.08.09 с., № 539);**

- тибқи супоришҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон иштирок намудан дар чорабиниҳои вобаста ба мубориза бар зидди терроризм **тахрибкорӣ**, мудоғибаи граждани ва ҳудудии Ҷумҳурии Тоҷикистон, баргараф намудани оқибатҳои офатҳои табиӣ, фалокатҳо ва садамаҳо (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 28.12.2012 с., №916**);

- мувофиқи супоришҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон иштирок намудан дар маросимҳои қабул ва гусели сардорони давлату ҳукуматҳои хориҷӣ ва ташкилотҳои байналмилалӣ;

- мутобиқи супоришҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мусоидат намудан ба мақомоти ҳифзи ҳуқуқ дар таъмини **тартибот ва амнияти ҷамъиятӣ (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 28.12.2012 с., №916);**

- иҷрои вазифаҳои дигаре, ки санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Қонуни мазкур ва Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар назди Гвардияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон гузоштаанд.

Гвардияи миллии барои амалӣ намудани вазифаҳои ба зиммаш гузошташуда ҳуқуқ дорад:

- хуччатҳои тасдиқунандаи шахсият, худи шахс, ашёи бо худдоштаи шахсонеро, ки ба объектҳои химояшаванда пиёда (савора) мебароянд ва аз онҳо пиёда (савора) мебароянд, воситаҳои нақлиёт ва ашёи дар нақлиётбударо, аз ҷумла бо истифодаи воситаҳои техникаи тафтиш намоянд;

- шахсонеро, ки дар содир кардани ҷиноят гумонбар доништа шудаанд ва ё дар худуди ё наздикии объектҳои химояшаванда ҷиноят содир кардаанд, боздошт намуда, ба мақомоти амнияти миллий ё қорҳои дохилий оварда расонад;

- шахсонеро, ки ба объектҳои химояшаванда ғайриқонуний дохил шудаанд ё худ кӯшиши ба онҳо дохил шуданро кардаанд ва ё ба амру дастурҳо ва талаботи қонунии қормандони Гвардияи миллий итот накардаанд, ба мақомоти амнияти миллий ё қорҳои дохилий оварда расонад;

- дар доираи вақолатҳои худ фаъолияти алоқаи махсусро ба роҳ монанд;

- дар ҳолатҳои зарурӣ ва бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори **Ҷумҳурии Тоҷикистон** қувваи ҷисмонӣ, воситаҳои махсус ва силоҳро *истифода барад* (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 28.12.2012 с., №916) (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26.07.14 с., № 1102);

- ба мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ва дигар сохторҳои даллатии ғайридавлатӣ, сарфи назар аз шакли ташкилию ҳуқуқӣ, дар бораи бартараф кардани сабаб ва шароитҳое, ки амнияти объектҳои химояшавандаро зери хатар мегузоранд, пешниҳодҳои иҷроияшон ҳатмиро ирсол намоянд (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 5.08.09 с., № 539).

Муқаррароти дигар оид ба таъинот, вазифаҳо ва фаъолияти Гвардияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон тибқи Низомномаи Гвардияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки онро Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ мекунад, муайян карда мешавад.

Қалб намудани Гвардияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон баҳри иҷрои вазифаҳое, ки ба таъиноти хоси он вобастагӣ надоранд, танҳо аз ҷониби Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон сурат мегирад.

Моддаи 8. Роҳбарии Гвардияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон – Сарфармондеҳи Олии Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон роҳбарии умумии Гвардияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистонро ташкил мекунад ва ба амал мебарорад.

Роҳбарии мустақими Гвардияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистонро Фармондеҳи Гвардияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба амал мебарорад.

Мақоми асосии идоракунии фаврии Гвардияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон Сарситоди Гвардияи миллий буда, ба он сардори Сарситод – Муовини аввали Фармондеҳи Гвардияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон роҳбарӣ менамоянд. Сардори Сарситоди Гвардияи миллий дар набудани Фармондеҳи Гвардияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон вазифаҳои ӯро иҷро менамоянд.

Моддаи 19. Дар бораи аз эътибор соқит дониستاني Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Гвардияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон»

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 4 ноябри соли 1995 «Дар бораи Гвардияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон» (Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, соли 1995, №23-24, моддаи 364; соли 2000, №11, моддаҳои 517, 547) аз эътибор соқит доништа шавад.

Моддаи 20. Тартиби мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур

Қонуни мазкур пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.

Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

Э.Раҳмонов

**ш. Душанбе, 15 июли соли 2004,
№ 50**

2.10.

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи мубориза бар зидди коррупсия» аз 25 июли соли 2005 таҳти № 100

Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон соли 2005, №7, мод. 402;
соли 2007, №7, мод. 660; соли 2008, №10, мод.800; соли 2011, №12, мод.837;
соли 2014, №3, мод.148, соли 2017, №1-2, мод.8, мод.9; №5 қ1, мод.297

Иқтибос

Ҳамин Қонун ба ҳифзи ҳукуку озодиҳои инсон ва шаҳрванд, манфиатҳои ҷамъият, таъмини амнияти миллӣ, фаъолияти мӯтадили мақомоти ҳокимияти давлатӣ, покнатинӣ ва беғаразӣ дар хизмати давлатӣ равона гардида, асосҳои ташкилию ҳукукии пешгирӣ, ошкоркунӣ, кушодан ва барҳам додани оқибатҳои ҳукуқвайронкуниҳои ба коррупсия алоқаманд ва ба ҷавобгарӣ кашидани шахсро муқаррар карда, навъҳои ҳукуқвайронкуниҳои ба коррупсия алоқаманд ва ҷораҳои ҷавобгариро барои онҳо муайян менамояд.

БОБИ 1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддан 1 . Мафҳумҳои асосӣ

Дар Қонуни мазкур мафҳумҳои асосии зерин истифода мешаванд:

- коррупсия – кирдоре (ҳаракат ё беҳаракатие), ки шахсони ба иҷрои вазифаҳои давлатӣ ваколатдор ё шахсони ба онҳо баробаркардашуда бо истифода аз мақоми худ ва имкониятҳои он барои ба манфиати худ ё шахсони дигар ғайриқонунӣ ба даст овардани неъматҳои моддию ғайримоддӣ, бартарият ва имтиёзҳои дигар содир менамоянд, инчунин ба ин шахсон ваъда додан, таклиф ё пешкаш намудани ин гуна неъмату бартарият ва имтиёзҳои дигар бо мақсади моилкунӣ ё кадр кардани онҳо барои содир намудани чунин кирдорҳо (ҳаракат ё беҳаракатӣ) ба манфиати шахсони воқеӣ ё ҳуқуқӣ (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26.12.11 с., №772**);

- муқовимат ба коррупсия – фаъолияти мақомоти ҳокимияти давлатӣ, мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ва мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот, ниҳодҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ, ташкилотҳо, новобаста аз шакли моликият, дар доираи ваколатҳо ва вазифаҳои худ, инчунин шахсони воқеӣ дар самти пешгирии коррупсия, аз ҷумла оид ба ошкор ва бартарафсозии омилҳои бавучудоварандаи коррупсия (пешгирии коррупсия), дар самти ошкор кардан, кушодан, рафъ намудан ва тафтиши ҳукуқвайронкуниҳои коррупсионӣ (мубориза бо коррупсия), оид ба кам ва бартараф намудани оқибатҳои ҳукуқвайронкуниҳои коррупсионӣ, дар самти мусоидат дар пешгирӣ, ошкор кардан, кушодан, рафъ намудан ва

тафтиши ҳуқуқвайронкуниҳои коррупсионӣ (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 14.03.14 с., №1073**) (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 24.02.17 с., №1386**)

- *истифодаи мақом ё имкониятҳои он* – истифодаи якдафъагӣ, тақрорӣ ё мунтазами ваколатҳои хизматӣ ва суиистифодаи мансаб, инчунин барқарор намудани алоқаҳои устувори як ё якчанд шахсони ба иҷрои вазифаҳои давлатӣ ваколатдор ё ба онҳо баробар кардашуда бо шахсон ё гурӯҳҳои алоҳида бо мақсадҳои дар **сархати яқум** ҳамин модда номбаршуда, ки ба манфиатҳои давлат ва ҷамъият таҳдид мекунанд (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 24.02.17 с., №1385**);

- *ҳуқуқвайронкуниҳои бо коррупсия алоқаманд* – ҳуқуқвайронкуниҳои бо ҳамин Қонун ва дигар қонунҳои пешбинишудае, ки барои коррупсия шароит ба вуҷуд меоваранд, ҳуқуқвайронкуниҳои маъмурии бо коррупсия алоқаманд, ҳамчунин ҷиноятҳои хусусияти коррупсионидоштае мебошанд, ки боиси ҷавобгарии бо қонун муқарраршудаи интизомӣ, маъмурӣ, ҳуқуқии граждани ва ҷиноӣ мегарданд;

- субъектҳои ҳуқуқвайронкуниҳои бо коррупсия алоқаманд – шахси таъин ё интихобшуда, ки ба таври доимӣ, муваққатӣ ё бо ваколати махсус вазифаи намояндаи ҳокимияти давлатиро амалӣ менамояд, яъне бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дорои ваколатҳои амрдиҳӣ ба шахсоне мебошад, ки дар тобеияти хизматии ӯ қарор надоранд, инчунин шахсе, ки вазифаҳои ташкилию амрдиҳӣ, маъмурию хоҷагидориро дар мақомоти ҳокимияти давлатӣ, муассисаҳои давлатӣ, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот, ҳамчунин дар субъектҳои хоҷагидори давлатӣ ва дигар субъектҳои хоҷагидор, ки дар онҳо ҳиссаи давлат на кам аз нисфро ташкил медиҳад, ба таври музднок ё бемузд иҷро менамояд (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 24.02.17 с., №1386**);

- шахсони ба субъектҳои ҳуқуқвайронкуниҳои бо коррупсия алоқаманд баробаркардашуда – шахсони мансабдори давлатҳои хориҷӣ ва ташкилотҳои байналмилалӣ, ки бо мақомоти давлатӣ, шахсони мансабдор, шахсони воқеӣ ва ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муносибатдоранд (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26.12.11 с., №772**) (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 24.02.17 с., №1386**);

- *вазифаҳои давлатӣ* – вазифаҳое, ки Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон онҳоро ба ваколатҳои давлат, мақомоти он ва шахсоне, ки мансабҳои давлатиро ишғол менамоянд, мансуб донистаанд (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 24.02.17 с., №1385**);

- *ҳешиовандони наздик* – зан (шавҳар), фарзандон, падару модар, бародарон, хоҳарон, инчунин падару модар, бародарон, хоҳарон ва фарзандони зан (шавҳар), қудоҳо, келинҳо, домодҳо, ҷиянҳо, ҳамчунин дигар шахсоне, ки бо шахси ба иҷрои вазифаҳои давлатӣ ваколатдор ё шахси ба он баробар кардашуда якҷоя зиндагӣ карда, хоҷагии умумӣ мебаранд (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 24.02.17 с., №1386**).

Моддаи 2. Қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи мубориза бар зидди коррупсия

Қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи мубориза бар зидди коррупсия ба Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз ҳамин Қонун, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон онҳоро эътироф намудааст, иборат мебошад (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 24.02.17 с., №1385**).

Моддаи 3. Доираи амали Қонуни мазкур

1. Қонуни мазкур дар тамоми ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон нисбати ҳамаи шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ амал мекунад.

2. Қонуни мазкур берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон нисбати шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон ва шахсони ҳуқуқие, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон сабти ном гардидаанд, амал мекунад, агар дар санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон онҳоро эътироф кардааст, тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад.

3. Ҳамин Қонун нисбати шахсони мансабдори давлатҳои хориҷӣ ва ташкилотҳои байналмилалӣ, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолият мекунанд, ё бо шахсони мансабдор, мақомоти давлатӣ, шахсони воқеӣ ва ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон муносибат доранд, амал мекунад.

4. Мамолиятҳои дохил шудан ба хизмати давлатӣ, маҳдудиятҳо, ӯҳдадорӣҳо, инчунин ҳуқуқвайронкунонҳои маъмурии бо ин Қонун барои шахсони ба иҷрои вазифаҳои давлатӣ ваколатдор пешбинишуда дар ҳолатҳои муқаррарнамудаи ҳамин Қонун ба шахсоне, ки ба онҳо баробар карда шудаанд, татбиқ мегарданд.

5. Муқаррароти Қонуни мазкур оид ба маъни хизмати яқҷояи ҳешовандони наздики **дар сархати қоруми қисми якуми моддаи 9, маҳдудиятҳои дар сархатҳои яқум, дуҷум, сеҷум, шашҷум, ҳафтҷум ва нуҳҷуми қисми 1 моддаи 10, ҳуқуқвайронкунонҳои дар сархатҳои панҷҷум, шашҷум ва нуҳҷуми қисми 1 моддаи 11, сархатҳои ҳафтҷум, дувоздахҷум ва қордахҷуми қисми 1 моддаи 12** ҳамин Қонун пешбинишуда нисбати шахсони мансабдори ташкилотҳои ба моликияти инфиродӣ ва оилавии шаҳрвандон таъсисгардида татбиқ намегарданд.

6. Нисбати шахсони мансабдори ташкилотҳои соҳаи кооператсияи матлубот, иттиҳодияҳо (ассотсиатсияҳо), қорхонаҳои иҷоравӣ, кооперативҳои истехсолӣ, хоҷагиҳои деҳқонӣ (фермерӣ), ширкату ҷамъиятҳои хоҷагидорӣ, фондҳо, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, дигар ташкилотҳои ба моликияти дастаҷамъии ғайриоилавӣ асосёфта, ки дар онҳо роҳбари ташкилот молик, муассис ё сармуягузори асосӣ намебошад **Қонуни мазкур ба истиснои муқаррароти сархатҳои яқум, дуҷум ва сеҷуми қисми 1 моддаи 10** татбиқ мегардад (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 24.02.17 с., №1385**).

Моддаи 4 . Принципҳои асосии мубориза бар зидди коррупсия

Мубориза бар зидди коррупсия, бо ба вучуд овардани шароити покнатӣ барои шахсоне, ки дар **сархати чоруми** моддаи 1 ҳамин Қонун номбар шудаанд, дар асоси принципҳои зерин ба амал бароварда мешавад:

- **эътироф, риоя ва химояи ҳуқуқи озодиҳои инсон ва шахрванд (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26.12.11 с., №772);**

- **баробарии ҳама дар назди қонун ва суд (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26.12.11 с., №772);**

- танзими дақиқи ҳуқуқи фаъолияти субъектҳои ҳуқуқвайронкунии бо коррупсия алоқаманд, қонуният, **шафофият** ва ошкорбаёнӣ дар фаъолияти онҳо ва назорати давлативу ҷамъиятӣ аз болои ин субъектҳо;

- такмили сохтори дастгоҳи давлатӣ ва тартиби ҳалли масъалаҳо, ки ба ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунии шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ дахл до-ранд;

- эътирофи раво будани маҳдудкунии ҳуқуқ ва озодиҳои шахсони ба иҷрои вазифаҳои давлатӣ ваколатдор, инчунин шахсони ба онҳо баробар кардашуда мутобиқи моддаи 14 Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон **(Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 24.02.17 с., №1385);**

- **ногузир будани ҷавобгарӣ барои содир намудани ҳуқуқвайронкуни-ҳои ба коррупсия алоқаманд (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26.12.11 с., №772);**

- **манъ будани иҷрои вазифаҳои давлатӣ дар ҳолати барҳӯрди манфиатҳои шахсӣ ва давлатӣ (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26.12.11 с., №772);**

- **роҳ надодан ба ҳешутаборчигӣ, маҳалгароӣ ва пуштибонӣ ҳамчун зухуроти кирдорҳои коррупсионӣ (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26.12.11 с., №772);**

- барқарор намудани ҳуқуқи манфиатҳои қонунии шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, пешгирӣ намудан ва барҳам додани оқибатҳои зарарноки ҳуқуқвайронкунии ба коррупсия алоқаманд;

- аз тарафи давлат муҳофизат намудани ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунии шахсони ба иҷрои вазифаҳои давлатӣ ваколатдор ё шахсони ба онҳо баробар кардашуда, муқаррар намудани музди меҳнат ва имтиёзҳои, ки ба онҳо ва ахли оилашон сатҳи муносиби зиндагиро таъмин меку-нанд;

- **манъи вогузор намудани ваколатҳо оид ба танзими давлатӣ ва назорати фаъолияти соҳибкорӣ ба зиммаи шахсони воқеӣ ва ҳуқуқие, ки чунин фаъолиятро амалӣ менамоянд (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 24.02.17 с., №1385);**

- пешбурди фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ бо мақсади пешгирӣ, ошкор кардан, кушодан ва рафъ намудани ҷиноятҳои хусусияти коррупсионидошта **ошкор ва муайян намудани шахсони онҳоро тайёркунанда, тайёркарда, содиркунанда ё содиркарда**, инчунин татбиқи тадбирҳои махсуси назорати молиявӣ;

- таъмини амнияти шахсӣ ва кафолати ҳуқуқи шахсоне, ки ба мубориза бар зидди ҳуқуқвайронкуниҳои ба коррупсия алоқаманд мусоидат менамоянд;

- ҳамкориҳои давлат бо ниҳодҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ, ташкилотҳои байналмилалӣ ва шахсони воқеӣ (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26.12.11 с., №772).

Моддаи 5. Мақомоти мубориза бар зидди коррупсия

1. Мақомоти назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия, мақомоти прокуратура, қорҳои дохилӣ, амнияти миллӣ, идоракунии ҳарбӣ, назорати маводи нашъаовар, андоз ва гумрук дар доираи салоҳияти худ бар зидди коррупсия мубориза мебаранд (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 24.02.17 с., №1385).

2. Ҳамоҳангсозии фаъолияти мақомоти мубориза бар зидди коррупсия, пешбурди қори таҳлилӣ ба зиммаи мақомоти назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия ва мониторинги омории вазъи мубориза бар зидди коррупсия ба зиммаи мақомоти прокуратура гузошта мешавад.

3. Иҷрои талаботи моддаҳои 7, 8, 9, 10, 16 ва татбиқи ҷавобгарии интизомии дар моддаи 11 Қонуни мазкур муқарраршударо роҳбарони ҳама мақомоти ҳокимияти давлатӣ, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот, ташкилотҳои давлатӣ ва дар ҳолатҳои пешбиникардаи ҳамин Қонун роҳбарони ташкилотҳои ғайридавлатӣ дар доираи ваколатҳои ба онҳо додашуда таъмин менамоянд.

4. Мубориза бар зидди коррупсия бо иштироки васеи аҳоли, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ ва воситаҳои ахбори омма ба амал бароварда мешавад.

5. Мақомоти назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия натиҷаи асосҳои ташкилӣ ва методии раванди баҳодиҳии (таҳлили) ҳавфҳои коррупсияро дар вазоратҳо, кумитаҳои давлатӣ, дигар мақомоти давлатӣ, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот, субъектҳои хоҷагидори давлатӣ, субъектҳои хоҷагидоре, ки на кам аз нисфи моликияти онҳоро ҳиссаи давлат ташкил медиҳад, инчунин ташкилотҳои ғайритиҷоратӣ, аз ҷумла иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, хизбҳои сиёсӣ, ташкилотҳои байналмилалӣ, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолият мекунанд, ҷамъбаст менамоянд. Методологияи тартиб ва методикаи гузаронидани таҳлили фаъолият (ҳавфҳои коррупсионӣ)-ро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30.05.17 с., №1440).

Моддаи 5¹. Субъектҳои муқовимат ба коррупсия

1. Вазоратҳо, кумитаҳои давлатӣ, дигар мақомоти давлатӣ, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот, субъектҳои хоҷагидори давлатӣ, субъектҳои хоҷагидоре, ки на кам аз нисфи моликияти онҳоро ҳиссаи давлат ташкил

медихад, инчунин ташкилотҳои ғайритиҷоратӣ, аз ҷумла иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, хизматҳои сиёсӣ, ташкилотҳои байналмилалӣ, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолият меkunанд, субъектҳои муқовимат ба коррупсия мебошанд (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 24.02.17 с., №1385**).

2. Барои иҷрои вазифаҳои муқовимат ба коррупсия роҳбарони субъектҳои муқовимат ба коррупсия масъул мебошанд.

3. Талабот, мамониат, маҳдудият ва ӯҳдадориҳои иловагӣ оид ба пешгирии омилҳои бавучудоварандаи коррупсия, ки бо Қонуни мазкур муқаррар шудаанд, нисбати шахсони мансабдори субъектҳои хоҷагидори давлатӣ ва субъектҳои хоҷагидоре, ки на кам аз нисфи моликияти онҳоро ҳиссаи давлат ташкил медиҳад, татбиқ карда мешаванд (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 14.03.14 с., №1073**).

Моддаи 17. Дар бораи аз эътибор соқит донистани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи мубориза бар зидди коррупсия»

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 10 декабри соли 1999 «Дар бораи мубориза бар зидди коррупсия» (Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, соли 1999, №12, моддаи 314) аз эътибор соқит дониста шавад.

Моддаи 18. Мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур

Қонуни мазкур пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.

Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

Э.Раҳмонов

**ш. Душанбе, 25 июли соли 2005
№ 100**

2.11.

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон» аз 20 марти соли 2008 таҳти № 362

Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, соли 2008, № 3, мод.183;
соли 2011, №6, мод.457; соли 2013, №7, мод.513; №12, мод.886; соли 2014,
№11, мод.654; соли 2015, №7-9, мод.701. соли 2016, №3, мод.138; соли 2017,
№1-2, мод.7

Қонуни мазкур ҳуқуқу ӯҳдадорихо, таъинот, принципҳо, вазифаҳо, самтҳои асосии фаъолият ва воситаҳои таъминоти мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин вазъи ҳуқуқии кормандони онро муқаррар менамояд.

Иқтибос

БОБИ 1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 1. Мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон қисми таркибии системаи таъмини амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон буда, дар доираи ваколатҳои ба онҳо додашуда амнияти шахс, ҷамъият ва давлатро аз таҳдидҳои дохилӣ ва берунӣ таъмин менамоянд.

Рохбарии умумӣ ва назорати фаъолияти мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистонро Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ менамояд.

Моддаи 2. Системаи мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон системаи ягонаи марказонидашударо ташкил медиҳанд, ки ба он дохил мешаванд:

- Кумитаи давлатии амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- Қўшунҳои сарҳадии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

-Раёсатҳо, хадамот, шўъбаҳо, бахшҳо, марказҳо, гурӯҳҳои Кумитаи давлатии амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин раёсатҳо, шўъбаҳо ва бахшҳои Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе, шаҳрҳо ва ноҳияҳо (мақомоти минтақавии амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон).

Кумитаи давлатии амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар тобеияти худ корхонаҳо, муассисаҳои таълимӣ, муассисаҳои ҳарбии тиббӣ, воҳидҳои хавопаймой, марказҳои таълимоти махсус, гурӯҳҳои эксперти, воҳидҳои таъиноти махсус ва дигар муассисаву воҳидҳо дорад.

Дар мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсис ва фаъолияти хизбҳои сиёсӣ, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, ки мақсадҳои сиёсӣ доранд, ҳамчунин ташвиқи гоҷаҳои онҳо манъ аст.

Моддаи 3. Кумитаи давлатии амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Кумитаи давлатии амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон мақомоти таъиноти махсуси ҷумҳуриявӣ буда, дар доираи салоҳияти худ сиёсати давлатиро дар соҳаи амнияти миллии ва муҳофизати Сарҳади давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон татбиқ намуда, танзим ва идоракуниро дар соҳаи таъмини амнияти шахс, ҷамъият ва давлат ба амал бароварда, дар ин соҳа фаъолияти дигар мақомоти ҷумҳуриявии идораи давлатиро ҳамроҳанг месозад, инчунин самтҳои асосии фаъолият ва вазифаҳои мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистонро бевосита амалӣ менамояд.

Ташкили фаъолияти Кумитаи давлатии амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо Низомнома дар бораи Кумитаи давлатии амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ мегардад, танзим карда мешавад.

Роҳбарии бевосита ва идоракунии фаъолияти оперативии Кумитаи давлатии амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистонро Раис ба ўҳда дорад, ки аз ҷониби Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба вазифа таъин ва аз вазифа озод карда мешавад. Фармон дар бораи ба вазифа таъин ва аз вазифа озод намудани Раис барои тасдиқ ба ҷаласаи якҷояи Маҷлиси миллии ва Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод мегардад.

Моддаи 4. Қўшунҳои сарҳадии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Қўшунҳои сарҳадии Ҷумҳурии Тоҷикистон сохтори таркибии мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон буда, фаъолияти он дар асоси Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Қўшунҳои сарҳадии Кумитаи давлатии амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон» амалӣ карда мешавад.

Моддаи 10. Ҳифзи маълумот дар бораи мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ба мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба хизмати ҳарбӣ (қор) қабул мешаванд, инчунин ба маълумоти махфӣи давлатӣ дар фаъолияти мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон роҳ дода мешаванд, агар қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби дигар муқаррар накарда бошад, расмиёти додани иҷозатро ба чунин маълумот мегузаранд. Чунин расмиёт ўҳдадорӣ **ифшо** накардани сирри давлатиро низ дар бар мегирад.

Шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ба маълумоти дорони сирри давлатӣ роҳ дода шудаанд, дар ҳолати **ифшо** ё **гум кардани чунин** маълумот

мот мувофиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд.

Ҳуҷҷатҳо ва маводи вобаста ба ҳайати шахсии мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон, шахсони ба тариқи махфӣ ба ин мақомот ёридиҳанда, инчунин дар бораи ташкил, тактика, принсипҳо ва воситаҳои анҷомдиҳии разведкаи хориҷӣ, фаъолияти зиддиразведкавӣ ва оперативӣ-ҷустуҷӯӣ дар бойгонҳои Кумитаи давлатии амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон нигоҳ дошта мешаванд.

Парвандаҳои ҷиноятӣ, ки тобеияти тафтишашон ба мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон вогузор шудааст, баъди баррасии онҳо дар суд ва **эътибори қонунӣ пайдо кардани ҳукм** бо тартиби муайяннамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии байниидоравӣ дар бойгонҳои Кумитаи давлатии амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон нигоҳ дошта мешаванд.

БОБИ 2.

ВАЗИФАҲО ВА САМТҲОИ АСОСИИ ФАЪОЛИЯТИ МАҚОМОТИ АМНИЯТИ МИЛЛИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Моддаи 11. Вазифаҳои асосии мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Вазифаҳои асосии мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон иборатанд аз:

-ҳифзи истиклолият ва тамомияти арзии Ҷумҳурии Тоҷикистон, таъмини амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаҳои сиёсӣ, иқтисодӣ, ҳарбӣ-стратегӣ, илмӣ-техникӣ, иттилоотӣ ва экологӣ;

-додани маълумот ба Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва бо супориши ӯ ба мақомоти давлатии дахлдор ва дигар ташкилот вобаста ба масоили ҳолати амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

-таҳия ва амалӣ намудани чорабиниҳо барои мусоидат ба мақомоти давлатӣ ва дигар ташкилот дар татбиқи чораҳои рушди сиёсӣ, иҷтимоию иқтисодӣ ва илмию техникаи Ҷумҳурии Тоҷикистон;

-дар доираи ваколатҳои худ ташкил ва амалӣ намудани разведкаи хориҷӣ;

-огоҳонӣ, ошкоркунӣ ва пешгирии фаъолияти разведкавӣ, зараровар ва дигар фаъолияти душманонаи хадамоти махсус ва ташкилоти давлатҳои хориҷӣ, инчунин шахсони алоҳида, ки барои расонидани зарар ба амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон равона карда шудаанд;

- муайян ва дар амал татбиқи намудани тартиб ва тарзу усулҳои гузаронидани таҳлили хавфҳои коррупсия дар мақомоти амнияти миллии (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 15.03.16 с., №1285);

-дар доираи ваколатҳои худ мубориза бурдан бар зидди терроризм, ҷинояткории муташаккилона, қочоқ, муҳочирати ғайриқонунӣ, муомилоти ғайриқонунии воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо, **силоҳ**, маводи атомӣ ва қисматҳои онҳо, инчунин дигар

объектҳои назорати содиротӣ (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 22.07.13 с., №985**);

-мубориза бо ҳуқуқвайронкуниҳо, ҷиноятҳои коррупсионӣ ва иқтисодии хусусияти коррупсионидоштаи ба ҷиноятҳои тафтишоташон тобеи мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон алоқаманд;

-огоҳонӣ, ошкоркунӣ, пешгирӣ ва кушодани ҷиноятҳое, ки таҳқиқ ва тафтиши пешакии онҳо мувофиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ба салоҳияти мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон дохил мешаванд;

-татбиқи ваколатҳои пешбиниамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи ҳифзи сирри давлатӣ;

-таъмини мақомоти давлатӣ ва дигар ташкилот бо алоқаи ҳукумати ва оперативӣ, инчунин ташкил ва таъмини бехатарии криптографӣ ва муҳандисӣ-техникии алоқаи рамзӣ ва махфӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ташкилоти Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар хориҷи ҷумҳурӣ воқеанд, бурдани назорати давлатӣ аз болои ин фаъолият;

-таъмини ҳифзи Сарҳади давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар хушкӣ, фазо, дарёҳо, кӯлҳо ва обанборҳо, инчунин дар нуқтаҳои гузаргоҳи Сарҳади давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

-таъмини амният ва ҳимояи объектҳои ҳифзи давлатӣ;

-дигар вазифаҳое, ки санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ намудаанд.

Моддаи 12. Самтҳои асосии фаъолияти мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Самтҳои асосии фаъолияти мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз инҳо иборат мебошанд:

- фаъолияти разведкавӣ;

- фаъолияти зиддиразведкавӣ;

- мубориза бар зидди фаъолияти террористӣ ва **ҷинояткории мута-шаққилона**;

- фаъолияти сарҳадӣ;

- ҳимояи шахсони алоҳидаи мансабдори давлатӣ, инчунин шахсони алоҳидаи мансабдори давлатҳои хориҷӣ ва ташкилоти байналмилалӣ, ки муваққатан дар ҷумҳурӣ қарор доранд (минбаъд – ҳимояи давлатӣ);

-таъмини амнияти объектҳои махсусан муҳими давлатӣ, инчунин намоёндагиҳои давлатҳои хориҷӣ ва ташкилоти байналмилалӣ;

- ташкил намудани алоқаи ҳукумати ва оперативӣ.

Самтҳои дигари фаъолияти мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон метавонанд танҳо тибқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда шаванд.

Фаъолияти мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон, услуби воситаҳои истифодабарандаи онҳо набояд ба шахс, молумулки шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, инчунин ба муҳити зист зарар расонад.

Маълумот дар бораи ташкил, тактика, услуб, воситаҳои анҷомдиҳии фаъолияти разведкаи хоричӣ, зиддиразведкавӣ ва дигар фаъолиятҳои мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба сирри давлатӣ мансубанд.

Моддаи 13. Фаъолияти разведкавӣ

Мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар доираи салоҳияти худ фаъолияти разведкавиरो дар соҳаҳои сиёсӣ, иқтисодӣ, ҳарбӣ-стратегӣ, илмӣ-техникӣ, иттилоотӣ ва экологӣ мутобиқи Қонуни мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи фаъолияти разведкавӣ анҷом медиҳанд.

Тартиби истифодаи услубҳо ва воситаҳои ғайриошкоро ҳангоми анҷомдиҳии фаъолияти разведкавӣ мувофиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Кумитаи давлатии амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад.

Моддаи 14. Фаъолияти зиддиразведкавӣ

Фаъолияти зиддиразведкавӣ ин фаъолияти мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар доираи ваколатҳои худ барои огоҳонидан, ошкор намудан ва пешгирии фаъолияти разведкавӣ, таҳрибкорӣ ва дигар фаъолияти душманонаи ҳадамоти махсус ва ташкилотҳои давлатҳои хоричӣ, инчунин шахсони алоҳида мебошад, ки барои расонидани зарар ба амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон равона карда шудаанд.

Асосҳои пешбурди фаъолияти зиддиразведкавии мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон инҳоянд:

- мавҷуд будани маълумот дар бораи аломатҳои фаъолияти разведкавӣ ва дигар фаъолияти ҳадамоти махсус ва ташкилоти давлатҳои хоричӣ, инчунин фаъолияти шахсони алоҳида, ки барои расонидани зарар ба амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон равона карда шудаанд;

- зарурати таъмин намудани амният дар соҳаи иҷтимоию иқтисодӣ, иншооти комплекси мудофиавӣ, нақлиёт ва алоқа, дигар иншооти стратегӣ, инчунин тадқиқоти афзалиятноки илмӣ;

- зарурати таъмини ҳифзи маълумоти дорои сирри давлатӣ;

- зарурати омӯзиши (санҷиши) шахсоне, ки ба мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба тариқи махфӣ ёрӣ мерасонанд ва ё ёрӣ додаанд.

Истифодаи усул ва воситаҳои ғайриошкорои гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-ҳустуҷӯӣ ҳангоми анҷомдиҳии фаъолияти зиддиразведкавӣ мувофиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ мегардад.

Моддаи 15. Мубориза бар зидди фаъолияти террористӣ ва ҷинояткории муташаккилона

Мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон мувофиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷиҳати огоҳонӣ, ошкоркунӣ, пешгирӣ ва кушодани фаъолияти террористӣ ва ифротгароӣ, ҷинояткории муташак-

килона, ҳуқуқвайронкуниҳо, ҷиноятҳои коррупсионӣ ва иқтисодии хусусияти коррупсионидоштаи ба ҷиноятҳои тафтишоташон тобеи мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон алоқаманд, қочоқ, муомилоти ғайриқонунии воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо, **силоҳ**, маводи атомӣ ва қисмҳои онҳо, инчунин дигар объектҳои назорати содиротӣ, дигар ҷиноятҳои, ки таҳқиқ ва тафтишоти пешакии онҳо мувофиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ба салоҳияти мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон воғузор шудааст, инчунин оид ба огоҳонӣ, ошкоркунӣ ва пешгирии фаъолияти гурӯҳҳои муташаққили **ҷиноятӣ, иттиҳоди ҷиноятӣ (ташкilotи ҷиноятӣ) ва ташкilotҳои ба онҳо мусоидаткунанда**, шахсони алоҳида ва иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, ки мақсади бо роҳи зӯрварӣ нест ва тағйир додани соҳти конститусионии Ҷумҳурии Тоҷикистон, барангехтани кинаю адовати наҷодӣ, миллий, маҳалгарой ва диниро доранд, чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯиро амалӣ менамоянд.

Дар мубориза бар зидди ҷинояткорӣ мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон бо дигар мақомоти хифзи ҳуқуқ ҳамкорӣ мекунаанд.

Фаъолияти мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи мубориза бар зидди ҷинояткорӣ мувофиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода мешавад.

Моддаи 16. Фаъолияти сарҳадӣ

Самтҳои фаъолияти сарҳадӣ инҳоянд:

- ҳимоя ва муҳофизати Сарҳади давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо мақсади пешгирии ғайриқонунӣ убур намудан ва ғайриқонунӣ тағйир додани хатти гузариши Сарҳади давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, таъмин намудани иҷрои низоми Сарҳади давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, низоми сарҳадӣ ва низоми гузаргоҳҳои Сарҳади давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз тарафи шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ;

- фаъолияти хизматӣ-ҷангии Қўшунҳои сарҳади мансуб ба фаъолияти пайваста, фаъол, аз рӯи вақту макон ба ҳам мувофиқа кардашуда, ки барои таъмини фаъолияти ҳарбӣ, оперативӣ (разведкавӣ, оперативӣ-чустучӯӣ), ҳарбии техникӣ, намояндагии сарҳадӣ, иттилоотию таҳлилӣ, маъмурӣ ва дигар намудҳои фаъолият, ки дар Сарҳади давлатӣ, дар доираи **ҳудуди** наздисарҳадӣ, ноҳияҳои наздисарҳадӣ, минтақаҳои масъул ва гузаргоҳҳои Сарҳади давлатӣ гузаронида мешаванд.

Гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ ва амалҳои муҳофизатӣ-тафтишотӣ дар минтақаҳои сарҳадӣ ва хатти Сарҳади давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби мақомоти дигари хифзи ҳуқуқ дар мувофиқа бо мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобики тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода мешавад.

Моддаи 17. Ташкили алокаи ҳукумати ва оперативӣ

Фаъолият дар соҳаи алокаи ҳукумати ва оперативӣ, ки аз ҷониби мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад, инҳоро дар назар дорад:

- ташкил ва таъмини истифодабарӣ, амният, инкишоф ва такмилдиҳии алокаи ҳукумати, дигар намудҳои алокаи махсус ва системаи маълумоти махсус барои мақомоти давлатӣ, аз он ҷумла дар давраҳои махсус;
- ташкил ва таъмини беҳатарии криптографӣ ва муҳандисӣ-техникии алокаи рамзӣ дар ҷумҳурӣ ва муассисаҳои хориҷии он;
- таъмини мақомоти олии ҳокимияти давлатӣ ва дигар мақомоти давлатӣ бо маълумоти махсус.

Моддаи 18. Фаъолият дар соҳаи ҳимояи давлатӣ

Фаъолият дар соҳаи ҳимояи давлатӣ, ки аз ҷониби мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода мешавад, таъмини амният ва муҳофизати объектҳои муҳофизатшавандаи давлатиро дар назар дорад.

Номгӯи объектҳои ҳимояи давлатӣ тибқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад.

БОБИ 3.

ҲУКУҚҶО ВА ҶАДДАДОРИҶОИ МАҚОМОТИ АМНИЯТИ МИЛЛИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Моддаи 19. Ҳуқуқҳои мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳангоми иҷрои вазифаҳои ба зиммаи онҳо гузошташуда дар доираи салоҳияти худ ҳуқуқ доранд:

- бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷорабиниҳои оперативӣ-ҷустуҷӯӣ гузаронанд;
- бо шахсоне, ки розигии худро додаанд, ба тариқи махфӣ муносибатҳои ҳамкорӣ ба роҳ монанд;
- ба ҳадамоти махсус ва ташкилоти давлатҳои хориҷӣ, ки ба зарари амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолияти разведкавӣ, зараровар ва дигар фаъолияти душманона анҷом медиҳанд, инчунин ба гурӯҳҳои муташаккили **ҷиноятӣ, иттиҳоди ҷиноятӣ (ташкилоти ҷиноятӣ) ва ташкилотҳои ба онҳо мусоидаткунанда** ворид гарданд;
- оид ба ташкили амалиёти зиддитерористӣ қарорхое қабул кунанд, ки иҷрояшон барои ҳамаи субъектҳои бевосита бар зидди терроризм муборизабаранда ҳатмист;
- ба парвандаҳои ҷиноятӣ, ки мувофиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон тафтишоти онҳо ба салоҳияти мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон дохил мешаванд, таҳқиқ ва тафтишоти пешакӣ баранд, изоляторҳои тафтишотӣ дошта, аз онҳо истифода баранд;

- хангоми гузаронидани чорабиниҳои вобаста ба огоҳонӣ ва пешгирии ҷиноятҳое, ки мувофиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба салоҳияти мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон мансубанд, шахсони воқеиро барои роҳ наодан ба ҳаракатҳои ғайриқонунӣ расман огоҳ кунанд;

- аз мақомоти давлатӣ, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ ва дигар ташкилот маълумот ва маводеро, ки барои иҷро намудани вазифаҳои дар назди мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон гузошташуда лозиманд, ба тариқи ройгон гиранд, ба системаҳои иттилоотӣ ва ҳазинаи маълумоти онҳо, ба истиснои ҳолатҳое, ки қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон додани онҳоро манъ кардааст, мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷозат дошта бошанд;

- дар ҳолати таъхирнопазир воситаҳои нақлиёти мақомоти давлатӣ, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, дигар ташкилот ва шахсони воқеиро (ба истиснои воситаҳои нақлиёти намоёндагиҳои дипломатӣ, консулгарихо, дигар намоёндагиҳои давлатҳои хориҷӣ ва ташкилотҳои байнамиалалӣ) барои пешгирии ҷиноятҳо, таъқиб, дастгир ва интиқоли шахсоне, ки ҷиноят содир кардаанд ё ин ки дар содир намудани ҷиноят гумонбар ҳастанд, интиқоли шахсоне, ки ба гирифтани ёрии таъҷилии тиббӣ мӯҳтоҷанд, ба муассисаҳои тандурустӣ ва барои ба ҷои ҳодиса рафтаи истифода баранд, инчунин дар ҳолати зарурӣ бо мақсадҳои хизматӣ воситаҳои алоқаи мақомоти давлатӣ, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, дигар ташкилот ва шахсони воқеиро истифода баранд. Товони зиёни моддии расонидашуда тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон пурра баргардонида мешавад;

- дар ҳолати мавҷуд будани асос барои гумон бурдани шахсони мансабдор ва воқеӣ дар содир намудани ҷиноятҳое, ки таҳқиқ ва тафтишоти пешакии онҳо ба салоҳияти мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон мансубанд, ҳуҷҷатҳои шахсии онҳоро тафтиш кунанд ва ҷунин шахсонро дастгир намоянд;

- шахсони мансабдор ва дигар шахсони воқеиро даъват карда, доир ба парвандаҳо ва маводи дар истехсолоти мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон мавҷудбуда аз онҳо баёнот гиранд;

- мустақилона ва дар асоси шартнома бо мақомоти давлатӣ, дигар ташкилот ва шахсони воқеӣ тадқиқоти илмӣ, корҳои лоиҳавӣ, ташхисӣ, сохтмонӣ ва истехсолӣ баранд, барои ҳамин мақсад мутахассисонро ҷалб намоянд;

- мувофиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон барои истифодабарии фавқуллода ҳатҳои радиомавҷоро гиранд ва онҳоро бо воситаҳои радиоэлектронӣ ва таҷҳизоти баландбасомад барои эҳтиёҷоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва алоқаи ҳукуматӣ истифода баранд;

- аз болои истифодаи ҳама намудҳои воситаҳои афканишоти радиоэлектронӣ ва таҷҳизоти баландбасомад назорат баранд, истифодаи воситаҳои афканишоти радиоэлектрониро, ки бар хилофи қоидаҳои му-

айяншудаи муомилот бо маълумоти дорои сирри давлатӣ кор мекунанд, манъ кунанд;

- мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон барои пешгирии бидуни иҷозат паҳн намудани маълумоте, ки сирри давлатиро ташкил медиҳанд, чораҳои ҳуқуқӣ, ташкилӣ, техникӣ, барномавӣ, иттилоотӣ ва дигар чораҳоро андешанд;

- мувофиқи тартиби муайяншуда мустақилона ва яқоя бо дигар мақомоти давлатӣ доир ба масъалаҳои ташкил, таъмини фаъолият ва амнияти алоқаи ҳукумати, оперативӣ ва пӯшидаи мақомоти давлатӣ, инчунин дар соҳаи ҳифзи сирри давлатӣ санадҳои ҳуқуқӣ ба таъб расонанд;

- баҳри пӯшида нигоҳ доштани қормандони мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва фаъолияти онҳо, истифодаи шаҳодатномаҳои мансуб ба мақомоти давлатӣ ва дигар ташкилот чораҳо андешанд, ташкилот ё ин ки воҳидҳои онҳоро, ки барои таъмини фаъолияти мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон заруранд, таъсис диҳанд, бо мақсади пӯшида доштани шахсияти қормандон, фаъолият ва мансубияти сохторҳои мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон бино, нақлиёт, ҳуҷҷатҳои мақомоти давлатӣ ва дигар ташкилотро истифода баранд, инчунин бо ин мақсад дигар чораҳои рамзбандӣ андешанд;

- бо шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ бо мақсади истифодаи манзилҳои истиқоматӣ ва ғайриистіқоматии онҳо, ки барои таъмин ва ба амал баровардани фаъолияти мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон зарур мебошанд, мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон шартномаҳо банданд;

- дар мувофиқа бо мақомоти қорҳои дохилӣ, мақомот ва сохторҳои ҳолатҳои фавқулодда қормандони ин мақомот ва сохторҳоро барои рамзбандии қорабинҳои гузаронидашавандаи махсус ва барои таъмини иҷрои вазифаҳои мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон қалб кунанд;

- қиҳати таъмини амнияти шахсӣ, аз қумла қиҳзи қувва ва воситаҳои мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин пешгирии амалҳои ғайриқонунии ҳадамоти махсус ва ташкилотҳои давлатҳои қоричӣ, гуруҳҳои муташакқили **қиноятӣ, иғтиҳоди қиноятӣ (ташқилоти қиноятӣ) ва ташқилотҳои ба онҳо мусоидаткунанда инчунин** шахсони алоқида, манъ намудани иҷозати онҳо ба маълумоте, ки аз қониби мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон қиҳз қарда мешаванд, қорҳо андешанд;

- мувофиқи тартиби муайяншуда воҳидҳои таъиноти махсуси мубориза бар қидди терроризм ва қиноятқории **муташакқилона** таъсис диҳанд;

- бо мақомоти давлатӣ ва дигар ташқилот барои қорид намудани техникаи махсус, воситаҳои алоқа, аслиҳа, воситаҳои нақлиёт, техникаи қорбӣ, қисмҳои онҳо, **молу мулки қорбӣ-техникӣ** ва дигар қораводи моддӣ дар доираи маблагҳои қорои ин мақсад аз бучети қумҳуриявӣ қудошуда шартнома банданд ва аз онҳо оид ба иҷрои ўҳдадорихи шартномавӣ маълумот қиранд (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 27.11.14 с., №1145**);

- барои эҳтиёҷоти мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон манзил, бино, иншоот ва дигар **молумулқӣ** ғайриманкул гиранд, инчунин тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон аз хизмати алоқаи электронӣ дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон истифода баранд (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 27.11.14 с., №1145**);

- нигоҳдории давлатии маводи оперативӣ, тафтишотӣ ва дигар маводно, ки ба фаъолияти мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон дохил мешаванд, амалӣ намоянд, тартиби бақайдгирӣ, нигоҳдорӣ ва истифодаи онҳоро муайян кунанд;

- таҷҳизоти типографӣ ва воситаҳои чопкунӣ дошта бошанд, адабиёти махсус, дастурҳои таълимӣ ва аёниро вобаста ба фаъолияти мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон тайёр ва чоп кунанд;

- бо хадамоти махсус, мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва дигар ташкилотҳои давлатҳои хориҷӣ, ташкилотҳои байналмилалӣ ҳамкорӣ кунанд, бо онҳо дар асоси муносибати дутарафа маълумоти оперативӣ, воситаҳои махсус ва дигар воситаҳоро тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон мубодила кунанд;

- дар масъалаҳои ҳамкорӣ бо хадамоти махсус, мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва дигар ташкилотҳои давлатҳои хориҷӣ, мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон шартномаҳои байналмилалӣ банданд;

- бо мақсади баланд бардоштани самаранокии мубориза бар зидди ҷиноятҳои дорои хусусияти байналмилалӣ намояндагони расмӣ Кумитаи давлатии амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистонро дар мувофиқа бо хадамоти махсус ё мақомоти ҳифзи ҳуқуқи ин давлатҳо тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба давлатҳои хориҷӣ фиристанд;

- ба мақомоти ҳокимияти давлатӣ, ташкилотҳои байналмилалӣ, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон узви онҳо мебошад, инчунин корхонаҳои саноати мудоғиба дар доираи меъёри муқаррарнамудаи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон қормандонро ба сафари хизмати раван намоянд.

Моддаи 20. Ҷӯҳдадорихои мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон ӯҳдадоранд фаъолиятро, ки санадҳои қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба салоҳияти онҳо вогузор кардаанд, иҷро намоянд.

Мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон инчунин ӯҳдадоранд:

- ба Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва бо супориши ӯ ба дигар мақомоти давлатӣ дар бораи таҳдид ба амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон иттилоот диҳанд;

- фаъолияти разведкавӣ, зараровар ва дигар фаъолияти душманонаи хадамоти махсус ва ташкилоти давлатҳои хориҷӣ, шахсони алоҳидаро, ки

барои расонидани зарар ба амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон равона шудааст, инчунин ҷинойтхоеро, ки таҳқиқ ва тафтиши пешакии онҳо мувофиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба салоҳияти мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон вогузор шудааст, огоҳ, ошкор ва пешгирӣ намоянд, инчунин шахсонеро, ки ҷунин ҷинойтхоро содир намудаанд ё ин ки дар содир намудани онҳо гумонбар ҳастанд, ҷустуҷӯ намоянд;

- бар зидди терроризм ва экстремизм, қочоқ, инчунин ҷинойткориҳои муташаккилона дар мақомоти давлатӣ, корхонаҳо, муассисаҳо ва дигар ташкилот, новобаста аз шакли моликият, ки ба манфиати амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон даҳолат мекунад, мубориза баранд;

- бо мақсади таъмини зиддиразведкавии сохторҳо ва кӯшунҳои вазоратҳо ва идораҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷорабиниҳо таҳия ва амалӣ намоянд;

- дар доираи ваколатҳои худ амнияти объектҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ, комплекси муҳофизатӣ, нақлиёт, алоқа ва дигар объектҳои стратегӣ, инчунин тадқиқоти муҳими илмиро таъмин намоянд;

- вобаста ба огоҳонӣ, ошкоркунӣ ва пешгирии фаъолияти террористӣ ва экстремистӣ ҷорабиниҳои профилактикӣ, низомӣ, ташкилӣ ва дигар ҷорабиниҳоро таҳия ва амалӣ намоянд, системаи идоравии зидди амалҳои террористиро таҳия ва мукамал намуда, онҳоро дар ҳолати омодабош нигоҳ доранд;

- вобаста ба парвандаҳои ҷинойтиҳо, ки қонун ба зиммаи онҳо вогузор кардааст, таҳқиқ ва тафтиши пешақӣ гузаронанд;

- бо мақсади огоҳкунӣ ва пешгирии ҷинойтҳо, ки таҳқиқ ва тафтиши пешакии онҳо мувофиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба зиммаи мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон вогузор шудааст, ҷорабиниҳо гузаронанд;

- бақайдгирӣ ва баҳисобгирии ҷинойтхоеро, ки таҳқиқ ва тафтиши пешакии онҳо мувофиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба зиммаи мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон вогузор шудааст, шахсонеро, ки онҳоро содир намудаанд, инчунин шахсонеро, ки бо гумонбарӣ дар содир намудани ҷунин ҷинойтҳо санҷида мешаванд, мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом диҳанд;

- дар ҳолатҳои муайяннамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳангоми қабул намудани қарор оид ба барасмиятдарории (аз нав барасмиятдарории) додани иҷозат ба сирри давлатӣ, додани иҷозат ба қорҳои вобаста ба истифодабарии объектҳои барои ҳаёт ва саломатии одамон, инчунин муҳити зист хавфнок, оид ба таъмини амнияти қормандони мақомоте, ки фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯиро амалӣ мекунад ва шахсонеро, ки ба онҳо ёрӣ мерасонанд, оид ба таъмини муҳофизати иштирокчиёни муҳофизатӣ **ҷинойтӣ** ҷорабиниҳои санҷишӣ гузаронанд;

- дар бораи таҳдид ба амнияти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи ҳифзи Сарҳади давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон маълумот дастрас наму-

да, онро таҳлил кунанд ва ба Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод намоянд, ба вазорату идораҳои дахлдор хабар диҳанд;

- фаъолияти таъмини амнияти чорабиниҳои ҷамъиятӣ-сиёсӣ, динӣ ва дигар чорабиниҳои оммавиро, ки дар онҳо Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, дигар шахсони мансабдори олии Ҷумҳурии Тоҷикистон иштирок мекунанд, ҳамоҳанг ва роҳбарӣ кунанд;

- мавҷҳои воситаҳои радиоэлектрониро, ки қорашон ба амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳдид меорад, инчунин мавҷҳоеро, ки бо мақсадҳои ғайриқонунии истифода мешаванд, ошкор кунанд, дар доираи ваколатҳои худ бахисобгирии хусусиятҳои воситаҳои мавҷпаҳнкунии радиоэлектрониро анҷом диҳанд;

- дар доираи ваколатҳои худ дар ҳалли масъалаҳои ба ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ворид ва аз ҳудуди он хориҷ шудани шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванд, инчунин низоми будубоши шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванд дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон иштирок намоянд;

- вобаста ба таъмини тайёрии ҷангӣ ва омодабошии мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон чорабиниҳо татбиқ намоянд, қувва ва воситаҳоро барои амал дар ҳолати сар задани ҳодисаҳои фавқулодда дар ҷумҳурӣ ё ин ки дар давлатҳои ба он ҳамсарҳад дар замони осоишта омода намоянд;

- дар доираи ваколатҳои худ дар таъмини низоми ҳолати фавқулодда ва низоми ҳолати ҷангӣ иштирок намоянд;

- кадрҳоро тайёр намоянд, аз ҷумла тарбия, бозомӯзонӣ ва тақмили ихтисоси кадрҳоро ташкил кунанд;

- муҳофизати намояндагҳои дипломатии Ҷумҳурии Тоҷикистонро дар хориҷа аз ҳисоби хизматчиёни ҳарбии хизмати ҳатмии Қӯшунҳои сарҳади Кумитаи давлатии амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон таъмин намоянд.

Моддаи 22. Ҳамкории мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо дигар мақомоти давлатӣ, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, ташкилотҳои давлатҳои хориҷӣ ва дигар ташкилоту шахсони воқеӣ

Мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолияти худро дар ҳамкорӣ бо дигар мақомоти давлатӣ, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, ташкилотҳои давлатҳои хориҷӣ ва дигар ташкилоту шахсони воқеӣ иҷро менамоянд.

Мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар доираи ваколатҳои худ дар ҳолатҳои дар қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинишуда метавонанд қувваю воситаҳои Вазорати қорҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати муҳофизати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Кумитаи ҳолатҳои фавқулодда ва муҳофизати граждании назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистонро вобаста ба таъмини амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон истифода баранд.

Мақомоти давлатӣ ва дигар ташкилот, инчунин шахсони мансабдор онҳо вазифадоранд дар доираи ваколатҳои худ ба мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар иҷрои вазифаҳои бо Қонуни мазкур дар назди онҳо гузашташуда ёрӣ расонанд. Барои паҳн намудани маълумот оид ба фаъолияти разведкавӣ, зиддиразведкавӣ ва оперативӣ-ҷустуҷӯӣ, инчунин дигар маълумот дар бораи амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон шахсони мансабдори давлатӣ ва дигар ташкилот мувофиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгар мебошанд.

Шахсони воқеӣ ва ҳуқуқие, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон хизматрасонии алоқаи почта, ҳама намудҳои алоқаи барқии дар доираи системаи алоқаи ягонаи миллий амалкунандаро (ба истиснои системаҳои дигари идоравӣ, ки баромад ба муштари истифодабарии умум надоранд) анҷом медиҳанд, бо талаботи мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон вазифадоранд ба ҳайати маҷмӯи дастгоҳҳо, таҷҳизоти иловагии сертификатсияшуда ва воситаҳои барномавӣ дохил кунанд, дар ҳолати мавҷуд будани иҷозати суд ба таҷҳизоти махсус барои гирифтани маълумот аз шабакаи алоқа иҷозат диҳанд, инчунин дигар шароитҳои заруриро барои гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-ҷустуҷӯӣ аз тарафи мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон фароҳам созанд.

Бо мақсади ҳалли масъалаҳои таъмини амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон қормандони мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо тартиби муқарраргардида метавонанд ба дигар мақомоти давлатӣ ва ташкилот бо монандан дар хизмат дар мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон сафарбар карда шаванд.

Ҳамкориҳои мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо ҳадамоти махсус, мақомоти хифзи ҳуқуқ ва дигар ташкилоти давлатҳои хориҷӣ мувофиқи санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ эътирофнамудаи Тоҷикистон ба роҳ монда мешавад.

БОБИ 4.

ҚОРМАНДОНИ МАҚОМОТИ АМНИЯТИ МИЛЛИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН ВА ВАЪЗИ ҲУҚУҚИИ ОНҲО

Моддаи 25. Таъмин намудани амнияти шахсии қормандони амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва аъзои оилаи онҳо

Мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон вазифадоранд амнияти шахсии қормандон ва аъзои оилаи онҳоро аз таҷовузи ҷиноятӣ ба ҳаёт, саломатӣ, шаъну шараф ва молумулки онҳо, ки бо фаъолияти хизматиҳои онҳо алоқаманд мебошад, таъмин намоянд.

Чораҳо доир ба таъмини амнияти шахсии қормандони мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва аъзои оилаи онҳо дар ҳолатҳои хатари воқеӣ ба ҳаёт, саломатӣ ва моликияти онҳо татбиқ карда мешаванд.

Барои таъмин намудани хифзи ҳаёт, саломатӣ ва моликияти қормандони мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва аъзои ои-

лаи онҳо бо назардошти ҳолатҳои мушаххас чораҳои зерин татбиқ карда мешаванд:

- ҳифзи шахсӣ, ҳифзи манзили истиқоматӣ ва моликият;
- додани **силоҳ** ба кормандони мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ба аъзои оилаи онҳо бошад воситаҳои махсуси ҳимояи шахсӣ ва огоҳкунӣ оид ба хатар;
- муваққатан ба ҷои беҳавф кӯчонидан;
- бо розигии корманд ва аъзои оилаи ӯ барои идомаи хизмат (кор) ба ҷои дигар гузаронидан, иваз намудани ҷои таҳсил ё ин ки кӯчонидан ба ҷои дигари истиқомат;
- дигаргун намудани маълумоти шиноснома ё иваз намудани ҳуҷҷатҳо.

Бо мақсади иҷрои чораҳои амнияти шахсӣ мақомоти амнияти миллии метавонанд мутобиқи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ чораҳои оперативӣ-ҷустуҷӯӣ гузаронанд.

Моддаи 32. Оид ба безътибор донишани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи мақомоти амнияти давлатӣ»

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи мақомоти амнияти давлатӣ» (Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, соли 1998, №10, моддаи 107; №23-24, моддаи 358; соли 2000, №11, моддаи 519; моддаи 529; соли 2001, №4, моддаи 134; соли 2006, №3, моддаи 151) безътибор доништа шавад.

Моддаи 33. Тартиби мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур

Қонуни мазкур пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.

Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

ЭМОМАЛӢ РАҲМОН

ш. Душанбе, 20 март соли 2008
№ 362

2.12.

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ҳимояи давлатии иштирокчиёни муурофияи судии чиноятӣ» аз 29 декабри соли 2010 тахти № 644

**Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, соли 2010, №12, қ-1,
мод. 806; соли 2012, №7, мод.715**

Қонуни мазкур асосҳои ҳуқуқи ҳимояи давлатии иштирокчиёни муурофияи судии чиноятӣ, чораҳои амниятӣ, дастгирии иҷтимоии шахсони номбурда ва тартиби татбиқи онҳоро танзим менамояд.

БОБИ 1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 1. Ҳимояи давлатии иштирокчиёни муурофияи судии чиноятӣ

Ҳимояи давлатии иштирокчиёни муурофияи судии чиноятӣ (минбаъд – ҳимояи давлатӣ) тибқи Қонуни мазкур татбиқ намудани чораҳои амниятие, ки ба ҳифзи ҳаёт, саломатӣ ва (ё) молу мулки онҳо (минбаъд – чораҳои амниятӣ) равона гардидаанд, инчунин чораҳои дастгирии иҷтимоии шахсони номбурда (минбаъд – чораҳои дастгирии иҷтимоӣ) бо сабаби иштироки онҳо дар муурофияи судии чиноятӣ мебошанд, ки аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ амалӣ гардонидани мешаванд.

Моддаи 2. Шахсоне, ки нисбат ба онҳо чораҳои ҳимояи давлатӣ татбиқ мегарданд

1. Чораҳои ҳимояи давлатӣ нисбати иштирокчиёни зерини муурофияи судии чиноятӣ татбиқ мегарданд:

- прокурор – айбдоркунандаи давлатӣ;
- ҷабрдида;
- шохид;
- айбдоркунандаи хусусӣ;
- гумонбаршуда, айбдоршаванда, судшаванда, маҳкумшуда, сафедшуда, ҳимоятгарон ва намояндагони қонунии онҳо, инчунин шахсе, ки нисбати ӯ парвандаи чиноятӣ ё таъқиби чиноятӣ қатъ карда шудааст;
- коршинос, мутахассис, тарҷумон, шахси ҳолис, инчунин омӯзгор ва равшиншос, ки дар муурофияи судии чиноятӣ иштирок менамоянд;
- даъвогари граждани, ҷавобгари граждани;
- намояндагони қонунӣ, намояндагони ҷабрдида, даъвогари граждани, ҷавобгари граждани ва айбдоркунандаи хусусӣ.

2. Чораҳои ҳимояи давлатӣ инчунин метавонанд то оғоз намудани парвандаи чиноятӣ нисбат ба арзкунанда, шохид ё ҷабрдида аз чиноят ё

шахсони дигар, ки барои пешгирӣ ва кушодани ҷиноят мусоидат меку-
нанд, татбиқ гарданд.

3. Ҳимояи давлатӣ инчунин нисбати ҳешовандони наздик, ки тибқи муқаррароти Кодекси муҳофизатии ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон му-
айян карда шудаанд ва кирдори зиддиҳуқуқӣ нисбати онҳо бо мақсади таъсир расонидан ба шахсони дар қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда нишондо-
дашуда содир мешавад, татбиқ мегардад.

4. Шахсони дар қисмҳои 1-3 ҳамин модда нишондодашуда, ки нис-
бат ба онҳо тибқи тартиби муқаррарнамуда қарор оид ба татбиқ намудан-
и ҳимояи давлатӣ қабул карда шудааст, минбаъд «шахсони ҳимояшаванда» номида мешаванд.

Моддаи 3. Мақомоти таъминкунандаи ҳимояи давлатӣ

1. Мақомоти зерин ҳимояи давлатиро таъмин менамоянд:

- мақомоте, ки оид ба татбиқи ҳимояи давлатӣ қарор қабул менамо-
янд;

- мақомоте, ки чораҳои амниятиро татбиқ менамоянд;

- мақомоте, ки чораҳои дастгирии иҷтимоиро татбиқ менамоянд.

2. Қарор оид ба татбиқи ҳимояи давлатӣ аз тарафи суд (судя), проку-
рор, сардори воҳиди таҳқиқ, **роҳбари мақомоти амаликунандаи фаъолия-
ти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ** ё муфаттиш, ки дар истехсолоти онҳо ариза
(маълумот) оид ба ҷиноят ё парвандаи ҷиноятӣ қарор доранд, қабул кар-
да мешавад, агар тартиби дигар дар қонунгузори муҳофизатии ҷиноятии
Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ нашуда бошад (**Қонуни Ҷумҳурии
Тоҷикистон аз 3.07.12 с., №865**).

3. Татбиқи чораҳои амнияти ба ӯҳдаи мақомоти корҳои дохилии
Ҷумҳурии Тоҷикистон, мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии
Тоҷикистон, мақомоти гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон, мақомоти на-
зорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии
Тоҷикистон, мақомоти назорати маводи нашъаовари Ҷумҳурии
Тоҷикистон оид ба парвандаи ҷиноятии дар истехсолоти онҳо буда ва
ё ба онҳо вобаста кардашуда воғузур карда мешавад. Татбиқи чораҳои
алоҳидаи амнияти мувофиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ме-
тавонад ба ӯҳдаи дигар мақомоти давлатӣ воғузур карда шавад.

4. Чораҳои амнияти нисбат ба шахсони ҳимояшаванда оид ба
парвандаҳои ҷиноятӣ, ки дар истехсолоти суд ё прокуратура қарор до-
ранд, бо қарори суд (судя) ё прокурор аз ҷониби мақомоти корҳои
дохилӣ, мақомоти амнияти миллии, мақомоти гумрук, мақомоти назорати
давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия ва мақомоти назорати ма-
води нашъаовари маҳалли ҷойгиршавии шахси ҳимояшаванда амалӣ ме-
гарданд.

5. Чораҳои амнияти нисбати шахсони ҳимояшавандае, ки хиз-
матчиёни ҳарбӣ мебошанд, аз ҷониби фармондеҳони қисмҳои
ҳарбии дахлдор ва ё сарфармондеҳони болоии қисмҳои ҳарбӣ амалӣ
карда мешаванд.

6. Чораҳои амниятӣ нисбати шахсони Ҳимояшаванда, ки дар тавкифгоҳи (изолятор) тафтишотӣ нигоҳ дошта мешаванд, аз ҷониби ҳамин муассиса ва нисбати шахсоне, ки дар маҳалли адои ҷазо қарор до-ранд, аз ҷониби муассисаҳо ва мақомоти системаи иҷрои ҷазои ҷиноятӣ Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ мегарданд.

7. Чораҳои дастгирии иҷтимоӣ аз ҷониби мақомоти ваколатдори муайяннамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешаванд.

Моддаи 4. Принсипҳои амалӣ намудани Ҳимояи давлатӣ

1. Ҳимояи давлатӣ мутобиқи принсипҳои қонуният, эҳтироми ҳуқуқи озодиҳои инсон ва шаҳрванд, масъулияти мутақобилаи мақомоте, ки Ҳимояи давлатиро таъмин менамоянд, амалӣ мегардад.

2. Ҳимояи давлатӣ таҳти назорати прокурорӣ ва идоравӣ амалӣ ме-гардад. Зимни амалӣ намудани Ҳимояи давлатӣ тибқи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон усулҳои ошкоро ва махфӣ истифода бурда меша-ванд.

3. Татбиқи чораҳои амниятӣ набояд ҳуқуқҳои манзилӣ, меҳнатӣ, нафақавӣ ва дигар ҳуқуқҳои шахсони Ҳимояшавандаро маҳдуд созад.

Моддаи 5. Қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи Ҳимояи давлатии иштирокчиёни муҳофизатии судии ҷиноятӣ

Қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи Ҳимояи давлатии иштирокчиёни муҳофизатии судии ҷиноятӣ ба Конститутсияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Қонуни мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин санадҳои ҳуқуқии бай-налмилалӣ, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф кардааст, иборат мебошад.

БОБИ 2. НАМУДҲОИ ҲИМОЯИ ДАВЛАТӢ

Моддаи 6. Чораҳои амниятӣ

1. Нисбат ба шахси Ҳимояшаванда метавонанд дар як вақт якчанд ё яке аз чораҳои амниятии зерин татбиқ карда шаванд:

- муҳофизони шахсӣ, муҳофизати манзил ва молу мулк;
- додани воситаҳои махсуси муҳофизатии шахсӣ, алоқа ва огоҳонӣ аз ҳафту хатар;
- таъмини махфияти маълумот дар бораи шахси Ҳимояшаванда;
- қўчонидан ба маҳалли дигари истиқомати муваққатӣ;
- иваз намудани ҳуҷҷатҳо;
- тағйир додани симои зоҳирӣ;
- дигар қардани ҷои қор (хизмат) ё таҳсил;
- ҷойгиркунонии муваққатӣ дар маҳалли бехатар;
- татбиқ намудани чораҳои амниятии иловагӣ нисбат ба шахси Ҳимояшаванда, ки дар ҳабс нигоҳ дошта мешавад ё дар маҳалли адои

чазо қарор дорад, аз ҷумла гузаронидани \bar{y} аз як маҳалли дар ҳабс нигохдорӣ ё адои чазо ба дигар маҳал.

2. Дар ҳолати мавҷуд будани асосҳои дар моддаи 16 Қонуни мазкур қайдгардида нисбат ба шахси ҳимояшаванда метавонанд чораҳои дигари амниятии пешбиниамудаи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон татбиқ гарданд.

3. Чораҳои амниятии дар сархатҳои қорум, панҷум, шашум ва ҳафтуми қисми 1 моддаи мазкур пешбинишуда танҳо нисбат ба парванда-ҳо оид ба ҷиноятҳои вазнин ва махсусан вазнин татбиқ мегарданд.

Моддаи 7. Муҳофизони шахсӣ, муҳофизати манзил ва молу мулки шахси ҳимояшаванда

1. Муҳофизони шахсӣ, муҳофизати манзил ва молу мулки шахси ҳимояшаванда аз ҷониби мақомоте, ки чораҳои амниятиро татбиқ менамоянд, бо тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон таъмин карда мешаванд.

2. Манзили ишғолнамудаи шахси ҳимояшаванда ва молу мулки \bar{y} метавонанд бо воситаҳои техникии назоратбаранда, инчунин бо бонги зиддисўхтор ва воситаҳои дигари зарурии техникӣ таҷҳизонида шаванд.

Моддаи 8. Ба шахси ҳимояшаванда додани воситаҳои махсуси шахсии мудофия, алоқа ва огоҳонӣ аз хавфу хатар

1. Мақомоте, ки чораҳои амниятиро татбиқ мегардонанд, метавонанд ба шахси ҳимояшаванда воситаҳои махсуси шахсии мудофия, алоқа ва огоҳонӣ аз хавфу хатарро диҳанд.

2. Намудҳои воситаҳои махсуси шахсии мудофия, алоқа ва огоҳонӣ аз хавфу хатар, ки ба шахси ҳимояшаванда дода мешаванд, инчунин тартиби додани онҳо аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешаванд.

Моддаи 9. Таъмини махфияти маълумот дар бораи шахси ҳимояшаванда

1. Бо қарори мақоме, ки чораҳои амниятиро татбиқ мегардонад, мумкин аст додани маълумот оид ба шахси ҳимояшаванда аз сарчашмаҳои иттилооту маълумотдиҳии давлатӣ ва дигар сарчашмаҳо манъ карда шавад, инчунин мумкин аст рақамҳои телефон ва нишонаҳои бақайдгирии давлатии воситаҳои нақлиёти аз ҷониби \bar{y} истифодашаванда ё ба \bar{y} тааллуқдошта тағйир дода шаванд.

2. Дар ҳолатҳои истисноӣ, вобаста ба истехсолоти парвандаи дигари ҷиноятӣ ё граждонӣ, маълумот оид ба шахси ҳимояшаванда метавонад ба мақомоти тафтиши пешакӣ, прокурор ё суд дар асоси дархости хаттии прокурор ё суд (судья) бо иҷозати мақоме, ки дар бораи татбиқ намудани ҳимояи давлатӣ қарор қабул кардааст, пешниҳод гардад.

Моддаи 10. Кӯчонидани шахси ҳимояшаванда ба маҳалли дигари истиқомати муваққатӣ, иваз намудани ҳуччатҳо ва тағйир додани симои зохирии ӯ

1. Дар мавриди кӯчонидани шахси ҳимояшаванда ба маҳалли дигари истиқомати муваққатӣ молу мулки манқул ва ғайриманқули шахсии ӯ тахти муҳофизат қарор мегирад ва кафолатҳои иҷтимоӣ иқтисодии пешбининамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон бо сабабҳои зикр-гардида таъмин карда мешаванд.

2. Дар ҳолатҳои истисноӣ мумкин аст ҳуччатҳои тасдиқкунандаи шахси ҳимояшаванда бо тағйир додани ном, номи падар ва фамилияи ӯ ва дигар маълумот дар борааш, инчунин симои зохирии шахси ҳимояшаванда бо тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон иваз карда шаванд.

3. Кӯчонидани шахси ҳимояшаванда ба маҳалли дигари истиқомати муваққатӣ, иваз намудани ҳуччатҳо ва тағйир додани симои зохирии ӯ танҳо бо розигии хаттиаш дар ҳолатҳои амалӣ мегарданд, ки агар таъмини бехатарии вай бо роҳи татбиқи дигар чораҳои амнияти им-коннопазир бошад.

Моддаи 11. Дигар кардани ҷойи қор (хизмат) ё таҳсили шахси ҳимояшаванда

Бо мақсади таъмини амнияти шахси ҳимояшаванда ба ӯ мумкин аст барои дигар кардани ҷойи қор (хизмат) ё таҳсили муваққатӣ ё доимӣ, бо тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон мусоидат карда шавад.

Моддаи 12. Ҷойгиркунонии муваққатии шахси ҳимояшаванда дар маҳалли бехатар

Шахси ҳимояшаванда мумкин аст муваққатан дар маҳалле ҷойгир карда шавад, ки ба таъмини бехатарии ӯ мувофиқ бошад.

Моддаи 13. Таъмини амнияти хизматчиҳои ҳарбӣ

1. Амнияти хизматчиҳои ҳарбӣ, ки шахси ҳимояшаванда ба шумор ме-равад, бо роҳи татбиқи намудани чораҳои амниятии дар моддаи 6 Қонуни мазкур пешбинишуда, бо назардошти хусусиятҳои адои хизмати ҳарбӣ таъмин мегардад.

2. Бо мақсади таъмини амнияти хизматчиҳои ҳарбӣ инчунин чораҳои зерин татбиқ карда мешаванд:

- равон кардани шахси ҳимояшаванда ба қисми ҳарбии дигар ё муас-сисаи ҳарбии дигар;

- гузаронидани шахси ҳимояшаванда ба ҷои нави хизмати ҳарбии доимӣ;

- гузаронидан ба қисми ҳарбии дигар ё ба ҷои нави хизмати ҳарбӣ, ки ба қатъ намудани таъмини амнияти минбаъдаи ин шахс монеъ шуда наметавонад;

- чораҳои дигари Ҳимоявӣ, ки ба қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳолифат намекунанд.

3. Ба ҷои дигари хизмати ҳарбӣ раво қардан ё гузаронидани хизматчи ҳарбие, ки шахси Ҳимояшаванда мебошад, бо розигии дар шакли хаттӣ ихзорнамудаи ӯ амалӣ мегардад. Зимни гузариш хизматчи ҳарбӣ ба вазифаи ҳарбии баробар таъин карда мешавад. Дар ин сурат бояд истифодаи ӯ аз рӯи ихтисоси дар қайди ҳарбии асосӣ буда ё ихтисоси ба он монанд таъмин карда шавад.

Моддаи 14. Таъмини амнияти шахси Ҳимояшаванда, ки дар ҳаёб ё дар маҳалли адои ҷазо қарор дорад

1. Амнияти шахси Ҳимояшаванда, ки дар ҳаёб нигоҳ дошта шудааст ё дар маҳалли адои ҷазо дар намуди маҳлуд қардани озодӣ, маҳрум сохтан аз озодӣ, нигоҳ доштан дар қисми ҳарбии интизомӣ қарор дорад, бо роҳи нисбат ба ӯ татбиқ намудани чораҳои амниятии бо сарҳатҳои сеюм, панҷум, шашум, ҳаштум ва нӯҳуми қисми 1 моддаи 6 Қонуни мазкур ё чораҳои дигари бо қонунгузори мурофиавии ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинишуда таъмин мегардад.

2. Бо мақсади таъмини амнияти шахсе, ки дар қисми 1 моддаи мазкур пешбини гардидааст, инчунин метавонанд чораҳои зерин татбиқ гарданд:

- аз ҳамдигар ҷудо нигоҳ доштани шахси Ҳимояшаванда ва шахсе, ки аз ӯ таҳдиди зӯрварӣ бармеояд;

- иваз намудани ҷораи пешгирӣ ё ҷораи ҷазо нисбат ба шахси Ҳимояшаванда бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори мурофиавии ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Моддаи 15. Чораҳои дастгирии иҷтимоӣ

1. Ҳангоми ҳалокат ё вафоти шахси Ҳимояшаванда бо сабаби иштироки ӯ дар рафти таҳқиқ, тафтиши пешакӣ ва мурофиаи судӣ ба аъзои оилаи ҳалокшуда (вафоткарда) ва шахсоне, ки дар таъминоти ӯ қарор доштанд, бо таъиноти мақома, ки оид ба татбиқи Ҳимояи давлатӣ қарор қабул менамояд, аз ҳисоби маблағи бучети давлатӣ аз рӯи тартиб ва андозаи муайянкардаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ёрдампулии яқвақта дода шуда, бо тартиби пешбининамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон бинобар бе саробон мондан нафақа таъин карда мешавад.

2. Ҳангоми ба шахси Ҳимояшаванда расонидани зарари ҷисмонӣ ё зарари дигар ба саломатии ӯ бо сабаби иштирок намудан дар рафти таҳқиқ, тафтиши пешакӣ ва мурофиаи судӣ, ки боиси маъҷубӣ мегардад, ба ӯ бо таъиноти мақома, ки оид ба татбиқи Ҳимояи давлатӣ қарор қабул менамояд, аз ҳисоби маблағи бучети давлатӣ аз рӯи тартиб ва андозаи муайянкардаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ёрдампулии яқвақта дода шуда, бо тартиби пешбининамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон бинобар маъҷубӣ нафақа таъин карда мешавад.

3. Ҳангоми ба шахси Ҳимояшаванда расонидани зарари ҷисмонӣ ё зарари дигар ба саломатии ӯ бо сабаби иштирок намудан дар рафти

тахқиқ, тафтиши пешакӣ ва муурофияи судӣ, ки боиси маъҷобӣ нагаштааст, ба ӯ бо табиноти мақома, ки оид ба татбиқи ҳимояи давлатӣ қарор қабул менамояд, аз ҳисоби маблағи бучети давлатӣ аз рӯи тартиб ва андозаи муайянкардаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ёрдампулии яқвақта дода мешавад.

4. Ба шахсони ҳимояшаванда, ки дар як вақт ба ёрдампулии гуногуни тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохтшаванда ҳуқуқдоранд, дар ҳолати расонидани зарари ҷисмонӣ ё зарари дигар ба саломатӣ бо интиҳоби онҳо як ёрдампулии яқвақта таъин карда мешавад.

5. Тартиби пардохти ёрдампулии яқвақтаи дар қисмҳои 1-4 моддаи мазкур қайдгардида аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад.

6. Зараре, ки ба молу мулки шахси ҳимояшаванда бо сабаби иштироки ӯ дар рафти таҳқиқ, тафтиши пешакӣ ва муурофияи судӣ расонида шудааст, аз ҳисоби маблағи бучети давлатӣ ва дигар манбаъҳои молиявӣ бо қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинигардида ҷуброн карда шуда, ин маблағ минбаъд аз ҳисоби шахсе, ки барои расонидани зарар ба молу мулки шахси ҳимояшаванда гунаҳкор аст, бо тартиби пешбиниамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ситонида мешавад.

БОБИ 3.

АСОСҲО ВА ТАРТИБИ ТАТБИҚИ ҲИМОЯИ ДАВЛАТӢ

Моддаи 16. Асосҳои татбиқи чораҳои амниятӣ

1. Асосҳои татбиқи чораҳои амниятӣ ин маълумот оид ба мавҷуд будани таҳдиди воқеии куштори шахси ҳимояшаванда, истифодаи зӯрварӣ нисбат ба ӯ ва ҳешовандони наздикаш, несту нобуд ё вайрон кардани молу мулкш ба сабаби иштироки ӯ дар рафти таҳқиқ, тафтиши пешакӣ ва муурофияи судӣ мебошанд, ки аз ҷониби мақоми оид ба татбиқ намудани ҳимояи давлатӣ қарор қабулкунанда, муқаррар карда шудаанд.

2. Чораҳои амниятӣ дар асоси аризаи хаттии шахси ҳимояшаванда ва ё шахсоне, ки бо мақсади ҳифзи манфиати шахсони дигар бо ариза муруҷиат намудаанд, нисбати нобилигон бошад – дар асоси аризаи хаттии падару модари онҳо ё шахсони онҳоро ивазкунанда, инчунин намоёндагони ваколатдори мақомоти васоъату парасторӣ (дар сурати набудани падару модар ё шахсони онҳоро ивазкунанда) татбиқ мегарданд.

3. Агар татбиқи чораҳои амниятӣ ба манфиати аъзои болиғи оилаи шахси ҳимояшаванда ва дигар шахсоне, ки бо ӯ якҷоя зиндагӣ мекунанд, дахл кунад, гирифтани розигии онҳо дар шакли хаттӣ зарур аст.

Моддаи 17. Асосҳои татбиқи чораҳои дастгирии иҷтимоӣ

Асосҳои татбиқи чораҳои дастгирии иҷтимоӣ ин ҳалокат ё вафоти шахси ҳимояшаванда, расонидани зарари ҷисмонӣ ё зарари дигар ба саломатии ӯ бо сабаби иштирок намудан дар рафти таҳқиқ, тафтиши пешакӣ ва муурофияи судӣ ба шумор мераванд.

Моддаи 18. Тартиби татбиқи чораҳои амниятӣ

1. Тартиби татбиқи чораҳои амниятӣ бо Қонуни мазкур, дигар қонунҳо ва санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

2. Суд (судя), прокурор, сардори воҳиди таҳқиқ, **роҳбари мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ** ё муфаттиш зимни гирифтани ариза (маълумот) оид ба таҳдиди куштори шахсони дар қисмҳои 1-3 моддаи 2 Қонуни мазкур қайдгардида, истифодаи зӯрварӣ нисбат ба онҳо, несту нобуд ё вайрон кардани молу мулкашон ё кирдори дигари зиддиҳуқуқии хавфнок ўҳдадоранд ин аризаро (маълумотро) тафтиш намоянд ва дар мўҳлати се шабонарӯз (дар ҳолатҳои таъхирнопазир-фавран) оид ба татбиқи чораҳои амниятӣ нисбат ба онҳо ё рад намудани татбиқи онҳо қарор қабул намоянд. Ҷиҳати ҳалли масъалаи зикршуда қарори (таъиноти) асоснок бароварда мешавад, ки он дар рӯзи қабул гардидаш ба мақоми татбиқкунандаи чораҳои амниятӣ барои иҷро, инчунин ба шахсе, ки нисбати ӯ қарори (таъиноти) мазкур бароварда шудааст, барои маълумот фиристора мешавад.

3. Нисбат ба қарор (таъинот) оид ба татбиқи чораҳои амниятӣ ё рад намудани татбиқи онҳо шахси Ҳимояшаванда ва дигар шахсоне, ки бо мақсади Ҳифзи манфиатҳои ӯ муроҷиат намудаанд, метавонанд ба мақоми болоӣ, прокурор ё суд шикоят кунанд. Шикоят аз лаҳзаи пешниҳод шуданаш дар давоми 24 соат бояд баррасӣ гардад.

4. Мақоми татбиқкунандаи чораҳои амниятӣ тадбирҳои зарурии амниятии дар Қонуни мазкур пешбинишударо интихоб карда, тарзи татбиқи онҳоро муайян менамояд.

5. Оид ба чораҳои амниятии интихобшуда, тағйиру иловаҳо ба онҳо ва натиҷаи татбиқи чораҳои мазкур, мақоме, ки онҳоро амалӣ мегардонад, ба суд (судя), прокурор, сардори воҳиди таҳқиқ, **роҳбари мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ** ё муфаттиши дар истехсолоти худ ариза (маълумот) дар хусуси ҷиноят ё парвандаи ҷиноятӣ дошта маълумот медиҳад. Дар ҳолати рафъи таҳдид ба амнияти шахси Ҳимояшаванда оид ба бекор кардани чораҳои амниятӣ дархост пешниҳод менамояд.

6. Мақоме, ки чораҳои амниятиро амалӣ месозад, бо шахси Ҳимояшаванда оид ба ҳолатҳои татбиқи чораҳои амниятӣ, ўҳдадорихо ва масъулияти тарафайн мутобиқи Қонуни мазкур ва қонунгузории граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон дар шакли хаттӣ шартнома менамояд (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3.07.12 с., №865**).

Моддаи 19. Тартиби татбиқи чораҳои дастгирии иҷтимоӣ

1. Тартиби татбиқи чораҳои дастгирии иҷтимоӣ бо Қонуни мазкур, қонунҳои дигар ва санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

2. Мақоме, ки оид ба татбиқи Ҳимояи давлатӣ қарор қабул менамояд, пас аз гирифтани ариза (маълумот) дар хусуси ҳалокат ё вафоти

шахси ҳимояшаванда ва муайян намудани он, ки ҳалокат (вафот) бо сабаби иштироки ӯ дар рафти таҳқиқ, тафтиши пешакӣ ва мурофиаи судӣ ба миён омадааст, ўҳдадор аст дар мўҳлати се шабонарӯз дар бораи татбиқи чораҳои дастгирии иҷтимоӣ нисбати аъзои оилаи шахси ҳалокшуда (вафоткарда) ва шахсоне, ки дар таъминоти ӯ қарор доранд, ё ин ки дар бораи рад кардани татбиқи он қарор қабул намояд.

3. Мақоме, ки оид ба татбиқи ҳимояи давлатӣ қарор қабул ме-намояд, пас аз гирифтани ариза (маълумот) дар хусуси ба шахси ҳимояшаванда расонидани зарари ҷисмонӣ ё зарари дигар ба саломати ӯ бо сабаби иштирок намудан дар рафти таҳқиқ, тафтиши пешакӣ ва мурофиаи судӣ ўҳдадор аст ин аризаро (маълумотро) тафтиш намояд ва дар мўҳлати се шабонарӯз дар бораи татбиқи чораҳои дастгирии иҷтимоӣ ё ин ки дар бораи рад кардани татбиқи онҳо қарор қабул намояд.

4. Дар бораи ҳалли масъалаи зикршуда қарори (таъиноти) асоснок қабул карда мешавад, ки он ба мақоми татбиқкунандаи чораҳои дастгирии иҷтимоӣ барои иҷро ва ба шахсе, ки нисбати ӯ қарор (таъинот) қабул карда шудааст ё ба намоёндаи қонунии ӯ барои маълумот равон карда мешавад.

5. Нисбати қарор (таъинот) оид ба татбиқи чораҳои дастгирии иҷтимоӣ ё рад намудани татбиқи онҳо шахси ҳимояшаванда ё намоёндаи қонунии ӯ метавонад ба мақоми болоӣ, прокурор ё суд шикоят намояд. Шикоят аз рӯзи пешниҳод шудан дар мўҳлати даҳ шабонарӯз бояд баррасӣ гардад.

6. Мақоми татбиқкунандаи чораҳои дастгирии иҷтимоӣ пас аз гирифтани қарор (таъинот) оид ба татбиқи чораҳои дастгирии иҷтимоӣ ўҳдадор аст онро дар мўҳлати даҳ шабонарӯз иҷро намояд.

Моддаи 20. Бекор кардани чораҳои амниятӣ

1. Чораҳои амниятӣ дар ҳолате бекор карда мешаванд, ки агар асосҳои дар моддаи 16 Қонуни мазкур нишондодашуда барои татбиқи онҳо баргараф гардида бошанд, инчунин агар татбиқи минбаъдаи онҳо дар натиҷаи аз ҷониби шахси ҳимояшаванда вайрон кардани талаботи шартномаи басташудаи мақомоти татбиқкунандаи чораҳои амниятӣ ва шахси ҳимояшаванда тибқи қисми 6 моддаи 18 Қонуни мазкур ғайриимкон бошад.

2. Чораҳои амниятӣ метавонанд бо аризаи хаттии шахси ҳимояшаванда, ки ба мақомоти қабулнамудаи қарор оид ба татбиқи ҳимояи давлатӣ фиристода шудааст, бекор карда шаванд.

3. Бекор кардани чораҳои амниятӣ танҳо бо қарори (таъиноти) мақоме, ки қарор дар бораи татбиқ намудани ҳимояи давлатиро қабул намоудааст ё бо қарори (таъиноти) мақоме, ки парвандаи ҷиноятӣ дар истеҳсолоти он қарор дорад, роҳ дода мешавад.

4. Нисбат ба қарор (таъинот) оид ба бекор кардани чораҳои амниятӣ мумкин аст ба мақоми болоӣ, прокурор ё суд шикоят

пешниход гардад. Шикоят аз лаҳзаи пешниход шуданаш дар давоми 24 соат бояд баррасӣ гардад.

5. Дар қарор (таъинот) оид ба бекор кардани чораҳои амниятӣ бояд масъалаҳои барқарор намудани ҳуқуқҳои молумулкӣ ва ҳуқуқҳои шахсии ғайримолумулкӣи шахси ҳимояшаванда ба танзим дароварда шаванд.

6. Қарор (таъинот) оид ба татбиқи чораҳои амниятӣ то қабули қарор оид ба бекор кардани он аз ҷониби мақомоти дар қисми 2 моддаи 3 Қонуни мазкур пешбинишуда эътибор дорад.

7. Суд (судя) дар ҳолати таҳияи ҳукм оид ба парвандаи ҷиноятӣ дар бораи бекор кардани чораҳои амниятӣ ё татбиқи минбаъдаи чораҳои мазкур таъинот (қарор) мебарорад.

Моддаи 21. Махфияти амалӣ намудани ҳимояи давлатӣ

1. Ҳимояи давлатӣ бо риоя намудани махфияти маълумот оид ба шахси ҳимояшаванда амалӣ мегардад.

2. Тартиби ҳимояи маълумот оид ба амалӣ намудани ҳимояи давлатӣ аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад.

Моддаи 22. Ҳатмӣ будани иҷрои қарор оид ба амалӣ намудани ҳимояи давлатӣ

Иҷрои қарорҳои мақомоти таъминкунандаи ҳимояи давлатӣ, ки мутобиқи ваколатҳояшон қабул шудаанд, аз ҷониби шахсони мансабдори корхона, муассиса ва ташкилотҳое, ки ба онҳо ирсол гардидаанд, ҳатмӣ мебошанд.

БОБИ 4.

ҲУҚУҚ ВА ҶАДДАДОРИҲОИ ШАХСОНИ ҲИМОЯШАВАНДА ВА МАҚОМОТИ ТАЪМИНКУНАНДАИ ҲИМОЯИ ДАВЛАТӢ

Моддаи 23. Ҳуқуқ ва ҷаҳдадорӣи шахсони ҳимояшаванда

1. Шахсони ҳимояшаванда ҳуқуқ доранд:

- ҳуқуқ ва ҷаҳдадорӣи худро донанд;
- таъмини амниятӣи шахсӣ ва молумулкӣи худ ва шахсони дар қисми 3 моддаи 2 Қонуни мазкур нишондодашударо талаб намоянд;
- татбиқи чораҳои дастгирии иҷтимоиро дар ҳолатҳои пешбининамудай Қонуни мазкур талаб намоянд;
- оид ба татбиқ намудани чораҳои амниятӣ нисбати худ, инчунин нисбат ба ҳешовандони наздиқашон ва хусусияти ин чораҳоро донанд;
- оид ба татбиқи чораҳои амниятӣи иловагӣ ё оид ба бекор кардани онҳо тибқи муқаррароти Қонуни мазкур бо ариза муроҷиат намоянд;
- нисбат ба қарор ва амали мақомоти таъминкунандаи ҳимояи давлатӣ ба мақомоти болоӣ, прокурор ё суд бо тартиби пешбининамудай қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон шикоят пешниход намоянд.

2. Шахсони ҳимояшаванда ҷаҳдадоранд:

- шартҳои нисбати онҳо татбиқ намудани чораҳои амниятӣ ва талаботи қонунии мақомоти таъминкунандаи ҳимояи давлатиро иҷро намоянд;

- ба мақомоти таъминкунандаи ҳимояи давлатӣ оид ба ҳар як ҳодисаи таҳдид ё амалҳои зиддиқонунӣ нисбати онҳо фавран маълумот пешниҳод намоянд;

- зимни қор фармудани молу мулки дар сархати дуҷуми қисми 1 моддаи 6 Қонуни мазкур нишондодашуда, ки аз ҷониби мақомоти амаликунандаи чораҳои амниятӣ бо мақсади таъмини амнияти онҳо барои истифода дода шудааст, талаботи қонунҳо ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистонро риоя намоянд;

- маълумотро оид ба татбиқ намудани чораҳои ҳимояи давлатӣ нисбати онҳо бе иҷозати мақомоти таъминкунандаи ҳимояи давлатӣ фош накунад.

Моддаи 24. Ҳуқуқ ва ӯҳдадорихи мақомоти таъминкунандаи ҳимояи давлатӣ

1. Мақомоте, ки оид ба татбиқ намудани ҳимояи давлатӣ дар доираи салоҳияти худ қарор қабул мекунад, ҳуқуқ доранд:

- аз ҳамаи мақомоти ҳокимияти давлатӣ, мақомоти худидорақунии шаҳрак ва деҳот, шахсони ҳуқуқӣ ва воқеӣ аз рӯи ариза ва маълумот дар бораи таҳдид ба амнияти шахсоне, ки нисбаташон қарор оид ба татбиқи ҳимояи давлатӣ қабул карда мешавад, маълумоти заруриро дархост намуда гиранд;

- амалҳои мувофиқавӣ ё додани супоришҳои заруриро ба мақомоти амаликунандаи чораҳои амниятӣ ва мақомоти амаликунандаи чораҳои дастгирии иҷтимоӣ барои татбиқи ҳимояи давлатии шахсони дар моддаи 2 Қонуни мазкур нишондодашуда анҷом диҳанд;

- дар ҳолати зарурӣ аз мақомоти амаликунандаи чораҳои амниятӣ ва мақомоти амаликунандаи чораҳои дастгирии иҷтимоӣ таъини чораҳои иловагии ҳимояи давлатиро талаб намоянд;

- дар мувофиқа бо мақомоти амаликунандаи чораҳои нишондодашуда чораҳои амниятӣ ва чораҳои дастгирии иҷтимоиро пурра ё қисман бекор кунанд.

2. Мақомоти амаликунандаи чораҳои амниятӣ ҳуқуқ доранд:

- тадбирҳои зарурии амниятии бо Қонуни мазкур пешбинишударо интиҳоб намоянд, усулҳои татбиқи онҳоро муайян кунанд ва ҳангоми зарурат чораҳои амниятии татбиқшавандаро тағйир диҳанд ва илова намоянд;

- аз шахсони ҳимояшаванда риояи шартҳои татбиқи чораҳои амниятиро нисбати онҳо, иҷрои супоришҳои қонуниро вобаста ба татбиқи чораҳои мазкур талаб намоянд;

- ба суд (судя), прокурор, сардори воҳиди таҳқиқ, **роҳбари мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ** ё муфаттиш, ки **ариза (маълумот) оид ба ҷиноят** ё парвандаи ҷиноятӣ дар истехсолоти онҳо

қарор дорад, бо дархост (ариза) дар бораи татбиқ намудани чораҳои амниятӣ зимни анҷом додани амалҳои муруфиавӣ ё бекор кардани онҳо муруҷиат намоянд (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3.07.12 с., №865**);

- бо тартиби муқаррарнамудаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ» чораҳои оперативӣ-ҷустуҷӯӣ гузаронанд.

3. Мақомоти амаликунандаи чораҳои дастгирии иҷтимоӣ ҳуқуқ доранд:

- аз мақомоте, ки оид ба амалӣ намудани ҳимояи давлатӣ қарор қабул мекунад ва аз шахсони ҳимояшаванда маълумоти иловагии барои амалӣ намудани чораҳои дастгирии иҷтимоӣ заруриро дархост намоянд;

- ба мақомоте, ки оид ба татбиқи ҳимояи давлатӣ қарор қабул кардаанд, дар мавриди муайян кардани ҳолатҳое, ки имконияти татбиқи чораҳои мазкурро истисно мекунад, бо дархост муруҷиат намоянд.

4. Мақомоти таъминкунандаи ҳимояи давлатӣ ўҳдадоранд:

- ба ҳар як ҳолати ба онҳо маълумшуда, ки таъмини чораҳои амниятӣ ё чораҳои дастгирии иҷтимоиро талаб мекунад, фавран эътино намоянд;

- ҳамаи чораҳои амниятӣ ва чораҳои дастгирии иҷтимоии заруриро амалӣ намоянд;

- тибқи муқаррароти пешбининамудаи Қонуни мазкур, шахсони ҳимояшавандаро оид ба татбиқ намудан, тағйир додан, илова ё бекор кардани татбиқи чораҳои амниятӣ ва чораҳои дастгирии иҷтимоӣ нисбати онҳо, инчунин оид ба қабули қарорҳои вобаста ба таъмини ҳимояи давлатии пешбининамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон сари вақт хабардор намоянд;

- ба шахси ҳимояшаванда зимни эълон намудани қарор (таъинот) дар бораи нисбати ў татбиқ намудани ҳимояи давлатӣ, ҳуқуқ ва ўҳдадорихоширо фаҳмонанд.

БОБИ 5.

ҶАВОБГАРӢ БАРОИ РИОЯ НАКАРДАНИ ТАЛАБОТИ ҚОНУНИ МАЗКУР

Моддаи 25. Ҷавобгарии шахси мансабдор барои риоя накардани талаботи вобаста ба таъмини ҳимояи давлатӣ

Шахси мансабдори мақомоти таъминкунандаи ҳимояи давлатӣ, ки ба қабул накардани қарор оид ба татбиқ намудани ҳимояи давлатӣ ё ба таври лозимӣ татбиқ накардани он роҳ додааст, мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешавад.

Моддаи 26. Ҷавобгарӣ барои фош кардани маълумот дар бораи шахси ҳимояшаванда ва чораҳои амниятӣ

Фош кардани маълумот дар бораи шахси ҳимояшаванда ва татбиқи чораҳои амниятӣ нисбати ў аз ҷониби шахсе, ки ба вай ин маълумот

боварӣ карда шуда буд ё зимни фаъолияти хизматиаш ба ӯ маълум гаштааст, мутобиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон боиси ба ҷавобгарӣ кашидан мегардад.

Моддаи 27. Ҷавобгарии шахси Ҳимояшаванда

Ба шахсони дигар фуруҳтан, ба ғарав мондан ё додани молу мулки дар сарҳати дуёми қисми 1 моддаи 6 Қонуни мазкур пешбинишуда, ки ҷиҳати таъмини амният ба шахси Ҳимояшаванда барои истифода дода шудааст, инчунин гум ё вайрон кардани молу мулки мазкур, мутобиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон боиси ба ҷавобгарӣ кашидан мегардад.

**БОБИ 6.
МАБЛАҒГУЗОРӢ ВА ТАЪМИНОТИ МОДДИО ТЕХНИКИИ
ҲИМОЯИ ДАВЛАТӢ**

Моддаи 28. Маблағгузорӣ ва таъминоти моддио техникии Ҳимояи давлатӣ

1. Барои таъмини Ҳимояи давлатӣ Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Барномаи давлатии таъмини амнияти иштирокчиёни муҳофизатии судии ҷиноятро тасдиқ менамояд.

2. Маблағгузорӣ ва таъминоти моддио техникии Барномаи давлатии таъмини амнияти иштирокчиёни муҳофизатии судии ҷиноятӣ аз ҳисоби маблағи буҷет ва манбаъҳои дигари молиявии пешбинишудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ мегарданд.

3. Харочоти вобаста ба таъмини Ҳимояи давлатӣ набояд ба зиммаи шахси Ҳимояшаванда гузошта шавад.

**БОБИ 7.
МУҚАРРАОТИ ХОТИМАВӢ**

Моддаи 29. Мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур

Қонуни мазкур пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.

**Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон
ш. Душанбе, 29 декабри соли 2010,
№ 644**

Эмомалӣ Раҳмон

2.13.

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи мубориза бар зидди ҷинояткории муташаккилона» аз 28 декабри соли 2013 тахти № 1038

**Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, соли 2013, №12, мод.882;
соли 2014, №11, мод.650. соли 2016, №3, мод.139**

Қонуни мазкур муносибатҳои ҷамъиятиро вобаста ба ҳифзи ҳуқуқи озодиҳои инсон ва шаҳрванд, шахсони ҳуқуқӣ, **моликият, амнияти ҷамъият** ва давлат аз ҷинояткории муташаккилона ба танзим дароварда, асосҳои ҳуқуқии сиёсати давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистонро дар самти мубориза бар зидди ҷинояткории муташаккилона муайян мекунад.

БОБИ 1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 1. Мафҳумҳои асосӣ

Дар Қонуни мазкур мафҳумҳои асосии зерин истифода мешаванд:

- **ҷинояткории муташаккилона** – зухуроти барои ҷамъият хавфноке, ки бо таъсис ва фаъолияти ҷиноятии гурӯҳҳои муташаккили ҷиноятӣ, аз ҷумла гурӯҳҳои (дастаҳои) мусаллаҳ, иттиҳодиҳои ҷиноятӣ (ташкilotҳои ҷиноятӣ) алоқаманд аст;

- **гурӯҳи муташаккили ҷиноятӣ** – гурӯҳи устувори шахсоне, ки пешакӣ барои содир кардани як ё якчанд ҷиноят муттаҳид шудаанд;

- **иттиҳоди ҷиноятӣ (ташкilotи ҷиноятӣ)** – муттаҳидшавии ду ё якчанд гурӯҳи муташаккили, ки барои содир намудани ҷиноятҳои вазнин ё махсусан вазнин ба ташкilotи устувор табдил ёфта, фаъолияти он ба тақсимоли вазифаҳои идоракунии, таъмин ва иҷрои мақсадҳои ҷинояткоронаи иттиҳод дар байни аъзои иттиҳод ва сохторҳои он асос меёбад;

- **маблағгузори гурӯҳи муташаккили ҷиноятӣ, иттиҳоди ҷиноятӣ (ташкilotи ҷиноятӣ)** – бевосита ё бавосита пешниҳод кардан, интиқол додан ё ҷамъ овардани пули миллӣ ё асъори хориҷӣ, **инчунин қоғазҳои қиматнок**, бо мақсади пурра ё қисман истифода кардани онҳо барои содир намудани ҷиноятҳои хусусияти муташаккилона дошта (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 15.03.16 с., №1286**);

- **ташкilotи ба гурӯҳи муташаккили ҷиноятӣ, иттиҳоди ҷиноятӣ (ташкilotи ҷиноятӣ) мусоидаткунанда** – ташкilotе, ки дидаю доништа ба гурӯҳи муташаккили ҷиноятӣ, иттиҳоди ҷиноятӣ (ташкilotи ҷиноятӣ) ва ё ба иштирокчиёни он барои амалӣ намудани фаъолияти ҷиноятӣ суратҳисоб, истехсолот, бино, иншоот, нақлиёт, воситаҳои техникӣ ва дигар молу мулкро пешниҳод менамояд, ҳамчунин ташкilotе, ки барои пинҳон кардани изҳои фаъолияти ҷиноятии гурӯҳи муташаккили ҷиноятӣ, иттиҳоди ҷиноятӣ (ташкilotи ҷиноятӣ) мусоидат менамояд.

Моддаи 2. Қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи мубориза бар зидди ҷинояткориҳои муташаккилона

Қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи мубориза бар зидди ҷинояткориҳои муташаккилона ба Конститутсияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Қонуни мазкур, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин санадҳои ҳуқуқии байналмилалие, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф намудааст, иборат мебошад.

Моддаи 3. Вазифаҳои мубориза бар зидди ҷинояткориҳои муташаккилона

Вазифаҳои мубориза бар зидди ҷинояткориҳои муташаккилона инҳо мебошанд:

- ҳифзи ҳуқуқи озодиҳои инсон ва шаҳрванд, шахсони ҳуқуқӣ, **моликият, амнияти** ҷамъият ва давлат аз ҷинояткориҳои муташаккилона;

- огоҳонидан, ошкор намудан ва пешгирӣ кардани фаъолияти ҷиноятии гурӯҳҳои муташаккили ҷиноятӣ, иттиҳоди ҷиноятӣ (ташкilotи ҷиноятӣ) ва иштирокчиёни онҳо;

- ошкор ва бартараф намудани сабабу шароитҳои, ки ба пайдоиш ва густариши ҷинояткориҳои муташаккилона мусоидат менамоянд;

- роҳ надодан ба воридшавии ҷинояткориҳои муташаккилона ба низоми мақомоти давлатӣ;

- **ба роҳ мондани ҳамкориҳои байналмилалӣ бо мақсади огоҳонидан, ошкор намудан ва пешгирӣ кардани ҷиноятҳои хусусияти трансмиллидошта (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 15.03.16 с., №1286).**

Моддаи 4. Принсипҳои мубориза бар зидди ҷинояткориҳои муташаккилона

Мубориза бар зидди ҷинояткориҳои муташаккилона ба принсипҳои қонуният, баробарии ҳама дар назди қонун, эҳтиром ва риояи ҳуқуқи озодиҳои инсон ва шаҳрванд, ногузирии ҷавобгарӣ, низоминокию пайдархамӣ, афзалиятнокии воситаҳои ошкор ва пешгирӣ намудани ҷинояткориҳои муташаккилона, ҳамбастагии усулу воситаҳои ошкоро ва ғайриошкоро асос меёбад.

Моддаи 5. Самтҳои асосии мубориза бар зидди ҷинояткориҳои муташаккилона

Ба самтҳои асосии мубориза бар зидди ҷинояткориҳои муташаккилона мансуб доништа мешаванд: огоҳонидан, ошкор намудан ва пешгирӣ кардани фаъолияти гурӯҳҳои муташаккили ҷиноятӣ, иттиҳодҳои ҷиноятӣ (ташкilotҳои ҷиноятӣ) ва иштирокчиёни онҳо, ки бо фаъолияти зерин машғуланд:

- фаъолияти террористӣ;
- фаъолияти экстремистӣ (ифротгарой);
- савдои одамон;

- муомилоти ғайриқонунии воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо;

- муомилоти ғайриқонунии силоҳи оташфишон, лавозимоти ҷангии он, воситаҳои тарқиш ва моддаҳои тарқанда;

- **контрабандаи (қочоки) воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо, силоҳ ва лавозимоти ҷангӣ, моддаҳои оташзананда ва тарқанда, воситаҳои тарқиш, маводи ядрой, радиоактивӣ, химиявӣ, биологӣ ё дигар намудҳои силоҳи қатли ом, мавод ва таҷҳизоти барои сохтани силоҳи қатли ом истифодашаванда, металлҳо ва сангҳои қиматбаҳо, ашёи хоми стратегӣ, осори бадеӣ, таърихӣ, бостоншиносӣ ё арзишҳои дигари фарҳангӣ, ки нисбат ба онҳо қоидаҳои махсуси гузаронидан аз сарҳади гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян гардидаанд (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 27.11.14 с., №1141);**

- қонунигардонии (расмиқунонии) даромадҳои бо роҳи ҷиноят бадастоварда;

- тайёр кардан, ба муомилот баровардани пул ё қоғазҳои қиматноки қалбақӣ (сохта), картаҳои қалбақии (сохтаи) кредитӣ ё ҳисоббаробарқунӣ ё дигар асноди пардохт;

- тачовуз ба амнияти иттилоотӣ;

- кӯшишҳои ғайриқонунии тағйир додани соҳти конституцсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва таҳдид ба асосҳои ҳуқуқи он.

Моддаи 6. Чораҳои мубориза бар зидди ҷиноятқорӣ муташаккилона

Мубориза бар зидди ҷиноятқорӣ муташаккилона тавассути чораҳои зерин амалӣ карда мешавад:

- таъмини танзими ҳуқуқи ҳамаҷонибаи фаъолият оид ба мубориза бар зидди ҷиноятқорӣ муташаккилона;

- таҳлили системавии чараёнҳои дар муҳити ҷиноятқорӣ рӯйдиханда;

- аз байн бурдан ва пешгирӣ кардани маблағгузории гурӯҳи муташаккили ҷиноятӣ, иттиҳоди ҷиноятӣ (ташкilotи ҷиноятӣ), инчунин ташкilotи ба гурӯҳи муташаккили ҷиноятӣ, иттиҳоди ҷиноятӣ (ташкilotи ҷиноятӣ) мусоидатқунанда;

- банақшагирӣ, ташкил ва ҳамоҳангсозии фаъолияти мақомоти давлатӣ ва ташкilotҳо оид ба мубориза бар зидди ҷиноятқорӣ муташаккилона, аз ҷумла бо ташкilotҳои байналмилалӣ ва мақомоти дахлдори давлатҳои хориҷӣ;

- муқовимат ба ташкил намудани воҳидҳои мусаллаҳи ғайриқонуний;

- такмил додани ташкили қор ва тактикаи фаъолияти мақомоти давлатӣ, ки бар зидди ҷиноятқорӣ муташаккилона мубориза мебаранд;

- такмил додани низоми ташкилӣ, иттилоотӣ, молиявӣ, моддӣ-техникӣ ва дигар таъминоти фаъолият оид ба мубориза бар зидди ҷиноятқорӣ муташаккилона;

- таъмини назорат ба фаъолият оид ба мубориза бар зидди ҷиноятқорӣ муташаккилона (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 27.11.14 с., №1141) (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 15.03.16 с., №1286).

БОБИ 2. ТАШКИЛИ ФАЪОЛИЯТ ОИД БА МУБОРИЗА БАР ЗИДДИ ЧИНОЯТКОРИИ МУТАШАККИЛОНА

Моддаи 7. Субъектҳое, ки бевосита бар зидди чинояткории муташаккилона мубориза мебаранд

Субъектҳое, ки бевосита бар зидди чинояткории муташаккилона мубориза мебаранд, инҳоянд:

- мақомоти корҳои дохилӣ;
- мақомоти амнияти миллӣ;
- мақомоти прокуратура;
- мақомоти назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия;
- мақомоти назорати маводи нашъаовар;
- мақомоти гумрук.

Моддаи 8. Доираи амали субъектҳое, ки бевосита бар зидди чинояткории муташаккилона мубориза мебаранд ва таъминоти иттилоотии онҳо

1. Субъектҳое, ки бевосита бар зидди чинояткории муташаккилона мубориза мебаранд, дар доираи ваколатҳои худ фаъолиятро бар зидди чинояткории муташаккилона амалӣ менамоянд.

2. Бо мақсади чамъоварӣ, нигоҳдорӣ, чамъбаст ва таҳлили иттилоот дар бораи гуруҳҳои муташаккили чиноятӣ ва иттиҳодҳои чиноятӣ (ташкilotҳои чиноятӣ), аз ҷумла берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолиятдошта, иштирокчиёни онҳо, воқеаҳо ва ҳолатҳои ба чинояткории муташаккилона алоқаманд, баҳри самаранок амалӣ намудани тадбирҳои ҳадафманд ва таҳлили вазъи чинояткории муташаккилона дар мақомоти корҳои дохилӣ маҳзани баҳисобгирии оперативӣ таъсис дода шуда, он пеш бурда мешавад. Иттилоот аз маҳзани зикргардида бо тартиби муқаррарнамудаи Вазорати корҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод карда мешавад.

Моддаи 9. Воҳидҳои махсус оид ба мубориза бар зидди чинояткории муташаккилона

1. Воҳидҳои махсус оид ба мубориза бар зидди чинояткории муташаккилона дар мақомоти корҳои дохилӣ ва амнияти миллӣ бо тартиби муқаррарнамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсис дода мешаванд.

2. Воҳидҳои махсус оид ба мубориза бар зидди чинояткории муташаккилона ҳангоми иҷрои вазифаҳои ба зиммашон воғузоргардида ҳуқуқ доранд:

- барои иштирок дар амалиёти махсус кормандони мақомоти дахлдори давлатиро дар мувофиқа бо роҳбарони мақомоти мазкур ҷалб намоянд;

- бо шаҳодатномаи хизматӣ ва руҳсатномаи мақомоти сарҳадии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва мақомоти гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон ба

нуктаҳои гузаргоҳ тариқи Сарҳади давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ба ҷойҳои, ки назорати наздисарҳади амали қарда мешавад, бемамониат ворид гарданд;

- бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба манъ намудани ба ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон воридшавии шахсони воқеӣ, ки бо гурӯҳҳои муташаккили ҷиноятии байналмилалӣ алоқаманданд, инчунин оид ба муқаррар намудани назорат ба воридшавӣ ва баромадани шахсони воқеии ба ҷиноятқории муташаккилона алоқаманд, тақлиф пешниҳод намоянд;

- барои пешбурди мубориза бар зидди ҷиноятқории муташаккилона бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон барои гузаронидани экспертиза ва таҳқиқот қоршиносон (экспертҳо) ва мутахассисро ҷалб намоянд;

- бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон маълумоту ҳуҷжатҳои дахлдорро аз мақомоти давлатӣ ва дигар ташкилотҳо ройгон гиранд;

- бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба мақомоти иҷозатномадиханда, иҷозатдиханда ё ба суд оид ба бекор қардани амали иҷозатнома, ҳуҷҷати иҷозатдиҳӣ ба намудҳои дахлдори ғайриқонунӣ муроҷиат намоянд;

- бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба прокурори дахлдор барои ба суд даъво (пешниҳод, ариза) овардан дар бораи бегуноҳон дониғони аҳдҳо, барҳам додани ташкилотҳои террористӣ, ташкилотҳои, ки тавассути онҳо савдои одамон ба роҳ монда шудааст, ташкилотҳои ба гурӯҳи муташаккили ҷиноятӣ, иттиҳоди ҷиноятӣ (ташкilotи ҷиноятӣ) мусоидаткунанда ё онҳоро маблағгузори намуда, инчунин мутобикӣ Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи мубориза бар зидди экстремизм (ифротгарӣ)» оид ба манъ намудани ғайриқонунӣ иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ ё динӣ, ки шахси ҳуқуқӣ ҳисоб намеёбанд ва ғайриқонунӣ экстремистиро амалӣ мегардонанд, муроҷиат намоянд (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 15.03.16 с., №1286).

3. Воҳидҳои махсус оид ба мубориза бо ҷиноятқории муташаккилона ўҳдадоранд хангоми мубориза бар зидди ҷиноятқории муташаккилона талаботи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ эътирофнамудаи Тоҷикистонро риоя намоянд ва ба инобат гиранд.

4. Дигар ҳуқуқи ўҳдадорҳои воҳидҳои махсус оид ба мубориза бар зидди ҷиноятқории муташаккилона бо Қонуни мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян қарда мешаванд.

Моддаи 10. Иштироки дигар мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳо дар мубориза бар зидди ҷиноятқории муташаккилона

Вазорати мудофиаи Ҷумҳурии Тоҷикистон, мақомоти адлия, молӣ, андоз, Гвардияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Палатаи ҳисоби

Ҷумҳурии Тоҷикистон, Бонки миллии Тоҷикистон (Департаменти мониторинги молиявӣ) ва ташкилотҳои қарзӣ, инчунин дигар мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳои дахлдор дар доираи ваколатҳо, ҳуқуқ ва ӯҳдадорӣҳое, ки қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ намудааст, дар мубориза бар зидди ҷиноятқорӣ муташаккилона иштирок менамоянд (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 15.03.16 с., №1286).

Моддаи 11. Ҳамоҳангсозии фаъолият оид ба мубориза бар зидди ҷиноятқорӣ муташаккилона

Ҳамоҳангсозии фаъолияти субъектҳои, ки бевосита бар зидди ҷиноятқорӣ муташаккилона мубориза мебаранд, дигар мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳои, ки дар мубориза бар зидди ҷиноятқорӣ муташаккилона иштирок менамоянд, аз ҷониби Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва прокурорҳои тобеи он амалӣ карда мешавад.

Моддаи 12. Ҳамқорӣи субъектҳои, ки бевосита бар зидди ҷиноятқорӣ муташаккилона мубориза мебаранд бо ташкилотҳои байналмилалӣ ва мақомоти дахлдори давлатҳои хориҷӣ

1. Тартиб ва шартҳои ҳамқорӣи субъектҳои, ки бевосита бар зидди ҷиноятқорӣ муташаккилона мубориза мебаранд бо **ташкилотҳои байналмилалӣ ва мақомоти дахлдори давлатҳои хориҷӣ** тибқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешаванд.

2. Ҷумҳурии Тоҷикистон ва мақомоти дахлдори он бо тартиби муқаррарнамудани санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣи эътирофнамудаи Тоҷикистон дар масъалаҳои мубориза бар зидди ҷиноятқорӣ муташаккилона бо **ташкилотҳои байналмилалӣ**, давлатҳои хориҷӣ ва мақомоти дахлдори онҳо ҳамқорӣ мекунанд.

Моддаи 13. Мусоидат ба мақомоти давлатӣ дар мубориза бар зидди ҷиноятқорӣ муташаккилона

1. Мақомоти давлатӣ, ташкилотҳо, новобаста аз шакли ташкилию ҳуқуқиашон ва шахсони мансабдори онҳо дар доираи ваколатҳои худ ӯҳдадоранд ба мақомоти давлатие, ки бар зидди ҷиноятқорӣ муташаккилона мубориза мебаранд, маълумот ва хуччатҳои зарурӣ пешниҳод кунанд.

2. Маълумот ва хуччатҳои дорои сирри давлатӣ, бонкӣ ва дигар сирре, ки қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳифз менамояд, бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод карда мешаванд.

3. Шахсони воқеӣ ҳуқуқ доранд ба мақомоти давлатие, ки бар зидди ҷиноятқорӣ муташаккилона мубориза мебаранд, мусоидат на-
моянд.

Моддаи 14. Риояи ҳуқуқу озодиҳои шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ хангоми мубориза бар зидди ҷинояткории муташаккилона

1. Субъектҳое, ки бевосита бар зидди ҷинояткории муташаккилона мубориза мебаранд, дигар мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳое, ки дар мубориза бар зидди ҷинояткории муташаккилона иштирок менамоянд, ӯҳдадоранд чихати поймол накардани ҳуқуқу озодиҳои шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ тамоми чораҳои заруриро андешанд.

2. Дар сурати поймол карда шудани ҳуқуқу озодиҳои шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ аз ҷониби субъектҳое, ки бевосита бар зидди ҷинояткории муташаккилона мубориза мебаранд, дигар мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳое, ки дар мубориза бар зидди ҷинояткории муташаккилона иштирок менамоянд, ин шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ метавонанд нисбати амалҳои (беамалии) мақомот ва ташкилотҳои номбурда ба мақомоти болоӣ, прокуратура ва ё ба суд шикоят намоянд.

3. Иттилоот дар бораи шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, ки ба фаъолияти ҷинояткории онҳо вобаста набуда, аз ҷониби субъектҳое, ки бевосита бар зидди ҷинояткории муташаккилона мубориза мебаранд, ба даст оварда шудаанд, бояд ифшо нагарданд ва маводу ҳуҷҷатҳои ҷамъовардашуда дар мӯҳлати на дертар аз се моҳи ба даст овардани онҳо нобуд карда мешаванд, агар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби дигарро пешбинӣ накарда бошанд.

4. Зараре, ки дар натиҷаи амалҳои (беамалии) субъектҳои бевосита бар зидди ҷинояткории муташаккилона муборизабаранда, дигар мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳои дар мубориза бар зидди ҷинояткории муташаккилона иштирокдошта ва ё шахсони мансабдори онҳо расонида шудааст, бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷуброн карда мешавад.

Моддаи 15. Ҷавобгарии ташкилоти ба гурӯҳи муташаккили ҷиноятӣ, иттиҳоди ҷиноятӣ (ташкилоти ҷиноятӣ) мусоидаткунанда

1. Ташкилоте, ки ба гурӯҳи муташаккили ҷиноятӣ, иттиҳоди ҷиноятӣ (ташкилоти ҷиноятӣ) мусоидат менамояд ё **онҳоро маблағгузорӣ менамояд**, дар асоси қарори Суди Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон барҳам дода мешавад.

2. Ариза дар бораи барҳамдиҳии ташкилоте, ки ба гурӯҳи муташаккили ҷиноятӣ, иттиҳоди ҷиноятӣ (ташкилоти ҷиноятӣ) мусоидат мекунад ё **онҳоро маблағгузорӣ менамояд**, аз ҷониби Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон ё муовинони ӯ пешниҳод карда мешавад.

3. Дар сурати қабул шудани қарори Суди Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба барҳамдиҳии ташкилоти ба гурӯҳи муташаккили ҷиноятӣ, иттиҳоди ҷиноятӣ (ташкилоти ҷиноятӣ) мусоидаткунанда ё **онҳоро маблағгузориномуда**, маблағҳои пулӣ, арзишҳо ва дигар молу мулк ба ташкилот тааллуқдошта пас аз қонеъ гардонидани талаботи кредиторон (ба шарте, ки ин кредиторон бо ҷинояткории муташаккилона алоқаманд набошанд) ба фоидаи давлат гузаронида мешавад.

БОБИ 3. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

Моддаи 16. Ҷавобгарӣ барои вайрон кардани талаботи Қонуни мазкур

Шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ барои **вайрон кардани** талаботи Қонуни мазкур мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд (**Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 15.03.16 с., №1286**).

Моддаи 17. Тартиби мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур

Қонуни мазкур пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.

**Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон**

Эмомалӣ Раҳмон

**ш. Душанбе
28 декабри соли 2013
№1038**

2.14.
Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон
«Дар бораи сирри давлатӣ»
аз 26 июли соли 2014 таҳти № 1095

Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, соли 2014, №7 қ.1,
мод.380; соли 2015, №3, мод.207

Қонуни мазкур асосҳои ҳуқуқӣ ва системаи ҳифзи сирри давлатиро ба манфиати таъмини амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда, муносибатҳои ҷамъиятиро вобаста ба мансуб донишмандони маълумот ба сирри давлатӣ, махфигардонӣ, ихтиёрдорӣ, ҳифз ва ғайримахфигардонии онҳо танзим менамояд.

БОБИ 1. МУҚАРРАОТИ УМУМӢ

Моддаи 1. Мафҳумҳои асосӣ

Дар Қонуни мазкур мафҳумҳои асосии зерин истифода мешаванд:

- **сирри давлатӣ** – маълумоти аз тарафи давлат ҳифзшаванда, ки паҳн намудани онҳо аз ҷониби давлат бо мақсади амалигардонии фаъолияти самараноки ҳарбӣ, иқтисодӣ, илмӣ-техникӣ, иқтисодии хоричӣ, сиёсии хоричӣ, разведкавӣ, зиддиразведкавӣ, оперативӣ-чустучӯӣ ва дигар фаъолияти ба меъёрҳои умумиэтирофшудаи ҳуқуқи байналмилалӣ муҳолифатнадошта маҳдуд карда шуда, ифшо ё гум кардани онҳо ба амнияти миллий ва иқтисодии муҳолифатии Ҷумҳурии Тоҷикистон зарар мерасонад ё расонида метавонад;

- **мӯҳри махфият** – навиштаҷоте, ки дараҷаи махфияти маълумоти дар ҳомилҳои онҳо бударо шаҳодат дода, дар ҳуди ҳомил ва (ё) дар ҳуччатҳои ба он ҳамроҳкунанда гузошта мешавад;

- **руҳсат ба сирри давлатӣ** – тартиби ба расмият даровардани ҳуқуқи шаҳрвандон ба дастрасӣ ба маълумоти дорой сирри давлатӣ ва корхонаҳо, муассисаҳо ва ташкилотҳо, новобаста аз шакли ташкили ҳуқуқии онҳо (минбаъд - ташкилотҳо), барои гузаронидани корҳо бо истифодаи ҷунин маълумот;

- **дастрасӣ ба маълумоти дорой сирри давлатӣ** – шинос кардани шахси муайян бо маълумоти дорой сирри давлатӣ бо иҷозати шахси мансабдори ваколатдор;

- **махфигардонии маълумот ва ҳомилҳои онҳо** – маҷмӯи чорабиниҳо оид ба маҳдудсозии паҳн намудани маълумоти дорой сирри давлатӣ ва дастрасӣ ба ҳомилҳои онҳо ба манфиати таъмини амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- **ҳомилҳои маълумоти дорой сирри давлатӣ** – объектҳои моддӣ, аз ҷумла майдонҳои физикӣ, ки дар онҳо маълумоти дорой сирри давлатӣ

дар шакли рамзхо, нақшхо, аломатхо, кашфиёт ва равандҳои техникӣ инъикоси худро меёбанд;

- **гайримахфигардонии маълумот** – маҷмӯи чорабиниҳо оид ба бардоштани маҳдудиятҳо, ки ба паҳн намудани маълумоти дорой сирри давлатӣ ва дастрасӣ ба ҳомилҳои онҳо бо риояи манфиатҳои амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда шудаанд;

- **системаи хифзи сирри давлатӣ** – мақомоти хифзи сирри давлатӣ, воситаҳо ва усулҳои аз ҷониби онҳо барои хифзи маълумоти дорой сирри давлатӣ ва ҳомилҳои онҳо истифодашаванда, инчунин чорабиниҳои бо ин мақсадҳо гузаронидашаванда;

- **воситаҳои хифзи маълумоти дорой сирри давлатӣ** – воситаҳои техникӣ, криптографӣ, барномавӣ ва дигар, ки барои хифзи маълумоти дорой сирри давлатӣ таъин шудаанд, воситаҳое, ки чунин маълумот дар онҳо истифода гардидаанд, инчунин воситаҳои назоратбарии хифзи сирри давлатӣ;

- **ифшо намудани сирри давлатӣ** – хабар, тахвил, пешниҳод, ирсол, нашр ё бо тарзи дигар расонидани сирри давлатӣ ба маълумоти шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, ки ҳуқуқи бо онҳо шинос шуданро надоранд;

- **гум кардани сирри давлатӣ** – аз соҳибӣ ё истифодабарии қонунӣ баромадани маълумоти дорой сирри давлатӣ, аз ҷумла муваққатан баромадани онҳо дар натиҷаи гум кардан ва ё тасарруф;

- **объектҳои махсус** – нуктаҳои идоракунии давлат ва Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон, **воҳидҳои дигари ҳарбӣ** инчунин дигар объектҳое, ки фаъолияти мақомоти давлатиро дар замони осоишта ва ҷанг таъмин менамоянд;

- **объектҳои ҳарбӣ** – қисмҳои ҳарбӣ, мавзеи ҷангии қӯшунҳо, нуктаҳои идоракунии, полигонҳо, шӯъбаҳои алоқа, пойгоҳҳо, анборҳо ва дигар иншооти таъиноти ҳарбӣ;

- **объектҳои таҳти низом** – объектҳои махсус ва ҳарбӣ, ташкилотҳое, ки барои фаъолияти онҳо чораҳои иловагии амнияти муқаррар гардидаанд;

- **қӯшунҳо** – Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва воҳидҳои дигари ҳарбӣ;

- **мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба хифзи сирри давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд – мақоми ваколатдори давлатӣ)** – мақоми иҷроияи марказии ҳокимияти давлатӣ, ки сиёсати ягонаи давлатиро дар соҳаи хифзи сирри давлатӣ амалӣ менамояд.

Моддаи 2. Қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи сирри давлатӣ

Қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи сирри давлатӣ ба Конституцияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Қонуни мазкур, дигар санадҳои меъриии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф намулдаст, иборат мебошад.

Моддаи 3. Ҳукуки моликият ба сирри давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ҳомилҳои маълумоти дорои сирри давлатӣ

Сирри давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ҳомилҳои маълумоти дорои сирри давлатӣ моликияти Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошанд.

Моддаи 4. Мақомоти ҳифзи сирри давлатӣ

1. Ба мақомоти ҳифзи сирри давлатӣ дохил мешаванд:

- мақоми ваколатдори давлатӣ;
- мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- мақомоти дигари давлатӣ, ташкилотҳо, воҳидҳои сохтори онҳо оид ба ҳифзи сирри давлатӣ.

2. Мақомоти ҳифзи сирри давлатӣ мувофиқи вазифаҳои ба зиммаи онҳо гузошташуда ва дар доираи салоҳияти худ ҳифзи маълумоти дорои сирри давлатиро таъмин менамоянд. Масъулияти ташкили ҳифзи маълумоти дорои сирри давлатӣ дар мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳо ба зиммаи роҳбарони онҳо вогузор мегардад. Вобаста ба ҳаҷми кор бо истифодаи маълумоти дорои сирри давлатӣ аз тарафи роҳбарони мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳо, воҳидҳои сохторӣ оид ба ҳифзи сирри давлатӣ таъсис дода мешаванд, ки функцияҳои онҳо аз тарафи роҳбарони мазкур бо дарназардошти хусусияти корҳои гузаронидашавандаи онҳо муайян карда мешаванд.

3. Ҳифзи сирри давлатӣ яке аз намудҳои фаъолияти асосии мақоми давлатӣ ва ташкилот ба ҳисоб меравад.

Моддаи 5. Доираи амали Қонуни мазкур

Муқаррароти Қонуни мазкур барои иҷро дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон ва берун аз ҳудуди он аз тарафи мақомоти давлатӣ, ташкилотҳо, шахсони мансабдор ва шахрвандон, ки ба зиммаи худ иҷрои талаботи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи сирри давлатиро гирифтаанд ё мувофиқи мақомашон чунин ўҳдадориро доранд, хатмӣ мебошанд.

БОБИ 2. САЛОҲИЯТИ ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН, МАҚОМОТИ ДАВЛАТӢ, ҲУКУК ВА ЎҲДАДОРИҲОИ ТАШКИЛОТҲО ДАР СОҲАИ ҲИФЗИ СИРРИ ДАВЛАТӢ

Моддаи 6. Салоҳияти Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон:

- сиёсати давлатиро дар соҳаи ҳифзи сирри давлатӣ муайян мекунад;
- роҳбарии умумии фаъолияти системаи ҳифзи сирри давлатиро амалӣ менамояд;
- Номгӯии шахсони мансабдори мақомоти давлатиро, ки ваколати ба сирри давлатӣ мансуб донишҷуи маълумотро доранд, тасдиқ менамояд;

- шартномаҳои байналмилалӣи Ҷумҳурии Тоҷикистонро дар бораи истифода ва ҳифзи муштараки маълумоти дорои сирри давлатӣ ба имзо мерасонад;

- дар бораи додани сирри давлатӣ ба давлатҳои хориҷӣ, ташкилотҳои байналмилалӣ ва байнидавлатӣ амр мебарорад;

- дар бораи додани рухсат ба сирри давлатӣ ба шахрвандони хориҷӣ, шахсони бешаҳрванд, инчунин шахрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки доимӣ берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон истиқомат мекунанд, амр мебарорад;

- ҳуқуқи ғайримахфӣ гардонидани маълумоти дорои сирри давлатиро дорад;

- ваколатҳои шахсони мансабдорро ҷиҳати таъмини ҳифзи сирри давлатӣ дар Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян мекунанд;

- дигар ваколатҳоро оид ба масъалаҳои ҳифзи сирри давлатӣ тибқи Конститутсияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ менамояд.

2. Ҳангоми аз ҷониби Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ё дар маҳалҳои алоҳидаи он эълон намудани ҳолати ҷангӣ ё вазъияти фавқулодда, тартиби рухсати шахсони мансабдор ва шахрвандон ба маълумоти дорои сирри давлатӣ ва ташкилотҳо баъри гузаронидани корҳо бо истифодаи сирри давлатӣ, мумкин аст тағйир дода шавад.

Моддаи 7. Салоҳияти Маҷлиси миллӣ ва Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон:

- қонунҳои қабулнамуодаи Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи сирри давлатӣ ва ворид намудани тағйиру иловаҳо ба онҳоро баррасӣ ва ҷонибдорӣ менамояд;

- дигар ваколатҳоро оид ба масъалаҳои ҳифзи сирри давлатӣ тибқи Конститутсияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ менамояд.

2. Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон:

- қонунҳоро дар бораи сирри давлатӣ қабул карда, ба онҳо тағйиру иловаҳо ворид менамояд;

- моддаҳои бучети давлатиро дар қисми маблағгузорӣ ҷиҳати амалигардонии барномаҳои давлатӣ дар соҳаи сирри давлатӣ баррасӣ ва тасдиқ менамояд;

- санадҳои ҳуқуқии байналмилалиро дар соҳаи сирри давлатӣ тасдиқ ва бекор менамояд;

- дигар ваколатҳоро оид ба масъалаҳои ҳифзи сирри давлатӣ тибқи Конститутсияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ менамояд.

Моддаи 8. Салоҳияти Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон

Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон:

- иҷрои қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи сирри давлатиро таъмин менамояд;
- мақоми ваколатдори давлатиро таъсис, барҳам ва аз нав ташкил медиҳад;
- низомнома, нақшаи идора ва сохтори мақоми ваколатдори давлатиро тасдиқ менамояд;
- барномаҳои давлатӣ дар соҳаи сирри давлатӣ, тартиби таъминоти моддӣ-техникӣ ва молиявӣ барои гузаронидани корҳо оид ба хифзи сирри давлатиро тасдиқ менамояд;
- Дастурамал оид ба таъмини низоми махфият дар Ҷумҳурии Тоҷикистонро тасдиқ менамояд;
- Низомнома оид ба хифзи сирри давлатӣ дар ҳолати тағйир ёфтани шакли моликият ва функцияҳои субъектҳои муносибатҳои ҳуқуқиро тасдиқ менамояд;
- тартиби сертификатсияи воситаҳои техникаи хифзи маълумоти дорои сирри давлатиро тасдиқ менамояд;
- тартиби додани рухсатнома барои гузаронидани корҳо бо истифодаи маълумоти дорои сирри давлатиро тасдиқ менамояд;
- Номгуӣи маълумоти интишорашон манъшударо тасдиқ менамояд;
- тартиби мансуб доистани мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳоро ба категорияҳои объектҳои махсус, ҳарбӣ ва тахти низом, инчунин номгуӣи ҳудудро, ки муваққатан барои ташриф овардани шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванд пӯшида мебошанд, тасдиқ менамояд;
- тартиби ташкил, фаъолият ва барҳамдиҳии воҳидҳои сохтори хифзи сирри давлатиро муайян менамояд;
- созишномаҳои байниҳукумати мебандад, иҷрои шартномаҳои байналмилалӣ Ҷумҳурии Тоҷикистонро оид ба истифода ва хифзи муштарак маълумоти дорои сирри давлатӣ таъмин мекунад;
- андоза ва тартиби додани имтиёзҳоро ба шаҳрвандоне, ки ба сирри давлатӣ ба таври доимӣ рухсат дода шудаанд ва ба қорамандони воҳидҳои сохтори хифзи сирри давлатӣ муқаррар мекунад;
- тартиби муайян намудани ҳаҷми зарареро, ки дар натиҷаи ифшо ё гум кардани маълумоти дорои сирри давлатӣ ба амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон ё манфиатҳои мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳои расонида шудааст ё расонида шуда метавонад, аз ҷумла зарареро, ки ба молики ҳомили маълумот дар натиҷаи махфигардонӣ расонида мешавад, тасдиқ мекунад;
- тартиби санҷиши махсуси шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрвандро бинобар рухсат додани онҳо ба сирри давлатӣ тасдиқ менамояд;
- дигар ваколатҳоро оид ба масъалаҳои хифзи сирри давлатӣ тибқи Конституцияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар санадҳои меърии ҳуқуқи Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ менамояд.

Моддаи 9. Салоҳияти судҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон

Судҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон:

- парвандаҳои ҷиноятӣ, граждонӣ ва парвандаҳо оид ба ҳуқуқвайронкунии маъмуриро оид ба вайрон намудани қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи сирри давлатӣ баррасӣ менамоянд;
- хангоми баррасии парвандаҳои мазкур ҳифзи сирри давлатиро таъмин мекунад;
- ҳифзи судии шаҳрвандон, мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳоро вобаста ба фаъолияти онҳо оид ба ҳифзи сирри давлатӣ таъмин менамоянд.

Моддаи 10. Ваколатҳои мақоми ваколатдори давлатӣ

Мақоми ваколатдори давлатӣ:

- фаъолиятро оид ба таъмини низоми махфият дар мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳо ҳамоҳанг месозад;
- системаи чорабиниҳои ҳуқуқӣ, маъмури, иқтисодӣ, техникӣ ва барномавиро оид ба ҳифзи сирри давлатӣ таҳия намуда, иҷрои онҳоро дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон назорат мекунад;
- фаъолияти мақомоти ҳифзи сирри давлатиро дар самти таҳия ва иҷрои барномаи давлатӣ, санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ оид ба ҳифзи сирри давлатӣ ҳамоҳанг месозад;
- Номгӯи шахсони мансабдори мақомоти давлатӣ, ки ваколати ба сирри давлатӣ мансуб донистани маълумотро доранд, таҳия ва барои тасдиқ ба Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод менамояд;
- барномаҳои давлатӣ дар соҳаи сирри давлатӣ, тартиби таъминоти моддӣ-техникӣ ва молиявӣ барои гузаронидани корҳо оид ба ҳифзи сирри давлатиро таҳия ва барои тасдиқ ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод менамояд;
- Дастурамал оид ба таъмини низоми махфият дар Ҷумҳурии Тоҷикистонро таҳия ва барои тасдиқ ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод менамояд;
- Низомнома оид ба ҳифзи сирри давлатӣ дар ҳолати тағйир ёфтани шакли моликият ва функцияҳои субъектҳои муносибатҳои ҳуқуқиро таҳия ва барои тасдиқ ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод менамояд;
- тартиби сертификатсияи воситаҳои техникӣ ҳифзи маълумоти дорони сирри давлатиро таҳия ва барои тасдиқ ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод менамояд;
- тартиби додани рухсатнома барои гузаронидани корҳо бо истифодаи маълумоти дорони сирри давлатиро таҳия ва барои тасдиқ ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод менамояд;
- Номгӯи маълумоти интишорашон манъшударо таҳия ва барои тасдиқ ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод менамояд;
- сертификатсияи воситаҳои техникӣ ҳифзи маълумоти дорони сирри давлатиро амалӣ менамояд;
- тартиби мансуб донистани мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳоро ба категорияҳои объектҳои махсус, ҳарбӣ ва таҳти низом, инчунин номгӯи

худудеро, ки муваққатан барои ташриф овардани шаҳрвандони хоричӣ ва шахсони бешаҳрванд пӯшида мебошанд, таҳия ва барои тасдиқ ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод менамояд;

- тартиби муайян намудани ҳаҷми зарареро, ки дар натиҷаи ифшо ё гум кардани маълумоти дорой сирри давлатӣ ба амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон ё манфиатҳои мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳо расонида шудааст ё расонида шуда метавонад, аз ҷумла зарареро, ки ба молики ҳомили маълумот дар натиҷаи махфигардонӣ расонида мешавад, таҳия ва барои тасдиқ ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод мекунад;

- бо тартиби муқарраршуда барои гузаронидани корҳо бо истифодаи маълумоти дорой сирри давлатӣ рухсатнома медиҳад;

- тайёр кардан ва бозомӯзии кадрҳои воҳидҳои сохторӣ оид ба ҳифзи сирри давлатиро ташкил менамояд;

- ба мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳо оид ба масъалаҳои ҳифзи маълумоти дорой сирри давлатӣ кӯмаки амалӣ ва методӣ мерасонад;

- ба намудҳои дахлдори фаъолият дар соҳаи ҳифзи сирри давлатӣ мувофиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷозатнома (литсензия) медиҳад;

- дигар ваколатҳоро оид ба масъалаҳои ҳифзи сирри давлатӣ, ки бо Қонуни мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ шудаанд, амалӣ менамояд.

Моддаи 11. Ваколатҳои мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон:

- чораҳоро оид ба ҳифзи зиддиразведкавии маълумоти дорой сирри давлатӣ дар мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳо таҳия ва амалӣ менамоянд, инчунин фаъолияти онҳоро дар соҳаи мазкур назорат мебаранд;

- тартиби санҷиши махсуси шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, шаҳрвандони хоричӣ ва шахсони бешаҳрвандро бинобар рухсат додани онҳо ба сирри давлатӣ таҳия менамоянд ва барои тасдиқ ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод менамоянд;

- санҷиши махсуси шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, шаҳрвандони хоричӣ ва шахсони бешаҳрвандро, ки ба онҳо рухсат додан ба маълумоти дорой сирри давлатӣ ба расмӣ дароварда мешавад, мегузаронанд;

- сертификатсияи воситаҳои техникӣ, аз ҷумла криптографии ҳифзи маълумоти дорой сирри давлатиро ташкил менамоянд;

- ҷиноятҳоеро, ки бо вайрон кардани қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи сирри давлатӣ алоқаманд мебошанд, ошкор мекунад, пешгирӣ менамоянд, мекушоянд ва тафтиш мебаранд;

- дигар ваколатҳоро, ки бо Қонуни мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ шудаанд, амалӣ менамоянд.

Моддаи 12. Ваколатҳои мақомоти дигари давлатӣ, ҳуқуқ ва ўҳдадорихои ташкилотҳо

Мақомоти дигари давлатӣ ва ташкилотҳо дар ҳамкорӣ бо мақомоти ҳифзи сирри давлатӣ:

- номгӯи идоравии маълумоти махфигардонидашавандаро таҳия менамоянд;

- ҳифзи сирри давлатии мувофиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳиянамудашонро, аз ҷумла дар ташкилотҳои тобеашон низ таъмин менамоянд;

- дар таҳияи тартиби муайян намудани ҳаҷми зараре, ки дар натиҷаи ифшо ё гум кардани маълумоти дорои сирри давлатӣ ба амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон ё манфиатҳои мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳо расонида шудааст ё расонида шуда метавонад, аз ҷумла зараре, ки ба молики ҳомили маълумот дар натиҷаи махфигардонӣ расонида мешавад, иштирок менамоянд;

- ҳифзи маълумоти дорои сирри давлатиро, ки ба ихтиёри онҳо аз тарафи мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳо дода шудаанд, инчунин маълумоти аз тарафи ҳуди онҳо махфигардонидаро таъмин менамоянд;

- бо тартиби муқарраршуда барои гузаронидани корҳо бо истифодаи маълумоти дорои сирри давлатӣ рухсатнома мегиранд;

- барои воситаҳои ҳифзи маълумоти дорои сирри давлатӣ сертификат мегиранд;

- фаъолияти воҳидҳои сохторӣ оид ба ҳифзи сирри давлатӣ ва саривақт барҳамдиҳии онҳоро ташкил мекунанд;

- дар таҳия ва иҷрои барномаҳои давлатӣ дар соҳаи сирри давлатӣ, тартиби таъминоти моддӣ - техникӣ ва молиявӣ барои гузаронидани корҳо оид ба ҳифзи сирри давлатӣ иштирок менамоянд;

- категорияҳои объектҳои махсус, ҳарбӣ, таҳти низом ва саривақт аз нав баррасӣ кардани онҳоро муайян менамоянд;

- дар доираи **ваколат, ҳуқуқ ва ўҳдадорихои худ** гузаронидани чорабиниҳои санҷиширо нисбат ба шахрвандоне, ки ба маълумоти дорои сирри давлатӣ рухсат дода мешаванд, таъмин мекунанд;

- оид ба тақмили системаи ҳифзи сирри давлатӣ таклифҳо пешниҳод менамоянд;

- дар доираи **ваколат, ҳуқуқ ва ўҳдадорихои худ** дигар масъалаҳоро дар соҳаи сирри давлатӣ ҳал менамоянд.

БОБИ 3. МАЪЛУМОТЕ, КИ БА СИРРИ ДАВЛАТИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН МАНСУБАНД

Моддаи 13. Маълумот дар соҳаи ҳарбӣ, ки ба сирри давлатӣ мансубанд

Ба сирри давлатӣ дар соҳаи ҳарбӣ маълумоти зерин мансубанд:

1) ошкоркунандаи нақшаҳои стратегии истифодаи кӯшунҳо, нақшаҳои оперативӣ, ҳуччатҳои идоракунии ҷангӣ, ҳуччатҳои ба дараҷаҳои гуногуни омодагии ҷангӣ гузаронидани кӯшунҳо;

2) дар хусуси ҷойгиркунонии стратегӣ ва оперативии кӯшунҳо;

3) дар бораи нақшаи сохтмон, рушд, шумора, ҳайати ҷангӣ ё теъдоди кӯшунҳо, омодагии ҷангии онҳо, инчунин дар бораи ҳолати ҳарбию сиёсӣ ва (ё) оперативӣ;

4) ошкоркунандаи ҳолати омодагии оперативӣ ва ҷангии кӯшунҳо, таъмини фаъолияти онҳо, ҳайат ва (ё) ҳолати системаҳои идоракунии кӯшунҳо;

5) ошкоркунандаи ҷойгиршавӣ, номҳои ҳақиқӣ, сохтори ташкилӣ, аслиҳа, теъдоди кӯшунҳо, ки мутобиқи ўҳдадорихои байналмилалӣи Ҷумҳурии Тоҷикистон ошкоро бояд эълон нашаванд;

6) оид ба сафарбарии ҷойгиркунонии кӯшунҳо, гузаронидани сафарбарии аҳоли ва захираҳои нақлиётӣ, системаи идоракунии сафарбарии ҷойгиркунонӣ ва (ё) имконияти пурра кардани кӯшунҳо бо ҳайати шахсӣ, таъминот бо аслиҳа, техникаи ҳарбӣ ва дигар воситаҳои моддию молиявӣ, инчунин боркашонҳои ҳарбӣ;

7) ошкоркунандаи ҳолати таҷҳизот, омодагии шабакаи нақлиётӣ ба рои мақсадҳои ҳарбӣ, воситаҳои нақлиёт, ҳаҷми боркашонии ҳарбӣ ва сатми интиқоли аслиҳа ва техникаи ҳарбӣ;

8) ошкоркунандаи самтҳо, дурнамои дарозмуддат ё нақшаи инкишофи аслиҳа ва техникаи ҳарбӣ, мўҳтаво ё натиҷаҳои иҷрои барномаҳои мақсаднок, корҳои илмию таҳқиқотӣ ва таҷрибавию конструкторӣ во-баста ба таҳия ё азнавсозии намунаҳои силоҳ ва техникаи ҳарбӣ, инчунин тавсифоти тактикийю техникийи онҳо;

9) ошкоркунандаи самтҳои коркард, сохт, технологияи сохтан, таркиби изотопӣ, хосиятҳои ҷангӣ, физикӣ, кимӣёвӣ ё ядрой, тартиби татбиқ ё истифодабарии аслиҳа ва техникаи ҳарбӣ;

10) ошкоркунандаи иқтидорҳои истехсолӣ, маълумоти нақшавӣ ё воқеии истехсол ва (ё) **тахвили** воситаҳои химояи бактериологӣ ё тиббӣ дар шакли асл;

11) ошкоркунандаи дастовардҳои илм ва техникаи атомии дорои аҳамияти муҳими мудофиавӣ ва иқтисодӣ ё муайянкунандаи сатҳи сифатан нави имкониятҳои сохтани аслиҳа ва техникаи ҳарбӣ ва (ё) маҳсулот ва технологияи усулан нав;

12) ошкоркунандаи хосиятҳо, ретсепт ё технологияи истехсоли сӯзишвории ракета, борути баллистикӣ, маводи тарқанда ё воситаҳои тарқиши таъиноти ҳарбӣ, инчунин хўлаҳои нав, моеъҳои махсус, сӯзишворӣ барои аслиҳа ва техникаи ҳарбӣ;

13) оид ба истифодаи инфрасохтори Ҷумҳурии Тоҷикистон ба манфиати таъмини иқтидори мудофиавӣ ва амнияти он;

14) оид ба ҷойгиршавӣ, таъинот, дараҷаи омодагӣ ё ҳифзи объектҳои тахти низом, ки тибқи шартномаҳои байналмилалӣ ба ўҳдадорихои Ҷумҳурии Тоҷикистон дохил нашудаанд, дар бораи интиҳоб, чудо карда-

ни китъаҳои замин, қаъри замин ё худуди обӣ (акватория) барои сохтмони иншооти мазкур, оид ба корҳои иктишофӣ, лоиҳавӣ ва дигар корҳои банақшагирифташуда ё гузаронидашаванда вобаста ба бунёди чунин иншоот;

15) оид ба истифода ё дурнамои рушди шабакаҳои алоқаи ба ҳам пайвастаи Ҷумҳурии Тоҷикистон ба манфиати таъмини иқтисодии муҳофизатӣ ва амнияти Ҷумҳурии Тоҷикистон;

16) маҷмӯи маълумот бо нақша ва тасвири дорои мутобиқати географии шохроҳҳои байнишаҳрии хатти алоқа, аз ҷумла нуқтаҳои захиравии алоқаи аз тарафи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, **Вазорати муҳофизати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати корҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Кумитаи давлатии амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Гвардияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Кумитаи ҳолатҳои фавқулодда** ва муҳофизати граждании назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба иҷора гирифташуда, бо зикри маълумот дар бораи иқтисодии онҳо;

17) оид ба тавозуни иқтисодии энергетикӣ ва қувваи барқи системаҳои таъминоти объектҳои ҳарбӣ, иншооти саноати муҳофизатӣ ва воситаҳои идоракунии энергетика дар замони ҷанг;

18) ошкоркунандаи тақсирот ё истифодаи хатти мавҷҳои радио таваҷҷути воситаҳои радиоэлектронии таъиноти ҳарбӣ ё махсус;

19) ошкоркунандаи ташкил ё фаъолияти ҳамаи навъҳои алоқа, таъминоти радиолокатионӣ ва радиотехникии кӯшунҳо;

20) ошкоркунандаи мӯҳтаво, ташкил ё натиҷаи намудҳои асосии фаъолияти Кӯшунҳои сарҳадии Кумитаи давлатии амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

21) ошкоркунандаи самтҳои рушди воситаҳо ва технологияҳои таъиноти духадафа, мӯҳтаво, натиҷаи иҷрои барномаҳои мақсаднок, корҳои илмӣ таҳқиқотӣ ва (ё) таҷрибавию конструкторӣ оид ба сохтан ё азнавсозии ин воситаҳо ва технологияҳо;

22) дар хусуси ба мақсадҳои ҳарбӣ истифода бурдани воситаҳои технологияҳои таъиноти духадафа;

23) оид ба мӯҳтавои барномаҳои пӯшидаи таълимӣ дар муассисаҳои олиии ҳарбии таълимӣ;

24) маҷмӯи маълумот дар хусуси ҷойгиршавӣ, системаи муҳофизат ва иқтисодии истеҳсоли аслиҳаҳои, пойгоҳу анборҳои аслиҳа, техникаи ҳарбӣ ва махсус ё қисмҳои ва корхонаҳои барои таъмири аслиҳа ва техникаи ҳарбӣ таъингардида;

25) оид ба дурнамои рушд ва (ё) истифодаи инфрасохтори кайҳонии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба манфиати таъмини иқтисодии муҳофизатӣ ва амнияти Ҷумҳурии Тоҷикистон;

26) ошкоркунандаи ҳолат ва (ё) самтҳои рушди гидронавтика ба манфиати муҳофизат ва амнияти Ҷумҳурии Тоҷикистон;

27) маҷмӯи маълумот дар бораи сохтмони иншооти саноати муҳофизатӣ, ки иқтисодҳои истеҳсоли онҳоро оид ба истеҳсоли техникаи муҳофизатӣ ошкор месозанд;

28) оид ба руйдодҳои физикию кимиёвӣ мусоидаткунандаи таъсис, истехсол ва (ё) истифодаи аслиҳа, техникаи ҳарбӣ, ошкоркунандаи таснифоти ҳифзшавандаи онҳо;

29) дар бораи номгӯӣ (номенклатура), миқдор ва мӯҳлати ба воҳидҳои ҳарбӣ **таҳвили** навъҳои асосии сӯзишворӣ ва маводи молидани, ашё, молу мулки тиббӣ ва озукаворӣ;

30) ошкоркунандаи нақшаҳо ва супоришҳои фармоиши давлатии мудофия, ҳаҷм ва мӯҳлати расонидани аслиҳа ва техникаи ҳарбӣ, иқтидорҳои истехсолии барориши онҳо, инчунин маълумот дар бораи робитаҳои кооператсионии корхонаҳо, дар бораи таҳиягарон ё истехсолкунандагони аслиҳа ва техникаи ҳарбӣ, агар ин иттилоот маълумотро дар бораи иқтидорҳои истехсоли оид ба истехсол ва (ё) тавсифоти асосии тактикийи техникийи аслиҳа ва техникаи ҳарбӣ ошкор созанд;

31) дар бораи иҷрои супоришҳои истехсол ва интиқоли аслиҳа, техникаи ҳарбӣ, маҳсулоти таъиноти ҳарбӣ дар шароити замони ҷанг;

32) ошкоркунандаи ҳолати таъминоти метрологӣ аслиҳа ва техникаи ҳарбӣ, тавсифоти техникӣ ё метрологӣ меъёрҳои ҳарбӣ ё воситаҳои таъминоти метрологӣ муайянкунандаи сатҳи сифатан нави аслиҳа ва техникаи ҳарбӣ;

33) ошкоркунандаи самтҳои асосӣ ё барномаҳои рушди стандартгонӣ, инчунин мазмуни стандартҳо дар соҳаи аслиҳа ва техникаи ҳарбӣ;

34) ошкоркунандаи хароҷоти корҳои илмӣ таҳқиқотӣ, таҷрибавию конструкторӣ оид ба сохтани аслиҳа ва техникаи ҳарбӣ, вобаста ба корҳои ба манфиати объектҳои махсус гузаронидашаванда;

35) ошкоркунандаи маблағгузорӣ ё хароҷоти воқеӣ барои фармоишҳо, коркард, истехсол ё таъмири аслиҳа ва техникаи ҳарбӣ вобаста ба объектҳои махсус ва объектҳои таҳти низом;

36) ошкоркунандаи ҳаҷми **таҳвил** ва захираҳои сӯзишвории навъи стратегӣ.

Моддаи 14. Маълумот дар соҳаи вазъияти фавқулодда ва мудофияи граждани, ки ба сирри давлатӣ мансубанд

Ба сирри давлатӣ дар соҳаи вазъияти фавқулодда ва мудофияи граждани маълумоти зерин мансубанд:

1) дар бораи қувва ва воситаҳои мудофияи граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон, имкониятҳои маҳалҳои аҳолинишин, минтақаҳо ва иншооти алоҳида барои ҳифз, тахлия (эвакуатсия) ва ҷойгир кардани аҳоли;

2) дар бораи ташкили огоҳонӣ ва идоракунии ҷангоми аз замони ошкоро ба ҳолати ҷангӣ гузаронидани системаи мудофияи граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин дар ҳолати гузаронидани он аз низоми фаъолияти доимӣ ба низоми кор дар шароити ҳолати фавқулодда;

3) ошкоркунандаи нақшаҳои обтаъминкунии маҳалҳои аҳолинишини дуроӣ беш аз 50 ҳазор нафар аҳоли, нуқтаҳои роҳи оҳан, иншооте, ки таъиноти стратегӣ ва мудофиявӣ доранд ва (ё) ҷойгиршавии иншооти асосии хатҳои обрасонӣ;

4) ошкоркунандаи вазъи кувва ва воситаҳои мудофияи граждани дар маҷмӯ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;

5) маҷмӯи маълумот дар бораи объектҳои тахти низом, ки дар замони ҷанг тахти муҳофизати хадамоти оташнишони ҳарбикунонидашуда қарор дода мешаванд.

Моддаи 15. Маълумот дар соҳаи омодагӣ ба сафарбарӣ ва сафарбарӣ, ки ба сирри давлатӣ мансубанд

Ба сирри давлатӣ дар соҳаи омодагӣ ба сафарбарӣ ва сафарбарӣ маълумоти зерин мансубанд:

1) ошкоркунандаи моҳият ё ҳаҷми ҳамкориҳои иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо давлатҳои хориҷӣ дар замони ҷанг, инчунин ҳамкориҳои мақомоти ҳарбию сафарбарии ташкилотҳои робитаҳои иқтисодии хориҷии давлатҳои аъзои Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил оид ба ин масъалаҳо;

2) оид ба иқтидорҳои сафарбарӣ ҷиҳати истехсол ва таъмири аслиҳа, техникаи ҳарбӣ, дар бораи таъсис, рушд ва ҳифзи ин иқтидорҳо;

3) ошкоркунандаи имконият ва (ё) захираҳои сафарбарии роҳи оҳани Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба таъмини **боркашонӣ** тавассути роҳи оҳан, ташкил ва ҳаҷми боркашонии ҳарбӣ, ҳаҷми боркашонӣ ва самтҳои интиқоли навҳои стратегии маҳсулоти энергетикӣ, минералӣ, кишоварзӣ, сӯзишворӣ, мавод, навҳои алоҳидаи аслиҳа ва техникаи ҳарбӣ, ташкил ва (ё) фаъолияти системаи алоқа ё идоракунии, инчунин тадбирҳои махсус ҷиҳати таъмини беҳатарии ҳаракат дар роҳи оҳан ё ҳифзи борҳо;

4) ошкоркунандаи ҷойгиршавӣ, махсусгардонӣ, иқтидор ва (ё) имконияти гузаронандагии нуктаҳои саворшавӣ ва фурудоварии кӯшунҳо, маълумот дар бораи таъминоти озуқаворӣ ва хизматрасонии тиббию санитарии онҳо;

5) ошкоркунандаи эҳтиёҷоти сафарбарӣ ба воситаҳои нақлиёт, аз ҷумла оид ба навҳои алоҳидаи нақлиёт ва (ё) таъмин будани сафарбарӣ бо онҳо;

6) ошкоркунандаи сохтори ташкилӣ ё нишондиҳандаҳои нақшаи сафарбарии иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин вазъи омодагӣ ба сафарбарии мақомоти давлатӣ, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот, ташкилотҳо;

7) ошкоркунандаи ҷойгиршавӣ, захираҳои воқеии давлатӣ ва (ё) захираҳои сафарбарӣ ва истифодаи онҳо;

8) ошкоркунандаи нақша, мӯҳтаво ё натиҷаҳои қорҳои илмию таҳқиқотӣ дар соҳаи омодагии сафарбарии саноати Ҷумҳурии Тоҷикистон;

9) ошкоркунандаи тавозуни пардохти Ҷумҳурии Тоҷикистон бо кишварҳои хориҷӣ дар замони ҷанг;

10) оид ба иқтидорҳои сафарбарӣ вобаста ба истехсоли маҳсулоти истифодаи умумӣ, намудҳои ашёи стратегӣ, мавод, таъсис ва (ё) рушди нигоҳдории ин иқтидорҳо;

11) оид ба иқтидорҳои сафарбарии саноат вобаста ба истехсоли аслиҳа ва техникаи ҳарбӣ, таъмини эҳтиёҷоти мудофия ба маҳсулоти саноатӣ, захираҳои моддию техникаӣ ва маҳсулоти озӯқаворӣ;

12) оид ба мавҷудияти захираҳои давлатӣ ва сафарбарии маҳсулоти нафтӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Моддаи 16. Маълумот дар соҳаи иқтисод, молия, саноат, илм ва техника, ки ба сирри давлатӣ мансубанд

1. Ба сирри давлатӣ дар соҳаи иқтисод, молия, саноат, илм ва техника маълумоти зерин мансубанд:

1) дар бораи нишондиҳандаҳои муайянкунандаи омодагии иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои фаъолияти устувор дар замони ҷанг;

2) ошкоркунандаи моҳияти дастовардҳои наватарин дар соҳаи илм ва техника, ки метавонанд барои сохтани маҳсулоти усулан нав, равандҳои технологӣ дар соҳаҳои гуногуни иқтисодӣ истифода шаванд, инчунин муайянкунандаи сатҳи сифатан нави имкониятҳои аслиҳа ва техникаи ҳарбӣ, баландбардории самаранокии ҷангии онҳо, ки ифшо намудани онҳо ба манфиати амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон зарар расонида метавонад;

3) ошкоркунандаи мӯҳтаво ва (ё) самтҳои корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ, таҷрибавӣ-конструкторӣ ё лоиҳавӣ, ки ба манфиати таъмини иқтидори мудофиявӣ ва амнияти Ҷумҳурии Тоҷикистон гузаронида мешаванд;

4) оид ба тайёр кардан ё тақсими кадрҳо, ки ҷорабиниҳои ба манфиати амнияти Ҷумҳурии Тоҷикистон гузаронидашавандаро ошкор мекунанд;

5) ошкоркунандаи арзёбии дурнамои пешрави илмию техникаӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва оқибатҳои иҷтимоию иқтисодии он дар самтҳои, ки иқтидори мудофиявӣ ва амнияти Ҷумҳурии Тоҷикистонро муайян мекунанд;

6) ошкоркунандаи иқтидори захиравӣ ва захираҳои тавозунии сарватҳои зеризаминӣ, афзоиши захираҳои кашфшуда ва истихроҷи ин сарватҳои зеризаминӣ дар маҷмӯъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар тавсифоти конҳо доир ба ҳар як иншооти мушаххас, ки аз ҷониби Саридораи геологияи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мувофиқа бо мақоми ваколатдори давлатӣ муайян карда мешаванд;

7) дар бораи хароҷоти бучети давлатӣ, ки таъмини амнияти Ҷумҳурии Тоҷикистонро ошкор месозанд (ба ғайр аз нишондиҳандаҳои ҷамъбасти);

8) оид ба ҳисоббаробаркуниҳои танзимнагардидаи Ҷумҳурии Тоҷикистон бо давлатҳои хориҷӣ (ба ғайр аз нишондиҳандаҳои ҷамъбасти оид ба қарзи хориҷӣ);

9) ошкоркунандаи хароҷоти маблағҳои пулӣ барои таъминоти қӯшунҳо аз рӯи моддаҳои алоҳидаи бучети давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

10) оид ба масъалаҳои кабули қарор дар бораи барориши пулҳои қоғазӣ ва тангаҳои нави Бонки миллии Тоҷикистон (ба истисноии чашнӣ ва хотиравӣ), таҳияи ороиш ва тайёр кардани онҳо;

11) оид ба тарзҳои ҳимояи пулҳои қоғазии Бонки миллии Тоҷикистон ва қоғазҳои қиматноки давлатӣ аз сохтакорихо, ҳамчунин тарзҳои муайян кардани асли будани онҳо;

12) ошкоркунандаи захираҳои пули милли ва асъори хоричӣ дар ҳазинаҳои Бонки миллии Тоҷикистон ва гардиши онҳо;

13) ошкоркунандаи корҳое, ки бо мақсади сохтани воситаҳои ҳифзи индикатсия, дегазатсия, воситаҳои кимиёвӣ ва биологии ҳифзи аҳоли аз силоҳои қатли ом ё масолеҳи нави сорбсионӣ ва дигар масолеҳ барои онҳо гузаронида мешаванд;

14) ошкоркунандаи натиҷаи корҳо дар соҳаи обухавошиносӣ, гидрография ё гелиогеофизика, инчунин натиҷаҳои таҳқиқоти махсуси геологӣ геофизикӣ, ки ба манфиати таъмини амнияти Ҷумҳурии Тоҷикистон гузаронида мешаванд;

15) ошкоркунандаи натиҷаи фаъолияти топографӣ, геодезӣ ё **харитасозие**, ки аҳамияти муҳими мудофиавӣ ва иқтисодӣ доранд;

16) дар бораи номгӯӣ (номенклатура), ҳаҷм ва маблағгузориҳои амалиёт оид ба воридот ва содироти силоҳ, инчунин маълумот дар бораи ҳамкорихои ҳарбӣ, илмӣ - техникӣ бо давлатҳои хоричӣ, ба истисноии маълумоте, ки бояд мутобиқи ўҳдадорихои байналмилалии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод карда шаванд;

17) ошкоркунандаи нақша ва вазифаҳои фармоиши давлатии мудофиавӣ дар қисмати **таҳвили** воридотию содироти дар соҳаи ҳамкориҳои ҳарбию техникӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон бо давлатҳои хоричӣ;

18) тавсифдиҳандаи ҳолати фонди сугуртаи ҳуччатҳо барои аслиҳа ва техникаи ҳарбӣ, навъҳои асосии маҳсулоти таъиноти граждании ба нақшаи сафарбарӣ дохилкардашуда, иншооти дорои хавфи баланд ва (ё) низоми таъминоти зиндагии аҳоли, иншооти дорои арзишҳои милли, инчунин маълумот доир ба ҷойгиршавии иншооти ниғадории фонди сугуртаи ҳуччатҳо дар маҷмӯъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;

19) оид ба масъалаҳои савдои хоричии танҳо навъҳои махсуси молҳо (ҳаҷм, номгӯӣ (номенклатура), маблағгузориҳои воридот ва содирот вобаста ба як ё якчанд давлатҳо), инчунин оид ба ташаққули сатҳи поёнии нархҳои индикативӣ, воридоти асъор, ки ифшо намудани онҳо стратегия ва тактикаи савдои хоричии Ҷумҳурии Тоҷикистонро ошкор месозанд;

20) маҷмӯи маълумот оид ба захираҳои давлатии металлҳои қиматбаҳо бо ифодаи асли ва пулӣ дар маҷмӯъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;

21) маҷмӯи маълумот дар хусуси воридот ва содироти тиллои ғайрипулӣ, металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо ё маҳсулоти онҳо дар маҷмӯъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;

22) ошкоркунандаи рақамҳои дурнамо оид ба истеҳсоли тилло, дар давраи аз як сол ва бештар аз он бо ифодаи асли дар маҷмӯъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;

23) ошкоркунандаи ҳаҷми дурнамо ё воқеии истехсоли платина, металлҳои гурӯҳи платина (палладий, иридий, родий, рутений, осмий) ва нукра бо ифодаи асли дар маҷмӯ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;

24) маҷмӯи маълумот оид ба воридоти металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо ба Фонди давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар давраи аз як сол ва бештар аз он бо ифодаи асли ё арзиши пулӣ дар маҷмӯ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;

25) маҷмӯи маълумот дар бораи ҳаҷми истеъмол ё фурӯши металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо дар муқоиса бо ҳаҷми истехсоли он дар давраи аз як сол ва бештар аз он бо ифодаи асли ё арзиши пулӣ дар маҷмӯ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;

26) дар бораи ҳаҷми истеъмоли платина, металлҳои гурӯҳи платина (палладий, иридий, родий, рутений, осмий) ва нукра дар алоҳидагӣ бо ифодаи асли дар муқоиса бо ҳаҷми истехсоли металлҳои мазкур дар давраи аз як сол ва бештар аз он дар маҷмӯ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;

27) оид ба арзиши аслии платина, металлҳои гурӯҳи платина (палладий, иридий, родий, рутений, осмий), тилло ва нукра дар маҷмӯ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;

28) дар бораи маблағгузорӣ ва (ё) фаъолияти пулиро қарзидхӣ, ки пешакӣ паҳн кардани онҳо метавонад ба амнияти Ҷумҳурии Тоҷикистон зарар расонад;

29) ошкоркунандаи ҳаҷми истехсол ё **тахвили** навъҳои стратегии маҳсулоти хоми кишоварзӣ;

30) маҷмӯи маълумот оид ба талабот ба маблағгузорӣ ва хароҷоти воқеии молиявӣ вобаста ба моддаҳои алоҳидаи бучети **Вазорати мудофиаи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати корҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Кумитаи давлатии амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Гвардияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Кумитаи ҳолатҳои фавқулодда ва мудофиаи граждании назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Агентии назорати маводи нашъаовари назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон;**

31) дар бораи ҳаҷми умумии маъдани уран, маъданҳои тоза, оксидҳо, намакҳо бо нишон додани мавҷудияти фоизи уран дар онҳо, ки дар корхонаҳо, идораҳои маъдан, завод, кон ва соҳаи истихроҷкунанда нигоҳ дошта мешаванд;

32) маҷмӯи маълумот оид ба эҳтиёҷоти хоҷагии халқи Тоҷикистон ба металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо;

33) оид ба ҳаҷми нақшавии воридот ё содироти тилло, нукра ва сангҳои қиматбаҳо бо ифодаи асли ё арзиши пулӣ дар маҷмӯ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;

34) маҷмӯи маълумот дар бораи ҳаҷми нақшавии фурӯши тилло бо асъори мубодилаи озод ё миқдори тилло, ки барои харидории мол аз хориҷа чудо карда шудааст, дар давраи аз як сол ва бештар аз он;

35) маҷмӯи маълумот оид ба имконияти гузаронандагии роҳи оҳан дар самтҳои асосӣ, ки номгӯии онҳоро Корхонаи воҳиди давлатии «Роҳи оҳани Тоҷикистон» муайян мекунад;

36) дар бораи нақша ва иқтисоди манбаъҳои амалкунанда ва захиравии таъмини барқи роҳи оҳан;

37) оид ба истехсоли металлҳои ранга, нодир ва дигар маводи дорои аҳамияти стратегӣ дар саноати металлургӣ.

2. Маълумот дар соҳаи иқтисод, молия, саноат, илм ва техника, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳангоми иҷрои ӯҳдадориҳои байналмилалӣ худ мутобиқи шартномаҳои байналмилалӣ оид ба чораҳои таҳкими боварӣ ва амният пешниҳод менамояд, ба сирри давлатӣ мансуб доништа наменаванд.

Моддаи 17. Маълумот дар соҳаи сиёсии хориҷӣ ва иқтисодии хориҷӣ, ки ба сирри давлатӣ мансубанд

1. Ба сирри давлатӣ дар соҳаи сиёсии хориҷӣ ва иқтисодии хориҷӣ маълумоти зерин мансубанд:

1) оид ба масъалаҳои сиёсати хориҷӣ, савдои хориҷӣ, робитаҳои илмию техникае, ки стратегия ва тактикаи сиёсати хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистонро ошкор месозанд ва пешаки паҳн кардани онҳо метавонад ба манфиати Ҷумҳурии Тоҷикистон зарар расонад;

2) оид ба масъалаҳои сиёсӣ, ҳарбӣ, илмию техникаӣ ё иқтисодӣ нисбат ба як ё якчанд кишварҳои хориҷӣ, ки дар асоси боварӣ дастрас шудаанд, агар ифшои онҳо боиси ошкор сохтани манбаи чунин маълумот гардад;

3) оид ба гуфтушунид байни намояндагони Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва намояндагони дигар давлатҳо дар бораи муайян намудани мавқеи ягонаи қатъӣ дар муносибатҳои байналмилалӣ, агар ифшои ин маълумот барои яке аз тарафҳо метавонад боиси мушкилиҳои дипломатӣ гардад;

4) дар бораи омода намудан, ба имзо расонидан, тасдиқ ё бекор намудан, мӯҳтаво ва иҷрои шартномаҳои байналмилалӣ, ки пешаки ошкор намудани онҳо метавонад ба иқтисоди мудофиавӣ, амният, манфиатҳои сиёсӣ ё иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон зарар расонад;

5) дар бораи воридот ва содироти аслиҳа ва техникаи ҳарбӣ, дар бораи мусоидати техникаӣ ба давлатҳои хориҷӣ дар сохтани аслиҳа, техникаи ҳарбӣ, объектҳои ҳарбӣ, аз ҷумла ройгон, бо зикри кишварҳои қабулкунанда, агар ифшои ин маълумот барои яке аз тарафҳо метавонад боиси мушкилиҳои дипломатӣ гардад;

6) ошкоркунандаи мӯҳтавои чорабиниҳо оид ба таъмини мутақобилаи **таҳвили** ашё, мавод, сӯзишворӣ, таҷҳизот, доруворӣ байни Ҷумҳурии Тоҷикистон ва давлатҳои аъзои Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил дар соли ҳисоббаробаркунӣ ё тадбирҳо оид ба мусоидати техникаӣ аз ҷониби давлатҳои аъзои Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил дар сохтмони корхонаҳо ва иншоот дар соли ҳисоббаробаркунӣ дар маҷмӯъ ба Ҷумҳурии Тоҷикистон;

7) ошкоркунандаи ҳаҷми **боркашонии** воридотию содиротӣ байни Ҷумҳурии Тоҷикистон ва давлатҳои аъзои Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил дар соли ҳисоббаробаркунӣ дар маҷмӯъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;

8) дар дастурҳо, нақшаҳо ва супоришҳои, ки ба аъзои ҳайат ва шахсони мансабдор оид ба масъалаҳои фаъолияти сиёсии хориҷӣ ва иқтисодии хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон дода шудаанд, мавҷуданд;

9) дар пешниҳодҳо оид ба ҳалли масъалаҳои стратегии муносибатҳои сиёсии хориҷӣ, инчунин оид ба амалишавии ҳамкориҳо бо дигар кишварҳои хориҷӣ мавҷудбуда, ки ифшо кардани онҳо стратегия ва тактикаи сиёсати берунии Ҷумҳурии Тоҷикистонро ошкор месозанд.

2. Маълумот дар соҳаи сиёсии хориҷӣ ва иқтисодии хориҷӣ, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон хангоми иҷрои ўҳдадориҳои байналмилалӣ худ мутобиқи шартномаҳои байналмилалӣ оид ба чораҳои таҳкими боварӣ ва амният пешниҳод менамояд, ба сирри давлатӣ мансуб доништа намешаванд.

Моддаи 18. Маълумот дар соҳаи фаъолияти разведкавӣ, зиддиразведкавӣ, оперативӣ-чустучӯӣ ва дигар фаъолият, ки ба сирри давлатӣ мансубанд

Ба сирри давлатӣ дар соҳаи фаъолияти разведкавӣ, зиддиразведкавӣ, оперативӣ-чустучӯӣ ва дигар фаъолият маълумоти зерин мансубанд:

1) дар бораи қувваҳо, воситаҳо, манбаъҳо, усулҳо, нақшаҳо, ҳолат, ташкил, тактика, натиҷаҳо ва маблағгузори фаъолияти разведкавӣ, зиддиразведкавӣ ва оперативӣ-чустучӯӣ;

2) ошкоркунандаи мансубияти шахсони мушаххас ба ҳайати кадрӣ мақомоти разведкавӣ ва зиддиразведкавии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

3) дар бораи шахсони ба муҳити ҷиноятӣ воридкардашуда, ҳамчунин оид ба ҳешовандони наздики онҳо, агар нисбати ҷунин ҳешовандон таҳдид ба ҳаёт, саломатӣ ва молу мулкашон ҷой дошта бошад;

4) дар бораи қорвандони штатӣ гайриошқорои мақомоти амаликунандаи фаъолияти разведкавӣ, зиддиразведкавӣ ва оперативӣ-чустучӯӣ, инчунин ҳешовандони наздики онҳо, агар нисбати ҷунин ҳешовандон таҳдид ба ҳаёт, саломатӣ ва молу мулкашон ҷой дошта бошад;

5) дар бораи шахсоне, ки ба мақомоти амаликунандаи фаъолияти разведкавӣ, зиддиразведкавӣ ва оперативӣ-чустучӯӣ ба таври махфӣ мусоидат менамоянд ё мусоидат кардаанд;

6) дар бораи қувваҳо, намудҳо, чараён, тарзу усулҳо ва маблағгузори амалигардонии ҳимояи давлатӣ (татбиқи чораҳои амниятӣ) нисбат ба шахси ҳимояшаванда, маълумот дар бораи ӯ ва ҳешовандони наздикаш;

7) ошкоркунандаи ҳолат, натиҷа, инчунин чорабиниҳои кори оперативию сафарбарӣ, аз ҷумла дар соҳаи фаъолияти разведкавӣ;

8) ошкоркунандаи қувва, воситаҳо, усулҳо, нақшаҳо, ҳолат ва натиҷаҳои фаъолияти мақомоти разведкаи радиоэлектронӣ, воситаҳои

алоқа, инчунин маълумот оид ба маблағгузори чунин фаъолият, агар он маълумоти номбаршударо ошкор намояд;

9) маълумоти омории мақомоти хифзи ҳуқуқ, ки шахсони объекти фаъолияти оперативӣ-чустучӯибударо ошкор месозанд;

10) ошкоркунандаи қувва, воситаҳо ва усулҳои пешбурди тафтишот оид ба парвандаҳои ҷиноятии марбут ба манфиатҳои амнияти Ҷумҳурии Тоҷикистон;

11) дар бораи шахсоне, ки дар қирдори онҳо аломатҳои ҷиноятҳо ба муқобили амнияти давлат, инчунин ҷиноятҳои хусусияти террористи-дошта мавҷуданд;

12) дар бораи номгӯй (номенклатура), ҳаҷми **тахвил**, эҳтиёҷот, теъдоди аслиҳа, техникаи ҳарбӣ ва махсус дар мақомоте, ки фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро амалӣ менамоянд;

13) ошкоркунандаи қувва, воситаҳо ва усулҳои қузъу томҳои мубориза бар зидди ҷинояткориҳои муташаккилона, инчунин чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ ва оперативӣ-техникие, ки онҳо мегузаронанд;

14) дар бораи қормандони воҳидҳои таъиноти махсус, шахсони иштирокчи ва (ё) мусоидаткунанда дар гузаронидани амалиёти зиддитеррористӣ, огоҳонидан, ошкор намудан, пешгири қардан ва қушодани амали терроризм ва дар бораи ҳешовандони наздики онҳо, агар нисбати чунин ҳешовандон таҳдид ба ҳаёт, саломатӣ ва молу мулкашон ҷой дошта бошад;

15) ошкоркунандаи ташкил ва усулҳои истифодаи воситаҳои техникаи махсус ҳангоми ҳалли масъалаҳои разведкавӣ, зиддиразведкавӣ ва оперативӣ-чустучӯӣ ё тартиби ташкили чорабиниҳои мушаххаси оперативӣ-техники ё маълумот оид ба маҳалли қойғиршавии воситаҳои техникаи махсус дар иншоот;

16) ошкоркунандаи маълумоти тактиқию техникаи воситаҳои техникаи хифз ё системаҳои огоҳонӣ (сигналдихӣ), мӯҳтавои қораҳои низоми гузаргоҳӣ ва дохилии иншоотии объектҳои алоҳидаи мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар онҳо бо мақсади хифзи сирри давлатӣ низоми махсуси фаъолият муқаррар шудааст;

17) оид ба самтҳои ҳамкории муштарақ байни **Вазорати қорҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Қумитаи давлатии амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон**, Агентии назорати маводи нашъаовари назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо қоррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Хадамоти гумруки назди Ҳуқумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳангоми гузаронидани амалиёти вобаста ба мубориза бар зидди қорбаанда (қочок);

18) ифшоқунандаи қормандони мақомоти амалиқунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ, ҳешовандони наздики онҳо, дар ҳолати мавҷуд будани маълумот оид ба таҳдид ба ҳаёт ва саломатии онҳо, ки бинобар иҷрои вазифаҳои хизматиашон ба миён омадааст;

19) оид ба ташкили хадамот ва тактикаи амали мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳангоми истифода бурдани техникаи махсус барои боздошти вайронкунандагони сарҳад;

20) оид ба ҳолати махсуси ғайриошкорӣ чузъу томҳои мақомоти ҳифзи ҳуқуқ, маҳалли ҷойгиршавии ташкилотҳое, ки бо мақсади пинҳонкорӣ таъсис гардидаанд;

21) ошкоркунандаи маҳалли ҷойгиршавии биноҳое, ки ба манфиати ҳалли вазифаҳои фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ пинҳонӣ истифода бурда мешаванд;

22) ошкоркунандаи ташкил, қувва, воситаҳо ё усулҳои таъмини амнияти объектҳои ҳифзи давлатӣ, инчунин маълумот оид ба маблағгузориҳои ҷунин фаъолият, агар онҳо маълумоти зикргардидааро ошкор созанд;

23) ошкоркунандаи масъалаҳои ҳолати муҳофизат, воситаҳои техникӣ ҳифз дар муассисаҳои Бонки миллии Тоҷикистон, бонкҳои давлатӣ, мӯҳлат, самти ҳаракат, системаи интиқоли пулҳои қоғазӣ ва тангаҳо, металлҳои қиматбаҳо ва дигар сарватҳо аз Ҳазинаи марказӣ ва фондҳои эҳтиётии Бонки миллии Тоҷикистон ва Ҳазинаи сарватҳои давлатии назди Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон;

24) ошкоркунандаи ташкил ё ҳолати воқеии ҳифзи сирри давлатӣ;

25) ошкоркунандаи ҷорабиниҳои нақшавӣ ва (ё) гузаронидашаванда оид ба ҳифзи маълумот аз дастрасии иҷозатдошудаи разведкаи техникӣ хоричӣ ва ихроҷ тавассути каналҳои техникӣ;

26) дар бораи системаи алоқаи президентӣ, ҳукумати, рамзӣ, аз ҷумла дорони код ва махфигардоидашуда, дар бораи рамзҳо, коркарди онҳо, таҳия ва бо онҳо таъмин намудан, дар бораи усул ва воситаҳои таҳлили воситаҳои рамзнависӣ ва воситаҳои ҳифзи махсус, оид ба системаҳои иттилоотӣ таҳлили таъиноти махсус;

27) оид ба ташкил, қувва, воситаҳо ва усулҳои таъмини амнияти Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва аъзои оилаи ӯ, дар ҳусуси вазъи саломатӣ ва ҳаёти шахсии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва аъзои оилаи ӯ;

28) ошкоркунандаи ташкил, қувва, воситаҳо, усулҳо, нақшаҳо ва тактикаи таъмини амнияти шахсони мансабдори ҳимояшавандаи мақомоти давлатӣ;

29) оид ба иҷрои ҳукми нисбат ба шахсоне, ки ба ҷазои қатл маҳкум шудаанд, яъне оид ба ташкили иҷрои ҳукм ва дафн, маҳалли иҷрои ҳукм, шахсоне, ки ҳукмиро иҷро менамоянд, маҳалли дафни маҳкумшуда, ки нисбат ба ӯ ҷазои қатл татбиқ гардидааст;

30) оид ба натиҷаҳои корҳои илмию таҳқиқотӣ, ки ба тақмили ҷораҳои ҳифзи сирри давлатӣ алоқаманданд.

Моддаи 19. Тартиби ба сирри давлатӣ мансуб донистани маълумот

1. Мансуб донистани маълумот ба сирри давлатӣ аз ҷониби роҳбарони мақомоти давлатӣ мутобики Номгӯии шахсони мансабдори

мақомоти давлатӣ, ки ваколати ба сирри давлатӣ мансуб донишани маълумотро доранд, амалӣ мегардад. Мақомоти давлатӣ тахти роҳбарии шахсони мансабдори зикргардида ваколатдоранд, ки дар доираи салоҳияти худ маълумоти ба сирри давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон мансуббударо ихтиёрдорӣ намоянд.

2. Мансуб донишани маълумот ба сирри давлатӣ мувофиқи мансубияти соҳавӣ, идоравӣ ё барномавӣ мақсаднокии онҳо амалӣ карда мешавад. Мақомоти давлатӣ, ки ба роҳбарони онҳо ваколати ба сирри давлатӣ мансуб донишани маълумот дода шудааст, дар асоси моддаҳои 13-18 Қонуни мазкур бо тартиби муайяннамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон номгӯи соҳавии маълумотро, ки бояд махфигардонӣ шаванд, таҳия менамоянд. Ба ин номгӯи маълумоте, ки мақомоти зикршуда ваколати ихтиёрдории онҳоро доранд, дохил карда шуда, дараҷаи махфияти онҳо муқаррар мегардад. Дар доираи барномаҳои мақсаднок оид ба қорқард ва азнавқунии намунаҳои аслиҳа ва техникаи ҳарбӣ, қорқои илмӣ-таҳқиқотӣ ва таҷрибавӣ-қонструкторӣ бо қарори фармоишгарони намунаҳо ва қорқои зикргардида метавонанд номгӯи алоҳидаи маълумот, ки бояд махфигардонӣ шаванд, таҳия карда шаванд. Ин номгӯиро роҳбарони мақомоти дахлдори давлатӣ тасдиқ менамоянд. Мақсаднокии махфигардонии чунин номгӯи аз рӯи мӯҳтавои онҳо муайян карда мешавад.

3. Асосноккунии зарурати ба сирри давлатӣ мансуб донишани маълумот мувофиқи принципҳои махфигардонии маълумот ба зиммаи мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳо, ки ин маълумотро ба даст овардаанд ё таҳия намунаанд, воғузор карда мешавад.

4. Нисбат ба асосноккунии ба сирри давлатӣ мансуб донишани маълумот бо тартиби судӣ шикоят қардан мумкин аст. Дар ҳолати бо қарори суд беасос донишани махфигардонии маълумот, ин маълумот бо тартиби муқаррарнамудаи Қонуни мазкур ғайримахфӣ гардонида мешаванд.

БОБИ 4. МАХФИГАРДОНИИ МАЪЛУМОТ ВА ҲОМИЛҲОИ ОНҲО, КИ ДОРОИ СИРРИ ДАВЛАТӢ МЕБОШАНД

Моддаи 20. Принципҳои махфигардонии маълумот ва ҳомилҳои онҳо

1. Махфигардонии маълумот ва ҳомилҳои онҳо, ки дорои сирри давлатӣ мебошанд, мувофиқи принципҳои қонунӣ, асоснокӣ ва саривақтӣ будан амалӣ мегардад.

2. Қонунӣ ин мутобик будани махфигардонии маълумот ва ҳомилҳои онҳо, ки дорои сирри давлатӣ мебошанд ба Қонституцияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар санадҳои меърии ҳуқуқи Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад.

3. Асоснокӣ ин бо роҳи баҳодиҳии эксперти муқаррар намудани ба мақсад мувофиқ будани махфигардонии маълумоти мушаххаси дорои сирри давлатӣ ва ҳомилҳои онҳо, оқибатҳои эҳтимолии иқтисодӣ ва дигар оқибатҳои ҳамин амал бо дарназардошти манфиатҳои ҳаётан муҳими шаҳрвандон, ҷамъият ва давлат мебошад.

4. Саривактӣ будан ин муқаррар намудани маҳдудиятҳо ба паҳн намудани маълумот ва ҳомилҳои онҳо, ки дорои сирри давлатӣ мебошанд аз лаҳзаи ба даст овардан, таҳияи онҳо ё пешакӣ мебошад.

Моддаи 21. Маълумоте, ки маҳфигардонӣ намешаванд

1. Маълумоти зерин маҳфигардонӣ намешаванд:

- оид ба ҳолатҳои фавқулодда ва фалокатҳо, ки ба амният ва саломати шахрвандон таҳдид мекунад ва оқибатҳои онҳо, инчунин оид ба офатҳои табиӣ, пешгуи расмӣ ва оқибатҳои онҳо;

- оид ба вазъи экологӣ, тандурустӣ, санитарӣ, демографӣ, маориф, фарҳанг, кишоварзӣ, инчунин оид ба вазъи ҷинойткорӣ;

- оид ба бартариятҳо, ҷуброн ва имтиёзҳо, ки давлат ба шахрвандон, шахсони мансабдор ва ташкилотҳо пешниҳод менамояд;

- оид ба ҳолатҳои вайрон намудани ҳуқуқ ва озодиҳои шахрванд;

- оид ба ҳолатҳои вайрон намудани қонуният аз тарафи мақомоти давлатӣ, ташкилотҳо ва шахсони мансабдори онҳо;

- оид ба ҷазодиҳии (репрессияҳои) оммавӣ бо сабабҳои сиёсӣ, иҷтимоӣ ва дигар сабабҳо, аз ҷумла дар бойгонӣ мавҷудбуда, ба истиснои маълумоти дар моддаи 18 Қонуни мазкур пешбинишуда.

2. Шахсони мансабдоре, ки қарор оид ба маҳфигардонии маълумоти дар қисми 1 моддаи мазкур зикршуда ва ё бо ин мақсад ба ҳомилҳои маълумоти дорои сирри давлатӣ дохил намудани онҳоро қабул кардаанд, мутобиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд.

Моддаи 22. Дараҷаи маҳфияти маълумоти дорои сирри давлатӣ ва мӯҳри маҳфияти ҳомилҳои ин маълумот

1. Дараҷаи маҳфияти маълумоти дорои сирри давлатӣ бояд ба дараҷаи вазнинии зараре, ки ба амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва шахрвандон ё манфиатҳои мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳо дар натиҷаи паҳн намудани маълумоти зикршуда расонида шудааст ё расонида шуда метавонад, мувофиқат намояд.

2. Се дараҷаи маҳфияти маълумоти дорои сирри давлатӣ ва мувофиқан ба ин дараҷаҳо мӯҳрҳои маҳфият барои ҳомилҳои ин маълумот бо зикри мӯҳлати маҳфигардонии ин маълумот муқаррар карда мешаванд. Ба маълумоти дорои сирри давлатӣ мӯҳрҳои маҳфияти «фавқулодда муҳим», «комилан маҳфӣ» ва «маҳфӣ» дода мешаванд.

3. Истифодаи мӯҳрҳои маҳфияти номбурда, барои маҳфигардонии маълумоте, ки ба сирри давлатӣ мансуб намебошанд, инчунин додани дигар мӯҳрҳои маҳдудкунанда ба маълумоти зикршуда иҷозат дода намешавад.

4. Дараҷаи маҳфияти маълумоти дорои сирри давлатӣ ва мӯҳрҳои маҳфияти ҳомилҳои ин маълумот метавонанд бо тартиби пешбинишудаи Қонуни мазкур тағйир дода шаванд.

Моддаи 23. Ҳукуқи моликияти шахрвандон, мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳо ба маълумоти дорои сирри давлатӣ ва ҳомилҳои онҳо вобаста ба махфигардонии онҳо

1. Шахсони мансабдоре, ки барои ба сирри давлатӣ мансуб донишҷӯи маълумот ваколатдор мебошанд, ҳуқуқ доранд дар бораи махфигардонии маълумот ва ҳомилҳои онҳо, ки моликияти шахрвандон ва (ё) ташкилотҳо мебошанд, қарор қабул намоянд, агар ин маълумот дар моддаҳои 13-18 Қонуни мазкур ё дар номгуӣи маълумоти соҳавии махфигардонидашаванда номбар гардида бошанд. Махфигардонии маълумоти зикршуда ва ҳомилҳои онҳо дар асоси шартномаи бегонакунии маълумот байни **молики** маълумоти дорои сирри давлатӣ ва ҳомилҳои онҳо ва мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳое, ки ин маълумот ва ҳомилҳои онҳо ба ихтиёрашон мегузаранд, амалӣ карда мешавад. Маълумот ва ҳомилҳои онҳо, ки дорои сирри давлатӣ мебошанд, метавонанд ба сирри давлатӣ ба таври музднок ё бемузд мансуб дониста шаванд ва дар ҳолати ба сирри давлатӣ мансуб донистани маълумоти дорои сирри давлатӣ ва ҳомилҳои онҳо, давлат ба онҳо ҳуқуқи моликият пайдо мекунад.

2. Дар шартномаи бегонакунии маълумоти дорои сирри давлатӣ ва ҳомилҳои онҳо инҳо пешбинӣ карда мешаванд:

- ҳаҷми ҷуброн ба шахрвандон ва (ё) ташкилотҳои молики маълумоти дорои сирри давлатӣ ва ҳомилҳои онҳо ҳангоми бегонакунии онҳо бинобар мансуб донистан ба сирри давлатӣ;

- ӯҳдадорҳои шахрвандон ва (ё) ташкилотҳои молики маълумоти дорои сирри давлатӣ ва ҳомилҳои онҳо оид ба ифшо накардани маълумоти мазкур.

3. Дар сурати ба бегонакунии маълумоти дорои сирри давлатӣ ва ҳомилҳои онҳо ихтиёран розӣ нашудани шахрвандон ва (ё) ташкилотҳои молики маълумоти дорои сирри давлатӣ, ин маълумот ва ҳомилҳои онҳо маҷбуран бо тартиби судӣ бегона карда мешаванд. Дар ин сурат ба шахрванд ва (ё) ташкилоти молики маълумоти дорои сирри давлатӣ ва ҳомилҳои онҳо, бо қарори суд арзиши маълумоти бегонашаванда ва ҳомилҳои онҳо, бо ҳисобкунии хароҷоти бегонакунии ҷуброн карда мешавад ва онҳо барои ифшо накардани маълумоти бегонашаванда ӯҳдадор мебошанд.

4. Шахрванд ва (ё) ташкилот ҳуқуқ доранд, ки нисбат ба амалҳои шахсони мансабдор ҳангоми ба сирри давлатӣ мансуб донистани маълумот ва ҳомилҳои ба онҳо тааллуқдошта ба суд шикоят намоянд. Дар сурати аз тарафи суд ғайриқонунӣ эътироф гардидани амалҳои шахсони мансабдор ҳангоми ба сирри давлатӣ мансуб донистани маълумот ва ҳомилҳои онҳо, ки моликияти шахрванд ва (ё) ташкилот мебошанд, ба шахрванд ва (ё) ташкилот зарари расонидашуда мутобиқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Чумҳурии Тоҷикистон ҷуброн карда мешавад.

Моддаи 24. Тартиб ва мӯҳлатҳои махфигардонии маълумот ва ҳомилҳои онҳо

1. Асос барои махфигардонии маълумоте, ки дар натиҷаи фаъолияти идоравӣ, истехсолӣ, илмӣ ва дигар намудҳои фаъолияти мақомоти давлатӣ, ташкилотҳо ва шаҳрвандон ба даст омадаанд ё таҳия шудаанд, мутобиқ будани онҳо ба номгӯии маълумоти махфигардонидашавандаи дар мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳои мазкур амалкунанда ба ҳисоб меравад. Дар сурати махфигардонии ин маълумот ба ҳомилҳои онҳо мӯҳри махфияти дахлдор дода мешавад.

2. Дар ҳолати имконнопазирии айнияткунонии маълумоти бадасто-вардашуда ё таҳияшуда бо маълумоти дар номгӯии амалкунандаи маълумот мавҷудбуда, шахсони мансабдори мақомоти давлатӣ, ташкилотҳо ва шаҳрвандон ӯҳдадоранд, махфигардонии пешакии маълумоти бадасто-вардашуда ё таҳияшударо мутобиқи дараҷаи махфияти пешбинишаванда таъмин намуда, дар мӯҳлати як моҳ ба унвони шахси мансабдори номгӯии мазкурро тасдиқнамуда оид ба тағйир додан ва илова намудан ба он тақлифҳо ирсол намоянд. Шахсони мансабдори номгӯии амалкунандаро тасдиқнамуда ӯҳдадоранд, ки дар давоми се моҳ баҳодиҳии экспертии пешниҳодҳои воридшударо ташкил намуда, оид ба тағйир додан ва илова намудан ба номгӯии амалкунанда ё бардоштани мӯҳри махфияти пешаки ба маълумот додашуда қарор қабул намоянд.

3. Мақомоти давлатӣ, ки роҳбарони онҳо барои мансуб донишмандони маълумот ба сирри давлатӣ вақолатдор карда шудаанд, ӯҳдадоранд давра ба давра, вале на камтар аз ҳар 5 сол мазмуни номгӯии маълумоти махфигардонидашавандаро, ки дар мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳо амал мекунанд, дар қисми асоснокии махфигардонии маълумот ва мутобиқати онҳо ба дараҷаи пештар муқарраршудаи махфият аз нав баррасӣ намоянд.

4. Бо мақсади махфигардонии маълумоти дорои сирри давлатӣ мӯҳлатҳои зерин муқаррар карда мешаванд:

- мӯҳлати махфигардонии маълумоти дар бандҳои 1), 2), 6), 7), 8), 11), 15), 16), 17), 19), 24), 27) моддаи 13, бандҳои 3), 5) моддаи 14, бандҳои 1), 8) моддаи 15, бандҳои 4), 6), 7), 13), 14), 18), 24), 25), 26), 33), 36), 37) қисми 1 моддаи 16, бандҳои 2), 3), 9) қисми 1 моддаи 17, бандҳои 1), 2), 3), 4), 5), 7), 8), 9), 11), 12), 13), 14), 15), 16), 17), 19), 20), 21), 22), 24), 25), 26), 27), 28), 29), 30) моддаи 18 Қонуни мазкур пешбинигардида доимӣ мебошад;

- мӯҳлати махфигардонии маълумоти дар бандҳои 12), 13), 14), 20), 25), 26), 32), 33), 34) моддаи 13, банди 11) моддаи 15, бандҳои 3), 17) қисми 1 моддаи 16, бандҳои 4), 5) қисми 1 моддаи 17, банди 10), 18) моддаи 18 Қонуни мазкур пешбинигардида 25 сол мебошад;

- мӯҳлати махфигардонии маълумоти дар бандҳои 30), 31) моддаи 13 Қонуни мазкур пешбинигардида 20 сол мебошад;

- мӯҳлати махфигардонии маълумоти дар бандҳои 5), 9), 18), 21), 22), 23), 28), 29) моддаи 13, бандҳои 1), 2) моддаи 14, бандҳои 3), 4), 7), 9) моддаи 15, бандҳои 1), 2), 5), 8), 9), 12), 16), 20), 22), 23), 27), 29), 30), 32) қисми

1 моддаи 16, банди 6) қисми 1 моддаи 17, банди 23) моддаи 18 Қонуни мазкур пешбинигардида 10 сол мебошад;

- мӯҳлати махфигардонии маълумоти дар банди 10) моддаи 13 Қонуни мазкур пешбинигардида 7 сол мебошад;

- мӯҳлати махфигардонии маълумоти дар бандҳои 3), 35), 36) моддаи 13, банди 4) моддаи 14, бандҳои 2), 5), 6), 10), 12) моддаи 15, бандҳои 21), 28), 31), 35) қисми 1 моддаи 16, бандҳои 1), 8) қисми 1 моддаи 17 Қонуни мазкур пешбинигардида 5 сол мебошад;

- мӯҳлати махфигардонии маълумоти дар банди 4) моддаи 13, банди 7) қисми 1 моддаи 17 Қонуни мазкур пешбинигардида 3 сол мебошад;

- мӯҳлати махфигардонии маълумоти дар бандҳои 10), 11), 19) қисми 1 моддаи 16 Қонуни мазкур пешбинигардида то лаҳзаи нашри расмӣ ба ҳисоб гирифта мешавад;

- мӯҳлати махфигардонии маълумоти дар банди 15) қисми 1 моддаи 16 Қонуни мазкур пешбинигардида то нав кардани маводи дахлдори топографӣ, геодезӣ ва **харитасозӣ** нигоҳ дошта мешавад;

- мӯҳлати махфигардонии маълумоти дар банди 34) қисми 1 моддаи 16 Қонуни мазкур пешбинигардида то анҷоми мӯҳлати амали нақша ба ҳисоб гирифта мешавад;

- мӯҳлати махфигардонии маълумоти дар банди 6) моддаи 18 Қонуни мазкур пешбинигардида бо дарназардошти хусусияти чораи амнияти татбиқшаванда аз ҷониби роҳбари мақома, ки оид ба татбиқи ҳимояи давлатӣ қарор қабул менамояд, муайян карда мешавад.

Моддаи 25. Навиштаҷоти ҳатмии ҳомилҳои маълумоти дорони сирри давлатӣ

1. Ба ҳомилҳои маълумоти дорони сирри давлатӣ навиштаҷоте гузошта мешаванд, ки маълумоти зеринро дарбар мегиранд:

- дар бораи дараҷаи махфияти маълумоти дар ҳомил ҷойдошта тибқи банди дахлдори номгӯӣ маълумоти махфигардонидашаванда, ки дар мақоми давлатӣ ва ташкилоти мазкур амал мекунад;

- дар бораи мақоми давлатӣ ё ташкилоте, ки махфигардонии ҳомилро анҷом додаанд;

- дар бораи рақами бақайдгирӣ;

- дар бораи сана ё шарти ғайримахфигардонии маълумот ва ё дар бораи ҳодисае, ки баъди ба миён омадани он маълумот ғайримахфигардонӣ мешаванд.

2. Ҳангоми ғайримикон будани ба ҳомилҳои маълумоти дорони сирри давлатӣ гузоштани чунин навиштаҷот ин маълумот дар ҳуччатҳои ба онҳо ҳамроҳкунанда зикр карда мешаванд.

3. Агар ҳомил аз якчанд қисми таркибии дорони дараҷаҳои гуногуни махфият иборат бошад, ба ҳар як қисми таркибии он мӯҳри махфияти дахлдор дода шуда, ба ҳомил дар маҷмӯъ мӯҳри махфияте дода мешавад, ки ба дараҷаи махфияти ба қисми таркибии он додашуда мутобиқ буда, барои ҳомили мазкур дараҷаи баланди махфиятро дорад.

4. Ба ғайр аз навиштаҷоти дар моддаи мазкур пешбинигардида, дар ҳомил ва (ё) ҳуччатҳои ба онҳо ҳамроҳкунанда метавонанд қайдҳои иловагии муайянкунандаи ваколатҳои шахсони мансабдор оид ба шиносаҳои бо маълумоти дар ин ҳомил ҷойдошта гузошта шаванд.

БОБИ 5. ҒАЙРИМАХФИҒАРДОНИИ МАЪЛУМОТ ВА ҲОМИЛҲОИ ОНҲО

Моддаи 26. Асосҳои ғайримахфиғардонии маълумот

1. Асосҳо барои ғайримахфиғардонии маълумот инҳоянд:

- аз ҷониби Ҷумҳурии Тоҷикистон ба зиммаи худ гирифтани ўҳдадорихои байналмилалӣ оид ба мубодилаи ошкорой маълумоте, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дорой сирри давлатианд;

- тағйир ёфтани ҳолатҳои объективӣ, ки дар натиҷаи он ҳифзи минбаъдаи маълумоти дорой сирри давлатӣ мувофиқи мақсад нест;

- хорич намудан аз маълумоти ба сирри давлатӣ мансуббуда, ки бо моддаҳои 13-18 Қонуни мазкур муайян шудаанд;

- гузаштани мўҳлати махфиғардонии маълумот;

- зарурати истифодаи натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӣ дар муурофияи ҷиноятӣ.

2. Ҳуқуқи тағйир додани номгўйи идоравии маълумоти махфиғардонидашавандаро, ки дар мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳо амал мекунанд, роҳбарони мақомоти давлатии онҳоро тасдиқкарда доранд ва барои асоснокии қарорҳои қабулнамудаашон оид ба ғайримахфиғардонии маълумот масъулияти шахсӣ доранд. Қарорҳои роҳбарони мазкур, вобаста ба тағйир додани номгўйи идоравии маълумоти дорой сирри давлатӣ бояд бо мақоми ваколатдори давлатӣ мувофиқа карда шаванд.

Моддаи 27. Тартиби ғайримахфиғардонии ҳомилҳои маълумоти дорой сирри давлатӣ

1. Ҳомилҳои маълумоти дорой сирри давлатӣ на дертар аз мўҳлатҳое, ки ҳангоми махфиғардонии онҳо муқаррар карда шудаанд, ғайримахфӣ гардонида мешаванд. Агар талаботи номгўйи дар мақоми давлатӣ ва ташкилот амалкунанда, ки дар асоси он ҳомилҳо махфӣ гардонида шудаанд, тағйир дода шуда бошанд, он гоҳ то ба охир расидани ин мўҳлатҳо ҳомилҳо бояд ғайримахфӣ гардонида шаванд.

2. Дар ҳолатҳои истисноӣ ҳуқуқи тамдид намудани мўҳлати аввал муқарраршудаи махфиғардонии ҳомилҳои маълумоти дорой сирри давлатӣ ба роҳбарони мақомоти давлатии барои ба сирри давлатӣ мансуб донишгани маълумоти дахлдор ваколатдоршуда дар асоси ҳулосаи комиссияи экспертии аз ҷониби онҳо бо тартиби муқарраршуда таъингардида дода мешавад. **Зимнан мўҳлате, ки махфӣ будани маълумоти дорой сирри давлатӣ ба муддати он тамдид карда мешавад, набояд аз мўҳлати пешбининамудаи қисми 2 моддаи 24 Қонуни мазкур зиёд бошад (Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 18.03.15 с., №1185).**

3. Ба роҳбарони мақомоти давлатӣ барои ғайримахфигардонии ҳомилҳои маълумоте, ки аз тарафи шахсони мансабдори тобеашон беасос махфигардонӣ шудаанд, ваколат дода мешавад.

4. Роҳбарони бойғониҳои давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ваколатдоранд, ки ҳомилҳои маълумоти дорой сирри давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистонро, ки дар фондҳои пушидаи ин бойғониҳо барои нигоҳдорӣ мавҷуданд, ғайримахфӣ намоянд, агар онҳоро ташкилоти фондташқилкунанда ё вориси ҳуқуқи он ваколатдор карда бошад. Ҳангоми барҳам додани ташкилоти фондташқилкунанда ва мавҷуд набудани вориси ҳуқуқи он масъалаи тартиби ғайримахфигардонии ҳомилҳои маълумоти дорой сирри давлатӣ аз тарафи мақоми ваколатдори давлатӣ ва мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳал карда мешавад.

Моддаи 28. Баррасии дархостҳои шахрвандон, мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳо оид ба ғайримахфигардонии маълумот

1. Шаҳрвандон, мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳо ҳуқуқ доранд ба мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳо, аз ҷумла ба бойғониҳои давлатӣ бо дархост оид ба ғайримахфигардонии маълумоти дорой сирри давлатӣ муроҷиат намоянд.

2. Мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳо, аз ҷумла бойғониҳои давлатӣ, ки чунин дархостро гирифтаанд, ўҳдадоранд онро дар мўҳлати то як моҳ баррасӣ намуда, аз рӯи моҳияти дархост ҷавоби асоснок диҳанд. Агар онҳо барои ҳал намудани масъалаи ғайримахфигардонии маълумоти дархостшаванда салоҳиятнок набошанд, он гоҳ дархост ба мақоми давлатӣ, ки ба он чунин ваколатҳо дода шудааст ва ё ба мақоми ваколатдори давлатӣ ирсол карда, дар ин бора шахрвандон, мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳо, ки дархост пешниҳод кардаанд, огоҳонида мешаванд.

БОБИ 6. ИХТИЁРДОРИИ МАЪЛУМОТИ ДОРОИ СИРРИ ДАВЛАТӢ

Моддаи 29. Додани маълумоти дорой сирри давлатӣ аз ҷониби мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳо

1. Додани маълумоти дорой сирри давлатӣ аз ҷониби мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳо, ки таҳти тобеият қарор надоранд ва фаъолияти муштаракро амалӣ намеkunанд, бо иҷозати мақоми давлатие, ки мутобиқи моддаи 19 Қонуни мазкур ин маълумот дар ихтиёраш мебошанд, амалӣ карда мешавад.

2. Мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳои дархосткунандаи маълумоти дорой сирри давлатӣ ўҳдадоранд шароитҳои фароҳам оваранд, ки ҳифзи ин маълумотро таъмин намоянд. Роҳбарони онҳо барои риояи тартиби муқарраршуда оид ба шиносшавӣ бо маълумоти дорой сирри давлатӣ масъулияти шахсӣ доранд. Шартӣ ҳатмӣ барои додани маълумоти дорой сирри давлатӣ ба мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳо аз ҷониби онҳо иҷро намудани талаботи Қонуни мазкур мебошад.

Моддаи 30. Додани маълумоти дорои сирри давлатӣ бинобар иҷрои корҳои муштарак ва дигар корҳо

1. Додани маълумоти дорои сирри давлатӣ ба ташкилотҳо ё шаҳрвандон бинобар иҷрои корҳои муштарак ва дигар корҳо бо иҷозати мақоми давлатӣ, ки мувофиқи моддаи 19 Қонуни мазкур маълумоти дахлдор дар ихтиёрдорӣ ӯ мебошад, аз тарафи фармоишгар танҳо дар ҳаҷми барои иҷрои ин корҳо зарурӣ амалӣ карда мешавад. Дар ин ҳолат то додани маълумоти дорои сирри давлатӣ фармоишгар ӯҳдадор аст боварӣ ҳосил намояд, ки ташкилот барои гузаронидани корҳо бо истифодаи маълумоти дорои сирри давлатӣ рухсатнома ва шаҳрвандон бошанд, рухсати дахлдорро доранд.

2. Ташкилотҳо ҳангоми гузаронидани корҳои муштарак ва дигар корҳо, гирифтани фармоишҳои давлатӣ ва вобаста ба ин, ба вучуд омадани зарурати истифодаи маълумоти дорои сирри давлатӣ метавонанд бо дигар ташкилотҳо дар бораи истифодаи хизматрасонии воҳидҳои сохтории онҳо оид ба ҳифзи сирри давлатӣ шартнома банданд, ки дар ин бора дар рухсатномаҳои тарафҳо барои гузаронидани корҳо бо истифодаи маълумоти дорои сирри давлатӣ қайди дахлдор карда мешавад. Дар шартномаи гузаронидани корҳои муштарак ва дигар корҳо, ки бо тартиби муқарраршуда баста шудааст, ӯҳдадорҳои тарафайн оид ба таъмини нигоҳдорӣ маълумоти дорои сирри давлатӣ дар рафти гузаронидани корҳо ва баъди анҷомёбии онҳо, инчунин шартҳои маблағгузорию корҳо ва хизматрасонию оид ба ҳифзи маълумоти дорои сирри давлатӣ пешбинӣ карда мешаванд.

3. Ташкили назоратбарии ҳифзи сирри давлатӣ ҳангоми гузаронидани корҳои муштарак ва дигар корҳо мувофиқи муқаррароти шартномаи басташудаи тарафҳо ба зиммаи фармоишгари ин корҳо гузошта мешавад. Ҳангоми аз ҷониби иҷрокунанда дар рафти корҳои муштарак ва дигар корҳо риоя накардани ӯҳдадорӣ ба зиммагирифта оид ба ҳифзи сирри давлатӣ, фармоишгар ҳуқуқ дорад иҷрои фармоишро то бартараф намудани вайронкунӣ боздорад ва ҳангоми вайронкунии такрорӣ оид ба бекор намудани фармоиш ва рухсатнома барои гузаронидани корҳо бо истифодаи маълумоти дорои сирри давлатӣ ва дар бораи ба ҷавобгарӣ кашидани шахсони гунаҳгор масъалагузорӣ намояд. Дар ин ҳолат зарари моддӣ, ки иҷрокунанда ба давлат дар шахси фармоишгар расонидааст, мувофиқи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷуброн карда мешавад.

Моддаи 31. Тартиби додани маълумоти дорои сирри давлатӣ ба давлатҳои хориҷӣ, ташкилотҳои байналмилалӣ ва байнидавлатӣ

1. Мақомоти давлатӣ барои қабули қарор оид ба додани маълумоти мушаххаси дорои сирри давлатӣ ба давлатҳои хориҷӣ, ташкилотҳои байналмилалӣ ва байнидавлатӣ ба мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо мақомоти давлатие, ки мутобиқи моддаи 19 Қонуни мазкур ваколати ихтиёрдорӣ маълумоти дорои сирри давлатиро доранд, тақлифи асоснок пешниҳод менамоянд.

2. Мақоми ваколатдори давлатӣ дар бораи имкон доштан ва мувофиқи мақсад будани додани маълумоти дорой сирри давлатӣ ба давлатҳои хориҷӣ, ташкилотҳои байналмилалӣ ва байнидавлатӣ ҳулосаи экспертӣ мебарорад.

3. Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳангоми мавҷуд будани ҳулосаи экспертии мақоми ваколатдори давлатӣ дар бораи додани маълумоти дорой сирри давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба давлатҳои хориҷӣ, ташкилотҳои байналмилалӣ ва байнидавлатӣ амр мебарорад.

4. Ӯҳдадорҳои тарафи қабулкунанда оид ба ҳифзи маълумоти ба ӯ додешаванда дар шартномаи бо он басташаванда пешбинӣ карда мешаванд.

БОБИ 7. ҲИФЗИ СИРРИ ДАВЛАТӢ

Моддаи 32. Чораҳои асосии ташкилию ҳуқуқии ҳифзи сирри давлатӣ

Бо мақсади ҳифзи сирри давлатӣ чораҳои зерин муқаррар карда мешаванд:

- талаботи ягона оид ба тайёр кардан, истифода бурдан, ҳифз кардан, додан, **интиқол** ва баҳисобгирии ҳомилҳои маълумоти дорой сирри давлатӣ ва нигоҳдории онҳо;

- рухсатнома барои гузаронидани корҳо бо истифодаи маълумоти дорой сирри давлатӣ;

- низоми махсуси фаъолияти мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳо;

- тартиби махсуси дастрасии шахрвандон ба сирри давлатӣ;

- маҳдудият дар бораи ба маълумоти умум расонидан, ба давлати дигар додан ё бо роҳи дигар паҳн кардани маълумоти дорой сирри давлатӣ;

- маҳдудият нисбати будубош ва фаъолияти шахрвандони хориҷӣ ва шахсони ҳуқуқии хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин ҷойгиронӣ ва тағйир додани ҷойи иншоот ва воситаҳои техникии ба онҳо тааллуқдошта;

- маҳдудият оид ба сохтмони иншооти ғайридавлатӣ дар назди объектҳои махсус, ҳарбӣ ва тахти низом;

- тартиби махсуси амалӣ намудани функсияҳои судӣ, назоратӣ, назоратбарӣ тафтишотӣ ва дигар функсияҳои мақомоти давлатӣ нисбат ба ташкилотҳое, ки фаъолиятшон бо сирри давлатӣ вобаста аст;

- ҳифзи техникӣ ва криптографии маълумоти дорой сирри давлатӣ;

- ҷавобгарӣ барои вайрон кардани қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи сирри давлатӣ.

Моддаи 33. Талаботи ягона нисбат ба ҳомилҳои маълумоти дорой сирри давлатӣ ва нигоҳдории онҳо

Талаботи ягона оид ба тайёр кардан, истифода бурдан, ҳифз кардан, додан, **интиқол** ва баҳисобгирии ҳомилҳои маълумоти дорой сирри

давлатӣ ва нигоҳдории онҳо аз тарафи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешаванд.

Моддаи 34. Низоми махсуси фаъолияти мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳо

Низоми махсуси фаъолияти мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳо, инчунин воҳидҳои сохтории онҳо, ки бо сирри давлатӣ вобаста аст (низоми махфият), бо тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷорӣ карда мешавад.

Моддаи 35. Дастрасии шахси мансабдор ё шахрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба маълумоти дорой сирри давлатӣ

1. Ташкили дастрасии шахси мансабдор ё шахрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба маълумоти дорой сирри давлатӣ ба зиммаи роҳбари мақомоти давлатӣ ё ташкилот, инчунин ба воҳидҳои сохтории онҳо оид ба ҳифзи сирри давлатӣ воғузур карда мешавад. Тартиби дастрасии шахси мансабдор ё шахрванд ба маълумоти дорой сирри давлатиро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

2. Роҳбарони мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳо барои фароҳам овардани чунин шароитҳо, ки ҳангоми онҳо шахси мансабдор ё шахрванд танҳо бо он маълумоти дорой сирри давлатӣ ва ба андозае шинос мешавад, ки барои иҷрои ўҳдадорихоӣ мансабиаш (вазифаиаш) заруранд, масъулияти шахсӣ доранд.

3. Дастрасӣ ба сирри давлатӣ ба шахрвандони қобили амали Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ба синни 18 расидаанд, пешниҳод карда мешавад, агар он мувофиқи шароитҳои фаъолияти хизматӣ ё илмию таҳқиқотиашон зарур бошад ва барои онҳо мувофиқи тартиби пешбиниамудаи Қонуни мазкур, руҳсати дахлдор ба расмӣ дароварда шудааст.

4. Қарор дар бораи пешниҳод кардани дастрасӣ ба маълумоти мушаххаси дорой сирри давлатӣ аз тарафи роҳбарони мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳои қабул карда мешавад, ки дар онҳо ин корҳо анҷом дода мешаванд ё ҳомилҳои маълумоти ба онҳо вобастабуда нигоҳ дошта мешаванд.

5. Рад кардани ба шахрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод намудани дастрасӣ ба маълумоти мушаххаси дорой сирри давлатӣ танҳо дар ҳолати набудани асосҳои дар қисми 3 ҳамин модда пешбинишуда имконпазир аст ва аз рӯи он ба шахси мансабдори болоӣ шикоят кардан мумкин аст. Дар сурати қонунангаҳонадани шикоят, шахрванд ҳуқуқ дорад оид ба амалҳои зиддиҳуқуқи шахсонӣ мансабдор ба суд шикоят намояд.

6. Дар ҳолати бекор кардани шартномаи (қарордоди) меҳнатӣ дастрасии шахсонӣ мансабдор ё шахрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон ба маълумоти дорой сирри давлатӣ қатъ карда мешавад.

Моддаи 36. Ҳифзи маълумоти дорои сирри давлатӣ дар ҳолати тағйир ёфтани шакли моликият ва функцияҳои субъектҳои муносибатҳои ҳуқуқӣ

Мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳое, ки маълумоти дорои сирри давлатиро доранд, дар ҳолатҳои тағйир ёфтани функцияҳои онҳо, шакли моликият, барҳамдиҳӣ ё қатъ намудани корҳо бо истифодаи маълумоти дорои сирри давлатӣ, ўҳдадоранд оид ба таъмини ҳифзи ин маълумот ва ҳомилҳои онҳо чораҳо андешанд. Дар ин ҳолат, ҳомилҳои маълумоти дорои сирри давлатӣ нобуд карда ва (ё) ба бойгонии давлатӣ барои нигоҳдорӣ супорида мешаванд ё бо тартиби муқарраргардида дода мешаванд:

- ба вориси ҳуқуқи мақоми давлатӣ ё ташкилоти нигоҳдорандаи маълумоти дорои сирри давлатӣ, агар ин вориси ҳуқуқӣ ваколоти гузаронидани корҳо бо истифодаи маълумоти зикргардида дошта бошад;

- ба мақоми давлатие, ки дар ихтиёрдории он мутобиқи моддаи 19 Қонуни мазкур маълумоти дахлдор мавҷуданд;

- ба мақоми дигари давлатӣ ё ташкилот бо қарори мақоми ваколатдори давлатӣ.

Моддаи 37. Рухсати шахсони мансабдор, шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванд ба сирри давлатӣ

1. Рухсати шахсони мансабдор, шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванд ба сирри давлатӣ инҳоро пешбинӣ менамояд:

- ба зиммаи худ гирифтани ўҳаддории хаттӣ дар назди давлат оид ба ифшо накардани маълумоти дорои сирри давлатии ба онҳо боваркардашуда;

- розигӣ ба муваққатан маҳдуд намудани ҳуқуқҳои онҳо мутобиқи моддаи 45 Қонуни мазкур;

- розигии хаттӣ дар бораи аз тарафи мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон нисбати онҳо гузаронидани санчиши махсус;

- шинос шудан бо қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи сирри давлатӣ, ки барои вайрон кардани он ҷавобгарӣ пешбинӣ намулдааст;

- аз тарафи роҳбари мақоми давлатӣ ё ташкилот қабул намудани қарор оид ба рухсати шахси барасмиятдаровардашаванда ба маълумоти дорои сирри давлатӣ.

2. Ҳаҷми чорабиниҳои санчишӣ аз дараҷаи махфияти маълумоте, ки ба онҳо шахси барасмиятдаровардашаванда рухсат дода мешавад, вобастагӣ дорад.

3. Ўҳаддориҳои тарафайни маъмурият ва шахси барасмиятдаровардашаванда дар шартномаи (қарордоди) меҳнатӣ зикр карда мешаванд. Бастани шартномаи (қарордоди) меҳнатӣ то ба охир расидани чорабиниҳои санчиши мақомоти салоҳиятдор мумкин нест.

4. Ба шахсони мансабдор ва шахрвандон се шакли рухсат ба сирри давлатӣ, ки ба се дараҷаи махфияти маълумоти дорон сирри давлатӣ, яъне «фавқулодда муҳим», «комилан махфӣ» ва «махфӣ» мувофиқ мебошанд, муқаррар карда мешаванд. Рухсат доштани шахсони мансабдор ва шахрвандон ба маълумоти дараҷаи нисбатан баланди махфият, барои дастрасӣ ба маълумоти дараҷаи нисбатан пасттари махфият асос мебошад.

5. Мӯҳлатҳо, ҳолатҳо ва тартиби барасмиятдарорӣ ё аз нав барасмиятдарории рухсати шахсони мансабдор ва шахрвандон ба сирри давлатиро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд.

6. Шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванд ба сирри давлатӣ танҳо дар доираи амалӣ гардидани шартномаҳои байналмилалии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси амри Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон рухсат дода мешаванд.

Моддаи 38. Тартиби махсуси рухсат ба сирри давлатӣ

1. Дар давраи иҷрои ваколатҳо ва ўҳдадорихои мансабии худ ба маълумоти «фавқулодда муҳим», «комилан махфӣ» ва «махфӣ» бе гузаронидани чорабиниҳои санҷишии пешбиниамудаи моддаи 37 Қонуни мазкур ва бидуни мувофиқа бо мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба инҳо рухсат дода мешавад:

- аъзои Маҷлиси миллий ва вакилони Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- Сарвазир, муовини яқум ва муовинони ӯ, вазирон, раисони кумитаҳои давлатӣ;

- раис, муовини яқум, муовинон ва судяҳои Суди конститусионӣ, Суди Олӣ ва Суди Олии иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон, муовини яқум ва муовинони ӯ;

- раиси Бонки миллии Тоҷикистон, муовини яқум ва муовинони ӯ;

- раис, муовини ӯ ва аъзои Комиссияи марказии интиҳобот ва раёйпурсии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- шахсони мансабдоре, ки аз ҷониби Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон таъин гардидаанд;

- шахсони мансабдоре, ки аз ҷониби Маҷлиси миллий ва Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон интиҳоб ва таъин карда мешаванд;

- шахсони мансабдоре, ки аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон таъин гардидаанд;

- президент, ноибони президенти Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- адвокатҳое, ки ба сифати химоятгар дар тафтишоти пешакӣ ва муҳофизати судӣ оид ба парвандаҳои марбут ба маълумоти дорон сирри давлатӣ иштирок менамоянд.

2. Шахсони дар қисми 1 моддаи мазкур пешбинигардида дар бораи ифшо накардани сирри давлатӣ, ки ба онҳо хангоми иҷрои ваколатҳо ва ўҳдадорихои мансабиашон маълум мегардад ва дар бораи тибқи қонунгузори Чумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашидани онҳо дар ҳолати ифшои онҳо, огоҳонида мешаванд ва дар ин бора аз онҳо забонхати дахлдор гирифта мешавад.

Моддаи 39. Асосҳо барои ба шахси мансабдор ё шахрванди Чумҳурии Тоҷикистон надодани рухсат ба сирри давлатӣ

1. Асосҳо барои ба шахси мансабдор ё шахрванди Чумҳурии Тоҷикистон надодани рухсат ба сирри давлатӣ инҳо буда метавонанд:

- набудани зарурати асоснок барои гузаронидани корҳо бо истифодаи маълумоти дорой сирри давлатӣ;

- дар рафти чорабиниҳои санчишӣ вобаста ба рухсати шахс ба сирри давлатӣ ошкор гардидани ҳодисаҳои мусоидати ӯ ба фаъолияти зиддиҳуқуқии мақомоти давлатҳои хориҷӣ ва ташкилотҳои хориҷӣ ё иштироки вай дар иттиҳодияҳои шахрвандон, ки фаъолиятҳои хилофи қонунгузори Чумҳурии Тоҷикистон мебошад ва ё бо тартиби судӣ манъ карда шудааст ё ўҳдадорихояшро оид ба маҳфуз доштани сирри давлатӣ, ки қаблан ба ӯ бовар карда шуда буд, иҷро накардааст;

- аз тарафи ӯ ба зимма нагирифтани ўҳдадорӣ оид ба маҳфуз доштани сирри давлатӣ, ки ба вай бовар карда мешавад ва ё розӣ нашудани ӯ бо маҳдуд намудани ҳуқуқҳои вобаста ба рухсат ба сирри давлатӣ;

- аз тарафи суд ғайри қобили амал, дорой қобилияти маҳдуди амал эътироф гардидани ӯ, доштани доғи судӣ барои содир намудани ҷинояти қасдона, ки бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Чумҳурии Тоҷикистон барҳам нахӯрдааст ё бардошта нашудааст;

- манъи тиббӣ доштани ӯ барои кор бо истифодаи маълумоти дорой сирри давлатӣ тибқи номгуӣ тасдиқнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳоли;

- истиқомати доимӣ ӯ дар хориҷа ё барасмиятдарории ҳуччатҳо аз ҷониби ӯ барои ба дигар давлат барой истиқомати доимӣ рафтани;

- дар натиҷаи чорабиниҳои санчишӣ ошкор гардидани амалҳои шахси ба сирри давлатӣ рухсатгиранда, ки ба амнияти миллии Чумҳурии Тоҷикистон таҳдид мекунад;

- саркашӣ намудани аз чорабиниҳои санчишӣ ва (ё) аз ҷониби ӯ пешниҳод шудани маълумоти баръало бардурӯғ дар бораи худ ва ҳешовандони наздикаш.

2. Қарор дар бораи ба шахси мансабдор ё шахрванди Чумҳурии Тоҷикистон надодани рухсат ба сирри давлатӣ аз ҷониби роҳбари мақоми давлатӣ ё ташкилот бо тартиби инфиродӣ бо дарназардошти натиҷаҳои санчиши махсус қабул карда мешавад.

3. Шахси мансабдор ё шахрванди Чумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқ доранд аз рӯи қарор дар бораи рухсат надодани онҳо ба сирри давлатӣ ба мақоми давлатӣ ва ташкилоти болоӣ ё суд шикоят намоянд.

4. Бекор кардани рухсат ба сирри давлатӣ шахси мансабдор ё шахрванди Ҷумҳурии Тоҷикистонро аз иҷрои ўҳдадориҳои ба зиммагирифтааш дар бораи ифшо накардани маълумоти дорой сирри давлатӣ озод намекунад.

Моддаи 40. Ўҳдадориҳои шахрванд барои нигоҳ доштани сирри давлатӣ

Шаҳрванде, ки ба сирри давлатӣ рухсат дода шудааст, ўҳдадор аст:

- сирри давлатиро, ки ба ӯ бовар карда мешавад ё вобаста ба иҷрои ўҳдадориҳои хизматӣ аз он хабардор мегардад, ба ҳеҷ вачҳ набояд ифшо намояд;

- дар иттиҳодияҳои шахрвандон, ки фаъолиятшон ҳилофи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад ё бо тартиби судӣ манъ карда шудааст, иштирок накунад;

- дар фаъолияти зиддиҳукукии мақомоти давлатии хориҷӣ ва ташкилотҳои хориҷӣ иштирок накунад;

- талаботи низоми махфиятро, ки мувофиқи моддаи 34 Қонуни мазкур муқаррар шудаанд, иҷро намояд;

- ба шахси мансабдоре, ки рухсат ба сирри давлатиро ба ӯ додааст, аз ҳолатҳое, ки ба нигоҳ доштани сирри давлатии ба ӯ боваркардашуда монъ мегарданд, хабар диҳад.

Моддаи 41. Шартҳои қатъ кардани рухсати шахси мансабдор ё шахрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба сирри давлатӣ

1. Рухсат ба сирри давлатии қаблан ба шахси мансабдор ё шахрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон додашуда бо қарори роҳбари мақоми давлатӣ ё ташкилот дар ҳолатҳои зерин қатъ карда мешавад:

- вайрон кардани ўҳдадориҳои ба зиммагирифтаи ӯ вобаста ба ҳифзи сирри давлатӣ, ки дар шартномаи (қарордоди) меҳнатӣ пешбинӣ шудаанд;

- ба миён омадани ҳолатҳое, ки мувофиқи моддаи 39 Қонуни мазкур барои надодани рухсат ба шахси мансабдор ё шахрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба сирри давлатӣ асос мебошанд.

2. Қатъ намудани рухсати шахси мансабдор ё шахрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба сирри давлатӣ барои бекор намудани шартномаи (қарордоди) меҳнатӣ бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон асоси иловагӣ мебошад.

3. Қатъ кардани рухсат ба сирри давлатӣ шахси мансабдор ё шахрванди Ҷумҳурии Тоҷикистонро аз иҷрои ўҳдадориҳои ба зиммагирифтааш дар бораи ифшо накардани маълумоти дорой сирри давлатӣ озод намекунад.

4. Нисбат ба қарори роҳбари мақоми давлатӣ ё ташкилот дар бораи қатъ кардани рухсати шахси мансабдор ё шахрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба сирри давлатӣ ва дар ин асос бекор кардани шартномаи (қарордоди) меҳнатӣ ба мақоми давлатӣ ва ташкилоти болоӣ ё суд шикоят қардан мумкин аст.

Моддаи 42. Махдудияти интишори маълумоти дорои сирри давлатӣ дар матбуот ва дигар воситаҳои ахбори омма

1. Мақомоти давлатӣ, ташкилотҳо ва шахрвандон хангоми тайёр кардани мавод барои интишор кардан, паҳн намудан дар матбуот ва (ё) дигар воситаҳои ахбори омма ё аз сарҳад гузаронидани онҳо бо мақсади ҳифз намудани маълумоти дорои сирри давлатӣ, ўҳдадоранд Қонуни мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистонро ба роҳбарӣ гиранд.

2. Назоратбарии риояи талаботи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи ҳифзи сирри давлатӣ хангоми интишор кардан, паҳн намудани мавод дар матбуот ва (ё) дигар воситаҳои ахбори омма, ҳамчунин хангоми ба хорича бурдани мавод аз тарафи мақоми ваколатдори давлатӣ таъмин карда мешавад.

Моддаи 43. Чораҳои техникий ҳифзи сирри давлатӣ

1. Мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳое, ки фаъолиятшон бо сирри давлатӣ алоқаманд аст, ўҳдадоранд бо мақсади ҳифзи техникий маълумот воситаҳои муҳофизатшудаи коркард, додан, нигоҳдории маълумот ва таҷҳизоти техникий ҳифзи онро, ки мутобиқати ин воситаҳою таҷҳизот ба меъёрҳои ҳифзи техникий сертификатсия шудаанд, истифода баранд.

2. Мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳо ҳуқуқ доранд танҳо дар сурати мавҷуд будани иҷозатномаи (литсензияи) дахлдори мақоми ваколатдори давлатӣ фаъолияти вобаста бо истехсол ва хизматрасонии системаю воситаҳо, иҷрои корҳо, хизматрасониро, ки ҳифзи техникий сирри давлатиро таъмин мекунанд, амалӣ намоянд.

Моддаи 44. Чораҳои оперативии ҳифзи сирри давлатӣ

Чораҳои оперативии ҳифзи сирри давлатӣ дар рафти корҳои разведкавӣ, зиддиразведкавӣ ва оперативӣ-чустучӯӣ аз тарафи мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва мақомоти дигари давлатӣ, ки мувофиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дорои ҳуқуқи амалисозии чунин фаъолият мебошанд, амалӣ мегарданд.

Моддаи 45. Махдуд намудани ҳуқуқҳои шахси мансабдор ё шахрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ба сирри давлатӣ рухсат дода шудаанд ё пештар рухсат дода шуда буданд

1. Ҳуқуқҳои шахси мансабдор ё шахрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ба сирри давлатӣ рухсат дода шудаанд ё пештар рухсат дода шуда буданд, мумкин аст муваққатан махдуд карда шаванд.

2. Махдудкуниҳо ба ҳуқуқҳои зерин дахл дошта метавонанд:

- ҳуқуқи барои истиқомати доимӣ ба давлати дигар рафтан то ғайримаҳфигардонии маълумоти дахлдор, вале на зиёда аз 5 сол аз вақти қатъ намудани рухсат ба сирри давлатӣ;

- ҳуқуқи баромадан аз ҳудуди давлат ба мӯҳлати пешбининамудаи шартномаи (қарордоди) меҳнатӣ ҳангоми ба расмият даровардани рухсат ба сирри давлатӣ;

- ҳуқуқ ба истифодаи кашфиёт ва ихтироъҳои дорои маълумоти сирри давлатӣ ва ба паҳн намудани чунин маълумот;

- ҳуқуқ ба дахлнопазирии ҳаёти шахсӣ ҳангоми гузаронидани чорабиниҳои санҷишӣ дар давраи ба расмият даровардани рухсат ба сирри давлатӣ.

3. Баромадан аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон, аз ҷумла барои истиқомати доимӣ ба давлатҳое, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон бо онҳо созишнома оид ба ҳифзи мутақобилаи сирри давлатӣ ё дигар созишномаҳои байналмилалӣ дорад, ки чунин баромада рафтагро пешбинӣ менамоянд, маҳдуд карда намешавад.

Моддаи 46. Рухсатнома барои гузаронидани корҳо бо истифодаи маълумоти дорои сирри давлатӣ

1. Мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳо корҳоро бо истифодаи маълумоти дорои сирри давлатӣ дар асоси рухсатномае, ки аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дода шудааст, мегузаронанд.

2. Рухсатнома дар асоси натиҷаҳои экспертизаи махсуси ташкилотҳо ва аттестатсияи роҳбарони онҳо, ки бо тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ мегарданд, дода мешавад.

Моддаи 47. Сертификатсияи воситаҳои ҳифзи маълумоти дорои сирри давлатӣ

1. Воситаҳои ҳифзи маълумоти дорои сирри давлатӣ бояд сертификатӣ тасдиқкунандаи мутақобилати онҳоро ба талабот оид ба ҳифзи маълумоти дараҷаи дахлдори махфият, ки бо тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дода мешавад, дошта бошанд.

2. Ташкили сертификатсияи воситаҳои ҳифзи маълумоти дорои сирри давлатӣ ба зиммаи мақоми ваколатдори давлатӣ ва мақомоти амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар доираи ваколатҳои онҳо, ки қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ намудааст, вогузор мешавад.

3. Ҳамоҳангсозии фаъолият оид ба ташкили сертификатсияи воситаҳои ҳифзи маълумоти дорои сирри давлатӣ ба зиммаи мақоми ваколатдори давлатӣ гузошта мешавад.

БОБИ 8. МАБЛАҒГУЗОРИИ ЧОРАБИНИҲО ОИД БА ҲИФЗИ СИРРИ ДАВЛАТӢ

Моддаи 48. Маблағгузорию чорабиниҳо оид ба ҳифзи сирри давлатӣ

1. Маблағгузорию чорабиниҳо оид ба ҳифзи сирри давлатӣ, инчунин маблағгузорию фаъолияти мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳои бучетӣ, воҳидҳои сохтории онҳо оид ба ҳифзи сирри давлатӣ аз ҳисоби маблағ-

ҳои бучети давлатӣ, дигар ташкилотҳо бошад, аз ҳисоби маблағҳое, ки аз ғаёлияти асосии онҳо ҳангоми иҷрои корҳои бо истифодаи маълумоти дорои сирри давлатӣ алоқаманд ба даст меоянд, сурат мегирад.

2. Назоратбарии хароҷоти воситаҳои молиявӣ барои гузаронидани чорабиниҳо оид ба ҳифзи сирри давлатӣ тибқи қонунгузорию Қумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад.

Моддаи 49. Чубронпулӣ ба шаҳрвандоне, ки қорашон бо сирри давлатӣ алоқаманд аст

Дар ҳолатҳое, ки шаҳрванд тибқи шароитҳои ғаёлияти касбии худ бояд доимо бо маълумоти дорои сирри давлатӣ саруқор дошта бошад, ба ӯ барои дар шароити маҳдудиятҳои низомӣ қор қарданаш бояд чубронпулӣ дахлдор дода шавад, ки намуд, андоза ва тарғиби додани онро Ҳуқумати Қумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд.

БОБИ 9. НАЗОРАТБАРӢ ВА НАЗОРАТИ ТАЪМИНИ ҲИФЗИ СИРРИ ДАВЛАТӢ

Моддаи 50. Назоратбарии таъмини ҳифзи сирри давлатӣ

1. Ташкилотҳои фармоишгар ҳуқуқи назоратбарии ҳолати ҳифзи сирри давлатиро, ки вобаста ба иҷрои фармоишҳо ба пудратчиҳо воғузор шудаанд, доранд.

2. Роҳбарони ташкилотҳо ўҳдадоранд, ки назоратбарии доимии таъмини ҳифзи сирри давлатиро амалӣ намоянд.

3. Мақомоти давлатие, ки ба онҳо ҳуқуқи ҳалли масъала оид ба пешниҳод қардани дастрасӣ ба маълумоти мушаххаси дорои сирри давлатӣ дода шудааст, ўҳдадоранд ҳолати ҳифзи сирри давлатиро дар ташкилотҳое, ки қорҳо бо истифодаи маълумоти дорои сирри давлатӣ ё ниғоҳдории ҳомилҳои чунин маълумотро амалӣ менамоянд, назоратбарӣ намоянд.

4. Мақоми вақолатдори давлатӣ ва мақомоти амнияти миллии Қумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқ доранд ҳолати ҳифзи сирри давлатиро дар ҳамаи мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳо таҳти назоратбарӣ қарор диҳанд. Ҳулосаҳои мақоми вақолатдори давлатӣ ва мақомоти амнияти миллии Қумҳурии Тоҷикистон, ки дар санадҳои санҷишҳои расмӣ аз рӯи натиҷаҳои назоратбарии ҳолати ҳифзи сирри давлатӣ баён гардидаанд, барои шахсони мансабдор чихати иҷро ҳатмӣ мебошанд.

Моддаи 51. Назоратбарии ҳуҷчатгузорию оид ба маълумоти дорои сирри давлатӣ

Назоратбарии дуруст додан ва тағйири мўҳри маҳфият, мўҳлати маҳфиғардонии маълумоти дорои сирри давлатӣ, ниғоҳдорӣ ва қор бо ҳуҷчатҳои маҳфӣ аз қониби мақоми вақолатдори давлатӣ ва мақомоти амнияти миллии Қумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад.

Моддаи 52. Назорати риояи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи сирри давлатӣ

1. Назорати риояи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи сирри давлатиро Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон, прокуророни тобеи он ва прокуророни аз тарафи ӯ ваколатдоршуда амалӣ менамоянд.

2. Барои шахсоне, ки назорати прокурориро амалӣ менамоянд, дастрасӣ ба маълумоти дорои сирри давлатӣ мутобиқи Қонуни мазкур амалӣ карда мешавад.

БОБИ 10. МУҚАРРАТОТИ ХОТИМАВӢ

Моддаи 53. Ҳамкории байналмилалӣ дар соҳаи хифзи сирри давлатӣ

Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳамкории байналмилалӣ дар соҳаи хифзи сирри давлатӣ дар доираи шартномаҳои басташуда, ки бо таҳия ва татбиқи чорабиниҳои манфиатноки мутақобила оид ба хифзи сирри давлатӣ, рушд ва нигоҳдории робитаҳои байниҳамдигарии муфид алоқаманданд, иштирок менамояд.

Моддаи 54. Ҷавобгарӣ барои вайрон кардани муқарратоти Қонуни мазкур

Шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ барои вайрон кардани муқарратоти Қонуни мазкур мувофиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд.

Моддаи 55. Дар бораи аз эътибор соқит дониستاني Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи сирри давлатӣ» ва Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Номгуи маълумоти дорои сирри давлатӣ»

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 22 апрели соли 2003 «Дар бораи сирри давлатӣ» (Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, с. 2003, №4, мод. 134; с. 2007, №7, мод. 655; с. 2011, №3, мод. 157) ва Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 10 майи соли 2002 «Дар бораи Номгуи маълумоти дорои сирри давлатӣ» (Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, с. 2002, №4, қ. 2, мод. 326; с. 2003, №12, мод. 694; с. 2007, №7, мод. 656; с. 2011, №3, мод. 158; №7-8, мод. 607) аз эътибор соқит доништа шаванд.

Моддаи 56. Тартиби мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур

Қонуни мазкур пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.

**Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон**

Эмомалӣ Раҳмон

**ш. Душанбе
26 июли соли 2014
№1095**

2.15.

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон

«Дар бораи муқовимат ба савдои одамон ва расонидани кӯмак ба қурбониёни савдои одамон» аз 26 июли соли 2014 таҳти № 1096

Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, соли 2014, №7 қ.1, мод.393

Қонуни мазкур асосҳои ташкилӣ ва ҳуқуқии муқовимат ба савдои одамон, системаи чораҳо оид ба ҳифз, расонидани кӯмак ба қурбониёни савдои одамон ва тавонбахшии онҳоро муқаррар карда, муносибатҳои ҷамъиятиро дар самти муқовимат ба савдои одамон ва расонидани кӯмак ба қурбониёни савдои одамон танзим менамояд.

Иқтибос

БОБИ 1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 1. Мафҳумҳои асосӣ

Дар Қонуни мазкур мафҳумҳои асосии зерин истифода мешаванд:

- **айнияткунони қурбониёни савдои одамон** – муқаррар кардан ва санҷиши шахсияти қурбониёни эҳтимолии савдои одамон;

- **асорати қарзӣ** – ҳолат ё вазъияте, ки дар натиҷаи он қарздор барои кафолати қарз меҳнати шахсии худ ё меҳнати шахси ба вай вобастабударо ба гарав мегузорад, агар арзиши кори иҷрошаванда барои пардохти қарз ҳисоб карда нашавад ва ё агар давомнокии ин қор бо ягон мӯҳлат маҳдуд нагашта бошад ва ё агар хусусияти қор ва андозаи музди меҳнат муайян карда нашуда бошад;

- **вазъияти ноилҷӯӣ** – вазъияти вобастагӣ, тобеият, ки бо маҷбуркунии мунтазами ғайриқонунии инсон ба содир намудани ягон ҳаракат ё беҳаракатӣ ба манфиати шахсони дигар, ба зисту зиндагонӣ дар ҷои муайян ё бо шахсони муайян, ба иҷрои қорҳои муайян ё расонидани хизматрасонии муайян барои шахси дигар бо подош ё ройгон алоқаманд буда, дар натиҷаи асорати қарзӣ ё урфу одатҳои ба вучуд омадааст, ки тибқи онҳо занро ба шахси дигар ҳамчун мерос, бо подош ё бо дигар тарз бе ҳуқуқи инқор кардан аз ҷониби ӯ медиҳанд ва ё кӯдак аз тарафи падару модар, дигар намояндаи қонунии ӯ ё шахси онҳоро ивазкунанда ба шахси дигар бо подош ё бидуни он бо мақсади истисмори кӯдак дода мешавад;

- **виктимизатсия** – зиёд гардидани хатари ҷалби қурбонии имконпазир ба самти савдои одамон ва истифодаи қурбонӣ ба сифати объекти истисмор дар натиҷаи ба вучуд омадан ё қасдан ба вучуд овардани ҳолатҳои объективӣ ва субъективӣ, ки ба ин мусоидат мекунанд;

- **ревиктимизатсия** – зиёд гардидани хатари ҷалби тақрори қурбонӣ ба самти савдои одамон ҳамчун объекти истисмор;

- **ғуломӣ** – ҳолат ё вазъияти шахсе, ки нисбат ба вай новобаста аз розигии ӯ баъзе ё тамоми салоҳияти ба ҳуқуқи моликият хосбуда татбиқ карда мешавад, аз ҷумла соҳибӣ, истифода ва ихтиёрдорӣ намудани инсон;

- **дигар аҳдҳои ғайриқонунӣ нисбат ба қурбонии савдои одамон** – супоридани инсон ба сифати предмети аҳди музднок ё бемузд ба шахси (шахсони) дигар, аз ҷумла ба сифати тўхфа ба ивази ягон сарватҳои моддӣ ва ё ба ихтиёрдорӣ ё истифодаи муваққатии музднок (кироя) ва ё ба сифати таъмини иҷрои ўҳдадориҳо аз рӯи аҳд (гарав) ё эквиваленти пардохти сарватҳои моддӣ додашуда, қорҳои иҷрошуда (хизматрасониҳо) ва ё бо тартиби ҷуброни зарари ба дигар тараф расонидашуда;

- **истисмор** – истифодаи инсон ё меҳнати вай барои гирифтани фоидаи моддӣ ё дигар фоида аз ҷониби дигар шахсон ба воситаи қасдан ба вучуд овардан ва (ё) истифода бурдани ҳолати очизии инсон ва ё маҷбур кардани инсон барои ба манфиати шахси истисморкунанда ё дигар шахсон иҷро кардани қорҳо, хизматрасониҳо ё содир намудани дигар амалҳо, новобаста ба хусусияти музднокӣ ё ройгон будани онҳо, аз ҷумла машғул шудан бо фоҳишагӣ, хизматрасонии дигари дорои хусусияти шахвонӣ, машғул шудан ба гадоӣ, меҳнат ё хизматрасонии маҷбурӣ, ғуломӣ ё урфу одатҳои ба ғуломӣ монанд, вазъияти ноилочӣ, ғайриқонунӣ гирифтани узв ва (ё) бофтаҳои инсон, писархондӣ (духтархондӣ) ғайриқонунӣ бо мақсади тичорат, ҳамчунин ғайриқонунӣ истифода бурдани инсони дигар бо мақсадҳои репродуктивӣ ё дар таҳқиқоти биотиббӣ ва ё дар воҳидҳои мусаллаҳи ғайриқонунӣ ва (ё) низоъҳои мусаллаҳона ва ё дар дигар фаъолияти ҷиноятӣ ё зиддиҳуқуқӣ;

- **истисмори иқтисодӣ** – истисмори инсон ё меҳнати вай бо мақсади гирифтани фоидаи моддӣ ё дигар фоида аз ҷониби дигар шахсон ба воситаи гузоштани ӯ дар асорати қарзӣ, ҳолати ғуломӣ ё истифода бурдан барои меҳнати ғуломона, меҳнати маҷбурӣ ё ҳатмӣ ва ё дар ҳолати ба ғуломӣ монанд;

- **истисмори шахвонӣ** – гирифтани фоидаи моддӣ ё дигар фоида ба воситаи маҷбур кардани шахси дигар, аз ҷумла бо роҳи сӯиистифода аз ҳолати очизии ӯ ба расонидани хизмати дорои хусусияти шахвонӣ ё ба содир намудани дигар ҳаракатҳои дорои хусусияти шахвонӣ, аз ҷумла истифодаи ӯ барои машғул шудан ба фоҳишагӣ, иштирок дар чорабиниҳои намоиши дорои хусусияти шахвонӣ, тайёр кардани мавод ё предметҳои порнографӣ ва ё нигоҳ доштан дар ғуломии шахвонӣ;

- **иръоб (шантаж)** – маҷбуркунии қурбонии савдои одамон ба содир намудани ягон хел ҳаракатҳо ё рад кардани содир намудани онҳо зеро таҳдиди паҳн кардани маълумоти бадномкунандаи қурбонӣ ё наздикони ӯ, ҳамчунин маълумоте, ки метавонанд ба ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунии қурбонӣ ва ё ба манфиатҳои қонунии наздикони ӯ зарари ҷиддӣ расонанд;

- **кӯдак** – қурбонии савдои одамон – шахсе, ки то расидан ба синни ҳажада аз ҷиноятҳо дар самти савдои одамон зарар дидааст;

- **қурбонии савдои одамон** – шахси воқеии аз савдои одамон зарардида, аз ҷумла ба савдои одамон ҷалбшуда ё дар вазъияти ноилоҷӣ нигоҳдошташаванда, новобаста аз вазъи муурофиявии ӯ, инчунин мавҷуд будан ё набудани розигии ӯ ба пешниҳод намудан, ҷалб кардан, интиқол, пинҳон кардан, супоридан, фурӯш, истисмор ва дигар ҳаракатҳое, ки ба савдои одамон вобастаанд;

- **қурбониёни имконпазири савдои одамон** – шахсони ба оворагардӣ, гадоӣ машғулбуда, кӯдакони ятим ва кӯдаконе, ки бе парастории падару модар мондаанд, кӯдакони беназорат, шахсони мубталои машруботи алкоғолӣ, воситаҳои нашъаовар ва моддаҳои психотропӣ, инчунин дигар шахсоне, ки дар ҳолати аз ҷиҳати иҷтимоӣ хатарнок ё осебпазири барои нисбати онҳо содир гардидани ҷиноят ва дигар ҳуқуқвайронкуниҳо дар самти савдои одамон мусоидаткунанда қарор доранд;

- **маҷбуркунии инсон** – таъсиррасонии ҷисмонӣ ё рӯҳӣ ба дигар инсон бо мақсади водор намудани ӯ бар хилофи ё қатъи назар аз ирода ва розигиаш ба содир намудани ягон ҳаракатҳо ё рад кардани содир намудани онҳо ба ғоидаи шахси маҷбуркунанда ё дигар шахсон бо роҳи одамрабӣ ё бо роҳи зӯрӣ маҳдудкунии озодии шахси маҷбуршаванда, нисбат ба вай истифода бурдани зӯроварии ҷисмонӣ, шахвонӣ ё рӯҳӣ ва ё дигар таҳдидҳо, ирбоб (шантаж) ва ё бо мақсадҳои зикргардида истифода бурдани моддаҳои захролуд, саҳттаъсир ё дигар моддаҳои мадхушкунанда, ҳамчунин ба воситаи қасдан фароҳам овардан ва (ё) истифода бурдани вазъияти ноилоҷӣ ё ҳолати очизии шахси маҷбуршаванда;

- **меҳнати маҷбури** – ҳама гуна кор ё хизматрасонӣ, ки аз ҷониби шахс, қатъи назар аз хоҳиш ва иродаи ӯ зери таъсиррасонии маҷбури ва (ё) бо истифода аз ҳолати очизии ӯ иҷро мешавад, аз он ҷумла бо вайронкунии қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва меъёрҳои пардохти музди меҳнат, ҳифзи саломатӣ ва таъмини бехатарӣ, ки қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар кардааст, амалӣ мешаванд;

- **муассисаи (маркази, паноҳгоҳи) махсус оид ба расонидани кӯмак ба қурбониёни савдои одамон** – шахси ҳуқуқие, ки бо мақсади расонидани кӯмаки равонӣ, ҳуқуқӣ, тиббӣ ва (ё) дигар намуди кӯмак ба қурбониёни савдои одамон, аз ҷумла ҷиҳати муваққатан таъмин ва ҷойгиркунӣ бо мақсади ҳифзи ҳуқуқи манфиатҳои қонунии онҳо, инчунин мутобикгардонӣ ва тавонбахшии иҷтимоии онҳо мутобики қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ташкил карда шудааст;

- **муқовимат ба савдои одамон** – фаъолият оид ба огоҳонидан, ошкор намудан, пешгирӣ кардан, ба ҳадди ақал расонидани оқибатҳои савдои одамон ва расонидани кӯмак ба қурбониёни он;

- **мутобикгардонии иҷтимоии қурбонии савдои одамон** – мувофиқгардонии фаъоли шахси аз савдои одамон зарардида ба қоидаҳо ва меъёрҳои рафтори дар ҷамъият қабулгардида, барқарор намудани раванди иҷтимоишавии аз таҷовуз вайроншуда, бартараф намудани оқибатҳои зарари равонӣ ё маънавӣ, ки ба ӯ дар рафт ё дар натиҷаи

истисмори \bar{y} ва \bar{e} нисбат ба \bar{y} содир шудани дигар чиноятҳо дар самти савдои одамон расонида шудааст;

- **расонидани кӯмак ба қурбониёни савдои одамон** – маҷмӯи чораҳои аз ҷониби давлат кафолатдошудаи ҳифзи қурбониёни савдои одамон, мутобиқгардонӣ ва тавонбахшии иҷтимоии онҳо, аз ҷумла ба онҳо расонидани кӯмаки равонӣ, ҳуқуқӣ, иҷтимоӣ, тиббӣ ва дигар намудҳои кӯмак;

- **савдои қӯдакон** – ҳама гуна амал ё аҳде, ки ба воситаи онҳо қӯдак ғайриқонунӣ аз тарафи падару модар, дигар намояндаи қонунӣ ё дигар шахсе (гурӯҳи шахсоне), ки қӯдак доимӣ ё муваққатӣ дар парастории вай (онҳо) мебошад, ба дигар шахс (гурӯҳи шахсон) бар ивази подоши моддӣ ё дигар ҷуброн, бо мақсади истисмори \bar{y} ва \bar{e} ба даст овардани фоидаи моддӣ ё дигар фоида, инчунин бо мақсади фарзандхондии ғайриқонунии қӯдак, новобаста аз тарзҳои хангоми он истифодашаванда супорида мешавад;

- **савдои одамон** – хариду фурӯши одам ва \bar{e} нисбат ба \bar{y} анҷом додани дигар аҳдҳои ғайриқонунӣ, ки дар онҳо вай ҳамчун объекти моликият баромад мекунад, ҳамчунин новобаста аз розигии қурбонӣ бо мақсади истисмори \bar{y} ё бо дигар тарз гирифтани фоидаи ғайриқонунӣ пешниҳод намудан, ҷалб кардан, интиқол, пинҳон кардан, супоридан ё гирифтани одам бо истифодаи маҷбуркунӣ, рабудан, фиреб, сӯиистифода намудани гунаҳгор аз вазъи хизмати худ, сӯиистифода аз боварӣ ё ҳолати очизии қурбонии савдои одамон ва \bar{e} ришвадихӣ ба шахсе, ки қурбонӣ тахти вобастагии \bar{y} қарор дорад;

- **савдогари одамон** – шахси воқеӣ ё ҳуқуқӣ, ки муस्ताкилона ё бо гурӯҳи шахсон савдои одамонро амалӣ менамояд, инчунин фаъолияти мазкурро маблағгузори менамояд ва \bar{e} аз ҳисоби он фоидаи моддӣ ё дигар фоида ба даст меорад, ҳамчунин шахси мансабдоре, ки бо амалҳои худ ба савдои одамон мусоидат менамояд ё ба он монеъ намешавад ё муқовимат намекунад, гарчанде вазифадор аст, ин корро мувофиқи ваколатҳои хизмати худ иҷро намояд;

- **содир намудани чиноят бо истифода аз вазъи хизмати худ** – содир кардани чиноятҳо дар самти савдои одамон ва чиноятҳои бо он алоқаманд аз ҷониби шахси мансабдор ё шахсе, ки ба зиммаи \bar{y} функцияҳои идоракунӣ, ваколатҳои ташкилию амрдиҳӣ ё маъмурию хоҷагидорӣ дар ташкилотҳои давлатӣ, тичоратӣ ва дигар ташкилотҳо воғузошта шудаанд, инчунин дигар корманди мақомоти ҳокимияти давлатӣ, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва дехот, ташкилотҳо, новобаста аз шакли ташкилию ҳуқуқии онҳо, ки бо мақсадҳои зикргардида вазъи хизмати худ ва \bar{e} ваколатҳои хизмати ба онҳо додашударо истифода мебаранд;

- **тавонбахшии иҷтимоии қурбонии савдои одамон** – чорабиниҳое, ки барои барқарор намудани робита ва функцияҳои иҷтимоии аздастдодаи шахси аз савдои одамон зарардида, инчунин дигар чорабиниҳое, ки барои ба ҷамъият ва оила баргардонидани (реинтегратсия) қурбониёни савдои одамон равона шудаанд;

- **туризми шахвонии кӯдакон** – сафарҳои туристӣ, аз ҷумла ба хориҷи кишвар аз ҷониби шахсони ба балоғатрасида бо мақсади алоқаи ҷинсӣ қардан бо кӯдакон ё нисбат ба онҳо содир қардани дигар ҳаракатҳои дорои хусусияти шахвонӣ, инчунин бо мақсади истифодаи онҳо ба сифати нақшофарандагон барои истехсол намудани мавод ё предметҳои порнографӣ ё ба сифати иштирокчиёни ҷорабиниҳои намоишии дорои хусусияти порнографӣ;

- **хариду фурӯши одам** – анҷом додани аҳди дутарафаи музднок, ки ба супоридани одам аз ҷониби шахси ӯро дар асоси қонунӣ ё ғайриқонунӣ тахти вобастагӣ қарор дода ба шахси (шахсони) дигар бар ивази подош равона шудааст;

- **ҳимояи давлатии ҷабрдидагон ва шохидон оид ба парвандаҳои марбут ба ҷиноятҳо дар самти савдои одамон (минбаъд - ҳимояи давлатӣ)** – аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ амалӣ намудани ҷораҳои амниятии пешбининамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ба ҳифзи ҳаёт, саломатӣ ва (ё) молу мулки қурбониёни савдои одамон равона гардидаанд, инчунин ҷораҳои дастгирии иҷтимоии шахсони номбурда бо сабаби иштироки онҳо дар муруфияи судии ҷиноятӣ;

- **ҳифзи қурбонии савдои одамон** – системаи ҷораҳои аз ҷониби давлат қарор додашуда, ки барои таъмини беҳатарӣ, ҳифзи ҳаёт, саломатӣ ва озодӣ, риояи дигар ҳуқуқи манфиатҳои қонунии шахси аз ҷиноятҳо дар самти савдои одамон зарардида равона шудаанд;

- **ҳолати (вазъияти) ба ғуломӣ монанд** – вазъ ё ҳолати шахси дар вазъияти ноилоҷӣ, аз ҷумла дар асорати қарзӣ қарордошта;

- **ҳолати очизии қурбонии савдои одамон** – вазъияти аз ҷиҳати ҷисмонӣ, равоӣ, иҷтимоӣ ё иқтисодӣ ҳифзнашуда будани инсон, ки бинобар ба вучуд омадан ё қасдан аз ҷониби шахси гунаҳгор ба вучуд овардани шароити вазнини зиндагӣ ба миён омадааст ва ё вазъияти вобастагии моддӣ ва дигар вобастагии инсон, аз ҷумла вобаста ба синни кӯдакӣ ё пиронсолӣ, ҳомиладорӣ, бемории рӯҳӣ ё ҷисмонӣ ва ё норасоии ҷисмонии инсон, ки ӯро барои додани розигӣ ба маҷбуркунӣ ва (ё) истисмори ӯ водор қардаанд;

- **чалб қардан** – ҷустуҷӯӣ, интиҳоб ва киро қардани шахсон бо роҳи ҳавасмандкунии моддӣ барои ба манфиати кироқунанда ё дигар шахсон иҷро намудани ягон қор, хизматрасонӣ ва ё анҷом додани дигар фаъолият, ҳамчунин фаъолияти зиддиҳуқуқӣ, аз ҷумла дар ҳудуди давлати хориҷӣ.

Моддан 2. Мақсад ва вазифаҳои Қонуни мазкур

1. Қонуни мазкур ба таъсис додан ва баланд бардоштани самаранокии системаи муқовимат ба савдои одамон тавассути муайян қардани асосҳои ҳуқуқӣ ва ташкилии сиёсати давлатӣ ва ҳамкорӣҳои байналмилалии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар самти мазкур, муқаррар намудани принципҳои умумии ҷавобгарии ҳуқуқии шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ барои ҳуқуқвайронкунӣ дар самти савдои одамон, муқаррар

кардани мақоми ҳуқуқии қурбониёни савдои одамон, кафолатҳои ҳуқуқӣ, принципҳои ва шаклҳои ҳимояи дастгирии онҳо, батанзимдарории қонунии ваколатҳои субъектҳои системаи муқовимат ба савдои одамон, асосҳои ташкилию ҳуқуқии ҳамкориҳои байни онҳо, инчунин бо иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ ва ниҳодҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ рағбона шудааст.

2. Вазифаҳои Қонуни мазкур аз инҳо иборатанд:

- фароҳам овардани маҷмӯи кафолатҳои ташкилию ҳуқуқӣ ва муқовимати самараноки ҳифзи шахсият, ҷамъият ва давлат аз ҳама шаклҳои савдои одамон ва қиноятҳои бо он алоқаманд;

- танзими ҳуқуқии асосҳои системаи умумидавлатии маҷмӯи муқовимат ба савдои одамон, ки қороҳон ба огоҳонидан, ошкор намудан ва пешгирӣ кардани қиноятҳои дар самти савдои одамон, бартаарафсозии оқибатҳои ногувори онҳо, ошкор намудан ва ба ҷавобгарии ҳуқуқӣ кашидани шахсоне, ки дар савдои одамон гунаҳгоранд, инчунин ошкор намудан ва айбниятқунони қурбониёни савдои одамон, расонидани кӯмак ба онҳо ва таъмини амнияти қурбониёни савдои одамон рағбонардидаро дар бар мегирад;

- фароҳам овардани асосҳои ташкилию ҳуқуқии таъмини фаъолияти самараноки мақомоти ҳифзи ҳуқуқ дар самти муқовимат ба савдои одамон ва дигар субъектҳои системаи муқовимат ба савдои одамон;

- ҳамоҳангсозии фаъолияти мақомоти марказӣ ва маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, мақомоти худидорақунии шаҳрак ва деҳот, ташкилотҳои давлатӣ, инчунин ташкилотҳои ғайридавлатӣ, байналмилалӣ, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, дигар ниҳодҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ, воситаҳои ахбори омма ва шаҳрвандон дар самти муқовимат ба савдои одамон ва расонидани кӯмак ба қурбониёни савдои одамон;

- ташаккули асосҳои ташкилию ҳуқуқии ҳамкориҳои байналмилалӣи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар самти муқовимат ба савдои одамон, расонидани кӯмак ба қурбониёни савдои одамон ва иҷро намудани ўҳдадорӣҳои байналмилалӣи Ҷумҳурии Тоҷикистон

- таъмини қурбониёни савдои одамон бо маҷмӯи маъмулии ҳади ақали хизматрасониҳои иҷтимоӣ, аз ҷумла қороҳон вобаста ба расонидани кӯмаки рағбонӣ, ҳуқуқӣ, иҷтимоӣ, тиббӣ ва дигар намудҳои кӯмак;

- барқарор намудан ва ҳифзи ҳуқуқи манфиатҳои қонунии қурбониёни савдои одамон бо ҷудо кардани гурӯҳҳои нисбатан осебпазири онҳо;

- мутобиқгардонӣ ва тавонбахшии пурраи иҷтимоии қурбониёни савдои одамон, ворид намудани онҳо ба муҳити муътадили иҷтимоӣ;

- ба қурбониёни савдои одамон пурра ҷуброн намудани зарари маънавӣ ва моддӣ ба онҳо расонидашуда;

- аз қониби давлат андешидани маҷмӯи қороҳон дорои хусусияти иҷтимоӣ иқтисодӣ, ҳуқуқӣ, таълимӣ маърифатӣ, иттилоотӣ ва қороҳон дигар қиҳати расонидани кӯмак ба қурбониёни савдои одамон, аз ҷумла қороҳон, ки барои бартаараф намудани сабабу шароитҳои ба виқтимизатсия ва ревиқтимизатсияи онҳо муқовиматқунанда рағбона шудаанд.

Моддаи 3. Қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи муқовимат ба савдои одамон ва расонидани кӯмак ба қурбониёни савдои одамон

Қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи муқовимат ба савдои одамон ва расонидани кӯмак ба қурбониёни савдои одамон ба Конститутсияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Қонуни мазкур, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф кардааст, иборат мебошад.

Моддаи 4. Сиёсати давлатӣ дар самти муқовимат ба савдои одамон ва расонидани кӯмак ба қурбониёни савдои одамон

1. Сиёсати давлатӣ дар самти муқовимат ба савдои одамон бо назардошти вазъияти дохилӣ ва берунии муқовимат ба савдои одамон, ҳолати воқеӣ, тамоюл ва пешгӯии афзоиши ин намууди ҷинояткорӣ, инчунин ҳолати расонидани кӯмак ба қурбониёни савдои одамон дар асоси қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ва санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ эътирофнамудаи Тоҷикистон, ки ба мубориза бар зидди ҷинояткории муташаккилонаи трансмиллӣ, савдои одамон ва расонидани кӯмак ба қурбониёни ҷиноятҳои зикргардида равона шудаанд, ташаққул меёбад.

2. Давлат бо мақсади таъмини ҳифзи ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунии қурбониёни савдои одамон, хусусан занҳо ва кӯдакон чораҳои зарурӣ андешида, ба расонидани кӯмак ба қурбониёни савдои одамон ва таъмини беҳатарии онҳо, аз ҷумла тавассути таҳияи барномаҳои давлатии мақсаднок дар ин самт ва муттаҳид намудани фаъолияти субъектҳои системаи давлатии муқовимат ба савдои одамон ва ҷомеаи шаҳрвандӣ диққати махсус медиҳад.

3. Сиёсати давлатӣ дар самти муқовимат ба савдои одамон ба принсипҳои зерин асос меёбад:

- таъмини аввалиндараҷаи ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунии қурбониёни савдои одамон, кафолати давлатии амнияти онҳо, ҳифзи ҳаёт, саломатӣ ва шаъну шарафи онҳо, ҳуқуқ ба махфияташон нигоҳ доштани маълумот дар бораи шахсияти онҳо;

- муносибати системавӣ ба ташкили муқовимат ба савдои одамон, аз ҷумла огоҳонидан, ошкор намудан ва пешгирии қардани ҷиноятҳо дар самти савдои одамон, баргарафкунии оқибатҳои онҳо, ҳифзу дастгирии қурбониёни савдои одамон, инчунин ба ҷавобгарӣ кашидани шахсоне, ки дар савдои одамон гунаҳгоранд ва пешгирии ретсидиви ҷунин ҷиноятҳо;

- афзалияти пешгирии савдои одамон ва ҷиноятҳои бо он алоқаманд, аз ҷумла тадбирҳои, ки барои паст намудани талабот ба истисмори шахсонӣ, иқтисодӣ ва дигар намудҳои истисмори инсон, пешгирии виқтимизатсияи қурбониёни савдои одамон ва ҷиноятҳои ба он алоқаманд равона карда шудаанд;

- татбики маҷмӯи чораҳои дорои хусусияти сиёсӣ, иҷтимоӣ ва иқтисодӣ, иттилоотӣ, таълимӣ, ҳуқуқӣ, муҳофизатӣ, оперативӣ - ҳамаҷумла ва дигар хусусият ҳангоми ташкили муқовимат ба савдои одамон;

- ногузирӣ ҷавобгарии шахсоне, ки дар савдои одамон гунаҳгоранд;

- ба ҳадди ақал расонидани даромадҳо аз фаъолияти ҷинойтӣ дар самти савдои одамон, тавассути татбиқи намунаҳои ҷазоҳои ҷинойтӣ, пеш аз ҳама мусодираи молу мулк;

- шарикӣ иҷтимоӣ ва ҳамкорӣ давлат бо ташкилотҳои байналмилалӣ, ғайридавлатӣ, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, воситаҳои ахбори омма ва шахравдон ҳангоми ташкили муқовимат ба савдои одамон ва расонидани кӯмак ба қурбониёни савдои одамон;

- ҳимояи давлатии кафолатдошуда, барқарор кардани ҳуқуқҳои қурбониёни савдои одамон, ҷаброни зарари ба онҳо расонидашуда, таъмини амнияти онҳо, новобаста аз рафтори онҳо то содир гардидани ҷинойт, ҳамчунин омодагии онҳо барои ҳамкорӣ бо мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ҳангоми тафтишот ва баррасии судии ҷинойтҳои нисбати онҳо содиршуда;

- афзалияти ҳифзи ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунии кӯдакон-қурбониёни савдои одамон, аз ҷониби давлат таъмин намудани ҳифзи махсуси онҳо ва аз тарафи тамоми субъектҳои системаи муқовимат ба савдои одамон ба онҳо расонидани кӯмаки ҳамҷониба;

- муносибати фардӣ дар муайян кардани ҳаҷми хизматрасонӣ оид ба мутобиқгардонӣ ва тавонбахшии иҷтимоӣ қурбониёни савдои одамон вобаста ба розигии онҳо барои ҳамкорӣ бо мақомоти ҳифзи ҳуқуқ;

- ба ҷавобгарӣ нақшидани шахсони аз савдои одамон зарардида барои қирдори зиддиҳуқуқӣ, ки ба ҷалби онҳо ба савдои одамон ба сифати қурбонӣ алоқаманд мебошад;

- роҳ надодан ба таъбири қурбониёни савдои одамон, муносибати одилона ва инсондӯстона нисбат ба онҳо;

- таъмини дастрасии озод ва роӣғони қурбониёни савдои одамон ба адолати судӣ;

- маҳфиёна будани иттилоот дар бораи қурбониёни савдои одамон ва наздикони онҳо.

4. Давлат бо мақсади амалӣ гардонидани принципҳои сиёсати давлатӣ дар самти муқовимат ба савдои одамон инҳоро таъмин менамояд:

- мутобиқати қонунгузори Чумҳурии Тоҷикистон ба меъёрҳои санадҳои ҳуқуқӣ байналмилалӣ, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф намунадааст;

- дар қонунгузори Чумҳурии Тоҷикистон инъикос намудани хусусият ва дараҷаи барои ҷамъият ҳавфнокӣ, ҳолати воқеӣ, тамоюл ва пешгуи афзоиши ҷинойткорӣ дар самти савдои одамон, шакл ва намунаҳои он;

- ҳамроҳангсозии фаъолият дар самти муқовимат ба савдои одамон бо самтҳои омехтаи фаъолияти давлат дар соҳаи сиёсати иҷтимоӣ, иқтисодӣ, муҳоҷират, иттилоотӣ, таълимӣ ва иҷозатномадиҳӣ;

- таҳия ва татбиқи барномаҳои миллий оид ба огоҳонидан ва пешгирии намудани савдои одамон, оид ба тавонбахшии иҷтимоии қурбониёни он, расонидани кӯмак ва дастгирии ҳамаҷонибаи давлатӣ ба онҳо;

- амалӣ намудани назорати давлатӣ ба риояи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ва аз ҷониби Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷро намудани ўҳдадорихои байналмилалӣ дар самти муқовимат ба савдои одамон;

- такмили механизмҳои ҳамкориҳои мутақобилаи мақомоти ҳифзи ҳуқуқ, мақомоти ваколатдори давлатӣ дар соҳаи сарҳад, муҳочират, тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳоли, маориф ва илм, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ ва дигар ташкилотҳо барои қабул намудани тадбирҳои мувофиқашудаи муқовимат ба савдои одамон, хусусан занон ва кӯдакон;

- ҳамоҳангсозии амалҳои мақомоти давлатӣ ва мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот, ташкилотҳои давлатӣ, ташкилотҳои ғайридавлатӣ, байналмилалӣ, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, дигар ниҳодҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ, табақаҳои васеи аҳоли оид ба огоҳонидан ва пешгирии савдои одамон.

5. Сиёсати давлатӣ дар самти ҳифзи ҷабрдидагон ва шохидон оид ба парвандаҳои ҷиноятӣ марбут ба ҷиноятҳо дар самти савдои одамон таҳти назорати прокурорӣ дар асоси принципҳои қонуният, эҳтироми ҳуқуқ ва озодиҳои инсон ва шаҳрванд, масъулияти мақомоте, ки ҳифзи давлатии шахсони мазкурро тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон таъмин менамоянд, амалӣ мешавад.

БОБИ 2. АСОСҲОИ ТАШКИЛИИ МУҚОВИМАТ БА САВДОИ ОДАМОН ВА РАСОНИДАНИ КҶМАК БА ҚУРБОНИЁНИ САВДОИ ОДАМОН

Моддаи 5. Системаи муқовимат ба савдои одамон ва расонидани кӯмак ба қурбониёни савдои одамон

1. Системаи муқовимат ба савдои одамон ва расонидани кӯмак ба қурбониёни савдои одамон фаъолияти мақомоти давлатӣ, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот, ташкилотҳои давлатӣ, инчунин ташкилотҳои ғайридавлатӣ, байналмилалӣ, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, дигар ниҳодҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ, воситаҳои ахбори омма ва шаҳрвандон оид ба огоҳонидан, ошкор намудан ва пешгирии қардани ҷиноятҳо дар самти савдои одамон, баргарафсозии оқибатҳои иҷтимоии онҳо, оид ба расонидани кӯмак ба қурбониёни савдои одамонро дар бар мегирад.

2. Давлат самаранокии муқовимат ба савдои одамонро бо роҳи татбиқи чораҳои маҷмӯӣ оид ба такмили қори мақомоти ҳифзи ҳуқуқ, ки дар самти муқовимат ба савдои одамон ваколатдор мебошанд, баланд бардоштани салоҳиятнокии ва ихтисоснокии қормандони онҳо, таъмини огоҳонидан, ошкор намудан, пешгирии қардан ва тафтиши ҳамаи ҳолатҳои савдои одамон, муқаррар ва баргараф намудани сабаб ва шароитҳои ба онҳо мусоидаткунанда, ошкоркунии шахсони дар содиркунии ҷиноятҳои зикрғардида гунаҳгор, ногузирии ба ҷавобгариҳои муқаррарнамудаи

қонунгузори Қумҳурии Тоҷикистон қашидани онҳо ва расонидани кӯмак ба қурбониёни савдои одамонро қарор медиҳад.

Моддаи 6. Салоҳияти Ҳуқумати Қумҳурии Тоҷикистон дар самти муқовимат ба савдои одамон

Ҳуқумати Қумҳурии Тоҷикистон:

- сиёсати давлатиро дар самти муқовимат бо савдои одамон амалӣ менамояд;

- таҳия, банақшагири, маблағгузори ва амалӣ намудани чораҳои маҷмуиро оид ба татбиқи сиёсати давлатӣ дар самти муқовимат ба савдои одамон таъмин мекунад;

- санадҳои меъёрии ҳуқуқие, ки ташкил ва тартиби амалӣ намудани фаъолият оид ба муқовимат ба савдои одамонро танзим менамоянд, қабул мекунад;

- иҷрои санадҳои қонунгузори Қумҳурии Тоҷикистон ва санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ эътирофнамудаи Тоҷикистонро дар самти муқовимат ба савдои одамон таъмин мекунад;

- Низомномаи Комиссияи байниидоравии муқовимат ба савдои одамонро тасдиқ менамояд;

- нақшаи миллии муқовимат ба савдои одамонро тасдиқ менамояд ва татбиқи онро таъмин мекунад;

- барномаҳои давлатиро, ки барои муқовимат ба савдои одамон равона шудаанд, тасдиқ мекунад;

- оид ба таъмини фаъолияти субъектҳои системаи муқовимат ба савдои одамон тадбирҳои меандешад;

- барои таъмини фаъолияти ташкилию ҳуқуқӣ, молиявӣ ва моддию техникаи субъектҳои системаи давлатии муқовимат ба савдои одамон дар самти расонидани кӯмак ба қурбониёни савдои одамон чораҳои меандешад;

- фонди расонидани кӯмак ба қурбониёни савдои одамонро таъсис дода, тартиби ташкил ва фаъолияти онро муайян мекунад;

- номгуӣ мансабҳои, ки бо фаъолияти омӯзгорӣ, пешбурди вазифаҳои тарбиявӣ нисбати кӯдакон алоқаманд мебошанд, инчунин қасбҳои бо қори доимӣ бо кӯдакон вобастабударо, ки ишғоли онҳо аз қониби шахсон қаблан қиноятҳои ба муқобили озодии қинсӣ ва дахлнопазирии қинсиро содирнамуда манъ аст, тасдиқ менамояд;

- диғар вақолатҳои, ки қонунгузори Қумҳурии Тоҷикистон пешбини қардааст, амалӣ менамояд.

Моддаи 7. Субъектҳои давлатие, ки бевосита муқовимат ба савдои одамонро амалӣ менамоянд

1. Субъектҳои давлатие, ки бевосита муқовимат ба савдои одамонро амалӣ менамоянд, инҳо мебошанд:

- Прокурори генералии Қумҳурии Тоҷикистон ва прокурорҳои тобеи он;

- Вазорати корҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- Кумитаи давлатии амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- Агенсии назорати маводи нашъаовари назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- Хадамоти гумруки назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон.

2. Субъектҳои давлатие, ки бевосита муқовимат ба савдои одамонро амалӣ менамоянд, дар доираи ваколатҳои худ дар таҳия ва татбиқи сиёсати давлатӣ дар самти муқовимат ба савдои одамон, таҳия ва қабули санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ дар самти мазкур, таҳия ва амалӣ намудани барномаҳои мақсадноки давлатӣ дар самти муқовимат ба савдои одамон иштирок менамоянд.

3. Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва прокурорҳои тобеи он:

- назорати риояи дақиқ ва иҷрои яххелаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистонро дар бораи муқовимат ба савдои одамон амалӣ намуда, дар доираи ваколатҳои худ оид ба пешгирии савдои одамон тадбирҳо меандешанд;

- фаъолияти мақомоти давлатии амаликунандаи муқовимат ба савдои одамонро ҳамоҳанг месозанд;

- ҳангоми ошкор намудани ҳолатҳои вайронкунии қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар самти муқовимат ба савдои одамон ҷихати бартаарафсозии чунин ҳолатҳо тадбирҳо меандешанд;

- ҳангоми аз мақомоти давлатии амаликунандаи муқовимат ба савдои одамон, ташкилотҳо ва шаҳрвандон гирифтани маълумот дар бораи мавҷудияти ҳолатҳои ба савдои одамон вобаста, оид ба бартаараф намудани чунин ҳуқуқвайронкуниҳо амр мебароранд, ки иҷрои он аз ҷониби мақомоти дахлдори давлатӣ, ташкилотҳо, шахсони мансабдор ва шаҳрвандон ҳатмӣ мебошад ё бо тартиби муқарраркардаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба суд аризаро дар бораи дахл доштани ташкилотҳо ба савдои одамон, манъ кардани фаъолияти онҳо дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ва барҳам додани чунин ташкилотҳо, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қайд гирифта шудаанд ё дар бораи қатъи фаъолияти намояндагии чунин ташкилотҳои хориҷӣ ё байналмилалӣ, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон воқеъ гардидаанд, пешниҳод менамоянд. Аз лаҳзаи пешниҳоди ариза ба суд фаъолияти ташкилоти ба савдои одамон дахлдор боздошташуда ҳисобида мешавад;

- таъқиби ҷиноятҳои шахсонро, ки савдои одамон ё ҷиноятҳои ба он алоқамандро содир намудаанд, амалӣ мекунанд;

- дигар ваколатҳоро мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ менамоянд.

4. Вазорати корҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар доираи салоҳияти худ:

- дар асоси иттилооти аз субъектҳои давлатии амаликунандаи муқовимат ба савдои одамон пешниҳодгардида, маҳзани ягонаи маълумот дар бораи савдои одамонро таъсис медиҳад;

- воҳидҳои махсусгардонидашуда оид ба муқовимат ба савдои одамон (минбаъд- воҳидҳои махсусгардонидашуда)-ро таъсис медиҳад;

- огоҳонидан, ошкор кардан ва пешгирӣ намудани савдои одамон ва ҷиноятҳои ба он алоқамандро амалӣ менамояд;

- бо мақсади ошкор кардан ва бартарафсозии сабаб ва шароитҳои ба савдои одамон мусоидаткунанда чораҳои пешгирикунанда меандешад;

- дар асоси ариза Ҳимояи қурбонӣни савдои одамонро дар давраи муҳофизати ҷиноятӣ таъмин менамояд ва ба онҳо тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дигар кӯмакро мерасонад;

- барои ҳифзи ҳаёт, саломатӣ ва молу мулки шаҳрвандоне, ки ба онҳо вобаста ба расонидани ёрӣ ба мақомоти ҳифзи ҳуқуқ дар пешгирӣ ва ошкор намудани ҷиноятҳо дар самти савдои одамон хатар таҳдид мекунад, тадбирҳо меандешад;

- фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ, фаъолият оид ба таъкиби ҷиноятӣ, ҳамкориҳои байналмилалӣ, айнияткунониҳои қурбонӣни савдои одамон, таҳлили иттилоот, инчунин таъсиси марказҳо оид ба огоҳонидан ва пешгирӣ намудани савдои одамонро амалӣ менамояд;

- дигар ваколатҳоро тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ менамояд.

5. Кумитаи давлатии амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар доираи салоҳияти худ:

- огоҳонидан, ошкор кардан ва пешгирӣ намудани савдои одамон ва ҷиноятҳои ба он алоқамандро амалӣ менамояд, чораҳои пешгирикунанда оид ба ошкор ва бартарафсозии сабаб ва шароитҳои ба савдои одамон ва содир намудани ҷиноятҳои ба он алоқаманд мусоидаткунанда меандешад;

- муқовимат ба савдои одамонро ба воситаи ошкор намудани алоқаҳои ташкилотҳои байналмилалӣ террористӣ ва гурӯҳҳои муташаккили ҷиноятӣ бо савдогарони одамон, огоҳонидан, ошкор кардан ва пешгирӣ намудани кӯшишҳои савдогарони одамон ҷиҳати гузаштан аз Сарҳади давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин ҷойивазкунии ғайриқонунии қурбонӣни савдои одамонро тавассути Сарҳади давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ менамояд;

- таъкиби ҷиноятии шахсонро, ки савдои одамон ва дигар ҷиноятҳои ба он алоқамандро содир намудаанд, амалӣ менамояд;

- дигар ваколатҳоро тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ менамояд.

6. Агентии назорати маводи нашъаовари назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳлили маҷмӯӣ ва арзёбии ҳолати мубориза бо ҷиноятҳои вобаста ба муомилоти ғайриқонунии воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ, прекурсорҳои онҳо ва алоқамандии ҷунин ҷиноятҳоро бо савдои одамон ва ҷиноятҳои ба он алоқаманд мегузаронад. Дар ҳолати ошкор кардани ҷиноятҳои ба савдои одамон алоқаманд, муайян кардани фаъолияти гурӯҳҳои ҷинояткориҳои нашъачаллобӣ, ки ба савдои одамон алоқаманданд ва дорои хусусия-

ти байниминтақавӣ ва байналмилалӣ мебошанд, инчунин шахсоне, ки ба чунин ҷинойтҳо дахл доранд ва қурбонии имконпазири савдои одамон эътироф шудаанд, дар якҷоягӣ бо дигар субъектҳои муқовимат, ки дар қисми 1 моддаи мазкур пешбинӣ шудаанд, барои гузаронидани фаъолияти минбаъдаи ошкор қардан, пешгирии намудан, қатъ қардан ва қушодани ҷинойтҳои ба савдои одамон алоқаманд, ҳамкорӣ менамояд.

7. Хадамоти гумруки назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолиятро оид ба ошкор қардан ва пешгирии намудани кӯшишҳои аз ҷониби савдогарони одамон гузаштани сарҳади гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин пешгирии рафтуомади ғайриқонунии қурбониёни савдои одамонро тавассути сарҳади гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом медиҳад.

8. Субъектҳои давлатии бевосита амаликунандаи муқовимат ба савдои одамон дар доираи салоҳияти худ дар самти расонидани кӯмак ба қурбониёни савдои одамон ваколатҳои зеринро амалӣ менамоянд:

- пешгирии виқтимизатсияи қурбониёни савдои одамон;
- амалӣ намудани чорабиниҳои, ки барои ошкор намудан ва айнияткунони қурбониёни савдои одамон равона шудаанд;
- амалӣ гардонидани ҳамкорӣ бо дигар субъектҳои системаи давлатӣ ва ғайридавлатии муқовимат ба савдои одамон оид ба масъалаҳои расонидани кӯмак ба қурбониёни савдои одамон.

Моддаи 8. Субъектҳои дигари давлатии амаликунандаи муқовимат ба савдои одамон

1. Субъектҳои дигари давлатии амаликунандаи муқовимат ба савдои одамон инҳо мебошанд:

- Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- Вазорати қорҳои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- Кумитаи қор бо қонун ва оилаи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- Кумитаи ҷавонон, варзиш ва сайёҳии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- Кумитаи оид ба қорҳои дин, танзими анъана ва ҷашну маросимҳои миллӣ назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ва мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот;
- ташкилотҳои давлатӣ.

2. Субъектҳои дар қисми 1 моддаи мазкур пешбинишуда дар таҳия ва татбиқи сиёсати давлатӣ дар самти муқовимат ба савдои одамон, ошкор намудани ҳолатҳои савдои одамон ва ҷиноятҳои ба он алоқаманд иштирок намуда, оид ба бартарафсозии сабаб ва шароитҳои мусоидаткунандаи савдои одамон ва ҷиноятҳои ба он алоқаманд, ҳимоя ва расонидани қўмаки иҷтимоӣ, ҳуқуқӣ, тиббӣ ва равонӣ чораҳои иқтисодӣ, иҷтимоӣ, ҳуқуқӣ, иттилоотӣ, таълимӣ, ислоҳнамоӣ, тавонбахшӣ ва дигар чораҳоро, ки барои мутобиқгардонӣ ва тавонбахшии иҷтимоии қурбониёни савдои одамон, инчунин пешгирии виктимизатсияи онҳо равона шудаанд, меандешанд ва дар доираи салоҳияти худ ба субъектҳои давлатии бевосита амаликунандаи муқовимат ба савдои одамон мусоидат менамоянд.

3. Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон:

- кори мақомоти давлатиро оид ба ташвиқи тарғиб чиҳати баланд бардоштани фарҳанги ҳуқуқӣ дар самти муқовимат ба савдои одамон ташкил ва ҷамоҳанг месозад, ҳолати ташвиқи тарғиби ҳуқуқӣ ва донишҳои ҳуқуқии аҳолиро дар ин самт таҳлил менамояд;

- риояи қонуниятро ҳангоми бақайдгирии иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, ки фаъолиятшон ба муқовимат ба савдои одамон ва ҷиноятҳои ба он алоқаманд равона шудааст, таъмин менамояд ва фаъолияти ҷунин иттиҳодияҳои ҷамъиятиро месанҷад;

- барномаҳои давлатиро оид ба расонидани қўмаки махсусгардонидашуда ба шахсон, ки аз иллати шахвонӣ азият мекашанд, аз ҷумла барои содир намудани ҷиноятҳо дар самти савдои одамон маҳкум шудаанд, таҳия карда, татбиқи онро ташкил менамояд.

4. Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон:

- барномаҳои таълимиро оид ба масъалаҳои ошкор кардани савдои одамон ва тарзҳои муқовимат ба он, ки барои табақаҳои гуногуни аҳоли ва омӯзиш дар муассисаҳои таълимӣ таъин гардидаанд, таҳия ва тасдиқ менамояд;

- воситаҳои барномавӣ ва техникаи маҳдудияти дастрасии кўдаконро ба маълумоти паҳнгардидаи Интернет, ки ба саломатӣ, инкишофи маънавӣ ва рӯҳии онҳо метавонанд зарар расонанд, таҳия менамояд;

- барномаҳои таълимӣ ба гурӯҳҳои гуногуни иҷтимоӣ нигаронидашуда, барои пешгирии виктимизатсияи аҳоли ва қурбониёни имконпазирӣ савдои одамон равонагардида, аз ҷумла барои таълим дар муассисаҳои таҳсилоти умумӣ, таҳсилоти ибтидоӣ, миёна, олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ таъингардидаро, таҳия, тасдиқ ва татбиқи онҳоро таъмин мекунад.

5. Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон:

- барномаҳои ба қурбониёни савдои одамон расонидани қўмаки тиббӣ ва равонӣ, инчунин бо доруворӣ таъмин кардани муассисаҳои махсусро таҳия карда, иҷрои онҳоро таъмин менамояд;

- тавассути шӯъбаҳои ҳифзи иҷтимоии аҳоли ба қурбониёни савдои одамон додани иттилоот ва машваратро таъмин менамояд, ба онҳо имкониятҳоеро, ки дар қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон барои шахсони аз ҷиҳати иҷтимоӣ ҳифзшаванда пешбинӣ шудааст, пешниҳод мекунад;

- барномаҳои давлатиро оид ба расонидани кӯмаки махсусгардонидашуда ба шахсоне, ки аз иллати шахвонӣ азият мекашанд, аз ҷумла ба шахсоне, ки барои содир намудани ҷинойтҳо дар самти савдои одамон маҳкум шудаанд, таҳия карда, татбиқи онҳоро ташкил менамояд.

6. Вазорати қорҳои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон:

- маълумотро дар бораи кӯдакон – шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки аз ҷониби шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ба таври доимӣ берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон истиқомат мекунанд, шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванд ба фарзандхондӣ қабул шудаанд, ҷамъ оварда, шароитҳои зисти онҳоро меомӯзад ва ҳар нимсола дар ин бора ба Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон иттилоъ медиҳад;

- дар ҳамкорӣ бо ташкилотҳои ба тавонбахшии қурбониёни савдои одамон кӯмакрасон фаъолиятро оид ба ҳифзи ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунии шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки қурбонии савдои одамон гаштаанд ва берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор доранд, амалӣ менамояд ва барои ба Тоҷикистон баргардонидани онҳо мусоидат мекунад;

- ба мақомоти давлатии кишварҳои истиқомати шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи муқовимат ба савдои одамон маълумот пешниҳод менамояд, доир ба ҷораҳои муқовимат ба савдои одамон, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон гузаронида мешаванд, аз ҷумла дар бораи ҳуқуқҳои қурбониёни савдои одамон иттилоот паҳн менамояд;

- барасмиятдарорӣ ва додани ҳуҷҷатҳои бозгаштро ба Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қурбониёни савдои одамон – шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, шахсони бешаҳрванди ба таври доимӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон истиқоматдошта, шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванд, ки ба онҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мақоми гуреза ё паноҳгоҳи сиёсӣ дода шудааст, феврал таъмин менамояд.

7. Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон:

- фаъолиятро оид ба иттилоотонии аҳоли дар бораи вазъи бозори меҳнат, тайёрии касбӣ, ҳавасмандгардонӣ оид ба бокортаъминкунӣ ба воситаи хизматрасонии иттилоотию машваратӣ дар бораи касб, хизматрасонӣ оид ба интиҳоби касб ва таълим, инчунин машварат ва кӯмак оид ба оғози фаъолияти соҳибқориро амалӣ менамояд;

- тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон назорат ва санҷиши фаъолияти шахсони воқеӣ ва ҳуқуқиро дар соҳаи муҳоҷирати меҳнатӣ, ташкил ва ба роҳ мондани чунин фаъолиятро бо мақсади пешгирии

муҳочирати ғайриқонунии шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон ба давлатҳои хориҷӣ дар якҷоягӣ бо мақомоти дахлдори давлатӣ ва иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, инчунин ташкил ва гузаронидани чораҳои иттилоотию пешгирикунандаро, ки ба муқовимат ба савдои одамон мусоидат мекунанд, амалӣ менамояд;

- дар доираи ваколатҳои худ ҳифзи ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунии қурбониёни савдои одамон, аз ҷумла шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистонро, ки қурбонии савдои одамон гаштаанд ва берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор доранд, таъмин менамояд.

8. Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар якҷоягӣ бо дигар субъектҳои дахлдори амаликунандаи муқовимат ба савдои одамон барномаҳои иҷтимоию иқтисодиро, ки барои баргараф намуҷдани сабаб ва шароитҳои хусусияти иқтисодидоштаи ба муҳочирати ғайриқонуний, аз ҷумла савдои одамон мусоидаткунанда равона шудаанд, таҳия ва амалӣ менамояд.

9. Кумитаи қор бо занон ва оилаи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон:

- дар якҷоягӣ бо дигар субъектҳои дахлдори амаликунандаи муқовимат ба савдои одамон иҷрои барномаҳои давлатиро вобаста ба муқовимат ба савдои одамон ва ҷалб нагаштани занон ба сифати қурбонии имконпазири савдои одамон амалӣ менамояд;

- чораҳои вобаста ба огоҳонидан, маълумотдиҳӣ, маърифатнокӣ, машваратдиҳӣ, бозравонӣ ва дастгирии иҷтимоии қурбониёнро дар самти савдои одамон дар байни занон амалӣ мегардонад.

10. Кумитаи оид ба қорҳои дин, танзими анъана ва ҷашну маросимҳои миллии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон:

- дар мувофиқа бо Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон барномаҳои таълимии диниро дар самти муқовимат ба савдои одамон таҳия менамояд;

- чораҳои вобаста ба огоҳонидан, маълумотдиҳӣ, маърифатнокӣ ва машваратдиҳиро дар самти савдои одамон дар байни аҳоли амалӣ мегардонад.

11. Кумитаи ҷавонон, варзиш ва сайёҳии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон:

- назоратбарии фаъолияти танзимгарони туризм ва агентҳои туристӣ, инчунин тижорати моделӣ, шуғл, фароғат ва вақтхушӣ, агентҳои хизматрасониҳо вобаста ба никоҳ ва дигар хизматрасонӣ, аз ҷумла дар хориҷа, инчунин нисбат ба дигар намудҳои фаъолиятро, ки метавонанд барои ҷалби қурбониёни имконпазири савдои одамон истифода шаванд, амалӣ менамояд;

- чораҳои вобаста ба огоҳонидан, маълумотдиҳӣ, маърифатнокӣ, машваратдиҳӣ, бозравонӣ ва дастгирии иҷтимоии қурбониёнро дар самти савдои одамон дар байни ҷавонон амалӣ мегардонад.

12. Мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ дар доираи ваколатҳои худ ва мақомоти худидорақунии шаҳрак ва дехот дар доираи ваколатҳои

алоҳидаи давлатии аз ҷониби мақомоти ҳокимияти давлатӣ ба онҳо вогузоршаванда дар амалигардонии муқовимат ба савдои одамон иштирок менамоянд.

13. Ташкилотҳои давлатӣ дар доираи ваколатҳои худ амалисозии дар фаъолият оид ба муқовимат ба савдои одамон ва расонидани кӯмак ба қурбонии савдои одамон иштирок мекунанд.

14. Ташкилотҳои ғайридавлатӣ ва шахрвандон ҳуқуқ доранд дар расонидани кӯмак ба қурбониёни савдои одамон бо тартиби пешбининамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон иштирок намоёнд.

Моддаи 13. Мониторинги вазъият дар самти савдои одамон ва муқовимат ба он

1. Субъектҳои системаи муқовимат ба савдои одамон мутобиқи салоҳияти худ мониторинги вазъият дар самти савдои одамон ва муқовимат ба онро амалӣ менамоянд.

2. Асосҳо ва тартиби амалисозии мониторинг дар самти мазкур аз ҷониби мақомоти ҳифзи ҳуқуқ бо истифодаи воситаҳои барномавӣ ва техникӣ, инчунин тартиб ва шартҳои ҳамбастагии операторони алоқа бо мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ бо қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ, қонунгузори мурофиавии ҷиноятӣ ва дар бораи технологияҳои иттилоотӣ ва алоқа танзим мешаванд.

3. Мониторинги вазъият дар самти савдои одамон дар асоси аз ҷониби мақомоти ҳифзи ҳуқуқ таъмин намудани пурра ва сари вақт ошкор намудан, баҳисобгирӣ ва бақайдгирии ҷиноятҳо дар самти зикргардида амалӣ мегардад.

4. Мониторинги вазъият дар самти савдои одамон бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби мақомоти ҳифзи ҳуқуқ мутобиқи салоҳияти онҳо бо роҳҳои зерин амалӣ карда мешавад:

- таҳлили омории ҳолат ва чараёни ҷиноятҳо дар самти савдои одамон;

- ташкили мониторинги интернет ва шабакаи алоқайи мобилӣ;

- ташкили шабакаи «хати очилӣ» ва телефонҳои боварӣ, аз ҷумла бо истифодаи шабақаҳои телекоммуникатсионӣ ва воситаҳои электронии алоқа;

- ҷамъ овардан, мураттабсозӣ ва таҳлили иттилооте, ки дар натиҷаи фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ ворид мешаванд;

- ҷамъ овардан, мураттабсозӣ ва таҳлили иттилооте, ки аз мақомоти муассисаҳои маориф ва илм, хизматрасонии тиббии кӯдакон, ҳифзи иҷтимоӣ ва хизматрасонии иҷтимоии аҳоли, дигар мақомоти муассисаҳои ба қор бо кӯдакон машғулбуда воридшудае, ки мувофиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ӯҳдадоранд, ба мақомоти ҳифзи ҳуқуқ дар бораи ҳолатҳои савдои кӯдакон ва ҷиноятҳои ба он алоқаманд,

ки ба кормандони онҳо вобаста ба амалӣ намудани фаъолияти касбӣ ё хизматӣ маълум шудаанд, иттилоот диҳанд;

- чамъ овардан, мураттабсозӣ ва таҳлили иттилооте, ки дар ариза ва муҷриятҳои иттиҳодияҳои чамъиятӣ ва дигар ташкилотҳо, инчунин шаҳрвандон мавҷуданд;

- мониторинги воситаҳои ахбори омма.

5. Натиҷаҳои фаъолияти дар моддаи мазкур пешбинигардида бо мақсадҳои пешгӯии вазъи ҷинойткорӣ дар самти савдои одамон, банақшагириӣ ва баланд бардоштани самаранокии фаъолият оид ба муқовимат ба савдои одамон ва расонидани кӯмак ба қурбониёни савдои одамон истифода бурда мешаванд.

6. Ифшо кардани иттилооти махфияна дар бораи қурбониёни савдои одамон, инчунин дигар иттилооти махфияна, ки дар ҷараёни амалигардонии мониторинг ба даст оварда шудаанд, манъ аст.

Моддаи 14. Банақшагирии фаъолият оид ба муқовимат ба савдои одамон ва расонидани кӯмак ба қурбониёни савдои одамон

1. Бо мақсади баланд бардоштани самаранокии муқовимат ба савдои одамон, инчунин ҳифзи қурбониёни он, субъектҳои системаи муқовимат ба савдои одамон нақшаи миллии муқовимат ба савдои одамонро таҳия менамоянд.

2. Нақшаи миллии муқовимат ба савдои одамон давра ба давра аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои мӯҳлати муайян тасдиқ гардида, амалисозии ҷораҳои маҷмӯии ба муқовимат ба савдои одамон, инчунин ба ҳимоя ва расонидани кӯмак ба қурбониёни савдои одамон, аз ҷумла ҳамкорӣ бо иттиҳодияҳои чамъиятӣ, ташкилотҳои байналмилалӣ ва дигар ташкилотҳои ғайридавлатӣ ва намояндагони ҷомеаи шаҳрвандӣ раёнагардидаро пешбинӣ менамояд.

3. Субъектҳои системаи муқовимат ба савдои одамон мутобиқи вақолаташон нақшаи ҷорабиниҳои худро оид ба татбиқи нақшаи миллии муқовимат ба савдои одамон таҳия ва тасдиқ менамоянд.

Моддаи 15. Ҳамоҳангсозии фаъолият оид ба муқовимат ба савдои одамон

1. Бо мақсади таъмини фаъолияти самаранокии субъектҳои системаи муқовимат ба савдои одамон ва ташкили ҳамкориҳои онҳо Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Комиссияи байниидоравӣ оид ба муқовимат ба савдои одамон (минбаъд – Комиссияи байниидоравӣ) ва мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ комиссияҳои ҳудудии муқовимат ба савдои одамон (минбаъд – комиссияҳои ҳудудӣ) - ро таъсис медиҳанд.

2. Комиссияи байниидоравӣ дар асоси доимӣ бевосита ё ба воситаи комиссияҳои ҳудудӣ ҳамоҳангсозии фаъолияти ҳамаи субъектҳои системаи муқовимат ба савдои одамонро бо тартиби пешбининамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ менамояд.

3. Бо мақсади самаранок амалӣ намудани фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ва таъкиби ҷиноятӣ дар самти муқовимат ба савдои одамон Комиссияи байниидоравӣ ҳамкориҳои доимиро бо мақомоти амнияти миллӣ, хадамоти гумрук, хадамоти муҳоҷират, мақомоти қорҳои дохилӣ, прокуратура, судҳо, дигар мақомоти давлатӣ, инчунин бо воситаҳои ахбори омма, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, ташкилотҳои байналмилалӣ ва ғайридавлатӣ амалӣ менамояд.

4. Натиҷаҳои фаъолияти субъектҳои системаи муқовимат ба савдои одамон ва Ҳамоҳангсозии он дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон, воҳидҳои марзӣ маъмурии он ва кишварҳои ҳамсарҳад дар ҳисоботи ҷамъбастии ҳарсола, ки аз ҷониби Комиссияи байниидоравӣ ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, аз ҷониби комиссияҳои ҳудудӣ бошад, ба Комиссияи байниидоравӣ, инчунин ба мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатии дахлдор пешниҳод мешаванд, нишон дода мешавад.

5. Ҳамоҳангсозии фаъолияти мақомоти амаликунандаи муқовимат ба савдои одамон дар самти муқовимат ба савдои одамон аз ҷониби Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва прокурорҳои тобеи он тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад.

Моддаи 17. Воҳидҳои махсусгардонидашуда оид ба муқовимат ба савдои одамон

1. Бо мақсади баланд бардоштани самаранокии таъбиқи қорабиниҳое, ки дар нақшаи миллии муқовимат ба савдои одамон пешбинӣ шудаанд, дар мақомоти қорҳои дохилӣ системаи мутамаркази воҳидҳои оперативӣ-чустучӯӣ, ки ба ташкил ва гузаронидани қорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ бо мақсади ҳифзи ҳаёт, саломатӣ, ҳуқуқ ва озодиҳои инсон ва шаҳрванд, молу мулк, таъмини амнияти ҷамъиятӣ ва давлатӣ аз ҷиноятҳо дар самти савдои одамон махсус гардонидашуда шудаанд, таъсис дода мешаванд.

2. Воҳидҳои махсусгардонидашуда дар доираи ваколатҳои худ ошкор кардан ва айнияткунонии қурбонӣҳои савдои одамонро амалӣ намуна, муҳофизати онҳоро таъмин менамоянд, инчунин бо фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ва таъкиби ҷиноятҳои шахсоне, ки ҷиноятҳои ба савдои одамон алоқамандро содир намудаанд, машғул мешаванд.

3. Вазифаҳои воҳидҳои махсусгардонидашуда иборатанд аз:

- ошкор намудан, огоҳонидан, пешгирии кардан ва қушодани ҷиноятҳо дар самти савдои одамон;

- ошкор ва муайян намудани шахсони ҷиноятҳои ба савдои одамон алоқамандро тайёркунанда, содиркунанда ё содиркарда;

- амалӣ намудани кофтукови савдогарони одамон, ки аз мақомоти таҳқиқ, тафтишот ва суд пинҳон шудаанд, аз адои ҷазои ҷиноятӣ саркашӣ менамоянд;

- амалӣ намудани кофтукови шахсони бедарак гумшуда, ки нисбат ба онҳо асосҳои эҳтимолияти қурбонии савдои одамон гаштани онҳо ҷой доранд;

- таъмини бехатарии қурбониёни савдои одамон, ташкили расонида-ни кӯмаки таъҷилӣ ба онҳо;

- ташкили ҷамъ овардан, захира намудан ва нигоҳдории маълумот оид ба шахсон, воқеият ва ҳолатҳое, ки ба савдои одамон алоқаманд мебошанд, дар маркази ягонаи иттилоотию ҳисоббарорӣ бо ҷалби мутахассисоне, ки аз тайёрии махсуси касбӣ гузаштаанд ва бо воситаҳои техникӣ муосир таҷҳизонида шудаанд;

- бақайдгирӣ ва санҷиши хабарҳо, аз ҷумла беном оид ба ҳолатҳои савдои одамон, аз он ҷумла савдои кӯдакон, истисмори шахвонӣ ва дигар истисмори онҳо бо истифода аз технологияҳои навтарин.

4. Ҳангоми гузаронидани ҷорабиниҳои оперативӣ-ҷустуҷӯӣ, таҳқиқ, тафтиши пешакӣ оид ба категорияи зикргардидаи парвандаҳои ҷиноятӣ дар воҳидҳои махсусгардонӣшуда ва воҳидҳои тафтишотии мақомоти қорҳои дохилӣ маҳзани ягонаи иттилоотии маълумот дар бораи ҳолатҳои савдои одамон, шахсияти савдогарони одамон ва қурбониёни ҷиноятҳои мазкур барои захира қардан, мураттабсозӣ, таҳлил ва истифодаи маълумоти ҷамъовардашуда ташкил қарда мешавад.

5. Қормандони воҳидҳои махсусгардонидашуда дар асоси озмун, бо назардошти шаффофият ва интиҳоби объективонаи довталабон, ки онҳо дар баробари дигар меъёрҳои интиҳобкунии мувофиқати онҳо ба талаботи хизмат дар мақомоти ҳифзи ҳуқуқ, бояд ба таври иловагӣ дорои ҳислатҳои касбӣ ва шахсӣ буда, тайёрии махсус, сатҳи муайяни маълумоти махсус ва устувории равоӣ дошта бошанд, мутобиқи талаботи муқаррарнамудаи қонунгузори Қумҳурии Тоҷикистон ба қор қабул қарда мешаванд.

6. Шахсоне, ки барои хизмат дар воҳидҳои махсусгардонидашуда қабул қарда шудаанд, тайёрии иловагии махсусро мегузаранд.

Моддаи 18. Маҳзани ягонаи маълумот дар бораи ҷиноятҳо дар самти савдои одамон

1. Бо мақсади таъмини самараноки муқовимат ба савдои одамон, ошқор намудан ва пешгирӣ қардани фаъолияти ҷиноятҳои савдогарони одамон, айнияткунонии қурбониёни савдои одамон ва мураттабсозии иттилооти дахлдор Вазорати қорҳои дохилии Қумҳурии Тоҷикистон бо дастгирии дигар мақомоти давлатӣ таъсис дода, таъмини азнавқунии саривақтии маҳзани ягонаи маълумот дар бораи ҷиноятҳо дар самти савдои одамон (минбаъд – маҳзани ягонаи маълумот)- ро ташкил менамояд.

2. Тартиби ташкили маҳзани ягонаи маълумот, намуд ва мундариҷаи маълумоти ба он воридшаванда, инчунин номгӯӣи шахсоне, ки ба маълумоти дар он дарқгардида дастрасӣ доранд, аз ҷониби Вазорати қорҳои дохилии Қумҳурии Тоҷикистон тасдиқ қарда мешаванд.

3. Ба маҳзани ягонаи маълумот иттилоот дар бораи ҷиноятҳо дар самти савдои одамон, савдогарони одамон ва қурбониёни савдои одамон

(бо қайди иттилоот дар бораи занон ва кӯдакон), аз ҷумла маълумоти зерин ворид карда мешаванд:

- оид ба ҳолатҳои ҷойивазкунии ғайриқонунӣ, одамрабой, истисмо-ри иқтисодӣ, шахвонӣ ва дигар истисмори қурбониёни савдои одамон;
- дар бораи савдогарони одамон ва шарикони онҳо;
- дар бораи қурбониёни савдои одамон;
- дар бораи туризми шахвонии кӯдакон;
- дар бораи шахсони бедарак гумшуда, эҳтимолан истисморшаванда ва ба истисмор гирифтورشуда, аз ҷумла дар ҳудуди давлатҳои аъзои Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил ва дигар давлатҳо.

4. Ба маҳзани ягонаи маълумот иттилооти зерин ворид карда мешаванд:

- иттилооти аз тарафи мақомоти ҳифзи ҳуқуқ дар натиҷаи аз ҷониби онҳо амалӣ намудани мониторинги вазъият дар самти савдои одамон, аз ҷумла ба воситаи шабакаи «хатҳои очилӣ» ва телефонҳои боварӣ ҷамъкардашуда;

- иттилооти аз мақомот ва муассисаҳои маориф, хизматрасонии тиббии кӯдакон, ҳифзи иҷтимоӣ ва хизматрасонии иҷтимоии аҳоли, дигар мақомот ва муассисаҳои қор бо кӯдакон воридшуда, ки мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ӯҳдадоранд мақомоти ҳифзи ҳуқуқро дар бораи ҳолатҳои савдои кӯдакон ва ҷиноятҳои вобаста ба он, ки ба қорландони онҳо вобаста ба иҷрои фаъолияти касбӣ ё хизматӣ маълум гаштаанд, хабардор намоянд;

- иттилооте, ки дар натиҷаи гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-ҷустуҷӯӣ ва дигар чорабиниҳои вобаста ба ошкор намудан, пешгирӣ кардан, тафтиш ва кушодани ҷиноятҳо дар самти савдои одамон, аз ҷумла маълумот дар бораи онҳо, ки аз маҳзанҳои иттилоотии маълумоти дахлдори ҳудудӣ, аз Ташкилоти байналмилалӣи полицияи криминалӣ (Интерпол) ва дигар ташкилотҳои байналмилалӣи гирифта шудаанд.

5. Бо мақсади пайгирии мунтазам ва мубодилаи тарафайни иттилоот дар бораи ҳолат ва тамоюлҳои ғайриқонунӣ ворид намудан, транзит, баровардан ва барнагардонидани одамон аз хориҷа бо мақсади савдои одамон, кофтукови саривақтӣ ва айниятқунонии қурбониёни савдои одамон, қисми дахлдори маълумот аз рӯи намудҳои бештар хавфноки ҷиноятҳо дар самти савдои трансмиллии одамон аз маҳзани ягонаи маълумот бояд ба маҳзани барои давлатҳо ягонаи байнидавлатии маълумот оид ба ҷиноятҳо дар самти савдои одамон дода шаванд.

6. Тартиби ба маҳзанҳои маълумотии дар ҳамин модда пешбинигардида супоридан ва ворид шудани маълумоти дахлдор инчунин аз онҳо додани маълумоти зарурӣ дар асоси шартномаҳои байнидавлатӣ мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

7. Иттилооте, ки ба маҳзани ягонаи маълумот ворид карда шудааст, махфӣна буда, дастрасӣ ба он ва додани он бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад.

8. Ғайриқонунӣ ифшо кардан, паҳн намудан ё истифода бурдани иттилооте, ки дар маҳзани яғонаи маълумот нигоҳ дошта мешавад, боиси ҷавобгарии пешбининамудаи қонунгузори Қумҳурии Тоҷикистон мегардад.

Моддаи 24. Кафолатҳои махсуси муурофиавии ҳифзи ҳуқуқҳои ҷабрдидагони ҷиноятҳо ва дигар ҳуқуқвайронкуниҳо дар самти савдои одамон

1. Ба ҷабрдидагони ҷиноятҳо ва дигар ҳуқуқвайронкуниҳо дар самти савдои одамон кафолатҳои муурофиавии зерин пешбинӣ карда мешаванд:

- хусусиятҳои пурсиши онҳо бо назардошти ҳолати равонии онҳо, хусусият ва вазнинии ҳуқуқвайронкуниҳои нисбат ба онҳо содиршуда, инчунин дараҷаи вазнинии зарари ба онҳо расонидашуда;

- озод кардан аз ҷавобгарии маъмури ва ҷиноятӣ барои аз ҷониби онҳо чун қурбонии савдои одамон содир намудани кирдорҳои зиддиҳуқуқӣ;

- таъмини махфията будани иттилооте, ки аз ҷабрдидагони ҷиноятҳо ва дигар ҳуқуқвайронкуниҳо дар самти савдои одамон ба даст оварда шудаанд;

- таъмини баррасии пӯшидаи парвандаҳои ҷабрдидагони ҷиноятҳо (ҳуқуқвайронкуниҳо) дар самти савдои одамон;

- татбиқи қоидаҳои махсус, ки амнияти шахсони зикршударо ба сифати ҷабрдидагон, аз ҷумла ҳимояи ҷисмонии онҳо, инчунин баррасӣ ва ҳалли ҳатмии даъвоҳои граждании ҷабрдидагони савдои одамонро дар доираи қонунгузори муурофиавии ҷиноятӣ Қумҳурии Тоҷикистон таъмин менамоянд.

2. Барои ҳифзи ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунии ҷабрдидагон аз ҳуқуқвайронкуниҳо дар самти савдои одамон, ки онҳо бинобар ҳолати ҷисмонӣ ё рӯҳӣ ва ё ноболиғӣ ё хурдсолии худ аз имконияти мустақилона ҳифз намудани ҳуқуқ ва манфиатҳои қонуниашон маҳруманд, ҳангоми баррасии парвандаҳо оид ба ҳуқуқвайронкуниҳои маъмури ва парвандаҳои ҷиноятӣ ҳатман намояндагони қонунӣ ё намояндагони дигари онҳо ҷалб карда мешаванд, ки ба онҳо ҳамаи он ҳуқуқҳои, ки шахсони онҳоро чун намоянда интихобкарда доранд, дода мешавад, нисбат ба қӯдакон, инчунин рӯҳшинос ва дар ҳолатҳои зарурӣ омӯзгор ҷалб карда мешаванд.

Моддаи 25. Чораҳои амниятӣ нисбати ҷабрдидагон ва шохидон аз рӯи парвандаҳои ҷиноятӣ оид ба ҷиноятҳо дар самти савдои одамон

1. Нисбат ба ҷабрдидагон ва шохидон аз рӯи парвандаҳои ҷиноятӣ оид ба ҷиноятҳо дар самти савдои одамон мумкин аст дар як вақт як ё якчанд чораҳои амниятӣ, ки қонунгузори Қумҳурии Тоҷикистон дар бораи ҳимояи давлатии иштирокчиёни муурофиаи судии ҷиноятӣ пешбинӣ намудааст, татбиқ карда шаванд. Бо мақсади таъмини пинҳон мондани шахсияти ҷабрдидаи савдои одамон, мумкин аст насаб, ном,

номи падари ӯ, дигар маълумот, инчунин симои зохирии ӯ тағйир дода шаванд.

2. Татбиқи чораҳои амниятӣ нисбати ҷабрдидагон ва шохидон ба зиммаи мақомоти корҳои дохилӣ, амнияти миллӣ ва назорати маводи нашъаовар аз рӯи парвандаҳои ҷиноятӣ вобаста ба ҷиноятҳо дар самти савдои одамон, ки дар пешбурди онҳо мебошанд, вогузор карда мешавад.

3. Чораҳои амниятӣ нисбати ҷабрдидагон ва шохидон аз рӯи парвандаҳои ҷиноятӣ оид ба ҷиноятҳо дар самти савдои одамон, ки дар баррасии суд ё прокуратура мебошанд, дар асоси қарори суд (судя) ё прокурор аз ҷониби мақомоти корҳои дохилӣ, амнияти миллӣ, гумрук, муҳоҷират, назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия ва назорати маводи нашъаовари ҷои қарордошти ҷабрдида ё шохид татбиқ карда мешаванд.

4. Амалӣ намудани чораҳои дигар оид ба расонидани кӯмак ба қурбониёни савдои одамон ба зиммаи мақомоти тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳоли ва дигар мақомот бо тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон вогузор карда мешавад.

5. Мақомоти таъқиби ҷиноятӣ махфиёна будани маълумот дар бораи қурбониёни савдои одамонро, ки дар рафти мувофиқаи судии ҷиноятӣ ё фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ ба даст омадаанд, таъмин менамоянд.

Моддаи 41. Ҳамкорӣ бо мақомоти ваколатдори давлатҳои хориҷӣ, ташкилотҳои байналмилалӣ давлатӣ ва ғайридавлатӣ дар самти муқовимат ба савдои одамон

1. Бо мақсади баланд бардоштани самаранокии огоҳонидан ва пешгирӣ кардани савдои одамон, ҳифз ва тавонбахшии иҷтимоии қурбониёни он, инчунин ташкили ҳамкории байнидавлатӣ дар оморасозӣ ва амалигардонии чорабиниҳои бо Қонуни мазкур пешбинигардида ва барномаҳои яқояи мақомоти ваколатдори Ҷумҳурии Тоҷикистон мувофиқи меъёрҳои санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ эътирофнамудаи Тоҷикистон оид ба масъалаҳои муқовимат ба савдои одамон бо давлатҳои хориҷӣ ва мақомоти ваколатдори онҳо, инчунин бо ташкилотҳои байналмилалӣ давлатӣ ва ғайридавлатӣ, ки фаъолиятро оид ба пешгирӣ ва мубориза бар зидди савдои одамон пеш мебаранд, ҳамкорӣ намуда, ба ҳифзи ҳуқуқҳои қурбониёни чунин ҷиноятҳо мусоидат менамоянд.

2. Самтҳои асосии ҳамкориҳои байналмилалӣ инҳо мебошанд:

- таҳия ва бастанӣ шартномаҳои дугарафа ва бисёртарафаи байни давлатҳо оид ба масъалаҳои муқовимат ба савдои одамон;

- мӯътадилгардонии ҳамкориҳои мақомоти дахлдори махсусгардонидашудаи наздисарҳадии давлатҳои ҳамсоя оид ба мубориза бар зидди савдои одамон;

- Ҳамоҳангсозии амалиёти мақомоти ҳифзи ҳуқуқ, аз ҷумла чораҳои оперативӣ-ҷустуҷӯӣ бо мақсади саривақт ва пурра ошкор кардан, пешгирӣ намудан ва кушодани ҷиноятҳои ба савдои одамон алоқаманд;

- таъсис ва рушди якҷояи системаи иттилоотӣ, воситаҳои хабаррасонии фаврий, воқуниш ва назоратбарӣ, ки барои баланд бардоштани самаранокии муқовимат ба савдои одамон нигаронида шудаанд.

Моддаи 47. Дар бораи аз эътибор соқит донистани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи мубориза ба муқобили хариду фурӯши одамон»

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 15 июли соли 2004 «Дар бораи мубориза ба муқобили хариду фурӯши одамон» (Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, с. 2004, №7, мод. 454; с.2007, №7, мод. 658; с. 2008, №1, қ. 1, мод. 2) аз эътибор соқит дониста шавад.

Моддаи 48. Тартиби мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур

Қонуни мазкур пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.

**Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон**

Эмомалӣ Раҳмон

**ш.Душанбе
26 июли соли 2014
№1096**

**ФАСЛИ Ш.
САНАДҲОИ МЕЪЁРИИ ҲУҚУКИЕ,
КИ МАСЪАЛАҲОИ МУХТАЛИФИ ФАЪОЛИЯТИ
ОПЕРАТИВӢ-ҶУСТУҶӢИРО БА ТАНЗИМ
МЕДАРОРАНД**

3.1.

**О добровольной сдаче и изъятии огнестрельного оружия,
боеприпасов и военной техники у населения
Республики Таджикистан :
указ Президента Республики Таджикистан
от 2 декабря 1994 № 2**

(в редакции Указа Президента Республики Таджикистан
от 26.05.1997 г. № 728)

В целях осуществления требований новой Конституции Республики Таджикистан, гарантирующей права и свободы человека и гражданина, укрепления законности и правопорядка и обеспечения на этой основе дальнейшей стабилизации жизни общества постановляю:

1. Министерству внутренних дел Республики Таджикистан разоружить незаконные вооруженные группы, изъять у граждан, незаконно хранящих огнестрельное оружие, боеприпасы и военную технику и не сдавших его добровольно.

2. Министерству внутренних дел Республики Таджикистан и Министерству безопасности Республики Таджикистан принять необходимые меры для выявления незаконно хранящегося оружия, боеприпасов, военной техники, воинского снаряжения и принудительного их изъятия. При осуществлении указанных мероприятий разрешить, в соответствии с законом, применять без предупреждения специальные средства и огнестрельное оружие.

3. Вооруженные группы и граждане, уклонившиеся от добровольной сдачи огнестрельного оружия, боеприпасов, военной техники подлежат привлечению к уголовной ответственности.

4. Образовать Республиканскую комиссию по контролю за изъятием огнестрельного оружия, боеприпасов и военной техники в прилагаемом составе (по должности).

Председателям областных, городских и районных Советов народных депутатов в срок до 5 декабря 1994 года создать аналогичные комиссии по исполнению данного Указа.

5. Руководители правоохранительных органов и другие должностные лица, не принимающие меры по организации разоружения, добровольной сдаче и изъятию оружия, саботирующие выполнение данного Указа, подлежат освобождению от занимаемой должности и увольнению из органов внутренних дел и безопасности и привлекаются к строгой ответственности согласно действующему законодательству Республики Таджикистан.

6. Министерству безопасности Республики Таджикистан, Таможенному комитету при Правительстве Республики Таджикистан ужесточить контроль по пресечению фактов незаконного ввоза и вывоза огнестрельного оружия, боеприпасов, военной техники и воинского снаряжения через государственную и таможенную границу Республики Таджикистан.

7. Министерству безопасности Республики Таджикистан, Министерству обороны Республики Таджикистан, Министерству внутренних дел Республики Таджикистан не позднее 5 декабря 1994 года упорядочить правила учета, ношения и хранения табельного оружия, военной техники и боеприпасов.

Запретить появление лиц с оружием в общественных местах (стадионах, парках, кинотеатрах, улицах, скверах, площадях и т.д.), а также по случаям проведения праздников, торжественных и религиозных обрядов (ритуалов), за исключением случаев, предусмотренных законодательством Республики Таджикистан.

8. Установить, что охране подлежат соответствующими подразделениями Министерства безопасности Республики Таджикистан Президент Республики Таджикистан и Председатель Маджлиси Оли Республики Таджикистан и Премьер-министр Республики Таджикистан (*Указ Президента Республики Таджикистан от 26.05.97 г. за № 728*).

Министерству безопасности Республики Таджикистан снять личную охрану должностных лиц государственных органов республики, не предусмотренных в части первой настоящей статьи.

9. Министерству культуры и информации Республики Таджикистан, другим средствам массовой информации проводить разъяснение среди населения о необходимости добровольной сдачи огнестрельного оружия, боеприпасов, военной техники и воинского снаряжения и освещать работу правоохранительных органов по выполнению требований настоящего Указа.

10. Генеральному прокурору Республики Таджикистан обеспечить надзор за законностью проводимых мероприятий, предусмотренных настоящим Указом.

11. Министерству внутренних дел Республики Таджикистан и Министерству безопасности Республики Таджикистан ежедневно в 8.00 утра информировать Республиканскую комиссию по контролю за изъятием огнестрельного оружия, боеприпасов и военной техники о проводимых мероприятиях, предусмотренных настоящим Указом.

12. Республиканской комиссии по контролю за изъятием огнестрельного оружия, боеприпасов и военной техники ежедекадно докладывать о проделанной работе Президенту Республики Таджикистан.

13. Настоящий Указ вступает в силу со дня опубликования.

**Президент
Республики Таджикистан**

Э. Рахмонов

**г. Душанбе
2 декабря 1994 года № 2**

**СОСТАВ РЕСПУБЛИКАНСКОЙ КОМИССИИ
ПО КОНТРОЛЮ ЗА ИЗЪЯТИЕМ ОГНЕСТРЕЛЬНОГО ОРУЖИЯ,
БОЕПРИПАСОВ И ВОЕННОЙ ТЕХНИКИ
(ПО ДОЛЖНОСТИ)¹**

Заместитель Премьер-министра – курирующий вопросы обороны и правопорядка (председатель комиссии)

Генеральный прокурор Республики Таджикистан (заместитель председателя комиссии)

Государственный советник Президента по вопросам правоохранительных органов

Председатель Комитета Верховного Совета Республики Таджикистан по законодательству, правопорядку и правам человека (по согласованию)

Министр юстиции Республики Таджикистан

Министр культуры и информации Республики Таджикистан

Заведующий юридическим отделом Управления Делами Правительства Республики Таджикистан

Заведующий отделом по делам обороны и правопорядка Управления Делами Правительства Республики Таджикистан (ответственный секретарь комиссии)

¹ Образован Указом Президента Республики Таджикистан от 2 декабря 1994 г. № 2.

3.2.

О мерах по усилению борьбы с преступностью, укреплению законности и правопорядка : указ Президента Республики Таджикистан от 23 сентября 1995 г. № 341

В целях обеспечения установленных Конституцией Республики Таджикистан гарантий охраны прав и свобод человека и гражданина, признавая укрепления законности и правопорядка и усиление борьбы с преступностью в качестве приоритетной общегосударственной задачи постановляю:

1. Образовать при Президенте Республики Таджикистан Координационный Совет по борьбе с преступностью в прилагаемом составе (по должности).

2. Правительству Республики Таджикистан:

а) до 1 ноября 1995 года разработать Государственную Программу борьбы с преступностью, укрепления законности и правопорядка и представить ее на рассмотрение Маджлиси Оли Республики Таджикистан;

б) представить предложения в Маджлиси Оли Республики Таджикистан о внесении изменений и дополнений в действующее законодательство Республики Таджикистан, имея в виду обеспечить усиление ответственности:

за незаконное ношение, хранение, приобретение, изготовление или сбыт огнестрельного оружия;

за преступления, связанные с использованием огнестрельного оружия, в том числе совершенные военнослужащими и сотрудниками правоохранительных органов;

за незаконное содержание личной охраны лицами, не имеющими на то право;

за распространение наркотиков, угон и хищение транспортных средств;

за любые действия, направленные на нарушение целостности государства, распространение регионального эгоизма, за разжигание местнических настроений среди населения или группы лиц;

в) в месячный срок рассмотреть и решить вопрос об упорядочении правил регистрации, проживания и пребывания граждан в столице Республики Таджикистан – город Душанбе.

3. Министерству внутренних дел Республики Таджикистан, Министерству безопасности Республики Таджикистан, Министерству обороны Республики Таджикистан, Прокуратуре Республики Таджикистан, Министерству юстиции Республики Таджикистан, Таможенному и Налоговому

комитетам при Правительству Республики Таджикистан под личную ответственность их руководителей разработать единый порядок учета фактического состояния преступности и административных правонарушений, обеспечивающих полноту соответствующих сведений о совершенных преступлениях в республике и их безусловную достоверность.

4. Министерству внутренних дел Республики Таджикистан, председателям областей, городов, районов за счет перераспределения сил и средств принять меры по укреплению служб, занятых охраной общественного порядка, оказанию им дополнительной финансовой и материально-технической помощи.

5. Прокуратуре Республики Таджикистан и Верховному Суду Республики Таджикистан усилить надзор за соблюдением судами Республики принципа соразмерности назначенного осужденным наказания тяжести совершенных ими преступлений, особенно представляющих повышенную опасность, а также совершенных с использованием огнестрельного оружия.

6. Республиканской комиссии по контролю за изъятием огнестрельного оружия, боеприпасов и военной техники в месячный срок представить предложения об ответственности должностных лиц за ненадлежащее выполнение Указа президента Республики Таджикистан от 2 декабря 1994 года № 2 «О добровольной сдаче и изъятии огнестрельного оружия, боеприпасов и военной техники у населения Республики Таджикистан».

7. Министерству культуры и информации Республики Таджикистан систематически освещать вопросы борьбы с преступностью в средствах массовой информации, организовать выступления руководителей правоохранительных органов, репортажи с открытых судебных процессов, осуществить другие меры, направленные на повышение правовой культуры населения.

8. Ход исполнения настоящего Указа ежеквартально рассматривать на заседании Координационного Совета по борьбе с преступностью.

9. Контроль за исполнением настоящего Указа возложить на Государственного советника Президента Республики Таджикистан по вопросам обороны и правопорядка.

10. Настоящий Указ вступает в силу с момента его подписания.

**Президент
Республики Таджикистан**

Э. Рахмонов

**г. Душанбе
23 сентября 1995 года
№ 341**

СПИСОК

членов Координационного Совета по борьбе
с преступностью, укреплению законности
и правопорядка

Первый заместитель Премьер-министра
Республики Таджикистан

Председатель Совета

Государственный советник Президента
Республики Таджикистан по вопросам
обороны и правопорядка

заместитель Председателя Совета

Советник Президента Республики
Таджикистан по вопросам обороны
и правопорядка

Секретарь Совета

члены Совета:

1. Генеральный прокурор Республики Таджикистан
2. Министр внутренних дел Республики Таджикистан
3. Министр безопасности Республики Таджикистан
4. Министр обороны Республики Таджикистан
5. Министр юстиции Республики Таджикистан
6. Председатель Верховного Суда Республики Таджикистан
7. Председатель Налогового комитета при Правительстве Республики Таджикистан
8. Председатель Таможенного комитета при Правительстве Республики Таджикистан
9. Государственный советник Президента Республики Таджикистан по вопросам кадровой политики

3.3.

О неотложных мерах по усилению борьбы с незаконным оборотом наркотиков : указ Президента Республики Таджикистан от 12 апреля 1996 г. № 464

В связи с увеличением потока наркотиков, поступающих в республику из-за рубежа через таджикско-афганскую границу, роста производства и потребления наркотических веществ в республике и использование транспортных путей Республики Таджикистан в качестве транзитного канала переправки наркотиков в другие страны постановляю:

1. В соответствии с основными положениями международной Программы Организации Объединенных Наций по контролю за наркотическими средствами и в целях координации работы по борьбе с наркотиками образовать Государственную комиссию Республики Таджикистан по контролю за наркотиками.

Правительству Республики Таджикистан в месячный срок разработать и утвердить Положение о Государственной комиссии Республики Таджикистан по контролю за наркотиками, ее структуру и Государственную (национальную) Программу по борьбе с незаконным оборотом наркотиков на 1996-1998 годы.

2. Министерству юстиции Республики Таджикистан, Министерству внутренних дел Республики Таджикистан, Министерству безопасности Республики Таджикистан, Министерству здравоохранения Республики Таджикистан, Генеральной Прокуратуре Республики Таджикистан, Таможенному комитету при Правительстве Республики Таджикистан в срок до 1 июня 1996 года представить в Правительство Республики Таджикистан проекты Законов Республики Таджикистан "О наркотиках", "О принудительном лечении больных хроническим алкоголизмом или наркоманией", уголовного, уголовно-процессуального Кодексов, гражданского и гражданско-процессуального Кодексов Республики Таджикистан, Кодекса об административных правонарушениях Республики Таджикистан.

3. Установить, что Министерство безопасности Республики Таджикистан осуществляет координацию деятельности правоохранительных органов Республики Таджикистан по борьбе с незаконным оборотом наркотиков на границе и в зоне пограничного контроля, совместно с Группой Пограничных войск Российской Федерации в Республике Таджикистан и Таможенным комитетом при Правительстве Республики Таджикистан осуществляет функции по перекрытию каналов незаконного оборота наркотиков и его транзита, руководствуясь законодательством Республики Таджикистан, Международными договорами (Соглашениями) и Статусом пребывания Пограничных войск Российской Федерации в Таджикистане.

Разрешить по согласованию с Министерством безопасности Республики Таджикистан участие соответствующих подразделений Группы Пограничных войск Российской Федерации в Республике Таджикистан в специально проводимых мероприятиях по борьбе с незаконным оборотом наркотиков.

4. Таможенному комитету при Правительстве Республики Таджикистан совместно с Министерством безопасности Республики Таджикистан и Группой Пограничных войск Российской Федерации в Таджикистане в месячный срок определить наличие совместных постов в зоне пограничного и таможенного контроля на территории Горно-Бадахшанской автономной области и штатную численность. Решить вопросы материально-технического оснащения, а также предусмотреть создание аналогичных постов в местах возможного транзита наркотиков.

5. Таможенному комитету при Правительстве Республики Таджикистан совместно с Государственной авиакомпанией Республики Таджикистан "Точикистон", Таджикской железной дорогой, Хукуматами областей, г. Душанбе, районов и городов на территории которых расположены таможенные зоны, осуществить дополнительные мероприятия по укреплению таможенных постов и оснащению их современными техническими средствами.

6. Правительству Республики Таджикистан по представлению Министерства безопасности Республики Таджикистан, Таможенного комитета при Правительстве Республики Таджикистан, Группы Пограничных войск Российской Федерации в Республике Таджикистан определить места размещения дополнительных пограничных застав и постов на путях вероятной переправки наркотиков, а также решить вопросы их материально-технического обеспечения и комплектования.

7. Председателю Горно-Бадахшанской автономной области оказывать помощь и поддержку Министерству безопасности Республики Таджикистан и Группе Пограничных войск Российской Федерации в Таджикистане в развертывании дополнительных пограничных застав и постов на путях незаконной переправки наркотиков.

8. Разрешить правоохранительным органам Республики Таджикистан в установленном Правительством Республики Таджикистан порядке передавать Министерству здравоохранения Республики Таджикистан изъятие из незаконного оборота наркотические вещества и препараты.

Министерству здравоохранения Республики Таджикистан совместно с Министерством юстиции Республики Таджикистан, Министерством внутренних дел Республики Таджикистан, Министерством безопасности Республики Таджикистан, Генеральной Прокуратурой Республики Таджикистан, Таможенным комитетом при Правительстве Республики Таджикистан и по согласованию с Группой Пограничных войск Российской Федерации разработать и представить в месячный срок в Правительство Республики Таджикистан порядок передачи органам здравоохранения изъятых из незаконного оборота

наркотических веществ и организации производства жизненно-важных лекарственных препаратов в соответствии с международными нормами.

9. Министерству здравоохранения Республики Таджикистан создать Республиканскую наркологическую больницу, возродить наркологическую службу, укрепить их материально-техническую базу, пополнить опытными кадрами.

Совместно с Академией наук Республики Таджикистан осуществить разработку рекомендаций для медицинской практики, провести работу по созданию новых средств по лечению наркомании и препаратов по уничтожению наркотических растений.

10. Министерству внутренних дел Республики Таджикистан в целях подготовки и переподготовки кадров по борьбе с распространением наркотиков предусмотреть на базе Высшей школы и других учебных центров министерства специализацию слушателей и курсантов, расширение материально-технической базы экспертных подразделений и их укрепления квалифицированными кадрами.

11. Министерству внутренних дел Республики Таджикистан, Министерству безопасности Республики Таджикистан, Таможенному комитету при Правительстве Республики Таджикистан на базе объединенного питомника служебных собак при Министерстве внутренних дел Республики Таджикистан, и по согласованию с Группой Пограничных войск Российской Федерации в Таджикистане на аналогичной базе этих войск осуществить подготовку специалистов-кинологов и служебно-розыскных собак для использования в работе по борьбе с незаконным оборотом наркотиков.

12. Министерству внутренних дел Республики Таджикистан, Министерству безопасности Республики Таджикистан, Генеральной Прокуратуре Республики Таджикистан, Таможенному комитету при Правительстве Республики Таджикистан в срок до 1 июня 1996 года подготовить по согласованию с соответствующими органами Республики Кыргызстан, Республики Узбекистан и Российской Федерацией Межведомственные Соглашения о взаимодействии и сотрудничестве в сфере борьбы с незаконным оборотом наркотиков.

13. Министерству иностранных дел Республики Таджикистан совместно с Министерством юстиции Республики Таджикистан подготовить предложения о присоединении Республики Таджикистан к международным Договорам, Соглашениям и Конвенциям, связанным с организацией борьбы с незаконным оборотом наркотиков.

14. Министерству иностранных дел Республики Таджикистан обратиться с предложением к руководству Программы Организации Объединенных Наций по международному контролю над наркотиками (ЮНДКП) о принятии Региональной Программы по контролю за незаконным оборотом наркотиков для государств Центральной Азии.

15. Генеральной Прокуратуре Республики Таджикистан усилить надзор за исполнением законодательства республики об ответственности за распро-

странение и потребление наркотиков. Обеспечением своевременного раскрытия и расследования уголовных дел этой категории.

16. Предложить Верховному Суду Республики Таджикистан обеспечить эффективный надзор за своевременным рассмотрением в судах уголовных дел, связанных с незаконным оборотом наркотиков, соразмерности назначенного наказания тяжести содеянного, шире практиковать выездные и открытые судебные заседания по делам о распространении наркотиков.

17. Министерству культуры и информации Республики Таджикистан широко освещать в средствах массовой информации проводимые Правительством Республики Таджикистан, судами, правоохранными органами, органами управления и общественностью мероприятия по борьбе с распространением наркотиков, запланировать издание книг, брошюр, фильмов о вреде наркомании и пристрастии к алкоголю.

18. Министерству безопасности Республики Таджикистан, Министерству внутренних дел Республики Таджикистан, Министерству внутренних дел Республики Таджикистан, Таможенному комитету при Правительстве Республики Таджикистан во взаимодействии с Министерством культуры и информации Республики Таджикистан усилить работу по предотвращению распространения в Республике Таджикистан материалов, пропагандирующих культ насилия, жестокости и наркомании.

19. Министерству финансов Республики Таджикистан изыскать средства для осуществления мероприятий по выполнению настоящего Указа.

20. Контроль за исполнением Указа возложить на Государственную комиссию Республики Таджикистан по контролю за наркотиками.

Президент Республики Таджикистан

Э. Рахмонов

**12 апреля 1996 года № 464
г. Душанбе**

3.4.

О мерах по усилению борьбы с терроризмом : указ Президента Республики Таджикистан от 21 апреля 1997 г. № 707

1. В целях обеспечения защиты конституционного строя Республики Таджикистан, прав и свобод человека и гражданина, с учетом роста терроризма и с целью его пресечения, в соответствии со статьями 64,70 Конституции Республики Таджикистан, постановляю:

Правительству Республики Таджикистан 2-х месячный срок:

разработать и утвердить Программу по усилению борьбы с терроризмом на 1998-2000 годы, обеспечивающую скоординированную деятельность правоохранительных и других органов государственной власти в этом направлении;

определить и утвердить перечень конкретных объектов особой важности, жизнеобеспечения и повышенной опасности, расположенных на территории республики, разработать по каждому объекту комплексные планы обеспечения безопасности, развертывания сил и средств при проведении операций по предотвращению и пресечению актов терроризма и диверсии, с целью защиты охраняемых объектов и коммуникаций от преступных посягательств;

провести в республике полный учет и комплексное обследование предприятий, независимо от форм собственности и ведомственной принадлежности, хранящих, изготавливающих взрывчатые, химические и иные особоопасные вещества, огнестрельное оружие и боеприпасы, а также мест их утилизации;

обеспечить подразделения Министерства безопасности Республики Таджикистан и Министерства внутренних дел Республики Таджикистан по борьбе с терроризмом необходимыми материальными ресурсами, специальным имуществом, необходимым для проведения антитеррористической деятельности;

представить в установленном порядке предложение о присоединении Республики Таджикистан к международным конвенциям по борьбе с терроризмом и вступлении в соответствующие международные организации.

2. Органам исполнительной власти на местах с учетом складывающейся в регионах политической, социально-экономической и криминогенной обстановки, осуществить дополнительные меры, направленные на предупреждение и противодействие возможным актам терроризма.

3. Министерству безопасности Республики Таджикистан, Министерству внутренних дел Республики Таджикистан и Министерству юстиции Республики Таджикистан совместно с заинтересованными государственными органами и учреждениями в 2-х месячный срок подготовить и представить в установленном порядке проекты Законов Республики Таджикистан "О борьбе с терроризмом" и "О внесении изменений в Уголовный и Уголовно-

процессуальный кодексы Республики Таджикистан", регламентирующих вопросы борьбы с терроризмом.

4. Министерству безопасности Республики Таджикистан борьбу с терроризмом считать в качестве приоритетного направления своей деятельности и в этих целях:

создать в составе Управления по борьбе с терроризмом в пределах установленной численности специальные оперативно-боевые подразделения и укомплектовать их наиболее подготовленными сотрудниками, предусмотрев их обучение;

осуществить меры по выявлению и пресечению каналов международных связей террористических групп, действующих на территории Республики Таджикистан, их финансирования и поставок оружия из-за рубежа;

провести необходимую работу по заключению ведомственных соглашений с соответствующими спецслужбами иностранных государств по вопросам организации выявления и задержания террористов;

совместно с заинтересованными министерствами и ведомствами создать централизованный банк данных о всех готовящихся и совершенных, предотвращенных и готовящихся террористических актах и диверсиях, и лицах к ним причастных.

5. Обратить внимание руководителей средств массовой информации на то, что при освещении событий, связанных с терроризмом, руководствоваться требованиями законодательства Республики Таджикистан, нормами и принципами международного права, исключая любые формы оправдания терроризма и насилия, распространение информации, создающей угрозу жизни граждан, а также военнослужащих и сотрудников правоохранительных органов, участвующих в пресечении террористических актов.

6. Ход исполнения настоящего Указа регулярно рассматривать на заседаниях Совета безопасности Республики Таджикистан.

7. Настоящий Указ вступает в силу с момента его подписания.

**Президент
Республики Таджикистан**

Э. РАХМОНОВ

**г. Душанбе,
21 апреля 1997 года, № 707**

3.5.

Положение о Координационном совете правоохранительных органов по борьбе с преступностью : указ Президента Республики Таджикистан от 11 апреля 2001 г. № 548

I. ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

1.1. Координация деятельности органов внутренних дел Республики Таджикистан, органов безопасности, налоговых, таможенных органов Республики Таджикистан, Агентства по контролю за наркотиками при Президенте Республики Таджикистан и других правоохранительных органов осуществляется в целях повышения эффективности борьбы с преступностью путем разработки и осуществления этими органами согласованных действий по своевременному выявлению, раскрытию, пресечению и предупреждению преступлений, устранению причин и условий, способствующих их совершению.

1.2. Координационная деятельность правоохранительных органов по борьбе с преступностью осуществляется в соответствии с Конституцией Республики Таджикистан, Конституционным Законом Республики Таджикистан "Об органах Прокуратуры Республики Таджикистан" и другими действующими законами, а также настоящим Положением.

1.3. В соответствии со статьей 10 Конституционного Закона Республики Таджикистан "Об органах Прокуратуры Республики Таджикистан" - Генеральный прокурор Республики Таджикистан, подчиненные ему прокуроры координируют деятельность по борьбе с преступностью органов внутренних дел, органов Министерства безопасности, органов налоговой и таможенной служб и других правоохранительных органов.

1.4. В состав Координационного Совета правоохранительных органов входят прокурор (Председатель Совета) и руководители соответствующих правоохранительных органов или исполняющие их обязанности (члены Совета).

В заседании Координационного Совета могут участвовать другие должностные лица правоохранительных органов, руководители органов государственной власти, местного самоуправления, военного управления, общественных объединений, научные и педагогические работники, представители средств массовой информации.

Для подготовки вопросов, рассматриваемых на Координационном Совете, и участия в его работе могут привлекаться представители контролирующих и других государственных органов.

II. КООРДИНАЦИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

- 2.1. Координации деятельности по борьбе с преступностью подлежат:
- оперативно-розыскная деятельность;
 - дознание и предварительное следствие по уголовным делам;

- процессуальный надзор за соблюдением законов при выявлении, расследовании и предупреждении преступлений;
- исполнение мер пресечения, уголовных наказаний и других судебных решений по уголовным делам;
- состояние законности и преступности в правоохранительных органах.

III. ПРЕДМЕТ КООРДИНАЦИИ

3.1. Предметом координации являются:

- обеспечение согласованности и объединения усилий по реализации мер, форм и средств координации деятельности государственных органов, ведущих борьбу с преступностью;
- оказание взаимной помощи в обеспечении собственной безопасности;
- повышение квалификации работников правоохранительных органов;
- соблюдения законности;
- равенство всех участников координационной деятельности при постановке вопросов, внесении предложений, разработке рекомендаций и мероприятий;
- самостоятельности каждого правоохранительного органа в пределах предоставленных ему законодательством Республики Таджикистан полномочий при выполнении согласованных решений, рекомендации и проведении мероприятий;
- гласности в той мере, в какой она не противоречит требованиям законодательства республики о защите прав и свобод человека и гражданина, о государственной и иной охраняемой законом тайне;
- ответственности руководителей каждого правоохранительного органа за выполнение согласованных решений.

IV. ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ КООРДИНАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

4.1. Правоохранительные органы осуществляют:

- организацию взаимодействия и сотрудничества правоохранительных органов в борьбе с преступностью, нарушениями законности и правопорядка, в защите прав и законных интересов граждан;
- совместный анализ состояния преступности, ее структуры и динамики, особенно ее организованных форм, прогнозирование тенденций развития, изучение практики выявления, расследования, раскрытия, предупреждения и пресечения преступлений;
- подготовку предложений и выполнение государственных программ борьбы с преступностью;
- подготовку и направление в необходимых случаях информационных материалов по вопросам борьбы с преступностью Главе государства, Маджлиси миллии и Маджлиси намоёндагон Маджлиси Оли Республики Таджикистан, Правительству;

- обобщение практики применения законов о борьбе с преступностью и подготовку предложений об улучшении правоохранительной деятельности;
- разработку предложений о совершенствовании правового регулирования деятельности по борьбе с преступностью;
- разработку совместно с другими государственными органами, а также научными учреждениями предложений о предупреждении преступлений;
- обобщение практики выполнения международных договоров Республики Таджикистан и соглашений с зарубежными странами и международными организациями по вопросам сотрудничества в борьбе с преступностью и выработкой соответствующих предложений.

V. ФУНКЦИИ КООРДИНАЦИОННОГО СОВЕТА

5.1. В целях выполнения возложенных задач Координационный Совет:

- определяет формы сотрудничества правоохранительных органов в борьбе с преступностью, укрепления законности и правопорядка и принимает практические меры, направленные на повышение эффективности взаимодействия правоохранительных органов; проводит:
 - заседания Координационного Совета руководителей правоохранительных органов;
 - обмен информацией по вопросам борьбы с преступностью;
 - совместные выезды в регионы для проведения согласованных действий, проверок и оказания помощи правоохранительным органам в борьбе с преступностью на местах, изучения и распространения положительного опыта;
 - создание следственно-оперативных групп для расследования конкретных преступлений;
 - совместные целевые мероприятия для выявления и пресечения преступлений, а также устранения причин и условий, способствующих их совершению;
 - взаимное использование возможностей правоохранительных органов для повышения квалификации работников, проведение совместных семинаров, конференций;
 - оказание взаимной помощи в обеспечении собственной безопасности в процессе деятельности по борьбе с преступностью;
 - издание совместных приказов, указаний, подготовка информационных писем и иных организационно-распорядительных документов;
 - выпуск совместных бюллетеней (сборников) и других информационных изданий;
 - разработку и утверждение согласованных планов координационной деятельности;
 - разрабатывает и вносит в установленном порядке проекты соответствующих документов, решений на рассмотрение Координационного Совета правоохранительных органов;
 - формирует рабочие группы.

Выбор названных и иных форм координационной деятельности определяется ее участниками, исходя из конкретной обстановки.

Материально-техническое обеспечение координационной деятельности возлагается на ее участников.

VI. ПРЕДСЕДАТЕЛЬ КООРДИНАЦИОННОГО СОВЕТА

- возглавляет Координационный Совет правоохранительных органов;
- утверждает план работы Координационного Совета;
- созывает Координационный Совет по мере необходимости, но не реже одного раза в квартал, либо по инициативе одного из членов Координационного Совета;
- истребует информацию, необходимую для организации координационной деятельности;
- вносит изменения в план работы Координационного Совета;
- организует рабочие группы из представителей правоохранительных органов для непосредственного исполнения и контроля принятых решений;
- назначает из числа работников прокуратуры ответственного секретаря Координационного Совета, который возглавляет Секретариат Координационного Совета;
- вносит информацию по вопросам состояния преступности и предложения о мерах борьбы с нею и совершенствованию правового регулирования Главе государства, Маджлиси милли и Маджлиси намояндагон Маджлиси Оли Республики Таджикистан, Правительству, а также органам государственной власти на местах;
- информирует общественность о состоянии преступности и деятельности правоохранительных органов по борьбе с нею путем опубликования в средствах массовой информации докладов, сообщений.

VII. ЧЛЕНЫ КООРДИНАЦИОННОГО СОВЕТА

- вносят предложения по формированию плана работы Координационного Совета, а также по вопросам, относящимся к координационной деятельности, с обоснованием необходимости их рассмотрения, путей и способов решения;
- вносят в согласованном порядке проекты документов, иные материалы, требующие обсуждения и принятия решения;
- участвуют в обсуждении и выработке решений по вопросам, вынесенным на рассмотрение;
- определяют участников рабочих групп;
- вносят предложения об оценке эффективности принятых совместных решений и мер по их реализации.

VIII. ОРГАНИЗАЦИЯ РАБОТЫ КООРДИНАЦИОННОГО СОВЕТА

8.1. Координационный Совет правоохранительных органов Республики Таджикистан является совещательным органом, его решения обязательны для

исполнения. Члены Координационного Совета при обсуждении вопросов пользуются равными правами.

8.2. Координационный Совет на своих заседаниях обсуждает наиболее важные вопросы деятельности правоохранительных органов по укреплению законности и правопорядка, их проблемы, заслушивает отчеты членов Координационного Совета, руководителей подразделений правоохранительных органов.

По наиболее актуальным проблемам укрепления законности и борьбы с преступностью могут проводиться выездные заседания Координационного Совета и других ведомств по согласованию с ними.

8.3. Заседания Координационного Совета проводятся согласно плану либо по указанию Председателя Координационного Совета, который определяет конкретную дату заседания.

8.4. Решение Координационного Совета оформляется в письменной форме и считается принятым, если оно одобрено руководителями правоохранительных органов, на которых возлагается его выполнение. Руководители правоохранительных органов во исполнение решений Координационного Совета издают приказы, указания, распоряжения и принимают соответствующие организационно-распорядительные меры. Если в реализации решения участвует несколько правоохранительных органов, организационное обеспечение возлагается на орган, указанный в решении первым.

Решения и протоколы заседания Координационного Совета подписывают Председатель и ответственный секретарь Координационного Совета.

Руководители правоохранительных органов члены Координационного Совета обеспечивают выполнение принятых решений в области, относящейся к ведению и компетенции возглавляемых ими органов.

IX. СЕКРЕТАРИАТ КООРДИНАЦИОННОГО СОВЕТА

9.1. Секретариат Координационного Совета формируется из представителей всех правоохранительных органов.

Секретариат Координационного Совета:

- проводит текущую организационную работу;
- ведет документацию Координационного Совета с соблюдением требований секретного делопроизводства;
- извещает членов Координационного Совета и приглашенных на него лиц о повестке дня совещания с приложением проектов документов, подлежащих обсуждению, и других материалов;
- формирует проекты планов работы и представляет их на рассмотрение руководителям правоохранительных органов;
- организует подготовку и внесение предложений правоохранительных органов по плану работы Координационного Совета;
- анализирует и осуществляет контроль за ходом выполнения планов и решений Координационного Совета, о результатах информирует его Председателя;

- выполняет иные поручения Председателя Координационного Совета.

В целях подготовки материалов и проектов документов по конкретным вопросам, вынесенным на рассмотрение заседания Координационного Совета, сборки и направления необходимой в связи с этим информации в различные государственные органы и осуществления взаимодействия со средствами массовой информации организуются рабочие группы.

Проекты документов по вопросу, рассматриваемому на Координационном Совете, готовит правоохранительный орган, которым в инициативном порядке внесено предложение о его рассмотрении, либо созданная для этих целей рабочая группа из представителей соответствующих правоохранительных органов.

X. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С СУДАМИ И ОРГАНАМИ ЮСТИЦИИ

В целях повышения эффективности координационной деятельности правоохранительных органов осуществляется взаимодействие с судами и органами юстиции.

Взаимодействие с судами и органами юстиции может проводиться в следующих согласованных формах:

- взаимное информирование о состоянии преступности и судимости;
- использование данных судебной статистики и материалов судебной практики при разработке мер по усилению борьбы с преступностью;
- совместная работа по подготовке законопроектов о борьбе с преступностью;
- проведение совместных семинаров и конференций, участие соответствующих специалистов в работе по повышению квалификации работников правоохранительных органов;
- направление совместных информационных писем, справок, обзоров.

Участие в подготовке проектов постановлений Пленумов Верховного Суда и Экономического суда Республики Таджикистан.

Председатели судов, руководители органов юстиции и Совета юстиции могут принимать участие в заседаниях Координационного Совета правоохранительных органов.

Сотрудничество правоохранительных органов с судами по вопросам борьбы с преступностью осуществляется с соблюдением принципов независимости судебной власти, независимости судей и их подчиненности только Конституции Республики Таджикистан и Законам Республики Таджикистан.

3.6.

**Об утверждении Инструкции по организации взаимодействия следственных аппаратов с оперативными, экспертно-криминалистическими и другими службами органов внутренних дел при предупреждении, раскрытии и расследовании преступлений :
приказ МВД Республики Таджикистан
от 20 февраля 2010 года за № 136 с пр.**

Приложение к приказу МВД
Республики Таджикистан
от «28» февраля 2006 г.
№ 136 с пр.

ИНСТРУКЦИЯ

по организации взаимодействия следственных аппаратов с оперативными, экспертно-криминалистическими и другими службами органов внутренних дел при предупреждении, раскрытии и расследовании преступлений

1. Общие положения

1. Основными задачами взаимодействия следователей с органами дознания¹ и экспертно-криминалистическими подразделениями являются:

- предупреждение, раскрытие и расследование преступлений;
- привлечение к уголовной ответственности всех лиц, их совершивших, и возмещение причиненного ими материального ущерба;
- совместная деятельность по розыску и задержанию преступников;
- пресечение причин и условий, способствующих совершению преступлений.

1.2. Правовую основу взаимодействия составляют:

- Конституция Республики Таджикистан;
- Уголовно-процессуальный Кодекс Республики Таджикистан;
- Закон Республики Таджикистан «О милиции»;
- Закон Республики Таджикистан «О государственной судебной экспертизе»;
- Приказы и указания Генерального прокурора Республики Таджикистан по вопросам организации следственной работы;
- Нормативные акты МВД Республики Таджикистан, в том числе и настоящая Инструкция.

1.3. Основные принципы взаимодействия заключаются:

¹ Органы дознания перечислены в статье 113 УПК Республики Таджикистан.

- законность;
- уважение и соблюдение прав и свобод человека и гражданина;
- скрытости, сочетания гласных и негласных методов и средств деятельности;
- связь с населением и учет общественного мнения в борьбе с преступностью;
- организующей роли и ответственности следователя за своевременное и качественное расследование преступлений, его процессуальной самостоятельности в принятии решений, за исключением случаев, когда законом предусмотрено получение санкции прокурора;
- самостоятельности органов дознания в выборе в рамках действующих законов средств и методов оперативно-розыскной деятельности;
- согласованное планирование следственных действий и оперативно-розыскных мероприятий, активном использовании достижений науки и техники в работе по предупреждению, раскрытию и расследованию преступлений;
- непрерывности взаимодействия в организаторской работе, а при раскрытии и расследовании преступлений – с момента возникновения повода к возбуждению уголовного дела либо при наличии оснований к розыску скрывшегося преступника.

1.4. Ответственность за организацию взаимодействия возлагается на начальников следственного подразделения и органа внутренних дел.

2. Взаимодействие в предупреждении, раскрытии и расследовании преступлений, предупреждении уклонения обвиняемых от следствия и розыска скрывшихся преступников.

В предупреждении преступлений

2.1. Осуществляя взаимодействие, следователи, органы дознания и экспертно-криминалистические подразделения:

- предотвращают совершение преступлений конкретными лицами путем своевременного принятия к ним мер в соответствии с законом;
- выполняют на основе совместных планов комплексные мероприятия по профилактике правонарушений;
- совместно анализируют причины и условия, способствующие совершению (росту) отдельных видов преступлений, готовят и вносят обобщенные представления в государственные и общественные организации, учреждения;
- активно используют в предупреждении и профилактике преступлений возможности общественных организаций, трудовых коллективов, а также средства массовой информации.

2.2. Следователь в ходе расследования преступлений:

- выявляет всех лиц причастных к совершению преступлений, либо готовящихся к совершению других преступлений, а также выявляет в полном объеме все эпизоды преступной деятельности задержанных преступников;
- в зависимости от содержания полученной информации сообщает о них органам дознания или непосредственно принимает к виновным установленные законом меры.

В раскрытии и расследовании преступлений

2.3. В целях своевременного раскрытия и расследования преступлений в соответствии с требованиями законности следователи, орган дознания и экспертно-криминалистические подразделения:

- незамедлительно взаимно информируют по сообщениям о преступлениях;
- организуют одновременное проведение неотложных следственных действий и оперативно-розыскных мероприятий;
- своевременно задействует патрульные наряды, ГАИ, участковых инспекторов милиции, силы и средства других служб органов внутренних дел на установление и задержание преступников;
- согласованно планирует дальнейшие следственные действия и розыскные мероприятия;
- взаимно обмениваются последующей информацией;
- совместно используют находящиеся в распоряжении органов внутренних дел технику, средства связи и транспорт, возможности автоматизированных банков данных, криминалистических и оперативно-справочных учетов, принимают меры по их дальнейшему пополнению и совершенствованию;
- используют иные формы взаимодействия, оправдавшие себя на практике и соответствующие закону.

Органы дознания исполняют поручения следователей

2.4. Для обеспечения безотлагательного реагирования на сообщения о преступлениях при дежурной части органа внутренних дел на дежурные сутки создается в необходимом составе дежурная следственно-оперативная группа (из числа следователей, оперативных уполномоченных экспертов-криминалистов, кинологов).

2.5. Дежурный по органу внутренних дел при поступлении сообщения о преступлении:

- организует охрану места происшествия (силами патрульно-постовой службы, участковых инспекторов милиции и др.) и сбор предварительной информации о преступлении;

- направляет для осмотра и принятия мер по раскрытию преступления следственно-оперативную группу, обеспечив ее средствами связи, криминалистической техники и транспортом для доставки к месту происшествия и обратно.

Дежурный несет персональную ответственность за обоснованность направления следственно-оперативной группы.

2.6. Заявления и сообщения, по которым требуется проверка наличия признаков преступления, разрешается в установленном законом порядке тем органом (подразделением), в который они поступили. В спорных случаях вопрос о наличии признаков преступления в поступивших заявлениях и сообщениях решается совместно руководителями органа дознания и следственного подразделения.

2.7. По прибытии на место происшествия:

2.7.1. Следователь

- организует и направляет входящих в следственно-оперативную группу сотрудников по выявлению, изъятию и закреплению следов преступления, установлению потерпевших, очевидцев и свидетелей;

- несет персональную ответственность за качество осмотра.

Не уполномоченные на то законом должностные лица не вправе вмешиваться в действия следователя при проводимом осмотре.

2.7.2. Оперативный уполномоченный:

осуществляет необходимые оперативно-розыскные мероприятия по обнаружению и задержанию лиц, совершивших преступления;

- определяет необходимые поисковые мероприятия, для проведения которых должны использоваться силы и средства других служб, и своевременно в установленном порядке привлекает таких лиц и средства;

- обеспечивает в период проведения осмотра связь с дежурной частью внутренних дел.

2.7.3. Специалист-криминалист:

- оказывает следователю помощь в обнаружении, фиксации и изъятии следов и других вещественных доказательств;

- проводит их предварительное исследование;

- действует в полном и правильном отражении полученной информации в протоколе осмотра.

2.7.4. Инспектор-кинолог:

- по указанию следователя применяет служебно-розыскную собаку для обнаружения лиц, совершивших преступления, орудий преступления к другим предметам, имеющих значение для дела;

- совместно с оперативным работником принимает участие в преследовании и задержании преступника.

2.7.5. Кроме того, по прибытии на место происшествия участкового инспектора милиции и работника ГАИ они выполняют следующие обязанности:

Работник ГАИ

- организует оказание помощи пострадавшим;
- принимает меры для сохранения обстановки и следов происшествия;
- помогает следователю в осмотре транспортного средства, а по делам о дорожно-транспортных происшествиях оказывает помощь в осмотре места совершения ДТП;
- обеспечивает медицинское освидетельствование водителя для установления состояния опьянения;
- принимает меры по розыску скрывшегося транспортного средства.

2.8. В дежурную часть по мере установления должны передаваться сведения о характере преступления, приметах подозреваемых лиц, путях их отхода с места происшествия, наличии у них транспортных средств и оружия, а также другие данные, имеющие значение для поиска и задержания преступников.

Дежурный по органу внутренних дел информирует начальника органа, организует перекрытие путей отхода преступников, высылает группы захвата, а при необходимости действует, руководствуясь специальными оперативными планами.

2.9. По результатам осмотра происшествия и другим данным следователь:

- принимает решение согласно уголовно-процессуального законодательства;
- совместно с работниками следственно-оперативной группы рассматривает добытые материалы и изъятые вещественные доказательства, на основании полученной информации намечает и осуществляет неотложные мероприятия по раскрытию преступления;
- дает поручения и указания работникам уголовного розыска и других служб милиции о производстве розыскных и поисковых мероприятий.

2.10. Следователь, оперативный уполномоченный с участием эксперта-криминалиста с учетом данных, полученных в результате неотложных мероприятий, составляют план совместных следственных действий и оперативно-розыскных мероприятий с указанием конкретных исполнителей и сроков. В нем предусматриваются участие всех заинтересованных служб в раскрытии преступлений.

При заведении оперативно-поискового дела оперуполномоченный разрабатывает план оперативно-розыскных мероприятий.

Если уголовное дело возбуждено органом дознания, взаимодействие его после передачи производится в том же порядке. В этих случаях орган дознания несет ответственность за обоснованность принятых им решений и объективность собранных доказательств.

2.11. Контроль за реализацией намеченных следственных и оперативно-розыскных мероприятий и практическую помощь в их осуществлении оказывают начальник следственного подразделения, начальник органа дознания или оперативного подразделения.

По делам о нераскрытых преступлениях следователь, оперативные работники и эксперты отчитываются о выполнении плановых мероприятий и у руководителей соответствующих подразделений. При необходимости отчеты могут заслушиваться одновременно.

2.12. Реализация оперативных материалов с возбуждением уголовного дела может быть осуществлена как следователем, так и органом дознания. При этом возбуждению уголовного дела должно предшествовать совместное их рассмотрение руководителем органа дознания и следственного подразделения, разработка согласованного плана координации следственных действий и оперативно-розыскных мероприятий.

Проверочные материалы о хищениях чужого имущества путем присвоения и растраты, как правило, до возбуждения уголовного дела должны обсуждаться и оцениваться следователями и их руководителями.

При возвращении материала для дополнительной проверки следователь составляет письменное заключение с изложением обстоятельств, препятствующих возбуждению дела, и мероприятий, подлежащих выполнению для установления имеющихся пробелов.

2.13. Для раскрытия и расследования хищений чужого имущества в крупных и особо крупных размерах, других тяжких преступлений, когда это связано с выполнением большого объема следственных и оперативно-розыскных мероприятий, по совместному решению руководителей органа дознания и следственного подразделения могут создаваться специальные следственно-оперативные группы.

2.14. Орган дознания, получивший оперативно-розыскным путем информацию, относящуюся к расследуемому следователем преступлению или к иным фактам преступной деятельности обвиняемых (подозреваемых), проходящих по уголовному делу, своевременно знакомит с нею следователя, принимая меры, исключаяющие разглашение источников и способов ее получения.

Следователь и оперативный работник совместно обеспечивает объективную проверку и реализацию данной информации в процессе расследования дела, несут ответственность за неразглашение источников и способов ее получения.

Для обеспечения результативности оперативных мероприятий следователь вправе по просьбе оперативного работника знакомить его с материалами уголовного дела. Оперуполномоченный несет ответственность за разглашение без разрешения следователя материалов следствия.

Категорически запрещается без разрешения следователя выдача кому бы то ни было (за исключением надзирающего прокурора) задержанных, подозреваемых и арестованных обвиняемых для проведения бесед, допросов и других следственных действий.

2.15. Поручения и указания следователя органам дознания о производстве розыскных и следственных действий, не предусмотренных согласованным планом, направляются их руководителям в письменной форме.

В них должны быть четко сформулированы вопросы, подлежащие выяснению и изложена информация, которая необходима для выполнения поручения.

Срок исполнения поручения следователя, как правило, не должен превышать 10 суток. При невозможности его выполнения за этот период следователь и орган дознания определяет срок с учетом обстоятельств дела.

В предупреждении уклонения обвиняемых от следствия и розыске скрывшихся преступников

2.16. Решая вопрос о выборе меры пресечения, следователь при необходимости выясняет у оперативного работника наличие данных о намерениях подозреваемого, обвиняемого продолжить преступную деятельность или скрыться от следствия.

2.17. Избирая меру пресечения, не связанную с заключением под стражу, следователь в целях предупреждения уклонения обвиняемого от следствия и суда осуществляет следующие меры:

- письменно сообщает об этом органу дознания;
- направляет сторожевой листок в паспортный аппарат по месту прописки обвиняемого и в необходимых случаях извещает в отдел кадров по месту его работы;
- систематически изучает в процессе расследования поведение обвиняемого с целью выявления его намерений скрыться от следствия и суда, при наличии соответствующих данных рассматривает вопрос об изменении меры пресечения.

2.10. Взаимодействие следователей с органами дознания в розыске преступников, скрывшихся от следствия, регулируется законом и соответствующей Инструкцией МВД Республики Таджикистан.

Взаимодействие в организаторской деятельности

3.1. Следственное управление (отделы), являясь структурными подразделениями органов внутренних дел, функционируют самостоятельно и решают поставленные перед ними задачи по предупреждению, раскрытию и расследованию преступлений, а также розыску скрывшихся преступников совместно с другими подразделениями МВД, УВД, ОВД. Основой их взаимодействия являются требования настоящей Инструкции. Формы его определяются нормативными актами МВД Республики Таджикистан с учетом совершенствования стиля руководства, поиска новых, эффективных методов управления.

3.2. Взаимодействие осуществляется в информационно-аналитической работе, оказании практической помощи в организации расследования и раскрытия преступлений, обучении и воспитании кадров, обеспечении законности, укреплении связи с государственными органами, общественными

ми организациями, средствами массовой информации в профилактической деятельности.

3.3. Свое конкретное выражение взаимодействие в организаторской деятельности должно находить в анализе и оценке оперативной обстановки и результатов работы; проведении согласованных комплексных мероприятий; контроле за раскрытием и расследованием преступлений в первую очередь получивших общественный резонанс и имеющих межрегиональный характер; распространении и внедрении положительного опыта, научно-технического прогресса, научной организации управления и труда.

3.4. Взаимодействие реализуется в совместном планировании мероприятий, выездах работников МВД, УВД и следственных подразделений в органы внутренних дел, заслушивании отчетов соответствующих руководителей, проведении семинаров и иных мероприятий учебно-методического характера.

3.5. Контроль и оценка результатов взаимодействия следователей и оперативных работников осуществляется руководителями следственных и оперативных подразделений.

СУ УУР УБОП УООП УГАИ
ЭКУ МВД Республики Таджикистан

3.7.

Оид ба тасдиқи Дастурамал дар бораи тартиби амали кормандони милитсия дар ҷойи содиршавии ҷиноят : фармони ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 20 феввали соли 2010 тахти № 207 б/з

Бо фармони ВКД Ҷумҳурии
Тоҷикистон № 207 б/з
«20» феввали соли 2010
тасдиқ карда шудааст

ДАСТУРАМАЛ дар бораи тартиби амали кормандони милитсия дар ҷойи содиршавии ҷиноят

Муқаррароти умумӣ

1. Дастурамали мазкур, мутобиқи талаботи Қонунгузории мурофиавии ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон, бо мақсади танзим намудани амали кормандони мақомоти корҳои дохилӣ дар ҷойи содиршавии ҷиноят, баҳри пешгирии даҳолати ашхоси алоҳида, ки метавонанд изу осори ҷиноятро вайрон ва ё нобуд созанд, таҳия карда шудааст.

Қонунгузории мурофиавии ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон қоидаҳои умумии азназаргузаронии ҷойи ходисаро дар боби 21 дарҷ намудааст.

Дар моддаи 182 (187*) КМҶ асосҳои азназаргузаронии ҷойи ходиса нишон дода шудаанд, ки аз инҳо иборатанд:

1.1. Азназаргузаронии ҷойи ходиса, маҳал, бино, асбобу анҷом ва ҳуччатҳо бо мақсади ошкор кардани осори ҷиноят ва дигар объектҳои моддӣ, муайян кардани дигар ҳолатҳои барои парванда аҳамиятнок анҷом дода мешавад.

1.2. Дар мавридҳои таъхирнопазир азназаргузаронии ҷойи ходисаро то оғози парвандаи ҷиноятӣ анҷом додан мумкин аст.

1.3. Тартиби пешбурди азназаргузаронии ҷойи ходиса дар моддаи 179 (183*) КМҶ Ҷумҳурии Тоҷикистон мушаххас нишон дода шудааст, ки аз инҳо иборат мебошад:

- азназаргузаронӣ бо иштироки шахсони холис сураат мегирад. Дар ҳолатҳои истисно (дар маҳалҳои душворгузар, ҳангоми мавҷуд набудани воситаҳои дахлдори иттилоот, инчунин дар ҳолатҳое, ки азназаргузаронӣ барои ҳаёт ва саломатии одамон хавфнок бошад) азназаргузаронӣ бидуни шахсони холис анҷом дода мешавад.

- муфаттиш ва таҳқиқбаранда ҳуқуқ доранд барои иштирок дар азназаргузаронӣ айбдоршаванда, гумонбаршуда, ҷабрида, шохид, инчунин мутахассисро ҷалб намоянд.

- дар ҳолатҳои зарурӣ ҳангоми азназаргузаронӣ андозагирӣ, аксбардорӣ, сабти овоз, ба навори видео гирифтани, нақшакашӣ ва тарҳрезӣ анҷом дода мешавад. Қолаб ва нусхаи изҳо бардошта мешаванд ва дар сурати имконпазирӣ ҳуди из якҷоя бо асбобу анҷом ё як қисми он бо истифода аз воситаю усулҳои техникий иҷозатдодаи қонун гирифта мешавад.

- азназаргузаронии изҳо ва дигар объектҳои модии ошкоршуда дар маҳалли пешбурди амали тафтишӣ анҷом дода мешавад. Агар барои азназаргузаронӣ мӯҳлати зиёд лозим бошад ё азназаргузаронӣ дар ҷойи муайяншуда ниҳоят душвор бошад, объектҳо бояд гирифта, печонда ва мӯҳр зада, бидуни расонидани осеб ба ҷойи дигари барои азназаргузаронӣ мусоид оварда мешаванд.

- ҳамаи ҷизҳои ҳангоми азназаргузаронӣ ошкоргардида ва гирифташуда бояд ба шахсони ҳолис, дигар иштирокчиёни азназаргузаронӣ нишон дода шаванд.

- танҳо объектҳои гирифта мешаванд, ки ба парванда дахл доранд. Объектҳои гирифташуда бастубанд ва мӯҳр карда, бо имзои муфаттиш ва шахсони ҳолис тасдиқ карда мешаванд.

- иштирокчиёни азназаргузаронӣ ҳуқуқ доранд таваҷҷӯҳи муфаттишро ба ҳамаи он ҷизе, ки ба ақидаи онҳо, метавонад ба дақиқ сохтани ҳолатҳои парванда мусоидат намояд, ҷалб кунанд.

- ҳангоми азназаргузаронии манзили истиқомат бояд ҳозир будани шахси болиғи маскунӣ он таъмин карда шавад. Дар сурати имконнопазирӣ ҳозир шудани ӯ намояндагони ташкилоти манзилию коммуналӣ ё маъмурияти маҳаллӣ даъват карда мешаванд ва азназаргузаронии манзил бо риояи талаботи моддаи 7 (13*) Кодекси мазкур амалӣ мегардад.

- азназаргузаронӣ дар бинои корхона, ташкилот ва муассисаҳо бо иштироки намояндагони онҳо ва мақомоти худидораи маҳаллӣ анҷом дода мешавад.

- азназаргузаронӣ дар биноҳое, ки намояндагҳои дипломатӣ ҷойгир шудаанд, ҳамчунин дар биноҳое, ки аъзои намояндагии дипломатӣ ва оилаи онҳо истиқомат мекунанд, танҳо бо хоҳиш ё ризои намояндаи дипломатӣ ва дар ҳузури онҳо анҷом дода мешавад. Ризои намояндаи дипломатӣ ба воситаи Вазорати қорҳои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон гирифта мешавад. Ҳангоми азназаргузаронӣ иштироки прокурор ва намояндаи Вазорати қорҳои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳатмист.

Мувофиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи милитсия» – милитсия мақомоти давлатии ҳифзи ҳуқуқ, таҳқиқу тафтиш буда, ҳуқуқу озодиҳои инсон ва шаҳрванд, тартиботи ҷамъиятӣ, манфиатҳои ҷамъияту давлатро аз ҳар гуна кирдорҳои ҷинояткорона ва ҳуқуқвайронкунонҳои муҳофизат намуда, дар самти фаъолияти худ вазифадор аст, чораҳои пешгириро амалӣ намояд, сабаб ва шароитҳои содир кардаи содиршавии ҷиноят ва ҳуқуқвайронкунонҳои мусоидат намудаанд, баргараф созад.

Ҷойи ҳодиса – он маҳаллест, ки дар он ҷо ҷиноят содир шудааст ё барои содир кардани он тайёри дида шудааст, ё ин ки оқибати кирдор рӯй

додааст. Дигар чойҳо, масалан, чойи нигоҳ доштани силоҳи оташфишон, молу ашёҳои дуздидашуда ва дигар чойҳои монанди инҳоро чойи ҳодиса эътироф намудан саҳеҳ нест.

Азназаргузарони чойи ҳодиса – ин амали аввалин ва таъҷилии тафтишотӣ буда, барои бевосита таҳқиқ намудани вазъи чойи ҳодиса, бозёфтани, омӯхтани, гирифтани ва зикр кардани пайҳои ҷиноят гузаронида мешавад. Мақсади бевоситаи таҳқиқ намудани чойи ҳодиса, муайян намудани вазъи рӯй додани ҳодисаи ҷиноят ва иҷрокунандагони он мебошад.

Амали кормандони милитсия дар чойи ҳодиса

2. Пас аз гирифтани хабар оиди содир шудани ҷиноят, навбатдори оперативӣ гурӯҳи тафтишотӣ-оперативиро ҷамъ намуда, феврал дар ҳайати пурра ба чойи ҳодиса мефиристад. Баробари гирифтани хабар аз навбатдори ШҚД, муфаттиш ва дигар аъзоёни гурӯҳи тафтишотӣ-оперативӣ бояд феврал ба чойи ҳодиса ҳозир шаванд. Дар асоси Фармони ВҚД № 136 б/з аз 28 феврالی соли 2006, дар бораи тасдиқи Дастурамал «Оиди ташкили ҳамкориҳои бахшҳои тафтишотӣ бо хадмоти феврал, ташҳиси криминалистӣ ва воҳидҳои дигари мақомоти қорҳои дохилӣ зимни ошқор ва тафтиш намудани ҷиноятҳо» муфаттиш дар чойи ҳодиса, шахси мансабдори ба оқибати азназаргузаронӣ ҷавобгар буда, ташаббуси роҳбарии гурӯҳро бар дӯш гирифта, амали ҷама аъзоёни гурӯҳро тахти назорати худ қарор медиҳад ва ҳар якеро вобаста ба салоҳият ва вазифаи ишғолкардаш барои ошқор қардан, муайян намудан ва гирифтани изҳои ҷиноят, муқаррар намудани ҷабрдидагон ва шохидон, сафарбар менамояд. Бе иҷозат ва розигии муфаттиш ҳеч кас ҳуқуқи даҳлат қардан ба чойи ҳодисаро надорад. Иҷроиши ҷама амру супоришҳои муфаттиш, вобаста ба ҳар як ҳодисаи муайяншуда аз ҷониби аъзоёни гурӯҳи тафтишотӣ-оперативӣ ва дигар иштирокчиён, ҳатмист.

Наҳуст, муфаттиш зимни ҳозир шудан ба чойи ҳодиса, ҳудуд ва сарҳадҳои онро муайян сохта, ҳимояи чойи ҳодисаро ташкил менамояд, то ин ки ба чойи ҳодиса ҳар қасе ворид қардида изу осорҳои аз худ боқӣ гузоштаи ҷиноятқоронро вайрон ва ё нобуд насозад.

Пас аз он, муфаттиш вобаста ба ҳолати чойи ҳодиса ва бо назардошти вазъи обу ҳаво, мавҷудияти изҳои аёни аз худ боқӣ гузоштаи ҷиноятқорон сараввал мутахассис-сағшиносро барои иҷрои вазифаҳои сафарбар менамояд.

Муфаттиш дар якҷоягӣ бо мутахассисони даҳлдор азназаргузарони чойи ҳодиса ва дарҷ намудани ҳолати ашё ва амволи чойи ҳодисаро ба амал бароварда, муддате ки азназаргузаронӣ идома меёбад, бо ҷабрдидагон ва шохидон мусоҳиб шуда, ҳолатҳои мавриди назари ҳудро оиди ҳодиса, мавқеи ашё ва амволи мавҷуда, (агар чойи ҷиноят утоқ ва ё дохили бинои маъмурии қорхона ё муассиса бошад, теъдоди ашҳоси суқунатқунанда ва ё қормандон, алоқамандии онҳо ба ин ё он ашё ва ё ам-

вол) ва ғайраро муайян ва дар протокол ҳолатҳоеро, ки зарур мешуморад, тасвир менамояд.

2.1. Мутахассис-сагшинос (кинолог) бо роҳи пурсиши шоҳидон, чабрдидагон ва ашхосе, ки аввалин шуда ҳодисаро муайян кардаанд, аниқ менамояд, ки ҷойи ҳодиса пас аз содири ҷиноят тағйир дода шудааст ё не.

Пас аз он, сагшинос тафсилоти ҳолатҳои ҷои содиршавии ҷиноятро муайян мекунад, аз ҷумла;

а) хусусияти ашёҳое, ки дар онҳо осори бӯй боқӣ мондааст;

б) бо кадом роҳҳо метавонад ҷинояткор ба ҷойи ҳодиса омада онро тарк кунад:

в) ҳолати рӯшноии ҳудуди ҷойи содиршавии ҷиноят ва атрофи он чӣ гуна аст (агар ҷиноят шабона содир шуда бошад);

г) дар кадом масофаи дурӣ маҳалҳои аҳолинишин, роҳҳо, истгоҳҳои нақлиёти ҷамъиятӣ ва роҳи оҳан аз ҷойи ҳодиса ҷойгиранд;

д) кадом иншоотҳои (мактабҳои махсус, интернатҳо, хобгоҳҳои махсус гардонидашуда барои ашхоси доғи судидошта ва ғайра) дорои аҳамияти оперативӣ дар наздикии ҷойи ҳодиса ҷойгир шудаанд ва ғайра.

Минбаъд сагшинос, пас аз мусоҳиба бо шоҳидон, чабрдидагон, му-бодилаи афкор бо аъзоёни гуруҳи оперативӣ-тафтишотӣ ва азназаргузаронии ҷойи ҳодиса, муайян менамояд:

а) ҷой ва иншооте, ки дар он ҷо осори бӯйе, ки ҷинояткор боқӣ гузоштааст;

б) мӯҳлати содиршавии ҷиноят (аз лаҳзаи содиршавии ҷиноят чӣ қадар вақт гузаштааст);

в) нишонаҳои ҷинояткор, хусусиятҳои хоси олоти ҷиноят, ашё ва молу мулки тасарруфшуда;

г) усули истифодабарии саг.

Зимни пурсиши шоҳидон, чабрдидагон, сагшинос маълумотҳои барои худ муҳим, аз ҷумла дар кучо ҷинояткор як муддате истода, кадом ашёҳоро ба даст гирифтааст, олоти ҷиноят ва ё ашёҳои шахсиашро (тас-содуфан ва ё дар натиҷаи муҳориба) дар ҷойи ҳодиса гузоштааст, аз кучо пайдо шуда, ба кадом самт ғайб задааст ва ғайраро муайян менамояд.

Пас аз ба даст овардани маълумотҳои лозимӣ мутахассис-сагшинос бояд бидуни гузаронидани вақт барои ҷустуҷӯӣ осорҳои бӯй сагро истифода барад ва ё шиносшавиро бо ҳолати ҷойи ҳодиса давом диҳад. Агар аз лаҳзаи содиршавии ҷиноят мӯҳлати зиёд нагузашта бошад, самти ҳаракати ҷинояткор, ҷое ки ӯ ист кардааст муайян бошад, ашё ва олотҳо бо осори бӯй мавҷуд бошанд, дар ин ҳолат сағи хизматӣ-кофтуковӣ истифода бурда мешавад. Дар ҳолатҳое, ки аз лаҳзаи содиршавии ҷиноят 4-5 соат гузашта бошад ва дурнамои пайдо кардани изҳои дурусти бӯй мавҷуд набошад, истифодаи сағи хизматӣ мувофиқи мақсад нест.

Ҳангоми азназаргузаронии дохили бино фавран муайян намудани маркази содиршавии ҷойи ҳодиса зарур аст (дар дохили бино дар масоҳати 10-15 метр аз ҷойи бевосита содиршавии ҷиноят), бахусус дар

хамон чо метавонанд изҳои бештар гузошта шуда бошанд. Ғайр аз ин дар дохили биноҳо бӯи маишӣ ва ашхосе, ки доимо дар ҷойи ҳодиса ҳузур дошта, ба ҷинояти содиршуда алоқамандӣ надоранд вучуд дошта метавонанд. Аз ин лиҳоз, ҳангоми дар маркази ҳудуди азназаргузаронӣ муайян кардани изи пойафзоли мансуб ба ҷинояткор, сағшинос бояд дар истифодабарии сағ шитоб накунад. Изи мазкур, танҳо пас аз ба пуррагӣ азназаргузаронидани ҷойи ҳодиса ва пайдо накардани дигар изҳои барои истифодабарии сағ коршоям, метавонад мавриди истифодаи сағшинос қарор бигирад.

Дар ҳолати дар ҷойи ҳодиса пайдо намудани ягон гуна амвол ва ё ашёе, ки бо ягон сабаб ба ҷинояткор мансубият дорад, ё ин ки як муддате ҷинояткор бо он дар алоқа буд, сағшинос ҳатман оиди ин ҳолат, бояд ба роҳбари гурӯҳи оперативӣ-тафтишотӣ хабар диҳад.

Мутахассис-сағшинос, қабл аз сағи хизматӣ-чустуҷӯиро дар ҷойи ҳодиса истифода бурдан, ҳама ҳолатҳои дар боло овардашударо таҳлил ва санҷида, бо назардошти имкониятҳои сағаш дар ҳолати дахлдор, бо иҷозати муфаттиш бояд амал намояд.

Пеш аз саркунии қор дар биноҳои ғайриистикоматӣ, инчунин дар ҷойҳои, ки бо пуррагӣ ҳудуди биниш имконнопазир аст, тавачҷӯҳи ҳузурдоштагонро бо амри зерин қалб менамояд: «Диккат! Ҳар фарде, ки дар ин бино (таххона, болохона, дар ҳудуди иншоотҳои сохтмонӣ ва ғ.) ҳузур дорад, фавран барояд, зеро сағҳои хизматӣ истифода бурда мешаванд!».

Сипас муфаттиш мутахассис-криминалистро барои иҷрои вазифаҳои баҳри пайдо намудани изҳои даст, пой ва дигар осорҳои гузоштаи ҷинояткорон сафарбар менамояд.

2.2. Мутахассис-криминалист бо рухсати муфаттиш дар ҷойи ҳодиса ба қор шуруъ намуда, ҳолатҳои содиршавии ҷиноят, ҳаракатҳои вобаста ба ҳифзи ҷойи содиршавии онро мавриди омӯзиши пешакӣ қарор дода, вазифаҳоеро, ки мебояд ҳал намуд, муайян месозад.

Баъди ба худ равшан соختани вазъият, мутахассис нақшаи амалҳои ҳудро, ки иҷроиши вазифаҳои дар пеш гузоштаашро таъмин менамояд, омода сохта, сарҳади азназаргузаронӣ, пайдарпайии ҳаракатҳоро доир ба дарёфт намудан, бақайдгирӣ ва гирифтани изҳо ва далелҳои шайъӣ, муқаррар менамояд.

Мутахассис дар аввал, аксбардории умумӣ, сипас, аксбардории қисмҳои алоҳидаи ҷойи ҳодиса ва бевосита ҳуди объектҳоро, иҷро менамояд.

Тартиби банаворгирӣ ва аксбардории ҷойи ҳодиса, интиҳоби объектҳои банаворгирӣ, тарзи аксбардорӣ ва дигар вазифаҳои тактиқии истифодаи сабт, бо иҷозати муфаттиш муайян карда мешаванд. Хусусиятҳои техникӣ банаворгирӣ ва ё аксбардорию (масофа, мавқеи банаворгирӣ, намуди рӯшноӣ ва ғайра) ҳуди мутахассис-криминалист бевосита муайян менамояд.

Қисмҳои алоҳидаи ҷои ҳодиса, изҳо ва предметҳои ба сифати далелҳои шайъӣ аҳамиятдошта, дар аввал, дар ҳолати дарёфт шудаашон бо муҳити атрофи он сурат гирифта мешаванд. Баъд аз ин, усулҳои, ки аксбардории криминалисти пешбини менамояд, (аз он ҷумла – алоқаманд бо даровардани тағйирот ба ҷойгиршавии объектҳо, риояи талаботҳои аксбардорӣ) истифода мешаванд, ки боиси сабт намудани пурра, аниқ ва дар худ доштани маълумот нисбати ҳолат ва хусусиятҳои хоси объектҳо мегардад.

Ҳангоми аз ҷониби муфаттиш тартиб додани протоколи азназаргузарони ҷои ҳодиса, мутахассис-криминалист барои дуруст дарҷ кардани изҳо ва объектҳо кӯмак намуда, маълумотҳои зеринро пешниҳод менамояд:

а) таҷҳизоту воситаҳои, ки барои муайян соختани изҳо истифода шудаанд;

б) мавқеи ҷойгиршавии изҳо, ҷойи онҳо нисбат ба якдигар (предмете, ки дар он изҳо дарёфт шудаанд, хусусияти зохирии он ва ғайра);

в) вақт ва шароити (аз ҷиҳати боду ҳаво – намнокӣ, ҳарорат, рӯшноии офтоб) дарёфт намудан (барои изҳои биологӣ ҳатмист);

г) миқдори изҳо, намуди онҳо (беранг ё ранг карда шуда ва ғайра), шакл, андоза, хусусиятҳои фардӣ, характери пайдошавӣ (доғ, часпида, фишор кардашуда ва ҳоказо);

д) тарзи иловагии ба кайд гирифтани (аксбардорӣ, нақшакашӣ);

е) восита ва усули гирифтани онҳо (қолаб тайёр карда шуд, ҳамроҳи предмет ва ё бо қисми он гирифта шуд ва ғайра);

ж) тарзи басту банд намудан.

Мутахассис - криминалист, инчунин ба муфаттиш барои тайёр намудани замима ба протокол (чадвали суратҳо, нақшаву расмҳо, сабти овоз ва ғайраҳо) кӯмак менамояд.

Мутахассис-криминалист бо розигии муфаттиш, дар ҷойи ҳодиса нисбати объектҳои моддӣ (изҳо) ташҳиси ибтидоӣ мегузаронад, ки мақсади он ба даст овардани маълумотҳои оперативӣ оиди шахсияти ҷинояткори тахминшуда ва ҳолатҳои ҳодиса барои андешидани чораҳои таъхирнопазир ҷиҳати кушодани ҷиноят ва кофтукови ҷинояткорон, инчунин барои минбаъд истифодаи он дар ҷамъоварии далелҳо мебошад. Дар ҳолатҳои зарурӣ намунаҳоро барои ташҳиси муқоисавӣ дастрас менамояд.

Дар рафти гузаронидани ташҳиси ибтидоӣ дар ҷои ҳодиса, мутахассис - криминалист танҳо он усулҳои истифода мебарад, ки объектҳои ташҳисро аз вайроншавӣ ва ё тағйир ёфтани сифати онҳо эмин медорад (бо мақсади таъмини имконияти онҳо барои минбаъд гузаронидани ташҳиси эксперти дар шароити лабораториявӣ).

Маълумотҳои дар натиҷаи ташҳиси ибтидоӣ ба даст омада ба муфаттиш пешниҳод мешавад (дар шакли ҳатти ё шифохӣ).

Дар мавридҳои зарурӣ мутахассис чиҳати банду баст намудани изҳо, қолабҳо ва дигар далелҳои шайъӣ ба муфаттиш кӯмак намуда, ҳангоми мавҷуд будани қарор дар бораи таъин намудани ташхис ва ё санҷиши онҳо бо баргадонҳои (коллексияҳои) криминалисти, онҳоро ба воҳиди ташхисӣ-криминалисти мерасонад.

Иштироки мутахассис-криминалист дар азназаргузаронии ҷойи ҳодиса, натиҷаҳои кори вай, инчунин дархостҳои пешниҳоднамудааш, ки бо дарёфт ва гирифтани изҳо вобаста аст, дар протокол бояд дарҷ карда шаванд.

Барои баррасӣ намудани натиҷаҳои ба дастмада, бартараф намудани камбудиву норасогиҳо (дар мавриди муайян намудани он), ҳангоми пешниҳод ва банақшагирии фарзияҳои тафтишотӣ ва оперативӣ-чустучӯӣ, ки ба истифодаи далелҳои дастрасгардида алоқаманд аст, мутахассис, инчунин дар ҷамъбасти натиҷаҳои ҳаракати тафтишотӣ иштирок менамояд.

2.3. Қорманди оперативӣ-чустучӯӣ дар мавриди азназаргузаронии ҷойи ҳодиса бо муфаттиш ҳамкорӣ намуда, бе даҳолат ба ҷойи ҳодиса шохидон, гумонбаршудагон, ҷабрдидагон ва инчунин олоти ҷиноятро чустучӯ мекунад. Инчунин:

а) барои ёфтани амвол ва барои дастгир намудани гумонбаршудагон чораҳо меандешад;

б) тадбирҳои зарурии чустучӯиро муайян менамояд, ки барои гузаронидани онҳо бояд қувваю воситаҳои воҳидҳои дигар истифода бурда шавад;

в) сари вақт чунин қувваю воситаҳоро мувофиқи тартиботи муқаррарнамудаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ» сафарбар менамояд;

г) дар давраи азназаргузаронии ҷойи ҳодиса алоқаро бо гурӯҳи на-вбатдорӣ шӯъбаи корҳои дохилӣ таъмин менамояд.

2.4. Илова бар ин, ноziри минтақавии милитсия ва қорманди БДА баъди ба ҷойи ҳодиса омаданашон вазифаҳои зеринро иҷро мекунанд.

2.4.1. Ноziри минтақавии милитсия:

а) ба муфаттиш дар бораи хусусият ва ҷойи содиршавии ҷиноят, ашхоси зарардида ва ашхосе, ки аҳамияти оперативӣ доранд, маълумот медиҳад;

б) супоришҳои муфаттишро дар хусуси муайян намудани шохидон, ҷабрдидагон ва дигар шахсоне, ки дар хусуси ҷиноят ва ашхоси содиркардаи он маълумот дода метавонанд, иҷро менамояд. Вай бо мақсади иҷро намудани супориши муфаттиш бо соқинони маҳали ҷойи ҳодиса, қормандони ғайриштатии милитсия ва имкониятҳои дигарро истифода мебарад.

2.4.2. Қорманди БДА:

а) ба ҷабрдидагоне, ки дар натиҷаи содиршавии ҷиноят зарар дидаанд, кӯмак мерасонад ва ё ин қорро ташкил мекунад;

б) барои нигоҳ доштани вазъият, ҳолат ва изҳои ҳодиса чораҳо меандешад;

в) ба муфаттиш дар азназаргузаронии ҷойи садамаи нақлиётӣ ё воситаи нақлиёт кӯмак мерасонад, шаҳодаткунии тиббии ронандаро барои муайян намудани дараҷаи сархушияш (мастӣ) таъмин менамояд;

г) барои ҷустуҷӯи воситаи нақлиёти аз ҷойи ҳодиса фироркарда чораҳо меандешад.

Барои азназаргузаронии пурра ва ҳаматарафаи ҷойи ҳодиса истифода бурдани тарзҳои тактикӣ азназаргузаронии ҷойи ҳодиса дар асоси фановарие (технологияе), ки аз тарафи илми криминалистика қор карда тавсия шудааст, бояд анҷом дода шавад.

Омодагӣ ба азназаргузаронӣ, яке аз тарзҳои тактикие мебошад, ки дар амалияи тафтишотӣ васеъ истифода мегардад, зеро ки аз дараҷаи ба иқдоми азназаргузаронӣ пухта ва ҷиддӣ омода будан, натиҷаи ин амалиёти тафтишӣ, вобаста аст.

Бояд зикр кард, ки дар навбати аввал, муфаттиш ашхоси холисро интихоб намуда, вобаста ба тавсифи ҳодисаи рӯйдодое, ки ҷойи он бояд мавриди азназаргузаронӣ қарор гирад, тибқи талаботи моддаи 131 (60, 181*) КМҶ Ҷумҳурии Тоҷикистон, ҳуқуқу ўҳдадорихои онҳоро мефаҳмонад.

Агар дар ҷойи ҳодиса ҳасад ё ҷабрдида бо ҷароҳатҳои ҷисмонӣ бошад, эксперти тиббӣ ва агар имкон набошад, пизишки (духтур) оддиро даъват кардан яке аз қисмҳои ба азназаргузаронии ҷойи ҳодиса тайёрӣ дидаан ба шумор меравад. Интихоби мутахассис аз тавсифи ҳодисаи рӯйдодое ва аз натиҷаи он вобаста аст.

Вобаста аз намуд ва категорияи ҷиноят, тарз ва усулҳои содиршавии он, муфаттиш азназаргузаронии ҷойи ҳодисаро шурӯъ намуда, тарз ва усулҳои ба он мувофиқи азназаргузарониро ба амал мебарорад.

Азназаргузаронии ҷойи ҳодиса, маҳал, бино, асбобу анҷом ва ҳуҷҷатҳо бо мақсади ошқор кардани осори ҷиноят ва дигар объектҳои моддӣ, муайян кардани дигар ҳолатҳои барои парванда аҳамиятнок анҷом дода мешавад.

Азназаргузаронии ҷойи ҳодиса дар ҳолатҳои зерин ҳатмӣ мебошад:

- ҳасад бо аломати қуштор пайдо шавад;
- ба саломати шахрванд зарари вазнин расонида шуда бошад;
- садамаи роҳи оҳан, автомобилӣ ё ҳавоӣ рӯй дода бошад;
- дар саноат, соҳаи кишоварзӣ ва дигар муассисаҳои давлативу хусусӣ фалокати техникӣ рӯй дода бошад;
- роҳзанӣ, ғоратгарӣ ё дуздӣ содир шуда бошад;
- таҷовуз ба номус содир шуда бошад;
- сӯхтор рӯй дода бошад.
- дигар ҳодисаҳои, ки дар натиҷаи рӯй додани онҳо, дар ҷойи ҷинояти содиршуда боқӣ мондани пайҳои моддӣ имконпазир бошад.

Асосҳо ва тартиби азназаргузаронӣ дар моддаҳои 178-182 (182-187*) КМЧ Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ шудааст:

а) ёфтани пайҳои ҷиноят;

б) ёфтани далелҳои шайъӣ;

в) муайян кардани вазъияти ҳодисаи рӯйдода;

г) муайян кардани дигар ҳолатҳои, ки барои парвандаи ҷиноятӣ аҳамият дошта метавонад.

Ин вазифаҳоеро, ки қонунгузор муайян намудааст, бо ду роҳ иҷро карда мешавад:

1) бо роҳи муайян намудани таркиби ҷиноят, яъне вазифаҳои азназаргузаронии ҷойи ҳодиса аз муайян намудани объект ва тарафи объективӣ, субъект ва тарафи субъективӣ.

Тарафи субъективӣ. Дар ин роҳ як «муаммо» вучуд дорад. Муаммо дар он аст, ки азназаргузарониро оғоз намуда, муфаттиш наметавонад, ки дар ҳодисаи рӯйдода аломатҳои ҷиноят умуман ҷой доранд ё не?

Барои ҳамин, роҳи дуюм, ки аз мушаххас соختани вазифаҳои азназаргузаронӣ иборат мебошад, дуруст аст, яъне вазифаи азназаргузаронии ҷойи ҳодиса ба саволҳои зайли классикӣ- криминалистӣ ҷавоб ёфтани аст:

- чӣ содир шудааст?

- дар кучо содир шудааст?

- кай содир шудааст?

- нисбати кӣ содир шудааст, ҷабрида кист?

- кӣ содир кардааст?

- чӣ тавр содир шудааст?

- барои чӣ содир шудааст?

2) аз ошкор намудани сирри ҳодиса ва муайян намудани шахсе, ки ин кирдорро содир намудааст, иборат буда, азназаргузаронӣ аз рӯи аломатҳои гуногун якҷанд ҳел мебошад.

Аз рӯи объекти тадқиқот, азназаргузаронӣ ба намудҳои зайл тақсим мешавад:

- азназаргузаронии ҷойи ҳодиса;

- азназаргузаронии ҳасад дар ҷойи ёфташудаи он;

- азназаргузаронии маҳал ва манзиле, ки ҷойи ҳодиса нестанд;

- азназаргузаронии чизҳои алоҳида;

- азназаргузаронии мактуб ва телеграммаҳо;

- шаҳодаткунонӣ;

- азназаргузаронии ҳайвонҳо;

- азназаргузаронии воситаҳои нақлиёт.

Аз рӯи навбати гузаронидан:

- азназаргузаронии аввалин;

- азназаргузаронии такрорӣ;

Аз рӯи ҳаҷм:

- азназаргузаронии асосӣ;
- азназаргузаронии иловагӣ.

Азназаргузаронии асосӣ аз азназаргузаронии аввалин фарқ надорад, аммо азназаргузаронии иловагӣ аз такрорӣ бо он фарқ мекунад, ки дар ин амалиёти тафтишотӣ фақат баъзе қисмҳои чойи ҳодиса ё баъзе чизҳои алоҳида аз назар гузаронида мешавад, ки дар азназаргузаронии аввал бо сабабҳои гуногун таҳқиқ нашудааст.

Аслан дар таҷриба бештар ҳолатҳои содиршавии ҳодисаҳои дуздӣ ғоратгарӣ бештар ба назар мерасанд ва дар ин сурат бояд муфаттиш ва дигар иштирокчиёни азназаргузаронии чойи ҳодиса ба ҳолатҳои зер диққати ҷиддӣ диҳанд.

Азназаргузаронии чойи дуздӣ амалиёти таъҷили бошад ҳам, барои дуруст анҷом додани он, ҳатман, ҳаматарафа омода шудан лозим аст. Дар ҳама ҳолатҳо, азназаргузаронии чойи дуздӣ аз чойи даромадан (аз чойи шикастани дар, қушодани тиреза ё шишаи онро гирифтани ё шикастан, деворро сӯроҳ кардан, қулфро қушода ва ғайра) оғоз кардан ба мақсад мувофиқ мебошад. Пайҳои дузд, асосан, дар чойи даромадан боқӣ мемонад.

Албатта дар навбати аввал ба пайҳои олоти шикаста даромадан (карид, «уистит», табар, «панҷаи мурғобӣ», корд ва ғайра) диққати ҷиддӣ додан лозим аст, ки аз рӯи чой ва тавсифи онҳо дар бораи дузди касбӣ ё тасодуфӣ будани гумонбаршуда, қаду комат, нерӯмандӣ ё нотавонӣ, тарзи амали он ҳулосаҳо баровардан мумкин аст.

Ғайр аз пайҳои олоти шикаста даромадан дар чойи даромад ва баромадан пайҳои дасту по, чизҳои ашҳоси гумонбаршударо (шона, ҳуди олот, рӯймолча, тугмаи либос, сигор ё папироси нимкашида, носхалта, куттии сигарет ва ғайра) ёфтан мумкин аст.

Дар мавриди азназаргузаронии дохили манзил, анборхона ё дигар намуди бино, ба вазъияти умумии онҳо диққати махсус додан лозим аст. Вазъияти умумӣ, масалан, ҳолати манзил, пас аз дуздӣ дар тарзи кофтани чизи қиматбаҳо ё чизи даркорӣ дар бораи муносибати гумонбаршуда ба соҳиби манзил ё ба роҳбари муассиса, мудирани анбор шаҳодат медиҳад. Масалан, агар гумонбаршуда бо аҳли хонадон шинос бошад дар кучо ҷӣ нигоҳ доштаниро донанд, ӯ ғалладону куттиҳои мизи корӣ ё чевон ва кӯрпаю болиштҳоро ба ҳар кучо ҳаво намедихад. Яъне вазъияти умумии манзил вайрон нашуда бошад, пас дузд чойи чизҳои қиматбаҳо ё пулро ва инчунин чи гуна нигоҳ дошта шуданиро медонистааст. Маълум аст, ки ҷинояткорон ба чойи ҷиноят бо воситаҳои нақлиёт меоянд. Бинобар ин, дар чойи дуздӣ пайҳои воситаҳои нақлиёт ҳам мумкин пайдо шаванд.

Дар вақти гирифтани изҳо, ҳаҷми онҳо, дар кадом масофа, аз кучо, бо кадом микдор, бо кадом роҳ гирифта шудааст бо рақамгузорӣ бояд

баста карда шуда, ба ҳар яке аз ин бастаҳо бояд иштирокчиёни бевоситаи ҷойи ҳодиса имзо гузоранд.

Зимни азназаргузаронӣ муфаттиш бо кӯмаки мутахассисони даъватгардида васоити илмӣ-техникии криминалистӣ ва дастгоҳҳои банавор ва суратгириро истифода мебаранд.

Мувофиқи моддаҳои 97 ва 97¹ (қисми чоруми 172*) КМҶ Ҷумҳурии Тоҷикистон, агар дар мавриди азназаргузаронӣ акси объектҳо ба навори фото, видео сабт шуда бошанд, дар он сурат, дар протокол низ бояд воситаҳои техникӣ, ки татбиқ карда шудаанд, шароит ва тартиби истифода шудани онҳо, объектҳои ин воситаҳо кор фармудашуда ва натиҷаҳои онҳо батафсил (пурра) зикр гардад ва дар ин хусус иштирокчиёни азназаргузаронӣ, қаблан огоҳонида шаванд.

Тартиб додани протоколи азназаргузаронӣ

3. Тамоми ҳаракатҳои гузаронидашудаи ҷойи ҳодиса дар асоси талаботи моддаҳои 182 (187*) КМҶ Ҷумҳурии Тоҷикистон бо дарҷ намудан дар протоколи азназаргузаронӣ ва дурусти онро бо имзои худ тасдиқ намудани ҳамаи иштирокчиёни ҷойи ҳодиса ба анҷом расонида шуда, ин протокол ҳуччати мувофиқавӣ эътироф карда мешавад.

3.1. Протокол ба ҳамаи ашхосе, ки дар ҷараёни азназаргузаронӣ ширкат кардаанд, хонда дода мешавад.

3.2. Ба протокол феҳристи аксҳо, навори фото, навори видео, нақшаҳо, схемаҳо, қолабҳо ва дигар далелҳои шайъие, ки дар мавриди азназаргузаронӣ омода ва гирифта шудаанд, илова гардида, дар ин хусус дар протокол қайд карда мешавад. Тамоми далелҳои ба даст овардашуда, дар алоҳидагӣ басту банд карда шуда, рақамгузорию номгӯй карда шуда, дар он имзоҳои иштирокчиён ҳатмист.

3.3. Дар ҳолатҳое, ки ба амал баровардани азназаргузаронии ҷои ҳодиса, бинобар сабаби номусоидии обу ҳаво ва ё шабона содир шудани ҳодиса ё ҷинойт имконнопазир бошад, муфаттиш то фароҳам омадани шароити мусоид, барои муҳофизати ҷойи ҳодиса ба кормандони мақомоти таҳқиқ (нозири минтақавӣ, милитсияҳои ҳадамоти пайраҳадорӣ посбонӣ), ҷабрдидагон ё намояндаҳои онҳо, супориш медиҳад.

3.4. Ашхоси мансабдор мувофиқи қонун ба тафтиши ҷинойт ваколат надошта, ҳуқуқ надоранд, ки зимни азназаргузаронии ҷойи ҳодиса ба ғаъолияти муфаттиш мудохила кунанд.

Эзоҳ: моддаҳои 13, 60, 172, 181-187 КМҶ Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳрири нав

Раёсати тафтишоти ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон

3.8.

**Дар бораи тасдиқ намудани Дастурамал оид ба тартиби
пешниҳод намудани натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ
ба таҳқиқбаранда, муфаттиш, прокурор, судя ва суд
дар мақомоти корҳои дохилӣ :
фармони ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон
аз 12 июли соли 2010**

Мувофиқи моддаи 11 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ» бо фармони мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ тасдиқ карда мешавад.

I. Муқаррароти умумӣ

1. Дастурамали мазкур тартиби аз ҷониби воҳидҳои оперативӣ, ки фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро амалӣ менамоянд, пешниҳод намудани натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро дар ҳолати мавҷуд будани аломатҳои ҷиноят ба таҳқиқбаранда, муфаттиш, прокурор ва ё суд муқаррар намуда, ҳамчунин тартиби:

– иҷро намудани супориши таҳқиқбаранда, мақомоти таҳқиқ, муфаттиш оид ба гузаронидани фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ бо парвандаҳои ҷиноятӣ дар пешбурди онҳо бударо;

– иҷро намудани супориши прокурор оид ба гузаронидани ҷорабиниҳои оперативӣ-чустучӯиро;

– иҷро намудани дархости суд (судя) оиди пешниҳод намудани ҳуҷҷатҳо бо парвандаҳои ҷиноятӣ дар пешбурди онҳо бударо муайян месозад.

2. Тартиби муқаррарнамудаи ин Дастурамал оид ба тартиби пешниҳоди натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ мувофиқи дархости мақомот ва ташкилоти ҳифзи ҳуқуқи байналмилалии хориҷӣ дар ҳолате имконпазир аст, ки ин ба созишномаҳои эътирофнамудаи Тоҷикистон ва қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳолифат накунад.

Мувофиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон мақомоте, ки фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро амалӣ месозад, мутобиқи шартномаҳои байналмилалӣ ва бо назардошти меъёрҳои қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро ба давлатҳои Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил royгон пешкаш менамояд.

Натиҷаҳои ҷорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ, ки дар ҳудуди як давлати аъзои Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил оғоз гардида, дар ҳудуди давлати дигар давом ёфтааст ё ба итмом расидааст, қобили қабул ҳисобида

мешаванд, агар онҳо ба меъёрҳои қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳолифат надошта бошанд.

3. Заминаи ҳуқуқи пешниҳод намудани натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ба таҳқиқбаранда, муфаттиш, прокурор ва судро Конституцияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон, Кодекси ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Кодекси муурофиавии ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ» ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, ки асосҳои ҷавобгарии ҷиноятӣ, фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ва муурофиаи ҷиноятиро ба танзим мебароранд ва ҳамин Дастурамал ба ҳисоб меравад.

4. Ба таҳқиқбаранда, муфаттиш, прокурор ва ё суд натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ он вақт пешниҳод карда мешаванд, ки ба талаботҳои ҳамин Дастурамал ҷавобгӯ бошанд ва мумкин аст:

– сабаб ва асос барои оғоз намудани парвандаи ҷиноятӣ шуда бошанд;

– барои гузаронидани ҳаракатҳои тафтишотӣ ва судӣ истифода шаванд;

– ҳамчун далел бо парвандаи ҷиноятӣ тибқи талаботи қонунгузори муурофиавӣ ва ҷиноятӣ, бо тартиби ба дастовардан санҷида ва баҳодиҳии далелҳо истифода шаванд.

5. Натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ, ки дар хусуси шахсон, ки ба гурӯҳҳои муташаққили ҷиноятӣ ҷойгиркунӣ шудаанд, қормандони штатии ғайриошқорои мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ва шахсон, ки бо ин мақомот ба таври пинҳонӣ ҳамкорӣ мекарданд ё менамоянд, ба прокурори ваколатдор ё суд танҳо бо розигии хатии шахсони номбаршуда пешниҳод карда мешавад, ба истиснои ҳолатҳои, ки масъалаи ба ҷавобгарии ҷиноятӣ кашидани онҳоро ба миён гузошта шуда бошад.

6. Дар ҳолати ба амал омадани зарурияти ба ҳаракатҳои тафтишотӣ ва судӣ ҷалб намудани шахсон, ки ба гурӯҳҳои муташаққили ҷиноятӣ ворид шудаанд, аз ҷумла қормандони штатии ғайриошқорои мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ, ҳамчунин шахсон, ки ба ин мақомот ба таври пинҳонӣ ҳамкорӣ менамоянд ё менамуданд, таъмини беҳатарии онҳо ба таври пинҳонӣ ва махфӣ тибқи тартиби муқаррароти санадҳои меъёрии ҳуқуқи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва санадҳои меъёрии ҳуқуқи мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ амалӣ карда мешавад.

7. Ҳангоми дар парвандаи ҷиноятӣ ба сифати далелҳо истифода намудани натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ оид ба ҳаққонӣ будани онҳо ва ҳолатҳои ба даст овардани ин маълумотҳо шахсони мансабдори мақомоте, ки фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро амалӣ менамоянд, метавонанд пуриш карда шаванд. Дар ин маврид шахсони мансабдор, ки дар гурӯҳҳои муташаққили ҷиноятқор ҷойгир карда шудаанд, қормандони штатии ғайриошқоро, фақат бо розигии хатии онҳо пуриш карда мешаванд.

II. Пешниҳод намудани натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ба таҳқиқбаранда, муфаттиш, прокурор ва ё суд

8. Натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ дар намуди гузориш оид ба ошкор намудани аломатҳои ҷиноят ё хабар додан оид ба натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ чамъбаст карда мешаванд.

9. Гузориш оид ба ошкор намудани аломатҳои ҷиноят аз ҷониби шахси мансабдори мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ тартиб дода шуда, тибқи тартиби муқаррарнамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ба қайд гузошта мешавад.

10. Тартиби пешниҳод намудани натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ дар намуди хабар мувофиқи коидаҳои муқаррарнамудаи бандҳои 10-16 ҳамин Дастурамал амалӣ гардида, бояд масъалаҳои зеринро дар бар гирад:

– баррасӣ намудани масъала оиди ошкор гардонидани маълумотҳо ва маҳзанҳои он, ки сирри давлатиро ташкил медиҳанду дар натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ мавҷуданд;

– ба расмият даровардани ҳуҷҷатҳои зарурӣ ва феълан пешниҳод намудани натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ.

11. Пешниҳод намудани натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ба таҳқиқбаранда, муфаттиш, прокурор ва ё суд барои қабули қарори мувофиқӣ мувофиқи моддаи 84 ва 86 КМҚ Ҷумҳурии Тоҷикистон, ҳамчунин, барои ҳамроҳ намудан ба парвандаи ҷиноятӣ дар асоси қарори тасдиқнамудаи роҳбари мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ оид ба пешниҳод намудани натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ба таҳқиқбаранда, мақомоти таҳқиқ, муфаттиш, прокурор ва ё суд (сардор ё муовини ӯ) сурат мегирад (**замимаи Б**).

Қарори мазкур дар ду нусха таҳия гардида, нусхаи аввал ба таҳқиқбаранда, муфаттиш, прокурор ва суд фиристода шуда, нусхаи дуюм ба маводҳои парвандаи баҳисобгирии оперативӣ ё дар ҳолати набудани он, ба маводҳои парвандаи фаҳрестии махсус ҳамроҳ карда мешавад.

12. Ҳангоми пешниҳод намудани натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ба таҳқиқбаранда, муфаттиш, прокурор ё суд, дар натиҷаи гузаронидани харидории санҷишии оперативӣ ё таҳвили назоратшавандаи предметҳо ва воситаҳои, ки муомилоти озоди онҳо манъ шудааст ё гардиши онҳо маҳдуд карда шудааст, инчунин эксперименти оперативӣ ба даст оварда шудаанд, ба мавод қарор оид ба гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ, ки аз ҷониби сардори мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ (сардор ё муовини ӯ) тасдиқ шудааст, замима карда мешавад.

Нусхаи қарорҳои номбаршудаи мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ дар маводҳои парвандаи баҳисобгирии оперативӣ,

дар ҳолати набудани онҳо ба маводҳои парвандаи фаҳрестии махсус ҳамроҳ карда мешавад.

13. Агар дар натиҷаи гузаронидани харидорӣ санҷиши оперативӣ, ҳаракатҳои зиддиҳуқуқӣ ба пуррагӣ ҳуччатгузорӣ нашуда бошад, натиҷаи аввали он ба маводи харидорӣ санҷиши оперативии такроран гузаронидашуда, ҳамроҳ карда шуда, ба муфаттиш ё прокурор мувофиқи тартиби муайяншудаи ҳамин Дастурамал пешниҳод карда мешаванд.

14. Ҳангоми пешниҳод намудани натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ба таҳқиқбаранда, муфаттиш, прокурор ва ё суд, ки дар натиҷаи гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ ҳуқуқҳои конститусионии инсон ва шахрвандро ба махфияти мукотиба, гуфтугӯҳои телефонӣ, муросилоти почта, хабарҳои телеграф ё хабарҳои дигар, ки тавассути шабакаҳои алоқаи барқӣ ва алоқаи почта интиқол мешаванд, ҳамчунин ҳуқуқи дахлнопазирии манзилро маҳдуд мекунанд, ба мавод нусхаи қарори гузаронидани ЧОҚ, мактуби дархостии прокурор ва қарори суд оид ба иҷозат ҷиҳати гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ замима карда мешаванд.

15. Пешниҳод намудани натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ, ки ташкил ва тактикаи гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯиро, воситаҳои техникӣ истифодашавандаро, қормандони штати ғайриошкорӣ воҳидҳои оперативӣ-техникӣ ва оперативӣ-чустучӯиро ошкор месозад, бояд ҳатман бо иҷрокунандаи ҷунин чорабинӣ мувофиқа карда шавад.

16. Мувофиқи банди 8 моддаи 39 КМҚ Ҷумҳурии Тоҷикистон муфаттиш бо маводи оперативӣ-чустучӯии мақомоти таҳқиқ, ки бо парвандаи тафтишшаванда алоқаманд аст, то дараҷаи қонунгузорӣ пешбинишуда шинос шуда метавонад.

17. Ошқор намудани маълумотҳое, ки натиҷаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро инъикос менамоянд, дар асоси қарори тасдиқнамудаи роҳбари мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ (сардор ё муовини ӯ) дар бораи ошқорсозии маълумотҳои дорои сирри давлатӣ ва маҳзанҳои онҳо амалӣ карда мешавад (**замимаи № В**).

Дар дигар ҳолатҳое, ки натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ дорои маълумоти сирри давлатӣ мебошанд, тибқи тартиби муқарраргардидаи қорғузории махфӣ пешниҳод карда мешаванд.

18. Тарзи ирсоли натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро ба таҳқиқбаранда муфаттиш, прокурор ё суд (бо муросилоти почта, шахсан супоридан ё дигар тарз) мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ дар ҳар ҳолат алоҳида, бо тартиби муқаррарнамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, ки қорғузории махфиро ба танзим мебароранд, интиҳоб менамояд.

19. Ба ҳуччатҳое, ки дар банди 8 Дастурамали мазкур қайд шудаанд, негативҳои акс ва расмҳо (суратҳо), кинолентаҳо, диапозитивҳо, фонограммаҳо, ғитаҳои сабти видео, маҳзанҳои иттилоотии компютерӣ,

накшаҳо, схемаҳо, ахборот (сводка), санадҳо (актҳо), номаҳо, хабарҳо, маълумотномаҳо, ариза, баёнот ва дигар ҳуччатҳо, инчунин ашёҳо, ки мувофиқи қонунгузории муурофиавии ҷиноятӣ далели шайъӣ ҳисобида мешаванд, ҳамроҳ кардан мумкин аст.

Дар ин маврид иттилоот оид ба вақт, ҷой ва ҳолатҳои гирифтани маводҳои ҳамроҳшаванда, ҳуччатҳо ва дигар маводҳо, ки дар натиҷаи ҷорабиниҳои оперативӣ-ҷустуҷӯӣ ба даст оварда шудаанд, бояд дар гузориш ва ё хабарнома аломатҳои ҷинояти муаяннамура дарҷ гардад.

Дар ҳолати зарурӣ нишонаҳои алоҳидаи предметҳо, ашёҳо ва ҳуччатҳои қайдшуда метавонанд ҳамчун хабари алоҳида дар замима пешниҳод шаванд.

20. Аз ҷониби мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ ҳангоми ҳуччатгузорӣ ва пешниҳоди маводҳо ва ҳуччатҳо, инчунин дигар воситаҳо ба таҳқиқбаранда, муфаттиш, прокурор ё суд бояд тамоми ҷораҳо барои нигоҳ доштан ва пурра будани он (ҳимоя аз тағйирёбӣ, бемагниткунӣ, берангшавӣ, тозашавӣ ва ғайра) андешида шаванд.

Мумкин аст нусхаҳои (иктибоси) маводҳо, ҳуччатҳо ва дигар воситаҳо, ки дар натиҷаи ҷорабиниҳои оперативӣ-ҷустуҷӯӣ ба даст оварда шудаанд, пешниҳод карда шаванд, аз ҷумла, гузаронидаи лаҳзаҳои муҳим (гуфтугӯ, сюжет) ба маҳзани алоҳида. Дар ин бора дар хабарнома бояд қайд карда шавад. Маводҳои аслии ҳуччатҳо ва дигар воситаҳо, ки дар натиҷаи гузаронидани ҷорабиниҳои оперативӣ-ҷустуҷӯӣ ба даст оварда шудаанду дар оянда аз ҷониби таҳқиқбаранда, муфаттиш, прокурор ё суд (судя) талаб карда нашудаанд, дар мақомоте, ки ҷорабиниҳои оперативӣ-ҷустуҷӯиро гузаронидааст, то анҷом ёфтани баррасии судӣ ва ба қувваи қонунӣ даромадани ҳукм ё қатъ намудани парвандаи ҷиноятӣ нигоҳ дошта мешаванд.

21. Шахсони мутасаддии мақомоти прокуратура, суд барои ҳифзи маълумотҳои дар ҳуччатҳои оперативии хизмати пешниҳодкардашуда шароит фароҳам меоваранд ва барои гум кардан ва ифшо намудани онҳо мутобики қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд (банди 7 моддаи 9 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ»).

III. Талабот ба натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ, ки ба таҳқиқбаранда, муфаттиш, прокурор ё суд пешниҳод карда мешаванд

22. Натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ, ки барои ҳалли оғоз намудани парвандаи ҷиноятӣ пешниҳод карда мешаванд, бояд маълумоти дақиқи аломатҳои ҷиноят дошта бошад, хусусан маълумот оиди дар кучо, қай, қадом аломатҳои ҷиноят муайян карда шудааст; дар қадом ҳолат онҳо ошкор карда шудаанд; маълумот оиди шахси (шахсони) ҷиноят содир карда (агар маълум бошад) ва шохидони ҷиноят (агар онҳо маълум бошанд); оиди предметҳо ва ҳуччатҳое, ки метавонанд далели

шайъӣ ҳисобида шаванд; дигар ҳолатҳо, ки барои оғоз намудани парвандаи ҷиноятӣ муҳим мебошанд.

23. Натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ, ки барои гузаронидани ҳаракатҳои тафтишотӣ ва судӣ пешниҳод карда мешаванд, бояд маълумотҳоро оид ба ҷои шахсоне, ки аз мақомоти тафтишоти пешакӣ ва суд пинҳон шудаанд; оид ба шахсоне, ки ба онҳо ҳолатҳо ва воқеаҳо, аз рӯи парвандаи ҷиноятӣ маълуманд; оид ба манбаҳои далелҳо; оиди ҷойгиршавии предметҳо ва дигар ҳолатҳое, ки аз рӯи он тарзу усул ва пайдарпайии гузаронидани ҳаракатҳои муҳофизатӣ бо ҳар як парвандаи ҷиноятӣ аниқ карда мешавад, дошта бошанд.

24. Натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ, ки барои исбот намудан аз рӯи парвандаи ҷиноятӣ пешниҳод карда мешаванд, бояд шароит фароҳам оранд, ки ҷавобгӯи талаботи қонунгузори муҳофизатии ҷиноятӣ будани далелҳоро дар маҷмӯъ ва дар алоҳидагӣ инъикос намояд, ҳолатҳоеро пурра созад, ки бояд аз рӯи парванда исбот шаванд, ҳамчунин маводҳои ба воситаи ҷорабиниҳои оперативӣ-ҷустуҷӯӣ ба даст овардашуда имконияти санҷиши ин далелҳо ва маълумотҳоро дар шароити баррасии муҳофизатии судӣ дошта бошанд.

Замимаи А

Ба Дастурамал оид ба тартиби пешни-
ходи натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-
чустучӯӣ ба таҳқиқбаранда, муфаттиш
прокурор ва ё суд

Ба _____

Оид ба натиҷаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ

Дар асоси моддаи 11 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи
фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ» ба суроғи шумо натиҷаҳои
фаъолияти _____ оперативӣ-чустучӯӣ

(қайд карда шавад, ки бо қадом мақсад маводҳо фиристода мешаванд:
дар бораи ҳалли масъала оид ба оғоз намудани парвандаи ҷиноятӣ,
барои гузаронидани ҳаракатҳои тафтишотӣ ва судӣ, барои ис-
ботнамоӣ аз рӯи парвандаи ҷиноятӣ)

(қайд карда мешавад, дар кучо, қай, дар натиҷаи қадом чорабини
оперативӣ-чустучӯӣ, қадом маълумотҳо ба даст оварда шудааст, қай,
аз ҷониби кӣ барои гузаронидани чорабини оперативӣ-чустучӯӣ
розигӣ дода шудааст, мавҷудияти иҷозати прокурор ва ё қарори суд
барои гузаронидани он)
пешниҳод карда мешавад.

Ба хабарномаи мазкур замима қарда мешавад

_____ дар ҳаҷми _____ саҳифа.
(маълумот дар бораи предметҳои ба хабарнома замимагардида,
воситаҳо, маҳзани барандаи иттилоот бо нишон додани хусусиятҳо ва
нишонаҳои маҳсули он, вақт, ҷой ва ҳолатҳои гирифта шудани онҳо)

(вазифа, рутбаи маҳсус, ному насаби роҳбари мақома, ки фаъолияти
оперативӣ-чустучӯиро амалӣ намудааст)

(Имзо)

Замимаи Б

Ба Дастурамал оид ба тартиби пешниҳоди натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ба таҳқиқбаранда, муфаттиш, прокурор ва ё суд

«Тасдиқ менамоям»

(рутба, ному насаби роҳбари мақомоти амаликунандаи ФОҶ)

« ____ » _____ соли 20 ____

Қ А Р О Р

оид ба пешниҳоди натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ба таҳқиқбаранда, муфаттиш, прокурор ва ё суд

« ____ » _____ соли 20 ____

_____ (чоӣ тартибдиҳӣ)

(вазифа рутбаи махсус, ному насаби роҳбари мақоме, ки фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро амалӣ менамояд)

МУАЙЯН ҚАРДАМ:

(кай, дар кучо, дар натиҷаи кадом чорабиниӣ оперативӣ-чустучӯӣ кадом маълумотҳо ба даст оварда шудаанд, бо кадом мақсад пешниҳод қарда мешаванд (истифода бурдан ба сифати сабабу асосҳо барои оғоз намудани парвандаи ҷиноятӣ, барои гузаронидани ҳаракатҳои тафтишотӣ ва судӣ, барои исботномаӣ аз рӯи парвандаи ҷиноятӣ ва ғайра), кай, аз ҷониби кӣ барои гузаронидани чорабиниӣ оперативӣ-чустучӯӣ розигӣ дода шудааст, мавҷудияти иҷозати прокурор ва ё қарори суд барои гузаронидани он)

Бо назардошти гуфтаҳои боло ва дар асоси моддаи 11 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ», банди 11 Дастурамал оид ба тартиби пешниҳоди натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ба таҳқиқотбаранда, муфаттиш прокурор ва суд,

ҚАРОР ҚАРДАМ:

(қарори роҳбари мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ оид ба фиристодани ҳуччатҳои оперативӣ-хизматӣ, ки натиҷаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро инъикос менамоянд, номгӯи ҳуччатҳое, ки бояд ирсол шаванд)

(вазифа, рутбаи махсус, ному насаби шахси масъудори мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ)

(Имзо)

Замимаи В

Ба Дастурамал оид ба тартиби пешниҳоди
натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ба
таҳқиқбаранда, муфаттиш, прокурор ва ё суд

«Тасдиқ менамоям»

(рутба, ному насаби роҳбари мақомоти
амаликунандаи ФОЧ)

«____» _____ соли 20____

Қ А Р О Р

**дар бораи ошкор қардани маълумотҳо ва маҳзанҳои
он, ки сирри давлатиро ташкил медиҳанд**

_____ «____» _____ соли 20____
(ҷои тартибдиҳӣ)

(вазифа рутбаи махсус, ному насаби роҳбари мақомоти амаликунандаи
фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ)

МУАЙЯН ҚАРДАМ:

(қай, дар қучо, дар натиҷаи қадом қорабинии оперативӣ-чустучӯӣ
қадом маълумотҳо ба даст оварда шудаанд, бо қадом мақсад
қорабинии оперативӣ-чустучӯӣ гузаронида шудааст, қай, аз қониби қӣ
барои гузаронидани қорабинии оперативӣ-чустучӯӣ розигӣ дода
шудааст, мавҷудияти иҷозати прокурор ва ё қарори суд барои
гузаронидани он, асос барои ошқорсозии маълумотҳо ва маҳзанҳои
он, ки сирри давлатиро ташкил медиҳанд)

Бо назардошти гуфтаҳои боло ва дар асоси моддаи 12 Қонуни
Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ»,

ҚАРОР ҚАРДАМ:

(қарори роҳбари мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ оид ба ошқорсозии маълумотҳо ва маҳзанҳои он, ки сирри давлатиро ташкил медиҳанд, номгӯи маълумотҳо ва маҳзани он, ки бояд ошқор гардонида шаванд)

(вазифа, рутбаи махсус, ному насаби шахси масъабдори мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ)

(Имзо)

3.9.

Оид ба таъсиси гурӯҳи муштаракӣ оперативӣ-чустучӯии доимоамалкунандаи ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон, Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Агентии назорати маводи нашъаовари назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон: фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 23 сентябри соли 2011 таҳти № № 18, 390, 62

ФАРМОИШИ МУШТАРАК

«23» сентябри соли 2011

№ 18, 390, 62

ш. Душанбе

«Оид ба таъсиси гурӯҳи муштаракӣ оперативӣ-чустучӯии доимоамалкунандаи ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон, Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Агентии назорати маводи нашъаовари назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон»

Ҷиҳати бамаъл баровардани вазифаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ оид ба ошкор намудан, огоҳонидан, пешгирии қардан ва кушодани ҷиноятҳо, вобаста ба ин чустучӯӣ шахсон аз мақомоти таҳқиқ, тафтиш ва суд пинҳоншуда, дар ҳамбастагӣ бо Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия ва Агентии назорати маводи нашъаовари назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон барои гузаронидани амалиёти оперативӣ-чустучӯӣ ва профилактикӣ зери рамзи «Кофтуков», тибқи моддаи 3 ва 6 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ»:

ФАРМОН МЕДИҶЕМ:

1. Аз ҳисоби кормандони ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон, Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Агентии назорати маводи нашъаовари назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон гурӯҳи муштаракӣ оперативӣ-чустучӯии доимоамалкунанда дар ҳайати зерин таъсис дода шавад:

Роҳбари гурӯҳ:

Муовини сардори Раёсати кофтукови ҷиноятии ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон;

Муовинон:

- муовини сардори Сарраёсати Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- муовини сардори Раёсати оперативӣ-чустучӯии Агентии назорати маводи нашъаовари назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Аъзоёни гурӯҳ:

- кормандони РКЧ ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон 5 нафар
- кормандони Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон 5 нафар
- кормандони Агентии назорати маводи нашъаовари назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон 5 нафар.

2. Чунин гурӯҳҳо дар сохторҳои (воҳидҳои) оперативии вилоятии мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ номбаршуда таъсис дода, ҳамкориро оид ба амал баровардани вазифаҳои дар боло қайд карда шуда, ба роҳ монанд.

3. Гурӯҳи муштараки оперативӣ-чустучӯӣ фаъолияти худро мунтазам хангоми пайдо шудани зарурат тибқи нақшаи чорабиниҳои таҳия гардида амалӣ намоянд.

4. Хангоми тартиб додани нақша, рӯйхати кормандони ба амалиёт сафарбаршуда пешниҳод карда шавад.

5. Натиҷаи кори гурӯҳи муштараки оперативӣ-чустучӯӣ баъди анҷоми амалиёти дар нақша пешбинишуда дар назди роҳбари манфиатдори мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ муҳокима карда шавад.

6. Назорат аз болои фаъолияти гурӯҳи муштараки оперативӣ-чустучӯӣ ба зиммаи шахсони сарпарастии мақомотҳо: Муовини Вазири қорҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон, муовини Директори Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, муовини Директори Агентии назорати маводи нашъаовари назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон воғузур карда шавад.

7. Фармоиши мазкур ба ҳайати шахсии воҳидҳои оперативии мақомотҳо эълон карда шавад.

**Вазири қорҳои дохилӣ
генерал-полковники милитсия**

А. Каҳҳоров

**Директори Агентии назорати давлатии молиявӣ
ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон
генерал-майори адлия**

Саидов Ф.Ғ.

**Директори Агентии назорати маводи
нашъаовари назди Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон
генерал-лейтенанти милитсия**

Назаров Р.У.

3.10.

**Дар бораи муқаррар намудани Номгӯи намудҳои воситаҳои махсуси техникӣ, ки барои ғайриошкоро ба даст овардани иттилоот дар чараёни амалӣ намудани фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ таъин гардидаанд :
қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон
аз 07 октябри соли 2011 таҳти № 506**

Мутобиқи моддаи 6 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ" ва моддаи 51 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ" Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор мекунад:

1) Номгӯи намудҳои воситаҳои махсуси техникӣ, ки барои ғайриошкоро ба даст овардани иттилоот дар чараёни амалӣ намудани фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ таъин гардидаанд, муқаррар карда шавад (за-мима мегардад).

2) Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи тасдиқи Феҳристи намуди воситаҳои махсуси техникӣ, ки барои ба таври махфӣ ба даст овардани ахбор дар чараёни анҷоми фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ таъин шудаанд" аз 02 октябри соли 2010, № 504 аз эътибор соқит карда шавад.

Раиси
Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон

Эмомалӣ Раҳмон

аз 7 октябри соли 2011 № 506
ш. Душанбе

Бо қарори Ҳукумати
Ҷумҳурии Тоҷикистон
аз 7 октябри соли 2011
№ 506 тасдиқ шудааст

Номгӯи
намудҳои воситаҳои махсуси техникӣ, ки барои ғайриошкоро
ба даст овардани иттилоот дар чараёни амалӣ намудани
фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ таъин гардидаанд

	Рамзи НМ ФИХ ИДМ	Рамзи НМ ФИХ ИИ АвруОсиё
1. Воситаҳои махсуси техникӣ барои ба таври ғайриошкоро гирифтани ва сабт кардани (ба қайд гирифтани) иттилооти акустикӣ:	8517 50 8517 80 900 8525 10 900	8517620001 8517620009 8526100001

6. Дастгоҳҳои махсуси техникаи хурдҳаҷми интиқолии рентгеноскопӣ ва рентгенотелевизионӣ барои таҳқиқи ғайришкорои ашё ва ҳуҷҷатҳо.	9022 19 000	9022190000
7. Воситаҳои махсуси техникаӣ барои ба таври ғайришкоро ворид шудан ва муоина намудани биноҳо, воситаҳои нақлиётӣ ва дигар иншоот: - воситаҳо барои кушодани василаҳои кулфкунанда; - дастгоҳи хурдҳаҷми интиқолии рентгеноскопӣ ва рентгенотелевизионӣ.	8301 70 000 9022 19 000	83017000 9022190000
8. Воситаҳои махсуси техникаӣ барои назорати оперативӣ ва пинҳонии ҳаракати воситаҳои нақлиётӣ ва дигар иншоот.	8526 10 900 8526 91	8526100009 852691
9. Воситаҳои махсуси техникаӣ барои ба таври ғайришкоро ба даст овардани (тағйир додани, нобуд кардани) иттилоот аз воситаҳои техникаи нигоҳдорӣ, коркард ва таҳвили он.	8471 8505 90 100 8517 50 8517 80 900 8524 31 000 8524 40 100 8524 91 100 8527	8471 8509901000 851750 8517620009 8523599109 852329210 852340700 8527
10. Воситаҳои махсуси техникаӣ барои ҳаммонандкунии ғайришкорои шахсият: дастгоҳи ба қайд гирандаи бисёр каналаи вокуниши психофизиологии шахс.	901910900	901910900
11. Воситаҳои махсуси техникаӣ барои аз назаргузаронии оперативии шахсии ашё ва асбобҳо.		

Эзоҳ: Воситаҳои махсуси техникаӣ метавонанд дар зери ашёи маишӣ ва дигар ашёи истифодаи умумӣ ниқобпӯш карда шуда бошанд ва ё ниқобпӯш набошанд, агар ин махсусан нишон дода шуда набошад.

3.11.

**Оид ба тасдиқи Намудҳои воситаҳои махсуси Ҳимояи шахсӣ,
алоқа ва огоҳонӣ аз хавфу хатар, ки ба шахси Ҳимояшаванда
дода мешавад ва тартиби додани онҳо :
қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон
аз 02 ноябри соли 2011 таҳти № 538**

Мутобиқи моддаи 8 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи Ҳимояи давлатии иштирокчиёни муҳофизатии судии ҷиноятӣ" Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор мекунад:

1) Намудҳои воситаҳои махсуси Ҳимояи шахсӣ, алоқа ва огоҳонӣ аз хавфу хатар, ки ба шахси Ҳимояшаванда дода мешавад ва тартиби додани онҳо тасдиқ карда шавад (замима мегардад).

2) Вазорати қорҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Кумитаи давлатии амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Хадамоти гумруки назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Агентии назорати маводи нашъаовари назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати муҳофизатии Ҷумҳурии Тоҷикистон чорабиниҳои заруриро ҷиҳати ба шахсони Ҳимояшаванда додани воситаҳои махсуси Ҳимояи шахсӣ, алоқа ва огоҳонӣ аз хавфу хатар таъмин намоянд.

3) Маблағгузорӣ ва таъминоти моддию техникаи вобаста ба иҷрои қарори мазкур аз ҳисоби маблағҳои бучетӣ мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба амал бароварда мешавад.

Раиси
Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон

Эмомалӣ Раҳмон

аз 2 ноябри соли 2011 № 538
ш. Душанбе

Бо қарори Ҳукумати
Ҷумҳурии Тоҷикистон
аз 2 ноябри соли 2011, № 538
тасдиқ шудааст

**Намудҳои воситаҳои махсуси Ҳимояи шахсӣ, алоқа ва огоҳонӣ аз хавфу
хатар, ки ба шахси Ҳимояшаванда дода мешаванд ва тартиби додани онҳо**

1) Намудҳои мазкур мутобиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи Ҳимояи давлатии иштирокчиёни муҳофизатии судии ҷиноятӣ" таҳия шуда, намудҳои воситаҳои махсуси Ҳимояи шахсӣ, алоқа ва огоҳонӣ аз хавфу хатарро (дар оянда - воситаҳои махсус), ҳамчун яке аз чораҳои таъмини беҳатарӣ ба шахсони ба Ҳимояи давлатӣ гирифташаванда (дар

оянда - шахси Ҳимояшаванда) ва тартиби додани онҳоро ба танзим мебарорад.

2) Ба намудҳои воситаҳои махсуси Ҳимояи шахсӣ дохил мешаванд:

- чавшан (бронезилет);
- таҷҳизоти барқии беҳушқунанда;
- пошдиҳаки газии таркибаш озордиҳанда;
- дигар воситаҳои махсус, ки дар ихтиёри мақомоти татбиққунандаи чораҳои амниятӣ мавҷуданд.

3) Ба намудҳои воситаҳои махсуси алоқа ва огоҳонӣ аз хавфу хатар дохил мешаванд:

- воситаи радиои Ҳамлу нақлшаванда;
- телефони ноқилӣ;
- телефони алоқаи мобилӣ ё пейчер.

4) Додани намудҳои воситаҳои махсус ба шахсони Ҳимояшаванда аз тарафи мақомоти татбиққунандаи чораҳои амниятӣ, ки дар моддаи 3 Қонуни зикргардида пешбинӣ шудаанд, муқаррар ва амалӣ карда мешавад.

5) Воситаҳои махсус ба шахсони Ҳимояшаванда дар ҳолати мавҷуд будани таҳдиди воқеӣ ба ҳаёт ва саломатии онҳо танҳо дар муддати чараёни таҳдиди воқеӣ дода мешаванд.

Мақомоти татбиққунандаи чораҳои амниятӣ ба шахсони Ҳимояшаванда воситаҳои махсусро бо тартиби барои мақомоти дахлдор муқарраргардида медиҳад.

6) Асосҳои додани воситаҳои махсус ба шахсони Ҳимояшаванда инҳоянд:

- аризаи шахсони Ҳимояшаванда;
- муроҷиати раиси суд, роҳбари мақомоти ҳифзи ҳуқуқи дахлдор оид ба қабули чораҳои дахлдори амниятӣ;
- аз тарафи мақомоте, ки беҳатарии шахси Ҳимояшавандаро таъмин менамояд, гирифтани хабари оперативӣ ё дигар хабари воқеие, ки ба беҳатарии ӯ таҳдид менамояд.

7) Барои қабули қарор оид ба татбиқи чораҳои амниятӣ розигии шахси Ҳимояшаванда ҳатмист.

8) Воситаҳои махсус ба шахсони Ҳимояшаванда дар асоси қарори суд (судя), прокурор, сардори мақомоти таҳқиқ ё муфаттиш, роҳбари мақомоти амалиқунандаи фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ, ки дар истехсоли онҳо ариза (маълумот) оид ба ҷиноят ё парвандаи ҷиноятӣ мавҷуд мебошад, тибқи талаботи моддаи 12 Кодекси муҳофизатии ҷиноятӣи Ҷумҳурии Тоҷикистон дода мешавад. Инчунин, дар қарор мӯҳлати додани воситаҳои махсус нишон дода мешавад. Мӯҳлат метавонад тамдид шавад, агар таҳдиди воқеӣ ба ҳаёт ва саломатии шахси Ҳимояшаванда баргараф нашуда бошад (*қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 02.03.2013 № 112*).

9) Қарор дар бораи додани воситаҳои махсус хангоми мавҷуд будани асосҳои кофӣ дар ҳолат аз лаҳзаи дохил гардидани ариза, муроҷиат ё ин, ки

хабари таҳдиди воқеии бехатарӣ нисбати шахси Ҳимояшаванда қабул карда шуда, дар ин бора ба ин шахс ва суд (роҳбари мақомоти ҳифзи ҳуқуқи дахлдор), ки бо хоҳиши татбиқ намудани чораҳои бехатарӣ нисбати шахси мазкур муроҷиат намудааст, хабар дода мешавад.

10) Ҳангоми ворид гардидани қарори (таъиноти) асосноки аз ҷониби мақомоти қабулкунандаи қарор оид ба интиҳоб намудани чораҳои амниятӣ, мақомоти татбиқкунандаи чораҳои амниятӣ тибқи замимаи №1 Намудҳои мазкур қарори дахлдор қабул менамояд.

11) Мақомоти татбиқкунандаи чораҳои амниятӣ (бо риоя намудани маълумоти хусусияти махфиятдошта дар бораи шахси Ҳимояшаванда), ба суд (судя), прокурор, сардори мақомоти таҳқиқ ё муфаттиш, роҳбари мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ, ки дар истехсолоти онҳо ариза (маълумот) дар бораи ҷиноят ё парвандаи ҷиноятӣ қарор дорад, оид ба интиҳоб ва натиҷаҳои татбиқи чораҳои амниятӣ, бо роҳи ирсол намудани хабарнома тибқи замимаи № 2 Намудҳои мазкур маълумот медиҳад (*қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 02.03.2013 № 112*).

12) Ташкили қор, усул, шакл ва методи таъмини муҳофизони шахсӣ дар доираи салоҳияти мақомоти татбиқкунандаи ин чорабиниҳо бо риояи махфият доштани маълумот дар бораи шахсони Ҳимояшаванда муайян карда мешавад.

13) Воситаҳои махсус аз тарафи мақомоти татбиқкунандаи чораҳои амниятӣ бо забонхати шахсони Ҳимояшаванда дода мешаванд.

Шахсони Ҳимояшаванда ўҳдадоранд, ки истифодабарии бенуқсон ва мақсадноки онҳоро таъмин намояд. Фуруҳтан, ба гарав мондан, ё ба шахси дигар додани воситаҳои махсус тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон боиси ба ҷавобгарӣ кашидан мегардад. Дар ҳолати гум кардан ва вайрон намудани воситаҳои махсуси супоридашуда шахси Ҳимояшаванда ўҳдадор аст, ки арзиши воситаҳои махсусро (ба истиснои ҳолатҳои мудофияи зарурӣ ва зарурати ниҳой) ҷуброн намояд.

14) Мақомоти татбиқкунандаи чораҳои амниятӣ ба шахсони Ҳимояшаванда дар хусуси қоидаҳои нигоҳдошт ва гирифта гаштан, қоидаҳои истифодабарии воситаҳои махсус машғулиятҳо гузаронида, дастурамал медиҳад, ҳамчунин аз тарафи шахсони Ҳимояшаванда риоя шудани қоидаҳои истифодабарии воситаҳои зикршударо назорат мегардад.

15) Воситаҳои махсусе, ки ба шахсони Ҳимояшаванда дода мешаванд, ҳангоми бекор гардидани чораҳои амниятӣ, бозпас гардонида мешаванд. Шахсони мансабдори салоҳиятдор дар ин бора қарори вачҳнок қабул карда, ба шахсони Ҳимояшаванда хабар медиҳанд.

Аз болои қарори қабулшуда, шахсони Ҳимояшаванда ҳуқуқ доранд ба мақомоти болоӣ, прокурор ва суд шикоят оранд. Шикоят аз лаҳзаи ворид шудан бетаваққуф баррасӣ карда мешавад.

Замимаи № 1
ба Намудҳои воситаҳои махсуси
ҳимояи шахсӣ, алоқа ва огоҳонӣ аз
хавфу хатар, ки ба шахси ҳимояшаванда
дода мешаванд ва тартиби додани онҳо

ТАСДИҚ МЕКУНАМ

_____ (вазифа, рутба, ному насаб
(рутбаи дараҷавӣ) ва имзои

_____ роҳбари мақомоти
татбиқкунандаи чораҳои амниятӣ)

ҚАРОР

дар бораи интиҳоб кардани чораи амниятӣ

ҲҶА-1 №0000000

_____ "___" _____ соли 20__
(ҷои тартиб додан)

_____ (вазифа, рутба, (рутбаи дараҷавӣ), ному насаб ва имзои шахси мансабдори

_____ мақомоти татбиқкунандаи чораи амниятӣ)

қарори (таъиноти) татбиқ намудани чораи амниятиро аз "___" соли 20__
таҳти рақами №_____ ки аз тарафи

_____ (вазифа, рутба, ному насаб ва имзои шахси мансабдоре, ки қарор
(таъинот) баровардааст, рақами парвандаи ҷиноятӣ)

_____ нисбати

_____ ному насаби шахси ҳимояшаванда ё таҳаллус (мувофиқи банди "___" моддаи
_____ КМҶ ҚТ)

холати муурофиавии шахси ҳимояшаванда
ки санаи "___" _____ соли 20 таҳти рақами сод. ___ аз

номгӯи мақомоте, ки ҳуччатро ирсол кардааст ворид шудааст, дида ба-
ромада,

МУАЙЯН КАРДАМ:

асос ва сабабҳои татбиқ намудани чораи амниятӣ нишон дода мешаванд

Бо дастрасии моддаҳои 3, 16, 18 - и Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон
"Дар бораи ҳимояи давлатии иштирокчиёни муурофияи судии ҷиноятӣ" аз
29 декабри соли 2010, №644,

ҚАРОР КАРДАМ:

1. Нисбати шахси ҳимояшаванда _____

чораи амниятии зерин татбиқ карда шавад: _____

2. Чораи амнияти аз ҷониби _____

номгӯи ҳадамоти (воҳидҳои) мақомоте, ки чораҳои амниятиро татбиқ
менамояд.
ба амал бароварда шавад.

шахси мансабдори мақомоти татбиқкунандаи чораи амниятӣ _____ имзо

Оиди татбиқи чораи амниятӣ ба _____
суд (судя) прокурор, сардори масомоти таҳқиқ, муфаттиш,

ки дар бораи татбиқи чораи амниятӣ қарор қабул менамоянд, хабар дода
шуд.

Замимаи № 2
ба Намудҳои воситаҳои махсуси
ҳимояи шахсӣ, алоқа ва огоҳонӣ аз
хавфу хатар, ки ба шахси ҳимояшаванда
дода мешаванд ва тартиби додани онҳо

Ба _____
(суд (судья), прокурор, сардори мақомоти

таҳқиқ, муфаттиш, ки қарор дар бораи татбиқ

намудани чораи амниятӣ қабул кардаанд)

ХАБАРНОМА
дар бораи татбиқ (иваз, татбиқи иловагӣ) намудани чораи амниятӣ
нисбати шахси ҳимояшаванда

ХЧА-1 №0000000

(номгӯи мақомоти татбиқкунандаи чораи амниятӣ)

бо дастрасии қисми 5-и моддаи 8 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 9 де-
кабри соли 2010, №644 "Дар бораи ҳимояи давлатии иштирокчиёни му-
рофияи судии ҷиноятӣ", хабар мерасонад, ки мувофиқи қисми 2 мод-
даи 18 Қонуни мазкур ва дар асоси қарор (таъинот) дар бораи татбиқ на-
мудани чораи амниятӣ аз " " _____ соли 20_ №_____ нисбати шахси
ҳимояшаванда _____

(чораи амниятӣ татбиқ карда шуд, иваз карда шуд, ба тариқи иловагӣ
татбиқ гардид)

чораи амнати татбиқшуда, ивазкардашуда ва ба тариқи иловагӣ
татбиқгардида ва натиҷаи татбиқи онҳо номбар карда мешаванд

(сардори мақомоти татбиқкунандаи чораи амниятӣ)

(имзо)

3.12.

Национальная стратегия по борьбе с незаконным оборотом наркотиков в Республике Таджикистан на 2013-2020 годы : указ Президента Республики Таджикистан от 13 февраля 2013 г. № 1409

1. Введение

1. Принятие Национальной стратегии по борьбе с незаконным оборотом наркотиков в Республике Таджикистан на 2013-2020 годы (далее – Стратегия) связана с активизацией транснациональной преступности, а также незаконным оборотом наркотических средств, психотропных веществ и их прекурсоров (далее - наркотические средства). Тенденции увеличения незаконного оборота наркотических средств и их немедицинского применения, увеличение численности инфицированных вирусом иммунодефицита человека из числа потребителей наркотиков является серьёзной угрозой здоровью населения, национальной безопасности и экономике Республики Таджикистан.

2. Стратегия определяет основные направления и задачи государственной антинаркотической политики Республики Таджикистан и является базовым документом по планированию мер борьбы с незаконным оборотом наркотиков и профилактики наркомании в Республике Таджикистан. Она является основой для конструктивного взаимодействия органов государственной власти, организаций и общественных объединений для обеспечения безопасности личности, общества и государства.

3. Контроль за оборотом наркотических средств, противодействие их незаконному обороту и профилактика наркомании является основным направлением антинаркотической деятельности Республики Таджикистан.

4. Высокий уровень незаконного производства наркотических средств в Исламской Республике Афганистан и их контрабанда является основным определяющим фактором наркоситуации в Республике Таджикистан и во всём регионе Центральной Азии.

5. В Республике Таджикистан нормативно-правовая база, направленная на борьбу с незаконным оборотом наркотиков, профилактику, лечение и реабилитацию наркозависимости, приведена в соответствие с международными стандартами. Таджикистаном ратифицированы Единая Конвенция 1961 года по наркотическим средствам с дополнениями в соответствии с Протоколом 1972 года, Конвенция 1971 года о психотропных веществах и Конвенция 1988 года по борьбе с незаконным оборотом наркотических средств и психотропных веществ. Также подписаны 17 межгосударственных соглашений и реализовываются 30 международных антинаркотических проектов.

6. Для совершенствования системы антинаркотических правоохранительных структур в 1999 году образовано Агентство по контролю за наркотиками при Президенте Республики Таджикистан.

7. Указом Президента Республики Таджикистан от 3 апреля 2004 года, №1310 создан Координационный совет по профилактике злоупотребления наркотиками при Правительстве Республики Таджикистан. Также реализована Единая целевая государственная программа по профилактике наркомании и противодействию незаконному обороту наркотиков на 2008-2012 годы, утвержденная постановлением Правительства Республики Таджикистан от 30 ноября 2007 года, №585.

8. В результате принятых мер за последние 13 лет правоохранительными органами и силовыми структурами Республики Таджикистан из незаконного оборота было изъято более 78 тонн наркотических средств, из которых свыше 31 тонны составил героин и около 24 тонн - опий. Преступления, связанные с наркотиками, в среднем составляют 5-6 процентов из общего числа совершенных преступлений.

9. В среднем 65-70 процентов привлеченных к уголовной ответственности за преступления, связанные с незаконным оборотом наркотиков, составляют безработные и лица без определенного социального статуса. До 1 сентября 2012 года на диспансерном учёте наркологической службы находятся 7255 больных наркоманией.

10. Высокий показатель инъекционного потребления наркотических средств представляет серьёзную опасность, составляя в среднем 55-60 процентов из общего числа зарегистрированных наркозависимых.

11. Инъекционное потребление наркотиков является основным фактором распространения вируса иммунодефицита человека. По информации Республиканского центра профилактики и борьбы со СПИД до конца сентября 2012 года в Республике Таджикистан было зарегистрировано 4500 лиц с вирусом иммунодефицита человека, из которых 48,9 процентов являются потребителями инъекционных наркотиков.

12. В последнее время в республике наблюдается тенденция распространения новых видов синтетических наркотиков, не внесенных в Национальный список наркотических средств, психотропных веществ и их прекурсоров. Это может способствовать возникновению новых видов наркотической зависимости.

2. Цель и задачи Стратегии

13. Основной целью Стратегии является существенное сокращение незаконного распространения наркотических средств и их немедицинского потребления, масштабов последствия их незаконного оборота для безопасности здоровья населения, общества и государства, которая осуществляется путём:

- совершенствования системы мер, направленных на организацию борьбы с незаконным оборотом наркотиков;
- снижения спроса на наркотики среди населения;

- совершенствование системы своевременного выявления лиц с наркотической зависимостью, повышения качества лечения и их социальной реабилитации;

- обеспечение системы Государственного контроля за оборотом наркотических средств;

- совершенствования нормативно-правовой базы по контролю за оборотом наркотиков.

14. Для реализации антинаркотической политики применяются следующие мероприятия:

- разработка, принятие и реализация отраслевых программ по предотвращению незаконного оборота наркотических средств;

- улучшение механизма межведомственного сотрудничества по борьбе с незаконным оборотом наркотических средств;

- укрепление и совершенствование материально-технической базы правоохранительных органов и силовых структур;

- укрепление системы пограничного контроля;

- расширение международного сотрудничества в области контроля за оборотом наркотических средств;

- совершенствование материально-технической базы наркологической службы и внедрение эффективных методов лечения;

- создание сети учреждений по реабилитации больных наркоманией и их материально-технического оснащения;

- повышение уровня научно-исследовательской деятельности в области контроля за оборотом наркотических средств, профилактики и лечения наркомании, а также реабилитации больных наркоманией;

- совершенствование организационного, нормативно-правового и ресурсного обеспечения антинаркотической деятельности.

3. Меры для реализации Стратегии

15. Меры по сокращению предложения на наркотики:

- пресечение контрабанды наркотических средств;

- укрепление режима охраны Государственной границы путём увеличения личного состава, материально - технического обеспечения, строительства и реконструкции объектов;

- проведение межгосударственных оперативно-розыскных операции по выявлению и пресечению незаконных каналов перевозки наркотиков, в том числе методом "контролируемая поставка";

- осуществление мероприятий по борьбе с наркопреступлениями, имеющими коррупционный характер;

- создание эффективной системы, предотвращающей легализацию незаконных финансовых средств от реализации наркотиков;

- обучение и переподготовки сотрудников антинаркотических подразделений правоохранительных органов и силовых структур, в учебных заведени-

ях Министерства внутренних дел Республики Таджикистан Государственного комитета национальной безопасности Республики Таджикистан и Агентства по контролю за наркотиками при Президенте Республики Таджикистан;

- создание Единого учебного центра по переподготовке сотрудников антинаркотических структур Республики Таджикистан, Исламской Республики Афганистан и стран Центрально-Азиатского региона;

- пресечение оборота новых валов наркотических средств, а также неконтролируемых психотропных веществ, используемых для немедицинского потребления;

- совершенствование системы государственного контроля за законным оборотом наркотических средств в и психотропных веществ, а также обеспечение потребности и их доступности;

- недопущение поступления наркотических средств из легального в нелегальный оборот;

- своевременное внесение дополнений и изменений в Национальный список наркотических средств, психотропных веществ и прекурсоров.

16. Меры по сокращению спроса на наркотики:

- формирование отрицательного отношения общества к немедицинскому употреблению наркотических средств;

- пропаганда здорового образа жизни;

- разработка и внедрение образовательных программ для подготовки и переподготовки специалистов по профилактике злоупотребления наркотических средств;

- подготовка и обучение представителей средств массовой информации, освещающих проблемы наркомании и наркопреступности;

- Эффективное использование средств массовой информации в формировании общественного сознания, отрицающего употребление наркотиков;

- активное вовлечение религиозных объединений в профилактику наркомании и предупреждение на рк преступности;

- изучение и внедрение передового мирового опыта в сфере профилактики наркомании, лечения и реабилитации наркозависимых лиц;

- укомплектация совершенствование кадровой резерва наркологической службы, материально-технической базы расширение средств наркологических учреждений;

- совершенствование нормативно-правовой базы по реабилитации наркозависимых лиц;

- проведение социологических исследований для прогнозирования связанной с употреблением наркотических средств;

- разработка и внедрение государственных образовательных стандартов по профилактике наркомании;

- разработка и регулярный пересмотр показателей по группам риска;

- профилактика преступлений, связанных с незаконным оборотом наркотиков и наркомании среди трудовых мигрантов.

4. Международное сотрудничество

17. Международное сотрудничество Республики Таджикистан в области контроля за оборотом наркотиков:

- совершенствование механизмов двустороннего и многостороннего сотрудничества с иностранными государствами, международными и региональными организациями на основе соответствующих Конвенций Организации и Объединенных Наций;

- эффективное использование средств и возможностей для предотвращения и противодействия контрабанды наркотиков из Афганистана в Таджикистан и их последующей перевозки в другие страны;

- участие правоохранительных органов и силовых структур Таджикистана в подготовке и переподготовке специалистов правоохранительных органов и силовых структур Исламской Республики Афганистан и других стран региона;

- совершенствование регионального сотрудничества по противодействию легализации доходов от преступлений, связанных с наркотическими средствами и финансирования терроризма в сотрудничестве с Организацией Объединенных Наций, Организацией Договора коллективной безопасности Шанхайской Организацией Сотрудничества, Организацией безопасности и Сотрудничества в Европе, Евразийской Группы и другими международными организациями;

- привлечение иностранных государств, международных и региональных организаций в оснащение современными Технологиями в области контроля за оборотом наркотиков, а также разработка образовательных программ по снижению предложения и спроса на наркотики.

5. Механизм реализации Стратегии

18. Организационное и информационное обеспечение реализации задействованные Стратегии возлагается на субъекты Министерства и ведомства, местные органы власти, иные общественные и международные организации в соответствии с их полномочиях и статусами.

19. Данная Стратегия реализуется на период с 2013 по 2020 годы поэтапно и осуществляется в форме целевых ведомственных программ.

20. Основным фактором механизма реализации Стратегии является деятельность правоохранительных органов, силовых структур и других соответствующих министерств и ведомств, направленная на борьбу с незаконным оборотом наркотиков, профилактику и лечение наркомании, а также медико-социальную реабилитацию, и осуществляется в виде:

- мониторинг наркоситуации в Республике Таджикистан;
- разработка ведомственных программ в сфере противодействия незаконному обороту) наркотиков и их злоупотребления;
- повышение роли региональных Координационных советов по профилактике злоупотребления наркотиками;

- создание механизма взаимодействия правоохранительных органов, силовых структур и других соответствующих министерств и ведомств по вопросам осуществления мероприятий по организации борьбы с незаконным оборотом наркотиков, профилактики наркомании и предупреждения наркопреступности, а также осуществление антинаркотической пропаганды;

- совершенствование законодательства Республики Таджикистан по основным стратегическим направлениям государственной антинаркотической политики;

- организация международного сотрудничества в сфере контроля за оборотом наркотиков;

- повышение эффективности антинаркотической агитации и пропаганды с использованием средств массовой информации.

6. Финансовое обеспечение Стратегии

21. Финансирование программ по реализации Стратегии будет осуществляться в рамках ежегодного формирования Государственного бюджета для министерств и ведомств субъектов Стратегии, а также за счет грантов, финансовой помощи общественных объединений, международных организаций и других источников не противоречащих законодательству Республики Таджикистан.

7. Ожидаемые результаты

22. Ожидаемые результаты от реализации Стратегии:

- существенное сокращение доступности наркотиков и спроса на них;
- снижение вреда и профилактика последствий незаконного оборота наркотиков;

- совершенствование государственной системы профилактики немедицинского потребления наркотиков и внедрение современных методов лечения и реабилитации больных наркоманией;

- осуществление эффективной системы мер противодействия контрабанде наркотиков;

- налаживание государственного контроля за законным оборотом наркотических средств;

- организационное, правовое и материально-финансовое обеспечение антинаркотической деятельности;

- существенное влияние агитации и пропаганды с использованием средств массовой информации на активизацию общественного сознания о пагубных последствиях проблем, связанных с наркотиками;

- эффективное функционирование государственной системы изучения наркоситуации в Республике Таджикистан.

3.13.

Положение о координации деятельности органов по борьбе с коррупцией : указ Президента Республики Таджикистан от 25 ноября 2015 г. № 587

ГЛАВА 1. ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Целью координации деятельности органов по борьбе с коррупцией является повышение эффективности деятельности по предупреждению, профилактике, выявлению и пресечению коррупционных правонарушений, раскрытию, дознанию и предварительному следствию коррупционных преступлений, экономических преступлений коррупционного характера и преступлений, связанных с налогами, осуществляемое Агентством по государственному финансовому контролю и борьбе с коррупцией Республики Таджикистан.

2. Координация деятельности органов по борьбе с коррупцией осуществляется в соответствии с Конституцией Республики Таджикистан, Законами Республики Таджикистан "О борьбе с коррупцией", "Об Агентстве по государственному финансовому контролю и борьбе с коррупцией", другими нормативными правовыми актами в области борьбы с коррупцией, а также международно-правовых актов, признанных Таджикистаном и настоящим Положением.

3. В целях повышения эффективности борьбы с коррупцией в Республике Таджикистан Агентство по государственному финансовому контролю и борьбе с коррупцией (далее – Агентство) координирует деятельность органов прокуратуры, внутренних дел, национальной безопасности, военного управления, по контролю за наркотиками, налоговые и таможенные органы для проведения аналитической работы, по предупреждению, своевременному раскрытию и расследованию коррупционных преступлений, экономических преступлений коррупционного характера и преступлений, связанных с налогами, устранению причин и условий, способствующих их совершению. В этих целях при Агентстве создается Совет по деятельности координации органов по борьбе с коррупцией (далее – Совет).

4. Координация деятельности органов по борьбе с коррупцией рассматривается на заседаниях Координационного совета

ГЛАВА 2. ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ КООРДИНАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

5. Координация деятельности органов по борьбе с коррупцией подлежат:

- оперативно-розыскная деятельность;
- дознание и предварительное следствие по уголовным делам;
- организация борьбы с коррупционными проявлениями с использованием гражданско-правовых методов;

- принятие мер по предупреждению коррупционных преступлений, экономических преступлений коррупционного характера и преступлений, связанных с налогами, другие правонарушения коррупционного характера, устранение причин и условий, способствующих их совершению;

- анализ состояния законности, коррупционных преступлений в органах или в отдельных регионах.

6. Основными направлениями координации деятельности органов по борьбе с коррупцией являются:

- предупреждение, пресечение, выявление, раскрытие коррупционных, экономических преступлений коррупционного характера и преступлений, связанных с налогами, их дознание и предварительное расследование;

- совместный анализ состояния борьбы с коррупцией, экономических преступлений коррупционного характера и преступлений, связанных с налогами, определение их тенденции, изучение, обобщение и распространение передового опыта по предупреждению, пресечению, раскрытию и расследованию, а также выявление причин и условий совершения этих преступлений, а также принятие мер по их устранению;

- обеспечение реализации нормативных правовых актов по противодействию коррупции в Республике Таджикистан и государственных мероприятии по борьбе с коррупцией, экономических преступлений коррупционного характера и преступлений, связанных с налогами;

- разработка совместно с другими государственными органами, а также научными учреждениями предложений о совершенствовании законодательства по борьбе с коррупцией;

- анализ и обобщение практики выполнения международных договоров Республики Таджикистан и соглашений с зарубежными странами и международными организациями по вопросам сотрудничества в борьбе с коррупцией и выработка соответствующих предложений.

ГЛАВА 3. ПРИНЦИПЫ И ЦЕЛЬ КООРДИНАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

7. Принципами и целью координации деятельности органов по борьбе с коррупцией являются:

- соблюдение законности;

- равенство всех членов Совета при постановке вопросов, внесении предложений, разработке рекомендаций и мероприятий;

- самостоятельность каждого органа по борьбе с коррупцией в пределах предоставленных им законодательством полномочий при выполнении согласованных решений, рекомендаций и проведения совместных мероприятий;

- взаимная согласованность и объединение усилий по реализации мер, форм и средств борьбы с коррупцией;

- оказание взаимной помощи в обеспечении собственной безопасности;

- гласность в той мере, в какой она не противоречит требованиям законодательства республики о защите прав и свобод человека и гражданина, о государственной и иной охраняемой законом тайне;

- ответственность руководителей органов по борьбе с коррупцией за выполнение принятых Советом согласованных решений.

ГЛАВА 4. ФУНКЦИИ СОВЕТА

8. В целях выполнения возложенных задач Совет осуществляет:

- разработку и утверждение планов координационной деятельности;

- разрабатывает и рассматривает проекты соответствующих документов;

- определяет формы сотрудничества правоохранительных органов и силовых структур в борьбе с коррупцией, экономическими преступлениями коррупционного характера, и преступлениями связанными с налогами;

- подготавливает информационно-аналитические материалы и другие акты;

- с целью проведения согласованных действий и совместных проверок, расследования коррупционных преступлений, экономических преступлений коррупционного характера и преступлений, связанных с налогами, создаёт рабочие и межведомственные следственно-оперативные группы;

- проводит обмен информацией по вопросам борьбы с коррупцией;

- для повышения профессионального уровня знания и квалификации работников органов по борьбе с коррупцией использует имеющиеся возможности для проведения совместных семинаров и конференций.

ГЛАВА 5. ПРЕДСЕДАТЕЛЬ СОВЕТА И ЕГО ПОЛНОМОЧИЯ

9. Председатель Совета:

- проводит заседания Совета;

- по мере необходимости, но не реже одного раза в шесть месяцев непосредственно либо по инициативе одного из членов Совета созывает Совет;

- утверждает план работы с согласованием членов Совета;

- истребует информацию, необходимую для организации координационной деятельности;

- вносит изменения и дополнения в план работы Совета с согласованием с членами Совета;

- создаёт рабочие группы из представителей уполномоченных органов по борьбе с коррупцией для непосредственного исполнения и контроля принятых решений Совета;

- назначает из числа работников Агентства ответственного Секретаря Совета, который возглавляет Секретариат Совета;

- представляет Президенту Республики Таджикистан информацию о состоянии коррупционных преступлений, экономических преступлений коррупционного характера, преступлений связанных с налогами, а также вносит

предложения о мерах по борьбе с коррупцией и совершенствованию правового регулирования;

- через средства массовой информации информирует общественность о состоянии борьбы с коррупцией, а также деятельности правоохранительных органов в борьбе с коррупцией.

ГЛАВА 6. ЧЛЕНЫ СОВЕТА

10. Члены Совета имеют следующие полномочия:

- участвуют в обсуждении и выработке решений по вопросам, вынесенным на рассмотрение Совета;

- принимают непосредственное участие в формировании плана работы Совета, и вносят предложения по вопросам, относящимся к координационной деятельности, с обоснованием необходимости их рассмотрения, путей и способов решения;

- вносят в согласованном порядке проекты документов, иные материалы, требующие обсуждения и принятия решения;

- определяют участников рабочих групп из числа подчиненных им работников;

- вносят предложения об эффективности принятых Советом решений и мер по их реализации;

- члены Совета при обсуждении вопросов пользуются равными правами.

ГЛАВА 7. ОРГАНИЗАЦИЯ РАБОТЫ СОВЕТА

11. Координационный совет деятельности органов по борьбе с коррупцией является совещательным органом, его решения, принятые в пределах его компетенции, обязательны для исполнения всеми членами Совета.

12. В состав Координационного совета входят Директор Агентства, (Председатель Совета) и первые руководители других органов по борьбе с коррупцией, предусмотренные в статье 5 Закона Республики Таджикистан "О борьбе с коррупцией" (члены Совета), имеющие равные права.

13. Заседания Совета проводятся в определённое время согласно плану или по указанию Председателя Совета и правомочны при условии присутствия на них не менее двух третей от общего числа членов Совета.

14. В необходимых случаях могут проводиться выездные заседания Совета.

15. На заседании Совета по согласованию с Председателем Совета в установленном порядке могут участвовать и другие должностные лица органов по борьбе с коррупцией, руководители исполнительных органов государственной власти и органов местного самоуправления посёлков и сел, общественных, международных организаций, научные и педагогические работники, представители средств массовой информации.

16. Для подготовки вопросов, рассматриваемых на Совете и участия в его работе могут привлекаться представители других государственных органов.

17. Совет на своих заседаниях обсуждает наиболее важные вопросы деятельности соответствующих органов, связанные с борьбой с коррупцией, коррупционных преступлений, экономических преступлений коррупционного характера и преступлений, связанных с налогами, а также обсуждает возникшие проблемы в этой сфере, заслушивает доклад членов Совета, руководителей подразделений правоохранительных органов и силовых структур.

18. Решение Совета оформляется в письменной форме и считается принятым открытым голосованием, если за него проголосовало более чем половина членов Совета. Решения и протоколы заседания Совета подписывают Председатель и ответственный Секретарь Совета.

19. Проекты постановления или других документов по вопросу, рассматриваемому на Совете, готовятся органом, которым в инициативном порядке внесено предложение об его рассмотрении. В необходимых случаях создается для этих целей рабочая группа из представителей соответствующих органов.

20. Члены Совета во исполнение решений Совета в пределах своих полномочий издают приказы, указания, распоряжения и другие внутриведомственные акты и обеспечивают выполнение принятых решений в части, относящейся к ним. Если выполнение решения возложено на несколько органов по борьбе с коррупцией, то ответственность за организацию его выполнения возлагается на орган, указанный в решении первым.

21. Материально-техническое обеспечение деятельности Совета возлагается на Агентство по государственному финансовому контролю и борьбе с коррупцией и Секретариат Совета.

ГЛАВА 8. СЕКРЕТАРИАТ СОВЕТА

22. Секретариат Совета формируется из числа представителей всех органов по борьбе с коррупцией.

23. Секретариат Совета:

- проводит текущую организационную работу;
- формирует проект плана работы Совета на основании предложений членов Совета и представляет их на рассмотрение заседания Совета;
- ведет документацию Совета с соблюдением требований секретного делопроизводства;
- извещает членов Совета и приглашенных на него лиц о повестке дня заседания с приложением проектов документов, подлежащих обсуждению и других соответствующих материалов;
- контролирует ход выполнения плана работы и решений Совета, анализирует и о результатах информирует Председателя Совета;
- осуществляет сбор материалов для подготовки проектов решений Совета и направления необходимой информации в различные государственные структуры;
- выполняет иные поручения Председателя Совета.

ГЛАВА 9. СОТРУДНИЧЕСТВО С СУДАМИ И ОРГАНАМИ ЮСТИЦИИ

24. Сотрудничество органов борьбы с коррупцией с судами и Советом юстиции по вопросам борьбы с коррупционной преступностью осуществляется с соблюдением принципов независимости судебной власти, независимости судей и их подчиненности только Конституции Республики Таджикистан и законам Республики Таджикистан.

25. Председатели Верховного Суда, Высшего экономического суда, Совета юстиции Республики Таджикистан по приглашению или согласованию с Председателем Совета могут принимать участие в заседаниях Совета.

26. В целях повышения эффективности координационной деятельности уполномоченных органов по борьбе с коррупцией, их взаимодействие с судами и органами юстиции может проводиться в следующих согласованных формах:

- взаимное информирование о состоянии рассмотрения дел, связанных с коррупционными преступлениями, экономическими преступлениями коррупционного характера, преступлениями, связанными с налогами, а также в отношении лиц, осужденных за такие дела;

- использование данных судебной статистики и материалов судебной практики при разработке мер по борьбе с коррупционной преступностью;

- совместная работа по разработке нормативных правовых актов по борьбе с коррупцией;

- проведение совместных семинаров и конференций, с целью повышения квалификации работников органов по борьбе с коррупцией;

- подготовка и направление информационных писем, справок;

- участие в подготовке проектов постановлений Пленумов Верховного Суда и Высшего экономического суда Республики Таджикистан, по вопросам борьбы с коррупцией, экономических преступлений коррупционного характера и преступлений, связанных с налогами.

3.14.

Дар бораи ташкили назорати прокурорӣ оид ба таъмини риояи дақиқ ва яхелаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ» ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии марбут ба он : фармони Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 21 октябри соли 2015 таҳти № № 5 - 219

Бо қабули Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ» аз 22-юми майи соли 1998 муносибатҳои ҳуқуқии марбут ба амали намудани фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ, ки то ин вақт бо санадҳои меъёрии ҳуқуқии соҳавии мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ танзим мегардиданд, ба сатҳи баландтари танзими худ, яъне танзими қонунӣ расиданд.

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ» ки 25 марти соли 2011 қабул гардид, бо фаро гирифтани субъектҳои нави амали намудани фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ва танзими мукамалтари муносибатҳои ҳуқуқии ин самти фаъолият то имрӯз мавриди амал қарор дорад. Дар заминаи Қонуни мазкур ва баҳри таъмини иҷрои муқаррароти он мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ санадҳои меъёрии ҳуқуқии соҳавии худро таҳия ва мавриди амал қарор дод.

Мутобики моддаи 21-и Қонуни зикршуда назорати иҷрои он аз ҷониби Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва прокуророни тобеи он дар доираи ваколатҳои амали қарда мешавад.

Вале ҳолати дар амалия татбиқ намудани муқаррароти санадҳои меъёрии ҳуқуқии ин самти муносибатҳои ҳуқуқиро ба танзимдоранда аз тарафи мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ба таври дахлдор ба роҳ монда нашудааст. Назорати прокурорӣ оид ба таъмини риояи дақиқ ва иҷрои яхелаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ» ҳануз ҷавобгӯи талабот нест ва дар ин самт камбудиву нуқсонҳои зиёд ба назар мерасанд.

Санчишҳои прокурорӣ дар ин самт пурсамар набуда, баҳри бартараф намудани камбудии ҷойдошта мусоидат намекунад. Ҳолатҳои зиёди вайрон намудани муҳлатҳои оғози парвандаҳои баҳисобгирии оперативӣ (парвандаҳои санчиши пешакии оперативӣ, парвандаҳои оперативӣ, парвандаҳои оперативӣ-чустучӯӣ, парвандаҳои литерӣ, парвандаҳои оперативӣ-мушоҳидавӣ, парвандаҳои қорӣ ва ғайра), иҷрои номатлуби вазифаҳои касбӣ аз тарафи қорамандони мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ба назар мерасад. Дар асоси парвандаҳои оперативӣ-чустучӯӣ қорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ, ҳаракатҳои оперативӣ-чустучӯӣ, амалиёти маҷмӯӣ, амалиёти махсус ва қорабиниҳои махсус ба таври дахлдор гузаронида намешаванд ва тибқи ин парвандаҳо ҷиноятҳои дар ҳолати номуайянии содир шуда, хеле кам

кушода мешаванд. Нақшаҳои корӣ бо ин парвандаҳо рӯякӣ тартиб дода шуда, онҳо барои амалӣ кардани фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ мусоидат намуда наметавонанд.

Мутаассифона, солҳои охир дар асоси парвандаҳои баҳисобгирии оперативӣ ҳолатҳои зиёди беасос ба мақомоти хифзи ҳуқуқ даъват кардани шахрвандон, аз онҳо гирифтани баёнотҳои ба моҳияти кор дахлнодошта ва дар ин замина дағалона поймол намудани ҳуқуқ ва озодиҳои конститусионии шахрвандон зиёд ба назар мерасад.

Бо мақсади аз байн бурдани камбудиву нуқсонҳои ҷойдошта ва таъмини самаранокии кор дар самти таъмини риояи дақиқ ва иҷроӣ яхелаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ», бо дастрасии моддаи 18-и Қонуни конститусионии Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи мақомоти прокуратураи Ҷумҳурии Тоҷикистон», -

ФАРМОН МЕДИҲАМ:

1. Назорати риояи дақиқ ва иҷроӣ яхелаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ» ва санадҳои меъёрии ҳуқуқии марбут ба он аз тарафи мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ба зиммаи муовини якум, муовинони Прокурори генералӣ, сардорони Раёсатҳои назорати тафтишоти пешакӣ дар мақомоти прокуратура, назорати иҷроӣ қонунҳо дар мақомоти қорҳои дохилӣ ва назорати маводи нашъаовар, тафтиши парвандаҳои ҷиноятӣ махсусан муҳим, муқовимат бо терроризм, экстремизм ва назорати иҷроӣ қонунҳо дар самти амнияти миллий, назорати иҷроӣ қонунҳо дар мақомоти назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия, назорати иҷроӣ қонунгузори нақлиёт ва гумрук, шӯъбаи назорати иҷроӣ қонунҳо дар ҷойҳои ҳабси пешакӣ ва иҷроӣ ҷазои ҷиноятӣ Прокуратураи генералӣ, Сарпрокуратураи ҳарбии Ҷумҳурии Тоҷикистон, прокурори ВМКБ, прокуророни вилоятҳо, ш. Душанбе, нақлиёти Тоҷикистон, шаҳрҳо, ноҳияҳо, прокурорҳои ҳарбии гарнизонҳо, прокурори назорати иҷроӣ қонунҳо дар муассисаҳои ислоҳӣ ва иҷроӣ ҷазои ҷиноятӣ ва муовинони онҳо воғузор карда шавад.

Прокуророни ваколатдор, яъне прокуроре, ки дар доираи салоҳияти худ ҳуқуқи шинос шудан бо ҳуҷжатҳои оперативӣ-чустучӯӣ ва санҷиши қонунӣ будани қарорҳои мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро оид ба гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ дорад, барои омӯзиш ва қор қардан бо ҳуҷжатҳои расмӣ фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ маълумоти сирри махфӣ дошта бояд иҷозат дошта бошанд, ки он бо тартиби пешбиниамудаи қонун ба расмӣ дароварда шуда бошад.

2. Назорати прокурорӣ оид ба риояи дақиқ ва иҷроӣ яхелаи қонунҳо ҳангоми ба амал баровардани фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ қатъиян дар доираи муқаррароти Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ» ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии ин самтро танзимкунанда ба амал бароварда шавад.

Бояд дар назар дошт, ки назорати прокурорӣ дар ин самти муносибатҳои ҳуқуқӣ пеш аз ҳама ба таъмини риояи ҳуқуқу озодиҳои инсон ва шаҳрванд дар рафти амалӣ намудани фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ, таъмини қабули қарорҳои асоснок ва қонунӣ аз ҷониби мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ, муайян ва бар-тараф кардани қонунвайронкуниҳо дар ин самт ва андешидани чораҳои самарабахш равона гардад.

3. Санҷиши ҳолати таъмини риояи ҳуқуқу озодиҳои инсон ва шаҳрванд, риояи тартиби муқарраршудаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ва қонунӣ будани қарорҳои қабулшуда бо асосҳои зайл ба амал бароварда шавад:

- хангоми пайдо шудани зарурият, бинобар бе натиҷа анҷом ёфтани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ, аз рӯи маводҳои кофтуковии айбдоршавандагон ё гумонбаршудагон бо парвандаҳои ҷиноятӣ, муайян намудани шахсияти шарикони ҷиноят ё шахсони бе ному нишон гумшуда;

- дар сурати мавҷуд будани маълумот дар бораи он, ки супориши расмӣ муфаттиш, мақомоти таҳқиқ ва суд оид ба парвандаҳои ҷиноятӣ дар пешбурдашон қарордошта ба таври дахлдор иҷро нашудаанд;

- ворид гардидани аризаи шахсе, ки гуноҳаш дар содиркунии ҷиноят исбот нагардидааст ва ӯ аз мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ маълумоти дар борааш бадастомадаро талаб карда, ҷавоби рад гирифтааст;

- ҳуҷжатҳои дорои маълумоте, ки барои пешниҳод намудани онҳо ба аризадиҳанда рад карда шудааст;

- дар ҳолати беасос эътироф намудани қарори мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ оид ба ради пешниҳод намудани маълумоти зарурӣ ба аризадиҳанда, прокурор мақоми зикршударо вазифадор месозад, ки ба аризадиҳанда маълумоти ба даст овардаашонро дар он ҳадде, ки талаботи пинҳонкорӣ иҷозат медиҳад, пешниҳод намояд;

- ворид гардидани ариза ё ягон маълумот ва ахборот дар хусуси аз тарафи мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ба манфиати ягон ҳизби сиёсӣ, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ гузаронидани амалҳои оперативӣ-чустучӯӣ;

- ворид гардидани ариза оид ба иштироки ғайриишкорони мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ дар кори мақомоти ҳокимияти давлатӣ ва худидоракунии шаҳрак ва деҳот, ҳамчунин дар фаъолияти ҳизбҳои сиёсӣ, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, аз он ҷумла динии ба тартиби муқарраргардида ба қайд гирифташуда ва манъшуда бо мақсади таъсир расонидан ба фаъолияти онҳо;

- ворид гардидани ариза дар хусуси бе розигии шаҳрвандон ифшо намудани маълумоти мансуб ба дахлнопазирии ҳаёти шахсӣ, сирри шахсӣ ва оилавӣ, шаъну шараф ва дигар манфиатҳои шаҳрвандон, ки дар қараёни гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ маълум гардидаанд, ба истиснои мавридҳои, ки қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ намудааст;

- ҳолатҳои ба таври бевосита ё бавосита таҳриқ кардан, моил сохтан ва ё водор намудан ба содир кардани ҳаракатҳои зиддиҳуқуқӣ (игво), ки ба ягон тарз ба прокурор маълум гаштаанд;

- ошкор гардидани сӯиистифода аз ваколат ва сохтакориҳои натиҷаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ;

- дар сурати аз тарафи мақомоти (шахси мансабдори) амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ вайрон намудани ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунии шахси воқеӣ ва ҳуқуқӣ, бо андешидани чораҳо мутобики қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон барои барқарор кардани ин ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунӣ ва (ё) ҷуброни зарари расонидашуда;

- дар мавриди иҷро намудани нақшаҳои қонунҳои мақомоти прокуратура, Шӯрои Ҳамоҳангсозии мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва дар дигар мавридҳо, бо назардошти ҳолати иҷро қонунгузориҳои ҷорӣ аз ҷониби мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ.

Прокуророн дар сурати муқаррар намудани қонуншиканиҳои худдоранд барои дар доираи қонун ба ҷавобгарӣ кашидани шахси гунаҳкор чораандешӣ намоянд.

Ҳангоми ошкор намудани қонунвайронкуниҳои, ки аломатҳои тарқиби ҷиноятро доранд, санҷиши минбаъдаи онҳоро бояд дар асоси талаботи Кодекси муҳофизати ҷиноятӣ гузаронанд.

4. Дар раванди амалӣ намудани назорати прокурорӣ, прокуророни ваколатдор дар доираи салоҳияташон ҳуқуқ доранд:

- қонунӣ будани гузаронидани ҷорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ, истифодаи воситаҳои илмӣ-техникиро санҷанд;

- аз мақомоти дахлдор парвандаҳои оперативӣ, маводҳо, ҳуҷжатҳо ва дигар маълумотро дар бораи рафти фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ барои санҷиш талаб намоянд;

- муроҷиатҳоро оид ба амал ва қарори мансабдорони дахлдор санҷад ва баррасӣ намоянд;

- қарорҳои ғайриқонунӣ ва беасоси мансабдорони мақомотро, ки фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро ба амал мебароранд, бекор кунад;

- барои ба ҳабс гирифтани розигӣ диҳанд;

- барои гузаронидани ҷорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ, ки ҳуқуқҳои конститусионии инсон ва шаҳрвандро ба махфияти мукотиба, гуфтугӯҳои телефонӣ, муросилоти почта, хабарҳои телеграфӣ ва хабарҳои дигаре, ки тавассути шабакаҳои алоқаи барқӣ ва алоқаи почта интиқол мешаванд, ҳамчунин ҳуқуқи дахлнопазирии манзилро маҳдуд мекунанд, розигӣ диҳанд;

- баҳри гузаронидани ҷорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ бо парвандаҳои ҷиноятӣ супориши ҳаттӣ дода, доираи ҷорабиниҳои оперативӣ-чустучӯиро зиёд намоянд ва ё қатъ намудани қарорҳои оперативӣ-чустучӯиро талаб намоянд;

- қарорҳои ғайриқонунӣ қабул намуаи мақомоти таҳқиқ ва тафтишро оид ба оғоз намудани парвандаи ҷиноятӣ дар асоси маводҳои оперативӣ-чустучӯӣ бекор намоянд;

- ба мақомоти судӣ шикоятҳое, ки санчиши онҳо ба ваколати истисноии судҳо дахл доранд, фиристонанд;

- аз шахсони мансабдори мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ, ки хангоми гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ ба қонунвайронкуниҳо роҳ додаанд, баёноти хаттӣ талаб намоянд;

- барои бекор кардани фармонҳо ва супоришҳои роҳбарони мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ, ки хилофи талаботи қонунҳои амалкунандаанд, чорачӯӣ намоянд;

- баҳри бартараф намудани қонунвайронкуниҳои дар фаъолияти шахсони масъули ин мақомот ошкоргашта ва сабабу шароитҳои ба содиршавии онҳо мусоидаткарда пешниҳод ирсол намуда, аз роҳбарияти онҳо талаб кунанд, ки шахсони ба қонунвайронкуниҳо роҳ додара аз гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ минбаъда бо ин парвандаҳои оперативӣ-чустучӯӣ дур кунанд;

- мавод, иттилоот ва мурочиатҳои шаҳрвандон оид ба вайрон намудани Қонуни мазкур хангоми гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ, ҳамчунин хангоми санчиш тартиби муқарраршудаи гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ ва қонунӣ будани қарори дар ин замина қабулшудаи роҳбарони мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ, ҳуҷжатҳои оперативӣ-хизматие, ки барои гузаронидани ин чорабиниҳо асос шудаанд, талаб намоянд;

- ба талаботи пешбиниамудаи қонун ваколат доштани шахсоне, ки фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ мебаранд ва асос барои гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ доранд, аз ҷумла дар ҳолатҳое, ки барои гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-чустучӯӣ ба онҳо мақомоти судӣ иҷозат додааст, мутобиқ буданашонро дида бароянд.

Дар сурати ғайриқонунӣ ва беасос рад намудани талаботи қонунии прокурор ва ё даҳолат намудан ба фаъолияти қонунии прокурор, шахсони масъул мувофиқи қонун ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд.

5. Прокуророни ваколатдор дар назар дошта бошанд, ки тибқи қонунҳои амалкунанда:

- маълумот дар бораи шахсони ба муҳити ҷиноятӣ воридкардашуда ва дар бораи кормандони штатии ғайриошкорои мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ, ҳамчунин дар бораи шахсони ба ин мақомот ба таври махфӣна мусоидаткунанда танҳо бо розигии хаттӣ ин шахсон, ба истисноии ҳолатҳои аз ҷониби онҳо содир кардани ҷиноят, дода мешавад;

- маълумотҳо дар бораи ташкил, тактика ва усули воситаҳои амалӣ гардонидани фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ба мавзӯи назорати прокурорӣ дохил намешаванд;

- ҳифзи маълумотеро, ки дар ҳуҷжатҳо ва маводи пешниҳодшуда мавҷуданд, таъмин намоянд;

- чорабиниҳои андешидашудаи оперативӣ-чустучӯӣ бояд ба мақсад ва вазифаҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ мувофиқ буда, ҳамзамон

дар рафти амалӣ намудани онҳо ба истифодаи воситаҳои техникӣ ва дигар воситаҳои, ки ба ҳаёту саломатии одамон ва муҳити атроф зарар мерасонанд роҳ набояд дод.

6. Прокуророни ВМКБ, вилоятҳо, шаҳри Душанбе ва нақлиёти Тоҷикистон, прокуророни шаҳру ноҳияҳо ва ба онҳо баробаркардашуда аз натиҷаи назорати прокурорӣ оид ба ҳолати иҷроӣ қонунҳо аз тарафи мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ бо чамъбасти сол ба Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон ахборот пешниҳод намоянд.

7. Раёсату шӯъбаҳои Прокуратураи генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ваколати назорати фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро ба уҳда доранд, Сарпрокурори ҳарбӣ, прокуророни ВМКБ, вилоятҳо, шаҳри Душанбе, нақлиёти Тоҷикистон, прокуророни шаҳру ноҳияҳо ва ба онҳо баробаркардашуда ташкили назорати прокурориро дар самти иҷроӣ қонунгузорӣ ҳангоми баамалбарории фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ дурӯст ба роҳ монда, маводҳои санҷиширо оид ба ин ҳолат мунтазам чамъбасту таҳлил намуда, ба прокуророни поёни ёрии амалӣ расонида, мунтазам санҷиши ташкили коргузори сохторҳои прокуратураҳо дар масъалаи бақайдгирӣ ва нигоҳдории ҳуҷҷатҳои марбут ба фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ ба амал бароранд.

8. Ҳисоботҳои омории оид ба иҷроӣ қонунҳо ҳангоми ба амал баровардани фаъолияти оперативӣ-чустучӯии (Замимаи-1), нишондодҳои дастурӣ дар бораи тартиби таҳия ва супоридани ҳисоботҳои омории дар самти назорати иҷроӣ қонунҳо ҳангоми ба амал баровардани фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ (ФОҶ,) (Замимаи-2) ва Дастурамал дар бораи ташкили коргузорӣ дар мақомоти прокуратура оид ба ҳуҷҷатҳои фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ (Замимаи-3) амалкунанда буда, талаботи онҳо риоя ва иҷро карда шаванд.

9. Фармони мазкур барои иҷро ба муовини яқум ва муовинони Прокурори генералӣ, сардорони раёсату шӯъбаҳои Прокуратураи генералӣ, прокуророни ВМКБ, вилоятҳо, шаҳри Душанбе, нақлиёти Тоҷикистон, прокуророни шаҳру ноҳияҳо, прокуророни ҳарбии гарнизонҳо ва прокурори назорати иҷроӣ қонунҳо дар муассисаҳои ислӯҳӣ ва иҷроӣ ҷазои ҷиноятӣ ирсол карда шавад.

10. Нусхаи Фармони мазкур барои маълумот ба Вазорати қорҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати мудофияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Кумитаи давлатии амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Агентии назорати маводи нашъаовари назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Гвардияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Хадамоти гумруки назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ирсол карда шавад.

11. Назорати иҷроӣ Фармони мазкур ба зиммаи муовини яқум, муовинони Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Сарпрокурори ҳарбӣ вогузор карда шавад.

12. Фармони Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти № 16 аз 5 ноябри соли 2008 «Дар бораи ташкили назорати прокурорӣ оид ба таъмини риояи дақиқ ва иҷрои яхелаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ» ва дигар санадҳои ҳуқуқии ба он марбут» (ба истиснои Замимаҳои №1, №2 ва №3) безъятибор доништа шавад.

**Прокурори генералии
Ҷумҳурии Тоҷикистон
генерал-лейтенанти адлия**

Ю.А. РАҲМОН

ФАСЛИ IV.
САНАДҲОИ МЕЪЁРИИ ҲУҚУҚИИ
УМУМИЭЪТИРОФШУДА,
КИ МАСЪАЛАҲОИ МУХТАЛИФИ ФАЪОЛИЯТИ
ОПЕРАТИВИЙ-ҚУСТУҚЎИРО
БА ТАНЗИМ МЕДАРОРАНД

4.1.
Модельный закон
"Об оперативно-розыскной деятельности"
(от 16 ноября 2006 г.)

Принят на двадцать седьмом
пленарном заседании
Межпарламентской Ассамблеи
государств-участников СНГ
(постановление № 27-6
от 16 ноября 2006 года)

Настоящий Закон определяет содержание оперативно-розыскной деятельности, осуществляемой на территории государства, и закрепляет систему гарантий законности, соблюдения прав и свобод человека и гражданина при проведении оперативно-розыскных мероприятий.

Статья 1. Основные понятия, применяемые в настоящем Законе

В настоящем Законе применяются следующие основные понятия:

оперативно-розыскная деятельность – деятельность, осуществляемая гласно и негласно уполномоченными на то национальным законодательством государственными органами путем проведения оперативно-розыскных мероприятий в целях защиты жизни, здоровья, прав и свобод человека и гражданина, обеспечения безопасности общества и государства от преступных посягательств;

оперативно-розыскные мероприятия – установленная национальным законом система мер, осуществляемая гласно и негласно уполномоченными государственными органами в целях решения задач оперативно-розыскной деятельности;

опрос граждан – сбор фактической информации, имеющей значение для решения конкретной задачи оперативно-розыскной деятельности, со слов опрашиваемого лица, которое реально или вероятно обладает ею;

наведение справок – получение информации, имеющей значение для решения конкретных задач оперативно-розыскной деятельности, путем направ-

ления запроса соответственно юридическому или физическому лицу, располагающему или могущему располагать таковой, а равно и ее получение путем непосредственного ознакомления с соответствующими материальными носителями, в том числе из оперативных, криминалистических и иных баз данных (учетов), информационных систем и других источников;

отождествление личности и иных объектов – установление и идентификация лица и иных объектов по индивидуализирующим их статическим и динамическим неизменяемым признакам, а равно и при помощи других способов, позволяющих с достаточной степенью вероятности опознать личность или иной объект;

сбор образцов для сравнительного исследования – обнаружение, физическое изъятие и консервация материальных носителей информации, сохранивших следы преступления либо следы лица, совершившего преступление, а также предметов, служивших объектами преступных посягательств или могущих служить средством обнаружения общественно опасного деяния и причастных к нему лиц с целью их сравнения с материалами и тождественными предметами у изучаемых лиц для решения конкретной задачи оперативно-розыскной деятельности;

проверочная закупка – создание органом, осуществляющим оперативно-розыскную деятельность, ситуации, в которой под оперативным контролем возмездно приобретаются товары или предметы без цели потребления или сбыта у лица, обоснованно подозреваемого в совершении преступления, с целью получения информации о вероятной преступной деятельности, а также решения иных задач оперативно-розыскной деятельности;

исследование предметов и документов и иных объектов – изучение предметов, документов и иных объектов, которые сохранили или могли сохранить на себе следы преступления, являлись или могли являться орудием совершения преступления или результатом преступной деятельности в целях выявления следов и орудий совершения преступлений и результатов преступной деятельности;

наблюдение – визуальное и иное восприятие и фиксация значимых для решения задач оперативно-розыскной деятельности явлений, деяний, событий, процессов;

обследование помещений, зданий, сооружений, участков местности и транспортных средств – проникновение и осмотр указанных объектов с целью обнаружения следов преступления, орудий совершения преступления, иных предметов, веществ или документов, вероятно имеющих отношение к совершению преступления, а равно и для решения иных конкретных задач оперативно-розыскной деятельности;

контроль почтовых отправлений, телеграфных и иных сообщений – просмотр письменной и иной зафиксированной на материальном носителе корреспонденции с целью обнаружения сведений о преступной деятельности изучаемого лица, выявления его связей и получения иной информации,

способствующей решению конкретных задач оперативно-розыскной деятельности;

прослушивание телефонных переговоров – получение и фиксация с помощью технических средств акустической информации, передаваемой по линиям телефонной связи, или односторонних сообщений, с целью обнаружения сведений о преступной деятельности изучаемого лица, выявления его связей и получения иной информации, способствующей решению конкретных задач оперативно-розыскной деятельности;

слуховой контроль – получение и фиксация акустической информации в помещениях, сооружениях, транспортных средствах и на местности для решения задач оперативно-розыскной деятельности;

снятие информации с технических каналов связи – получение, преобразование и фиксация с помощью технических средств различных видов сигналов, передаваемых по любым техническим каналам связи, для решения задач оперативно-розыскной деятельности;

оперативное внедрение – проникновение в преступную группу сотрудника органа, осуществляющего оперативно-розыскную деятельность, или лица, оказывающего ему содействие на конфиденциальной основе, для решения задач оперативно-розыскной деятельности;

контролируемая поставка – контролируемый органом, осуществляющим оперативно-розыскную деятельность, оборот товаров, средств, веществ или предметов, прежде всего тех, свободная реализация которых запрещена или гражданский оборот которых ограничен, а также предметов, добытых преступным путем или сохранивших на себе следы преступления, либо орудий или средств совершения преступления с целью решения задач оперативно-розыскной деятельности;

оперативный эксперимент – искусственное создание обстановки, максимально приближенной к реальности, с целью вызвать определенное событие либо воспроизведение события или проведение определенных опытов в полностью управляемых условиях и под контролем органа, осуществляющего оперативно-розыскную деятельность, с вовлечением лица, в отношении которого имеются данные о противоправной деятельности, без уведомления его об участии в оперативном эксперименте, в целях подтверждения совершения данным лицом противоправных действий, а также предупреждения, выявления, пресечения и раскрытия менее тяжкого преступления против собственности, порядка осуществления экономической деятельности, общественной безопасности и здоровья населения, тяжкого, особо тяжкого преступления или преступления, могущего принести вред национальной безопасности;

мониторинг информационно-телекоммуникационных сетей и систем – получение сведений, необходимых для решения конкретных задач оперативно-розыскной деятельности, и их фиксация путем наблюдения с применением специальных технических средств за характеристиками электромагнитных и других физических полей, возникающих при обработке информации в инфор-

мационных системах и базах данных и ее передаче по сетям электрической связи, компьютерным сетям и иным телекоммуникационным системам;

контроль радиочастотного спектра – получение сведений, необходимых для решения конкретных задач оперативно-розыскной деятельности, и их фиксация путем наблюдения с применением специальных технических средств за характеристиками электромагнитных полей, возникающих при передаче информации по радиочастотным каналам связи.

Статья 2. Задачи оперативно-розыскной деятельности

Задачами оперативно-розыскной деятельности являются:

– выявление, предупреждение, пресечение и раскрытие преступлений, а также выявление и установление лиц, их подготавливающих, совершающих или совершивших;

– осуществление розыска лиц, скрывающихся от органов дознания, следствия и суда, уклоняющихся от исполнения наказания, а также розыска без вести пропавших;

– добывание информации о событиях или действиях, создающих угрозу национальной безопасности государства, обществу, правам, свободам человека и гражданина;

– содействие в борьбе с преступностью в соответствии с международными договорами.

Статья 3. Принципы оперативно-розыскной деятельности

Оперативно-розыскная деятельность основывается на принципах законности и гуманности, соблюдения прав и свобод человека и гражданина, а также на принципах конспирации, сочетания гласных и негласных методов и средств.

Статья 4. Правовая основа оперативно-розыскной деятельности

Правовую основу оперативно-розыскной деятельности составляют Конституция, национальные законы и другие нормативные правовые акты, регулирующие оперативно-розыскную деятельность, а также международные договоры, участником которых является государство.

Органы, осуществляющие оперативно-розыскную деятельность, издают в пределах своих полномочий в соответствии с законодательством нормативные правовые акты, регламентирующие организацию и тактику проведения оперативно-розыскных мероприятий.

Статья 5. Гарантии соблюдения прав и свобод граждан при осуществлении оперативно-розыскной деятельности

Не допускается осуществление оперативно-розыскной деятельности для достижения целей и решения задач, не предусмотренных настоящим законом. Лицо, полагающее, что действия органов, осуществляющих оперативно-

розыскную деятельность, привели к нарушению его прав и свобод, вправе обжаловать эти действия в суд, прокуратуру или в вышестоящий орган, осуществляющий оперативно-розыскную деятельность.

Поданная жалоба не приостанавливает исполнения обжалуемых действий, если орган, осуществляющий оперативно-розыскную деятельность, не считает такое приостановление необходимым.

Лицо, виновность которого в совершении преступления не доказана в установленном законом порядке, которое располагает фактами проведения в отношении его оперативно-розыскных мероприятий и полагает, что при этом были нарушены его права, вправе истребовать от органа, осуществляющего оперативно-розыскную деятельность, сведения о полученной об этом лице информации в пределах, допускаемых требованиями конспирации и исключающих возможность разглашения государственной тайны. В случае, если будет отказано в предоставлении запрошенных сведений или если указанное лицо полагает, что сведения получены не в полном объеме, оно вправе обжаловать это в прокуратуру или в судебном порядке. В процессе рассмотрения жалобы в суде обязанность доказывать обоснованность отказа в предоставлении этому лицу сведений, в том числе в полном объеме, возлагается на соответствующий орган, осуществляющий оперативно-розыскную деятельность.

В целях обеспечения полноты и всесторонности рассмотрения жалобы орган, осуществляющий оперативно-розыскную деятельность, обязан предоставить судье или прокурору по их требованию оперативно-служебные документы, содержащие информацию о сведениях, в предоставлении которых было отказано заявителю, за исключением сведений о лицах, внедренных в организованные преступные группы, о штатных негласных сотрудниках органов, осуществляющих оперативно-розыскную деятельность, и о лицах, оказывающих им содействие на конфиденциальной основе.

В случае признания необоснованным решения органа, осуществляющего оперативно-розыскную деятельность, об отказе в предоставлении необходимых сведений заявителю судья или прокурор может обязать указанный орган предоставить заявителю сведения, предусмотренные частью четвертой настоящей статьи.

Полученные в результате проведения оперативно-розыскных мероприятий материалы в отношении лиц, виновность которых в совершении преступления не доказана в установленном законом порядке, хранятся один год, а затем уничтожаются, если национальным законодательством не установлен иной порядок хранения и уничтожения материалов. За три месяца до дня уничтожения материалов, отражающих результаты проведения оперативно-розыскных мероприятий, проведенных на основании судебного или прокурорского решения, об этом уведомляется соответствующий судья или прокурор.

Органам (должностным лицам), осуществляющим оперативно-розыскную деятельность, запрещается:

– проводить оперативно-розыскные мероприятия в интересах какой-либо политической партии, общественного и религиозного объединения, а также коммерческих (негосударственных) организаций и частных лиц;

– принимать негласное участие в работе органов государственной власти и судов, а также в деятельности зарегистрированных в установленном порядке политических партий, общественных и религиозных объединений в целях оказания влияния на характер их законной деятельности;

– разглашать сведения, которые затрагивают неприкосновенность частной жизни, личную и семейную тайну, честь и доброе имя граждан и которые стали известными в процессе проведения оперативно-розыскных мероприятий, без согласия граждан за исключением случаев, предусмотренных национальным законодательством.

При нарушении органом (должностным лицом), осуществляющим оперативно-розыскную деятельность, прав и интересов физических и юридических лиц вышестоящий орган, судья, либо прокурор в соответствии с национальным законодательством обязаны принять меры по восстановлению этих прав и законных интересов, возмещению причиненного вреда.

Должностные лица, допустившие нарушение закона при осуществлении оперативно-розыскной деятельности, несут уголовную и иную ответственность, предусмотренную национальным законодательством.

Статья 6. Оперативно-розыскные мероприятия

При осуществлении оперативно-розыскной деятельности могут проводиться следующие оперативно-розыскные мероприятия:

- 1) опрос граждан;
- 2) наведение справок;
- 3) отождествление личности и иных объектов;
- 4) сбор образцов для сравнительного исследования;
- 5) проверочная закупка;
- 6) исследование предметов и документов и иных объектов;
- 7) наблюдение;
- 8) обследование помещений, зданий, сооружений, участков местности и транспортных средств;
- 9) контроль почтовых отправлений, телеграфных и иных сообщений;
- 10) прослушивание телефонных переговоров;
- 11) слуховой контроль;
- 12) снятие информации с технических каналов связи;
- 13) оперативное внедрение;
- 14) контролируемая поставка;
- 15) оперативный эксперимент;
- 16) мониторинг информационно-телекоммуникационных сетей и систем;
- 17) контроль радиочастотного спектра.

Приведенный перечень оперативно-розыскных мероприятий может быть изменен или дополнен только законом.

Порядок проведения оперативно-розыскных мероприятий устанавливается национальным законом.

В ходе проведения оперативно-розыскных мероприятий используются информационные системы, видео- и аудиозапись, кино- и фотосъемка, а также другие технические и иные средства, не наносящие ущерб жизни и здоровью людей и не причиняющие вред окружающей среде.

Оперативно-розыскные мероприятия, связанные с контролем почтовых отправлений, телеграфных и иных сообщений, прослушиванием телефонных переговоров, мониторингом информационно-телекоммуникационных сетей и систем, контролем радиочастотного спектра с подключением к стационарной аппаратуре предприятий, учреждений и организаций независимо от форм собственности, физических и юридических лиц, предоставляющих услуги и средства связи, со снятием информации с технических каналов связи, проводятся с использованием оперативно-технических сил и средств органов, уполномоченных национальным законодательством на проведение указанных оперативно-розыскных мероприятий, в порядке, установленном ведомственными нормативными актами или соглашениями между органами, осуществляющими оперативно-розыскную деятельность.

Должностные лица органов, осуществляющих оперативно-розыскную деятельность, решают ее задачи посредством личного участия в организации и проведении оперативно-розыскных мероприятий, используя помощь должностных лиц и специалистов, обладающих научными, техническими и иными специальными знаниями, а также отдельных граждан с их согласия на гласной или негласной основе.

Запрещается проведение оперативно-розыскных мероприятий и использование специальных и иных технических средств, предназначенных (разработанных, приспособленных, запрограммированных) для негласного получения информации лицами, не уполномоченными на то национальным законодательством.

Разработка, производство, реализация, приобретение в целях продажи, ввоз в государство и вывоз за его пределы специальных технических средств, предназначенных для негласного получения информации, не уполномоченными на осуществление оперативно-розыскной деятельности физическими и юридическими лицами, подлежат лицензированию в порядке, устанавливаемом национальным законодательством.

Перечень видов специальных технических средств, предназначенных для негласного получения информации в процессе осуществления оперативно-розыскной деятельности, устанавливается правительством.

Статья 7. Основания для проведения оперативно-розыскных мероприятий

Основаниями для проведения оперативно-розыскных мероприятий являются:

1) наличие возбужденного уголовного дела;

2) ставшие известными органам, осуществляющим оперативно-розыскную деятельность, сведения о:

а) признаках подготавливаемого, совершаемого или совершенного преступления, а также о лицах, его подготавливающих, совершающих или совершивших, если нет достаточных данных для решения вопроса о возбуждении уголовного дела;

б) событиях или действиях, создающих угрозу национальной безопасности;

в) лицах, скрывающихся от органов дознания, следствия и суда, уклоняющихся от уголовного наказания;

г) лицах, без вести пропавших, и об обнаружении неопознанных трупов;

3) в письменной форме поручения следователя, органа дознания, прокурора или определения суда по уголовным делам, находящимся в их производстве;

4) запросы других органов, осуществляющих оперативно-розыскную деятельность по основаниям, указанным в настоящей статье;

5) постановление о применении мер безопасности в отношении защищаемых лиц, осуществляемых уполномоченными на то государственными органами в порядке, предусмотренном национальным законодательством;

6) поступившие в соответствии с международными договорами запросы правоохранительных органов и специальных служб иностранных государств.

Статья 8. Условия проведения оперативно-розыскных мероприятий

Гражданство, национальность, пол, место жительства, имущественное, должностное и социальное положение, принадлежность к общественным объединениям, отношение к религии и политические убеждения отдельных лиц не являются препятствием для проведения в отношении их оперативно-розыскных мероприятий на территории государства, если иное не предусмотрено национальным законом.

Проведение оперативно-розыскных мероприятий, которые ограничивают конституционные права граждан на тайну переписки, телефонных переговоров, почтовых, телеграфных и иных сообщений, передаваемых по сетям электрической и почтовой связи, а также в ходе проведения мониторинга информационно-телекоммуникационных сетей и систем и контроля радиочастотного спектра, на неприкосновенность жилища, допускается на основании судебного решения или санкционированного прокурором постановления руководителя органа, осуществляющего оперативно-розыскную деятельность, при наличии информации:

1) о признаках подготавливаемого, совершаемого или совершенного противоправного деяния, по которому производство предварительного следствия обязательно;

2) о лицах, готовящих, совершающих или совершивших противоправное деяние, по которому производство предварительного следствия обязательно;

3) о событиях или действиях, которые в соответствии с национальным законом представляют угрозу национальной безопасности.

В случаях, которые не терпят отлагательства и могут привести к совершению тяжкого или особо тяжкого преступления, а также при наличии данных о событиях и действиях, создающих угрозу национальной безопасности государства, на основании мотивированного постановления одного из руководителей органа, осуществляющего оперативно-розыскную деятельность, допускается проведение оперативно-розыскных мероприятий, предусмотренных частью второй настоящей статьи, с обязательным уведомлением суда (судьи) или прокурора в течение 24 часов. В течение 48 часов с момента начала проведения оперативно-розыскного мероприятия орган, его осуществляющий, обязан получить судебное решение или санкцию прокурора о проведении такого оперативно-розыскного мероприятия либо прекратить его проведение и полученные материалы уничтожить.

В случае возникновения угрозы жизни, здоровью, собственности отдельных лиц по их заявлению или с их согласия в письменной форме разрешается прослушивание переговоров, ведущихся с их телефонов, на основании постановления, утвержденного руководителем органа, осуществляющего оперативно-розыскную деятельность с обязательным уведомлением соответствующего суда (судьи) или прокурора в течение 48 часов.

Проверочная закупка, контролируемая поставка предметов, веществ и продукции, свободная реализация которых запрещена, либо оборот которых ограничен, оперативный эксперимент, оперативное внедрение должностных лиц органов, осуществляющих оперативно-розыскную деятельность, и лиц, оказывающих им содействие, проводятся на основании постановления, утвержденного руководителем органа, осуществляющего оперативно-розыскную деятельность.

Оперативный эксперимент допускается только в целях выявления, предупреждения, пресечения и раскрытия тяжкого или особо тяжкого преступления, а также в целях выявления и установления лиц, его подготавливающих, совершающих или совершивших.

Оперативно-розыскные мероприятия, обеспечивающие безопасность органов, осуществляющих оперативно-розыскную деятельность, проводятся в соответствии с настоящим Законом и исключительно в пределах полномочий этих органов, установленных национальным законодательством.

По основаниям, предусмотренным пунктом 5 статьи 7 настоящего Закона, разрешается осуществлять мероприятия, указанные в пунктах 8-11 части первой статьи 6, без судебного или прокурорского решения при наличии согласия гражданина в письменной форме.

Статья 9. Основания и порядок рассмотрения материалов об ограничении конституционных прав граждан при проведении оперативно-розыскных мероприятий

Рассмотрение материалов об ограничении конституционных прав граждан на тайну переписки, телефонных переговоров, почтовых, телеграфных и иных сообщений, передаваемых по сетям электрической и почтовой связи, а также в ходе проведения мониторинга информационно-телекоммуникационных сетей и систем и контроля радиочастотного спектра, на неприкосновенность жилища при проведении оперативно-розыскных мероприятий осуществляется судьей или прокурором, как правило, по месту проведения таких мероприятий или по месту нахождения органа, ходатайствующего об их проведении. Указанные материалы рассматриваются судьей или прокурором единолично и незамедлительно. Судья или прокурор не вправе отказать в рассмотрении таких материалов в случае их предоставления.

Основанием для решения судьей или прокурором вопроса о проведении оперативно-розыскного мероприятия, ограничивающего конституционные права граждан, указанные в части первой настоящей статьи, является мотивированное постановление одного из руководителей органа, осуществляющего оперативно-розыскную деятельность.

По требованию судьи или прокурора им могут предоставляться также иные материалы, касающиеся оснований для проведения оперативно-розыскного мероприятия, за исключением данных о лицах, внедренных в организованные преступные группы, о штатных негласных сотрудниках органов, осуществляющих оперативно-розыскную деятельность, и о лицах, оказывающих им содействие на конфиденциальной основе, об организации и о тактике проведения оперативно-розыскных мероприятий.

По результатам рассмотрения указанных материалов судья или прокурор разрешает проведение соответствующего оперативно-розыскного мероприятия, о чем выносится мотивированное постановление или дается санкция. Постановление или санкция выдается инициатору проведения оперативно-розыскного мероприятия одновременно с возвращением представленных им материалов.

Срок действия выданного судьей или прокурором постановления устанавливается национальным законодательством. При этом течение срока не прерывается. При необходимости продления срока действия постановления судья или прокурор выносит решение на основании вновь представленных материалов.

В случае, если судья или прокурор отказал в проведении оперативно-розыскного мероприятия, которое ограничивает указанные в части первой настоящей статьи конституционные права граждан, орган, осуществляющий оперативно-розыскную деятельность, вправе обратиться по этому же вопросу в вышестоящий суд или прокуратуру.

Руководители судебных и прокурорских органов создают условия, обеспечивающие защиту сведений, которые содержатся в представленных опера-

тивно-служебных документах и несут уголовную и иную ответственность за их утрату или разглашение.

Статья 10. Информационное обеспечение и документирование оперативно-розыскной деятельности

Для решения задач, предусмотренных настоящим Законом, органы, осуществляющие оперативно-розыскную деятельность, могут создавать и использовать информационные системы, а также заводить дела оперативного учета.

Накопление сведений в информационных системах и заведение дел оперативного учета осуществляются при наличии оснований, предусмотренных пунктами 1-6 статьи 7 настоящего Закона, в целях сбора и систематизации сведений, проверки и оценки результатов оперативно-розыскной деятельности, а также принятия на их основе соответствующих решений органами, осуществлявшими оперативно-розыскную деятельность.

Факт наличия сведений в информационных системах или заведения дела оперативного учета не является основанием для ограничения конституционных прав и свобод, а также законных интересов человека и гражданина.

Дело оперативного учета прекращается в случаях решения конкретных задач оперативно-розыскной деятельности, предусмотренных статьей 2 настоящего Закона, а также установления обстоятельств, свидетельствующих об объективной невозможности решения этих задач.

Порядок формирования и эксплуатации информационных систем, перечень дел оперативного учета и порядок их ведения определяются нормативными актами органов, осуществляющих оперативно-розыскную деятельность.

Статья 11. Использование результатов оперативно-розыскной деятельности

Результаты оперативно-розыскной деятельности могут быть использованы для подготовки и осуществления следственных и судебных действий, проведения оперативно-розыскных мероприятий по выявлению, предупреждению, пресечению и раскрытию преступлений, выявлению и установлению лиц, их готовящих, совершающих или совершивших, а также для розыска лиц, скрывшихся от органов дознания, следствия и суда, уклоняющихся от исполнения наказания и без вести пропавших, если оперативно-розыскные мероприятия проведены в точном соответствии с национальным законодательством.

Результаты оперативно-розыскной деятельности могут служить поводом и основанием для возбуждения уголовного дела, представляться в орган дознания, следователю, прокурору или в суд, в производстве которого находится уголовное дело, и использоваться в доказывании по уголовным делам в соответствии с положениями национального уголовно-процессуального законодательства.

Предоставление результатов оперативно-розыскной деятельности органу дознания, следователю, прокурору или в суд производится на основании постановления руководителя органа, осуществляющего оперативно-розыскную деятельность, в порядке, предусмотренном ведомственными нормативными актами.

В случае использования результатов оперативно-розыскной деятельности в доказывании по уголовным делам могут подлежать допросу об их подлинности, происхождении и обстоятельствах получения получившие их должностные лица органов, которые осуществляли оперативно-розыскную деятельность. При этом должностные лица, внедренные в организованные преступные группы, штатные негласные сотрудники могут быть допрошены только с их письменного согласия.

Органы, осуществляющие оперативно-розыскную деятельность, в соответствии с международными договорами и с учетом норм национального законодательства, предоставляют результаты оперативно-розыскной деятельности государствам – участникам СНГ на безвозмездной основе.

Оперативно-розыскные мероприятия, начатые на территории одного государства и продолжающиеся или заканчивающиеся на территории другого государства, входящего в Содружество, признаются правомерными, если они проведены с учетом норм национального законодательства. Результаты этой деятельности используются с учетом норм национального законодательства.

Статья 12. Защита сведений о проведении оперативно-розыскной деятельности

Сведения об используемых или использованных при проведении негласных оперативно-розыскных мероприятий силах, средствах, источниках, методах, планах и результатах оперативно-розыскной деятельности, о лицах, внедренных в организованные преступные группы, о штатных негласных сотрудниках органов, осуществляющих оперативно-розыскную деятельность, и о лицах, оказывающих им содействие на конфиденциальной основе, а также об организации и о тактике проведения оперативно-розыскных мероприятий составляют государственную тайну и подлежат защите в порядке, предусмотренном национальным законодательством.

Предание гласности сведений о лицах, внедренных в организованные преступные группы, о штатных негласных сотрудниках органов, осуществляющих оперативно-розыскную деятельность, а также о лицах, оказывающих им содействие на конфиденциальной основе, допускается лишь с их согласия в письменной форме и в случаях, предусмотренных национальным законом.

Судебное или прокурорское разрешение на право проведения оперативно-розыскного мероприятия и материалы, послужившие основанием для такого решения, хранятся только в органах, осуществляющих оперативно-розыскную деятельность.

Оперативно-служебные документы, отражающие результаты оперативно-розыскной деятельности, могут быть представлены органу дознания,

следователю, судье, другим органам, осуществляющим оперативно-розыскную деятельность, в порядке и в случаях, установленных национальным законом.

Статья 13. Органы, осуществляющие оперативно-розыскную деятельность

На территории государства право осуществлять оперативно-розыскную деятельность предоставляется государственным органам.

Перечень органов, осуществляющих оперативно-розыскную деятельность, устанавливается, изменяется или дополняется только национальным законом. Руководители указанных органов определяют перечень оперативных подразделений и должностных лиц, правомочных осуществлять оперативно-розыскные мероприятия, их полномочия, структуру и организацию работы.

Органы, осуществляющие оперативно-розыскную деятельность, решают определенные настоящим Законом задачи исключительно в пределах своих полномочий, установленных национальным законодательством.

Статья 14. Обязанности органов, осуществляющих оперативно-розыскную деятельность

При решении определенных настоящим Законом задач оперативно-розыскной деятельности органы, уполномоченные ее осуществлять, обязаны:

1) принимать в пределах своих полномочий все необходимые меры по защите конституционных прав и свобод человека и гражданина, собственности, а также по обеспечению безопасности общества и государства;

2) исполнять в пределах своих полномочий данные в письменной форме поручения и указания органа дознания, следователя, прокурора и решения суда о проведении оперативно-розыскных мероприятий по уголовным делам, находящимся в производстве;

3) выполнять на основе и в порядке, предусмотренных международными договорами, запросы правоохранительных органов и специальных служб иностранных государств;

4) информировать другие органы, осуществляющие оперативно-розыскную деятельность на территории государства, о ставших им известными фактах противоправной деятельности, относящихся к компетенции этих органов, и оказывать этим органам необходимую помощь;

5) соблюдать правила конспирации при осуществлении оперативно-розыскной деятельности;

6) содействовать обеспечению в порядке, установленном законодательством государства, безопасности и сохранности имущества своих сотрудников, лиц, оказывающих содействие органам, осуществляющим оперативно-розыскную деятельность, участников уголовного судопроизводства, а также членов семей и близких указанных лиц от преступных посягательств.

Статья 15. Права органов, осуществляющих оперативно-розыскную деятельность

При решении задач оперативно-розыскной деятельности органы, уполномоченные ее осуществлять, имеют право:

1) проводить гласно и негласно оперативно-розыскные мероприятия, перечисленные в статье 6 настоящего Закона, производить при их проведении изъятие предметов, материалов и сообщений, а также приостанавливать предоставление услуг связи в случае возникновения непосредственной угрозы жизни и здоровью лица, а также угрозы национальной безопасности;

2) устанавливать на безвозмездной либо возмездной основе отношения сотрудничества с лицами, изъявившими согласие оказывать содействие на конфиденциальной основе органам, осуществляющим оперативно-розыскную деятельность;

3) использовать в ходе проведения оперативно-розыскных мероприятий по договору или устному соглашению служебные помещения, имущество предприятий, учреждений, организаций, воинских частей, а также жилые и нежилые помещения, транспортные средства и иное имущество частных лиц;

4) использовать в целях конспирации документы, зашифровывающие личность должностных лиц, ведомственную принадлежность предприятий, учреждений, организаций, подразделений, помещений и транспортных средств органов, осуществляющих оперативно-розыскную деятельность, а также личность лиц, оказывающих им содействие на конфиденциальной основе;

5) создавать в установленном национальным законодательством порядке предприятия, учреждения, организации и подразделения, необходимые для решения задач, предусмотренных настоящим Законом.

Органы, осуществляющие оперативно-розыскную деятельность, в пределах своих полномочий вправе также собирать данные, необходимые для принятия решений:

1) о допуске к сведениям, составляющим государственную тайну;

2) о допуске к работам, связанным с эксплуатацией объектов, представляющих повышенную опасность для жизни и здоровья людей, а также для окружающей среды;

3) о допуске к участию в оперативно-розыскной деятельности или о допуске к материалам, полученным в результате ее осуществления;

4) об установлении или о поддержании с лицом отношений сотрудничества при подготовке и проведении оперативно-розыскных мероприятий;

5) по обеспечению безопасности органов, осуществляющих оперативно-розыскную деятельность;

6) о выдаче разрешений на частную детективную и охранную деятельность.

Статья 16. Социальная и правовая защита должностных лиц органов, осуществляющих оперативно-розыскную деятельность

На должностных лиц органов, осуществляющих оперативно-розыскную деятельность, распространяются гарантии социальной и правовой защиты сотрудников тех органов, в штаты которых указанные лица входят.

Никто не вправе вмешиваться в законные действия должностных лиц и органов, осуществляющих оперативно-розыскную деятельность, за исключением лиц, прямо уполномоченных на то национальным законом.

Должностное лицо, уполномоченное на осуществление оперативно-розыскной деятельности, в ходе проведения оперативно-розыскных мероприятий подчиняется только непосредственному и прямому начальнику. При получении приказа или указания, противоречащих национальному закону, указанное должностное лицо обязано руководствоваться этим законом.

При защите жизни и здоровья граждан, их конституционных прав и законных интересов, а также для обеспечения безопасности общества и государства от преступных посягательств допускается вынужденное причинение вреда правоохраняемым интересам личности или государства должностным лицом, осуществляющим оперативно-розыскную деятельность, при условии крайней необходимости или необходимой обороны, а также правомерного выполнения им своего служебного долга.

Освобождение от отбывания наказания должностных лиц органов, осуществляющих оперативно-розыскную деятельность, а также штатных негласных сотрудников указанных органов, которые во время выполнения специальных заданий в организованных группах и преступных сообществах (преступных организациях) вынуждено причинили вред правоохраняемым интересам, за исключением преступлений против жизни и половой неприкосновенности, а также снятие судимости с указанных лиц производится на основании судебных решений, выносимых в особом порядке, предусмотренном национальным уголовно-процессуальным законодательством.

Время выполнения должностными лицами органов, осуществляющих оперативно-розыскную деятельность, специальных заданий в организованных преступных группах, а также время их службы в должностях штатных негласных сотрудников указанных органов подлежит зачету в выслугу лет для назначения пенсии в льготном исчислении в порядке, устанавливаемом национальным законодательством.

Статья 17. Оказание содействия органам, осуществляющим оперативно-розыскную деятельность

Отдельные лица могут с их согласия привлекаться к подготовке или проведению оперативно-розыскных мероприятий с сохранением по их желанию конфиденциальности содействия органам, осуществляющим оперативно-розыскную деятельность, в том числе по контракту. Эти лица обязаны сохранять в тайне сведения, ставшие им известными в ходе подготовки или прове-

дения оперативно-розыскных мероприятий, и не вправе предоставлять заведомо ложную информацию указанным органам.

Органы, осуществляющие оперативно-розыскную деятельность, могут заключать контракты с совершеннолетними дееспособными лицами независимо от их гражданства, национальности, пола, имущественного, должностного и социального положения, образования, принадлежности к общественным объединениям, отношения к религии и политических убеждений, если иное не предусмотрено национальным законодательством.

Органам, осуществляющим оперативно-розыскную деятельность, запрещается использовать конфиденциальное содействие по контракту депутатов, судей, прокуроров, адвокатов, священнослужителей и полномочных представителей официально зарегистрированных религиозных объединений.

Статья 18. Социальная и правовая защита лиц, содействующих органам, осуществляющим оперативно-розыскную деятельность

Лица, содействующие органам, осуществляющим оперативно-розыскную деятельность, находятся под защитой государства.

Государство гарантирует лицам, изъявившим согласие содействовать по контракту органам, осуществляющим оперативно-розыскную деятельность, выполнение условий, предусмотренных контрактом, в том числе гарантирует правовую защиту, связанную с правомерным выполнением указанными лицами общественного долга или возложенных обязанностей. На них распространяются условия, предусмотренные частью 4 статьи 16 настоящего Закона.

При возникновении реальной угрозы противоправного посяательства на жизнь, здоровье или имущество отдельных лиц в связи с их содействием органам, осуществляющим оперативно-розыскную деятельность, а равно членов их семей и близких эти органы обязаны принять необходимые меры по предотвращению противоправных действий, установлению виновных и привлечению их к ответственности, предусмотренной национальным законодательством.

Лицо из числа членов преступной группы, совершившее противоправное деяние, не повлекшее тяжких последствий, и привлеченное к сотрудничеству с органом, осуществляющим оперативно-розыскную деятельность, активно способствовавшее раскрытию преступлений, возместившее нанесенный ущерб или иным образом загладившее причиненный вред, освобождается от уголовной ответственности в соответствии с национальным законодательством.

Лица, сотрудничающие с органами, осуществляющими оперативно-розыскную деятельность, либо оказавшие помощь в раскрытии преступления или установлении лиц, их совершивших, могут получать вознаграждения и другие выплаты. Полученные указанными лицами суммы вознаграждений и другие выплаты налогами не облагаются и в декларации о доходах не указываются.

Период сотрудничества лиц по контракту с органами, осуществляющими оперативно-розыскную деятельность, в качестве основного рода занятий включается в их трудовой стаж. Указанные лица имеют право на пенсионное обеспечение в соответствии с национальным законодательством.

В целях обеспечения безопасности лиц, сотрудничающих с органами, осуществляющими оперативно-розыскную деятельность, и членов их семей допускается проведение специальных мероприятий по их защите в порядке, определяемом национальными законодательными и иными нормативными правовыми актами.

В случае гибели лица, сотрудничающего по контракту с органами, осуществляющими оперативно-розыскную деятельность, в связи с его участием в проведении оперативно-розыскных мероприятий семье пострадавшего и лицам, находящимся на его иждивении, из средств соответствующего бюджета выплачивается единовременное пособие в размере десятилетнего денежного содержания погибшего и в установленном национальным законом порядке назначается пенсия по случаю потери кормильца.

При получении лицом, сотрудничающим по контракту с органами, осуществляющими оперативно-розыскную деятельность, травмы, ранения, контузии, увечья, наступивших в связи с его участием в проведении оперативно-розыскных мероприятий и исключающих для него, по заключению медицинской комиссии, дальнейшее сотрудничество с органами, осуществляющими оперативно-розыскную деятельность, указанному лицу из средств соответствующего бюджета выплачивается единовременное пособие в размере пятилетнего денежного содержания и в установленном национальным законом порядке назначается пенсия по инвалидности.

Статья 19. Контроль за оперативно-розыскной деятельностью

Контроль за оперативно-розыскной деятельностью осуществляют Президент, законодательные и исполнительные органы в пределах полномочий, определяемых Конституцией государства и его национальным законодательством.

Статья 20. Прокурорский надзор за оперативно-розыскной деятельностью

Надзор за исполнением законов органами, осуществляющими оперативно-розыскную деятельность, осуществляют генеральный прокурор и подчиненные ему прокуроры в соответствии с национальным законодательством.

Статья 21. Ведомственный контроль

Руководители органов, осуществляющих оперативно-розыскную деятельность, обеспечивают контроль и несут персональную ответственность за соблюдение законности при организации и проведении оперативно-розыскных мероприятий.

4.2.
Модельный закон
"О негосударственной (частной) сыскной деятельности"
(от 27 марта 2017 г.)

Приложение
к постановлению МПА СНГ
от 27 марта 2017 года № 46-23

Глава 1. ОСНОВНЫЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Статья 1. Предмет правового регулирования

Настоящий Закон регулирует отношения, связанные с возникновением, осуществлением и прекращением негосударственной (частной) сыскной деятельности, определяет ее правовую основу, цели, задачи и принципы, устанавливает порядок и направления взаимодействия детективных организаций, детективов с правоохранительными органами, гарантии правовой и социальной защиты детективов и работников, непосредственно участвующих в оказании детективных услуг.

Статья 2. Основные понятия, используемые в настоящем Законе

Основные понятия, используемые в настоящем Законе, имеют следующие значения:

негосударственная (частная) сыскная деятельность (далее – детективная деятельность) – самостоятельный и лицензируемый вид предпринимательской деятельности, осуществляемый детективными организациями и детективами посредством оказания детективных услуг физическим и юридическим лицам на возмездной договорной основе в целях извлечения прибыли и обеспечения прав и законных интересов заказчиков детективных услуг;

детективная организация – юридическое лицо, учрежденное в организационно-правовой форме коммерческой организации, зарегистрированное в установленном законодательством порядке, осуществляющее деятельность по оказанию детективных услуг на основании лицензии на осуществление детективной деятельности (далее – лицензия) и обладающее правовым положением работодателя;

детектив – гражданин, зарегистрированный в качестве индивидуального предпринимателя и получивший в установленном законодательством порядке лицензию;

работник, непосредственно участвующий в оказании детективных услуг, – гражданин, вступивший в трудовые отношения с детективной организацией или детективом с целью осуществления трудовой функции, непосредственно связанной с участием в оказании детективных услуг;

детективные услуги – услуги, установленные настоящим Законом и оказываемые детективными организациями и детективами в процессе осуществ-

ления ими детективной деятельности физическим или юридическим лицам на возмездной договорной основе;

заказчик детективной услуги (далее – заказчик) – юридическое или физическое лицо, заключившее в соответствии с законодательством возмездный договор с детективной организацией или детективом на оказание детективных услуг;

детективные мероприятия – конкретные действия, осуществляемые в ходе оказания детективных услуг в целях выполнения договорных обязательств, в соответствии с перечнем, определенным настоящим Законом;

результаты детективной деятельности – сведения, предметы и документы, полученные детективными организациями, детективами при осуществлении детективной деятельности для передачи заказчику в соответствии с условиями договора;

документирование результатов детективной деятельности – закрепление результатов детективной деятельности в акте об оказании детективной услуги;

удостоверение детектива – документ, подтверждающий правовой статус детектива;

уполномоченный орган – государственный орган, осуществляющий лицензирование и контроль за соблюдением детективными организациями, детективами лицензионных требований при осуществлении детективной деятельности (далее – лицензионных требований).

Статья 3. Правовая основа детективной деятельности

Правовую основу детективной деятельности составляют конституция государства, общепризнанные принципы и нормы международного права и международных договоров, настоящий Закон, другие законы, а также принимаемые в соответствии с ними нормативные правовые акты государства.

Статья 4. Цели и задачи детективной деятельности

Детективная деятельность осуществляется в целях извлечения прибыли и обеспечения прав и законных интересов заказчиков.

Задачами детективной деятельности являются:

– обеспечение экономической безопасности предпринимательской деятельности;

– информационное обеспечение предпринимательской деятельности, защита коммерческой и иной охраняемой законодательством тайны;

– сбор сведений, предметов, документов, необходимых участникам арбитражного, гражданского и уголовного судопроизводства для защиты ими своих прав и законных интересов;

– содействие правоохранительным органам в предупреждении и раскрытии преступлений, предупреждении и пресечении административных правонарушений.

Статья 5. Принципы детективной деятельности

Детективная деятельность основывается на принципах законности, соблюдения прав и свобод человека и гражданина, конфиденциальности, сочетания частных и публичных интересов, подконтрольности и поднадзорности.

Глава 2. ОСУЩЕСТВЛЕНИЕ ДЕТЕКТИВНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Статья 6. Общие положения осуществления детективной деятельности

1. Детективная деятельность осуществляется детективной организацией, детективом в соответствии с настоящим Законом, гражданским, трудовым и иным законодательством.

2. Лица без гражданства, граждане, имеющие гражданство иностранного государства, иностранные юридические лица, а также организации, в составе учредителей (участников) которых имеются указанные граждане и лица, могут осуществлять детективную деятельность и (или) принимать участие в ее осуществлении в любой форме, в том числе в управлении детективной организацией, только на основаниях и в рамках, предусмотренных международными договорами государства.

Статья 7. Осуществление детективной деятельности детективной организацией

1. Детективная организация осуществляет детективную деятельность в порядке, установленном настоящим Законом, другими нормативными правовыми актами.

2. Право детективной организации осуществлять детективную деятельность возникает с момента получения лицензии или в указанный в ней срок и прекращается по истечении срока ее действия.

Статья 8. Осуществление детективной деятельности детективом

1. Детектив осуществляет детективную деятельность без образования юридического лица после регистрации в качестве индивидуального предпринимателя в порядке, установленном настоящим Законом, другими нормативными правовыми актами.

2. Право детектива осуществлять детективную деятельность возникает с момента получения лицензии или в указанный в ней срок и прекращается по истечении срока ее действия.

3. Для оказания детективных услуг детектив вправе нанимать работников, которые должны отвечать требованиям, предъявляемым к работникам детективной организации, установленным настоящим Законом.

Статья 9. Перечень детективных услуг

1. При осуществлении детективной деятельности детективная организация, детектив вправе на основании возмездного договора оказания детективных услуг оказывать следующие услуги:

– сбор сведений, предметов и документов по гражданским, арбитражным делам, делам об административных правонарушениях для участников гражданского, арбитражного и административного процесса;

– сбор сведений, предметов и документов по уголовным делам для участников уголовного судопроизводства. В течение суток с момента заключения возмездного договора оказания детективных услуг детективная организация, детектив обязаны письменно уведомить об этом орган дознания, дознавателя, следователя, суд, в чьем производстве находится уголовное дело;

– сбор сведений по делам исполнительного производства;

– сбор сведений, предметов и документов для подачи юридическими и физическими лицами заявления или представления иска в правоохранительные органы и (или) в суд;

– сбор сведений по установлению наступления страхового случая;

– сбор сведений сторонам для разрешения спора в третейском суде;

– сбор сведений для деловых переговоров, выявления некредитоспособных или ненадежных деловых партнеров;

– выявление фактов и обстоятельств недобросовестной конкуренции, незаконного получения кредита, причин невыполнения долговых обязательств, незаконного получения и разглашения сведений, составляющих коммерческую, банковскую, служебную и иные охраняемые законодательством тайны, незаконного использования результатов интеллектуальной деятельности и средств индивидуализации, нарушений при выпуске ценных бумаг, неправомерных действий при банкротстве;

– установление биографических и других характеризующих личность данных об отдельных физических лицах при заключении ими трудовых и иных договоров с их письменного согласия;

– поиск без вести пропавших лиц;

– поиск утраченного юридическими и физическими лицами имущества, находящегося в их собственности или ином законном владении;

– поиск лица, являющегося должником в соответствии с исполнительным документом, его имущества, а также поиск ребенка по исполнительному документу, содержащему требование об отобрании или о передаче ребенка, порядке общения с ребенком, требование о возвращении незаконно перемещенного в государство или удерживаемого в государстве ребенка или об осуществлении в отношении такого ребенка прав доступа на основании международного договора государства, на договорной основе с взыскателем.

2. Физическим и юридическим лицам, не имеющим правового статуса детективной организации или детектива, запрещается оказывать услуги, перечисленные в настоящей статье.

Статья 10. Договор оказания детективных услуг

1. Детективная организация, детектив обязаны заключить с заказчиком возмездный договор в порядке, установленном гражданским законодательством, настоящим Законом.

Сторонами договора являются заказчик (физическое или юридическое лицо) и исполнитель (детективная организация, детектив).

2. В договоре, помимо сведений, установленных гражданским законодательством, должны быть отражены сведения о правоспособности заказчика и исполнителя, в том числе номер, дата выдачи и срок действия лицензии.

3. Предметом договора являются действия исполнителя по оказанию детективной услуги (услуг), согласованные и закрепленные в качестве условий договора в пределах прав, предоставленных законодательством, лицензией и заданием заказчика.

4. Существенными условиями договора являются положения, изложенные в задании заказчика, срок договора, стоимость детективной услуги (услуг) и порядок ее оплаты.

5. В договоре должна быть предусмотрена обязанность детективной организации, детектива предоставить заказчику акт об оказании детективной услуги (услуг) с приложением к нему результатов детективной деятельности, подтверждающих исполнение задания заказчика.

6. Договор и акт об оказании детективных услуг подлежат хранению в детективной организации (детективом) в течение пяти лет, за исключением случаев, когда продолжается расследование и рассмотрение уголовного дела или же ведется производство по административному, арбитражному и гражданскому делам, если собранные детективной организацией или детективом сведения используются по указанным делам и их хранение необходимо до вступления в законную силу судебного решения или решения по делу об административном правонарушении.

Статья 11. Детективные мероприятия

1. При осуществлении детективной деятельности допускается проведение следующих детективных мероприятий:

– опрос лиц (с их согласия), которые располагают или могут располагать сведениями, относящимися к предмету договора оказания детективных услуг;

– сбор и представление предметов и документов, необходимых заказчику для защиты прав и законных интересов в административных, арбитражных, гражданских и уголовных производствах;

– исследование предметов и документов с письменного согласия их владельцев с целью получения сведений, относящихся к предмету договора оказания детективных услуг;

– визуальное наблюдение, осуществляемое с целью получения информации, относящейся к предмету договора оказания детективных услуг, в том числе с использованием технических средств;

– внешний осмотр зданий, сооружений, строений, помещений, участков местности, транспортных средств и других объектов с целью получения информации, относящейся к предмету договора оказания детективных услуг;

– закрепление, фиксация следов события, в том числе с использованием технических средств;

– идентификация без вести пропавших лиц и лиц, являющихся должниками в соответствии с исполнительным документом, утраченного гражданами, организациями и имуществом;

– фиксация информации, относящейся к предмету договора оказания детективных услуг, в том числе с использованием технических средств.

2. Детективные организации, детективы при проведении детективных мероприятий должны обеспечивать соблюдение прав человека и гражданина, в том числе прав на неприкосновенность частной жизни, жилища, личную и семейную тайну и тайну корреспонденции.

Статья 12. Документирование детективных мероприятий

Сведения, необходимые для оказания детективной услуги и полученные при осуществлении детективного мероприятия, подлежат документированию в целях их систематизации. При этом допускается проведение видео- и аудио-записи, кино- и фотосъемки, применение технических средств.

Статья 13. Документирование результатов детективной деятельности

Результаты детективной деятельности подлежат документированию. Они должны быть отражены в акте об оказании детективной услуги, который передается заказчику.

Статья 14. Использование в детективной деятельности технических средств

1. При осуществлении детективной деятельности в целях получения и документирования сведений, необходимых для оказания детективной услуги, и удостоверения фактов и обстоятельств, имеющих значение для заказчика, допускается использование технических средств, за исключением специальных технических средств, предназначенных (разработанных, приспособленных, запрограммированных) для негласного получения информации.

2. Использование технических средств не должно нарушать права и свободы граждан, наносить вред их жизни и здоровью, имуществу физических и юридических лиц и окружающей среде.

3. Незаконное использование технических средств при осуществлении детективной деятельности влечет за собой ответственность, установленную законодательством государства.

Статья 15. Использование результатов детективной деятельности

Результаты детективной деятельности могут быть использованы для обеспечения безопасности предпринимательской деятельности, защиты прав и законных интересов участников административного, арбитражного, гражданского и уголовного судопроизводства, в доказывании по делам администра-

тивного, арбитражного, гражданского и уголовного судопроизводства, в целях предупреждения, пресечения и раскрытия преступлений, предупреждения и пресечения административных правонарушений.

Статья 16. Ограничения при осуществлении детективной деятельности

При осуществлении детективной деятельности запрещается:

- совершать действия, которые могут причинить вред личности, обществу или государству;
- собирать, хранить, использовать и распространять сведения о частной жизни, политических и религиозных убеждениях людей;
- совершать действия, посягающие на права и свободы человека и гражданина;
- представляться при оказании детективных услуг должностным лицом правоохранительных органов и иных уполномоченных государственных органов;
- препятствовать должностным лицам государственных органов осуществлять свои полномочия;
- проводить оперативно-розыскные мероприятия;
- скрывать от правоохранительных органов ставшие известными при оказании детективных услуг сведения о готовящихся, совершаемых или совершенных преступлениях, административных правонарушениях;
- использовать специальные технические средства, предназначенные для негласного получения информации;
- разглашать полученную при оказании детективных услуг информацию, использовать ее вопреки интересам заказчика или в интересах третьих лиц, за исключением случаев, предусмотренных законодательством;
- заключать с заказчиком договор на оказание детективных услуг, не предусмотренных лицензией.

Статья 17. Грубые нарушения порядка осуществления детективной деятельности

Грубыми нарушениями порядка осуществления детективной деятельности являются:

- совершение детективной организацией, детективом в ходе оказания детективных услуг действий, повлекших за собой нарушение прав граждан на неприкосновенность жилища, тайну переписки, телефонных переговоров, почтовых, телеграфных и иных сообщений;
- оказание детективной организацией, детективом детективных услуг с использованием специальных технических средств, предназначенных для негласного получения информации;
- оказание детективной организацией, детективом детективных услуг, не предусмотренных настоящим Законом либо оказываемых без заключения договора оказания детективных услуг;

– необеспечение доступа должностных лиц уполномоченного органа при проведении ими контрольных (надзорных) мероприятий.

Статья 18. Административное приостановление детективной деятельности

1. Административное приостановление детективной деятельности заключается во временном (до 90 суток) прекращении оказания услуг детективной организацией, детективом.

2. Административное приостановление детективной деятельности назначается судом только за совершение административного правонарушения, предусматривающего административное наказание в виде приостановления деятельности, и при условии, если менее строгий вид административного наказания не может обеспечить достижение цели административного наказания.

3. Судья, назначивший административное наказание в виде административного приостановления детективной деятельности, на основании ходатайства детективной организации, детектива досрочно прекращает исполнение административного наказания в виде административного приостановления детективной деятельности, если будет установлено, что устранены обстоятельства, послужившие основанием для назначения данного административного наказания.

Статья 19. Ответственность за нарушения законодательства, регулирующего детективную деятельность

Нарушение законодательства, регулирующего детективную деятельность, влечет за собой ответственность, установленную законодательством государства.

Глава 3. ЛИЦЕНЗИРОВАНИЕ ДЕТЕКТИВНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Статья 20. Общие положения лицензирования детективной деятельности

1. Соискателями лицензий могут выступать детективные организации и детективы.

2. Предоставление лицензий производится уполномоченным органом. Лицензия предоставляется сроком на пять лет и действует на всей территории государства. Решение о предоставлении либо об отказе в ее предоставлении принимается в срок не более 45 дней.

3. Соответствующий государственный орган исполнительной власти утверждает положение о лицензировании детективной деятельности, в котором устанавливаются порядок лицензирования данного вида деятельности, перечень лицензионных требований и их грубых нарушений.

4. Уполномоченный орган осуществляет следующие полномочия в области лицензирования детективной деятельности:

- предоставление лицензий;
- выдача удостоверений детектива;
- переоформление лицензий;
- продление срока действия лицензий;
- ведение реестров лицензий и предоставление сведений о них;
- осуществление контроля за соблюдением лицензиатами лицензионных требований;
- обращение в суд с заявлением о приостановлении действия лицензии либо об ее аннулировании;
- прекращение действия лицензии в случае получения письменного заявления лицензиата о прекращении им осуществления данного вида деятельности.

5. Основанием для отказа в предоставлении лицензии является несоответствие соискателя лицензии лицензионным требованиям.

6. В случае принятия решения об отказе в выдаче лицензии уполномоченный орган обязан письменно уведомить об этом юридическое лицо или гражданина, направивших заявление о предоставлении лицензии, с указанием мотивов отказа. Указанное решение, а также факт нарушения срока рассмотрения заявления могут быть обжалованы в соответствии с положениями законодательства.

Статья 21. Предоставление детективной организации лицензии

1. Для получения лицензии руководитель детективной организации предоставляет в уполномоченный орган следующие документы:

- заявление о предоставлении лицензии, в котором указываются полное наименование юридического лица, его организационно-правовая форма, место его нахождения, а также лицензируемый вид деятельности;
- копии учредительных документов;
- копию документа о государственной регистрации соискателя лицензии в качестве юридического лица;
- копию свидетельства о постановке соискателя лицензии на учет в налоговом органе;
- документ, подтверждающий уплату государственной пошлины за рассмотрение уполномоченным органом заявления о предоставлении лицензии.

2. Порядок и условия представления документов в уполномоченный орган устанавливаются соответствующим государственным органом исполнительной власти.

3. Копии документов, не заверенные в установленном порядке, предоставляются вместе с оригиналами.

Статья 22. Предоставление детективу лицензии

1. Для получения лицензии детектив предоставляет в уполномоченный орган следующие документы:

– заявление, в котором указываются его фамилия, имя и (в случае, если имеется) отчество, лицензируемый вид деятельности, который он намерен осуществлять;

– анкету;

– фотографии;

– медицинское заключение об отсутствии медицинских противопоказаний к осуществлению детективной деятельности;

– документы, подтверждающие его гражданство, наличие высшего юридического профессионального образования (среднего юридического профессионального образования, прохождение профессионального обучения для работы в качестве детектива) либо стаж работы в оперативных или следственных подразделениях правоохранительных органов на должностях, непосредственно связанных с осуществлением оперативно-разыскной и следственной деятельностью, не менее трех лет;

– копию свидетельства о государственной регистрации гражданина в качестве индивидуального предпринимателя;

– копию документа, подтверждающего факт внесения записи об индивидуальном предпринимателе в единый государственный реестр индивидуальных предпринимателей;

– копию свидетельства о постановке соискателя лицензии на учет в налоговом органе;

– документ, подтверждающий уплату государственной пошлины за рассмотрение уполномоченным органом заявления о предоставлении лицензии.

2. Порядок и условия представления документов в уполномоченный орган устанавливаются соответствующим государственным органом исполнительной власти.

3. Копии документов, не заверенные в установленном порядке, представляются вместе с оригиналами.

4. Гражданину, получившему лицензию, одновременно выдается удостоверение детектива.

Статья 23. Переоформление лицензии

1. Лицензия подлежит переоформлению в случае:

– продления срока действия указанной лицензии;

– реорганизации детективной организации;

– изменения наименования детективной организации.

2. В случае продления срока действия лицензии лицензиатом предоставляется в уполномоченный орган соответствующее заявление.

3. В случае реорганизации детективной организации либо изменения ее наименования детективная организация в течение 15 суток от даты внесения соответствующих изменений в единый государственный реестр юридических лиц обязана подать в уполномоченный орган, выдавший лицензию, соответствующее заявление с приложением документов, подтверждающих указанные обстоятельства.

4. Переоформление лицензии, производится в порядке, предусмотренном для предоставления указанной лицензии, в срок, не более 30 дней. На период переоформления действие лицензии не приостанавливается.

Статья 24. Приостановление действия лицензии

1. Приостановление действия лицензии осуществляется судом на основании ходатайства уполномоченного органа.

2. Основаниями приостановления действия лицензии являются:

– грубое нарушение лицензионных требований, установленных соответствующим государственным органом исполнительной власти;

– грубое нарушение осуществления детективной деятельности;

– привлечение детектива в качестве обвиняемого по уголовному делу (до разрешения вопроса о его виновности в установленном законодательством порядке);

– отсутствие у детективной организации, детектива специального помещения, предназначенного для приема физических лиц или представителей юридических лиц, хранения материалов, полученных в результате осуществления детективной деятельности.

3. Срок действия лицензии на время приостановления ее действия не продлевается.

4. Возобновление действия лицензии производится по заявлению детективной организации, детектива решением суда, принятом в течение 10 календарных дней после поступления указанного заявления, на основании документов, подтверждающих устранение нарушений и прекращение обстоятельств, послуживших основанием для приостановления действия лицензии. О принятом решении суд уведомляет уполномоченный орган, который обязан в трехдневный срок внести соответствующую запись в реестр лицензий.

5. Детективная организация, детектив вправе обжаловать решение о приостановлении или отказе в возобновлении действия лицензии в судебном порядке.

Статья 25. Аннулирование лицензии

1. Лицензия может быть аннулирована решением суда на основании заявления уполномоченного органа в случае, если нарушение повлекло за собой нарушение прав, законных интересов юридических и физических лиц, причинение вреда здоровью людей, обороне и безопасности государства, а также в случае не устранения лицензиатом в установленный срок выявленных нарушений.

2. Основанием аннулирования лицензии также является вступление в законную силу обвинительного приговора суда в отношении детектива, осужденного за совершение умышленного преступления, либо назначение судом наказания, связанного с лишением права заниматься детективной деятельностью.

3. Решение об аннулировании лицензии может быть обжаловано в порядке, установленном законодательством.

Статья 26. Ведение реестров лицензий

Ведение реестров лицензий и предоставление сведений из них осуществляется в порядке, установленном законодательством, регламентирующем лицензирование отдельных видов деятельности.

Глава 4. УЧАСТНИКИ ДЕТЕКТИВНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Статья 27. Детективная организация

1. Детективная организация является юридическим лицом, обладающим специальной правоспособностью, учреждается специально для оказания детективных услуг. Органом управления детективной организации является руководитель, порядок назначения или избрания которого определяется учредительными документами.

2. Детективная организация может быть создана только в форме общества с ограниченной ответственностью и не вправе осуществлять иную деятельность, кроме детективной деятельности. Уставный капитал детективной организации не может быть менее суммы, установленной законодательством государства. Предельный размер имущественных (неденежных) вкладов в уставный капитал детективной организации не может быть более 50% от размера уставного капитала. Не могут быть использованы для формирования уставного капитала детективной организации привлеченные денежные средства.

3. Внесение в уставный капитал детективной организации средств иностранными гражданами, гражданами, имеющими гражданство иностранного государства, лицами без гражданства, иностранными юридическими лицами, а также организациями, в составе учредителей (участников) которых имеются указанные граждане и лица, запрещается, если иное не предусмотрено международными договорами.

4. Отчуждение долей (вкладов) учредителем (участником) детективной организации, повлекшее за собой появление в уставном капитале доли (вклада) с иностранным участием, не допускается, если иное не предусмотрено международными договорами.

Статья 28. Учреждение, реорганизация и ликвидация детективной организации

1. Детективная организация считается учрежденной с момента ее государственной регистрации в порядке, определяемом законодательством о регистрации юридических лиц.

2. Реорганизация детективной организации осуществляется в порядке, установленном гражданским законодательством, и с учетом особенностей, предусмотренных настоящим Законом.

3. Детективная организация ликвидируется по решению ее участников или органа, уполномоченного на то учредительными документами. Основаниями для ликвидации детективной организации являются:

- нарушение законодательства при создании детективной организации, если такие нарушения носят неустранимый характер;
- осуществление детективной деятельности без соответствующей лицензии;
- грубые или неоднократные нарушения лицензионных требований;
- осуществление деятельности детективной организацией, не соответствующей целям ее создания, установленным в уставе организации.

Статья 29. Требования, предъявляемые к учредителям детективной организации

1. Учредителями (участниками) детективной организации не могут являться:

- общественные объединения;
- граждане, состоящие на государственной (муниципальной) службе либо замещающие выборные оплачиваемые должности в общественных объединениях;
- граждане, имеющие судимость за совершение умышленного преступления, а также юридические лица, в составе учредителей (участников) которых имеются указанные лица;
- иностранные граждане, граждане, имеющие гражданство иностранного государства, лица без гражданства, иностранные юридические лица, а также организации, в составе учредителей (участников) которых имеются указанные граждане и лица, при отсутствии соответствующего международного договора.

2. Для учредителя (участника) детективной организации данный вид деятельности должен быть основным.

Статья 30. Руководитель детективной организации

1. Руководитель детективной организации осуществляет руководство этой организацией, в том числе выполняет функции ее единоличного исполнительного органа. Порядок его назначения или избрания определяется учредительными документами организации.

2. Трудовая деятельность руководителя детективной организации регулируется трудовым законодательством и настоящим Законом.

3. Руководителем детективной организации может быть гражданин, имеющий высшее профессиональное образование, получивший дополнительное профессиональное образование по программе повышения квалификации руководителей детективных организаций.

4. Руководитель детективной организации не вправе замещать государственные (муниципальные) должности, выборные оплачиваемые должности в общественных объединениях.

5. На руководителя детективной организации распространяются ограничения для работника детективной организации.

Статья 31. Работник, непосредственно участвующий в оказании детективных услуг

1. Работник, непосредственно участвующий в оказании детективных услуг, выполняет трудовую функцию на основании трудового договора, заключенного с детективной организацией, детективом. Его трудовая деятельность регулируется трудовым законодательством и настоящим Законом.

2. Гражданин, претендующий на работу в детективной организации (у де-тектива) в качестве работника, непосредственно участвующего в оказании де-тективных услуг, при заключении трудового договора обязан предоставить наряду с документами, предусмотренными трудовым законодательством, также документы, подтверждающие прохождение профессионального обучения для работы в качестве детектива, наличие юридического образования, а также стаж работы в правоохранительных органах, установленный для детективов в пункте 1 статьи 33 настоящего Закона.

3. Работником, непосредственно участвующим в оказании детективных услуг, не может быть гражданин:

– не прошедший профессионального обучения для работы в качестве детектива, за исключением случаев, когда он имеет среднее или высшее юридическое профессиональное образование либо стаж работы не менее трех лет в оперативных или следственных подразделениях правоохранительных органов на должностях, непосредственно связанных с осуществлением оперативно-розыскной и следственной деятельностью;

– состоящий на учете в органах здравоохранения по поводу психического заболевания, алкоголизма или наркомании;

– имеющий (имевший) судимость за совершение умышленного преступления;

– которому предъявлено обвинение в совершении преступления (до разрешения вопроса об их виновности в установленном законом порядке);

– признанный решением суда недееспособным или ограниченно дееспособным;

– уволенный с государственной службы, правоохранительных органов по компрометирующим его основаниям;

– не прошедший обязательной государственной дактилоскопической регистрации в порядке, установленном законодательством государства.

4. Работник, непосредственно участвующий в оказании детективных услуг, обязан иметь удостоверение, выдаваемое детективной организацией (детективом), с указанием в нем должности «детектив».

Статья 32. Детектив

1. Детектив является субъектом детективной деятельности, индивидуальным предпринимателем.

2. Детектив не вправе занимать государственные должности, должности государственной службы и муниципальные должности, а также выборные оплачиваемые должности в общественных объединениях.

3. Детектив не вправе осуществлять иную деятельность, кроме детективной деятельности.

Статья 33. Приобретение статуса детектива

1. Право на приобретение статуса детектива предоставляется гражданам, имеющим среднее профессиональное или высшее профессиональное юридическое образование, либо стаж работы не менее трех лет в оперативных или следственных подразделениях правоохранительных органов на должностях, непосредственно связанных с осуществлением оперативно-разыскной и следственной деятельности, либо прошедшим профессиональную подготовку для работы в качестве детектива, получившим в установленном законодательством порядке лицензию на осуществление детективной деятельности и зарегистрированным в качестве индивидуального предпринимателя.

2. Не вправе претендовать на приобретение правового статуса детектива лица:

- не являющиеся гражданами государства;
- не достигшие 21 года;
- имеющие медицинские противопоказания к осуществлению детективной деятельности;
- имеющие (имевшие) судимость за совершение умышленного преступления;
- которым предъявлено обвинение в совершении преступления (до разрешения вопроса об их виновности в установленном законодательством порядке);
- признанные решением суда недееспособным или ограниченно дееспособным;
- уволенные с государственной службы либо из правоохранительных органов по компрометирующим их основаниям, если с момента увольнения прошло менее трех лет;
- не прошедшие обязательной государственной дактилоскопической регистрации;

3. Перечень заболеваний, препятствующих осуществлению детективной деятельности, определяется органом исполнительной власти. Порядок проведения медицинского освидетельствования на наличие медицинских противопоказаний к осуществлению детективной деятельности, включающего в себя химико-токсикологические исследования наличия в организме человека наркотических средств, психотропных веществ и их метаболитов, и форма медицинского заключения об отсутствии медицинских противопоказаний к осуществлению детективной деятельности устанавливаются органом исполнитель-

ной власти, осуществляющим функции по выработке государственной политики и нормативно-правовому регулированию в сфере здравоохранения.

4. Правовой статус детектива подтверждается удостоверением детектива.

Статья 34. Прекращение статуса детектива

1. Правовой статус детектива прекращается в случае:

- утраты гражданства;
 - аннулирования судом лицензии;
 - истечения срока действия лицензии при отсутствии ходатайства об ее продлении;
 - вступления в силу приговора суда о признании детектива виновным в совершении умышленного преступления, а равно о признании его недееспособным или ограниченно дееспособным;
 - вступления в силу приговора суда о лишении детектива права заниматься детективной деятельностью;
 - прекращения действия свидетельства о государственной регистрации гражданина в качестве индивидуального предпринимателя;
 - добровольного отказа детектива от лицензии.
2. В случае прекращения статуса детектива он обязан в пятидневный срок сдать в лицензирующий орган лицензию.

Статья 35. Удостоверение детектива

1. Детектив обязан иметь удостоверение детектива, выданное уполномоченным органом в порядке, установленном законодательством.

2. Форма и реквизиты удостоверения утверждаются уполномоченным органом.

Статья 36. Права детективных организаций и детективов

1. Детективные организации при осуществлении детективной деятельности вправе:

- оказывать детективные услуги, предусмотренные настоящим Законом, в пределах прав, предоставленных лицензией, и в соответствии с условиями договора оказания детективных услуг;
- привлекать на договорной основе специалистов для разъяснения вопросов, связанных с оказанием детективной услуги;
- страховать риск ответственности за нарушение договора оказания детективных услуг и (или) риск ответственности за причинение вреда жизни, здоровью или имуществу других лиц при осуществлении детективной деятельности;
- содействовать правоохранительным органам в предупреждении и раскрытии преступлений, предупреждении и пресечении административных правонарушений;
- иметь иные права, не запрещенные законодательством.

2. Детективы при осуществлении детективной деятельности вправе:

– оказывать детективные услуги, предусмотренные настоящим Законом, в пределах прав, предоставленных лицензией, и в соответствии с условиями договора оказания детективных услуг;

– проводить детективные мероприятия, перечисленные в статье 11 настоящего Закона, производить при их проведении документирование, в том числе с использованием видео- и аудиозаписи, кино- и фотосъемки;

– собирать сведения, необходимые для оказания детективных услуг, в том числе запрашивать справки, характеристики и иные документы от органов государственной власти, органов местного самоуправления, общественных объединений, а также иных организаций. Указанные органы и организации обязаны в порядке, установленном законодательством, выдавать детективу запрошенные им документы или их заверенные копии;

– встречаться с разрешения органа дознания, дознавателя, следователя или суда, в чьем производстве находится уголовное дело, с подозреваемым, обвиняемым, подсудимым в случае заключения с ними договора на сбор сведений по уголовному делу и при условии, если в отношении них избрана мера пресечения в виде заключения под стражу;

– страховать риск ответственности за нарушение договора оказания детективных услуг и (или) риск ответственности за причинение вреда жизни, здоровью или имуществу других лиц при осуществлении детективной деятельности;

– содействовать правоохранительным органам в предупреждении и раскрытии преступлений, предупреждении и пресечении административных правонарушений;

– иметь иные права, не запрещенные законодательством.

3. Превышение полномочий, а также нарушение при осуществлении детективной деятельности прав и свобод человека и гражданина, влечет за собой установленную законодательством ответственность.

Статья 37. Обязанности детективных организаций и детективов

1. Детективные организации при осуществлении детективной деятельности обязаны:

– соблюдать права и свободы человека и гражданина, права и законные интересы физических и юридических лиц;

– неукоснительно соблюдать лицензионные требования, нормативные правовые акты, регулирующие детективную деятельность;

– добросовестно и в соответствии с законодательством оказывать детективные услуги, защищая при этом права и законные интересы заказчика всеми не запрещенными законодательством средствами и способами;

– соблюдать лицензионные требования, правила и стандарты детективной деятельности, кодекс профессиональной этики и деловые обычаи;

– не разглашать данные предварительного расследования, ставшие известными в связи с оказанием участнику уголовного судопроизводства детективной услуги, если он был об этом заранее предупрежден органом дознания, дознавателем, следователем или судом, в чьем производстве находится уголовное дело;

– письменно в течение суток уведомить орган дознания, дознавателя, следователя или суд, в чьем производстве находится уголовное дело, о заключении договора на сбор сведений по уголовному делу;

– сообщать в правоохранительные органы о фактах готовящихся, совершаемых или совершенных преступлений и административных правонарушений, а также о лицах их готовящих, совершающих или совершивших;

– незамедлительно сообщать в уполномоченный орган об утрате удостоверения детектива, лицензии;

– информировать уполномоченный орган о заключении договора оказания детективных услуг с иностранными физическими или юридическими лицами, в том числе с дипломатическими представительствами, международными организациями, а также организациями с зарубежным участием;

– иметь специальное помещение, предназначенное для приема физических лиц или представителей юридических лиц, хранения материалов, полученных в результате осуществления детективной деятельности;

– привлекать к выполнению трудовой функции, непосредственно связанной с оказанием детективных услуг, только работников, соответствующих требованиям, предъявляемым к ним настоящим Законом;

– исполнять другие обязанности, предусмотренные настоящим Законом, другими законами и иными нормативными правовыми актами.

2. Детективы при осуществлении детективной деятельности обязаны:

– соблюдать права и свободы человека и гражданина, права и законные интересы физических и юридических лиц;

– неукоснительно соблюдать лицензионные требования, нормативные правовые акты, регулирующие детективную деятельность;

– добросовестно и в соответствии с законодательством оказывать детективные услуги, защищая при этом права и законные интересы заказчика всеми не запрещенными законодательством средствами и способами;

– соблюдать лицензионные требования, правила и стандарты детективной деятельности, кодекс профессиональной этики и деловые обычаи;

– предъявлять по требованию сотрудников правоохранительных органов, граждан удостоверение;

– непрерывно совершенствовать профессиональные знания и повышать свою квалификацию;

– не разглашать сведения, ставшие им известными в связи с оказанием детективных услуг без согласия заказчика, за исключением случаев, предусмотренных законодательством;

– не препятствовать законным требованиям и действиям должностных лиц правоохранительных и контролирующих органов при осуществлении ими своей деятельности;

– сообщать в правоохранительные органы о фактах готовящихся, совершаемых или совершенных преступлений и административных правонарушений, а также о лицах их готовящих, совершающих или совершивших;

– незамедлительно сообщать в уполномоченный орган об утрате удостоверения детектива, лицензии;

– информировать уполномоченный орган о заключении договора оказания детективных услуг с иностранными физическими или юридическими лицами, в том числе с дипломатическими представительствами, международными организациями, а также организациями с зарубежным участием;

– пройти обязательную государственную дактилоскопическую регистрацию;

– иметь специальное помещение, предназначенное для приема физических лиц или представителей юридических лиц, хранения материалов, полученных в результате осуществления детективной деятельности;

– привлекать к выполнению трудовой функции, непосредственно связанной с оказанием детективных услуг, только работников, соответствующих требованиям, предъявляемым к ним настоящим Законом;

– исполнять другие обязанности, предусмотренные настоящим Законом, другими законами и иными нормативными правовыми актами.

Статья 38. Профессиональное обучение граждан, претендующих на получение статуса детектива, работника, непосредственно участвующего в оказании детективных услуг, дополнительное профессиональное образование по программе повышения квалификации руководителей детективных организаций

1. Профессиональное обучение граждан, претендующих на получение статуса детектива, работника, непосредственно участвующего в оказании детективных услуг, дополнительное профессиональное образование по программе повышения квалификации руководителей детективных организаций осуществляются в организациях, занимающихся образовательной деятельностью по типовым программам профессионального обучения и дополнительным профессиональным программам.

2. Типовые программы профессионального обучения граждан, претендующих на получение статуса детектива, работника, непосредственно участвующего в оказании детективных услуг, дополнительные профессиональные программы, программы повышения квалификации руководителей детективных организаций разрабатываются и утверждаются органом исполнительной власти, осуществляющим функции по определению и реализации государственной политики и нормативно-правовому регулированию в сфере образования, по согласованию с уполномоченным органом.

Глава 5. ПРАВОВАЯ И СОЦИАЛЬНАЯ ЗАЩИТА ДЕТЕКТИВНЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ, ДЕТЕКТИВОВ, РАБОТНИКОВ, НЕПОСРЕДСТВЕННО УЧАСТВУЮЩИХ В ОКАЗАНИИ ДЕТЕКТИВНЫХ УСЛУГ

Статья 39. Гарантии правовой и социальной защиты детективов, работников, непосредственно участвующих в оказании детективных услуг

1. На детективов и работников, непосредственно участвующих в оказании детективных услуг, в полной мере распространяются гарантии правовой и социальной защиты, установленные законодательством.

2. Работники, непосредственно участвующие в оказании детективных услуг, подлежат обязательному страхованию за счет средств работодателя на случай гибели, получения увечья или иного повреждения здоровья в связи с осуществлением ими трудовой функции.

3. Средства, направляемые на обязательное страхование, в полном объеме включаются в себестоимость услуг, оказываемых детективной организацией, детективом.

4. Детективная деятельность засчитывается в общий трудовой стаж и стаж для назначения пенсий и пособий по государственному страхованию при условии уплаты взносов в пенсионный фонд и в фонд государственного социального страхования.

5. Запрещается необоснованное вмешательство в хозяйственную деятельность детективных организаций, детективов.

Статья 40. Общественные объединения детективных организаций, детективов, работников, непосредственно участвующих в оказании детективных услуг

1. Детективы, работники, непосредственно участвующие в оказании детективных услуг, для защиты своих прав и законных интересов вправе объединяться или вступать в профессиональные союзы.

2. Детективные организации, детективы в целях разработки и установления стандартов и правил, а также осуществления контроля за соблюдением требований указанных стандартов и правил вправе объединяться в саморегулируемые организации.

3. Порядок образования указанных профессиональных союзов и саморегулируемых организаций, а также их полномочия определяются законодательством.

Статья 41. Ответственность за несоблюдение гарантий правовой и социальной защиты детективных организаций, детективов, работников, непосредственно участвующих в оказании детективных услуг

1. Никто не вправе препятствовать профессиональным союзам работников, непосредственно участвующих в оказании детективных услуг, а также

саморегулируемым организациям детективных организаций, детективов осуществлять законную деятельность.

2. В случае несоблюдения предусмотренных настоящим Законом гарантий правовой и социальной защиты детективных организаций, детективов, работников, непосредственно участвующих в оказании детективных услуг, виновные в этом лица несут ответственность, установленную законодательством.

Глава 6. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ ДЕТЕКТИВНЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ, ДЕТЕКТИВОВ С ПРАВООХРАНИТЕЛЬНЫМИ ОРГАНАМИ В ОБЛАСТИ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ПРАВОПОРЯДКА И БЕЗОПАСНОСТИ

Статья 42. Общие положения

1. Детективные организации, детективы являются субъектами обеспечения безопасности, обладают правами и обязанностями по участию в обеспечении безопасности в соответствии с настоящим Законом, другими законами государства.

2. Государство обеспечивает правовую и социальную защиту детективным организациям, детективам, оказывающим содействие в обеспечении безопасности в соответствии с настоящим Законом и законодательством государства.

3. Взаимодействие правоохранительных органов с детективными организациями, детективами осуществляются по следующим основным направлениям:

- борьба с преступностью;
- защита прав и законных интересов граждан и обеспечение экономической безопасности юридических лиц;
- защита прав и законных интересов детективных организаций, детективов, обеспечение собственной безопасности;
- розыск скрывшихся преступников;
- поиск лиц, являющихся должниками в соответствии с исполнительными документами, их имущества, детей по исполнительному документу, лиц, пропавших без вести;
- розыск похищенного или утраченного имущества, находящегося в частной, государственной или муниципальной собственности либо в собственности иной формы.

4. Взаимодействие детективных организаций, детективов с правоохранительными органами осуществляется на основании соглашений путем взаимного обмена информацией, проведения совместных либо согласованных мероприятий, предусмотренных законодательством.

5. Правоохранительные органы на основании соглашений вправе предоставлять детективным организациям, детективам на основании их письменных запросов, а также на основании договоров оказания детективных услуг ин-

формацию о наличии у физического лица судимости или о нахождении его в розыске.

б. В целях осуществления взаимодействия правоохранительных органов с детективными организациями, детективами по вопросам обеспечения безопасности государства и борьбы с преступностью при органах государственной власти и органах государственной власти субъектов государства могут создаваться в установленном законодательством порядке координационные (консультативные) советы.

Статья 43. Права и обязанности детективных организаций и детективов

1. При осуществлении взаимодействия с правоохранительными органами детективные организации, детективы на основании соглашений вправе:

– предоставлять интересующую их информацию на основании соглашений об информационном обеспечении либо на основании письменных запросов указанных органов;

– участвовать в мероприятиях по обеспечению правопорядка и борьбе с преступностью, оказывать содействие при проведении следственных действий и оперативно-розыскных мероприятий.

2. При осуществлении взаимодействия с правоохранительными органами детективные организации, детективы на основании соглашений обязаны:

– информировать правоохранительные органы в соответствии с их компетенцией о выявленных угрозах безопасности личности, обществу и государству;

– сообщать в соответствующие правоохранительные органы сведения о готовящихся, совершаемых и совершенных преступлениях и по возможности принимать меры по сохранению следов преступления;

– оказывать содействие правоохранительным органам в задержании лиц, подозреваемых в совершении преступлений, разыскиваемых преступников, а также в поиске лиц, пропавших без вести.

Статья 44. Участие детективных организаций, детективов в мероприятиях по борьбе с преступностью

2. Детективные организации, детективы на основании соглашения с правоохранительными органами вправе участвовать в мероприятиях по борьбе с преступностью.

3. При чрезвычайных обстоятельствах детективные организации, детективы могут привлекаться к проведению соответствующих мероприятий по инициативе правоохранительных органов в пределах, не нарушающих обязательств детективных организаций, детективов по договорам оказания детективных услуг.

Глава 7. КОНТРОЛЬ ЗА СОБЛЮДЕНИЕМ ЛИЦЕНЗИОННЫХ ТРЕБОВАНИЙ. НАДЗОР ЗА СОБЛЮДЕНИЕМ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА ПРИ ОСУЩЕСТВЛЕНИИ ДЕТЕКТИВНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Статья 45. Контроль за соблюдением лицензионных требований

1. Контроль за соблюдением лицензиатом лицензионных требований осуществляет уполномоченный орган в пределах, установленных настоящим Законом, другими законами и иными нормативными правовыми актами государства.

2. В целях осуществления государственного контроля за соблюдением лицензиатом лицензионных требований уполномоченный орган в пределах своей компетенции проводит проверки (плановые и внеплановые). Должностные лица уполномоченного органа при проведении указанных проверок вправе требовать в пределах своей компетенции от руководителей детективных организаций, детективов предоставления соответствующих документов и получать в письменной и устной форме информацию, необходимую для выполнения контрольных функций.

Статья 46. Надзор за соблюдением законодательства при осуществлении детективной деятельности

Надзор за исполнением законодательства, регулирующего детективную деятельность, осуществляют генеральный прокурор государства и подчиненные ему прокуроры.

Принят на сорок шестом пленарном заседании Межпарламентской Ассамблеи государств-участников СНГ
(постановление № 46-23 от 27.03.2017 г.)

4.3.
ДОГОВОР
государств-участников Содружества Независимых Государств
о межгосударственном розыске лиц
(от 10 декабря 2010 г.)

Государства-участники Содружества Независимых Государств, именуемые в дальнейшем Сторонами, сознавая необходимость принятия эффективных мер для защиты законных прав и свобод человека и гражданина, руководствуясь общепризнанными принципами и нормами международного права, основываясь на положениях международных договоров, участниками которых являются Стороны, выражая стремление к созданию эффективных механизмов сотрудничества в межгосударственном розыске лиц, **договорились о нижеследующем:**

Статья 1

Для целей настоящего Договора используются следующие термины:

а) **компетентные органы Сторон** – органы, уполномоченные в соответствии с национальным законодательством Сторон вступать в сношения по вопросам межгосударственного розыска лиц и принимать решения об объявлении (прекращении) межгосударственного розыска и/или осуществлять его;

б) **межгосударственный розыск лиц** – комплекс оперативно-розыскных, поисковых, информационно-аналитических и иных мероприятий, направленных на:

обнаружение, задержание и заключение под стражу в целях выдачи или осуществления уголовного преследования лиц, скрывающихся от органов дознания, следствия или суда и уклоняющихся от отбывания уголовного наказания;

установление места нахождения лиц, уклоняющихся от исполнения решения судов по искам;

установление места нахождения лиц, пропавших без вести или утративших связь с родственниками;

установление личности человека, не способного сообщить о себе установочные данные;

установление личности человека по неопознанному труп, а также предоставление информации обо всех категориях разыскиваемых и устанавливаемых лиц, находящихся за пределами государства – инициатора розыска, но на территориях Сторон;

в) **лицо, скрывающееся от органа дознания, следствия или суда** – лицо, в отношении которого имеется решение органа дознания, следствия или суда об объявлении в розыск;

г) **лицо, уклоняющееся от исполнения приговора по уголовному делу или решения суда по иску** – лицо, осужденное за совершение преступления или обязанное решением суда к исполнению обязательства, скрывающееся в целях уклонения от исполнения приговора по уголовному делу или решения суда, местонахождение которого неизвестно, в отношении которого имеется решение суда об объявлении в розыск или иные законные решения;

д) **лицо, пропавшее без вести** – лицо, в отношении которого в компетентный орган поступило заявление или сообщение об исчезновении;

е) **лицо, утратившее связь с родственниками** – лицо, в силу различных причин не поддерживающее каких-либо отношений с родственниками и не сообщающее сведений о своем месте нахождения, в отношении которого в компетентный орган поступило заявление о розыске;

ж) **лицо, не способное сообщить о себе установочные данные** – лицо, которое в силу болезни, возраста или иного состояния не способно сообщить компетентному органу данные, позволяющие с достоверностью установить его личность.

Статья 2

1. Стороны в соответствии с настоящим Договором, другими международными договорами и национальным законодательством осуществляют сотрудничество в межгосударственном розыске лиц через свои компетентные органы.

2. Перечень компетентных органов определяется каждой Стороной и передается депозитарию при сдаче на хранение уведомления о выполнении внутригосударственных процедур, необходимых для вступления настоящего Договора в силу.

Об изменениях в перечне компетентных органов каждая из Сторон в месячный срок письменно уведомляет депозитарий.

Статья 3

1. Компетентные органы Сторон осуществляют сотрудничество в следующих формах:

а) исполнение запросов о проведении мероприятий по межгосударственному розыску лиц;

б) обмен оперативной, разыскной, оперативно-справочной, криминалистической и иной информацией о разыскиваемых лицах;

в) планирование и осуществление скоординированных оперативно-разыскных мероприятий;

г) направление представителей Сторон по согласованию с их компетентными органами в служебные командировки для координации действий при проведении оперативно-разыскных мероприятий;

д) оказание содействия сотрудникам компетентных органов Сторон во время их пребывания в служебных командировках;

е) обмен опытом работы, проведение совместных совещаний, конференций и семинаров;

ж) оказание содействия в подготовке, переподготовке и повышении квалификации кадров;

з) обмен законодательными и иными нормативными правовыми актами, методическими рекомендациями;

и) участие в формировании и ведении централизованного информационного массива межгосударственного розыска лиц.

2. Компетентные органы Сторон могут осуществлять сотрудничество в иных взаимоприемлемых формах.

Статья 4

Компетентные органы Сторон осуществляют межгосударственный розыск лиц:

а) скрывающихся от органов дознания, следствия или суда и уклоняющихся от отбывания уголовного наказания;

б) уклоняющихся от исполнения решений судов по искам;

в) пропавших без вести;

г) утративших связь с родственниками, а также при установлении личности человека, не способного сообщить о себе установочные данные, и по непознанному трупу.

Статья 5

1. Организация межгосударственного розыска лиц осуществляется посредством запросов, предусмотренных настоящим Договором, и иных обращений, направляемых компетентными органами запрашивающей Стороны компетентным органам запрашиваемой Стороны.

Информация может быть предоставлена другой Стороне без запроса, если имеются основания полагать, что она представляет интерес для этой Стороны.

2. Запрос направляется в письменной форме на официальном бланке компетентного органа запрашивающей Стороны, подписывается руководителем этого органа и удостоверяется гербовой печатью.

В безотлагательных случаях запрос может передаваться:

а) шифротелеграммами;

б) в электронном виде по магистральной сети передачи данных;

в) с использованием иных технических средств передачи текста;

г) устно с последующим обязательным письменным подтверждением в срок не позднее трех суток.

3. В запросе указываются:

а) наименования компетентных органов запрашивающей и запрашиваемой Сторон;

б) номер, дата и основание заведения розыскного дела;

- в) цель и обоснование запроса;
- г) при необходимости – описание особого порядка исполнения запроса и обоснование этой необходимости;
- д) иные сведения, которые могут быть необходимы для исполнения запроса.

Компетентный орган запрашиваемой Стороны вправе запросить дополнительные сведения, необходимые для надлежащего исполнения запроса.

4. Исполнение запроса может быть отложено или в его исполнении может быть отказано, если компетентный орган запрашиваемой Стороны полагает, что исполнение запроса может нанести ущерб суверенитету, безопасности, общественному порядку или другим существенным интересам его государства либо противоречит национальному законодательству или международным обязательствам запрашиваемой Стороны.

5. Об отказе в исполнении запроса или задержке его исполнения компетентный орган запрашиваемой Стороны уведомляет компетентный орган запрашивающей Стороны с указанием причины отказа или задержки.

Статья 6

1. Компетентный орган каждой из Сторон обеспечивает конфиденциальность полученных сведений, в том числе факта получения и содержания запроса, если компетентный орган запрашивающей Стороны считает нежелательным разглашение их содержания.

2. В случае невозможности соблюдения конфиденциальности при исполнении запроса компетентный орган запрашиваемой Стороны информирует об этом компетентный орган запрашивающей Стороны для принятия решения о возможности исполнения запроса на таких условиях.

Статья 7

Формирование и ведение централизованного информационного массива межгосударственного розыска лиц осуществляет Главный информационно-аналитический центр Министерства внутренних дел Российской Федерации в рамках Межгосударственного информационного банка.

Статья 8

Компетентные органы Сторон самостоятельно несут расходы, возникающие в ходе выполнения настоящего Договора, если в каждом конкретном случае не будет согласован иной порядок.

Статья 9

Порядок межгосударственного розыска лиц определяется отдельным документом, утверждаемым Советом глав правительств Содружества Независимых Государств.

Статья 10

Настоящий Договор не затрагивает прав и обязательств каждой из Сторон, вытекающих из других международных договоров, участниками которых они являются.

Статья 11

По согласию Сторон в настоящий Договор могут быть внесены изменения и дополнения, являющиеся его неотъемлемой частью, которые оформляются соответствующим протоколом.

Статья 12

Спорные вопросы, возникающие при применении и толковании настоящего Договора, решаются путем консультаций и переговоров заинтересованных Сторон.

Статья 13

Настоящий Договор вступает в силу по истечении 30 дней с даты получения депозитарием третьего уведомления о выполнении подписавшими его Сторонами внутригосударственных процедур, необходимых для его вступления в силу.

Для Сторон, выполнивших внутригосударственные процедуры позднее, настоящий Договор вступает в силу по истечении 30 дней с даты получения депозитарием соответствующих документов.

Статья 14

Настоящий Договор после его вступления в силу открыт для присоединения любого государства – участника Содружества Независимых Государств, разделяющего его положения, цели и принципы, путем передачи депозитарию документов о присоединении.

Для присоединяющегося государства настоящий Договор вступает в силу по истечении 30 дней с даты получения депозитарием соответствующего документа о присоединении.

Статья 15

Настоящий Договор заключается на неопределенный срок.

Каждая Сторона может выйти из настоящего Договора, направив депозитарию письменное уведомление о таком намерении не позднее чем за шесть месяцев до выхода и урегулировав финансовые и иные обязательства, возникшие за время действия Договора.

Прекращение действия настоящего Договора не влечет за собой прекращения обязательств Сторон по защите конфиденциальной информации, предусмотренных статьей 6 настоящего Договора.

Совершено в городе Москве 10 декабря 2010 года в одном подлинном экземпляре на русском языке. Подлинный экземпляр хранится в Исполнительном комитете Содружества Независимых Государств, который направит каждому государству, подписавшему настоящий Договор, его заверенную копию.

За Азербайджанскую Республику За Российскую Федерацию

И.Алиев

Д.Медведев

с оговоркой

За Республику Армения

За Республику Таджикистан

С.Саргсян

Э.Рахмон

с оговоркой

За Республику Беларусь

За Туркменистан

А.Лукашенко

За Республику Казахстан

За Республику Узбекистан

Н.Назарбаев

И.Каримов

За Кыргызскую Республику

За Украину

Р.Отунбаева

За Республику Молдова

Заместитель Премьер-
министра, Министр эконо-
номики

В.Лазэр

ОГОВОРКА **Азербайджанской Республики**

За исключением п.п. в), г) пункта 1 статьи 3.

Азербайджанская сторона исходит из того, что при реализации положений Договора предоставление информации третьей стороне (не участникам Договора) может осуществляться при наличии согласия Стороны, предоставившей информацию.

Никакие из прав, обязанностей и положений, изложенных в Договоре, не будут применяться Азербайджанской Республикой в отношении Республики Армения до освобождения Республикой Армения всех оккупированных территорий Азербайджанской Республики и полного устранения последствий агрессии.

Президент
Азербайджанской Республики

И.Алиев

ОГОВОРКА **Республики Армения**

В связи с представлением Азербайджанской Республики оговорки к Договору государств-участников Содружества Независимых Государств о межгосударственном розыске лиц, никакие из прав, обязанностей и положений, изложенных в Договоре государств-участников Содружества Независимых Государств о межгосударственном розыске лиц, не будут применяться Республикой Армения в отношении Азербайджанской Республики до урегулирования Нагорно-Карабахского конфликта, являющегося результатом осуществления Азербайджанской Республикой политики этнических чисток в отношении самоопределившегося народа Нагорного Карабаха и развязывания военной агрессии против Нагорно-Карабахской Республики.

Президент
Республики Армения

С.Саргсян

4.4.

Соглашение о взаимоотношениях МВД в сфере обмена информацией (от 03 января 1992 г.)

Министерства внутренних дел Республики Армения, Республики Беларусь, Республики Грузия, Республики Казахстан, Республики Кыргызстан, Республики Молдова, Российской Федерации, Республики Таджикистан, Республики Узбекистан, Украины, далее именуемые "Сторонами"*;

* Участником Соглашения является также МВД Азербайджанской Республики.

исходя из объективной необходимости сохранения информационного взаимодействия при решении задач борьбы с преступностью, защиты прав и свобод граждан, охраны общественного порядка,

признавая также необходимость дальнейшего сохранения с учетом исторически сложившихся условий централизованных оперативно-справочных, розыскных, криминалистических и иных учетов бывшего МВД СССР, которые в настоящее время находятся в ведении МВД Российской Федерации, создания и развития на этой основе межгосударственного информационного банка,

руководствуясь по данному вопросу положениями Соглашения о взаимодействии министерств внутренних дел независимых государств в сфере борьбы с преступностью от 24 апреля 1992 года,
согласились о нижеследующем:

Статья 1

Стороны обязуются в интересах предупреждения, раскрытия и расследования преступлений безвозмездно предоставлять друг другу по запросам имеющиеся у Сторон сведения в оперативно-справочных, розыскных, криминалистических и иных учетах, автоматизированных системах и банках данных, архивах, а также осуществлять обмен имеющимися в их распоряжении научно-техническими, информационно-аналитическими и нормативно-методическими материалами, отражающими практику работы правоохранительных органов по борьбе с преступностью, и другим вопросам, представляющим взаимный интерес.

Статья 2

Стороны обеспечивают полноту и достоверность предоставляемой информации.

Предоставленная информация используется Сторонами только по прямому назначению, без ущерба для Стороны, ее предоставившей.

Статья 3

Порядок и сроки исполнения запросов на предоставление (получение) информации осуществляются в соответствии с нормативными актами исполняющей стороны.

Стороны при необходимости обмениваются соответствующими нормативными документами на русском языке.

Статья 4

Стороны сотрудничают в области компьютеризации органов внутренних дел, совершенствования информационного обеспечения, создания единой автоматизированной системы передачи данных.

Статья 5

Стороны согласились с тем, что держателем централизованных оперативно-справочной и дактилоскопической картотек, автоматизированного банка данных, криминалистических и иных учетов, а также архивной информации (в дальнейшем - межгосударственного информационного банка) будет являться МВД Российской Федерации.

МВД Российской Федерации обязуется через свой Главный информационный центр:

а) обеспечить обработку, хранение и выдачу безвозмездно по запросам Сторон и инициативно имеющихся в межгосударственном информационном банке сведений об объектах централизованного учета;

б) устанавливать объемы, структуру, формы и способы предоставления в межгосударственный информационный банк первичной информации только по согласованию со всеми остальными Сторонами, исходя из имеющихся у них возможностей и полномочий;

в) информировать каждую из Сторон о перечне ретроспективной информации, содержащейся в центральном архиве;

г) осуществлять с помощью оперативно-справочных и розыскных учетов информационную работу по розыску лиц, объявленных Сторонами в межгосударственном розыск;

д) не предоставлять информацию Сторон - участников настоящего Соглашения третьим сторонам.

Статья 6

В целях поддержания межгосударственного информационного банка в актуальном состоянии Стороны на безвозмездной основе представляют в Главный информационный центр МВД Российской Федерации для пополнения и корректировки централизованных оперативно-справочных, розыскных, криминалистических учетов, автоматизированных систем и банков данных сведения об объектах учета, перечисленных в приложении к настоящему Соглашению.

Изменения и дополнения в содержание приложения могут вноситься только с письменного согласия тех Сторон, которых они касаются, о чем письменно уведомляются другие Стороны.

Статья 7

Стороны согласились осуществлять содержание межгосударственного информационного банка в форме долевого участия, исходя из количества учетных материалов, поступающих в межгосударственный информационный банк от каждой из Сторон.

Порядок и размеры финансирования ежегодно определяются Сторонами по согласованию с МВД Российской Федерации.

Статья 8

Каждая из Сторон вправе отказаться от участия в содержании межгосударственного информационного банка и использования его массивов, направив МВД Российской Федерации письменное уведомление о своем намерении за шесть месяцев до предполагаемой даты выхода из него. В этом случае исполнение запросов органов внутренних дел заявившей Стороны продолжается МВД Российской Федерации до дня ее фактического выхода из межгосударственного информационного банка при условии полной выплаты заявившей Стороной соответствующих средств за этот промежуток времени.

Статья 9

Настоящее Соглашение вступает в силу с момента его подписания и открыто для подписания министерствами внутренних дел других государств.

Депозитарием настоящего Соглашения является МВД Республики Беларусь.

Каждая из Сторон вправе выйти из настоящего Соглашения, письменно уведомив об этом другие Стороны не позднее шести месяцев до даты своего предполагаемого выхода.

Совершено в городе Чолпон-Ате Республики Кыргызстан 3 августа 1992 года в одиннадцати экземплярах на русском языке. При этом все экземпляры имеют одинаковую силу и хранятся в министерствах внутренних дел государств, подписавших настоящее Соглашение.

Приложение

к Соглашению о взаимоотношениях
министерств внутренних дел государств
в сфере обмена информацией
от 3 августа 1992 года

Перечень информации,
предоставляемой в межгосударственный
информационный банк

1. Подучетные лица
 - 1.1. Осужденные, которые в соответствии с нормативными актами Сторон подлежат учету в межгосударственном информационном банке.
 - 1.2. Лица, задержанные за бродяжничество.
 - 1.3. Категории осужденных, указанных в пункте 1.1. настоящего перечня, прибывших (выбывших) для отбывания наказания, в отношении которых изменены приговоры, и освободившихся из мест лишения свободы.
 - 1.4. Лица, скрывшиеся от следствия и суда, уклоняющиеся от отбывания наказания, уплаты алиментов, или разыскиваемые по искам предприятий, организаций и граждан.
 - 1.5. Пропавшие без вести, неопознанные трупы, неизвестные больные и дети.
 - 1.6. Особо опасные рецидивисты.
 - 1.7. Уголовные авторитеты, организаторы преступных групп.
 - 1.8. Преступники-гастролеры.
 - 1.9. Лица, привлекавшиеся к ответственности за совершение половых преступлений с особой жестокостью.
 - 1.10. Лица, привлекавшиеся к уголовной ответственности за хищение культурных, исторических ценностей, антиквариата, а также за изготовление, транспортировку, сбыт и хищение наркотиков в крупных размерах.
 - 1.11. Лица, судимые за тяжкие преступления и имеющие характерные отличительные признаки.
 - 1.12. Лица, перечисленные в пунктах 1.1-1.11 настоящего перечня, при изменении ранее предоставленных учетных данных.
2. Предметы преступного посягательства, утраченные, изъятые и бесхозные вещи
 - 2.1. Нарезное огнестрельное оружие.
 - 2.2. Автомобили и бронетехника.
 - 2.3. Антиквариат.
 - 2.4. Радио, видео-, фото- и компьютерная техника, имеющие индивидуальные номера.
 - 2.5. Номерные ценные бумаги и документы, имеющие государственное обращение.
3. Нераскрытые преступления
 - 3.1. Убийства и тяжкие телесные повреждения со смертельным исходом.
 - 3.2. Половые преступления, совершенные с особой жестокостью.
 - 3.3. Разбои, совершенные с применением огнестрельного оружия.

3.4. Мошенничество в крупных размерах, фальшивомонетничество, подделка денег и ценных бумаг.

3.5. Хищения:

3.5.1. огнестрельного оружия, крупных партий взрывчатых веществ, боеприпасов, наркотиков, отравляющих веществ, радиоактивных материалов и редкоземельных металлов;

3.5.2. автотранспорта и бронетехники;

3.5.3. из металлических хранилищ;

3.5.4. из квартир, совершенных характерным способом;

3.5.5. антиквариата, культурных и исторических ценностей;

3.6. Связанные с финансовыми, биржевыми и валютными аферами;

3.7. Связанные с похищением людей;

3.8. Вымогательства, связанные с насилием.

4.5.

Соглашение о сотрудничестве МВД в сфере борьбы с организованной преступностью (от 17 февраля 1994 г.)

Министерства внутренних дел Азербайджанской Республики, Республики Армения, Республики Беларусь, Республики Грузия, Республики Казахстан, Кыргызской Республики, Республики Молдова, Российской Федерации, Республики Таджикистан, Туркменистана, Республики Узбекистан, Украины, именуемых в дальнейшем Сторонами,

выражая озабоченность ростом преступности в организованных формах как в национальном, так и в международном масштабе,

принимая во внимание решения Организации Объединенных Наций, направленные на расширение международного сотрудничества в борьбе с организованной преступностью, в частности резолюцию 45/123 Генеральной ассамблеи ООН от 14 декабря 1990 года,

признавая необходимость и важность укрепления взаимодействия органов внутренних дел Сторон в предупреждении, выявлении, пресечении и расследовании преступных деяний, совершаемых организованными группами,

исходя из положений Программы совместных мер по борьбе с организованной преступностью и иными опасными видами преступлений на территории государств - участников Содружества Независимых Государств, утвержденной решением Совета глав правительств СНГ от 12 марта 1993 года, согласились о нижеследующем:

Статья 1

Действуя в пределах своей компетенции и с соблюдением законодательства и международных договоров своих государств, Стороны обязуются на основе положений настоящего Соглашения сотрудничать в деле предупреждения, выявления, пресечения и расследования преступлений, совершаемых организованными группами.

Статья 2

Сотрудничество в борьбе с организованной преступностью будет осуществляться в следующих формах:

1) обмен представляющей взаимный интерес оперативно-розыскной, справочной, криминалистической и иной информацией, в частности относительно:

любых преступлений, совершенных или подготавливаемых к совершению на территории государства другой Стороны в составе организованной группы;

конкретных фактов и событий, физических и юридических лиц, причастных или подозреваемых в причастности к организованной преступности;

структуры, персонального состава, сферы деятельности, организации управления, структурных и внешних связей криминальных группировок, деятельность которых носит международный характер;

имевших место или предполагаемых контактов между преступными группами, действующими в государствах Сторон;

форм и методов осуществления организованными группами преступной деятельности, в том числе "отмывания" средств, полученных в результате такой деятельности, а также наиболее эффективных мер противодействия организованной преступности;

2) проведение по запросам оперативно-розыскных мероприятий и отдельных процессуальных действий по делам, связанным с организованной преступностью;

3) обмен опытом работы, в том числе путем проведения совещаний, конференций и семинаров по вопросам борьбы с организованной преступностью;

4) планирование и осуществление скоординированных мероприятий, направленных на предупреждение, выявление и пресечение преступной деятельности организованных групп, включая в необходимых случаях проведение "контролируемых поставок";

5) обмен законодательными и иными нормативно-правовыми актами, методическими рекомендациями по вопросам борьбы с организованной преступностью, а также содействие в приобретении учебной и научной литературы по этим вопросам;

6) содействие на договорной основе в подготовке и повышении квалификации кадров, в том числе путем организации стажировок в специализированных подразделениях по борьбе с организованной преступностью;

7) проведение совместных научных исследований проблем борьбы с организованной преступностью, представляющих взаимный интерес.

Настоящее Соглашение не препятствует Сторонам в определении и развитии иных взаимоприемлемых форм сотрудничества.

Статья 3

Обмен информацией, предусмотренной в пункте 1 статьи 2 настоящего Соглашения, производится на основании запросов. Информация может быть предоставлена другой Стороне и без запроса, если имеются основания полагать, что она представляет интерес для этой Стороны.

Статья 4

Запросы о содействии и ответы на них составляются в письменной форме. В безотлагательных случаях запросы могут делаться в устной форме, но должны быть незамедлительно подтверждены письменно, в том числе с использованием технических средств передачи текста.

Запрос о содействии должен быть подписан руководителем органа внутренних дел (региональной или центральной службы), скреплен гербовой печатью и иметь следующие реквизиты:

наименование органа внутренних дел, от которого исходит запрос, и наименование органа внутренних дел, к которому он обращен;

наименование дела или материал, по которому направляется запрос;

фамилии и имена свидетелей, потерпевших, подозреваемых, обвиняемых, разыскиваемых, подсудимых и осужденных, их гражданство, занятие и постоянное место жительства или место пребывания, а при необходимости - фамилии, имена и адреса их законных представителей;

описание правонарушения и текст имеющих отношение к делу норм закона, устанавливающего ответственность за совершение этого правонарушения;

содержание запроса, а также другие сведения, необходимые для его исполнения.

К запросу также прилагаются надлежащим образом оформленные постановления, необходимые для совершения санкционированных действий. В случае необходимости к постановлениям приобщаются их надлежащим образом заверенные переводы на русский язык.

Статья 5

Сотрудничество в рамках настоящего Соглашения осуществляется через центральные службы, назначенные Сторонами ответственными за организацию выполнения положений настоящего Соглашения и указанные в приложении к настоящему Соглашению.

В случае срочной необходимости запрос о содействии может быть направлен непосредственно в местное (региональное) подразделение запрашиваемой Стороны, компетентной исполнить данный запрос, однако при этом о запросе одновременно информируется центральная служба запрашиваемой Стороны.

Сотрудничество Сторон может в установленном порядке осуществляться через Бюро по координации борьбы с организованной преступностью и иными опасными видами преступлений на территории Содружества Независимых Государств.

Направление запросов о производстве отдельных процессуальных действий осуществляется в порядке, установленном законодательством и международными договорами государств Сторон.

Статья 6

При исполнении запроса применяется законодательство государства запрашиваемой Стороны.

Статья 7

В исполнении запроса отказывается, если запрашиваемая Сторона полагает, что его выполнение может нанести ущерб суверенитету, безопасности,

общественному порядку или другим важным интересам ее государства либо противоречит законодательству ее государства. В случае принятия решения об отказе в исполнении запроса запрашиваемая Сторона уведомляет письменно с указанием причины отказа.

Статья 8

Стороны будут стремиться обеспечить, в том числе путем взаимных консультаций, выработку единых подходов к нормативно-правовой регламентации вопросов борьбы с организованной преступностью.

Статья 9

Стороны в рамках законодательства своих государств будут осуществлять согласованные меры по защите лиц (а в случае необходимости - их близких родственников), показания или действия которых имеют или могут иметь важной значение для предупреждения или пресечения деятельности организованных преступных групп либо расследования или судебного рассмотрения дел, связанных с организованной преступностью.

Статья 10

Стороны обеспечивают конфиденциальность сведений, полученных в соответствии с настоящим Соглашением, если передающая Сторона считает нежелательным их разглашение.

В случае необходимости передачи третьей стороне сведений, полученных в рамках настоящего Соглашения, требуется согласие Стороны, передавшей эти сведения.

Статья 11

С целью обеспечения эффективного взаимодействия в борьбе с организованной преступностью Стороны в течение одного месяца после подписания настоящего Соглашения обмениваются через свои центральные службы необходимой информацией о своих специализированных структурных подразделениях, компетентных исполнять запросы о содействии в соответствии с настоящим Соглашением, в том числе о каналах связи с ними.

Статья 12

Стороны самостоятельно несут расходы, которые будут возникать в ходе реализации настоящего Соглашения, если не будет установлен иной порядок.

Статья 13

При осуществлении сотрудничества Стороны пользуются русским языком. В случае использования других языков Стороны обеспечивают письменный и устный перевод на русский язык.

Статья 14

Положения настоящего Соглашения не препятствуют развитию двустороннего сотрудничества между сторонами в сфере борьбы с организованной преступностью и не затрагивают обязательств Сторон по другим международным договорам.

Статья 15

Стороны будут решать путем консультаций и переговоров все спорные вопросы, которые могут возникнуть в связи с толкованием или применением положений настоящего Соглашения.

Статья 16

Депозитарием настоящего Соглашения является Министерство внутренних дел российской Федерации.

Статья 17

Настоящее Соглашение вступает в силу со дня его подписания и открыто для присоединения министерств внутренних дел других государств.

Каждая сторона может выйти из Соглашения, направив письменное уведомление депозитарию за шесть месяцев до предполагаемой даты выхода.

Совершено в г.Ашгабате 17 февраля 1994 года в одном экземпляре на русском языке. Подлинный экземпляр хранится в Министерстве внутренних дел Российской Федерации, которое направит другим участникам настоящего Соглашения его заверенные копии.

(Подписи)

Приложение
к Соглашению о сотрудничестве
министерств внутренних дел в сфере
борьбы с организованной преступностью

Центральные службы министерств внутренних дел,
ответственные за организацию выполнения Соглашения о
сотрудничестве министерств внутренних дел в сфере
борьбы с организованной преступностью

в Министерстве внутренних дел
Азербайджанской республики

- Главное управление
уголовного розыска

в Министерстве внутренних дел
Республики Армения

- Главное управление по
борьбе с организованной
преступностью

в Министерстве внутренних дел Республики Беларусь	- Главное управление по борьбе с организованной преступностью
в Министерстве внутренних дел Республики Грузия	- Главное управление по борьбе с организованной преступностью и коррупцией
в Министерстве внутренних дел Республики Казахстан	- Главное управление по борьбе с организованной преступностью и коррупцией
в Министерстве внутренних дел Кыргызской Республики	- Главное управление по борьбе с экономической преступностью и коррупцией
в Министерстве внутренних дел Республики Молдова	- Главное управление по борьбе с организованной преступностью
в Министерстве внутренних дел Российской Федерации	- Главное управление по организованной преступности
в Министерстве внутренних дел Республики Таджикистан	- Главное управление по борьбе с организованной преступностью
в Министерстве внутренних дел Туркменистана	- Главное управление по борьбе с организованной преступностью
в Министерстве внутренних дел Республики Узбекистан	- Главное управление уголовного розыска
в Министерстве внутренних дел Украины	- Главное управление по борьбе с организованной преступностью

4.6.

Соглашение о сотрудничестве государств-участников СНГ в борьбе с преступностью (от 25 ноября 1998 г.)

Государства-участники Содружества Независимых Государств в лице правительств, далее – Стороны,

выражая озабоченность масштабами и тенденциями развития преступности, особенно в ее организованных формах,

исходя из стремления обеспечить надежную защиту от посягательств на жизнь и здоровье, права и свободы, честь и достоинство человека, интересы общества и государства,

придавая важное значение международному сотрудничеству в области соблюдения общепризнанных прав и свобод человека,

исходя из принципов равноправия и взаимовыгодного сотрудничества,

принимая во внимание положения документов Организации Объединенных Наций и Содружества Независимых Государств, принятых в области предупреждения преступности и осуществления уголовного правосудия,

основываясь на Конвенции о правовой помощи и правовых отношениях по гражданским, семейным и уголовным делам от 22 января 1993 года, а также Межгосударственной программе совместных мер борьбы с организованной преступностью и иными видами опасных преступлений на территории государств-участников Содружества Независимых Государств на период до 2000 года, утвержденной Решением Совета глав государств Содружества Независимых Государств от 17 мая 1996 года,

согласились о нижеследующем:

Статья 1

1. Стороны через свои компетентные органы осуществляют сотрудничество в борьбе с преступностью, особенно в ее организованных формах, в соответствии с положениями настоящего Соглашения и при соблюдении своего законодательства и международных обязательств.

2. Компетентные органы Сторон перечислены в приложении, которое является неотъемлемой частью настоящего Соглашения.

Каждая из сторон через депозитарий уведомляет другие Стороны о внесении изменений в перечень своих компетентных органов.

3. Компетентные органы Сторон в целях выполнения настоящего Соглашения сносятся друг с другом непосредственно.

Территориальные подразделения компетентных органов Сторон в целях выполнения настоящего Соглашения могут устанавливать непосредственные контакты в порядке, определяемом компетентными органами Сторон.

Статья 2

Стороны сотрудничают в предупреждении, пресечении, выявлении, раскрытии и расследовании преступлений, в особенности следующих деяний:

1) преступления против жизни и здоровья, свободы, чести и достоинства личности;

2) незаконный оборот оружия, боеприпасов, взрывчатых и отравляющих веществ и взрывных устройств, а также ядерных и радиоактивных материалов, международный терроризм, бандитизм, захват заложников;

3) незаконный оборот наркотических средств, прекурсоров и психотропных веществ;

4) преступления в сфере экономической деятельности, в том числе в области налогообложения, легализация (отмывание) доходов от преступной деятельности, контрабанда, фальшивомонетничество и подделка ценных бумаг;

5) преступления против собственности, в том числе хищения автотранспортных средств и связанные с этим незаконные операции;

6) торговля людьми и эксплуатация проституции третьими лицами;

7) незаконный оборот культурных и исторических ценностей;

8) экологические преступления;

9) незаконная миграция.

Статья 3

В целях реализации положений статьи 2 настоящего Соглашения компетентные органы Сторон осуществляют сотрудничество в следующих формах:

1) исполнение запросов о проведении оперативно-разыскных мероприятий и следственных действий;

2) розыск лиц, скрывающихся от уголовного преследования или отбывания наказания, а также без вести пропавших;

3) розыск и возвращение в установленном порядке похищенных предметов, имеющих номера или специфические отличительные признаки, в том числе автотранспорта и огнестрельного оружия, а также номерных ценных бумаг и паспортов (удостоверений личности);

4) обмен информацией о готовящихся или совершенных преступлениях и причастных к ним физических и юридических лицах;

5) обмен информацией о новых видах наркотических средств и психотропных веществ, появившихся в незаконном обороте, технологиях их изготовления и используемых при этом веществах, а также о новых методах исследования и идентификации наркотических средств, прекурсоров и психотропных веществ;

6) обмен информацией о юридических лицах и объектах собственности, используемых для легализации (отмывания) доходов от преступной деятельности;

7) обмен опытом работы, в том числе проведение стажировок, консультаций, семинаров и учебных курсов, а также информацией о новых способах и средствах совершения преступлений и опытом их расследования;

8) обмен законодательными и иными нормативно-правовыми актами Сторон, содействие в приобретении учебной и методической литературы;

9) проведение совместных научных исследований по проблемам, представляющим взаимный интерес;

10) обмен на взаимовыгодной основе научно-технической информацией;

11) согласование действий по пресечению преступлений и деятельности лиц, совершивших преступления или готовящихся к их совершению.

Статья 4

1. Сотрудничество в рамках настоящего Соглашения осуществляется на основании запросов компетентных органов Сторон об оказании содействия.

Информация может быть предоставлена другой Стороне без запроса, если имеются основания полагать, что она представляет интерес для этой Стороны.

2. Запрос об оказании содействия направляется в письменной форме. В безотлагательных случаях запросы могут передаваться устно, однако после этого они должны быть подтверждены письменно или через электронные средства связи в течение 72 часов.

3. При возникновении сомнения в подлинности или содержании запроса об оказании содействия может быть запрошено его подтверждение.

4. Запрос об оказании содействия должен содержать:

а) наименование компетентного органа запрашивающей Стороны и компетентного органа запрашиваемой Стороны;

б) изложение существа дела;

в) указание цели и обоснование запроса;

г) содержание запрашиваемого содействия;

д) желательные сроки исполнения запроса.

5. В той мере, в какой это необходимо и возможно, запрос об оказании содействия должен также содержать:

а) имена и фамилии, клички (при необходимости – особые приметы), гражданство лиц, имеющих отношение к делу, даты и места их рождения, занятия, места жительства и пребывания;

б) наименования и места нахождения юридических лиц, имеющих отношение к делу;

в) описание деяния или события, а по уголовным делам - квалификацию деяния в соответствии с законодательством запрашивающей Стороны и текст применяемого положения закона;

г) перечень вопросов, на которые необходимо получить ответ;

д) описание особого порядка, которому необходимо следовать при исполнении запроса, и обоснование этой необходимости;

е) любую другую информацию, которая может быть полезна для исполнения запроса, включая соответствующие документы.

6. Запрос об оказании содействия, переданный или подтвержденный в письменной форме, подписывается в установленном порядке и скрепляется гербовой печатью.

7. Компетентные органы каждой из Сторон определяют порядок сношений и перечень лиц, уполномоченных на их осуществление, о чем извещают другие Стороны.

Статья 5

1. В оказании содействия в рамках настоящего Соглашения может быть отказано полностью или частично, если запрашиваемая Сторона полагает, что исполнение запроса может нанести ущерб ее интересам либо противоречит ее законодательству или международным обязательствам, либо если деяние, в связи с которым поступил запрос, не является преступлением по законодательству запрашиваемой Стороны.

2. В случае принятия решения об отказе в исполнении запроса запрашивающая Сторона письменно уведомляется об этом с указанием причин отказа.

Статья 6

1. Если исполнение запроса об оказании содействия не входит в компетенцию органа, получившего запрос, данный орган незамедлительно передает его соответствующему компетентному органу запрашиваемой Стороны и уведомляет об этом запрашивающую Сторону.

2. При необходимости компетентный орган запрашиваемой Стороны вправе запросить дополнительные сведения, необходимые, по его мнению, для исполнения запроса.

3. Компетентные органы запрашиваемой Стороны принимают все необходимые меры для обеспечения быстрого, полного и качественного исполнения запроса.

При наличии обстоятельств, препятствующих или существенно задерживающих исполнение запроса, об этом незамедлительно уведомляется компетентный орган запрашивающей Стороны.

4. При исполнении запроса применяется законодательство запрашиваемой Стороны, однако по просьбе компетентного органа запрашивающей Стороны может быть применено ее законодательство, если это не противоречит законодательству или международным обязательствам запрашиваемой Стороны.

5. Если компетентный орган запрашиваемой Стороны считает, что исполнение запроса может помешать уголовному преследованию или иному производству, осуществляемому на территории запрашиваемой Стороны, он может отложить исполнение запроса или связать его исполнение с соблюдением условий, определенных в качестве необходимых после консультаций с компетентным органом запрашивающей Стороны. Если компетентный орган запрашивающей Стороны принимает содействие запрашиваемой Стороны на таких условиях, то она должна соблюдать эти условия.

6. Компетентный орган запрашиваемой Стороны при наличии просьбы компетентного органа запрашивающей Стороны принимает все необходимые меры для обеспечения конфиденциальности запроса и его содержания. Компетентный орган запрашиваемой Стороны в случае невозможности исполнения запроса с условием сохранения его конфиденциальности информирует об этом компетентный орган запрашивающей Стороны, который решает, следует ли исполнять запрос на таких условиях.

7. Компетентный орган запрашиваемой Стороны при наличии просьбы компетентного органа запрашивающей Стороны информирует его о ходе исполнения запроса.

8. Компетентный орган запрашиваемой Стороны в возможно более короткие сроки информирует компетентный орган запрашивающей Стороны о результатах исполнения запроса.

Статья 7

1. Запрашивающая Сторона может использовать результаты исполнения запроса, полученные в соответствии с настоящим Соглашением, в иных целях, чем те, которые были указаны в запросе, только с предварительного письменного согласия компетентного органа запрашиваемой Стороны. В таких случаях запрашивающая Сторона соблюдает ограничения использования результатов запроса, установленные компетентным органом запрашиваемой Стороны.

2. Компетентный орган запрашиваемой Стороны может обратиться к компетентному органу запрашивающей Стороны с просьбой о том, чтобы результаты исполнения запроса, полученные в соответствии с настоящим Соглашением, не разглашались или использовались только на условиях, которые могут быть ею оговорены. Если компетентный орган запрашивающей Стороны принимает результаты исполнения запроса на таких условиях, то она должна соблюдать эти условия.

3. Положения настоящей статьи не исключают использования в иных целях или разглашения результатов исполнения запроса, если законодательством запрашивающей Стороны предусмотрена обязанность действовать таким образом. В этом случае компетентный орган запрашивающей Стороны обязательно заранее уведомляет компетентный орган запрашиваемой Стороны о возможном и предполагаемом таком использовании или разглашении результатов исполнения запроса.

Статья 8

1. Стороны принимают в рамках своего законодательства и своих возможностей необходимые меры, предусматривающие надлежащее использование на основе взаимоприемлемых договоренностей метода контролируемой поставки предметов, средств и веществ, оборот которых регулируется специальными правилами, в целях выявления лиц, участвующих в незаконном обороте таких предметов, средств и веществ и их уголовного преследования.

2. Решение об использовании метода контролируемой поставки принимается компетентными органами заинтересованных Сторон в каждом отдельном случае с учетом риска для общественной безопасности и финансовых договоренностей, а также достигнутого Сторонами взаимопонимания в отношении юрисдикции.

3. Предметы, вещества и средства, контролируемые поставки которых осуществляются в соответствии с достигнутыми между Сторонами договоренностями, в том числе с участием любой третьей стороны, могут быть перехвачены и использованы для дальнейшей перевозки с сохранением или изъятием либо полной или частичной их заменой с соблюдением законодательства Стороны, осуществляющей такие действия.

Статья 9

Стороны с учетом своего законодательства на основе взаимности будут в соответствующих случаях осуществлять согласованные меры для обеспечения безопасности лиц, а в случае необходимости - и их близких родственников, показания или действия которых имеют или могут иметь важное значение для расследования или судебного рассмотрения уголовных дел.

Статья 10

В целях реализации настоящего Соглашения заинтересованные компетентные органы Сторон заключают при необходимости соглашения межведомственного характера.

Статья 11

1. Стороны самостоятельно несут расходы, которые будут возникать в ходе выполнения настоящего Соглашения, если в каждом конкретном случае не будет согласован иной порядок.

2. Стороны могут в случае необходимости оказывать друг другу безвозмездную помощь, в том числе оборудованием и материалами, необходимыми для решения конкретных задач по борьбе с преступностью.

Статья 12

Компетентные органы Сторон при осуществлении сотрудничества используют в качестве рабочего русский язык.

Статья 13

1. Представители Сторон или их компетентных органов будут при необходимости проводить рабочие встречи и консультации в целях рассмотрения вопросов укрепления и повышения эффективности сотрудничества на основании настоящего Соглашения.

2. Стороны и их компетентные органы решают все спорные вопросы, которые могут возникнуть в связи с толкованием или применением положений настоящего Соглашения, путем консультаций и переговоров.

Статья 14

Положения настоящего Соглашения не затрагивают прав и обязательств Сторон по иным международным договорам, участниками которых они являются.

Статья 15

Настоящее Соглашение вступает в силу со дня сдачи на хранение депозитарию третьего уведомления о выполнении подписавшими его Сторонами внутригосударственных процедур, необходимых для его вступления в силу. Для Сторон, выполнивших необходимые процедуры позднее, оно вступает в силу в день сдачи соответствующих документов депозитарию.

Статья 16

В настоящее Соглашение могут быть внесены изменения и дополнения с общего согласия Сторон, которые оформляются отдельным протоколом, являющимся неотъемлемой частью настоящего Соглашения.

Статья 17

Настоящее Соглашение действует в течение пяти лет со дня его вступления в силу. По истечении этого срока Соглашение автоматически продлевается каждый раз на пятилетний период, если Стороны не примут иного решения.

Статья 18

Каждая Сторона может выйти из настоящего Соглашения, направив письменное уведомление об этом депозитарию не позднее чем за 6 месяцев до выхода.

Статья 19

Настоящее Соглашение открыто для присоединения других государств, разделяющих его положения, с согласия всех Сторон путем передачи депозитарию документов о таком присоединении. Присоединение считается вступившим в силу со дня получения депозитарием последнего уведомления о согласии на такое присоединение.

Совершено в городе Москве 25 ноября 1998 года в одном подлинном экземпляре на русском языке. Подлинный экземпляр хранится в Исполнительном Секретариате Содружества Независимых Государств, который направит каждому государству, подписавшему настоящее Соглашение, его заверенную копию.

(Подписи)

Приложение.

Перечень компетентных органов государств-участников Содружества
Независимых Государств, осуществляющих сотрудничество в борьбе с
преступностью

Приложение
к Соглашению о сотрудничестве
государств-участников
Содружества Независимых Государств
в борьбе с преступностью

Азербайджанская Республика – Генеральная прокуратура; Министерство внутренних дел; Министерство национальной безопасности; Главное управление Пограничных войск Министерства национальной безопасности; Государственный таможенный комитет; Главная Государственная налоговая инспекция;

Республика Армения – Прокуратура; Министерство внутренних дел и национальной безопасности; Таможенное управление; Налоговая инспекция;

Республика Беларусь – Прокуратура; Министерство внутренних дел; Комитет государственной безопасности; Государственный комитет пограничных войск; Государственный таможенный комитет; Государственный комитет финансовых расследований;

Грузия – Генеральная прокуратура; Министерство внутренних дел; Министерство государственной безопасности; Государственный департамент охраны государственной границы; Таможенный департамент; Государственная налоговая инспекция;

Республика Казахстан – Генеральная прокуратура; Министерство внутренних дел; Комитет национальной безопасности; Государственный таможенный комитет; Департамент налоговой полиции Министерства финансов; Комитет по охране государственной границы Министерства обороны;

Кыргызская Республика – Генеральная прокуратура; Министерство внутренних дел; Государственный таможенный комитет; Министерство национальной безопасности; Управление налоговой полиции Государственной налоговой инспекции;

Республика Молдова – Генеральная прокуратура; Министерство внутренних дел; Министерство национальной безопасности; Департамент таможенного контроля;

Российская Федерация – Генеральная прокуратура; Министерство внутренних дел; Государственный таможенный комитет; Федеральная служба безопасности; Федеральная служба налоговой полиции; Федеральная пограничная служба;

Республика Таджикистан – Генеральная прокуратура; Министерство внутренних дел; Налоговый комитет при Правительстве; Таможенный комитет при Правительстве; Комитет по охране государственной границы при Правительстве; Министерство безопасности;

Украина – Министерство внутренних дел; Служба безопасности; Генеральная прокуратура; Государственная таможенная служба; Государственный комитет по охране государственной границы; Государственная налоговая администрация; Национальное бюро расследований.

4.7.

Соглашение о сотрудничестве в сфере осуществления специального сопровождения оперативно-розыскной деятельности (от 18 декабря 1998 г.)

Министерство внутренних дел Азербайджанской Республики, Министерство внутренних дел и национальной безопасности Республики Армения, министерства внутренних дел Грузии, Республики Казахстан, Кыргызской Республики, Республики Молдова, Российской Федерации, Республики Таджикистан и Республики Узбекистан, в дальнейшем именуемые Сторонами, принимая во внимание положения Соглашения о взаимодействии министерств внутренних дел независимых государств в сфере борьбы с преступностью от 24 апреля 1992 года и других международных договоров о сотрудничестве, участниками которых являются Стороны, руководствуясь желанием развивать сотрудничество между оперативными службами в целях повышения эффективности борьбы с преступностью при строгом соблюдении принципов суверенного равенства государств и невмешательства во внутренние дела, согласились о нижеследующем:

Статья 1

1. В целях настоящего Соглашения нижеперечисленные термины имеют следующее значение:

"оперативная разведка" – подразделения Сторон, указанные в приложении 1 к настоящему Соглашению;

"специальное сопровождение" – деятельность, осуществляемая оперативной разведкой;

"объект наблюдения" – объект, в отношении которого оперативная разведка осуществляет специальное сопровождение.

2. Стороны исходят из понимания того, что в соответствии с государственным суверенитетом осуществление специального сопровождения оперативной разведкой на территории другого государства не допускается.

3. Стороны в рамках своей компетенции и с соблюдением законодательства и международных договоров своих государств будут осуществлять сотрудничество в сфере специального сопровождения оперативно-розыскной деятельности в целях предупреждения, выявления, пресечения и раскрытия преступлений.

Статья 2

Стороны сотрудничают путем выполнения письменных запросов об осуществлении специального сопровождения оперативно-розыскной деятельности.

Статья 3

1. В оказании содействия в рамках настоящего Соглашения отказывается полностью или частично, если запрашиваемая Сторона полагает, что выполнение запроса может нанести ущерб суверенитету, безопасности, общественному порядку или другим существенным интересам ее государства, противоречит законодательству или международным обязательствам ее государства либо может поставить под угрозу собственную безопасность оперативной разведки.

2. В оказании содействия может быть отказано, если деяние, в связи с которым поступил запрос, не является преступлением по закону государства запрашиваемой Стороны.

3. Запрашивающая Сторона незамедлительно уведомляется письменно о полном или частичном отказе в исполнении запроса с указанием причин отказа.

Статья 4

1. Запрос о проведении оперативно-розыскных мероприятий оформляется шифртелеграммой и направляется на имя руководителя органа внутренних дел соответствующего уровня, согласно приложению 2 к настоящему Соглашению.

2. Запрос должен иметь следующие реквизиты:

- наименование органа, которому направляется запрос, и наименование органа, от которого он исходит;

- основания осуществления запроса и краткое содержание материалов дела, по которому необходимо осуществить специальное сопровождение;

- фамилия, имя, отчество и год рождения лица, в отношении которого необходимо осуществлять специальное сопровождение, его гражданство, род деятельности, наличие судимости, адрес местожительства, занятие, приметы, краткая характеристика, используемый автотранспорт, известные связи;

- вопросы, подлежащие выяснению, характер специального сопровождения и желательную дату начала его проведения;

- другие сведения, необходимые для надлежащего исполнения запроса.

В случае прибытия объекта наблюдения из другого государства указывается время отправления транспортного средства (поезда, самолета, теплохода, автомашины), номер рейса, бортовой номер самолета, место, номер поезда, купе и места, порядковый номер вагона; название теплохода, номер рейса, класс, каюта, место; маршрутный и государственный номера, а также марка автобуса; государственный номер, марка и цвет автомашины.

3. Запрос подписывается должностным лицом, указанным в приложении 2 к настоящему Соглашению.

Статья 5

В случае срочной необходимости при следовании объекта наблюдения на территорию государства другой Стороны руководители подразделений оперативной разведки могут устанавливать непосредственные контакты с целью

подготовки к решению поставленной задачи до поступления запроса и при условии принятия должностными лицами, указанными в приложении 2 к настоящему Соглашению, решения о необходимости продолжения наблюдения. В таком случае запрос направляется незамедлительно.

Статья 6

1. Запрашиваемая Сторона принимает все необходимые меры для обеспечения надлежащего исполнения запроса. Запрашивающая Сторона незамедлительно уведомляется об обстоятельствах, препятствующих исполнению запроса или существенно задерживающих его исполнение.

2. Если исполнение запроса не входит в компетенцию запрашиваемой Стороны, он незамедлительно уведомляет об этом запрашивающую Сторону.

3. Запрашиваемая Сторона вправе запросить дополнительные сведения, необходимые, по его мнению, для надлежащего исполнения запроса.

4. Запрашивающая Сторона незамедлительно информируется о результатах исполнения запроса.

Статья 7

По материалам осуществления специального сопровождения составляется обобщенная справка, которая направляется инициатору запроса за подписью руководителя соответствующего уровня (согласно приложению 2 к настоящему Соглашению).

Статья 8

1. Каждая Сторона обеспечивает конфиденциальность информации и документов, полученных в рамках настоящего Соглашения от другой Стороны.

2. Результаты исполнения запроса, полученные на основании настоящего Соглашения, без согласия предоставившей их Стороны, не могут быть использованы в иных целях, чем те, в которых они запрашивались и были предоставлены.

3. Информация и документы, полученные Сторонами в ходе сотрудничества в рамках настоящего Соглашения, не могут быть переданы третьей стороне без письменного согласия Стороны, предоставившей такие информацию и документы.

Статья 9

Руководители центральных и территориальных органов оперативной разведки будут при необходимости проводить совещания в целях повышения эффективности сотрудничества на основе настоящего Соглашения.

Статья 10

При осуществлении сотрудничества в рамках настоящего Соглашения Стороны пользуются русским языком.

Статья 11

Стороны самостоятельно несут расходы, возникающие в ходе реализации настоящего Соглашения, если в каждом конкретном случае не будет установлен иной порядок.

Статья 12

Положения настоящего Соглашения не препятствуют развитию двустороннего сотрудничества между Сторонами в сфере специального сопровождения оперативно-розыскной деятельности и не затрагивают обязательств Сторон по другим международным договорам.

Статья 13

Стороны будут решать путем консультаций и переговоров спорные вопросы, которые могут возникнуть в связи с толкованием и применением положений настоящего Соглашения.

Статья 14

В настоящее Соглашение по взаимной договоренности Сторон могут вноситься изменения и дополнения, которые оформляются отдельными протоколами, являющимися его неотъемлемой частью.

Статья 15

1. Депозитарием настоящего Соглашения является Министерство внутренних дел Российской Федерации.

2. Стороны незамедлительно извещают депозитария об изменениях в приложении 1 и 2 к настоящему Соглашению.

Статья 16

1. Настоящее Соглашение вступает в силу по истечении тридцати дней с даты получения депозитарием третьего уведомления о выполнении внутригосударственных процедур, необходимых для его вступления в силу. Для каждой Стороны, передавшей депозитарию уведомление о выполнении внутригосударственных процедур, необходимых для вступления настоящего Соглашения в силу, оно вступает в силу по истечении тридцати дней с даты получения депозитарием такого уведомления.

2. Настоящее Соглашение открыто для присоединения министерств внутренних дел других государств-участников Содружества Независимых Государств. В отношении присоединившегося министерства внутренних дел Соглашение вступает в силу на тридцатый день с даты получения депозитарием документа о присоединении.

3. Каждая Сторона может выйти из настоящего Соглашения, письменно уведомив об этом депозитария. Решение о выходе вступает в силу по истечении шестидесяти дней с даты получения депозитарием уведомления о выходе.

Совершено в Москве 18 декабря 1998 года в одном экземпляре на русском языке. Подлинный экземпляр хранится в Министерстве внутренних дел Российской Федерации, которое направит Сторонам, подписавшим настоящее Соглашение, его заверенные копии.

За Министерство внутренних дел
Азербайджанской Республики
Подпись

За Министерство внутренних дел
Кыргызской Республики
Подпись

За Министерство внутренних дел
и национальной безопасности
Республики Армения
Подпись

За Министерство внутренних дел
Российской Федерации
Подпись

За Министерство внутренних дел
Грузии
Подпись

За Министерство внутренних дел
Республики Таджикистан
Подпись

За Министерство внутренних дел
Республики Казахстан
Подпись

За Министерство внутренних дел
Республики Узбекистан
Подпись

За Министерство внутренних дел
Республики Молдова
Подпись

Приложение 1
к Соглашению о сотрудничестве
в сфере специального сопровождения
оперативно-розыскной деятельности
от 18 декабря 1998 года

ПЕРЕЧЕНЬ

центральных служб министерств внутренних дел, осуществляющих
специальное сопровождение оперативно-розыскной деятельности

В Министерстве внутренних дел
Азербайджанской Республики

- 7-е Управление

В Министерстве внутренних дел
и национальной безопасности
Республики Армения

- Оперативно-поисковое управление

В Министерстве внутренних дел Грузии	- Главное управление оперативной разведки
В Министерстве внутренних дел Республики Казахстан	- Департамент оперативной службы
В Министерстве внутренних дел Кыргызской Республики	- Управление оперативной службы
В Министерстве внутренних дел Республики Молдова	- Оперативное управление
В Министерстве внутренних дел Российской Федерации	- Оперативно-поисковое управление
В Министерстве внутренних дел Республики Таджикистан	- Оперативно-поисковое управление
В Министерстве внутренних дел Республики Узбекистан	- 7-е Управление

Приложение 2
к Соглашению о сотрудничестве
в сфере специального сопровождения
оперативно-розыскной деятельности
от 18 декабря 1998 года

ПЕРЕЧЕНЬ

должностных лиц органов внутренних дел государств-участников
СНГ, имеющих право подписи запроса в орган внутренних дел другого
государства СНГ о специальном сопровождении

Министерство внутренних дел Азербайджанской Республики
Министр, первый заместитель Министра, курирующий оперативно-розыскную работу

Министерство внутренних дел и национальной безопасности Республики Армения
Министр, заместители Министра, курирующие оперативно-розыскную работу

Министерство внутренних дел Грузии
Министр, первый заместитель Министра, заместитель Министра, курирующий криминальную полицию, председатель Департамента криминальной полиции

Министерство внутренних дел Республики Казахстан

Министр, первый заместитель Министра, начальник Департамента криминальной полиции, начальник 9-го Главного управления, начальники главных управлений и управлений внутренних дел городов Астаны и Алматы, областей и их заместители, курирующие оперативно-розыскную работу

Министерство внутренних дел Кыргызской Республики

Министр, заместитель Министра, курирующий оперативно-розыскную работу, начальники управлений внутренних дел областей и города Бишкека

Министерство внутренних дел Республики Молдова

Министр, заместитель Министра, курирующий оперативно-розыскную работу

Министерство внутренних дел Российской Федерации

Министр, заместители Министра, курирующие оперативно-розыскную работу, начальники главных управлений, управлений центрального аппарата Министерства, осуществляющих оперативно-розыскную деятельность и их заместители, управлений внутренних дел субъектов Российской Федерации, их заместители по криминальной милиции, начальники управлений внутренних дел на транспорте и их заместители по криминальной милиции, начальники региональных управлений по борьбе с организованной преступностью при Главном управлении по борьбе с организованной преступностью министерства внутренних дел

Министерство внутренних дел Республики Таджикистан

Министр, заместители Министра, курирующие оперативно-розыскную работу, начальники управлений, управлений областей, начальник управления внутренних дел на транспорте и их заместители по оперативно-розыскной работе

Министерство внутренних дел Республики Узбекистан

Министр, первый заместитель Министра, курирующий оперативно-розыскную работу, министр внутренних дел Республики Каракалпакстан и заместитель министра, курирующий оперативно-розыскную работу, начальник Главного управления внутренних дел города Ташкент, начальники управлений внутренних дел областей и их первые заместители, начальник управления внутренних дел на транспорте и его первый заместитель

4.8.

Конвенция о правовой помощи и правовых отношениях по гражданским, семейным и уголовным делам (от 22 января 1993 г., г. Минск)

Государства-члены Содружества Независимых Государств, участники настоящей Конвенции, именуемые далее Договаривающиеся Стороны,

исходя из стремления обеспечить гражданам Договаривающихся Сторон и лицам, проживающим на их территориях, предоставление во всех Договаривающихся Сторонах в отношении личных и имущественных прав такой же правовой защиты, как и собственным гражданам,

придавая важное значение развитию сотрудничества в области оказания учреждениями юстиции правовой помощи по гражданским, семейным и уголовным делам,

договорились о нижеследующем:

Раздел I. ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Часть I. ПРАВОВАЯ ЗАЩИТА

Статья 1

Предоставление правовой защиты

1. Граждане каждой из Договаривающихся Сторон, а также лица, проживающие на ее территории, пользуются на территориях всех других Договаривающихся Сторон в отношении своих личных и имущественных прав такой же правовой защитой, как и собственные граждане данной Договаривающейся Стороны.

2. Граждане каждой из Договаривающихся Сторон, а также другие лица, проживающие на ее территории, имеют право свободно и беспрепятственно обращаться в суды, прокуратуру и иные учреждения других Договаривающихся Сторон, к компетенции которых относятся гражданские, семейные и уголовные дела (далее – учреждения юстиции), могут выступать в них, подавать ходатайства, предъявлять иски и осуществлять иные процессуальные действия на тех же условиях, что и граждане данной Договаривающейся Стороны.

3. Положения настоящей Конвенции применяются также к юридическим лицам, созданным в соответствии с законодательством Договаривающихся Сторон.

Статья 2

Освобождение от уплаты пошлин и возмещения издержек

1. Граждане каждой из Договаривающихся Сторон и лица, проживающие на ее территории, освобождаются от уплаты и возмещения судебных и нота-

риальных пошлин и издержек, а также пользуются бесплатной юридической помощью на тех же условиях, что и собственные граждане.

2. Льготы, предусмотренные в пункте 1 настоящей статьи, распространяются на все процессуальные действия, осуществляемые по данному делу, включая исполнение решения.

Статья 3

Представление документа о семейном и имущественном положении

1. Льготы, предусмотренные статьей 2, предоставляются на основании документа о семейном и имущественном положении лица, возбуждающего ходатайство. Этот документ выдается компетентным учреждением Договаривающейся Стороны, на территории которой имеет местожительство или местопребывание заявитель.

2. Если заявитель не имеет на территории Договаривающихся Сторон местожительства или местопребывания, то достаточно представить документ, выданный соответствующим дипломатическим представительством или консульским учреждением Договаривающейся Стороны, гражданином которой он является.

3. Учреждение, выносящее решение по ходатайству о предоставлении льгот, может затребовать от учреждения, выдавшего документ, дополнительные данные или необходимые разъяснения.

Часть II. ПРАВОВАЯ ПОМОЩЬ

Статья 4

Оказание правовой помощи

1. Учреждения юстиции Договаривающихся Сторон оказывают правовую помощь по гражданским, семейным и уголовным делам в соответствии с положениями настоящей Конвенции.

2. Учреждения юстиции оказывают правовую помощь и другим учреждениям по делам, указанным в пункте 1 настоящей статьи.

Статья 5

Порядок сношений

При выполнении настоящей Конвенции компетентные учреждения юстиции Договаривающихся Сторон сносятся друг с другом через свои центральные органы, если только настоящей Конвенцией не установлен иной порядок сношений.

Статья 6

Объем правовой помощи

Договаривающиеся Стороны оказывают друг другу правовую помощь путем выполнения процессуальных и иных действий, предусмотренных

законодательством запрашиваемой Договаривающейся Стороны, в частности: составления и пересылки документов, проведения обысков, изъятия, пересылки и выдачи вещественных доказательств, проведения экспертизы, допроса сторон, обвиняемых, свидетелей, экспертов, возбуждения уголовного преследования, розыска и выдачи лиц, совершивших преступления, признания и исполнения судебных решений по гражданским делам, приговоров в части гражданского иска, исполнительных надписей, а также путем вручения документов.

Статья 7

Содержание и форма

поручения об оказании правовой помощи

1. В поручении об оказании правовой помощи должны быть указаны:

- а) наименование запрашиваемого учреждения;
- б) наименование запрашивающего учреждения;
- в) наименование дела, по которому запрашивается правовая помощь;
- г) имена и фамилии сторон, свидетелей, подозреваемых, подсудимых, осужденных или потерпевших, их местожительство и местопребывание, гражданство, занятие, а по уголовным делам также место и дата рождения и, по возможности, фамилии и имена родителей; для юридических лиц - их наименование и местонахождение;

д) при наличии представителей лиц, указанных в подпункте "г", их имена, фамилии и адреса;

е) содержание поручения, а также другие сведения, необходимые для его исполнения;

ж) по уголовным делам также описание и квалификация совершенного деяния и данные о размере ущерба, если он был причинен в результате деяния.

2. В поручении о вручении документа должны быть также указаны точный адрес получателя и наименование вручаемого документа.

3. Поручение должно быть подписано и скреплено гербовой печатью запрашивающего учреждения.

Статья 8

Порядок исполнения

1. При исполнении поручения об оказании правовой помощи запрашиваемое учреждение применяет законодательство своей страны. По просьбе запрашивающего учреждения оно может применить и процессуальные нормы запрашивающей Договаривающейся Стороны, если только они не противоречат законодательству запрашиваемой Договаривающейся Стороны.

2. Если запрашиваемое учреждение не компетентно исполнить поручение, оно пересылает его компетентному учреждению и уведомляет об этом запрашивающее учреждение.

3. По просьбе запрашивающего учреждения запрашиваемое учреждение своевременно сообщает ему и заинтересованным сторонам о времени и месте

исполнения поручения, с тем чтобы они могли присутствовать при исполнении поручения в соответствии с законодательством запрашиваемой Договаривающейся Стороны.

4. В случае, если точный адрес указанного в поручении лица неизвестен, запрашиваемое учреждение принимает в соответствии с законодательством Договаривающейся Стороны, на территории которой оно находится, необходимые меры для установления адреса.

5. После выполнения поручения запрашиваемое учреждение возвращает документы запрашивающему учреждению; в том случае, если правовая помощь не могла быть оказана, оно одновременно уведомляет об обстоятельствах, которые препятствуют исполнению поручения, и возвращает документы запрашивающему учреждению.

Статья 9

Вызов свидетелей, потерпевших, гражданских истцов, гражданских ответчиков, их представителей, экспертов

1. Свидетель, потерпевший, гражданский истец, гражданский ответчик и их представители, а также эксперт, который по вызову, врученному учреждением запрашиваемой Договаривающейся Стороны, явится в учреждение юстиции запрашивающей Договаривающейся Стороны, не может быть, независимо от своего гражданства, привлечен на ее территории к уголовной или административной ответственности, взят под стражу и подвергнут наказанию за деяние, совершенное до пересечения ее государственной границы. Такие лица не могут быть также привлечены к ответственности, взяты под стражу или подвергнуты наказанию в связи с их свидетельскими показаниями или заключениями в качестве экспертов в связи с уголовным делом, являющимся предметом разбирательства.

2. Лица, указанные в пункте 1 настоящей статьи, утрачивают предусмотренную этим пунктом гарантию, если они не оставят территорию запрашивающей Договаривающейся Стороны, хотя и имеют для этого возможность до истечения 15 суток с того дня, когда допрашивающее его учреждение юстиции сообщит им, что в дальнейшем в их присутствии нет необходимости. В этот срок не засчитывается время, в течение которого эти лица не по своей вине не могли покинуть территорию запрашивающей Договаривающейся Стороны.

3. Свидетелю, эксперту, а также потерпевшему и его законному представителю запрашивающей Договаривающейся Стороной возмещаются расходы, связанные с проездом и пребыванием в запрашивающем государстве, как и неполученная заработная плата за дни отвлечения от работы; эксперт имеет также право на вознаграждение за проведение экспертизы. В вызове должно быть указано, какие выплаты вправе получить вызванные лица; по их ходатайству учреждение юстиции запрашивающей Договаривающейся Стороны выплачивает аванс на покрытие соответствующих расходов.

4. Вызов свидетеля или эксперта, проживающего на территории одной Договаривающейся Стороны, в учреждение юстиции другой Договаривающейся Стороны не должен содержать угрозы применения средств принуждения в случае неявки.

Статья 10

Поручение о вручении документов

1. Запрашиваемое учреждение юстиции осуществляет вручение документов в соответствии с порядком, действующим в его государстве, если вручаемые документы написаны на его языке или на русском языке либо снабжены заверенным переводом на эти языки. В противном случае оно передает документы получателю, если он согласен добровольно их принять.

2. Если документы не могут быть вручены по адресу, указанному в поручении, запрашиваемое учреждение юстиции по своей инициативе принимает меры, необходимые для установления адреса. Если установление адреса запрашиваемым учреждением юстиции окажется невозможным, оно уведомляет об этом запрашивающее учреждение и возвращает ему документы, подлежащие вручению.

Статья 11

Подтверждение вручения документов

Вручение документов удостоверяется подтверждением, подписанным лицом, которому вручен документ, и скрепленным официальной печатью запрашиваемого учреждения, и содержащим указание даты вручения и подпись работника учреждения, вручающего документ, или выданным этим учреждением иным документом, в котором должны быть указаны способ, место и время вручения.

Статья 12

Полномочия дипломатических представительств и консульских учреждений

1. Договаривающиеся Стороны имеют право вручать документы собственным гражданам через свои дипломатические представительства или консульские учреждения.

2. Договаривающиеся Стороны имеют право по поручению своих компетентных органов допрашивать собственных граждан через свои дипломатические представительства или консульские учреждения.

3. В случаях, указанных в пунктах 1 и 2 настоящей статьи, нельзя применять средства принуждения или угрозы ими.

Статья 13

Действительность документов

1. Документы, которые на территории одной из Договаривающихся Сторон изготовлены или засвидетельствованы учреждением или специально на то

уполномоченным лицом в пределах их компетенции и по установленной форме и скреплены гербовой печатью, принимаются на территориях других Договаривающихся Сторон без какого-либо специального удостоверения.

2. Документы, которые на территории одной из Договаривающихся Сторон рассматриваются как официальные документы, пользуются на территориях других Договаривающихся Сторон доказательной силой официальных документов.

Статья 14

Пересылка документов о гражданском состоянии и других документов

Договаривающиеся Стороны обязуются пересылать друг другу по просьбе без перевода и бесплатно свидетельства о регистрации актов гражданского состояния, документы об образовании, трудовом стаже и другие документы, касающиеся личных или имущественных прав и интересов граждан запрашиваемой Договаривающейся Стороны и иных лиц, проживающих на ее территории.

Статья 15

Информация по правовым вопросам

Центральные учреждения юстиции Договаривающихся Сторон по просьбе предоставляют друг другу сведения о действующем или действовавшем на их территориях внутреннем законодательстве и о практике его применения учреждениями юстиции.

Статья 16

Установление адресов и других данных

1. Договаривающиеся Стороны по просьбе оказывают друг другу в соответствии со своим законодательством помощь при установлении адресов лиц, проживающих на их территориях, если это требуется для осуществления прав их граждан. При этом запрашивающая Договаривающаяся Сторона сообщает имеющиеся у нее данные для определения адреса лица, указанного в просьбе.

2. Учреждения юстиции Договаривающихся Сторон оказывают друг другу помощь в установлении места работы и доходов проживающих на территории запрашиваемой Договаривающейся Стороны лиц, к которым в учреждениях юстиции запрашивающей Договаривающейся Стороны предъявлены имущественные требования по гражданским, семейным и уголовным делам.

Статья 17

Язык

В отношениях друг с другом при выполнении настоящей Конвенции учреждения юстиции Договаривающихся Сторон пользуются государственными языками Договаривающихся Сторон или русским языком.

Статья 18

Расходы, связанные с оказанием правовой помощи

Запрашиваемая Договаривающаяся Сторона не будет требовать возмещения расходов по оказанию правовой помощи. Договаривающиеся Стороны сами несут все расходы, возникшие при оказании правовой помощи на их территориях.

Статья 19

Отказ в оказании правовой помощи

Просьба об оказании правовой помощи может быть отклонена, если оказание такой помощи может нанести ущерб суверенитету или безопасности либо противоречит законодательству запрашиваемой Договаривающейся Стороны.

Раздел II. ПРАВОВЫЕ ОТНОШЕНИЯ ПО ГРАЖДАНСКИМ И СЕМЕЙНЫМ ДЕЛАМ

Часть I. КОМПЕТЕНЦИЯ

Статья 20

Общие положения

1. Если в частях II-V настоящего раздела не установлено иное, иски к лицам, имеющим место жительства на территории одной из Договаривающихся Сторон, предъявляются, независимо от их гражданства, в суды этой Договаривающейся Стороны, а иски к юридическим лицам предъявляются в суды Договаривающейся Стороны, на территории которой находится орган управления юридического лица, его представительство либо филиал.

Если в деле участвуют несколько ответчиков, имеющих местожительство (местонахождение) на территориях разных Договаривающихся Сторон, спор рассматривается по местожительству (местонахождению) любого ответчика по выбору истца.

2. Суды Договаривающейся Стороны компетентны также в случаях, когда на ее территории:

а) осуществляется торговля, промышленная или иная хозяйственная деятельность предприятия (филиала) ответчика;

б) исполнено или должно быть полностью или частично исполнено обязательство из договора, являющегося предметом спора;

в) имеет постоянное местожительство или местонахождение истец по иску о защите чести, достоинства и деловой репутации.

3. По искам о праве собственности и иных вещных правах на недвижимое имущество исключительно компетентны суды по месту нахождения имущества.

Иски к перевозчикам, вытекающие из договоров перевозки грузов, пассажиров и багажа, предъявляются по месту нахождения управления транспортной организации, к которой в установленном порядке была предъявлена претензия.

Статья 21

Договорная подсудность

1. Суды Договаривающихся Сторон могут рассматривать дела и в других случаях, если имеется письменное соглашение сторон о передаче спора этим судам.

При этом исключительная компетенция, вытекающая из пункта 3 статьи 20 и других норм, установленных частями II-V настоящего раздела, а также из внутреннего законодательства соответствующей Договаривающейся Стороны, не может быть изменена соглашением сторон.

2. При наличии соглашения о передаче спора суд по заявлению ответчика прекращает производство по делу.

Статья 22

Взаимосвязь судебных процессов

1. В случае возбуждения производства по делу между теми же сторонам, о том же предмете и по тем же основаниям в судах двух Договаривающихся Сторон, компетентных в соответствии с настоящей Конвенцией, суд, возбудивший дело позднее, прекращает производство.

2. Встречный иск и требование о зачете, вытекающие из того же правоотношения, что и основной иск, подлежат рассмотрению в суде, который рассматривает основной иск.

Часть II. ЛИЧНЫЙ СТАТУС

Статья 23

Правоспособность и дееспособность

1. Дееспособность физического лица определяется законодательством Договаривающейся Стороны, гражданином которой является это лицо.

2. Дееспособность лица без гражданства определяется по праву страны, в которой он имеет постоянное место жительства.

3. Правоспособность юридического лица определяется законодательством государства, по законам которого оно было учреждено.

Статья 24

Признание ограниченно дееспособным или недееспособным. Восстановление дееспособности

1. По делам о признании лица ограниченно дееспособным или недееспособным, за исключением случаев, предусмотренных пунктами 2 и 3 настоя-

шей статьи, компетентен суд Договаривающейся Стороны, гражданином которой является это лицо.

2. В случае, если суду одной Договаривающейся Стороны станут известны основания признания ограниченно дееспособным или недееспособным проживающего на ее территории лица, являющегося гражданином другой Договаривающейся Стороны, он уведомит об этом суд Договаривающейся Стороны, гражданином которой является данное лицо.

3. Если суд Договаривающейся Стороны, который был уведомлен об основаниях для признания ограниченно дееспособным или недееспособным, в течение трех месяцев не начнет дело или не сообщит свое мнение, дело о признании ограниченно дееспособным или недееспособным будет рассматривать суд той Договаривающейся Стороны, на территории которой этот гражданин имеет место жительства. Решение о признании лица ограниченно дееспособным или недееспособным направляется компетентному суду Договаривающейся Стороны, гражданином которой является это лицо.

4. Положения пунктов 1-3 настоящей статьи применяются соответственно и к восстановлению дееспособности.

Статья 25

Признание безвестно отсутствующим и объявление умершим. Установление факта смерти

1. По делам о признании лица безвестно отсутствующим или объявлении умершим и по делам об установлении факта смерти компетентны учреждения юстиции Договаривающейся Стороны, гражданином которой лицо было в то время, когда оно по последним данным было в живых, а в отношении других лиц - учреждения юстиции по последнему месту жительства лица.

2. Учреждения юстиции каждой из Договаривающихся Сторон могут признать гражданина другой Договаривающейся Стороны и иное лицо, проживавшее на ее территории, безвестно отсутствующим или умершим, а также установить факт его смерти по ходатайству проживающих на ее территории заинтересованных лиц, права и интересы которых основаны на законодательстве этой Договаривающейся Стороны.

3. При рассмотрении дел о признании безвестно отсутствующим или объявлении умершим и дел об установлении факта смерти учреждения юстиции Договаривающихся Сторон применяют законодательство своего государства.

Часть III. СЕМЕЙНЫЕ ДЕЛА

Статья 26

Заключение брака

Условия заключения брака определяются для каждого из будущих супругов законодательством Договаривающейся Стороны, гражданином которой он является, а для лиц без гражданства – законодательством Договаривающейся

Стороны, являющейся их постоянным местом жительства. Кроме того, в отношении препятствий к заключению брака должны быть соблюдены требования законодательства Договаривающейся Стороны, на территории которой заключается брак.

Статья 27

Правоотношения супругов

1. Личные и имущественные правоотношения супругов определяются по законодательству Договаривающейся Стороны, на территории которой они имеют совместное местожительство.

2. Если один из супругов проживает на территории одной Договаривающейся Стороны, а второй – на территории другой Договаривающейся Стороны и при этом оба супруга имеют одно и то же гражданство, то их личные и имущественные правоотношения определяются по законодательству той Договаривающейся Стороны, гражданами которой они являются.

3. Если один из супругов является гражданином одной Договаривающейся Стороны, а второй – другой Договаривающейся Стороны и один из них проживает на территории одной, а второй – на территории другой Договаривающейся Стороны, то их личные и имущественные правоотношения определяются по законодательству Договаривающейся Стороны, на территории которой они имели свое последнее совместное местожительство.

4. Если лица, указанные в пункте 3 настоящей статьи, не имели совместного жительства на территориях Договаривающихся Сторон, применяется законодательство Договаривающейся Стороны, учреждение которой рассматривает дело.

5. Правоотношения супругов, касающиеся их недвижимого имущества, определяются по законодательству Договаривающейся Стороны, на территории которой находится это имущество.

6. По делам о личных и имущественных правоотношениях супругов компетентны учреждения Договаривающейся Стороны, законодательство которой подлежит применению в соответствии с пунктами 1-3, 5 настоящей статьи.

Статья 28

Расторжение брака

1. По делам о расторжении брака применяется законодательство Договаривающейся Стороны, гражданами которой являются супруги в момент подачи заявления.

2. Если один из супругов является гражданином одной Договаривающейся Стороны, а второй – другой Договаривающейся Стороны, применяется законодательство Договаривающейся Стороны, учреждение которой рассматривает дело о расторжении брака.

Статья 29

Компетентность учреждений Договаривающихся Сторон

1. По делам о расторжении брака в случае, предусмотренном пунктом 1 статьи 28, компетентны учреждения Договаривающейся Стороны, гражданами которой являются супруги в момент подачи заявления. Если на момент подачи заявления оба супруга проживают на территории другой Договаривающейся Стороны, то компетентны также учреждения этой Договаривающейся Стороны.

2. По делам о расторжении брака в случае, предусмотренном пунктом 2 статьи 28, компетентны учреждения Договаривающейся Стороны, на территории которой проживают оба супруга. Если один из супругов проживает на территории одной Договаривающейся Стороны, а второй – на территории другой Договаривающейся Стороны, по делам о расторжении брака компетентны учреждения обеих Договаривающихся Сторон, на территориях которых проживают супруги.

Статья 30

Признание брака недействительным

1. По делам о признании брака недействительным применяется законодательство Договаривающейся Стороны, которое в соответствии со статьей 26 применялось при заключении брака.

2. Компетентность учреждений по делам о признании брака недействительным определяется в соответствии со статьей 27.

Статья 31

Установление и оспаривание отцовства или материнства

Установление и оспаривание отцовства или материнства определяется по законодательству Договаривающейся Стороны, гражданином которой ребенок является по рождению.

Статья 32

Правоотношения родителей и детей

1. Правоотношения родителей и детей определяются по законодательству Договаривающейся Стороны, на территории которой постоянно проживают дети.

2. По делам о взыскании алиментов с совершеннолетних детей применяется законодательство Договаривающейся Стороны, на территории которой имеет местожительство лицо, претендующее на получение алиментов.

3. По делам о правоотношениях между родителями и детьми компетентен суд Договаривающейся Стороны, законодательство которой подлежит применению в соответствии с пунктами 1 и 2 настоящей статьи.

Статья 33

Опека и попечительство

1. Установление или отмена опеки и попечительства производится по законодательству Договаривающейся Стороны, гражданином которой является лицо, в отношении которого устанавливается или отменяется опека или попечительство.

2. Правоотношения между опекуном или попечителем и лицом, находящимся под опекой или попечительством, регулируются законодательством Договаривающейся Стороны, учреждение которой назначило опекуна или попечителя.

3. Обязанность принять опекунство или попечительство устанавливается законодательством Договаривающейся Стороны, гражданином которой является лицо, назначаемое опекуном или попечителем.

4. Опекуном или попечителем лица, являющегося гражданином одной Договаривающейся Стороны, может быть назначен гражданин другой Договаривающейся Стороны, если он проживает на территории Стороны, где будет осуществляться опека или попечительство.

Статья 34

Компетентность учреждений Договаривающихся Сторон в вопросах опеки и попечительства

По делам об установлении или отмене опеки и попечительства компетентны учреждения Договаривающейся Стороны, гражданином которой является лицо, в отношении которого устанавливается или отменяется опека или попечительство, если иное не установлено настоящей Конвенцией.

Статья 35

Порядок принятия мер по опеке и попечительству

1. В случае необходимости принятия мер по опеке или попечительству в интересах гражданина одной Договаривающейся Стороны, постоянное местожительство, местопребывание или имущество которого находится на территории другой Договаривающейся Стороны, учреждение этой Договаривающейся Стороны безотлагательно уведомляет учреждение, компетентное в соответствии со статьей 34.

2. В случаях, не теряющих отлагательств, учреждение другой Договаривающейся Стороны может само принять необходимые временные меры в соответствии со своим законодательством. При этом оно обязано безотлагательно уведомить об этом учреждение, компетентное в соответствии со статьей 34. Эти меры сохраняют силу до принятия учреждением, указанным в статье 34, иного решения.

Статья 36

Порядок передачи опеки или попечительства

1. Учреждение, компетентное в соответствии со статьей 34, может передать опеку или попечительство учреждению другой Договаривающейся Стороны в том случае, если лицо, находящееся под опекой или попечительством, имеет на территории этой Договаривающейся Стороны местожительство, местопребывание или имущество. Передача опеки или попечительства вступает в силу с момента, когда запрашиваемое учреждение примет на себя опеку или попечительство и уведомит об этом запрашивающее учреждение.

2. Учреждение, которое в соответствии с пунктом 1 настоящей статьи приняло опеку или попечительство, осуществляет их в соответствии с законодательством своего государства.

Статья 37

Усыновление

1. Усыновление или его отмена определяется по законодательству Договаривающейся Стороны, гражданином которой является усыновитель в момент подачи заявления об усыновлении или его отмене.

2. Если ребенок является гражданином другой Договаривающейся Стороны, при усыновлении или его отмене необходимо получить согласие законного представителя и компетентного государственного органа, а также согласие ребенка, если это требуется по законодательству Договаривающейся Стороны, гражданином которой он является.

3. Если ребенок усыновляется супругами, из которых один является гражданином одной Договаривающейся Стороны, а другой – гражданином другой Договаривающейся Стороны, усыновление или его отмена должны производиться в соответствии с условиями, предусмотренными законодательством обеих Договаривающихся Сторон.

4. По делам об усыновлении или его отмене компетентно учреждение Договаривающейся Стороны, гражданином которой является усыновитель в момент подачи заявления об усыновлении или его отмене, а в случае, предусмотренном пунктом 3 настоящей статьи, компетентно учреждение той Договаривающейся Стороны, на территории которой супруги имеют или имели последнее совместное местожительство или местопребывание.

Часть IV. ИМУЩЕСТВЕННЫЕ ПРАВООТНОШЕНИЯ

Статья 38

Право собственности

1. Право собственности на недвижимое имущество определяется по законодательству Договаривающейся Стороны, на территории которой находится недвижимое имущество. Вопрос о том, какое имущество является недвижимым, решается в соответствии с законодательством страны, на территории которой находится это имущество.

2. Право собственности на транспортные средства, подлежащие внесению в государственные реестры, определяется по законодательству Договаривающейся Стороны, на территории которой находится орган, осуществивший регистрацию транспортного средства.

3. Возникновение и прекращение права собственности или иного вещного права на имущество определяется по законодательству Договаривающейся Стороны, на территории которой имущество находилось в момент, когда имело место действие или иное обстоятельство, послужившее основанием возникновения или прекращения такого права.

4. Возникновение и прекращение права собственности или иного вещного права на имущество, являющееся предметом сделки, определяется по законодательству места совершения сделки, если иное не предусмотрено соглашением Сторон.

Статья 39

Форма сделки

1. Форма сделки определяется по законодательству места ее совершения.

2. Форма сделки по поводу недвижимого имущества и прав на него определяется по законодательству Договаривающейся Стороны, на территории которой находится такое имущество.

Статья 40

Доверенность

Форма и срок действия доверенности определяются по законодательству Договаривающейся Стороны, на территории которой выдана доверенность.

Статья 41

Права и обязанности сторон по сделке

Права и обязанности сторон по сделке определяются по законодательству места ее совершения, если иное не предусмотрено соглашением сторон.

Статья 42

Возмещение вреда

1. Обязательства о возмещении вреда, кроме вытекающих из договоров и других правомерных действий, определяются по законодательству Договаривающейся Стороны, на территории которой имело место действие или иное обстоятельство, послужившее основанием для требования о возмещении вреда.

2. Если причинитель вреда и потерпевший являются гражданами одной Договаривающейся Стороны, применяется законодательство этой Договаривающейся Стороны.

3. По делам, упомянутым в пунктах 1 и 2 настоящей статьи, компетенция суд Договаривающейся Стороны, на территории которой имело место

действие или иное обстоятельство, послужившее основанием для требования о возмещении вреда. Потерпевший может предъявить иск также в суде Договаривающейся Стороны, на территории которой имеет место жительства ответчик.

Статья 43

Исковая давность

Вопросы исковой давности разрешаются по законодательству, которое применяется для регулирования соответствующего правоотношения.

Часть V. НАСЛЕДОВАНИЕ

Статья 44

Принцип равенства

Граждане каждой из Договаривающихся Сторон могут наследовать на территориях других Договаривающихся Сторон имущество или права по закону или по завещанию на равных условиях и в том же объеме, как и граждане данной Договаривающейся Стороны.

Статья 45

Право наследования

1. Право наследования имущества, кроме случая, предусмотренного пунктом 2 настоящей статьи, определяется по законодательству Договаривающейся Стороны, на территории которой наследователь имел последнее постоянное место жительства.

2. Право наследования недвижимого имущества определяется по законодательству Договаривающейся Стороны, на территории которой находится это имущество.

Статья 46

Переход наследства к государству

Если по законодательству Договаривающейся Стороны, подлежащему применению при наследовании, наследником является государство, то движимое наследственное имущество переходит Договаривающейся Стороне, гражданином которой является наследодатель в момент смерти, а недвижимое наследственное имущество переходит Договаривающейся Стороне, на территории которой оно находится.

Статья 47

Завещание

Способность лица к составлению и отмене завещания, а также форма завещания и его отмены определяются по праву той страны, где завещатель имел место жительства в момент составления акта. Однако завещание или его

отмена не могут быть признаны недействительными вследствие несоблюдения формы, если последняя удовлетворяет требованиям права места его со-
ставления.

Статья 48

Компетенция по делам о наследстве

1. Производство по делам о наследовании движимого имущества компе-
тентны вести учреждения Договаривающейся Стороны, на территории кото-
рой имел место жительства наследодатель в момент своей смерти.

2. Производство по делам о наследовании недвижимого имущества компе-
тентны вести учреждения Договаривающейся Стороны, на территории ко-
торой находится имущество.

3. Положения пунктов 1 и 2 настоящей статьи применяются также при
рассмотрении споров, возникающих в связи с производством по делам о на-
следстве.

Статья 49

Компетенция дипломатического представительства или консульского учреждения по делам о наследстве

По делам о наследовании, в том числе по наследственным спорам, ди-
пломатические представительства или консульские учреждения каждой из
Договаривающихся Сторон компетентны представлять (за исключением права
на отказ от наследства) без специальной доверенности в учреждениях других
Договаривающихся Сторон граждан своего государства, если они отсутствуют
или не назначили представителя.

Статья 50

Меры по охране наследства

1. Учреждения Договаривающихся Сторон принимают в соответствии со
своим законодательством меры, необходимые для обеспечения охраны наслед-
ства, оставленного на их территориях гражданами других Договаривающихся
Сторон, или для управления им.

2. О мерах, принятых согласно пункту 1 настоящей статьи, безотлага-
тельно уведомляется дипломатическое представительство или консульское
учреждение Договаривающейся Стороны, гражданином которой является на-
следодатель. Указанное представительство или учреждение может принимать
участие в осуществлении этих мер.

3. По ходатайству учреждения юстиции, компетентного вести производ-
ство по делу о наследовании, а также дипломатического представительства
или консульского учреждения меры, принятые в соответствии с пунктом 1
настоящей статьи, могут быть изменены, отменены или отложены.

Раздел III. ПРИЗНАНИЕ И ИСПОЛНЕНИЕ РЕШЕНИЙ

Статья 51

Признание и исполнение решений

Каждая из Договаривающихся Сторон на условиях, предусмотренных настоящей Конвенцией, признает и исполняет следующие решения, вынесенные на территории других Договаривающихся Сторон:

- а) решения учреждений юстиции по гражданским и семейным делам, включая утвержденные судом мировые соглашения по таким делам и нотариальные акты в отношении денежных обязательств (далее – решений);
- б) решения судов по уголовным делам о возмещении ущерба.

Статья 52

Признание решений, не требующих исполнения

1. Вынесенные учреждениями юстиции каждой из Договаривающихся Сторон и вступившие в законную силу решения, не требующие по своему характеру исполнения, признаются на территориях других Договаривающихся Сторон без специального производства при условии, если:

- а) учреждения юстиции запрашиваемой Договаривающейся Стороны не вынесли ранее по этому делу решения, вступившего в законную силу;
- б) дело согласно настоящей Конвенции, а в случаях, не предусмотренных ею, согласно законодательству Договаривающейся Стороны, на территории которой решение должно быть признано, не относится к исключительной компетенции учреждений юстиции этой Договаривающейся Стороны.

2. Положения пункта 1 настоящей статьи относятся и к решениям по опеке и попечительству, а также к решениям о расторжении брака, вынесенным учреждениями, компетентными согласно законодательству Договаривающейся Стороны, на территории которой вынесено решение.

Статья 53

Ходатайство о разрешении принудительного исполнения решения

1. Ходатайство о разрешении принудительного исполнения решения подается в компетентный суд Договаривающейся Стороны, где решение подлежит исполнению. Оно может быть подано и в суд, который вынес решение по делу в первой инстанции. Этот суд направляет ходатайство суду, компетентному вынести решение по ходатайству.

2. К ходатайству прилагаются:

а) решение или его заверенная копия, а также официальный документ о том, что решение вступило в законную силу и подлежит исполнению, или о том, что оно подлежит исполнению до вступления в законную силу, если это не следует из самого решения;

б) документ, из которого следует, что сторона, против которой было вынесено решение, не принявшая участия в процессе, была в надлежащем по-

рядке и своевременно вызвана в суд, а в случае ее процессуальной недееспособности была надлежащим образом представлена;

в) документ, подтверждающий частичное исполнение решения на момент его пересылки;

г) документ, подтверждающий соглашение сторон по делам договорной подсудности.

3. Ходатайство о разрешении принудительного исполнения решения и приложенные к нему документы снабжаются заверенным переводом на язык запрашиваемой Договаривающейся Стороны или на русский язык.

Статья 54

Порядок признания и принудительного исполнения решений

1. Ходатайства о признании и разрешении принудительного исполнения решений, предусмотренных в статье 51, рассматриваются судами Договаривающейся Стороны, на территории которой должно быть осуществлено принудительное исполнение.

2. Суд, рассматривающий ходатайство о признании и разрешении принудительного исполнения решения, ограничивается установлением того, что условия, предусмотренные настоящей Конвенцией, соблюдены. В случае, если условия соблюдены, суд выносит решение о принудительном исполнении.

3. Порядок принудительного исполнения определяется по законодательству Договаривающейся Стороны, на территории которой должно быть осуществлено принудительное исполнение.

Статья 55

Отказ в признании и исполнении решений

В признании предусмотренных статьей 52 решений и в выдаче разрешения на принудительное исполнение может быть отказано в случаях, если:

а) в соответствии с законодательством Договаривающейся Стороны, на территории которой вынесено решение, оно не вступило в законную силу и не подлежит исполнению, за исключением случаев, когда решение подлежит исполнению до вступления в законную силу;

б) ответчик не принял участия в процессе вследствие того, что ему или его уполномоченному не был своевременно и надлежаще вручен вызов в суд;

в) по делу между теми же сторонами, о том же предмете и по тому же основанию на территории Договаривающейся Стороны, где должно быть признано и исполнено решение, было уже ранее вынесено вступившее в законную силу решение или имеется признанное решение суда третьего государства либо если учреждением этой Договаривающейся Стороны было ранее возбуждено производство по данному делу;

г) согласно положениям настоящей Конвенции, а в случаях, не предусмотренных ею, согласно законодательству Договаривающейся Стороны, на

территории которой решение должно быть признано и исполнено, дело относится к исключительной компетенции ее учреждения;

д) отсутствует документ, подтверждающий соглашение сторон по делу договорной подсудности;

е) истек срок давности принудительного исполнения, предусмотренный законодательством Договаривающейся Стороны, суд которой исполняет поручения.

Раздел IV. ПРАВОВАЯ ПОМОЩЬ ПО УГОЛОВНЫМ ДЕЛАМ

Часть I. ВЫДАЧА

Статья 56

Обязанность выдачи

1. Договаривающиеся Стороны обязуются в соответствии с условиями, предусмотренными настоящей Конвенцией, по требованию выдавать друг другу лиц, находящихся на их территории, для привлечения к уголовной ответственности или для приведения приговора в исполнение.

2. Выдача для привлечения к уголовной ответственности производится за такие деяния, которые по законам запрашивающей и запрашиваемой Договаривающихся Сторон являются наказуемыми и за совершение которых предусматривается наказание в виде лишения свободы на срок не менее одного года или более тяжкое наказание.

3. Выдача для приведения приговора в исполнение производится за такие деяния, которые в соответствии с законодательством запрашивающей и запрашиваемой Договаривающихся Сторон являются наказуемыми и за совершение которых лицо, выдача которого требуется, было приговорено к лишению свободы на срок не менее шести месяцев или к более тяжкому наказанию.

Статья 57

Отказ в выдаче

1. Выдача не производится, если:

а) лицо, выдача которого требуется, является гражданином запрашиваемой Договаривающейся Стороны;

б) на момент получения требования уголовное преследование согласно законодательству запрашиваемой Договаривающейся Стороны не может быть возбуждено или приговор не может быть приведен в исполнение вследствие истечения срока давности либо по иному законному основанию;

в) в отношении лица, выдача которого требуется, на территории запрашиваемой Договаривающейся Стороны за то же преступление был вынесен приговор или постановление о прекращении производства по делу, вступившее в законную силу;

г) преступление в соответствии с законодательством запрашивающей или запрашиваемой Договаривающейся Стороны преследуется в порядке частного обвинения (по заявлению потерпевшего).

2. В выдаче может быть отказано, если преступление, в связи с которым требуется выдача, совершено на территории запрашиваемой Договаривающейся Стороны.

3. В случае отказа в выдаче запрашивающая Договаривающаяся Сторона должна быть информирована об основаниях отказа.

Статья 58

Требование о выдаче

1. Требование о выдаче должно содержать:

а) наименование запрашиваемого учреждения;

б) описание фактических обстоятельств деяния и текст закона запрашивающей Договаривающейся Стороны, на основании которого это деяние признается преступлением;

в) фамилию, имя, отчество лица, которое подлежит выдаче, его гражданство, место жительства или пребывания, по возможности описание внешности и другие сведения о его личности;

г) указание размера ущерба, причиненного преступлением.

2. К требованию о выдаче для осуществления уголовного преследования должна быть приложена заверенная копия постановления о заключении под стражу.

3. К требованию о выдаче для приведения приговора в исполнение должны быть приложены заверенная копия приговора с отметкой о вступлении его в законную силу и текст положения уголовного закона, на основании которого лицо осуждено. Если осужденный уже отбыл часть наказания, сообщаются также данные об этом.

4. Требования о выдаче и приложенные к нему документы составляются в соответствии с положениями статьи 17.

Статья 59

Дополнительные сведения

1. Если требование о выдаче не содержит всех необходимых данных, то запрашиваемая Договаривающаяся Сторона может затребовать дополнительные сведения, для чего устанавливает срок до одного месяца. Этот срок может быть продлен еще до одного месяца по ходатайству запрашивающей Договаривающейся Стороны.

2. Если запрашивающая Договаривающаяся Сторона не представит в установленный срок дополнительных сведений, то запрашиваемая Договаривающаяся Сторона должна освободить лицо, взятое под стражу.

Статья 60

Взятие под стражу для выдачи

По получении требования запрашиваемая Договаривающаяся Сторона немедленно принимает меры к взятию под стражу лица, выдача которого требуется, за исключением тех случаев, когда выдача не может быть произведена.

Статья 61

Взятие под стражу или задержание до получения требования о выдаче

1. Лицо, выдача которого требуется, по ходатайству может быть взято под стражу и до получения требования о выдаче. В ходатайстве должны содержаться ссылка на постановление о взятии под стражу или на приговор, вступивший в законную силу, и указание на то, что требование о выдаче будет представлено дополнительно. Ходатайство о взятии под стражу до получения требования о выдаче может быть передано по почте, телеграфу, телексу или телефаксу.

2. Лицо может быть задержано и без ходатайства, предусмотренного в пункте 1 настоящей статьи, если имеются предусмотренные законодательством основания подозревать, что оно совершило на территории другой Договаривающейся Стороны преступление, влекущее выдачу.

3. О взятии под стражу или задержании до получения требования о выдаче необходимо немедленно уведомить другую Договаривающуюся Сторону.

Статья 62

Освобождение лица, задержанного или взятого под стражу

1. Лицо, взятое под стражу согласно пункту 1 статьи 61, должно быть освобождено, если требование о его выдаче не поступит в течение одного месяца со дня взятия под стражу.

2. Лицо, задержанное согласно пункту 2 статьи 61, должно быть освобождено, если требование о его выдаче не поступит в течение срока, предусмотренного законодательством для задержания.

Статья 63

Отсрочка выдачи

Если лицо, выдача которого требуется, привлечено к уголовной ответственности или осуждено за другое преступление на территории запрашиваемой Договаривающейся Стороны, его выдача может быть отсрочена до прекращения уголовного преследования, приведения приговора в исполнение или до освобождения от наказания.

Статья 64

Выдача на время

1. Если отсрочка выдачи, предусмотренная статьей 63, может повлечь за собой истечение срока давности уголовного преследования или причинить

ущерб расследованию преступления, лицо, выдача которого требуется по ходатайству, может быть выдано на время.

2. Выданное на время лицо должно быть возвращено после проведения действия по уголовному делу, для которого оно было выдано, но не позднее чем через три месяца со дня передачи лица. В обоснованных случаях срок может быть продлен.

Статья 65

Коллизия требований о выдаче

Если требования о выдаче поступят от нескольких государств, запрашиваемая Договаривающаяся Сторона самостоятельно решает, какое из этих требований должно быть удовлетворено.

Статья 66

Пределы уголовного преследования выданного лица

1. Без согласия запрашиваемой Договаривающейся Стороны выданное лицо нельзя привлечь к уголовной ответственности или подвергнуть наказанию за совершенное до его выдачи преступление, за которое оно не было выдано.

2. Без согласия запрашиваемой Договаривающейся Стороны лицо не может быть выдано также третьему государству.

3. Согласия запрашиваемой Договаривающейся Стороны не требуется, если выданное лицо до истечения одного месяца после окончания уголовного производства, а в случае осуждения - до истечения одного месяца после отбытия наказания или освобождения от него не покинет территорию запрашивающей Договаривающейся Стороны или если оно туда добровольно возвратится. В этот срок не засчитывается время, в течение которого выданное лицо не могло покинуть территорию запрашивающей Договаривающейся Стороны не по своей вине.

Статья 67

Передача выданного лица

Запрашиваемая Договаривающаяся Сторона уведомляет запрашивающую Договаривающуюся Сторону о месте и времени выдачи. Если запрашивающая Договаривающаяся Сторона не примет лицо, подлежащее выдаче, в течение 15 дней после поставленной даты передачи, это лицо должно быть освобождено из-под стражи.

Статья 68

Повторная выдача

Если выданное лицо уклонится от уголовного преследования или от отбытия наказания и возвратится на территорию запрашиваемой Договаривающейся Стороны, то по новому требованию оно должно быть выдано без представления материалов, упомянутых в статьях 58 и 59.

Статья 69

Уведомление о результатах производства по уголовному делу

Договаривающиеся Стороны сообщают друг другу о результатах производства по уголовному делу против выданного им лица. По просьбе высылаются и копия окончательного решения.

Статья 70

Транзитная перевозка

1. Договаривающаяся Сторона по ходатайству другой Договаривающейся Стороны разрешает транзитную перевозку по своей территории лиц, выданных другой Договаривающейся Стороне третьим государством.

2. Ходатайство о разрешении такой перевозки рассматривается в том же порядке, что и требование о выдаче.

3. Запрашиваемая Договаривающаяся Сторона разрешает транзитную перевозку таким способом, какой она считает наиболее целесообразным.

Статья 71

Расходы, связанные с выдачей и транзитной перевозкой

Расходы, связанные с выдачей, несет Договаривающаяся Сторона, на территории которой они возникли, а расходы, связанные с транзитной перевозкой, – Договаривающаяся Сторона, обратившаяся с ходатайством о такой перевозке.

Часть II. ОСУЩЕСТВЛЕНИЕ УГОЛОВНОГО ПРЕСЛЕДОВАНИЯ

Статья 72

Обязанность осуществления уголовного преследования

1. Каждая Договаривающаяся Сторона обязуется по поручению другой Договаривающейся Стороны осуществлять в соответствии со своим законодательством уголовное преследование против собственных граждан, подозреваемых в том, что они совершили на территории запрашивающей Договаривающейся Стороны преступление.

2. Если преступление, по которому возбуждено дело, влечет за собой гражданско-правовые требования лиц, понесших ущерб от преступления, эти требования при наличии их ходатайства о возмещении ущерба рассматриваются в данном деле.

Статья 73

Поручение об осуществлении уголовного преследования

1. Поручение об осуществлении уголовного преследования должно содержать:

- а) наименование запрашивающего учреждения;
- б) описание деяния, в связи с которым направлено поручение об осуществлении преследования;
- в) возможно более точное указание времени и места совершения деяния;
- г) текст положения закона запрашивающей Договаривающейся Стороны, на основании которого деяние признается преступлением, а также текст других законодательных норм, имеющих существенное значение для производства по делу;
- д) фамилию и имя подозреваемого лица, его гражданство, а также другие сведения о его личности;
- е) заявления потерпевших по уголовным делам, возбуждаемым по заявлению потерпевшего, и заявления о возмещении вреда;
- ж) указание размера ущерба, причиненного преступлением.

К поручению прилагаются имеющиеся в распоряжении запрашивающей Договаривающейся Стороны материалы уголовного преследования, а также доказательства.

2. При направлении запрашивающей Договаривающейся Стороной возбужденного уголовного дела расследование по этому делу продолжается запрашиваемой Договаривающейся Стороной в соответствии со своим законодательством. Каждый из находящихся в деле документов должен быть удостоверен гербовой печатью компетентного учреждения юстиции запрашивающей Договаривающейся Стороны.

3. Поручение и приложенные к нему документы составляются в соответствии с положениями статьи 18.

4. Если обвиняемый в момент направления поручения об осуществлении преследования содержится под стражей на территории запрашивающей Договаривающейся Стороны, он доставляется на территорию запрашиваемой Договаривающейся Стороны.

Статья 74

Уведомление о результатах уголовного преследования

Запрашиваемая Договаривающаяся Сторона обязана уведомить запрашивающую Договаривающуюся Сторону об окончательном решении. По просьбе запрашивающей Договаривающейся Стороны направляется копия окончательного решения.

Статья 75

Последствия принятия решения

Если Договаривающейся Стороне в соответствии со статьей 72 было направлено поручение об осуществлении уголовного преследования после вступления в силу приговора или принятия учреждением запрашиваемой Договаривающейся Стороны иного окончательного решения, уголовное дело не мо-

жет быть возбуждено учреждениями запрашивающей Договаривающейся Стороны, а возбужденное ими дело подлежит прекращению.

Статья 76

Смягчающие или отягчающие ответственность обстоятельства

Каждая из Договаривающихся Сторон при расследовании преступлений и рассмотрении уголовных дел судами учитывает предусмотренные законодательством Договаривающихся Сторон смягчающие и отягчающие ответственность обстоятельства независимо от того, на территории какой Договаривающейся Стороны они возникли.

Статья 77

Порядок рассмотрения дел, подсудных судам двух или нескольких Договаривающихся Сторон

При обвинении одного лица или группы лиц в совершении нескольких преступлений, дела о которых подсудны судам двух или более Договаривающихся Сторон, рассматривать их компетентен суд той Договаривающейся Стороны, на территории которой закончено предварительное расследование. В этом случае дело рассматривается по правилам судопроизводства этой Договаривающейся Стороны.

Часть III. СПЕЦИАЛЬНЫЕ ПОЛОЖЕНИЯ О ПРАВОВОЙ ПОМОЩИ ПО УГОЛОВНЫМ ДЕЛАМ

Статья 78

Передача предметов

1. Договаривающиеся Стороны обязуются по просьбе передавать друг другу:

а) предметы, которые были использованы при совершении преступления, влекущего выдачу лица в соответствии с настоящей Конвенцией, в том числе орудия преступления; предметы, которые были приобретены в результате преступления или в качестве вознаграждения за него, или же предметы, которые преступник получил взамен предметов, приобретенных таким образом;

б) предметы, которые могут иметь значение доказательств в уголовном деле; эти предметы передаются и в том случае, если выдача преступника не может быть осуществлена из-за его смерти, побега или по иным обстоятельствам.

2. Если запрашиваемой Договаривающейся Стороне предметы, указанные в пункте первом настоящей статьи, необходимы в качестве доказательств в уголовном деле, их передача может быть отсрочена до окончания производства по делу.

3. Права третьих лиц на переданные предметы остаются в силе. После окончания производства по делу эти предметы должны быть безвозмездно возвращены Договаривающейся Стороне, которая их передала.

Статья 79

Уведомление об обвинительных приговорах и сведения о судимости

1. Каждая из Договаривающихся Сторон будет ежегодно сообщать другим Договаривающимся Сторонам сведения о вступивших в законную силу обвинительных приговорах, вынесенных ее судами в отношении граждан соответствующей Договаривающейся Стороны, одновременно пересылая имеющиеся отпечатки пальцев осужденных.

2. Каждая из Договаривающихся Сторон предоставляет другим Договаривающимся Сторонам бесплатно по их просьбе сведения о судимости лиц, осужденных ранее ее судами, если эти лица привлекаются к уголовной ответственности на территории запрашивающей Договаривающейся Стороны.

Статья 80

Порядок сношений по вопросам выдачи и уголовного преследования

Сношения по вопросам выдачи, уголовного преследования, а также исполнения следственных поручений, затрагивающих права граждан и требующих санкций прокурора, осуществляются генеральными прокурорами (прокурорами) Договаривающихся Сторон.

Раздел V. ЗАКЛЮЧИТЕЛЬНЫЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Статья 81

Вопросы применения настоящей Конвенции

Вопросы, возникающие при применении настоящей Конвенции, решаются компетентными органами Договаривающихся Сторон по взаимному согласованию.

Статья 82

Соотношение Конвенции с международными договорами

Настоящая Конвенция не затрагивает положений других международных договоров, участниками которых являются Договаривающиеся Стороны.

Статья 83

Порядок вступления в силу

1. Настоящая Конвенция подлежит ратификации подписавшими ее государствами. Ратификационные грамоты сдаются на хранение Правитель-

ству Республики Беларусь, которое выполняет функции депозитария этой Конвенции.

2. Настоящая Конвенция вступит в силу на тридцатый день, считая со дня сдачи на хранение депозитарию третьей ратификационной грамоты. Для государства, ратификационная грамота которого будет сдана на хранение депозитарию после вступления в силу настоящей Конвенции, она вступит в силу на тридцатый день, считая со дня сдачи на хранение депозитарию его ратификационной грамоты.

Статья 84

Срок действия Конвенции

1. Настоящая Конвенция действует в течение пяти лет со дня вступления ее в силу. По истечении этого срока Конвенция автоматически продлевается каждый раз на новый пятилетний период.

2. Каждая Договаривающаяся Сторона может выйти из настоящей Конвенции, направив письменное уведомление об этом депозитарию за 12 месяцев до истечения текущего пятилетнего срока ее действия.

Статья 85

Действие во времени

Действие настоящей Конвенции распространяется и на правоотношения, возникшие до ее вступления в силу.

Статья 86

Порядок присоединения к Конвенции

К настоящей Конвенции после вступления ее в силу могут присоединиться с согласия всех Договаривающихся Сторон другие государства путем передачи депозитарию документов о таком присоединении. Присоединение считается вступившим в силу по истечении тридцати дней со дня получения депозитарием последнего сообщения о согласии на такое присоединение.

Статья 87

Обязанности депозитария

Депозитарий будет незамедлительно извещать все подписавшие настоящую Конвенцию и присоединившиеся к ней государства о дате сдачи на хранение каждой ратификационной грамоты или документа о присоединении, дате вступления Конвенции в силу, а также о получении им других уведомлений.

Совершено в городе Минске 22 января 1993 года в одном подлинном экземпляре на русском языке. Подлинный экземпляр хранится в Архиве Правительства Республики Беларусь, которое направит государствам-участникам настоящей Конвенции ее заверенную копию.

* * *

Ратифицирована Федеральным Собранием (Федеральный закон от 4 августа 1994 г. N 16-ФЗ - Собрание законодательства Российской Федерации, 1994, N 15, ст. 1684).

Конвенция вступила в силу для Российской Федерации 10 декабря 1994 года.

СВЕДЕНИЯ
О РАТИФИКАЦИИ КОНВЕНЦИИ О ПРАВОВОЙ ПОМОЩИ И
ПРАВОВЫХ ОТНОШЕНИЯХ ПО ГРАЖДАНСКИМ, СЕМЕЙНЫМ
И УГОЛОВНЫМ ДЕЛАМ
ОТ 22 ЯНВАРЯ 1993 ГОДА
(по состоянию на 3 ноября 2017 года)

Конвенция вступает в силу в соответствии со ст. 83.

Подписали: Республика Армения, Республика Беларусь, Республика Казахстан, Кыргызская Республика, Республика Молдова¹, Российская Федерация, Республика Таджикистан, Туркменистан, Республика Узбекистан, Украина

Конвенция вступила в силу 19.05.1994

Ратификация

Депонирование уведомления о ратификации

Республика Беларусь	10.06.1993
Республика Узбекистан	21.02.1994
Республика Казахстан	20.04.1994
Российская Федерация	11.11.1994
Республика Таджикистан	21.11.1994
Республика Армения	22.11.1994
Украина ²	16.03.1995

¹ Молдавия подписала с оговоркой: "Согласно статье 86".

² Украина ратифицировала с оговоркой:

"1. Украина берет на себя обязательства в отношении оказания правовой помощи в объеме, предусмотренном статьей 6 Конвенции, за исключением признания и исполнения исполнительных надписей.

2. Украина берет на себя обязательства признавать и исполнять решения, вынесенные на территориях стран-участниц Конвенции, предусмотренные пунктом "а" статьи 51 Конвенции, за исключением нотариальных актов в отношении денежных обязательств".

Кыргызская Республика	19.01.1996
Республика Молдова	26.02.1996
Туркменистан	21.01.1998

Вступление в силу документа

Документ вступил в силу для государств

Республика Беларусь	19.05.1994
Республика Казахстан	19.05.1994
Республика Узбекистан	19.05.1994
Российская Федерация	10.12.1994
Республика Таджикистан	20.12.1994
Республика Армения	21.12.1994
Украина	14.04.1995
Кыргызская Республика	17.02.1996
Республика Молдова	26.03.1996
Азербайджанская Республика	11.07.1996
Грузия ¹	11.07.1996
Туркменистан	19.02.1998

¹ Грузия не является участником СНГ в соответствии с Решением СГГ от 09.10.2009.

4.9.

Конвенция о правовой помощи и правовых отношениях по гражданским, семейным и уголовным делам (от 07 октября 2002 г., г. Кишинев)

Государства-участники Содружества Независимых Государств, участники настоящей Конвенции, далее именуемые Договаривающимися Сторонами,

исходя из стремления обеспечить гражданам каждой из Договаривающихся Сторон и другим лицам, проживающим на ее территории, надежную правовую защиту их личных, имущественных и неимущественных прав на территориях всех Договаривающихся Сторон, придавая важное значение развитию сотрудничества в области оказания учреждениями юстиции правовой помощи по гражданским, семейным и уголовным делам, **договорились о нижеследующем:**

РАЗДЕЛ I ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Часть I Правовая защита

Статья 1 Предоставление правовой помощи

1. Граждане каждой из Договаривающихся Сторон, а также другие лица, проживающие на ее территории, пользуются на территориях всех других Договаривающихся Сторон такой же правовой защитой их личных, имущественных и неимущественных прав, как и собственные граждане этой Договаривающейся Стороны.

2. Граждане каждой из Договаривающихся Сторон, а также другие лица, проживающие на ее территории, имеют право свободно и беспрепятственно обращаться в суды, прокуратуру, органы внутренних дел, органы безопасности и иные учреждения других Договаривающихся Сторон, к компетенции которых относятся гражданские, семейные и уголовные дела (далее именуемые учреждениями юстиции), могут выступать в них, подавать ходатайства, предъявлять иски и осуществлять иные процессуальные действия на тех же условиях, что и граждане данной Договаривающейся Стороны.

3. Термин "гражданские дела", употребляемый в настоящей Конвенции, включает в себя также дела, касающиеся разрешения экономических споров.

4. Положения настоящей Конвенции применяются также к юридическим лицам.

Статья 2

Освобождение от уплаты пошлин и возмещения издержек

1. Граждане каждой из Договаривающихся Сторон и другие лица, проживающие на ее территории, освобождаются от уплаты и возмещения судебных и нотариальных пошлин и издержек, а также пользуются бесплатной юридической помощью на территориях других Договаривающихся Сторон на тех же условиях, что и собственные граждане.

2. Льготы, предусмотренные в пункте 1 настоящей статьи, распространяются на все процессуальные действия, осуществляемые по гражданским, семейным и уголовным делам, включая исполнение решения или приговора.

Статья 3

Представление документа о семейном и имущественном положении

1. Льготы, предусмотренные статьей 2 настоящей Конвенции, предоставляются на основании документа о семейном и имущественном положении лица, возбуждающего ходатайство. Этот документ выдается компетентным учреждением Договаривающейся Стороны, на территории которой имеет местожительство или местопребывание заявитель.

2. Если заявитель не имеет на территории Договаривающейся Стороны местожительства или местопребывания, то достаточно представить документ, выданный соответствующим дипломатическим представительством или консульским учреждением Договаривающейся Стороны, гражданином которой он является.

3. Учреждение, выносящее решение по ходатайству о предоставлении льгот, может затребовать от учреждения, выдавшего документ, дополнительные данные или необходимые разъяснения.

Часть II

Правовая помощь

Статья 4

Оказание правовой помощи

1. Учреждения юстиции Договаривающихся Сторон оказывают взаимную правовую помощь по гражданским, семейным и уголовным делам в соответствии с положениями настоящей Конвенции.

2. Учреждения юстиции Договаривающихся Сторон оказывают правовую помощь и другим учреждениям Договаривающихся Сторон по делам, указанным в пункте 1 настоящей статьи.

3. Правовая помощь оказывается на основании поручений и иных предусмотренных настоящей Конвенцией обращений, направляемых учреждениями юстиции запрашивающей Договаривающейся Стороны учреждениям юстиции запрашиваемой Договаривающейся Стороны.

Статья 5

Порядок сношений

1. При оказании правовой помощи компетентные учреждения юстиции Договаривающихся Сторон сносятся друг с другом через свои центральные, территориальные и другие органы, если только настоящей Конвенцией не установлен иной порядок сношений. Договаривающиеся Стороны определяют перечень своих центральных, территориальных и других органов, уполномоченных на осуществление непосредственных сношений, о чем уведомляют депозитарий в момент сдачи ратификационных грамот или документов о присоединении.

Об изменениях в перечне центральных, территориальных и других органов Договаривающиеся Стороны уведомляют депозитарий.

2. Сношения по вопросам исполнения поручений о проведении процессуальных действий и розыскных мероприятий, требующих санкции прокурора (суда), осуществляются через органы прокуратуры.

Статья 6

Объем правовой помощи

Договаривающиеся Стороны оказывают взаимную правовую помощь путем выполнения процессуальных и иных действий, предусмотренных законодательством запрашиваемой Договаривающейся Стороны, в частности, составления, пересылки и вручения адресату документов, производства осмотров, обысков, выемок, передачи вещественных доказательств, проведения экспертиз, допроса сторон, третьих лиц, подозреваемых, обвиняемых, потерпевших, свидетелей, гражданских истцов, гражданских ответчиков, их представителей, законных представителей обвиняемых, экспертов, предъявления для опознания, в том числе с использованием видеосвязи, видеозаписи и иных технических средств, розыска лиц, осуществления оперативно-розыскных мероприятий в рамках расследуемого уголовного дела, уголовного преследования, выдачи лиц для привлечения их к уголовной ответственности или приведения приговора в исполнение, розыска и ареста (изъятия) денежных средств и имущества, полученных преступным путем, а также доходов от преступной деятельности, розыска имущества и денежных средств гражданских ответчиков для исполнения решений по гражданским делам, коммерческим и иным экономическим спорам, признания и исполнения исполнительных надписей, судебных решений по гражданским делам и приговоров.

Договаривающиеся Стороны могут оказывать взаимную правовую помощь и в иных формах и видах, исходя из конкретных обстоятельств, интересов правосудия и общества в целом и в соответствии с внутренним законодательством Договаривающихся Сторон.

Статья 7

Содержание и форма поручения об оказании правовой помощи

1. В поручении об оказании правовой помощи должны быть указаны:

а) наименование учреждения юстиции запрашиваемой Договаривающейся Стороны;

б) наименование учреждения юстиции запрашивающей Договаривающейся Стороны;

в) наименование и номер дела, по которому запрашивается правовая помощь;

г) данные о физическом лице: фамилия, имя, отчество, дата и место рождения, место жительства, гражданство, род деятельности; о юридическом лице: наименование, юридический адрес или местонахождение, банковские реквизиты и фискальные коды;

д) при наличии представителей лиц, указанных в подпункте "г", их фамилии, имена, отчества и адреса;

е) необходимость обеспечения конфиденциальности поступления поручения и сведений, полученных в ходе его исполнения;

ж) содержание поручения, а также другие сведения, необходимые для его исполнения.

2. В поручении о вручении документа должны быть также указаны точный адрес получателя и наименование вручаемого документа.

3. Поручение должно быть подписано лицом, в производстве которого находится дело, и скреплено гербовой печатью учреждения юстиции запрашивающей Договаривающейся Стороны. В поручении указываются также контактные телефоны и другие каналы связи.

4. Оформленное в соответствии с требованиями пунктов 1-3 настоящей статьи поручение об оказании правовой помощи направляется учреждению юстиции запрашиваемой Договаривающейся Стороны руководителем учреждения юстиции запрашивающей Договаривающейся Стороны с соблюдением положений статьи 5 настоящей Конвенции.

5. В случаях, не терпящих отлагательства, поручение о правовой помощи, оформленное в соответствии с правилами, установленными настоящей статьей, может быть направлено по факсимильной связи, а также с использованием иных средств коммуникации. Одновременно оригинал поручения должен быть направлен почтой или курьером.

Статья 8

Порядок исполнения поручения об оказании правовой помощи

1. При исполнении поручения об оказании правовой помощи учреждение юстиции запрашиваемой Договаривающейся Стороны применяет законодательство своей Договаривающейся Стороны. По просьбе учреждения юстиции запрашивающей Договаривающейся Стороны оно может применить процессуальные нормы запрашивающей Договаривающейся Стороны, если они не противоречат законодательству запрашиваемой Договаривающейся Стороны. При этом запрашивающая Договаривающаяся Сторона должна представить текст процессуального закона.

2. Если учреждение юстиции запрашиваемой Договаривающейся Стороны некомпетентно исполнить поручение, то оно в 5-дневный срок пересылает его компетентному учреждению юстиции и уведомляет об этом учреждение юстиции запрашивающей Договаривающейся Стороны.

3. По просьбе учреждения юстиции запрашивающей Договаривающейся Стороны учреждение юстиции запрашиваемой Договаривающейся Стороны своевременно сообщает ему о времени и месте исполнения поручения, с тем чтобы уполномоченные им представители могли с согласия учреждения юстиции запрашиваемой Договаривающейся Стороны и в соответствии с ее законодательством присутствовать при исполнении поручения, а также, если это не противоречит законодательству запрашиваемой Договаривающейся Стороны, принимать участие в выполнении процессуальных действий и розыскных мероприятий.

4. В случае если точный адрес указанного в поручении лица неизвестен, учреждение юстиции запрашиваемой Договаривающейся Стороны принимает необходимые меры для установления его точного адреса (местонахождения).

5. После выполнения поручения учреждение юстиции запрашиваемой Договаривающейся Стороны направляет полученные документы, предметы и материалы учреждению юстиции запрашивающей Договаривающейся Стороны, если иное не предусмотрено настоящей Конвенцией. В том случае, если правовая помощь не могла быть оказана, учреждение юстиции запрашивающей Договаривающейся Стороны уведомляется об обстоятельствах, которые препятствуют исполнению поручения.

Статья 9

Вызов потерпевших, гражданских истцов, гражданских ответчиков, их представителей, свидетелей, экспертов и других лиц

1. Потерпевший, гражданский истец, гражданский ответчик и их представители, а также свидетель, эксперт или другое лицо, которое по вызову, врученному учреждением юстиции запрашиваемой Договаривающейся Стороны, явится в учреждение юстиции запрашивающей Договаривающейся Стороны, не может быть, независимо от своего гражданства, привлечено на ее территории к уголовной ответственности, взято под стражу и подвергнуто наказанию за деяние, совершенное им до пересечения ее государственной границы. Такие лица не могут быть также привлечены к ответственности, взяты под стражу или подвергнуты наказанию в связи с их свидетельскими показаниями или заключениями в качестве экспертов по делу, являющемуся предметом разбирательства.

Вопрос об их уголовной ответственности решается в соответствии с положениями раздела IV настоящей Конвенции.

2. Вызванное лицо утрачивает этот иммунитет, если оно, имея для этого возможность, не покинуло территорию запрашивающей Договаривающейся Стороны до истечения 15 суток с того дня, когда учреждение юстиции запра-

шивающей Договаривающейся Стороны сообщило ему об отсутствии необходимости его дальнейшего пребывания на ее территории. В этот срок не засчитывается время, в течение которого это лицо по не зависящим от его воли причинам не могло покинуть территорию запрашивающей Договаривающейся Стороны.

3. Вызванному лицу, указанному в пункте 1 настоящей статьи, запрашивающей Договаривающейся Стороной возмещаются расходы, связанные с проездом, а также пребыванием на ее территории и не полученная заработная плата за дни отвлечения от работы; эксперты имеют также право на вознаграждение за проведение экспертиз. В вызове должно быть указано, какие выплаты вправе получить вызванные лица; по их ходатайству учреждение юстиции запрашивающей Договаривающейся Стороны выплачивает аванс на покрытие соответствующих расходов.

4. Вызов лиц, указанных в пункте 1 настоящей статьи, проживающих на территории одной Договаривающейся Стороны, в учреждение юстиции другой Договаривающейся Стороны не должен содержать угрозы принуждения в случае неявки.

Статья 10

Организация проведения экспертных исследований

1. Учреждения юстиции Договаривающихся Сторон оказывают взаимную правовую помощь в организации и проведении экспертиз по гражданским, семейным и уголовным делам в специальных экспертных, научно-исследовательских и иных компетентных учреждениях Договаривающихся Сторон.

2. При организации и проведении таких экспертиз учреждения юстиции Договаривающихся Сторон руководствуются внутренним законодательством. Заключение экспертов, данные в запрашиваемой Договаривающейся Стороне в соответствии с законодательством этой Договаривающейся Стороны, имеют такую же юридическую силу и в запрашивающей Договаривающейся Стороне и принимаются учреждениями юстиции этой Договаривающейся Стороны без какого-либо специального удостоверения.

3. Расходы на организацию и проведение экспертиз в таких случаях несет запрашивающая Договаривающаяся Сторона, если Договаривающимися Сторонами не будет определен иной порядок.

Статья 11

Вручение документов

1. Учреждение юстиции запрашиваемой Договаривающейся Стороны осуществляет вручение документов в соответствии с порядком, действующим в этой Договаривающейся Стороне, если вручаемые документы составлены на языке этой Договаривающейся Стороны или на русском языке либо снабжены заверенным переводом на эти языки. В противном случае оно передает документы получателю, если он согласен добровольно их принять.

2. Если документы не могут быть вручены по адресу, указанному в поручении, то учреждение юстиции запрашиваемой Договаривающейся Стороны по своей инициативе принимает меры, необходимые для установления адреса. Если установление адреса получателя окажется невозможным, то учреждение юстиции запрашиваемой Договаривающейся Стороны уведомляет об этом учреждение юстиции запрашивающей Договаривающейся Стороны и возвращает ему документы, подлежащие вручению.

3. Вручение документов удостоверяется подтверждением, подписанным лицом, которому вручен документ, и скрепленным гербовой печатью учреждения юстиции запрашиваемой Договаривающейся Стороны, содержащим дату вручения и подпись работника учреждения, вручившего документ, или выданным этим учреждением иным документом, в котором должны быть указаны способ, место и время вручения. В случае если адресат отказался от получения документов или от подписания подтверждения, учреждение юстиции запрашиваемой Договаривающейся Стороны уведомляет об этом учреждение юстиции запрашивающей Договаривающейся Стороны.

Статья 12

Действительность документов

1. Документы, которые на территории одной из Договаривающихся Сторон выданы или засвидетельствованы компетентным учреждением либо специально на то уполномоченным лицом в пределах его компетенции и по установленной форме и скреплены гербовой печатью, принимаются на территориях всех других Договаривающихся Сторон без какого-либо специального удостоверения.

2. Документы, которые на территории одной из Договаривающихся Сторон рассматриваются как официальные документы, пользуются на территориях других Договаривающихся Сторон доказательной силой официальных документов.

Статья 13

Пересылка документов о гражданском состоянии и других документов

1. Договаривающиеся Стороны обязуются пересылать друг другу по запросу без перевода и бесплатно документы о регистрации актов гражданского состояния непосредственно через органы регистрации актов гражданского состояния Договаривающихся Сторон с уведомлением граждан о пересылке документов.

2. Договаривающиеся Стороны обязуются пересылать друг другу по запросу без перевода и бесплатно документы об образовании, трудовом стаже и другие документы, касающиеся личных, имущественных или неимущественных прав и интересов граждан запрашиваемой Договаривающейся Стороны и иных лиц, проживающих на ее территории.

Статья 14

Полномочия дипломатических представительств и консульских учреждений

Дипломатические представительства и консульские учреждения Договаривающихся Сторон имеют право осуществлять передачу судебных и несудебных документов или исполнять судебные поручения по снятию показаний для судов представляемой Договаривающейся Стороны в соответствии с действующими международными соглашениями или, при отсутствии таких соглашений, в любом ином порядке, не противоречащем законодательству Договаривающейся Стороны, на территории которой они находятся.

Статья 15

Информация о правовых вопросах

Центральные учреждения юстиции Договаривающихся Сторон по запросу предоставляют друг другу сведения о действующем и действовавшем внутреннем законодательстве своих Договаривающихся Сторон и практике его применения.

Статья 16

Установление адресов и других данных

1. Учреждения юстиции Договаривающихся Сторон по запросу оказывают друг другу помощь в установлении адресов лиц, проживающих на их территориях, и юридических лиц, если это требуется для осуществления прав их граждан. При этом учреждения юстиции запрашивающей Договаривающейся Стороны сообщают имеющиеся у них данные для установления адреса лица, указанного в просьбе.

2. Учреждения юстиции Договаривающихся Сторон оказывают взаимную помощь в установлении места работы (рода занятий) и доходов, в том числе и средств, находящихся на счетах в банках, проживающих на их территории лиц, к которым в учреждениях юстиции запрашивающей Договаривающейся Стороны предъявлены имущественные требования по гражданским, семейным и уголовным делам.

Статья 17

Язык

При выполнении настоящей Конвенции учреждения юстиции Договаривающихся Сторон пользуются государственными языками Договаривающихся Сторон или русским языком.

В случае исполнения документов на государственных языках Договаривающихся Сторон к ним прилагаются заверенные переводы на русский язык.

Статья 18

Расходы, связанные с оказанием правовой помощи

1. Расходы, связанные с оказанием правовой помощи, несет та Договаривающаяся Сторона, на территории которой они возникли, если настоящей Конвенцией не установлено иное.

2. Расходы по передаче и перевозке предметов, имеющих историческую и культурную ценность, а также большую материальную стоимость, несет запрашивающая Договаривающаяся Сторона.

Статья 19

Обжалование действий должностных лиц.

Возмещение причиненного вреда

1. Граждане и юридические лица каждой из Договаривающихся Сторон, а также иные лица, находящиеся на ее территории, вправе обжаловать действия должностных лиц учреждений юстиции других Договаривающихся Сторон, совершенные ими при исполнении положений настоящей Конвенции, в порядке, предусмотренном законодательством Договаривающейся Стороны по месту совершения таких действий, если Конвенцией не установлено иное.

2. Если неправомерными действиями должностных лиц учреждений юстиции Договаривающихся Сторон, совершенными при исполнении настоящей Конвенции, лицам, указанным в пункте 1 настоящей статьи, причинен вред, то они вправе требовать его возмещения в соответствии с законодательством Договаривающейся Стороны, должностными лицами учреждений юстиции которой такой вред причинен.

Статья 20

Конфиденциальность сведений при оказании правовой помощи

1. Учреждение юстиции запрашиваемой Договаривающейся Стороны по запросу учреждения юстиции запрашивающей Договаривающейся Стороны принимает все необходимые меры для обеспечения конфиденциальности факта получения и содержания поручения об оказании правовой помощи и данных, полученных в результате его исполнения.

2. Учреждения юстиции запрашивающей и запрашиваемой Договаривающихся Сторон при необходимости согласовывают между собой условия и сроки сохранения конфиденциальности сведений, полученных в результате исполнения поручения.

Статья 21

Отказ в оказании правовой помощи

В оказании правовой помощи может быть отказано полностью или частично, если оказание такой помощи может нанести ущерб суверенитету или безопасности либо противоречит законодательству запрашиваемой Договаривающейся Стороны. В случае отказа в просьбе об оказании правовой помощи запрашивающая Договаривающаяся Сторона незамедлительно уведомляется о причинах отказа.

РАЗДЕЛ II ПРАВОВЫЕ ОТНОШЕНИЯ ПО ГРАЖДАНСКИМ И СЕМЕЙНЫМ ДЕЛАМ

Часть I Компетенция

Статья 22 Общие положения

1. Если в частях II-V настоящего раздела не установлено иное, то иски к лицам, имеющим местожительство на территории одной из Договаривающихся Сторон, независимо от их гражданства предъявляются в суды этой Договаривающейся Стороны, а иски к юридическим лицам предъявляются в суды Договаривающейся Стороны, на территории которой находится орган управления юридического лица, его представительство либо филиал.

Если в деле участвует несколько ответчиков, имеющих местожительство (местонахождение) на территориях разных Договаривающихся Сторон, то спор рассматривается по местожительству (местонахождению) любого ответчика по выбору истца.

2. Суды Договаривающейся Стороны компетентны также в случаях, когда на ее территории:

а) осуществляется торговля, промышленная или иная хозяйственная деятельность предприятия (филиала) ответчика;

б) исполнено или должно быть полностью или частично исполнено обязательство из договора, являющегося предметом спора;

в) имеет постоянное местожительство или местонахождение истец по иску о защите чести, достоинства и деловой репутации.

3. По искам о праве собственности и иных вещных правах на недвижимое имущество исключительно компетентны суды по месту нахождения такого имущества.

Иски к перевозчикам, вытекающие из договоров перевозки грузов, пассажиров и багажа, предъявляются по месту нахождения управления транспортной организации, к которой в установленном порядке была предъявлена претензия.

Статья 23 Договорная подсудность

1. Суды Договаривающихся Сторон могут рассматривать дела и в других случаях, если имеется письменное соглашение сторон о передаче спора этим судам, достигнутое до рассмотрения дела по существу.

При этом исключительная подсудность, вытекающая из норм настоящей Конвенции, установленных частями I-V настоящего раздела, а также из внутреннего законодательства соответствующей Договаривающейся Стороны, не может быть изменена соглашением сторон.

2. При наличии соглашения о передаче спора суд по заявлению ответчика прекращает производство по делу.

Статья 24

Взаимосвязь судебных процессов

1. В случае возбуждения производства по делу между теми же сторонами, о том же предмете и по тем же основаниям в судах двух Договаривающихся Сторон, компетентных в соответствии с настоящей Конвенцией, суд, возбудивший дело позднее, прекращает производство.

2. Встречный иск и требование о зачете, вытекающие из того же правоотношения, что и основной иск, подлежат рассмотрению в суде, который рассматривает основной иск.

Статья 25

Просьба об участии прокурора в гражданском процессе

Прокурор одной Договаривающейся Стороны вправе обратиться к прокурору другой Договаривающейся Стороны с просьбой о возбуждении в суде этой Договаривающейся Стороны дела в пределах своей компетенции о защите прав и законных интересов граждан и юридических лиц запрашивающей Договаривающейся Стороны, о принятии участия в рассмотрении таких дел или принесении в суд вышестоящей инстанции кассационного, апелляционного либо частного протеста (представления), а также протеста (представления) в порядке надзора на судебные постановления по таким делам.

Часть II

Личный статус

Статья 26

Правоспособность и дееспособность

1. Дееспособность физического лица определяется законодательством Договаривающейся Стороны, гражданином которой является это лицо.

2. Дееспособность лица без гражданства определяется по законодательству Договаривающейся Стороны, в которой он имеет постоянное место жительства.

3. Правоспособность юридического лица определяется законодательством Договаривающейся Стороны, по законодательству которой оно было учреждено.

Статья 27

Признание ограниченно дееспособным или недееспособным.

Восстановление дееспособности

1. По делам о признании лица ограниченно дееспособным или недееспособным, за исключением случаев, предусмотренных пунктами 2 и 3 настоя-

щей статьи, компетентен суд Договаривающейся Стороны, гражданином которой является это лицо.

2. Если суду одной Договаривающейся Стороны станут известны основания признания ограниченно дееспособным или недееспособным проживающего на ее территории лица, являющегося гражданином другой Договаривающейся Стороны, он уведомляет об этом суд Договаривающейся Стороны, гражданином которой является данное лицо.

3. Если компетентный суд Договаривающейся Стороны, который был уведомлен об основаниях для признания ограниченно дееспособным или недееспособным гражданина, в течение 90 дней не примет дело к рассмотрению или не сообщит свое мнение, то дело о признании ограниченно дееспособным или недееспособным будет рассматривать суд той Договаривающейся Стороны, на территории которой этот гражданин имеет место жительства. Решение о признании лица ограниченно дееспособным или недееспособным направляется компетентному суду Договаривающейся Стороны, гражданином которой является это лицо.

4. Положения пунктов 1-3 настоящей статьи применяются соответственно и к восстановлению дееспособности.

Статья 28

Признание безвестно отсутствующим и объявление умершим.

Установление факта смерти

1. По делам о признании лица безвестно отсутствующим или объявлении умершим и по делам об установлении факта смерти компетентны учреждения юстиции Договаривающейся Стороны, гражданином которой лицо было в то время, когда оно, по последним данным, было в живых, а в отношении других лиц – учреждения юстиции по последнему месту жительства лица.

2. Учреждения юстиции каждой из Договаривающихся Сторон могут признать гражданина другой Договаривающейся Стороны и иное лицо, проживавшее на ее территории, безвестно отсутствующим или умершим, а также установить факт его смерти по ходатайству проживающих на ее территории заинтересованных лиц, права и интересы которых основаны на законодательстве этой Договаривающейся Стороны.

3. При рассмотрении дел о признании безвестно отсутствующим или объявлении умершим и дел об установлении факта смерти учреждения юстиции Договаривающихся Сторон применяют законодательство своей Договаривающейся Стороны.

Часть III

Семейные дела

Статья 29

Заключение брака

Условия заключения брака определяются для каждого из будущих супругов законодательством Договаривающейся Стороны, гражданином которой он

является, а для лиц без гражданства – законодательством Договаривающейся Стороны, являющейся их постоянным местом жительства. Кроме того, в отношении препятствий при заключении брака должны быть соблюдены требования законодательства Договаривающейся Стороны, на территории которой заключается брак.

Статья 30

Правоотношения супругов

1. Личные и имущественные правоотношения супругов определяются по законодательству Договаривающейся Стороны, на территории которой они имеют совместное местожительство.

2. Если один из супругов проживает на территории одной Договаривающейся Стороны, а второй – на территории другой Договаривающейся Стороны и при этом оба супруга имеют одно и то же гражданство, то их личные и имущественные правоотношения определяются по законодательству той Договаривающейся Стороны, гражданами которой они являются.

3. Если один из супругов является гражданином одной Договаривающейся Стороны, а второй – другой Договаривающейся Стороны и один из них проживает на территории одной, а второй – на территории другой Договаривающейся Стороны, то их личные и имущественные правоотношения определяются по законодательству Договаривающейся Стороны, на территории которой они имели свое последнее совместное местожительство.

4. Если лица, указанные в пункте 3 настоящей статьи, не имели совместного жительства на территориях Договаривающихся Сторон, то применяется законодательство Договаривающейся Стороны, учреждение юстиции которой рассматривает дело.

5. Правоотношения супругов, касающиеся недвижимого имущества, определяются по законодательству Договаривающейся Стороны, на территории которой находится это имущество.

6. По делам о личных и имущественных правоотношениях супругов компетентны учреждения Договаривающейся Стороны, законодательство которой подлежит применению в соответствии с пунктами 1-3, 5 настоящей статьи.

Статья 31

Расторжение брака

1. По делам о расторжении брака применяется законодательство Договаривающейся Стороны, гражданами которой являются супруги в момент подачи заявления.

2. Если один из супругов является гражданином одной Договаривающейся Стороны, а второй – другой Договаривающейся Стороны, то применяется законодательство Договаривающейся Стороны, учреждение юстиции которой рассматривает дело о расторжении брака.

Статья 32

Компетенция учреждений юстиции Договаривающихся Сторон

1. По делам о расторжении брака в случае, предусмотренном пунктом 1 статьи 31 настоящей Конвенции, компетентны учреждения юстиции Договаривающейся Стороны, гражданами которой являются супруги на момент подачи заявления. Если на момент подачи заявления оба супруга проживают на территории другой Договаривающейся Стороны, то компетентны также учреждения этой Договаривающейся Стороны.

2. По делам о расторжении брака в случае, предусмотренном пунктом 2 статьи 31 настоящей Конвенции, компетентны учреждения юстиции Договаривающейся Стороны, на территории которой проживают оба супруга. Если один из супругов проживает на территории одной Договаривающейся Стороны, а второй – на территории другой Договаривающейся Стороны, то по делам о расторжении брака компетентны учреждения юстиции обеих Договаривающихся Сторон, на территориях которых проживают супруги.

Статья 33

Признание брака недействительным

1. По делам о признании брака недействительным применяется законодательство Договаривающейся Стороны, которое в соответствии со статьей 29 настоящей Конвенции применялось при заключении брака.

2. Компетенция учреждений юстиции по делам о признании брака недействительным определяется в соответствии со статьей 32 настоящей Конвенции.

Статья 34

Установление и оспаривание отцовства или материнства

Установление и оспаривание отцовства или материнства определяется по законодательству Договаривающейся Стороны, гражданином которой является ребенок, при невозможности определения его принадлежности к гражданству – по законодательству Договаривающейся Стороны, гражданином которой ребенок является по рождению.

Статья 35

Правоотношения родителей и детей

1. Права и обязанности родителей и детей, в том числе обязательства родителей по содержанию детей, определяются законодательством Договаривающейся Стороны, на территории которой они имеют постоянное совместное место жительства, а при отсутствии постоянного совместного места жительства родителей и детей их взаимные права и обязанности определяются законодательством Договаривающейся Стороны, гражданином которой является ребенок.

По требованию истца по алиментным обязательствам применяется законодательство Договаривающейся Стороны, на территории которой постоянно проживает ребенок.

2. Алиментные обязательства совершеннолетних детей в пользу родителей, а также алиментные обязательства других членов семьи определяются законодательством Договаривающейся Стороны, на территории которой они имели совместное место жительства. При отсутствии совместного места жительства такие обязательства определяются законодательством Договаривающейся Стороны, гражданином которой является истец.

3. По делам о правоотношениях между родителями и детьми компетентен суд Договаривающейся Стороны, законодательство которой подлежит применению в соответствии с пунктами 1 и 2 настоящей статьи.

4. Исполнение решений суда по делам, связанным с воспитанием детей, производится в порядке, установленном законодательством Договаривающейся Стороны, на территории которой проживает ребенок.

5. Договаривающиеся Стороны оказывают друг другу помощь в розыске ответчика по делам о взыскании алиментов, когда есть основание полагать, что ответчик находится на территории другой Договаривающейся Стороны, и судом вынесено определение об объявлении его розыска.

Статья 36

Опека и попечительство

1. Установление или отмена опеки и попечительства производится по законодательству Договаривающейся Стороны, гражданином которой является лицо, в отношении которого устанавливается или отменяется опека или попечительство.

2. Правоотношения между опекуном или попечителем и лицом, находящимся под опекой или попечительством, регулируются законодательством Договаривающейся Стороны, учреждение которой назначило опекуна или попечителя.

3. Обязанность принять опекунство или попечительство устанавливается законодательством Договаривающейся Стороны, гражданином которой является лицо, назначаемое опекуном или попечителем.

4. Опекуном или попечителем лица, являющегося гражданином одной Договаривающейся Стороны, может быть назначен гражданин другой Договаривающейся Стороны, если он проживает на территории Договаривающейся Стороны, где будет осуществляться опека или попечительство.

Статья 37

Компетенция учреждений в вопросах опеки и попечительства

По делам об установлении или отмене опеки и попечительства компетентны учреждения Договаривающейся Стороны, гражданином которой является лицо, в отношении которого устанавливается или отменяется опека или попечительство, если иное не установлено настоящей Конвенцией.

Статья 38

Порядок принятия мер опеки и попечительства

1. В случае необходимости принятия мер опеки или попечительства в интересах гражданина одной Договаривающейся Стороны, постоянное местожиительство, местопребывание или имущество которого находится на территории другой Договаривающейся Стороны, учреждение этой Договаривающейся Стороны безотлагательно уведомляет учреждение, компетентное в соответствии со статьей 37 настоящей Конвенции.

2. В случаях, не терпящих отлагательства, учреждение другой Договаривающейся Стороны может само принять необходимые временные меры в соответствии со своим законодательством. При этом оно обязано безотлагательно уведомить об этом учреждение, компетентное в соответствии со статьей 37 настоящей Конвенции. Эти меры сохраняют силу до принятия учреждением, указанным в статье 37, иного решения.

Статья 39

Порядок передачи опеки и попечительства

1. Учреждение одной Договаривающейся Стороны, компетентное в соответствии со статьей 37 настоящей Конвенции, может передать опеку или попечительство учреждению другой Договаривающейся Стороны в том случае, если лицо, находящееся под опекой или попечительством, имеет на территории этой Договаривающейся Стороны местожиительство, местопребывание или имущество. Передача опеки или попечительства вступает в силу, когда учреждение запрашиваемой Договаривающейся Стороны примет на себя опеку или попечительство и уведомит об этом учреждение запрашивающей Договаривающейся Стороны.

2. Учреждение, которое в соответствии с пунктом 1 настоящей статьи приняло опеку и попечительство, осуществляет их в соответствии с законодательством своей Договаривающейся Стороны.

Статья 40

Усыновление

1. Усыновление или его отмена осуществляется по законодательству Договаривающейся Стороны, гражданином которой является усыновитель в момент подачи заявления об усыновлении или его отмене, если внутренним законодательством Договаривающейся Стороны, гражданином которой является ребенок, не установлено иное.

2. Если ребенок является гражданином другой Договаривающейся Стороны, то при усыновлении или его отмене необходимо получить согласие законного представителя и компетентного государственного органа, а также согласие ребенка, если это требуется по законодательству Договаривающейся Стороны, гражданином которой он является.

3. Если ребенок усыновляется супругами, из которых один является гражданином одной Договаривающейся Стороны, а другой – гражданином дру-

гой Договаривающейся Стороны, то усыновление или его отмена должны производиться в соответствии с условиями, предусмотренными законодательством обеих Договаривающихся Сторон, с учетом положений пунктов 1 и 2 настоящей статьи.

4. По делам об усыновлении или его отмене компетентно учреждение Договаривающейся Стороны, гражданином которой является усыновитель в момент подачи заявления об усыновлении или его отмене, а в случае, предусмотренном пунктом 3 настоящей статьи, компетентно учреждение той Договаривающейся Стороны, на территории которой супруги имеют или имели последнее совместное местожительство или местопребывание.

Часть IV

Имущественные правоотношения

Статья 41

Право собственности

1. Право собственности на недвижимое имущество определяется по законодательству Договаривающейся Стороны, на территории которой находится недвижимое имущество. Вопрос о том, какое имущество является недвижимым, решается в соответствии с законодательством Договаривающейся Стороны, на территории которой находится это имущество.

2. Право собственности на транспортные средства, подлежащие внесению в государственные реестры, определяется по законодательству Договаривающейся Стороны, на территории которой находится орган, осуществивший регистрацию транспортного средства.

3. Возникновение и прекращение права собственности или иного вещного права на имущество определяется по законодательству Договаривающейся Стороны, на территории которой имущество находилось в момент, когда имело место действие или иное обстоятельство, послужившее основанием возникновения или прекращения такого права.

4. Возникновение и прекращение права собственности или иного вещного права на имущество, являющееся предметом сделки, определяется по законодательству места совершения сделки, если иное не предусмотрено соглашением Договаривающихся Сторон.

Статья 42

Форма сделки

1. Форма сделки определяется по законодательству Договаривающейся Стороны, на территории которой она совершается.

2. Форма сделки по поводу недвижимого имущества и прав на него определяется по законодательству Договаривающейся Стороны, на территории которой находится такое имущество.

Статья 43

Доверенность

Форма и срок действия доверенности определяются по законодательству Договаривающейся Стороны, на территории которой она выдана. Такая доверенность с нотариально заверенным переводом на язык Договаривающейся Стороны, на территории которой она будет использоваться, либо на русский язык принимается на территориях других Договаривающихся Сторон без какого-либо специального удостоверения.

Статья 44

Права и обязанности сторон по сделке

Права и обязанности сторон по сделке определяются по законодательству Договаривающейся Стороны, на территории которой она совершается, если иное не предусмотрено соглашением сторон.

Статья 45

Возмещение вреда

1. Обязательства о возмещении вреда, кроме вытекающих из договоров и других правомерных действий, определяются по законодательству Договаривающейся Стороны, на территории которой имело место действие или иное обстоятельство, послужившее основанием для требования о возмещении вреда.

2. Если причинитель вреда и потерпевший являются гражданами одной Договаривающейся Стороны, то применяется законодательство этой Договаривающейся Стороны.

3. По делам, упомянутым в пунктах 1 и 2 настоящей статьи, компетентен суд Договаривающейся Стороны, на территории которой имело место действие или иное обстоятельство, послужившее основанием для требования о возмещении вреда. Потерпевший может предъявить иск также в суде Договаривающейся Стороны, на территории которой имеет место жительства ответчик.

Статья 46

Исковая давность

Вопросы исковой давности разрешаются по законодательству, которое применяется для регулирования соответствующего правоотношения.

Часть V

Наследование

Статья 47

Принцип равенства

Граждане каждой из Договаривающихся Сторон могут наследовать на территориях других Договаривающихся Сторон имущество или права по за-

кону или по завещанию на равных условиях и в том же объеме, как и граждане данной Договаривающейся Стороны.

Статья 48

Право наследования

1. Право наследования имущества, кроме случая, предусмотренного пунктом 2 настоящей статьи, определяется по законодательству Договаривающейся Стороны, на территории которой наследодатель имел последнее постоянное место жительства.

2. Право наследования недвижимого имущества определяется по законодательству Договаривающейся Стороны, на территории которой находится это имущество.

Статья 49

Переход наследства к государству

Если по законодательству Договаривающейся Стороны, подлежащему применению при наследовании, наследником является государство, то движимое наследственное имущество переходит Договаривающейся Стороне, гражданином которой является наследодатель в момент смерти, а недвижимое наследственное имущество переходит Договаривающейся Стороне, на территории которой оно находится.

Статья 50

Завещание

Способность лица к составлению и отмене завещания, а также его форма и порядок его отмены определяются по законодательству Договаривающейся Стороны, где завещатель имел место жительства в момент составления акта. Однако завещание или его отмена не могут быть признаны недействительными вследствие несоблюдения формы, если последняя удовлетворяет требованиям законодательства Договаривающейся Стороны, где составлено завещание.

Статья 51

Компетенция по делам о наследстве

1. Производство по делам о наследовании движимого имущества компетентны вести учреждения Договаривающейся Стороны, на территории которой имел место жительства наследодатель в момент своей смерти.

2. Производство по делам о наследовании недвижимого имущества компетентны вести учреждения Договаривающейся Стороны, на территории которой находится имущество.

3. Положения пунктов 1 и 2 настоящей статьи применяются также при рассмотрении споров, возникающих в связи с производством по делам о наследстве.

Статья 52

Компетенция дипломатического представительства или консульского учреждения по делам о наследстве

По делам о наследовании, в том числе по наследственным спорам, дипломатические представительства или консульские учреждения каждой из Договаривающихся Сторон компетентны представлять (за исключением права на отказ от наследства) без специальной доверенности в учреждениях других Договаривающихся Сторон граждан своей Договаривающейся Стороны, если они отсутствуют или не назначили представителя.

Статья 53

Меры для охраны наследства

1. Учреждения Договаривающихся Сторон принимают в соответствии с законодательством своих Договаривающихся Сторон меры, необходимые для обеспечения охраны наследства, оставленного на их территориях гражданами других Договаривающихся Сторон, или для управления им.

2. О мерах, принятых согласно пункту 1 настоящей статьи, безотлагательно уведомляется дипломатическое представительство или консульское учреждение Договаривающейся Стороны, гражданином которой является наследодатель. Указанное представительство или учреждение может принять участие в осуществлении этих мер.

3. По ходатайству учреждений юстиции Договаривающихся Сторон, компетентных вести производство по делу о наследовании, а также дипломатических представительств и консульских учреждений меры, принятые в соответствии с пунктом 1 настоящей статьи, могут быть изменены, отменены или отложены.

РАЗДЕЛ III ПРИЗНАНИЕ И ИСПОЛНЕНИЕ РЕШЕНИЙ

Статья 54

Признание и исполнение решений

1. Каждая из Договаривающихся Сторон на условиях, предусмотренных настоящей Конвенцией, признает и исполняет следующие решения, вынесенные на территориях других Договаривающихся Сторон:

а) решения учреждений юстиции Договаривающихся Сторон по гражданским и семейным делам, включая утвержденные судом мировые соглашения по таким делам и нотариальные акты в отношении денежных обязательств (далее – решения);

б) приговоры (решения) судов по уголовным делам в части возмещения ущерба, взыскания штрафов и конфискации;

в) решения судов о наложении ареста на имущество, включая денежные средства на банковских счетах, в целях обеспечения иска.

2. Признание и исполнение решений, указанных в пункте 1 настоящей статьи, осуществляется в соответствии с законодательством запрашиваемой Договаривающейся Стороны.

Статья 55

Признание решений, не требующих исполнения

1. Вынесенные учреждениями юстиции каждой из Договаривающихся Сторон и вступившие в законную силу решения, не требующие по своему характеру исполнения, признаются на территориях других Договаривающихся Сторон без специального производства при условии, если:

а) учреждения юстиции запрашиваемой Договаривающейся Стороны не вынесли ранее по этому делу решения, вступившего в законную силу;

б) дело согласно настоящей Конвенции, а в случаях, не предусмотренных ею, согласно законодательству Договаривающейся Стороны, на территории которой решение должно быть признано, не относится к исключительной компетенции учреждений юстиции этой Договаривающейся Стороны.

2. Положения пункта 1 настоящей статьи относятся также к решениям об опеке и попечительстве и к решениям о расторжении брака, вынесенным учреждениями, компетентными согласно законодательству Договаривающейся Стороны, на территории которой вынесено решение.

Статья 56

Ходатайство о признании и исполнении решения

1. Ходатайство о признании и исполнении решения подается стороной, в чью пользу было вынесено решение, в компетентный суд Договаривающейся Стороны, где решение подлежит исполнению. Оно может быть также подано в суд, который вынес решение по делу в первой инстанции. Этот суд направляет ходатайство о признании и исполнении его решения суду, компетентному вынести решение по ходатайству.

2. К ходатайству прилагаются:

а) решение или его заверенная копия, а также официальный документ о том, что решение вступило в законную силу и подлежит исполнению, или о том, что оно подлежит исполнению до вступления в законную силу, если это не следует из самого решения;

б) документ, из которого следует, что сторона, против которой было вынесено решение, не принявшая участия в процессе, была в надлежащем порядке и своевременно вызвана в суд, а в случае ее процессуальной недееспособности была надлежащим образом представлена;

в) документ, подтверждающий частичное исполнение решения на момент его пересылки;

г) документ, подтверждающий соглашение сторон по делам договорной подсудности.

3. Ходатайство о признании и исполнении решения и приложенные к нему документы снабжаются заверенным переводом на язык запрашиваемой Договаривающейся Стороны или на русский язык.

Статья 57

Порядок признания и исполнения решений

1. Ходатайства о признании и исполнении решений, предусмотренных в статье 54 настоящей Конвенции, рассматриваются судами Договаривающейся Стороны, на территории которой должно быть осуществлено исполнение.

2. Суд, рассматривающий ходатайство о признании и исполнении решения, ограничивается установлением того, что условия, предусмотренные настоящей Конвенцией, соблюдены. В случае если условия соблюдены, суд выносит решение об исполнении.

3. Порядок признания и исполнения решений определяется по законодательству Договаривающейся Стороны, на территории которой должно быть осуществлено исполнение.

Статья 58

Исполнение решений судов о взыскании штрафов, конфискации имущества и доходов от преступной деятельности

1. Решения суда запрашивающей Договаривающейся Стороны о взыскании штрафов, конфискации или об обращении в доход государства предметов и имущества по уголовному делу или конфискации доходов, полученных незаконным путем, исполняются запрашиваемой Договаривающейся Стороной по основаниям и в порядке, установленном статьями 8, 54, 56, 57, 59 настоящей Конвенции.

2. Суммы взысканных штрафов передаются запрашивающей Договаривающейся Стороне.

3. Только запрашивающая Договаривающаяся Сторона вправе пересматривать решение о конфискации. Процедура осуществления конфискации определяется законодательством запрашиваемой Договаривающейся Стороны.

Запрашиваемая Договаривающаяся Сторона связана выводами в отношении установления фактов в той мере, в какой они изложены в приговоре или ином судебном решении, постановленном запрашивающей Договаривающейся Стороной, или в той мере, в какой данный приговор или иное судебное решение основывается на этих выводах.

Конфискованное имущество или эквивалентное ему имущество может быть передано полностью или частично Договаривающейся Стороне, в которой постановлено решение о конфискации.

В каждом конкретном случае запрашивающая и запрашиваемая Договаривающиеся Стороны договариваются о разделе имущества, полученного запрашиваемой Договаривающейся Стороной при исполнении решения о конфискации в соответствии с настоящей Конвенцией.

Статья 59

Отказ в признании и исполнении решений

В признании и исполнении предусмотренных статьей 54 настоящей Конвенции решений может быть отказано в случаях, если:

а) решение вынесено с нарушением положений, установленных настоящей Конвенцией;

б) в соответствии с законодательством Договаривающейся Стороны, на территории которой вынесено решение, оно не вступило в законную силу и не подлежит исполнению, за исключением случаев, когда решение подлежит исполнению до вступления в законную силу;

в) ответчик не принял участия в процессе вследствие того, что ему или его уполномоченному не был своевременно и надлежащим образом вручен вызов в суд;

г) по делу между теми же сторонами, о том же предмете и по тому же основанию на территории Договаривающейся Стороны, где должно быть признано и исполнено решение, было уже ранее вынесено вступившее в законную силу решение или имеется признанное решение суда третьего государства либо если учреждением юстиции этой Договаривающейся Стороны было ранее возбуждено производство по данному делу, не завершённое на момент поступления ходатайства о признании и исполнении решения учреждения юстиции другой Договаривающейся Стороны;

д) согласно положениям настоящей Конвенции, а в случаях, не предусмотренных ею, согласно законодательству Договаривающейся Стороны, на территории которой должно быть признано и исполнено решение, дело относится к исключительной компетенции ее учреждения юстиции;

е) отсутствует документ, подтверждающий соглашение сторон по делу договорной подсудности;

ж) истек срок давности исполнения, предусмотренный законодательством запрашиваемой Договаривающейся Стороны;

з) признание и исполнение решения противоречит публичному порядку запрашиваемой Договаривающейся Стороны.

РАЗДЕЛ IV

ПРАВОВАЯ ПОМОЩЬ И ПРАВОВЫЕ ОТНОШЕНИЯ ПО УГОЛОВНЫМ ДЕЛАМ

Часть I

Поручения об оказании правовой помощи по уголовным делам

Статья 60

Содержание и форма поручения об оказании правовой помощи по уголовному делу

1. Поручение об оказании правовой помощи по уголовному делу составляется в соответствии с требованиями статьи 7 настоящей Конвенции.

2. В поручении также должны быть указаны:

а) описание и квалификация совершенного преступления, данные о размере ущерба, если он был причинен в результате преступного деяния;

б) подробный перечень процессуальных действий, розыскных или оперативно-розыскных мероприятий, которые необходимо выполнить в рамках уголовного дела, а также другие сведения, необходимые для исполнения поручения;

в) перечень вопросов, которые необходимо выяснить при допросе;

г) полный текст нормы закона, по признакам которого расследуется уголовное дело.

3. К поручению об оказании правовой помощи по уголовному делу прилагаются удостоверенные и надлежащим образом заверенные, санкционированные в необходимых случаях в установленном законодательством запрашивающей Договаривающейся Стороны порядке постановления о производстве процессуальных действий, розыскных или оперативно-розыскных мероприятий.

Статья 61

Исполнение поручения об оказании правовой помощи по уголовному делу

1. Компетентные учреждения юстиции Договаривающихся Сторон обеспечивают исполнение поручения об оказании правовой помощи по уголовным делам в соответствии с требованиями статьи 8 настоящей Конвенции.

2. Постановления учреждения юстиции запрашивающей Договаривающейся Стороны, указанные в пункте 3 статьи 60 настоящей Конвенции, являются основанием для производства указанных в них процессуальных и иных действий. Дополнительной легализации их при исполнении поручения не требуется, если это не противоречит внутреннему законодательству запрашиваемой Договаривающейся Стороны.

3. В целях наиболее полного и точного исполнения поручения учреждение юстиции запрашиваемой Договаривающейся Стороны может запросить у учреждения юстиции запрашивающей Договаривающейся Стороны дополнительную информацию.

В процессе исполнения поручения учреждения юстиции запрашивающей и запрашиваемой Договаривающихся Сторон могут также обмениваться информацией о ходе проведения следственных действий, розыскных или оперативно-розыскных мероприятий, представлять друг другу дополнительные сведения, а также согласовывать вопросы о проведении дополнительных следственных действий, розыскных или оперативно-розыскных мероприятий.

4. После выполнения поручения учреждение юстиции запрашиваемой Договаривающейся Стороны направляет полученные материалы учреждению юстиции запрашивающей Договаривающейся Стороны или инициатору поручения с уведомлением об исполнении поручения учреждения юстиции запрашивающей Договаривающейся Стороны.

Статья 62

Сроки исполнения поручений об оказании правовой помощи по уголовным делам

1. Поручения об оказании правовой помощи по уголовным делам исполняются в срок, предусмотренный законодательством запрашиваемой Договаривающейся Стороны.

2. В случае необходимости срок исполнения поручения об оказании правовой помощи по согласованию компетентных учреждений юстиции Договаривающихся Сторон может быть продлен.

Статья 63

Создание и деятельность совместных следственно-оперативных групп

1. В целях быстрого и всестороннего расследования преступлений, совершенных одним или несколькими лицами на территориях двух и более Договаривающихся Сторон либо затрагивающих их интересы, могут создаваться совместные следственно-оперативные группы.

2. Предложение о создании совместной следственно-оперативной группы оформляется в порядке, предусмотренном статьей 60 настоящей Конвенции.

3. Запрашиваемая Договаривающаяся Сторона в течение 15 дней после получения предложения о создании совместной следственно-оперативной группы уведомляет запрашивающую Договаривающуюся Сторону о принятом решении и в случае согласия одновременно предоставляет ей список должностных лиц, включенных в такую группу.

4. Члены совместной следственно-оперативной группы непосредственно взаимодействуют между собой, согласовывают основные направления расследования, проведение следственных действий, розыскных или оперативно-розыскных мероприятий, обмениваются полученной информацией. Координацию их деятельности по согласованию осуществляет инициатор создания совместной следственно-оперативной группы либо один из ее членов.

5. Следственные действия, розыскные или оперативно-розыскные мероприятия осуществляются членами совместной следственно-оперативной группы той Договаривающейся Стороны, на территории которой они проводятся. Участие членов совместной следственно-оперативной группы одной Договаривающейся Стороны в проведении следственных действий, розыскных и оперативно-розыскных мероприятий на территории другой Договаривающейся Стороны осуществляется в порядке, предусмотренном статьей 8 настоящей Конвенции.

Статья 64

Исполнение поручения на определенных условиях

1. Учреждение юстиции запрашиваемой Договаривающейся Стороны может отсрочить исполнение поручения либо исполнить частично, если его

немедленное исполнение помешает расследованию или судебному разбирательству, которое производится на территории запрашиваемой Договаривающейся Стороны.

2. До решения вопроса об отсрочке исполнения поручения или частичном его исполнении учреждение юстиции запрашиваемой Договаривающейся Стороны рассматривает возможность исполнения поручения на определенных условиях. Если учреждение юстиции запрашивающей Договаривающейся Стороны соглашается на такие условия, то оно письменно извещает об этом учреждение юстиции запрашиваемой Договаривающейся Стороны и выполняет поставленные условия.

Статья 65

Правовое значение доказательств, полученных в результате исполнения поручения

Доказательства, полученные в запрашиваемой Договаривающейся Стороне в результате исполнения поручения в соответствии с ее законодательством, имеют такое же доказательственное значение и в запрашивающей Договаривающейся Стороне.

Часть II Выдача

Статья 66

Обязанность выдачи

1. Договаривающиеся Стороны обязуются в соответствии с условиями, предусмотренными настоящей Конвенцией, по запросу выдавать друг другу лиц, находящихся на их территориях, для привлечения к уголовной ответственности или для приведения приговора в исполнение.

2. Выдача для привлечения к уголовной ответственности производится за такие деяния, которые по внутреннему законодательству запрашивающей и запрашиваемой Договаривающихся Сторон являются уголовно наказуемыми и за совершение которых предусматривается наказание в виде лишения свободы на срок не менее одного года или более строгое.

3. Выдача для приведения приговора в исполнение производится за такие деяния, которые в соответствии с внутренним законодательством запрашивающей и запрашиваемой Договаривающихся Сторон являются уголовно наказуемыми и за их совершение лицо, выдача которого запрашивается, было приговорено к лишению свободы на срок не менее шести месяцев или более строгому наказанию.

4. При решении вопроса о том, является ли деяние, за совершение которого запрашивается выдача, уголовно наказуемым по внутреннему законодательству запрашиваемой и запрашивающей Договаривающихся Сторон, не

имеют значения различия в описании отдельных признаков преступления и в используемой терминологии.

Статья 67

Запрос о выдаче

1. Запрос о выдаче должен содержать следующие сведения:

а) наименования учреждений юстиции запрашивающей и запрашиваемой Договаривающихся Сторон;

б) описание фактических обстоятельств деяния, послужившего основанием обращения с запросом о выдаче, и текст закона запрашивающей Договаривающейся Стороны, на основании которого это деяние признается преступлением, с указанием предусматриваемой этим законом меры наказания;

в) фамилию, имя, отчество лица, которое подлежит выдаче, год и место его рождения, гражданство, место жительства или пребывания, по возможности – описание внешности, фотографию, отпечатки пальцев и другие сведения о его личности;

г) данные о размере ущерба, причиненного преступлением, и сведения о его возмещении.

2. К запросу о выдаче для привлечения к уголовной ответственности должны быть приложены заверенные копии постановлений о заключении под стражу и привлечении в качестве обвиняемого.

3. К запросу о выдаче для приведения приговора в исполнение должны быть приложены заверенные копия приговора с отметкой о вступлении его в законную силу и текст положения уголовного закона, на основании которого лицо осуждено. Если осужденный уже отбыл часть наказания, то сообщаются также данные об этом.

4. Запрос о выдаче и приложенные к нему документы оформляются с соблюдением положений пункта 3 статьи 7 и статьи 17 настоящей Конвенции.

Статья 68

Установление местонахождения и взятие под стражу лица по получении запроса о его выдаче

По получении запроса о выдаче компетентное учреждение юстиции запрашиваемой Договаривающейся Стороны немедленно принимает меры к установлению местонахождения лица, выдача которого запрашивается, и взятию его под стражу, за исключением тех случаев, когда выдача не может быть произведена.

Статья 69

Розыск лица до получения запроса о выдаче

1. Компетентные учреждения юстиции Договаривающихся Сторон осуществляют по поручению розыск лица до получения запроса о его выдаче за исключением тех случаев, когда выдача не может быть произведена, при нали-

ции оснований полагать, что это лицо может находиться на территории запрашиваемой Договаривающейся Стороны.

2. Поручение об осуществлении розыска составляется в соответствии с положениями статьи 7 настоящей Конвенции и должно содержать как можно более полное описание разыскиваемого лица наряду с любой другой информацией, позволяющей установить его местонахождение, просьбу о взятии его под стражу с указанием о том, что запрос о выдаче этого лица будет представлен.

3. К поручению об осуществлении розыска прилагается заверенная копия решения компетентного учреждения юстиции запрашивающей Договаривающейся Стороны о заключении разыскиваемого лица под стражу либо вступившего в законную силу приговора, сведения о неотбытой части наказания, а также фотография и отпечатки пальцев рук (если таковые имеются).

4. О результатах розыска лица, произведенного до получения запроса о выдаче, немедленно информируется компетентное учреждение юстиции запрашивающей Договаривающейся Стороны.

Статья 70

Взятие под стражу или задержание до получения запроса о выдаче

1. Лицо, выдача которого запрашивается, по ходатайству может быть взято под стражу и до получения запроса о выдаче. В ходатайстве должны содержаться ссылка на решение компетентного учреждения юстиции запрашивающей Договаривающейся Стороны о заключении под стражу или на приговор, вступивший в законную силу, и указание на то, что запрос о выдаче будет представлен дополнительно. Ходатайство о взятии под стражу до получения запроса о выдаче может быть передано с использованием технических средств коммуникации с одновременным направлением оригинала почтой или курьером.

2. Лицо, выдача которого запрашивается, может быть взято под стражу до получения запроса о выдаче и в связи с объявлением его в международный (межгосударственный) розыск. Основанием содержания его под стражей в таких случаях является решение компетентного учреждения юстиции запрашивающей Договаривающейся Стороны о взятии под стражу в качестве меры пресечения или приговор, вступивший в законную силу.

3. Лицо может быть задержано и без поступления ходатайства, указанного в пункте 1 настоящей статьи, если имеются предусмотренные внутренним законодательством основания подозревать, что оно совершило на территории другой Договаривающейся Стороны преступление, влекущее выдачу.

4. О взятии под стражу или задержании до получения запроса о выдаче немедленно уведомляется компетентное учреждение юстиции запрашивающей Договаривающейся Стороны.

Статья 71

Сроки рассмотрения запроса о выдаче

1. Запрос о выдаче подлежит рассмотрению в течение 30 дней после его поступления в компетентное учреждение юстиции запрашиваемой Договаривающейся Стороны, если иное не установлено законодательством этой Договаривающейся Стороны. О результатах рассмотрения запроса о выдаче сообщается учреждению юстиции запрашивающей Договаривающейся Стороны.

2. Если запрос о выдаче не содержит всех необходимых данных, то учреждение юстиции запрашиваемой Договаривающейся Стороны может запросить дополнительные сведения, для чего устанавливает срок до 30 дней. Этот срок может быть продлен еще до 30 дней по ходатайству учреждения юстиции запрашивающей Договаривающейся Стороны.

Статья 72

Содержание лица, взятого под стражу

1. Основанием для помещения лица, взятого под стражу (задержанного), в отношении которого решается вопрос о выдаче, в места содержания под стражей является решение о заключении под стражу, вынесенное компетентным учреждением юстиции запрашивающей Договаривающейся Стороны, или решение компетентного учреждения юстиции запрашиваемой Договаривающейся Стороны, если это предусмотрено ее законодательством.

2. Содержание лица, взятого под стражу (задержанного), осуществляется в соответствии с законодательством запрашиваемой Договаривающейся Стороны.

Статья 73

Продление срока содержания под стражей лица, подлежащего выдаче

В случае возникновения обстоятельств, препятствующих выдаче лица в установленные настоящей Конвенцией сроки, компетентное учреждение юстиции запрашивающей Договаривающейся Стороны, в производстве которого находится уголовное дело, решает в соответствии с внутренним законодательством вопрос о продлении срока содержания выдаваемого лица под стражей и направляет учреждению юстиции запрашиваемой Договаривающейся Стороны удостоверенную надлежащим образом копию решения об этом.

Статья 74

Исчисление срока содержания под стражей

Время задержания и содержания выдаваемого лица под стражей на территории запрашиваемой Договаривающейся Стороны, а также время его этапирования засчитывается запрашивающей Договаривающейся Стороной в общий срок содержания его под стражей.

Статья 75

Освобождение лица, взятого под стражу

Лицо, взятое под стражу на территории запрашиваемой Договаривающейся Стороны в соответствии с настоящей Конвенцией, должно быть незамедлительно освобождено, если:

а) поступило уведомление компетентного учреждения юстиции запрашивающей Договаривающейся Стороны о необходимости освобождения данного лица;

б) запрос о выдаче и прилагаемые к нему документы, предусмотренные статьей 67 настоящей Конвенции, не представлены в течение 40 дней с момента задержания и взятия под стражу разыскиваемого лица;

в) дополнительные сведения к запросу о выдаче, запрошенные запрашиваемой Договаривающейся Стороной в соответствии с пунктом 2 статьи 71 настоящей Конвенции, не представлены в установленный данной статьей срок;

г) указанный в решении о заключении под стражу срок содержания под стражей подлежащего выдаче лица истек и запрашивающая Договаривающаяся Сторона не представила копию решения о продлении этого срока.

Статья 76

Обеспечение права на защиту

1. Лица, взятые под стражу (задержанные) согласно положениям настоящей Конвенции, имеют право на защиту на территории каждой из Договаривающихся Сторон в соответствии с их законодательством.

2. Жалобы лиц, содержащихся под стражей, их защитников или законных представителей на применение меры пресечения в виде заключения под стражу, продление срока содержания под стражей подаются в суд, иное компетентное учреждение юстиции запрашивающей Договаривающейся Стороны.

Суд, иное компетентное учреждение юстиции запрашиваемой Договаривающейся Стороны по месту взятия под стражу (задержания) разыскиваемого лица при рассмотрении жалоб указанных лиц ограничивается проверкой соблюдения положений настоящей Конвенции.

Статья 77

Отсрочка выдачи

1. Если лицо, выдача которого запрашивается, привлечено к уголовной ответственности или осуждено за другое преступление на территории запрашиваемой Договаривающейся Стороны, то его выдача может быть отсрочена до прекращения уголовного преследования, приведения приговора в исполнение или до освобождения от наказания либо его отбытия.

2. Об отсрочке выдачи уведомляется запрашивающая Договаривающаяся Сторона.

Статья 78

Выдача на время

1. Если отсрочка выдачи, предусмотренная статьей 77 настоящей Конвенции, может повлечь за собой истечение срока давности уголовного преследования или причинить ущерб расследованию преступления, то лицо, выдача которого запрашивается, по ходатайству может быть выдано на время.

2. Выданное на время лицо должно быть возвращено запрашиваемой Договаривающейся Стороне после проведения процессуальных действий по уголовному делу, для которых оно было выдано, но не позднее чем через 90 дней со дня передачи лица. В обоснованных случаях этот срок может быть продлен компетентным учреждением юстиции запрашиваемой Договаривающейся Стороны по ходатайству компетентного учреждения юстиции запрашивающей Договаривающейся Стороны.

Статья 79

Коллизия запросов о выдаче

Если запросы о выдаче поступят от нескольких Договаривающихся Сторон, то запрашиваемая Договаривающаяся Сторона самостоятельно решает, какой из этих запросов должен быть удовлетворен.

Статья 80

Пределы уголовного преследования выданного лица

1. Без согласия запрашиваемой Договаривающейся Стороны выданное лицо нельзя привлечь к уголовной ответственности или подвергнуть наказанию за совершенное до его выдачи преступление, за которое оно не было выдано.

2. Без согласия запрашиваемой Договаривающейся Стороны лицо не может быть выдано третьему государству.

3. Согласие запрашиваемой Договаривающейся Стороны, указанное в пунктах 1, 2 настоящей статьи, не требуется, если выданное лицо до истечения 30 дней после окончания уголовного производства, а в случае осуждения – до истечения 30 дней после отбытия наказания или освобождения от него не покинет территорию запрашивающей Договаривающейся Стороны или если оно туда добровольно возвратится. В этот срок не засчитывается время, в течение которого выданное лицо не могло покинуть территорию запрашивающей Договаривающейся Стороны по не зависящим от него причинам.

Статья 81

Неприменение смертной казни

Для целей настоящей Конвенции и без ущерба для законодательства запрашиваемой и запрашивающей Договаривающихся Сторон смертная казнь не применяется запрашивающей Договаривающейся Стороной в отношении лица, выданного в соответствии с положениями настоящей Конвенции, если такое наказание не применяется запрашиваемой Договаривающейся Стороной.

Статья 82

Передача выдаваемого лица

1. В случае удовлетворения запроса о выдаче запрашиваемая Договаривающаяся Сторона уведомляет запрашивающую Договаривающуюся Сторону о месте и времени передачи выдаваемого лица и доставляет его в место передачи.

2. Если запрашивающая Договаривающаяся Сторона не примет лицо, подлежащее выдаче, в течение 15 дней после согласованной даты передачи, то это лицо должно быть освобождено из-под стражи. В обоснованных случаях установленный срок передачи выдаваемого лица по ходатайству компетентного учреждения юстиции запрашивающей Договаривающейся Стороны может быть продлен до 15 дней.

Статья 83

Повторное взятие под стражу в связи с выдачей

1. Освобождение лица в соответствии с пунктом "а" статьи 75, пунктом 2 статьи 82 настоящей Конвенции не препятствует повторному взятию его под стражу в целях выдачи в случае поступления нового запроса о выдаче.

2. Лицо, освобожденное в соответствии с пунктами "б", "в" и "г" статьи 75 настоящей Конвенции, может быть повторно взято под стражу в целях выдачи в случаях, если запрос о выдаче, дополнительные сведения к запросу о выдаче или решение о продлении срока содержания под стражей поступают по истечении установленных сроков.

Статья 84

Повторная выдача

1. Если выданное лицо уклонится от уголовного преследования или отбывания наказания за преступление, в связи с которым оно было выдано, и возвратится на территорию запрашиваемой Договаривающейся Стороны, то по новому запросу оно должно быть выдано без предоставления материалов, упомянутых в статье 67 настоящей Конвенции.

2. Повторная выдача осуществляется на общих основаниях в соответствии с настоящей Конвенцией, если лицо совершит новое преступление на территории запрашивающей Договаривающейся Стороны или изменился объем предъявленного ему обвинения.

Статья 85

Уведомление о результатах производства по уголовному делу

Договаривающиеся Стороны сообщают друг другу о результатах производства по уголовному делу в отношении выданного лица. По просьбе высылаются и копия окончательного решения.

Статья 86

Транзитная перевозка, этапирование

1. Одна Договаривающаяся Сторона по ходатайству другой Договаривающейся Стороны разрешает транзитную перевозку, а также в установленном порядке осуществляет этапирование по своей территории лиц, выданных или переданных на время другой Договаривающейся Стороне третьим государством. Разрешение на транзитную перевозку не требуется, если она осуществляется воздушным транспортом без промежуточной посадки на территории Договаривающейся Стороны, через которую осуществляется транзит.

2. Ходатайство о транзитной перевозке, этапировании составляется и рассматривается в том же порядке, что и запрос о выдаче.

3. Запрашиваемая Договаривающаяся Сторона разрешает транзитную перевозку выданного лица таким способом и по такому маршруту, какой она считает наиболее целесообразным.

Статья 87

Расходы, связанные с выдачей, транзитной перевозкой и этапированием

Расходы, связанные с выдачей, передачей на время и этапированием, несет Договаривающаяся Сторона, на территории которой они возникли, а расходы, связанные с транзитной перевозкой, – запрашивающая Договаривающаяся Сторона.

Статья 88

Порядок сношений по вопросам выдачи

Сношения по вопросам выдачи осуществляются генеральными прокурорами (прокурорами) Договаривающихся Сторон, если иной порядок не установлен их внутренним законодательством.

Статья 89

Отказ в выдаче

1. Выдача не производится, если:

а) лицо, выдача которого запрашивается, является гражданином запрашиваемой Договаривающейся Стороны;

б) на момент получения запроса о выдаче уголовное преследование согласно законодательству запрашиваемой Договаривающейся Стороны не может быть возбуждено или приговор не может быть приведен в исполнение вследствие истечения срока давности либо по иному законному основанию;

в) в отношении лица, выдача которого запрашивается, на территории запрашиваемой Договаривающейся Стороны за то же преступление был вынесен приговор, вступивший в законную силу, или постановление об отказе в возбуждении уголовного дела либо о прекращении производства по делу;

г) деяние, в связи с которым запрашивается выдача, в соответствии с законодательством запрашивающей или запрашиваемой Договаривающейся

Стороны преследуются только в порядке частного обвинения (по заявлению потерпевшего);

д) выдача может нанести ущерб суверенитету, безопасности запрашиваемой Договаривающейся Стороны;

е) имеются веские основания полагать, что запрос о выдаче связан с преследованием лица по признаку расы, пола, вероисповедания, этнической принадлежности или политических убеждений;

ж) деяние, в связи с которым запрашивается выдача, относится по законодательству запрашиваемой Договаривающейся Стороны к воинским преступлениям, не являющимся преступлениями в соответствии с обычным уголовным правом;

з) лицо, выдача которого запрашивается, было ранее выдано запрашиваемой Договаривающейся Стороне третьим государством и согласие этого государства на выдачу не получено;

и) лицу, выдача которого запрашивается, предоставлено убежище на территории запрашиваемой Договаривающейся Стороны;

к) имеются иные основания, предусмотренные в международном договоре, участниками которого являются запрашивающая и запрашиваемая Договаривающиеся Стороны.

2. В выдаче может быть отказано, если деяние, в связи с которым запрашивается выдача, совершено на территории запрашиваемой Договаривающейся Стороны.

3. В случае отказа в выдаче запрашивающая Договаривающаяся Сторона должна быть информирована об основаниях отказа в течение 10 дней с момента принятия решения об этом.

Статья 90

Уголовное преследование невыданного лица

В случае отказа в выдаче запрашиваемого лица компетентное учреждение юстиции запрашиваемой Договаривающейся Стороны на основании ходатайства и материалов компетентного учреждения юстиции запрашивающей Договаривающейся Стороны решает в соответствии с законодательством Договаривающейся Стороны вопрос об уголовном преследовании в отношении лица, в выдаче которого было отказано.

Часть III

Осуществление уголовного преследования

Статья 91

Обязанность осуществления уголовного преследования

1. Каждая Договаривающаяся Сторона обязуется по поручению другой Договаривающейся Стороны осуществлять в соответствии с законодательством Договаривающейся Стороны уголовное преследование против собствен-

ных граждан, подозреваемых, обвиняемых в совершении преступлений на территории запрашивающей Договаривающейся Стороны.

Уголовное преследование осуществляется Договаривающимися Сторонами также в отношении лиц без гражданства и иностранных граждан, находящихся на их территориях, в случаях отказа в их выдаче.

2. Если преступление, по которому возбуждено уголовное дело, влечет за собой гражданско-правовые требования лиц, понесших ущерб от преступления, то эти требования при наличии ходатайства таких лиц о возмещении ущерба рассматриваются в данном деле или в порядке гражданского судопроизводства.

3. Уголовное преследование в запрашиваемой Договаривающейся Стороне может осуществляться при условии, что деяние является уголовно наказуемым и в этой Договаривающейся Стороне.

При осуждении назначаемое наказание за совершенное преступление не должно быть более строгим, чем наказание, предусмотренное законодательством запрашивающей Договаривающейся Стороны.

Статья 92

Поручение об осуществлении уголовного преследования

1. Поручение об осуществлении уголовного преследования должно содержать:

а) наименование учреждения юстиции запрашиваемой Договаривающейся Стороны;

б) наименование учреждения юстиции запрашивающей Договаривающейся Стороны;

в) описание деяния, в связи с которым направляется поручение об осуществлении уголовного преследования;

г) возможно более точное указание времени, места и обстоятельств совершения деяния;

д) текст закона запрашивающей Договаривающейся Стороны, на основании которого деяние признается преступлением, а также текст других законодательных норм, имеющих существенное значение для производства по делу;

е) фамилию, имя и отчество подозреваемого или обвиняемого лица, его гражданство, а также другие сведения о его личности;

ж) заявления потерпевших по уголовным делам, возбуждаемым по заявлению потерпевшего, и заявления о возмещении вреда;

з) указание размера ущерба, причиненного преступлением.

К поручению прилагаются имеющиеся в распоряжении запрашивающей Договаривающейся Стороны материалы уголовного дела, при этом доказательства, полученные в запрашивающей Договаривающейся Стороне в соответствии с ее внутренним законодательством, имеют такое же доказательственное значение и в запрашиваемой Договаривающейся Стороне.

2. При направлении запрашивающей Договаривающейся Стороной возбужденного уголовного дела расследование по этому делу продолжается запрашиваемой Договаривающейся Стороной в соответствии с ее внутренним законодательством. До направления поручения об осуществлении уголовного преследования запрашивающая Договаривающаяся Сторона решает вопрос о продлении сроков следствия, содержания обвиняемых под стражей и возобновлении производства по делу.

3. Каждый из находящихся в деле документов должен быть удостоверен гербовой печатью компетентного учреждения юстиции запрашивающей Договаривающейся Стороны.

4. Поручение и приложенные к нему документы составляются в соответствии с положениями статей 7 и 17 настоящей Конвенции.

5. Если обвиняемый в момент направления поручения об осуществлении уголовного преследования содержится под стражей на территории запрашивающей Договаривающейся Стороны, то он передается запрашиваемой Договаривающейся Стороне.

Статья 93

Взятие под стражу собственных граждан до получения поручения об осуществлении уголовного преследования

1. Каждая Договаривающаяся Сторона по ходатайству другой Договаривающейся Стороны может взять под стражу собственных граждан до получения поручения об осуществлении против них уголовного преследования за совершение тяжких и особо тяжких преступлений. В ходатайстве должны содержаться ссылка на постановление о заключении под стражу и указание на то, что поручение об осуществлении уголовного преследования будет представлено дополнительно.

Указанное ходатайство и постановление о заключении под стражу до получения поручения об осуществлении уголовного преследования может быть передано с использованием технических средств коммуникации с одновременным направлением оригиналов по почте или с курьером.

2. О взятии под стражу лица, являющегося гражданином запрашиваемой Договаривающейся Стороны, незамедлительно (факсом, по телефону, телеграфу и т.п.) уведомляется запрашивающая Договаривающаяся Сторона, в производстве которой находится уголовное дело, и в соответствии со статьей 91 настоящей Конвенции ставится вопрос о направлении соответствующих материалов для уголовного преследования этого лица.

3. При уголовном преследовании такого лица применяется законодательство запрашиваемой Договаривающейся Стороны.

4. Лицо, взятое под стражу согласно пункту 1 настоящей статьи, подлежит освобождению, если поручение об осуществлении уголовного преследования со всеми приложенными к нему документами, предусмотренными статьей 92 настоящей Конвенции, не будет получено запрашиваемой

Договаривающейся Стороной в течение 40 дней со дня взятия этого лица под стражу.

Запрашиваемая Договаривающаяся Сторона решает вопрос об уголовном преследовании этого лица на основании внутреннего законодательства.

Статья 94

Порядок сношений по вопросам уголовного преследования

Сношения по вопросам уголовного преследования осуществляются генеральными прокурорами (прокурорами) Договаривающихся Сторон, если иной порядок не установлен их внутренним законодательством.

Статья 95

Переход юрисдикции

1. С момента принятия к производству уголовного дела запрашиваемой Договаривающейся Стороной запрашивающая Договаривающаяся Сторона не может привлекать подозреваемое, обвиняемое лицо к ответственности за деяние, в связи с которым поставлен вопрос об уголовном преследовании.

2. Право уголовного преследования переходит к запрашивающей Договаривающейся Стороне, если запрашиваемая Договаривающаяся Сторона не примет мер к выполнению ее просьбы или откажется выполнять ее.

3. В случаях, предусмотренных в пункте 2 настоящей статьи, запрашиваемая Договаривающаяся Сторона возвращает переданные ей материалы уголовного преследования и доказательства.

Статья 96

Порядок передачи уголовных дел, находящихся в производстве судов

1. Уголовные дела в отношении подсудимых, уклоняющихся от явки в судебные заседания и скрывшихся от суда, при установлении их места пребывания и наличия гражданства запрашиваемой Договаривающейся Стороны или в случае отказа в выдаче, после отмены приостановления производства по делу, направляются для осуществления уголовного преследования в компетентное учреждение юстиции запрашиваемой Договаривающейся Стороны в порядке, предусмотренном статьей 92 настоящей Конвенции.

2. При дополнительном расследовании, окончании следствия и рассмотрении дела применяется законодательство запрашиваемой Договаривающейся Стороны и статья 90 настоящей Конвенции.

Статья 97

Уведомление о результатах уголовного преследования

Запрашиваемая Договаривающаяся Сторона обязана уведомить запрашивающую Договаривающуюся Сторону об окончательном решении, принятом по ее поручению об уголовном преследовании. По просьбе запрашивающей Договаривающейся Стороны ей направляется копия окончательного решения.

Статья 98

Последствия принятия решения об уголовном преследовании

Если Договаривающейся Стороне в соответствии со статьей 91 настоящей Конвенции было направлено поручение об осуществлении уголовного преследования после вступления в силу приговора или принятия компетентным учреждением юстиции запрашиваемой Договаривающейся Стороны иного окончательного решения по тому же деянию, то уголовное дело по факту совершения этого деяния компетентным учреждением юстиции запрашивающей Договаривающейся Стороны вновь не может быть возбуждено, а возбужденное им дело подлежит прекращению.

Статья 99

Смягчающие или отягчающие ответственность обстоятельства

1. Каждая из Договаривающихся Сторон при расследовании преступлений и рассмотрении уголовных дел судами может учитывать предусмотренные ее законодательством смягчающие и отягчающие обстоятельства независимо от того, на территории какой Договаривающейся Стороны они возникли.

2. При решении вопросов о признании лица особо опасным рецидивистом или наличии в его действиях различных видов рецидива, об установлении фактов совершения преступления повторно и нарушения обязанностей, связанных с условным осуждением, отсрочкой исполнения приговора или условно-досрочным освобождением, учреждения юстиции Договаривающихся Сторон могут признавать и учитывать приговоры, вынесенные судами (трибуналами) бывшего СССР и входивших в его состав союзных республик, а также судами каждой из Договаривающихся Сторон.

Статья 100

Объединение уголовных дел

1. В случае совершения лицом или группой лиц преступлений на территориях двух или более Договаривающихся Сторон уголовные дела об этих преступлениях по ходатайству соответствующих компетентных учреждений юстиции Договаривающихся Сторон могут быть объединены в одно производство.

2. Объединение дел производится с соблюдением требований статей 91 и 92 настоящей Конвенции.

Статья 101

Порядок рассмотрения дел, подсудных судам двух или нескольких Договаривающихся Сторон

При обвинении одного лица или группы лиц в совершении нескольких преступлений, дела о которых объединены и подсудны судам двух или более Договаривающихся Сторон, рассматривать их компетентен суд той Договаривающейся Стороны, на территории которой закончено предварительное рас-

следование. В этом случае дело рассматривается в соответствии с законодательством этой Договаривающейся Стороны.

Статья 102

Отказ в осуществлении уголовного преследования

1. В осуществлении уголовного преследования отказывается, если:

а) на момент получения поручения об уголовном преследовании истекли сроки давности для привлечения лица к уголовной ответственности;

б) в отношении лица, об уголовном преследовании которого ставится вопрос, на территории запрашиваемой Договаривающейся Стороны за то же преступление было вынесено постановление о прекращении производства по делу или приговор, вступивший в законную силу, либо отказано в возбуждении уголовного дела;

в) имеется акт об амнистии, устраняющий возможность применения наказания за совершенное деяние;

г) лицо к моменту совершения им общественно опасного деяния, согласно законодательству запрашиваемой Договаривающейся Стороны, не достигло возраста, с которого наступает уголовная ответственность.

2. В осуществлении уголовного преследования может быть отказано и по иным основаниям, предусмотренным законодательством запрашиваемой Договаривающейся Стороны.

3. В случае отказа в осуществлении уголовного преследования запрашивающая Договаривающаяся Сторона должна быть письменно уведомлена об основаниях отказа в течение 10 дней с момента принятия решения об этом.

Часть IV

Специальные положения о правовой помощи и правовых отношениях по уголовным делам

Статья 103

Передача предметов

1. Договаривающиеся Стороны обязуются по просьбе передавать друг другу:

а) предметы, которые были использованы при совершении преступлений, в том числе орудия преступлений; предметы, которые были приобретены в результате преступлений или в качестве вознаграждения за них, или же предметы, которые преступник получил взамен предметов, приобретенных таким образом;

б) предметы, которые могут иметь значение доказательств в уголовном деле. Эти предметы передаются и в том случае, если выдача преступников не может быть осуществлена из-за их смерти, побега или по иным обстоятельствам.

2. Если запрашиваемой Договаривающейся Стороне предметы, указанные в пункте 1 настоящей статьи, необходимы в качестве доказательств в уголовном деле, то их передача может быть отсрочена до окончания производства по делу.

3. Права третьих лиц на переданные предметы остаются в силе. После окончания производства по делу эти предметы должны быть безвозмездно возвращены Договаривающейся Стороне, которая их передала, если последняя не отказывается от них.

Статья 104

Правовая помощь в вопросах розыска, ареста и обеспечения конфискации имущества

1. Договаривающиеся Стороны в соответствии со своим законодательством и положениями настоящей Конвенции оказывают друг другу правовую помощь в розыске, аресте и изъятии имущества, денег и ценностей, полученных преступным путем, а также принадлежащих обвиняемым (подсудимым, осужденным) доходов от преступной деятельности, возмещении ущерба потерпевшим от преступлений (гражданским истцам), исполнении приговоров судов о взыскании штрафов и о конфискации.

2. С этой целью компетентные учреждения юстиции Договаривающихся Сторон на основании поручений об оказании правовой помощи по уголовным делам в соответствии с внутренним законодательством выполняют все необходимые следственные, розыскные или оперативно-розыскные мероприятия, направленные на обнаружение имущества, денег и ценностей, полученных преступным путем, а также принадлежащих обвиняемым (подсудимым, осужденным) доходов от преступной деятельности.

Установив такое имущество, деньги, ценности и доходы, компетентные учреждения юстиции Договаривающихся Сторон предпринимают меры к обеспечению их сохранности в виде наложения ареста для предотвращения любых операций с ними и их изъятия.

3. Компетентные учреждения юстиции запрашиваемой Договаривающейся Стороны, установив в своей юрисдикции имущество, деньги и ценности, полученные преступным путем, передают их компетентным учреждениям юстиции запрашивающей Договаривающейся Стороны в целях приобщения к уголовному делу в качестве вещественных доказательств и последующего возвращения законным владельцам, погашения причиненного преступлениями ущерба.

4. Компетентные учреждения юстиции запрашиваемой Договаривающейся Стороны, наложив арест на деньги, ценности и имущество обвиняемого (подсудимого, осужденного), доходы от преступной деятельности, обеспечивают их сохранность в целях последующего обращения в погашение причиненного преступлением ущерба и конфискации на основании вступившего в законную силу приговора суда запрашивающей Договари-

вающейся Стороны с учетом правил, предусмотренных статьей 58 настоящей Конвенции.

5. Компетентные учреждения юстиции запрашиваемой Договаривающейся Стороны могут отсрочить передачу учреждениям юстиции запрашивающей Договаривающейся Стороны имущества, денег и ценностей, полученных преступным путем, а также принадлежащих обвиняемым (подсудимым, осужденным) доходов от преступной деятельности, если они требуются им в связи с осуществляемым уголовным преследованием или разрешением споров о правах других (третьих) лиц.

Статья 105

Использование средств видеосвязи

Компетентные учреждения юстиции Договаривающихся Сторон при оказании правовой помощи вправе по взаимному согласию использовать средства видеосвязи. Использование средств видеосвязи осуществляется в соответствии с внутренним законодательством Договаривающихся Сторон.

Статья 106

Передача на время лица, содержащегося под стражей или отбывающего наказание в виде лишения свободы

1. В случае необходимости допроса в качестве свидетеля или потерпевшего лица, содержащегося под стражей или отбывающего наказание в виде лишения свободы на территории другой Договаривающейся Стороны, а также проведения иных следственных действий с его участием, это лицо, независимо от его гражданства, по обоснованной просьбе запрашивающей Договаривающейся Стороны может быть передано ей на время по решению центрального органа учреждения юстиции запрашиваемой Договаривающейся Стороны при условии содержания его под стражей и возвращения в установленный срок.

2. Просьба о передаче на время лица, указанного в пункте 1 настоящей статьи, составляется в соответствии с положениями статьи 7 настоящей Конвенции и должна также содержать указание на время, в течение которого требуется присутствие этого лица в запрашивающей Договаривающейся Стороне.

3. Передача на время лица, указанного в пункте 1 настоящей статьи, не производится, если:

а) не получено его согласие на такую передачу;

б) необходимо его присутствие на предварительном следствии или судебном разбирательстве на территории запрашиваемой Договаривающейся Стороны;

в) такая передача может повлечь нарушение установленных сроков содержания этого лица под стражей или отбывания им наказания в виде лишения свободы.

4. На лицо, указанное в пункте 1 настоящей статьи, распространяются гарантии, предусмотренные пунктом 1 статьи 9 настоящей Конвенции.

Статья 107

Уведомление об обвинительных приговорах и предоставление сведений о судимости

1. Каждая из Договаривающихся Сторон будет ежегодно сообщать другим Договаривающимся Сторонам сведения о вступивших в законную силу обвинительных приговорах, вынесенных ее судами в отношении граждан соответствующих Договаривающихся Сторон, одновременно пересылая имеющиеся отпечатки пальцев осужденных.

2. Каждая из Договаривающихся Сторон предоставляет другим Договаривающимся Сторонам бесплатно по их просьбе сведения о судимости лиц, осужденных ранее ее судами, если эти лица привлекаются к уголовной ответственности на территории запрашивающей Договаривающейся Стороны.

Статья 108

Контролируемая поставка

Договаривающиеся Стороны в соответствии с внутренним законодательством принимают меры, обеспечивающие на основе взаимной договоренности компетентных учреждений юстиции по расследуемым уголовным делам использование метода контролируемой поставки в целях выявления лиц, участвующих в совершении преступления, получения доказательств и обеспечения уголовного преследования.

Часть V

Признание и исполнение приговоров

Статья 109

Признание и исполнение приговоров

1. Каждая из Договаривающихся Сторон на условиях, предусмотренных настоящей Конвенцией, признает и исполняет приговоры, постановленные судами других Договаривающихся Сторон, в случае выдачи лица, осужденного судом одной Договаривающейся Стороны и не отбывшего наказание, для привлечения к уголовной ответственности на территории другой Договаривающейся Стороны, а также при отказе одной Договаривающейся Стороны в выдаче лица для приведения в исполнение приговора, вынесенного судом другой Договаривающейся Стороны.

2. Признание и исполнение приговоров осуществляется на основании законодательства Договаривающейся Стороны, на территории которой будут признаваться и исполняться такие приговоры.

Статья 110

Ходатайство о признании и исполнении приговора

1. Ходатайство о признании и исполнении приговора компетентным учреждением юстиции запрашивающей Договаривающейся Стороны направля-

ется в компетентное учреждение юстиции запрашиваемой Договаривающейся Стороны.

2. К ходатайству прилагаются:

а) надлежаще заверенная копия вступившего в законную силу приговора и имеющиеся по делу решения вышестоящих инстанций, официальный документ о вступлении приговора в законную силу и приведении его в исполнение;

б) данные о личности и гражданстве лица, в отношении которого возбуждается ходатайство о признании и исполнении приговора;

в) текст статей закона, на основании которого лицо осуждено;

г) справка об отбытой части основного и дополнительного наказания, сумме возмещенного ущерба.

3. В случае необходимости компетентное учреждение юстиции запрашиваемой Договаривающейся Стороны может запросить дополнительные документы и сведения.

4. Документы, приложенные к ходатайству, снабжаются заверенным переводом на язык запрашиваемой Договаривающейся Стороны или на русский язык.

5. Компетентное учреждение юстиции запрашиваемой Договаривающейся Стороны направляет поступившее ходатайство о признании и исполнении приговора для рассмотрения в компетентный суд своей Договаривающейся Стороны.

Статья 111

Порядок признания и исполнения приговора

1. Ходатайство о признании и исполнении приговора рассматривается компетентным судом запрашиваемой Договаривающейся Стороны в соответствии с ее внутренним законодательством.

2. Компетентный суд запрашиваемой Договаривающейся Стороны выносит решение о признании и исполнении приговора до момента фактической передачи выдаваемого лица на ее территорию.

3. Компетентный суд запрашиваемой Договаривающейся Стороны на основании постановленного приговора суда запрашивающей Договаривающейся Стороны определяет в соответствии с внутренним законодательством такое же наказание, как и назначенное по приговору.

4. Если по законодательству запрашиваемой Договаривающейся Стороны за данное деяние предельный срок наказания меньше, чем назначенный по приговору, суд определяет максимальный срок наказания, предусмотренный за аналогичное деяние законодательством запрашивающей Договаривающейся Стороны.

5. Часть наказания, отбытая на территории запрашивающей Договаривающейся Стороны, постановившей приговор, засчитывается в срок наказания

в соответствии с законодательством Договаривающейся Стороны, рассматривающей ходатайство о признании приговора. Одновременно решается вопрос о порядке исполнения приговора.

б. Наказание применяется в том случае, если оно предусмотрено законодательством запрашиваемой и запрашивающей Договаривающихся Сторон.

Статья 112

Отказ в признании и исполнении приговора

В признании и исполнении приговора может быть отказано, если:

а) наказание не может быть исполнено вследствие истечения срока давности или по иному законному основанию, а равно приговору, постановленному заочно, без участия подсудимого;

б) на территории запрашиваемой Договаривающейся Стороны за совершенное деяние лицо понесло наказание или было оправдано либо уголовное дело было прекращено в установленном законом порядке, а также если лицо освобождено от наказания компетентным учреждением юстиции запрашиваемой Договаривающейся Стороны;

в) законодательством запрашиваемой Договаривающейся Стороны не предусмотрено наказание, аналогичное назначенному на территории запрашивающей Договаривающейся Стороны;

г) имеются веские основания считать, что осуждение связано с преследованием лица по признаку расы, пола, вероисповедания, этнической принадлежности или политических убеждений.

Статья 113

Порядок сложения наказаний при исполнении приговоров

Сложение наказаний при исполнении приговоров производится по правилам, установленным законодательством Договаривающейся Стороны, на территории которой будут исполняться приговоры.

Статья 114

Применение помилования и амнистии

Помилование и амнистия лица, в отношении которого вынесено решение о признании и исполнении приговора, осуществляются как запрашивающей, так и запрашиваемой Договаривающимися Сторонами в соответствии с их внутренним законодательством.

Статья 115

Порядок пересмотра приговора

Пересмотр переданного для исполнения приговора в отношении осужденного может быть осуществлен только компетентным судом Договаривающейся Стороны, на территории которой был постановлен приговор.

Статья 116

Исполнение измененных и отмененных приговоров

1. Если в процессе исполнения приговора он будет изменен компетентным судом Договаривающейся Стороны, на территории которой был постановлен приговор, копия решения немедленно направляется Договаривающейся Стороне, исполняющей приговор, для решения вопроса об исполнении такого решения в соответствии с требованиями настоящей Конвенции.

2. Если в процессе исполнения приговора он будет отменен с прекращением уголовного дела компетентным судом Договаривающейся Стороны, на территории которой был постановлен приговор, копия решения немедленно направляется для исполнения компетентному органу Договаривающейся Стороны, исполняющему приговор.

3. Если в процессе исполнения приговор отменен и назначено новое расследование или судебное рассмотрение, то копия этого решения, материалы уголовного дела и поручение об осуществлении уголовного преследования направляются в соответствии со статьей 92 настоящей Конвенции компетентному учреждению юстиции Договаривающейся Стороны, исполняющему приговор.

РАЗДЕЛ V ЗАКЛЮЧИТЕЛЬНЫЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Статья 117

Вопросы применения настоящей Конвенции

Вопросы, возникающие при применении и толковании настоящей Конвенции, решаются компетентными органами Договаривающихся Сторон по взаимному согласованию.

Статья 118

Соотношение Конвенции с другими международными договорами

1. В отношениях между Договаривающимися Сторонами, которые являются также участниками одной или нескольких конвенций Совета Европы в криминальной сфере, содержащих положения, затрагивающие предмет настоящей Конвенции, применяются только те ее положения, которые дополняют указанные конвенции Совета Европы или содействуют применению изложенных в них принципов.

2. В отношениях между Договаривающимися Сторонами – участниками вышеуказанных конвенций Совета Европы и Договаривающимися Сторонами, которые не являются участниками таких конвенций, применяются положения настоящей Конвенции.

3. Положения настоящей Конвенции не затрагивают прав и обязательств Договаривающихся Сторон, вытекающих из других международных договоров, участниками которых они являются или могут стать.

4. По просьбе одной из Договаривающихся Сторон их центральные учреждения юстиции проводят консультации по вопросам соотношения настоящей Конвенции и других международных договоров с привлечением, в случае необходимости, представителей других государственных органов Договаривающихся Сторон.

Статья 119

Внесение изменений и дополнений

С согласия Договаривающихся Сторон в настоящую Конвенцию могут быть внесены изменения и дополнения, которые оформляются соответствующими протоколами, являющимися ее неотъемлемой частью и вступающими в силу в порядке, предусмотренном статьей 120 настоящей Конвенции.

Статья 120

Порядок вступления в силу

1. Настоящая Конвенция подлежит ратификации подписавшими ее государствами. Ратификационные грамоты сдаются на хранение Исполнительному комитету Содружества Независимых Государств, который выполняет функции депозитария настоящей Конвенции.

2. Настоящая Конвенция вступает в силу на тридцатый день с даты сдачи на хранение депозитарию третьей ратификационной грамоты. Для государства, которое сдало ратификационную грамоту на хранение депозитарию после вступления в силу настоящей Конвенции, она вступит в силу на тридцатый день с даты сдачи на хранение депозитарию его ратификационной грамоты.

3. Между государствами-участниками настоящей Конвенции прекращает свое действие Конвенция о правовой помощи и правовых отношениях по гражданским, семейным и уголовным делам от 22 января 1993 года и Протокол к ней от 28 марта 1997 года.

4. Указанные в пункте 3 настоящей статьи Конвенция и Протокол к ней продолжают применяться в отношениях между государством-участником настоящей Конвенции и государством, являющимся их участником, для которого настоящая Конвенция не вступила в силу.

Статья 121

Срок действия Конвенции

1. Настоящая Конвенция действует в течение пяти лет с даты ее вступления в силу. По истечении этого срока Конвенция автоматически продлевается каждый раз на новый пятилетний период.

2. Каждая Договаривающаяся Сторона может выйти из настоящей Конвенции, направив письменное уведомление об этом депозитарию за 12 месяцев до истечения соответствующего пятилетнего периода ее действия.

Статья 122

Действие во времени

Действие настоящей Конвенции распространяется и на правоотношения, возникшие до ее вступления в силу.

Статья 123

Порядок присоединения к Конвенции

К настоящей Конвенции после ее вступления в силу могут присоединиться с согласия всех Договаривающихся Сторон другие государства путем передачи депозитарию документов о присоединении. Присоединение считается вступившим в силу по истечении тридцати дней с даты получения депозитарием последнего сообщения о согласии на такое присоединение.

Статья 124

Функции депозитария

Депозитарий незамедлительно извещает подписавшие настоящую Конвенцию и присоединившиеся к ней государства о дате сдачи на хранение каждой ратификационной грамоты или документа о присоединении, дате вступления настоящей Конвенции в силу, а также о получении им других документов, оговорок, уведомлений и сообщений, относящихся к настоящей Конвенции.

Совершено в городе Кишиневе 7 октября 2002 года в одном подлинном экземпляре на русском языке. Подлинный экземпляр хранится в Исполнительном комитете Содружества Независимых Государств, который направит каждому государству, подписавшему настоящую Конвенцию, ее заверенную копию.

За Азербайджанскую Республику

За Республику Молдова

Г.Алиев

В.Воронин

с особым мнением

За Республику Армения

За Российскую Федерацию

Р.Кочарян

В.Путин

За Республику Беларусь

А.Лукашенко

За Грузию

Э.Шеварднадзе

За Республику Казахстан

Н.Назарбаев

За Кыргызскую Республику

А.Акаев

За Республику Таджикистан

Э.Рахмонов

За Туркменистан

За Республику Узбекистан

За Украину

Л.Кучма

с оговоркой

ОСОБОЕ МНЕНИЕ

Азербайджанской Республики

1. Выполнение на основании запроса оперативно-розыскных мероприятий в рамках настоящей Конвенции возможно в той степени, в которой позволяет действующее национальное законодательство Азербайджанской Республики и только ее компетентными органами.

2. В рамках настоящей Конвенции на основании решения суда возможна конфискация только орудий и средств, используемых при совершении преступления, а также имущества, добытого преступным путем.

3. Статьи 63 и 108 Конвенции для Азербайджанской Республики не имеют юридической силы.

**Президент
Азербайджанской Республики**

Г.Алиев

ОГОВОРКА

Украины

1. Украина берет на себя обязательство относительно предоставления правовой помощи в объеме, предусмотренном статьей 6 Конвенции, за исключением признания и исполнения исполнительных надписей.

2. Украина берет на себя обязательство признавать и исполнять решения, вынесенные на территории государств-участников Конвенции, предусмотренные подпунктом "а" пункта 1 статьи 54 Конвенции, за исключением нотариальных актов в отношении денежных обязательств.

**Президент
Украины**

Л.Кучма

ЗАЯВЛЕНИЕ

Республики Армения

(нота МИД Республики Армения от 21 января 2005 года №16/00349)

Республика Армения заявляет, что

1. Обязуется оказывать правовую помощь в объеме, предусмотренном в статье 6 Конвенции, за исключением признания и исполнения исполнительных надписей.

2. Просьбы, предусмотренные в статье 25 Конвенции, будут рассматриваться тогда и в той степени, когда и как закон Республики Армения предоставляет прокурору соответствующие полномочия.

3. Будет признавать и исполнять решения, принятые на территориях Договаривающихся Сторон, предусмотренные пунктом "а" 1-ой части статьи 54 Конвенции, за исключением нотариальных актов в отношении денежных обязательств, будет исполнять приговоры (решения) судов Договаривающихся Сторон по уголовным делам о конфискации, предусмотренные пунктом "б" 1-ой части статьи 54 Конвенции, если конфискация была применена по таким преступлениям, по которым Уголовный Кодекс Республики Армения тоже предусматривает возможность применения конфискации.

4.10.

Проект рекомендаций по сближению и гармонизации законов государств - членов ОДКБ об оперативно-разыскной деятельности (от 26 ноября 2015 г., г. Санкт-Петербург)

ПАРЛАМЕНТСКАЯ АССАМБЛЕЯ ОРГАНИЗАЦИИ ДОГОВОРА О КОЛЛЕКТИВНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ N 8-14 «О ПРОЕКТЕ РЕКОМЕНДАЦИЙ ПО СБЛИЖЕНИЮ И ГАРМОНИЗАЦИИ ЗАКОНОВ ГОСУДАРСТВ - ЧЛЕНОВ ОДКБ ОБ ОПЕРАТИВНО-РАЗЫСКНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ»

(Санкт-Петербург, 26 ноября 2015 года)

Парламентская Ассамблея Организации Договора о коллективной безопасности постановляет:

1. Принять Рекомендации по сближению и гармонизации законов государств-членов ОДКБ об оперативно-разыскной деятельности (прилагаются).

2. Направить Рекомендации по сближению и гармонизации законов государств-членов ОДКБ об оперативно-разыскной деятельности (далее – Рекомендации) в парламенты государств-членов ОДКБ для использования в работе по совершенствованию законодательства государств-членов Организации в соответствующей сфере.

3. Разместить Рекомендации на сайте и опубликовать в печатных материалах Парламентской Ассамблеи ОДКБ.

Председатель
Парламентской Ассамблеи ОДКБ
С.Е. НАРЫШКИН

Приложение

РЕКОМЕНДАЦИИ ПО СБЛИЖЕНИЮ И ГАРМОНИЗАЦИИ ЗАКОНОВ ГОСУДАРСТВ - ЧЛЕНОВ ОДКБ ОБ ОПЕРАТИВНО-РАЗЫСКНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Введение

Под законодательством государств-членов ОДКБ в сфере оперативно-разыскной деятельности (далее – ОРД) понимаются, прежде всего, законы об

ОРД соответствующих государств, а также принимаемые в их развитие подзаконные акты. В первую очередь этот блок нормативных правовых актов рассматривался и использовался для подготовки данных рекомендаций.

Гармонизация законодательств об ОРД государств членов ОДКБ должна иметь в качестве одной из своих главных целей создание такой системы законодательного и нормативного правового регулирования ОРД, которая будет отражать общие принципы и ценности, признаваемые всеми участниками, а также обеспечит эффективное и взаимовыгодное межгосударственное сотрудничество в сфере оперативно-разыскного противодействия преступности и иным угрозам. В перспективе следует стремиться к созданию единого правового пространства на территории государств-членов ОДКБ, в рамках которого их правоохранительные органы и специальные службы, уполномоченные на осуществление ОРД, имели бы возможность скоординированно, а в случае необходимости совместно, проводить оперативно-разыскные мероприятия и действия, направленные на достижение общих целей защиты общества и государства от преступных посягательств и поддержания необходимого уровня национальной и коллективной безопасности.

С точки зрения содержания мер по сближению законодательства разных государств меры по гармонизации требуют системной проработки общих целей государств, объединенных в те или иные межгосударственные образования, и учета интересов государств, в рамках этих объединений. Перечисленные факторы напрямую относятся к задачам сближения законодательства государств-членов ОДКБ в сфере ОРД.

В соответствии со статьей 8 Устава ОДКБ государства-члены координируют и объединяют свои усилия в борьбе с международным терроризмом и экстремизмом, незаконным оборотом наркотических средств и психотропных веществ, оружия, организованной транснациональной преступностью, нелегальной миграцией и другими угрозами государствам-членам ОДКБ. В связи с этим уже принимаются меры по гармонизации национального законодательства по вопросам обороны, военного строительства и безопасности (статья 10 Устава ОДКБ). Для выполнения этой задачи в полном объеме необходимо, чтобы национальное законодательство государств-членов ОДКБ соответствовало их международным обязательствам в сфере борьбы с преступностью, учитывало современные тенденции развития законодательства в других странах и нормативно закрепляло механизмы и процедуры, позволяющие своевременно и с наибольшей эффективностью решать задачи, поставленные перед оперативными службами, максимально результативно взаимодействовать им как на внутригосударственном, так и на межгосударственном уровнях.

В каждом государстве, являющемся членом ОДКБ, в разное время были приняты соответствующие законы, регулирующие правоотношения в сфере ОРД:

Закон Республики Армения от 19 ноября 2007 года N 3P-223 "Об оперативно-розыскной деятельности";

Закон Республики Беларусь от 15 июля 2015 года N 307-3 "Об оперативно-розыскной деятельности";

Закон Республики Казахстан от 15 сентября 1994 года N 154-ХІІІ "Об оперативно-розыскной деятельности";

Закон Кыргызской Республики от 16 октября 1998 года N 131 "Об оперативно-розыскной деятельности";

Федеральный закон Российской Федерации от 12 августа 1995 года N 144-ФЗ "Об оперативно-розыскной деятельности";

Закон Республики Таджикистан от 25 марта 2011 года N 68 "Об оперативно-розыскной деятельности".

В рамках данных рекомендаций не затрагивается сфера организации и тактики ОРД, регулируемая во всех государствах-членах ОДКБ ведомственными и межведомственными нормативными актами, значительная часть которых носит характер ограниченного пользования, а рассматриваются общие концептуальные вопросы законодательного регулирования ОРД.

Обзор вышеперечисленных законов об ОРД государств-членов ОДКБ позволяет констатировать, что они по многим параметрам (структура, содержание большинства норм, основные принципы и понятия) не содержат в себе принципиальных различий, поскольку их разработка и принятие обусловлены общими историко-правовыми корнями.

В анализируемых нормативных правовых актах существует ряд отличий. Так, некоторые важные аспекты ОРД в ряде законов отражены более подробно и имеют определенную специфику.

Сложность процесса гармонизации национальных законодательств обусловлена необходимостью учета норм международного права, обязательных для всех государств - членов ОДКБ, правовых традиций и особенностей юридической техники в каждом государстве, необходимостью проработки значительного массива смежных законодательных актов, имеющих отношение к ОРД, различиями в структурно-функциональном построении и компетенции государственных органов, спецификой толкования правовых норм.

Рекомендации

Для достижения целей обеспечения национальной безопасности и эффективного противодействия преступности оперативно-розыскное законодательство государств-членов ОДКБ должно отвечать следующим требованиям:

- позволять правоохранительным органам и специальным службам государств-членов ОДКБ эффективно взаимодействовать между собой по вопросам согласованного и совместного осуществления оперативно-розыскных мероприятий и действий в законодательно установленных целях;

- соответствовать современным социально-правовым условиям, сложившимся в государствах-членах ОДКБ;

- быть адекватным современным вызовам и угрозам, выражая при этом принцип соответствия используемых оперативно-разыскных методов, сил и средств степени общественной опасности деяний, в связи с которыми они применяются;

- иметь общую направленность на своевременное и эффективное выявление, предупреждение и пресечение преступных посягательств на жизнь, здоровье, права и свободы человека и гражданина, собственность, безопасность общества и государства, установление лиц, их подготавливающих, совершающих или совершивших;

- предусматривать необходимые меры государственной защиты, социально-правовые гарантии для сотрудников органов, уполномоченных на осуществление ОРД, лиц, сотрудничающих (сотрудничавших) с ними по контракту или содействующих (содействовавших) им на конфиденциальной основе, а также членов их семей;

- отражать основополагающие принципы и нормы международного права о защите и соблюдении прав, свобод и законных интересов человека и гражданина, содержащиеся в Международном пакте о гражданских и политических правах, Конвенции о защите прав человека и основных свобод, Кодексе поведения должностных лиц по поддержанию правопорядка и т.д.;

- предусматривать необходимые механизмы защиты сведений, составляющих государственную или иную охраняемую законом тайну, в особенности тех, которые касаются лиц, конфиденциально сотрудничающих (сотрудничавших) с оперативными службами либо содействующих (содействовавших) им в целях решения задач ОРД.

С учетом вышеизложенного, целесообразно рекомендовать государствам - членам ОДКБ закрепить на законодательном уровне следующие ключевые позиции, непосредственно влияющие на эффективность законодательного регулирования ОРД правоохранительных органов и специальных служб, а также взаимодействия между ними, в том числе на межгосударственном уровне.

1. Необходимость научного обоснования положений, содержащихся в нормах оперативно-разыскного законодательства.

Данный тезис основан на положительно зарекомендовавшей себя практике советского периода, когда действовало и неукоснительно соблюдалось правило – любое нововведение в сфере ОРД (и не только) обязательно предварялось соответствующим научным исследованием, обосновывающим его целесообразность.

В качестве примера такого подхода можно привести норму, содержащуюся в статье 1 Закона Республики Казахстан "Об оперативно-розыскной деятельности", согласно которой "оперативно-розыскная деятельность-научно обоснованная система гласных и негласных оперативно-розыскных, организационных и управленческих мероприятий...". При кажущейся незначительности данного дополнения, отсутствующего в других вышеуказанных законах об ОРД, его значимость для практики оперативно-разыскной работы сложно пе-

реоценить, поскольку принятие нормативных правовых актов и управленческих решений в рассматриваемой сфере без предварительного научного исследования той или иной проблемы приводит не только к пустой трате материальных и человеческих ресурсов при отсутствии значимых результатов, но и, в итоге, к нарушению конституционных и законодательных принципов ОРД.

С учетом вышеизложенного целесообразно принять меры по организации совместных научных разработок, обеспечивающих эффективный интеграционный процесс в рамках ОДКБ в сфере ОРД. При этом данные разработки должны не только основываться на научно-теоретических аспектах, но и отталкиваться от реальных потребностей и проблем практики оперативно-разыскной работы.

В связи с этим конструктивной является позиция представителей Республики Казахстан, которые полностью поддержали идею о совместных научных разработках в сфере ОРД в рамках ОДКБ, но при этом справедливо отметили, что для организации и полноценного функционирования данной системы необходим интеграционный инструмент в форме научно-методического или научно-консультативного совета.

В целях реализации рассматриваемого пункта рекомендаций следующим шагом в данном направлении должны стать выработка и реализация мероприятий по организации вышеназванного совета, разработке положения (или иного нормативного документа о формах его деятельности), подбору компетентных представителей от каждой стороны для участия в нем, определению планов его работы и актуальных для государств-членов ОДКБ направлений научных исследований в сфере ОРД. Положение о значимости научно-исследовательского аспекта в ОРД может найти отражение в ее определении.

2. Понятие ОРД, закрепленное в законах, как определяющая категория для организации международного сотрудничества в данной сфере должно объективно отражать существующую практику оперативно-разыскной работы, максимально охватывая все ее аспекты, и при этом искусственно не ограничивать сферу ОРД, в которую, помимо собственно оперативно-разыскных мероприятий (далее – ОРМ, если не оговорено особо), входят также содержащиеся в законах об ОРД действия оперативно-разыскных органов организационного, управленческого, обеспечивающего и иного характера.

Наименования одних и тех же ОРМ в разных законах иногда сформулированы по-разному, что отчасти может быть связано с переводом и существенно не влияет на их смысловое содержание. Если сравнивать перечни ОРМ в законах государств - членов ОДКБ, то можно отметить как совпадающие позиции (таковых большинство), так и мероприятия, присутствующие в одних законах и отсутствующие в других. В Законе Республики Беларусь закреплено такое ОРМ например как "слуховой контроль". В Законе Республики Армения дифференцированы такие ОРМ как "внешнее наблюдение" и "внутреннее наблюдение", а также отдельно закреплены ОРМ: "обеспечение доступности финансовых данных и негласный контроль за финансовыми сделками", "ими-

тация получения взятки или дачи взятки". В Законе Республики Таджикистан выделены такие ОРМ, как "образование юридического лица" и "личный сыск".

Такое разнообразие ОРМ, закрепленных в законодательстве государственных органов ОДКБ, свидетельствует о том, что сфера ОРД чрезвычайно разнообразна, и ее сложно искусственно ограничить закрытым перечнем. Социально-правовые условия, в которых действуют оперативные службы, постоянно меняются, и система ОРД должна иметь возможность своевременно на них реагировать. В этой связи необходимо обратить внимание на закрепление тех ОРМ и те их наименования и содержание, которые в наибольшей степени соответствуют сложившимся в конкретном государстве-члене политическим, социально-экономическим, культурным и иным условиям.

В то же время необходимо четко закрепить в законе, что ОРД не только представляет собой осуществление ОРМ, но и охватывает иные законные действия уполномоченных должностных лиц оперативно-разыскных органов. Похожая конструкция, которая может быть в некоторой степени принята за основу, закреплена в уже упомянутой выше статье 1 Закона Республики Казахстан, где говорится не только об оперативно-разыскных, но и об организационных и управленческих мероприятиях, составляющих ОРД. Наиболее удачной является научно признанная формулировка – "иные законные действия", охватывающая всю возможную совокупность действий уполномоченных органов и их должностных лиц, которые в обязательном порядке должны соответствовать законодательно закрепленным целям, задачам и принципам ОРД.

Вместе с тем данная формулировка в законодательном акте не вполне соответствует принципу правовой определенности.

Под "иными законными действиями", содержащимися в законах об ОРД, можно понимать: создание и использование информационных систем; ведение дел оперативного учета; прерывание предоставления услуг связи в случае возникновения непосредственной угрозы жизни и здоровью лица, а также угрозе государственной, экономической или экологической безопасности; установление отношений содействия или сотрудничества на конфиденциальной основе; создание необходимых для решения задач ОРД предприятий, учреждений, организаций и подразделений; использование документов, зашифровывающих личность должностных лиц оперативно-разыскных органов, ведомственную принадлежность предприятий и т.д. Кроме того, законы об ОРД государственных органов ОДКБ предусматривают ряд организационных и управленческих действий, связанных с ее обеспечением и контролем. Организация международного сотрудничества в проведении таких действий в сфере ОРД не менее важна, чем в проведении ОРМ.

Таким образом, оперативно-разыскные действия – это содержащиеся в законах об ОРД, помимо собственно ОРМ, организационные, управленческие и иные действия, обеспечивающие законность и эффективность оперативно-разыскной деятельности.

С учетом вышеизложенного в качестве образца законодательного определения понятия ОРД государствам-членам ОДКБ можно рекомендовать следующую формулировку:

"Оперативно-разыскная деятельность – это научно обоснованная система установленных настоящим Законом гласных и негласных оперативно-разыскных мероприятий и действий уполномоченных государственных органов, осуществляемых в соответствии с законодательством о государственной тайне в целях защиты жизни, здоровья, прав и свобод человека и гражданина, собственности, обеспечения безопасности общества и государства от преступных посягательств".

3. Необходимость расширения перечня оснований для проведения ОРМ, содержащихся в законах государств-членов ОДКБ, в целях установления законодательных основ для осуществления оперативного контроля за лицами, освобожденными из мест лишения свободы и находящимися под надзором, условно осужденными и условно-досрочно освобожденными, а также имеющими непогашенную либо неснятую судимость за совершение тяжкого или особо тяжкого преступления.

Следует отметить, что серьезное внимание вопросам предупреждения и профилактики преступлений уделяется на международном уровне. Так, VIII Конгресс ООН по предупреждению преступности и обращению с правонарушителями, прошедший в Гаване в 1990 году, одобрил Стандартные минимальные правила ООН в отношении мер, не связанных с тюремным заключением (так называемые Токийские правила)¹. Правила содержат свод основных принципов для содействия использованию мер, не связанных с лишением свободы, а также минимальные гарантии для лиц, в отношении которых они применяются.

В Токийских правилах содержится понятие "пробация", определяемое как "отсрочка наказания с помещением правонарушителя под надзор и осуществлением индивидуального руководства и работы с ним". Цель probation – сократить рецидивы правонарушений и содействовать включению правонарушителя в жизнь общества.

Термин "пробационная служба" достаточно широко используется в зарубежных государствах для обозначения учреждений, выполняющих функции по надзору за лицами, освобожденными из мест лишения свободы, а также исполняющих так называемые альтернативные наказания. То есть пробационные службы исполняют наказания без изоляции человека от общества, руководят надзором за лицами, вышедшими из исправительных учреждений, и проводят работу по предотвращению совершения повторных преступлений. Общей целью пробационных служб является контроль за поведением правонарушителей, которые могут угрожать общественному порядку и безопасности.

Если провести аналогию с государствами-членами ОДКБ, то указанные выше функции пробационных служб на сегодняшний день возложены на со-

¹ Принятые резолюцией 45/110 Генеральной Ассамблеи от 14 декабря 1990 года.

ответствующие государственные органы, осуществляющие ОРД, которые при правильном организационно-правовом, структурно-функциональном и финансовом обеспечении смогут их успешно выполнять с наибольшей эффективностью.

В качестве примера системы осуществления надзора за ранее судимыми лицами в государствах-членах ОДКБ можно рассмотреть механизм административного надзора в Республике Казахстан.

Законодательную основу института административного надзора в Казахстане составляют Уголовный и Уголовно-исполнительный кодексы Республики Казахстан, Кодекс Республики Казахстан об административных правонарушениях, Закон Республики Казахстан от 15 июля 1996 года № 28-1 "Об административном надзоре за лицами, освобожденными из мест лишения свободы". На ведомственном уровне их дополняют такие нормативные акты, как, например, Правила учета лиц, состоящих под административным надзором, утвержденные приказом Министра внутренних дел Республики Казахстан от 11 февраля 2005 года № 97.

В соответствии с указанными нормативными правовыми актами административный надзор имеет целью предупреждение рецидивной преступности, осуществляется на основе соблюдения принципов законности, гарантии прав и свобод человека и гражданина, проводится уполномоченными подразделениями органов внутренних дел на основании судебного постановления. При этом административный надзор определяется как принудительная мера в виде установления наблюдения за поведением лиц, освобожденных из мест лишения свободы, в отношении которых законом установлены соответствующие ограничения в целях предупреждения противоправного поведения с их стороны.

В Республике Беларусь контроль за поведением судимых лиц осуществляется в формах превентивного надзора за лицами, освобожденными из мест лишения свободы и профилактического наблюдения за осужденными (статьи 422 и 81 УК Республики Беларусь).

В Российской Федерации порядок установления и осуществления административного надзора регулируется федеральными законами от 6 апреля 2011 года № 64-ФЗ "Об административном надзоре за лицами, освобожденными из мест лишения свободы" и от 6 апреля 2011 года № 66-ФЗ "О внесении изменений в отдельные законодательные акты Российской Федерации в связи с принятием Федерального закона "Об установлении административного надзора за лицами, освобожденными из мест лишения свободы".

Следует отметить, что практика установления административного надзора за определенными категориями лиц, освобожденных из мест лишения свободы (далее – административный надзор), активно применялась еще в советский период. Понимая степень общественной опасности данных лиц, государство задействовало одно из наиболее эффективных средств ОРД, которая с первого дня установления административного надзора осуществлялась аппаратами уголовного розыска гласно и негласно.

В советский период в процессе осуществления административного надзора аппараты уголовного розыска выполняли следующие функции:

- обеспечивали установление и осуществление административного надзора за лицами, освобожденными из мест лишения свободы;

- принимали меры по предупреждению их преступной деятельности, заводили и вели на данную категорию лиц учетно-наблюдательные дела;

- выявляли с помощью имеющихся у них сил и средств преступные связи, действительные, скрытые от других намерения поднадзорных лиц;

- взаимодействовали непосредственно с администрацией исправительно-трудовых учреждений и другими службами органов внутренних дел, а также правоохранительными органами и трудовыми коллективами по вопросу установления и осуществления административного надзора;

- занимались розыском скрывшихся поднадзорных лиц.

Таким образом, ОРМ составляли содержательную сторону на первый взгляд административно-правового мероприятия.

В настоящее время во всех государствах-членах ОДКБ ОРД вышла из сферы ведомственных закрытых нормативных актов, как это было в советский период, и перешла в плоскость открытого законодательного регулирования. При этом, к сожалению, в законодательствах государств-членов ОДКБ среди оснований для проведения ОРМ (устанавливающие такие основания статьи есть во всех законах об ОРД государств-членов ОДКБ, за исключением Республики Армения) отсутствуют такие, как: установление в отношении лица административного надзора, условное осуждение или условно-досрочное освобождение, наличие непогашенной или неснятой судимости у лица за совершение тяжкого или особо тяжкого преступления.

Иногда это не корреспондируется с другими актами национального законодательства. Так, Федеральным законом от 7 декабря 2011 года N 420-ФЗ "О внесении изменений в Уголовный кодекс Российской Федерации и отдельные законодательные акты Российской Федерации" Уголовно-исполнительный кодекс Российской Федерации был дополнен статьей 18.1 "Объявление розыска и осуществление оперативно-розыскной деятельности при исполнении наказаний, не связанных с изоляцией осужденных от общества", в соответствии с которой ОРД при исполнении наказаний, не связанных с изоляцией осужденных от общества, осуществляется оперативными подразделениями уголовно-исполнительной системы самостоятельно, оперативными подразделениями уголовно-исполнительной системы во взаимодействии с оперативными подразделениями иных государственных органов, определенных Федеральным законом от 12 августа 1995 года N 144-ФЗ "Об оперативно-розыскной деятельности", в пределах их компетенции и оперативными подразделениями иных государственных органов, определенных указанным федеральным законом, в пределах их компетенции. В то же время, как уже указывалось, в Федеральном законе Российской Федерации "Об оперативно-розыскной деятельности" подобное основание для проведения ОРМ не закреплено.

Рекомендуем государствам-членам ОДКБ внести соответствующие дополнения в статьи законов об ОРД, содержащие основания для проведения ОРМ, с тем, чтобы уполномоченные государственные органы имели возможность на законных основаниях осуществлять оперативный контроль путем проведения ОРМ на основании судебного решения в отношении определенных категорий лиц, освобожденных из мест лишения свободы, а также условно осужденных и условно-досрочно освобожденных.

Особое внимание должно быть сосредоточено на лицах, в отношении которых судом принято решение об установлении административного надзора, неоднократно судимых за тяжкие или особо тяжкие преступления, в том числе экстремистской и террористической направленности, а также в отношении несовершеннолетних. Как показывает практика, принимаемые в отношении их меры административного характера не дают желаемого эффекта, и многие из них продолжают не только совершать умышленные преступления, но и вовлекать в преступную деятельность ранее не судимых лиц, в том числе несовершеннолетних.

С учетом вышеизложенного предлагается следующая редакция соответствующей нормы:

"Основаниями для проведения оперативно-разыскных мероприятий являются: наличие возбужденного уголовного дела; судебного решения об установлении в отношении лица административного надзора на весь период его осуществления; судебного решения в отношении лица об условно-досрочном освобождении на период неотбытой части наказания; судебного решения в отношении лица об условном осуждении на период испытательного срока".

В российском уголовном законодательстве закреплено, что судимость не только учитывается при рецидиве преступлений и назначении наказания, но и влечет за собой иные правовые последствия в случаях и порядке, которые установлены законом. Представляется, что одним из правовых последствий могло бы стать основание для проведения ОРМ, не предусматривающих ограничение конституционных прав и свобод, в отношении лица, имеющего неснятую и непогашенную судимость за тяжкое или особо тяжкое преступление, до снятия или погашения судимости в установленном порядке.

Таким образом, отдельным пунктом в рассматриваемой статье, закрепляющей основания для проведения ОРМ, целесообразно нормативно установить наличие неснятой или непогашенной судимости лица за тяжкое или особо тяжкое преступление в качестве такого основания. Указанный пункт может быть изложен в следующей редакции:

"... Наличие непогашенной или неснятой судимости лица за совершение тяжкого или особо тяжкого преступления до погашения или снятия судимости в установленном порядке".

Одновременно в соответствующей статье, посвященной условиям проведения ОРМ, можно закрепить положение, согласно которому по вышеуказан-

ному основанию могут проводиться только ОРМ, не ограничивающие конституционные права и свободы.

Кроме того, в современных условиях считаем целесообразным предоставить органам, осуществляющим ОРД, право проводить ОРМ в целях сбора данных об иностранных гражданах и лицах без гражданства, прибывающих или желающих прибыть на территорию государств-членов ОДКБ, для установления полноты и достоверности представляемых ими сведений о себе, а также соответствия реальных целей прибытия официально заявленным при оформлении документов для получения соответствующего правового статуса в принимающем государстве (статуса беженца, вида на жительство и т.д.). При этом обмен информацией между уполномоченными государственными органами о лицах, склонных к участию в подготовке и совершении преступлений, в том числе экстремистской и террористической направленности, на территории сопредельных государств, должен быть одним из приоритетных направлений международного сотрудничества государств-членов ОДКБ в рассматриваемой сфере.

В связи с этим в законах об ОРД государств-членов ОДКБ рекомендуется закрепить норму следующего содержания:

"Органы, осуществляющие оперативно-разыскную деятельность, в пределах своих полномочий вправе собирать данные, необходимые для принятия решений ...о достоверности и полноте сведений, представляемых иностранными гражданами и лицами без гражданства для легализации своего пребывания на территории государства, а также о соответствии целей прибытия и фактически осуществляемой деятельности в государстве указанных лиц требованиям национального законодательства и интересам национальной безопасности государства с момента их прибытия на территорию государства или письменного изъявления желания об этом в установленном порядке".

4. Законодательное разграничение лиц, конфиденциально сотрудничающих с оперативно-разыскными органами на контрактной основе, и лиц, конфиденциально им содействующих.

Во всех законах об ОРД государств-членов ОДКБ закреплено право уполномоченных государственных органов использовать на конфиденциальной основе помощь лиц, не являющихся сотрудниками этих органов, для решения задач ОРД. Вместе с тем ни в одном из рассматриваемых законов не ставится вопрос о разграничении понятий конфиденциального сотрудничества и конфиденциального содействия, которое объективно уже долгие годы существует в практике ОРД.

Вопрос взаимной ответственности граждан, общества и государства за состояние защищенности основных объектов безопасности является основным принципом безопасности. В сфере ОРД данный принцип проявляется наиболее рельефно в законодательном закреплении возможности участия граждан и иных лиц в подготовке и проведении ОРМ и иных законных действий оперативных подразделений в целях защиты жизни, здоровья, прав и свобод

человека и гражданина, собственности, обеспечения безопасности общества и государства от преступных посягательств.

В действующих законах об ОРД государств-членов данному вопросу уделено значительное внимание, при этом наиболее часто употребляются два понятия: конфиденциальное содействие и сотрудничество.

В деле установления отношений сотрудничества в таком понятии, как заниматься трудовой деятельностью с целью получения лицом источника заработка или в смысле работать с кем-либо, действовать вместе, принимать участие в общем деле, прерогатива отдается оперативным сотрудникам по вполне понятным основаниям, так как заключение контракта о сотрудничестве можно сравнить с приемом на работу, где последнее слово за работодателем. Очевидно, что оперативный сотрудник и его руководитель принимают решение о заключении контракта о сотрудничестве с лицом на основе проверочных материалов и своего убеждения в целесообразности этого сотрудничества. Мнение лица, изъявившего желание конфиденциально сотрудничать, имеет значение только для подтверждения его добровольного согласия.

По-иному обстоит дело с содействием, которое означает "помогать, способствовать, участвовать в деле по силам и средствам, не будучи главным деятелем". В этом случае надо признать наличие автономного права граждан содействовать укреплению общественного порядка и общественной безопасности.

Анализ возникновения отношений содействия и сотрудничества показывает, что они возникают и прекращаются при разных основаниях. С отношениями сотрудничества все относительно понятно, поскольку они возникают с момента подписания контракта уполномоченным лицом органа, осуществляющего ОРД, а прекращаются с момента его расторжения. Вопрос же о начале и прекращении отношений содействия без составления контракта остается открытым: с какого момента государство должно признать и обеспечить социально-правовую защиту правомерным действиям данных лиц?

Крайне важен вопрос о том, в каких случаях оперативные службы несут полную ответственность за жизнь и здоровье содействующих лиц, а когда эта ответственность лежит на всем обществе и государстве. Представляется, что отсутствие ясности в данных вопросах тормозит законодательное развитие институтов социально-правовых гарантий и ответственности конфиденциальных сотрудничающих по контракту лиц.

Само право содействовать решению задач, определенных оперативно-разыскным законодательством, в силу их социальной значимости во многих случаях не требует одобрения или согласия оперативного сотрудника. Передаваемая негласно, анонимно или иным способом информация о преступлениях и лицах, их совершающих, как правило, подлежит обязательному соответствующему оформлению и проверке оперативным сотрудником (и это не право, а его обязанность). Лицо нередко по своей инициативе пробует предотвратить преступление, оповестить органы, осуществляющие ОРД, об известных ему

сведениях, своевременная передача которых в компетентные органы способствует борьбе с преступностью.

Понятие конфиденциального содействия можно определить как регулируемое законом и подзаконными актами, охраняемое государством конфиденциальное взаимодействие органа, осуществляющего ОРД, с лицом, которое добровольно и правомерно способствует защите прав и свобод человека и гражданина, материальных и духовных ценностей общества, конституционного строя, суверенитета и территориальной целостности государства.

Сравнительный анализ двух категорий - "содействие" и "сотрудничество" показывает их тесную взаимосвязь, которую можно продемонстрировать одним примером. Так, установлению отношений сотрудничества, как правило, предшествует содействие лица органу, осуществляющему ОРД, а прекращение отношений сотрудничества по некомпрометирующим основаниям предусматривает возможность поддерживать с ним связь как с лицом, потенциально способным помогать оперативным подразделениям в решении их задач.

Законы об ОРД закрепили возможность граждан гласно и негласно участвовать вместе с оперативными подразделениями органов, осуществляющих ОРД, в противодействии преступным посягательствам на охраняемые уголовным законом объекты. При этом не только обеспечивается право на конфиденциальность содействия и сотрудничества, но и устанавливается возможность для лиц сотрудничать с оперативными подразделениями по контракту на профессиональной основе. Предусмотрена соответствующая система социально-правовой защиты данных лиц, включая пенсионное обеспечение.

Вместе с тем во всех законах об ОРД государств-членов ОДКБ наблюдается определенная терминологическая путаница в части оперирования понятиями содействия и сотрудничества, которые фактически используются как синонимы. Такой подход представляется юридически неверным, поскольку, как это следует из вышеизложенного, рассматриваемые термины несут различное правовое содержание. В этом аспекте исключением является Закон Республики Армения "Об оперативно-розыскной деятельности", который в статьях 12 и 13 четко придерживается термина "сотрудничество" и производных от него словосочетаний.

В статье 2 Закона "Об оперативно-розыскной деятельности" Кыргызской Республики закреплен термин "конфидент", определяемый как "физическое лицо, вступившее на основаниях и в порядке, предусмотренных законодательством об оперативно-розыскной деятельности, в отношении конспиративного сотрудничества с оперативно-розыскным органом (в лице его представителя-оперативника)". То есть конфидент – это негласный сотрудник. Однако в статьях 20 и 21 этого же закона, посвященных вопросам содействия, понятия "сотрудничество" и "содействия" фактически используются как синонимы.

В Законе "Об оперативно-розыскной деятельности" Республики Казахстан используется термин "конфиденциальные помощники", означающий физических лиц, достигших 18-летнего возраста, дееспособных, которые дали

согласие сотрудничать на конфиденциальной основе (в том числе и по контракту) с органом, осуществляющим оперативно-разыскную деятельность, а равно сотрудничавшие ранее по своему согласию с данным органом (статья 1).

В новой редакции Закона Республики Беларусь "Об оперативно-разыскной деятельности" содержатся уже более четко разграниченные категории: "гражданин, оказывающий или оказывавший содействие на конфиденциальной основе органам, осуществляющим оперативно-разыскную деятельность" и "гражданин, привлеченный органом, осуществляющим оперативно-разыскную деятельность, к сотрудничеству на конфиденциальной основе".

Таким образом, поскольку лица, сотрудничающие с оперативными службами по контракту, и иные лица, просто оказывающие им помощь на конфиденциальной основе, обладают несколько различным правовым статусом, а также во избежание терминологической путаницы следует рекомендовать государствам-членам ОДКБ в соответствующих статьях законов об ОРД четко разграничивать понятия "конфиденциальное сотрудничество" и "конфиденциальное содействие".

Кроме того, в контексте межгосударственного взаимодействия в сфере ОРД государств-членов ОДКБ только категория негласных сотрудников, т.е. лиц, сотрудничающих с оперативными службами по контракту, имеет определенные перспективы.

Обмен профессиональными негласными сотрудниками между оперативными службами государств-членов ОДКБ следует рассматривать как одно из важных направлений межгосударственного сотрудничества в сфере оперативной работы. Для этого на уровне национальных законодательств должно быть единообразное понимание негласного сотрудничества как сотрудничества на профессиональной основе по контракту и негласного содействия как оказания разовой или периодической помощи оперативным подразделениям на безвозмездной или возмездной основе в целях обеспечения безопасности конфидентов и недопущения разглашения доверенных им сведений.

С учетом обозначенной позиции рекомендуется закрепить в статьях, содержащих понятия, используемые в законах об ОРД, следующие определения конфиденциального содействия и конфиденциального сотрудничества:

"Конфиденциальное содействие – это регулируемое законом и подзаконными актами, охраняемое государством конфиденциальное взаимодействие органа, осуществляющего оперативно-разыскную деятельность, с лицом, которое добровольно и правомерно способствует защите прав и свобод человека и гражданина, материальных и духовных ценностей общества, конституционного строя, суверенитета и территориальной целостности государства".

"Конфиденциальное сотрудничество – это предусмотренная и охраняемая законом конфиденциальная добровольная возмездная деятельность совершеннолетнего дееспособного лица по выполнению им условий контракта, заключенного с ним органом, осуществляющим оперативно-разыскную деятельность, в целях решения ее задач".

При этом в законодательном регулировании прав и обязанностей конфиденентов, вопросов их социально-правовой защиты, защиты сведений о них и т.д. необходимо руководствоваться тем обстоятельством, что законодатель имеет дело с двумя самостоятельными категориями.

5. Защита сведений в сфере ОРД, составляющих государственную и иную охраняемую законом тайну, как обязательное условие эффективной деятельности оперативных служб государств-членов ОДКБ по борьбе с преступностью и укреплению национальной и коллективной безопасности.

Защита сведений, составляющих государственную и иную охраняемую законом тайну, является одним из ключевых вопросов законодательного регулирования ОРД. В законах об ОРД государств-членов ОДКБ содержатся положения, в которых перечислены такие сведения: о силах, средствах, источниках, методах, планах, результатах ОРД, о лицах, внедренных в организованные преступные группы, о штатных негласных сотрудниках органов, осуществляющих ОРД, о лицах, сотрудничающих с ними и оказывающих им содействие на конфиденциальной основе, а также об организации и тактике проведения ОРМ.

Так, согласно статье 12 Федерального закона Российской Федерации "Об оперативно-розыскной деятельности" сведения об используемых или использованных при проведении негласных ОРМ силах, средствах, источниках, методах, планах и результатах ОРД, о лицах, внедренных в организованные преступные группы, о штатных негласных сотрудниках органов, осуществляющих ОРД, и о лицах, оказывающих им содействие на конфиденциальной основе, а также об организации и о тактике проведения ОРМ составляют государственную тайну и подлежат рассекречиванию только на основании постановления руководителя органа, осуществляющего ОРД.

Предание гласности сведений о лицах, внедренных в организованные преступные группы, о штатных негласных сотрудниках органов, осуществляющих ОРД, а также о лицах, оказывающих или оказывавших им содействие на конфиденциальной основе, допускается лишь с их согласия в письменной форме и в случаях, предусмотренных федеральными законами.

Статья 41 Закона Республики Армения "Об оперативно-розыскной деятельности" закрепляет, что сведения о силах, средствах и источниках, методах, планах органов, осуществляющих ОРД, в ходе проведения ОРМ, о результатах этих мероприятий, об их финансировании, штатных негласных сотрудниках органов, осуществляющих ОРД, а также о лицах, сотрудничающих или сотрудничавших с этими органами на конфиденциальной основе, являются государственной тайной. Раскрытие сведений о штатных негласных сотрудниках органов, осуществляющих ОРД, и лицах, сотрудничающих с этими органами на конфиденциальной основе, разрешается только с их письменного согласия или в предусмотренных законом случаях, в порядке, установленном законом для раскрытия государственной тайны.

При кажущейся очевидности вышеприведенных норм о защите сведений в сфере ОРД, составляющих государственную тайну, правовая и прикладная сущность данного института требует самого серьезного изучения.

Очевидно, что разведывательно-поисковому характеру ОРД больше соответствует ее негласная форма осуществления. Негласность означает неочевидность, скрытность проводимых ОРМ от лиц, в них не участвующих, в том числе от не посвященных сотрудников оперативно-разыскных органов, но в первую очередь – от объектов (лиц, групп, организаций), в отношении которых они проводятся. Это позволяет нейтрализовать возможное противодействие со стороны объектов ОРД, обеспечить безопасность участников ОРМ. Только негласными могут быть такие ОРМ, как оперативный эксперимент, оперативное внедрение, контролируемая поставка, прослушивание телефонных переговоров, снятие информации с технических каналов связи и ряд других.

Анализ практики проведения так называемых гласных ОРМ показывает, что их содержание фактически ничем не отличается от негласных, поскольку они имеют свои частные цели и задачи, свое функционально-структурное (компетентные силы и специальные средства) и организационно-тактическое (применяемые методы, способы, приемы) обеспечение, результаты, которые можно разделить на первичные (получаемые в начале ОРМ и анализируемые в ходе его проведения) и окончательные (совокупный результат, анализируемый по окончании ОРМ). Все это составляет содержание ОРМ, которое, несмотря на гласность, не подлежит раскрытию перед окружающими.

Также гласные ОРМ нередко осуществляются в целях документирования деятельности проверяемых или разрабатываемых лиц, в том числе по соответствующим делам оперативного учета, которые носят закрытый характер. При этом цель гласного ОРМ будет совпадать с целями дела оперативного учета. Также сведения о конкретных силах, задействованных при проведении ОРМ, как и об их результатах (соответствующих целям дела оперативного учета), носят закрытый характер.

Без анализа сущности гласной формы осуществления ОРД можно сделать преждевременный вывод о том, что в данной деятельности имеются аспекты, не охваченные таким основополагающим принципом ОРД, как конспирация. Действительно, как могут сочетаться конспирация и гласность, которые, на первый взгляд, являются взаимоисключающими понятиями? Возможно ли эффективно проводить ОРМ, цели, задачи, участники и результаты которых не скрываются от окружающих и объектов их проведения? Представляется, что невозможно, поскольку это противоречит сущностному признаку ОРД – ее разведывательно-поисковому характеру. Данный тезис обусловлен законодательным принципом конспирации, а также законодательством о государственной тайне, которым существенным образом ограничено гласное осуществление ОРД.

В современных законодательных актах в сфере ОРД государств-членов ОДКБ (новая редакция Закона Республики Беларусь "Об оперативно-

розыскной деятельности") справедливо содержится требование сохранять без каких-либо исключений в тайне сведения: об организации, тактике, силах, средствах, методах, планах, применяемых при выполнении задач оперативно-розыскной деятельности, а также о проводимых оперативно-розыскными органами оперативно-розыскных мероприятиях и об иной осуществляемой ими деятельности при выполнении задач оперативно-розыскной деятельности.

Положения законодательства о государственной тайне корреспондируются со статьями законов об ОРД, в которых указано, что все сведения об организации и тактике проведения ОРМ должны составлять государственную тайну. При этом не делается различий между гласными и негласными мероприятиями.

Одной из самых распространенных ошибок практических работников на сегодняшний день можно назвать непонимание ими, что большинство сведений, связанных с гласными ОРМ, являются государственной тайной и не подлежат разглашению, как это нередко бывает на месте происшествия, когда получаемая информация от очевидцев проверяется на месте в гласной форме без соответствующей легенды. Это приводит к тому, что преступник, который может находиться вблизи места совершения преступления, бывает достаточно хорошо информирован о результатах ОРМ, проведенных на месте происшествия.

Наметившаяся тенденция расширения гласности в ОРД, которая опирается на гласное законодательное ее регулирование и на гласную форму проведения ОРМ, вызывает оправданное беспокойство широкого круга специалистов в сфере ОРД. Это беспокойство вполне обоснованно, тем более в условиях продолжающегося обострения противостояния между преступностью, принявшей устойчивые организованные формы, и оперативными подразделениями ОВД.

Осуществление ОРД даже в гласной форме должно оставлять в тайне от окружающих ее цели, содержание и результаты. Сотрудники оперативно-розыскных органов должны себе это четко представлять, поскольку за разглашение сведений, определенных в соответствующем перечне, они несут различные виды ответственности, вплоть до уголовной.

При таком подходе будут созданы оптимальные условия для наиболее эффективного задействования всех ресурсов и возможностей ОРД в процессе сотрудничества государств - членов ОДКБ по вопросам борьбы с преступностью. Данное обстоятельство необходимо учитывать при разработке межгосударственных соглашений в сфере ОРД и при исполнении сотрудниками оперативных подразделений соответствующих международных запросов.

На основании изложенного представляется целесообразным, чтобы при нормативном регулировании гласная форма осуществления ОРД была всегда увязана с законодательством о государственной тайне, что позволит сотрудникам оперативных подразделений и их руководителям правильно ориентироваться в вопросах гласности в ОРД.

Поэтому в определение ОРД рекомендуется отдельно внести упоминание о необходимости соблюдения требований законодательства о государственной тайне при ее осуществлении (как в гласной, так и в негласной форме).

Законодательное требование о соблюдении государственной тайны при проведении гласно и негласно оперативно-разыскных мероприятий и действий найдет обязательное отражение при ведомственном и межведомственном регулировании органами, осуществляющими ОРД, государств-членов ОДКБ вопросов организации и тактики ОРД. Данное обстоятельство благоприятно скажется на защите сведений в сфере ОРД и укреплении конспирации при проведении ОРМ, в том числе в рамках международного сотрудничества.

Следуя примеру Республики Беларусь, целесообразно законодательно легализовать сложившуюся практику передачи конфидентам в целях решения задач ОРД в строго ограниченном, необходимом для исполнения ими своих обязанностей, объеме сведений, составляющих государственную тайну. Представляется, что это может распространяться только на лиц, конфиденциально сотрудничающих с органом, осуществляющим ОРД, и прошедших соответствующую проверку. При этом порядок предоставления данных сведений должен определять сам орган, осуществляющий ОРД.

Редакция соответствующей нормы может выглядеть следующим образом:

"Лица, конфиденциально сотрудничающие по контракту с органом, осуществляющим оперативно-разыскную деятельность, могут по решению данного органа допускаться к сведениям, составляющим государственную тайну в сфере оперативно-разыскной деятельности, в объеме, необходимом для исполнения своих обязанностей. Порядок допуска данных лиц к сведениям, составляющим государственную тайну, определяется органом, осуществляющим оперативно-разыскную деятельность".

6. Установление сроков хранения материалов, полученных в результате проведения оперативно-разыскных мероприятий, в том числе фонограмм и других материалов, полученных в результате прослушивания телефонных и иных переговоров, с учетом специфики оперативно-разыскного противодействия лицам, занимающим высшее положение в преступной иерархии.

Оперативно-разыскное противодействие лидерам и авторитетам уголовно-преступной среды - вопрос крайне актуальный для всех государств - членов ОДКБ, и его необходимо рассматривать как одно из важнейших направлений международного сотрудничества в сфере ОРД. Должным образом разработанное законодательное и нормативное обеспечение данной деятельности – непременное условие ее эффективности. По этой причине законы об ОРД государств-членов ОДКБ должны содержать соответствующие нормы, позволяющие оперативно-разыскным органам уверенно действовать в этом направлении.

Большая часть лидеров и авторитетов уголовно-преступной среды, следуя сложившейся традиции, не имеют постоянной регистрации, мигрируют по

странам бывшего СССР, создавая и возглавляя преступные формирования. Трудности в документировании преступной деятельности указанной категории лиц обусловлены длительными сроками проведения их оперативной разработки. Вместе с тем, законы об ОРД государств-членов ОДКБ ограничивают сроки хранения фонограмм и других материалов, полученных в результате прослушивания телефонных и иных переговоров лиц, в отношении которых не было возбуждено уголовное дело (шесть месяцев). В связи с этим возникают проблемы при представлении указанных фонограмм субъектам уголовного преследования, особенно если ОРМ осуществляются в отношении лиц, занимающих высшее положение в преступной иерархии, разработка которых отличается длительными сроками.

Выходом из создавшегося положения является введение дополнения в соответствующие нормы, предусматривающего продление сроков хранения фонограмм и других материалов, полученных в результате прослушивания телефонных и иных переговоров, если содержащиеся в них сведения связаны с преступной деятельностью, а также если фонограммы и другие материалы получены в рамках оперативно-разыскного противодействия лицам, занимающим высшее положение в преступной иерархии.

Для приведения норм, непосредственно касающихся прав граждан и иных лиц в сфере ОРД, в соответствие с принципом правовой определенности целесообразно имеющуюся в ряде национальных законов об ОРД формулировку "если служебные интересы или правосудие не требуют иного", применяемую в качестве исключения из требования об уничтожении по истечении определенного периода материалов, полученных в результате ОРД, в отношении лиц, виновность которых не доказана в установленном порядке, заменить по примеру Республики Беларусь на фразу следующего содержания - "если содержащиеся в них сведения не связаны с преступной деятельностью".

Данная норма может быть изложена в следующей редакции:

"Полученные в результате проведения оперативно-разыскных мероприятий материалы в отношении лиц, виновность которых в совершении преступления не доказана в установленном законом порядке, хранятся один год, а затем уничтожаются, если содержащиеся в них сведения не связаны с преступной деятельностью.

Фонограммы и другие материалы, полученные в результате прослушивания телефонных и иных переговоров лиц, в отношении которых не было возбуждено уголовное дело, уничтожаются в течение шести месяцев с момента прекращения прослушивания, о чем составляется соответствующий протокол.

Сроки хранения материалов, полученных в результате проведения оперативно-разыскных мероприятий, в том числе фонограмм и материалов, полученных в результате прослушивания телефонных и иных переговоров, в рамках оперативно-разыскного противодействия лицам, занимающим высшее

положение в преступной иерархии¹ не ограничиваются и определяются органом, осуществляющим оперативно-разыскную деятельность.

За три месяца до дня уничтожения материалов, отражающих результаты оперативно-разыскных мероприятий, проведенных на основании судебного решения, об этом уведомляется соответствующий судья".

7. Закрепление единого порядка предоставления надзирающим прокурорам сведений о лицах, внедренных в организованные преступные группы, о штатных негласных сотрудниках, а также о лицах, содействующих (содействовавших) органам, осуществляющим ОРД, и сотрудничающих (сотрудничавших) с ними на конфиденциальной основе.

Законы об ОРД государств-членов ОДКБ предусматривают норму, согласно которой сведения о вышеуказанных лицах представляются прокурору только с их письменного согласия, за исключением случаев, требующих их привлечения к уголовной ответственности. Формулировки разных законов содержат некоторые отличия, не имеющие концептуального характера, но представляющие определенный интерес. Важным представляется указание на то, что согласие от перечисленных категорий лиц должно быть получено обязательно в письменной форме (содержится в законах об ОРД всех государств-членов ОДКБ, кроме Республики Армения).

Перечень лиц, сведения о которых не представляются прокурору, в обобщенном виде может быть структурирован примерно следующим образом:

- лица, находящиеся в состоянии оперативного внедрения;
- штатные негласные сотрудники органов, осуществляющих ОРД;
- лица, оказывающие (оказывавшие) содействие органам, осуществляющим ОРД, либо сотрудничающие (сотрудничавшие) с ними на конфиденциальной основе.

В различных законах об ОРД приведенный перечень содержится в усеченном варианте. Вместе с тем крайне важно, чтобы все перечисленные категории лиц были охвачены соответствующей нормой. С учетом того что предлагается четко дифференцировать конфиденциально сотрудничающих и конфиденциально содействующих лиц, и те, и другие должны быть в обязательном порядке указаны отдельно.

Если следовать законодательной формуле, закрепленной во всех рассматриваемых законах об ОРД, то сведения о штатных негласных сотрудниках и конфидентах могут быть представлены прокурору без их согласия во всех случаях привлечения указанных лиц к уголовной ответственности, вне зависимости от того, при каких обстоятельствах совершено преступление и соот-

¹ Термин "лица, занимающие высшее положение в преступной иерархии", закрепленный в российском уголовном законодательстве, взят в качестве примера и означает всех лидеров и авторитетов уголовно-преступной среды, организующих и координирующих деятельность преступных групп, сообществ и организаций. К этой же категории относятся лидеры террористических и экстремистских сообществ (организаций), а также незаконных вооруженных формирований.

носится ли оно с правовым статусом лица как штатного негласного сотрудника или конфиденнта. Такой подход представляется неверным и непродуктивным, во-первых, как не соответствующий принципу обеспечения безопасности данных лиц и, во-вторых, с точки зрения сохранения оперативных позиций правоохранительных органов в криминальной среде.

Как показывает практика оперативно-разыскной работы, далеко не всегда совершение преступления конфиденнтом влечет за собой необходимость прекращения с ним отношений негласного содействия или сотрудничества. Особенно с учетом того, что такие лица нередко значительную часть времени возвращаются в криминальной или околокриминальной среде, что и позволяет им добывать ценную оперативно значимую информацию. Не только привлечение к уголовной ответственности, но и факт осуждения лица к лишению свободы не всегда является препятствием для продолжения поддержания с ним связи в целях решения задач ОРД. Особенно это актуально, если конфиденнт привлекается за совершение преступления небольшой или средней тяжести либо за преступление, не повлекшее тяжких последствий.

В связи с этим целесообразно внести в рассматриваемую норму дополнение, согласно которому основанием для расшифровки конфиденнта перед прокурором является привлечение его к уголовной ответственности не за любое преступление, а только за то, которое:

- 1) непосредственно связано с оказанием содействия органу, осуществляющему ОРД, или сотрудничеством с ним на конфиденциальной основе;
- 2) относится к категории тяжких или особо тяжких преступлений.

Кроме того, употребляемая в законодательстве формулировка в сфере защиты сведений об органах, осуществляющих оперативно-разыскную деятельность, относительно лиц, внедренных в организованные преступные группы, не охватывает все объекты оперативного внедрения, которые могут угрожать жизни и здоровью внедряющегося лица и его близких.

С учетом вышеизложенного, предлагается следующая редакция рассматриваемой нормы:

"Сведения о лицах, находящихся (находившихся) в состоянии оперативного внедрения, штатных негласных сотрудниках органов, осуществляющих оперативно-разыскную деятельность, а также о лицах, оказывающих (оказывавших) содействие этим органам либо сотрудничающих (сотрудничавших) с ними на конфиденциальной основе, представляются прокурору только с письменного согласия указанных лиц, за исключением случаев, требующих их привлечения к уголовной ответственности за совершение тяжких или особо тяжких преступлений, непосредственно связанных с оказанием содействия органу, осуществляющему оперативно-разыскную деятельность, или сотрудничеством с ним на конфиденциальной основе".

8. Закрепление в национальном законодательстве государств-членов ОДКБ норм, определяющих правовую основу межгосударственного сотрудни-

чества в сфере ОРД, при строгом соблюдении принципов суверенного равенства государств и невмешательства во внутренние дела.

Международное и межгосударственное сотрудничество в сфере ОРД в настоящее время регламентировано рядом двусторонних и многосторонних соглашений, касающихся вопросов борьбы с преступностью. При этом стоит отметить, что специальных соглашений, конкретно посвященных взаимодействию в сфере ОРД, практически нет. Как правило, соответствующие нормы включены в договоры и конвенции более общего плана, относящиеся к вопросам борьбы с определенной категорией преступлений либо оказания правовой помощи по уголовным делам.

Одним из немногих исключений является Соглашение о сотрудничестве в сфере специального сопровождения оперативно-розыскной деятельности от 18 декабря 1998 года, заключенное на межведомственном уровне государствами-участниками СНГ. Согласно пункту 2 статьи 1 данного соглашения стороны исходят из понимания того, что в соответствии с государственным суверенитетом осуществление специального сопровождения оперативной разведкой на территории другого государства не допускается. То есть исключается сама возможность осуществления ОРМ силами оперативных служб одного государства на территории другого. Подобная категоричность в настоящих условиях вызывает определенные сомнения, тем более что в рамках того же СНГ нормативно закреплена и используется на практике возможность создания совместных следственно-оперативных групп правоохранительными органами государств-участников.

Так, в соответствии со статьей 63 Конвенции о правовой помощи и правовых отношениях по гражданским, семейным и уголовным делам от 7 октября 2002 года члены совместной следственно-оперативной группы непосредственно взаимодействуют между собой, согласовывают основные направления расследования, проведение следственных действий, розыскных или оперативно-розыскных мероприятий, обмениваются полученной информацией. При этом следственные действия, розыскные или оперативно-розыскные мероприятия осуществляются членами совместной следственно-оперативной группы той стороны, на территории которой они проводятся.

Однако ранее, в статье 8 рассматриваемой конвенции, оговаривается, что по просьбе учреждения юстиции запрашивающей стороны учреждение юстиции запрашиваемой стороны своевременно сообщает ему о времени и месте исполнения поручения с тем, чтобы уполномоченные им представители могли с согласия учреждения юстиции запрашиваемой Договаривающейся Стороны и в соответствии с ее законодательством присутствовать при исполнении поручения, а также, если это не противоречит законодательству запрашиваемой стороны, принимать участие в выполнении процессуальных действий и розыскных мероприятий.

Представляется, что с учетом современных условий в рамках ОДКБ целесообразно выработать достаточно гибкую и при этом эффективную формулу

взаимодействия в рассматриваемой сфере, закрепив ее на законодательном уровне.

На сегодняшний день из всех законов об ОРД государств-членов ОДКБ только в казахстанском содержится норма, определяющая взаимодействие органов Республики Казахстан, осуществляющих ОРД, с аналогичными органами иностранных государств, а также с международными правоохранительными организациями. В частности, статья 18 указанного закона устанавливает, что "органы иных государств, которым предоставлено право осуществления оперативно-розыскной деятельности, взаимодействуют и проводят оперативно-розыскные мероприятия на территории Республики Казахстан в порядке и пределах, установленных настоящим Законом и соответствующими договорами и соглашениями". Аналогично "органы Республики Казахстан, осуществляющие оперативно-розыскную деятельность, взаимодействуют и проводят оперативно-розыскные мероприятия на территориях иных государств в порядке и пределах, устанавливаемых настоящим Законом, а также законодательством этих государств на основе соответствующих договоров и соглашений" (пункт 2 статьи 18).

Приведенную формулировку статьи 18 Закона Республики Казахстан "Об оперативно-розыскной деятельности" можно рекомендовать государствам - членам ОДКБ принять за основу, поскольку она действительно достаточно четко отражает намерение государства осуществлять самое широкое взаимодействие в рассматриваемой сфере. Вместе с тем рекомендуется внести в текст данной нормы некоторые дополнения, изложив ее примерно следующим образом:

"Взаимодействие оперативно-розыскных органов и их должностных лиц с правоохранительными органами иностранных государств и с международными правоохранительными организациями.

1. Органы иных государств, которым предоставлено право осуществления оперативно-розыскной деятельности, взаимодействуют и могут участвовать в оперативно-розыскных мероприятиях и действиях на территории государства только в порядке и пределах, установленных настоящим Законом и соответствующими договорами (соглашениями).

2. Органы государства, осуществляющие оперативно-розыскную деятельность, взаимодействуют и участвуют в проведении оперативно-розыскных мероприятий и действий на территориях иных государств только в порядке и пределах, установленных настоящим Законом, а также законодательством этих государств, на основе соответствующих договоров (соглашений).

3. Взаимодействие органов, осуществляющих оперативно-розыскную деятельность, с международными правоохранительными организациями осуществляется в соответствии с договорами (соглашениями) о правовой помощи и в пределах норм, установленных настоящим Законом".

Указанное дополнение, касающееся возможности участия в ОРМ на территории иного государства инициаторов международных запросов только в

порядке и пределах, определенных специальным договором (соглашением), отвечает современной практике межгосударственного сотрудничества в сфере борьбы с преступностью и способствует соблюдению принципа суверенного равенства государств и невмешательства во внутренние дела.

Следующим шагом в данном направлении видится совместная разработка и принятие уже в рамках ОДКБ межгосударственного соглашения о сотрудничестве в сфере оперативно-разыскной деятельности, актуальность которого в настоящих условиях представляется очевидной, и которое однозначно отвечает интересам всех государств-членов ОДКБ в части дальнейшего укрепления национальной и коллективной безопасности.

Важное, на наш взгляд, положение содержится в пункте 6 статьи 11 Закона "Об оперативно-разыскной деятельности" Республики Таджикистан, согласно которому органы, осуществляющие ОРД, в соответствии с международными договорами и с соблюдением законодательства Республики Таджикистан, предоставляют результаты ОРД другим государствам на безвозмездной основе. Данная норма может быть рекомендована в качестве образца другим государствам-членам ОДКБ, поскольку способствует в первую очередь расширению информационного обмена в сфере ОРД в рамках межгосударственного сотрудничества.

Исходя из анализа действующего оперативно-разыскного и уголовно-процессуального законодательств государствам-членам ОДКБ рекомендуется следующая формулировка нормы об использовании результатов ОРД в процессе межгосударственного сотрудничества по противодействию преступности:

"Органы, осуществляющие оперативно-разыскную деятельность, в соответствии с международными договорами и с учетом норм национального законодательства, предоставляют результаты оперативно-разыскной деятельности государствам - членам ОДКБ на безвозмездной основе.

Оперативно-разыскные мероприятия, начатые на территории одного государства и продолжающиеся или заканчивающиеся на территории другого государства - члена ОДКБ, признаются правомерными, если они проведены с учетом норм национального законодательства. Результаты этой деятельности используются с учетом норм национального законодательства".

Заключение

Таким образом, государства-члены ОДКБ, развивая национальное законодательство об ОРД, должны стремиться максимально его гармонизировать в рамках ОДКБ и внести необходимые изменения и дополнения с учетом приведенных выше рекомендаций. Это упростит сотрудничество государств-членов ОДКБ в данной области и будет способствовать повышению эффективности противодействия преступности и иным угрозам национальной и коллективной безопасности.

ФАСЛИ V.

РҶҶҲАТИ САРЧАШМАҲОИ ИЛМӢ ВА ТАЪЛИМӢ ДАР СОҲАИ ФАЪОЛИЯТИ ОПЕРАТИВӢ-ЧУСТУЧӢЙ

5.1.

Рӯйхати тадқиқоти диссертатсионии олимони ватанӣ, ки бо ихтисоси илмии 12.00.09, 12.00.11 ва 12.00.12 химоя шудаанд¹

12.00.09 – Уголовный процесс

ДОКТОРСКИЕ АВТОРЕФЕРАТЫ И ДИССЕРТАЦИИ

2010

Искандаров, З. Х. Правовые основы защиты прав человека в уголовном процессе Республики Таджикистан : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.09 / Искандаров Зайниддин Хамидович. – Ташкент, 2010. – 50 с.

¹ Мақсад аз таълиф намудани ин қисмати хрестоматия – дар як боби алохида тасвир намудани таърих ва инкишофи таҳассуси илми батанзимдарорандаи фанни фаъолияти оперативӣ-чустучӯй ва ҳамзамон бори аввал дар як рӯйхати пурра овардани тадқиқоти диссертатсионии олимони ватанӣ, ки дар солҳои гуногуни химоя шудаанд, мебошад. Дар давлатҳои пасошӯравӣ сар карда аз соли 1977 ва то соли 1995 тадқиқоти диссертатсионӣ ва монографияҳои алохида дар ин самт ба нашр мерасиданд, лекин ҳамчун соҳаи илм ва таҳассуси илми алохида муайян накарда шуда буданд. Бори аввал соли 1995 бо фармони махсус «назарияи фаъолияти оперативӣ-чустучӯй» ҳамчун таҳассуси илмӣ эътироф гаштааст. Дар ин бора ниг. : Приказ Министерства науки и технической политики Российской Федерации от 28 февраля 1995 г. № 24 «О номенклатуре специальностей научных работников» // Бюллетень Высшего аттестационного комитета Российской Федерации. 1995. № 4. С. 3-34.

Пурратар оид ба таърихи ин ҳолат ва паҳлуҳои гуногуни инкишофи ин фан дар монографияҳои профессор А.Ю. Шумилов метавон шинос шуд. *Шумилов, А.Ю.* Оперативно-разыскная наука в Российской Федерации: моногр. В 3 т. М.: ИД Шумиловой И.И., 2013. Т. I: Оперативно-разыскная деятельность и формирование науки о ней. С. 335; *Шумилов, А.Ю.* Оперативно-разыскная наука в Российской Федерации: моногр. В 3 т. М.: ИД Шумиловой И.И., 2014. Т. II: Философия оперативно-разыскной науки; *Шумилов, А.Ю.* Оперативно-разыскная наука в Российской Федерации: моногр. В 3 т. М.: ИД Шумиловой И.И., 2015. Т. III: Основные положения. Кн. 1. Объект, предмет и система оперативно-разыскной науки; *Шумилов, А.Ю.* Оперативно-разыскная наука в Российской Федерации: моногр. В 3 т. М.: ИД Шумиловой И.И., 2016. Т. III: Основные положения. Кн. 2. Методология, принципы, язык, субъекты оперативно-разыскной науки и некоторые иные ее положения.

Искандаров, З. Х. Правовые основы защиты прав человека в уголовном процессе Республики Таджикистан : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.09 / Искандаров Зайниддин Хамидович. – Ташкент, 2010. – 450 с.

12.00.09 – Уголовный процесс

КАНДИДАТСКИЕ АВТОРЕФЕРАТЫ И ДИССЕРТАЦИИ

1995

Ахмедов, Н. И. Тактика проведения одновременного обыска по делам о корыстных преступлениях, совершенных группой лиц : (По материалам практики следственных подразделений правоохранительных органов Республики Таджикистан) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Ахмедов, Нарзуллохон Иззатуллоевич. – М., 1995. – 27 с.

Ахмедов, Н. И. Тактика проведения одновременного обыска по делам о корыстных преступлениях, совершенных группой лиц : (По материалам практики следственных подразделений правоохранительных органов Республики Таджикистан) : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Ахмедов, Нарзуллохон Иззатуллоевич. – М., 1995. – 229 с.

2003

Исоев, М. Ш. Теоретические и правовые основы уважения личности в стадии предварительного расследования : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Исоев Мадвали Шайдуллоевич. – М., 2003. – 40 с.

Исоев, М. Ш. Теоретические и правовые основы уважения личности в стадии предварительного расследования : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Исоев Мадвали Шайдуллоевич. – М., 2003. – 95 с.

2005

Рахимов, Р. Х. Оперативно-розыскная деятельность органов внутренних дел Республики Таджикистан по борьбе с экономическими преступлениями в кредитно-финансовой системе : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Рахимов Рамазон Хамроевич. – М., 2005. – 28 с.

Рахимов, Р. Х. Оперативно-розыскная деятельность органов внутренних дел Республики Таджикистан по борьбе с экономическими преступлениями в кредитно-финансовой системе : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Рахимов Рамазон Хамроевич. – М., 2005. – 287 с.

2006

Нозиров, Н.А. Охрана прав и свобод человека и гражданина в досудебном производстве по уголовному делу : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Нозиров Накиб Алиевич. – М., 2006. – 35 с.

Нозиров, Н.А. Охрана прав и свобод человека и гражданина в досудебном производстве по уголовному делу : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Нозиров Накиб Алиевич. – М., 2006. – 257 с.

2007

Газиев, М. С. Методика расследования налоговых преступлений : по материалам Республики Таджикистан : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Газиев Машхурджон Санакулович. – М., 2007. – 25 с.

Газиев, М. С. Методика расследования налоговых преступлений : по материалам Республики Таджикистан : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Газиев Машхурджон Санакулович. – М., 2007. – 227 с.

2008

Мубораккадамов, А. Н. Организация международного розыска органами внутренних дел Республики Таджикистан : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Мубораккадамов Абдурахмон Назархонович. – М., 2008. – 24 с.

Мубораккадамов, А. Н. Организация международного розыска органами внутренних дел Республики Таджикистан : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Мубораккадамов Абдурахмон Назархонович. – М., 2008. – 227 с.

2009

Мухиддинов, А. А. Процессуальное положение следователя в уголовном процессе (на материалах Республики Таджикистан) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Мухиддинов Алишер Абдувахидович. – Ташкент, 2009. – 20 с.

Мухиддинов, А. А. Процессуальное положение следователя в уголовном процессе (на материалах Республики Таджикистан) : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Мухиддинов Алишер Абдувахидович. – Ташкент, 2009. – 171 с.

Хошимов, Х. Д. Взаимодействие следователя органов внутренних дел и милиции при расследовании уголовных дел : по материалам Республики Таджикистан : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Хошимов Хошим Джумаевич. – М., 2009. – 20 с.

Хошимов, Х. Д. Взаимодействие следователя органов внутренних дел и милиции при расследовании уголовных дел : по материалам Республики Таджикистан : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Хошимов Хошим Джумаевич. – М., 2009. – 180 с.

2011

Арипов, А.Л. Деятельность следователя по собиранию и проверке доказательств на предварительном следствии (по законодательству Республики

Таджикистан) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Арипов Анвар Лутфуллоевич. – М., 2011. – 22 с.

Арипов, А.Л. Деятельность следователя по собиранию и проверке доказательств на предварительном следствии (по законодательству Республики Таджикистан) : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Арипов Анвар Лутфуллоевич. – М., 2011. – 226 с.

12.00.11 – Судебная деятельность, прокурорская деятельность, правозащитная и правоохранительная деятельность

КАНДИДАТСКИЕ АВТОРЕФЕРАТЫ И ДИССЕРТАЦИИ

2008

Махмудов, И. Т. Теоретические основы и научно-практические проблемы прокурорского надзора за исполнением законов в оперативно-розыскной деятельности (по материалам Республики Таджикистан) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.11 / Махмудов Изатулло Тешаевич. – М., 2008. – 37 с.

Махмудов, И. Т. Теоретические основы и научно-практические проблемы прокурорского надзора за исполнением законов в оперативно-розыскной деятельности (по материалам Республики Таджикистан) : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.11 / Махмудов Изатулло Тешаевич. – М., 2008. – 250 с.

12.00.12¹ - Криминалистика; судебно-экспертная деятельность; оперативно-розыскная деятельность

КАНДИДАТСКИЕ АВТОРЕФЕРАТЫ И ДИССЕРТАЦИИ

2013

Алиев, А. Н. Криминалистическая характеристика контрабанды наркотических средств, совершаемой членами организованных преступных формирований : по материалам Республики Таджикистан : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.12 / Алиев Алиджон Носиржонович. – Люберцы, 2013. – 29 с.

Алиев, А. Н. Криминалистическая характеристика контрабанды наркотических средств, совершаемой членами организованных преступных формиро-

¹ Сар карда аз соли 2012 то инчониб фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ дар таҳассуси илмӣ на в – 12.00.12 ворид карда шуд. Муфассалтар дар ин бора ниг. Приказ Минобрнауки России от 10 января 2012 г. № 5 «О внесении изменений в Номенклатуру специальностей научных работников, утвержденную приказом Министерства образования и науки Российской Федерации от 25 февраля 2009 г. № 59» // Шумилов, А.Ю. Оперативно-розыскная наука в Российской Федерации: моногр. В 3 т. М.: ИД Шумиловой И.И., 2013. Т. I: Оперативно-розыскная деятельность и формирование науки о ней. С. 357.

ваний : по материалам Республики Таджикистан : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.12 / Алиев Алиджон Носиржонович. – Люберцы, 2013. – 175 с.

2017

Самиев, Н. М. Расследование нераскрытых преступлений прошлых лет (по материалам Республики Таджикистан и Российской Федерации) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.12 / Самиев Назар Мурадович. – М., 2017. – 34 с.

Самиев, Н. М. Расследование нераскрытых преступлений прошлых лет (по материалам Республики Таджикистан и Российской Федерации) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.12 / Самиев Назар Мурадович. – М., 2017. – 221 с.

Кодиров, Д. С. Незаконный оборот наркотических средств: особенности методики расследования (по материалам Республики Таджикистан) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.12 / Кодиров Далер Сайфуллоевич. – М., 2017. – 28 с.

Кодиров, Д. С. Незаконный оборот наркотических средств: особенности методики расследования (по материалам Республики Таджикистан) : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.12 / Кодиров Далер Сайфуллоевич. – М., 2017. – 187 с.

Назаршоев, Ф. Ю. Техничко-криминалистическое обеспечение раскрытия и расследования незаконного оборота огнестрельного оружия и боеприпасов на территории Республики Таджикистан : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.12 / Назаршоев Фируз Юсуфович. – М., 2017. – 27 с.

Назаршоев, Ф. Ю. Техничко-криминалистическое обеспечение раскрытия и расследования незаконного оборота огнестрельного оружия и боеприпасов на территории Республики Таджикистан : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.12 / Назаршоев Фируз Юсуфович. – М., 2017. – 177 с.

5.2.

Рӯйхати сарчашмаҳои таълимӣ ва илмӣ фанни фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ

Китобҳои дарсӣ, монографияҳо, маводи таълимӣ ва илмӣ, маҷмӯаи маводи конференсияҳо¹

Китобҳои дарсӣ

2012

1. Раҳимов, Р. Ҳ. Фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ : китоби дарсӣ. – Душанбе : «ЭР-граф», 2012. – 596 с.

2014

2. Раҳимзода, Р. Ҳ. Фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ : китоби дарсӣ. Нашри 2. – Душанбе : «ЭР-граф», 2014. – 692 с.

2015

3. Раҳимзода, Р. Ҳ. Фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ. Қисми умумӣ : китоби дарсӣ. Нашри 3-юм. – Душанбе : «ЭР-граф», 2015. – 756 с.

2016

4. Раҳматулоев, А. Э. Муурофияи ҷиноятӣ : китоби дарсӣ. – Хучанд : Хуросон, 2016. – 632 с.

2017

5. Раҳимзода, Р. Ҳ. Фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ. Қисми умумӣ : китоби дарсӣ. Нашри 4-ум. – Душанбе : «ЭР-граф», 2017. – 776 с.

6. Раҳимзода, Р. Ҳ. Фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ. Қисми махсус : китоби дарсӣ. – Душанбе : «Матбааи ВКД ҚТ», 2017. – 772 с.

7. Уголовное судопроизводство Республики Таджикистан : учебник / под ред. Н. С. Мановой, Ю. В. Францифорова, Р. Р. Юлдошева. – Душанбе : «ТАДЖПРИНТ», 2017. – 456 с.

8. Муурофияи ҷиноятӣ. Қисми умумӣ : китоби дарсӣ / зери таҳрири Р. Р. Юлдошев, Н. А. Нозиров, А. Л. Арипов. – Душанбе : «ЭР-граф», 2017. – 372 с.

9. Раҳматулоев, А. Э. Муурофияи ҷиноятӣ : китоби дарсӣ. Нашри 2. – Хучанд : Хуросон, 2017. – 656 с.

¹ Дар ин қисмат мурағибон кӯшиш намуданд, то дар як рӯйхат тамоми маводи таълиғаштаи олимони ватаниро, ки пахлуҳои мухталифи фаъолияти оперативӣ-чустучӯиро дар бар мегиранд, ҷамъоварӣ намоянд. Рӯйхати мазкур вобаста ба маводи нашргардида ба қисматҳои зерин тақсим карда шудааст.

2018

10. Мурофияи ҷиноятӣ: китоби дарсӣ / муҳаррири масъул Р. Р. Юлдошев. – Душанбе : «ЭР-граф», 2018. – 552 с.

Монографияҳо, маводи таълимӣ ва илмӣ

1996

11. Баҳриддинов, С. Э. Правоохранительные органы в Республике Таджикистан : сборник законов. – Душанбе, 1996. – 92 с.

1998

12. Законодательство в сфере экономики Республики Таджикистан : сборник нормативных правовых актов. Ч. 1. – Душанбе : МЮФ «Контракт», 1998. – 219 с.

13. Законодательство в сфере экономики Республики Таджикистан : сборник нормативных правовых актов. Ч. 2. – Душанбе : МЮФ «Контракт», 1998. – 292 с.

14. Баҳриддинов, С. Э. Мақомоти ҳифзи ҳуқуқ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон : маҷмӯаи қонунҳо. – Душанбе : «Тоҷинвест», 1998. – 170 с.

1999

15. Рахимов, Р. Х. «Отмывание денег» и правовые аспекты борьбы с легализацией незаконных доходов в Республики Таджикистан / под ред. Н. Б. Егорова. – Душанбе, 1999. – 78 с.

16. Новые законы Республики Таджикистан : сборник нормативных правовых актов // Сборник законов, регулирующих деятельность спецслужб Республики Таджикистан. – Душанбе : МЮФ «Контракт», 1999. – 295 с.

17. Правовые основы регулирующие взаимодействие МВД Республики Таджикистан с правоохранительными органами зарубежных государств : сборник МВД Республики Таджикистан. – Душанбе, 1999. – 304.

2000

18. Рахимов, Р. Х. Организация и тактика оперативно-розыскной деятельности подразделений БЭП по выявлению и пресечению легализации (отмывания) денежных средств или иного имущества, приобретенного противозаконным путем. – Душанбе : МВД Республики Таджикистан, 2000. – 123 с.

2001

19. Солиев, К. Х., Рахимов, Р. Х. Комментарии к преступлениям в сфере экономики. – Душанбе : Матбуот, 2001. – 270 с.

2003

20. Шарипов, Х. Х. Действия личного состава МВД Республики Таджикистан при проведении специальных операций (Операция «Молния»). – Душанбе, 2003. – 310 с.

2004

21. Рахимов, Р. Х. Организация оперативного обслуживания органами внутренних дел Республики Таджикистан объектов кредитно-финансовой системы : учебное пособие. Ч. 3. – Душанбе : МВД Республики Таджикистан, 2004. – 125 с.

2005

22. Рахимов, Р. Х. История создания и развития национального законодательства Республики Таджикистан в области оперативно-розыскной деятельности : учебное пособие. – Душанбе, 2005. – 68 с.

23. Рахимов, Р. Х. Истоки формирования законодательства Республики Таджикистан в области оперативно-розыскной деятельности : учебное пособие. Книга 1. – Душанбе, 2005. – 136 с.

24. Рахимов, Р. Х. «Отмывание денег» и правовые аспекты борьбы с легализацией незаконных доходов в Республики Таджикистан. 2-е изд. / под ред. Н. Б. Егорова. – Душанбе, 2005. – 165 с.

25. Шарипов, Х. Х. Борьба с организованной преступностью специализированными подразделениями ОВД (на материалах и опыте МВД Республики Таджикистан). – Душанбе : Матбуот, 2005. – 320 с.

2006

26. Рахимов, Р. Х. Организация и тактика оперативно-розыскной деятельности по борьбе с экономическими преступлениями в кредитно-финансовой системе Республики Таджикистан. – Душанбе, 2006. – 280 с.

27. Рахимов, Р. Х. Оперативно-розыскные мероприятия. – Душанбе, 2006. – 130 с.

28. Тафсир ба Кодекси ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон / Мухаррири масъул Х. Х. Шарипов. – Душанбе : “Глобус”, 2006. – 880 с.

29. Косимов, С., Абдухаликов, У. А., Розикзода, А. Ш. Деятельность ОВД Республики Таджикистан в годы независимости. Т. I. За конституционный строй, мир и национальное согласие (1991-1997 гг.) / под общ. ред. Х. Х. Шарипова. – Душанбе : «Ирфон», 2006. – 386 с.

30. Косимов, С., Абдухаликов, У. А. Деятельность ОВД Республики Таджикистан в годы независимости. Т. II. Роль ОВД в реализации политики мира и национального согласия в Таджикистане (1998-2001 гг.) / под общ. ред. Х. Х. Шарипова. – Душанбе : «Ирфон», 2006. – 464 с.

2007

31. Азизуллоев, Ш. Задания и методические указания для выполнения контрольных работ по оперативно-розыскной деятельности слушателями-заочниками факультета № 3 Академии МВД. – Душанбе, 2007. – 16 с.

2008

32. Зоиров, Ч. М. Заминаҳои ҳуқуқи пайдоиш ва инкишофи фаъолияти оперативӣ-чустуҷӯи дар Тоҷикистон : дастури илмӣ-таълимӣ. – Душанбе : ҶДММ «Эр-граф», 2008. – 115 с.

2009

33. Зоиров, Ч. М. Тафсир ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи фаъолияти оперативӣ-чустуҷӯӣ / мух. Ш. Р. Назаров. – Душанбе : Шучоён, 2009. – 348 с.

2010

34. Раҳимов, Р. Ҳ. Чорабиниҳои оперативӣ-чустуҷӯӣ. Китоби 5. – Душанбе, 2010. – 184 с.

35. Раҳимов, Р. Ҳ. История возникновения и развития сыскной (оперативно-розыскной) деятельности в Таджикистане. Книга 6. – Душанбе : «Ирфон», 2010. – 94 с.

36. Раҳимов, Р. Ҳ. Асосҳои ҳуқуқи фаъолияти оперативӣ-чустуҷӯӣ. Китоби 7. – Душанбе : «Ирфон», 2010. – 36 с.

37. Раҳимов, Р. Ҳ. Тестҳо ва масъалаҳо аз фаъолияти оперативӣ-чустуҷӯӣ : дастури таълимӣ-методӣ. Китоби 8. – Душанбе : «Ирфон», 2010. – 88 с.

38. Раҳимов, Р. Ҳ. Назорати фаъолияти оперативӣ-чустуҷӯӣ : учебное пособие. Китоби 9. – Душанбе : «Ирфон», 2010. – 40 с.

39. Махмудов, И. Т. Прокурорский надзор за исполнением законов в оперативно-розыскной деятельности : проблемы теории, практики и законодательной регламентации. – Душанбе : «Ирфон», 2010. – 260 с.

40. Чоршанбиев, А. Ч. Правовые аспекты использования результатов оперативно-розыскной деятельности по уголовным делам : учебное пособие. – Душанбе : РТСУ, 2010. – 134 с.

2011

41. Раҳимов, Р. Ҳ. Техникаи махсуси фаъолияти оперативӣ-чустуҷӯӣ. – Душанбе : «Ирфон», 2011. – 28 с.

42. Раҳимов, Р. Ҳ. Тестҳо ва масъалаҳо аз фаъолияти оперативӣ-чустуҷӯӣ : дастури таълимӣ-методӣ. Китоби 15. Нашри 2. – Душанбе : «Ирфон», 2011. – 108 с.

43. Раҳимов, Р. Ҳ. Профилактикаи оперативӣ-чустуҷӯӣ : дастури таълимӣ. – Душанбе : «Ирфон», 2011. – 28 с.

44. Рахимов, Р. Ӳ. Мусоидати шаҳрвандон ба мақомоти оперативӣ-чустучӯӣ. Китоби 11. – Душанбе : «Ирфон», 2011. – 44 с.

45. Рахимов, Р. Ӳ. Ӳифзи сирри давлатӣ дар фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ : дастури таълимӣ. Китоби 12. – Душанбе : «Ирфон», 2011. – 36 с.

46. Рахимов, Р. Ӳ. Манбаъҳои иттилоотии фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ. Китоби 13. – Душанбе : «Ирфон», 2011. – 40 с.

47. Солиев, К. Ӳ., Шарипов, Ф. Р. Барномаи такмили ихтисос дар самти «Кори гумоштавӣ» барои кормандони оперативӣ. – Душанбе : Академияи ВКД Ӳумҳурии Тоҷикистон, 2011. – 16 с.

48. Тафсир ба моддаҳои алоҳидаи Кодекси ҷиноятии Ӳумҳурии Тоҷикистон / зери назари Қаҳҳоров А. А. – Душанбе, 2011. – 695 с.

2012

49. Рахимов, Р. Ӳ. Противодействие незаконному обороту наркотических средств и психотропных веществ государств-участников СНГ. – Душанбе : «Ирфон», 2012. – 160 с.

50. Рахимов, Р. Ӳ. Фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ : барномаи таълимӣ. – Душанбе : «Ирфон», 2012. – 60 с.

51. Рахимов, Р. Ӳ. Ӳифзи сирри давлатӣ дар фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ : дастури таълимӣ. Китоби 12. Нашри 2. – Душанбе : «Ирфон», 2012. – 108 с.

52. Рахимов, Р. Ӳ. История оперативно-розыскной деятельности в Таджикистане. Книга 17. – Душанбе : «Ирфон», 2012. – 136 с.

53. Шарифов, З. Н., Негматов, З. М. Тавсияи методӣ оид ба пешгириӣ ва ошкор намудани ҷиноятҳои кассабуриӣ. – Душанбе : «Нашриёти ВКД», 2012. – 40 с.

2013

54. Рахимов, Р. Ӳ. Стратегия политики государств-участников СНГ в сфере противодействия незаконному обороту наркотических средств и психотропных веществ : монография. – Душанбе : «Ирфон», 2013. – 288 с.

55. Рахимов, Р. Ӳ. Органы, осуществляющие оперативно-розыскную деятельность в системе субъектов обеспечения экономической безопасности Республики Таджикистан : монография. – Душанбе : «Ирфон», 2013. – 128 с.

56. Рахимов, Р. Ӳ. Государственная защита участников уголовного судопроизводства : учебное пособие. – Душанбе : «Ирфон», 2013. – 88 с.

57. Шарипов, Ф. Р. Ӳилаи оперативӣ : дастури таълимӣ-методӣ. – Душанбе : Академияи ВКД Ӳумҳурии Тоҷикистон, 2013. – 88 с.

2014

58. Рахимзода, Р. Ӳ. Уголовно-правовая, криминологическая и оперативно-розыскная характеристика тяжких и особо тяжких преступлений, совершаемых в сфере экономики. Книга 23. – Душанбе : «Ирфон», 2014. – 120 с.

59. Раҳимов, Р. Ҳ. Ҳимояи давлатии иштирокчиёни муҳофизатии ҷиноятӣ. – Душанбе : «Ирфон», 2014. – 100 с.
60. Раҳимзода, Р. Ҳ. Харидории санҷиши оперативии воситаҳои наҷаддор. Китоби 26. – Душанбе : «РТМТ ва Н ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон», 2014. – 76 с.
61. Раҳимзода, Р. Ҳ. Барнома аз фанни фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ. Нашри 2. – Душанбе : «Ирфон», 2014. – 68 с.
62. Раҳимзода, Р. Ҳ. Тестҳо ва масъалаҳо аз фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ : дастури таълимӣ-методӣ. Китоби 8. Нашри 3. – Душанбе : «Ирфон», 2014. – 132 с.
63. Маджидзода, Дж. З., Назаров, Н. Организованная и транснациональная преступность. – Душанбе, 2014. – 268 с.
64. Косимов, О. А. Правовые и организационные аспекты взаимодействия следователя с оперативно-розыскными подразделениями органов дознания. – Душанбе : «Эр-Граф», 2014. – 180 с.
65. Ҳақбердиев, Н. О. Барномаи таълимӣ аз фанни «Низоми маҳфӣ дар қӯшунҳои дохилӣ» (маҳфӣ). – Хучанд : Факултети № 4-и Академияи ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон, 2014. – 20 с.
66. Ҳақбердиев, Н. О. Барномаи таълимӣ аз фанни «Фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯии мақомоти қорҳои дохилӣ» (маҳфӣ). – Хучанд : Факултети № 4-и Академияи ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон, 2014. – 40 с.
67. Шарипов, Ф. Р., Курбонов, Н. Т., Саидов, С. А. Ёддошт барои қорамандони оперативӣ вобаста ба ташкил ва қорбарӣ бо дастгоҳи ғумоштавӣ. – Душанбе : Нашриёти ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон, 2014. – 28 с.
68. Шарипов, Ф. Р., Қосимов, Ф. М., Саидов, С. А. Дастури таълимӣ-методӣ оид ба гузаронидани машғулиятҳои амалии фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ дар мубориза бар зидди ҷиноятқорӣ. – Душанбе : Академияи ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон, 2014. – 12 с.
69. Юлдошев, Р. Р. Уголовное преследование в досудебном производстве по уголовно-процессуальному законодательству Республики Таджикистан и Российской Федерации : монография. – М. : «Юрлитинформ», 2014. – 184 с.
70. Мирзоаҳмедов, Ф. А., Алиев, А. Ш., Курбонов, Р. Г., Сафаров, Ҳ. С. Тафсири Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи мубориза бар зидди экстремизм (ифротгарӣ)» // Зери таҳрири А. Ф. Холиқов. – Душанбе : «Сифат-Офсет», 2014. – 234 с.
71. Холиқов, А. Ф., Холиқзода, Ҷ., Латипов, Н. Р., Хабирова, Т. А., Азимов, Н. Б., Мирзоаҳмедов, Ф. А., Қоҳири, С., Алиев, А. Ш. Тафсири Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи мубориза бар зидди терроризм» // Зери таҳрири А. Ф. Холиқов. – Душанбе : «Контраст», 2014. – 294 с.

72. Қосимов, О. А., Бобоев, А. А. Системаи мақомоти ҳифзи ҳуқуқи Ҷумҳурии Тоҷикистон : курси мухтасари лексияҳо. – Душанбе : «ЭР-граф», 2014. – 238 с.

2015

73. Мачидзода, Ҷ. З. Тафсир ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи фаъолияти оперативӣ-чустучӯй». – Душанбе : «Андалеб-Р», 2015. – 440 с.

74. Раҳимзода, Р. Ҳ., Солиев, К. Ҳ., Кабирзода, Ҷ. Ҳ. Санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ ва санадҳои судие, ки фаъолияти ташкилотҳо ва ҳизбу ҳаракатҳои террористиву экстремистиро манъ кардаанд. – Душанбе : Нашриёти ВКД, 2015. – 110 с.

75. Раҳимзода, Р. Ҳ. Фаъолияти оперативӣ-чустучӯй. Ҳилабандии оперативӣ : дастури таълимӣ (комилан махфӣ). – Душанбе : «Ирфон», 2015. – 76 с.

76. Раҳимзода, Р. Ҳ. Фаъолияти оперативӣ-чустучӯй. Қори гумоштавӣ-оперативӣ : дастури таълимӣ (комилан махфӣ). – Душанбе : «Ирфон», 2015. – 448 с.

77. Мачидзода, Ҷ. З., Шарифзода, Ф. Р., Ализода, А. Ш., Насуриён, П. А., Маҳмудов, Н. Р. Тафсир ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи мубориза бар зидди ҷинояткории муташаккилона». – Душанбе, 2015. – 176 с.

78. Ҳақбердиев, Н. О., Ҷӯраева, И. У. Барномаи таълимӣ аз фанни фаъолияти оперативӣ-чустучӯй. Курси махсус. – Хучанд : Факултети № 4 Академияи ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон, 2015. – 48 с.

79. Раҳимзода, Р. Ҳ. Харидории санҷиши оперативии воситаҳои нашъадор. Китоби 26. Нашри дуюм. – Душанбе : «Ирфон», 2015. – 156 с.

80. Шарипов, Ф. Р., Қосимов, Ф. М., Саидов, С. А. Барнома оид ба гузаронидани машғулиятҳои амалии дарси фаъолияти оперативӣ-чустучӯй дар мубориза бар зидди муомилоти гайриқонунии маводи нашъадор – Душанбе : Академияи ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон, 2015. – 24 с.

81. Саидов, С. А., Сатторов, Ҳ. А. Парвандаи санҷиши оперативии пешакӣ : дастури таълимӣ-методӣ. – Душанбе : «Нашриёти ВКД», 2015. – 85 с.

82. Саидов, С. А., Сатторов, Ҳ. А. Парвандаи шахсӣ ва қорӣ гумошта : дастури таълимӣ-методӣ. – Душанбе : «Нашриёти ВКД», 2015. – 80 с.

2016

83. Раҳимзода, Р. Ҳ. Оперативно-розыскная деятельность : история и современность : монография. – Душанбе : «ЭР-граф», 2016. – 320 с.

84. Раҳимзода, Р. Ҳ. Оперативно-розыскные мероприятия : правовые основы : монография. – Душанбе : «ЭР-граф», 2016. – 208 с.

85. Шарифзода, Ф. Р., Бухориев, М. Ф. Фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ. Усули гумоштавӣ : дастури таълимӣ. – Душанбе : Академияи ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон, 2016. – 108 с.

86. Сафаров, Ҳ. С., Ҳафиззода, Ш. Х. Хатарҳои фаъолияти экстремистӣ-террористии «Давлати исломӣ» // зери таҳрири Раҳимзода Р. Ҳ. – Душанбе, 2016. – 60 с.

87. Мирзоев, С. Б., Алимардонов, М. У., Бухоризода, М. Ф., Амиршозода, Ҷ. А. «Салафия» : хатарҳои он барои Тоҷикистон // зери таҳрири Раҳимзода Р. Ҳ., Аламшозода А. А. – Душанбе, 2016. – 76 с.

88. Маджидзода, Дж. З. Противодействие терроризму и экстремизму : курс лекций. – Душанбе : «Нашри мубориз», 2016. – 252 с.

89. Анализ законодательства Республики Таджикистан по исполнению судебных актов / Международный Центр Правовых Ресурсов : эл. издание. – Американская Ассоциация Юристов, 2016. – 28 с.

2017

90. Раҳимзода, Р. Ҳ. Фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ. Хуччатнокунӣ: парвандаҳои баҳисобгирии оперативӣ : дастури таълимӣ (комилан махфӣ). – Душанбе : «Ирфон», 2017. – 212 с.

91. Раҳимзода, Р. Ҳ. Международная контролируемая поставка : монография. – Душанбе : «Эр-граф», 2017. – 188 с.

92. Раҳимзода, Р. Ҳ. Тесты и задачи по оперативно-розыскной деятельности : учебно-методическое пособие. – Душанбе : Академия МВД, 2017. – 76 с.

93. Аламшозода, А. А. Фаъолияти воҳидҳои оперативии мақомоти ҳифзи ҳуқуқ дар мубориза бар зидди ҷиноятҳои хусусияти террористӣ : дастури амалӣ. – Душанбе, 2017. – 68 с.

94. Қосимов, Ф. М. Заминагузори илм ва фанни фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон. – Душанбе : Академияи ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон, 2017. – 110 с.

95. Сафаров, Ҳ. С., Ҳайдарзода, З. П., Ҳайдарзода, М. П., Маҳмадзода, Р. М., Шарипов, И. И. Табиати ҳуқуқӣ-ҷиноятӣ савдои одамон ва тактикаи гирифтани нишондод аз гумонбаршудагон ва қурбониҳои савдои одамон : дастури методӣ. – Душанбе : Матбааи РТИТ ва Н-и ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон, 2017. – 64 с.

96. Аҳтамшозода, С. А., Сагторов, Ҳ. А. Нишондоди методӣ оид ба омода намудани қорҳои контролӣ (санҷишӣ) барои шунавандагони курси 4 факултети № 3 Академияи ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон. – Душанбе : Академияи ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон, 2017. – 23 с.

97. Раҳмон, Ю. А., Халифазода, М. Н. Баъзе хусусиятҳои ошкоркунии ҷиноятҳо, пешбурд ва назорати прокурорӣ бо парвандаҳои ҷиноятӣ оид ба муомилоти ғайриқонунии воситаҳои нашъадор : дастури илмӣ-амалӣ. – Душанбе : «Ирфон», 2017. – 96 с.

2018

98. Мухитдинов, А. А., Пулатов, Ю. С. Организационно-тактические основы раскрытия краж и угонов транспортных средств : монография. – Душанбе : «ЭР-граф», 2018. – 304 с.

99. Аламшозода, А. А. Противодействие незаконному обороту драгоценных металлов и камней в Республике Таджикистан : учебное пособие. – Душанбе : «ЭР-граф», 2018. – 216 с.

100. Тафсир ба Кодекси иҷрои ҷазои ҷиноятӣ / З. А. Камолов, А. И. Сафарзода, Ш. Л. Холиқов, Т. Ш. Шарипов, Ф. И. Ганиев, П. Н. Наврузова. – Душанбе, 2018. – 636 с.

101. Шарифзода, Ф. Р., Саидзода, Ш. А. Фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ. Банақшагирии коркарди оперативӣ ва аҳамияти он дар мубориза бар зидди ҷинояткорӣ : дастури таълимӣ-методӣ. – Душанбе : Академияи Вазорати корҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон, 2018. – 60 с.

102. Шарифзода, Ф. Р., Самиев, Н. М. Оперативная комбинация : учебно-методическое пособие (секретно). – Душанбе : Академия МВД Республики Таджикистан, 2018. – 64 с.

103. Аҳтамшозода, С. А., Сатторов, Ҳ. А. Парвандаи оперативӣ: дастури таълимӣ-методӣ (комилан махфӣ) / мух. Ф. Р. Шарифзода, Н. М. Самиев. – Душанбе : Нашриёти ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон, 2018. – 173 с.

104. Шарифзода, Ф. Р., Аҳтамшозода, С. А., Сатторов, Ҳ. А. Барномаи таълимии қисми махсуси фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ. – Душанбе : Академияи ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон, 2018. – 57 с.

105. Ҳафиззода, Ш. Х., Юсуфзода, А. Х., Одиназода, М. Ш. Асосҳои мубориза бар зидди муомилоти ғайриқонунии металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо : дастури амалӣ-методӣ / Зери таҳрири Ҳафиззода Ш. Х. – Душанбе : «ЭР-граф», 2018. – 40 с.

106. Тафсири илмӣ-амалии ҷиноятҳо дар соҳаи моликияти зеҳнӣ / Мухаррири масъул Ҳафиззода Ш. Х. – Душанбе, 2018. – 96 с.

107. Косимов, Ф. М., Самиев, Н. М. Словарь специальных понятий и терминов, используемых в оперативно-розыскной деятельности // под ред. Н. М. Самиева. – Душанбе : Академия МВД Республики Таджикистан, 2018. – 133 с.

108. Муродов, Ф. А. Снятие компьютерной информации : учебно-методическое пособие / ред. Н. М. Самиев. – Душанбе : Академия МВД Республики Таджикистан, 2018. – 18 с.

109. Самиев, Н. М. (коллектив авторов) Законодательство стран СНГ по оперативно-розыскной деятельности : сборник законодательных актов. – Душанбе : Академия МВД Республики Таджикистан, 2018. – 375 с.

110. Самиев, Н. М., Ҳикматов, Ҷ. У. Ҷустуҷӯӣ шахсӣ: дастури таълимӣ. – Душанбе : Академияи ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон, 2018. – 63 с.

111. Лавров, В. П. Самиев, Н. М. Расследование нераскрытых преступлений прошлых лет (по материалам Республики Таджикистан и Российской Федерации) : монография. – Душанбе : Академия МВД Республики Таджикистан, 2018. – 221 с.

112. Ахтамшозода, С. А., Сатторов, Х. А. Нишондоди методӣ оид ба омода намудани корҳои курсӣ барои шунавандагони курси 5 факултети № 3 Академияи ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон. – Душанбе : Академияи ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон, 2018. – 48 с.

113. Маъруфиён, Б. М., Ахтамшозода, С. А. Асосҳои ҳуқуқи истифодабарии воситаҳои техникаӣ дар МКД. – Душанбе : Академияи ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон, 2018. – 116 с.

Маҷмӯаи маводи конференсияҳо

2009

114. 10 лет действию Уголовного кодекса Республики Таджикистан: результаты и предложения : материалы научно-практической конференции. (16 сентября 2008 г. г. Душанбе) / отв. ред. Т. Ш. Шарипов. – Душанбе : «Ирфон», 2009. – 128 с.

2010

115. Предварительное расследование в уголовном процессе стран Центральной Азии : между состязательной и инквизиционной моделью : материалы междунауч. конф., Душанбе 12-13 октября 2010 г. // под общ. ред. Ф.К. Шредера, М. Кудратова. – Peter lang, 2012. – 300 с.

2011

116. Проблемы применения нового уголовно-процессуального кодекса в предварительном расследовании : материалы научно-практической конференции (г. Душанбе, 30 ноября 2010 г.) // Труды Академии. – № 1 (15). – 2011. – С. 4-87.

117. Политико-правовые аспекты обеспечения безопасности в Центральной Азии : материалы международной научной конференции (25-26 октября 2010 года, Душанбе) / Отв. ред. : Тахиров Ф. Т., Муллоев Д. М. – Душанбе : «Ирфон», 2011. – 236 с.

2012

118. Актуальные проблемы оперативно-розыскной деятельности и ее роль в укреплении прав человека : материалы республиканской научно-практической конференции (15 марта 2012 г.). – Душанбе : МВД Республики Таджикистан, 2012. – 220 с.

119. Уголовно-процессуальный кодекс Республики Таджикистан : достижения и перспективы развития : материалы республиканской научно-практической конференции (24.10.2012 г.) /Актуальные вопросы су-

дебного права, прокурорской деятельности и пресечение преступности в Республике Таджикистан : материалы научно-теоретических конференций // Под редакцией заведующего кафедрой судебного права и прокурорского надзора, кандидата юридических наук, доцента Махмудов И. Т. – Душанбе : «Просвещение и культура», 2013. – С. 7-154.

2013

120. Ҳамкорихои байналмилалӣ дар самти муқовимат ба ҷиноятҳои муташаққили трансмиллии нашъаҷаллобӣ : маводи конференсияи байналмилалӣ илмӣ-амалӣ (ш. Душанбе, 10 апрели соли 2013). – Душанбе : ВКД ҚТ, 2013. – 152 с.

121. Формирование действенных механизмов обеспечения глобальной безопасности в условиях современных вызовов и угроз и их применение с учетом соблюдения прав и свобод человека. Адаптация системы подготовки кадров полиции к современным условиям : ректорская международная научно-теоретическая конференция» (г. Душанбе, 14 мая 2013 г.). – Душанбе : Издательство «Бухоро», 2013. – 113 с.

122. Особенности уголовного судопроизводства в Таджикистане : материалы семинар-тренинга (г. Душанбе, 10-11 сентября 2013 г.). – Душанбе, 2013. – 280 с.

123. Судебная реформа в Таджикистане : проблемы и пути их решения : материалы республиканской научно-теоретической конференции, посвященной 40-летию кафедры судебного права и прокурорского надзора (26.12.2013 г.) // под ред. заведующего кафедрой судебного права и прокурорского надзора, к.ю.н., доцента Махмудова И. Т. – Душанбе : Издательство «Сино», 2014. – 292 с.

2014

124. Проблемы применения законодательства в современный период : теория и практика : материалы республиканской научно-практической конференции (г. Худжанд, 28 ноября 2013 г.). – Худжанд : «Ношир», 2014. – 350 с.

125. Шиканча ва зӯроварӣ дар оила : маводи семинар-машварати кормандони мақомоти хифзи ҳуқуқи Ҷумҳурии Тоҷикистон (ш. Душанбе, 8-уми феввали соли 2014). – Душанбе : РТМТ ва Н-и ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон, 2014. – 48 с.

126. Содействие реформе правосудия в Таджикистане : материалы семинара национального уровня» (г. Душанбе, 5 марта 2014 г.). – Европейский Союз, 2014. – 121 с.

127. Государственная защита участников уголовного процесса как один важных аспектов защиты прав человека : материалы республиканской научно-практической конференции (г. Душанбе, 14 марта 2014 г.). – Душанбе : МВД Республики Таджикистан, 2014. – 176 с.

128. Правовая политика Республики Таджикистан : развитие и проблемы : материалы республиканской научно-практической конференции (г. Душанбе, 17 марта 2014 г.). – Душанбе, 2014. – 350 с.

129. Актуальные проблемы уголовного права и процесса: сборник материалов Республиканской научно-практической конференции (г. Душанбе, РТСУ, 23 апреля 2014 г.). – Душанбе : РТСУ, 2014. – 318 с.

130. Соблюдение конституционных прав и свобод человека и гражданина в процессе собирания и оценки доказательств : республиканская научно-практическая конференция, посвященная 20-летию Конституции (Основного закона) Республики Таджикистан (г. Душанбе, 16 мая 2014 г.) // Законность. – № 5. – 2014. – 127 с.

131. Конституционные аспекты современного состояния законодательства Республики Таджикистан : материалы международной научно-теоретической конференции (г. Душанбе, 17 мая 2014 г.). – Душанбе : «Ирфон», 2014. – 243 с.

132. Взаимодействие правоохранительных органов Таджикистана по противодействию коррупции : материалы республиканской научно-практической конференции / под редакцией доктора юридических наук, профессора Зоирова Дж. М. (Маджидзода Дж. З.). – Душанбе : «Издательство МВД РТ», 2014. – 85 с.

133. Достижения, проблемы и перспективы развития уголовно-процессуального законодательства Республики Таджикистан : материалы международной научно-практической конференции. – Душанбе : «Ирфон», 2014. – 283 с.

2015

134. Миграция населения, современные вызовы и угрозы: роль и общество и государственных органов в борьбе с подобными явлениями : сборник материалов республиканской научно-практической конференции (г. Худжанд, 16 марта 2015 г.). – Душанбе : «ЭР-граф», 2015. – 156 с.

135. Совершенствование уголовного и уголовно-процессуального законодательства Республики Таджикистан и практика их применения : республиканская научно-практическая конференция (г. Душанбе, 25 июня 2015 г. Академия МВД Республики Таджикистан) // Труды Академии. – № 2 (26). – 2015. – С. 80-100.

136. Роль криминалистики в раскрытии и расследовании преступлений : материалы республиканской научно-практической конференции с участием международных экспертов (г. Душанбе, 25 сентября 2015 г.) // Труды Академии. – № 3 (27). – 2015. – 244 с.

137. Развитие судебного права, уголовного права и правоохранительной деятельности в Республике Таджикистан : материалы республиканской научно-практической конференции (г. Душанбе, 22 октября 2015 г.). – Душанбе : «Империял-Групп», 2015. – 396 с.

138. Религиозный экстремизм в Республике Таджикистан : проблемы теории, законодательства и практики : сборник материалов круглого стола (Душанбе, 20 ноября 2015 г.). – Душанбе : РТСУ, 2015. – 239 с.

139. Актуальные проблемы реформирования органов внутренних дел Республики Таджикистан : материалы международной научно-практической конференции (27 ноября 2015 года). – Душанбе : «Типография МВД», 2016. – 255 с.

140. Терроризм ва экстремизм – роҳҳои пешгирии он. – Душанбе : «Маориф», 2015. – 250 с.

2016

141. Современное состояние науки и законодательства об оперативно-розыскной деятельности: материалы международной научно-практической конференции (г. Душанбе, 07 апреля 2016 г.). – Душанбе : «Вектор-Принт», 2016. – 200 с.

142. Актуальные вопросы реформирования процессуального законодательства и правоохранительной деятельности : материалы международной научно-теоретической конференции (г. Душанбе, 25 ноября 2016 г.) / Под редакцией заведующего кафедрой судебного права и прокурорского надзора, кандидата юридических наук, доцента Махмудова И. Т. – Душанбе : «Визави», 2016. – 372 с.

2017

143. Правовая политика и демократическое государство : сборник статей и выступлений. – Душанбе : «ЭР-граф», 2017. – 632 с.

2018

144. Роль судебной экспертизы в расследовании преступлений : материалы республиканской научно-практической конференции (г. Душанбе, 25 апреля 2018 г.) // под редакцией к.ю.н., доцента Назарова А. К. – Душанбе : «Издательство ТНУ», 2018. – 180 с.

145. Предварительное расследование и перспективы его развития : материалы международной научно-практической конференции // под общей редакцией к.ю.н., доцента Ф. Р. Шарифзода. – Душанбе : «ЭР-граф», 2018. – 248 с.

146. Уголовная политика в контексте современных мировых тенденций : материалы международной научно-практической конференции // под общей редакцией к.ю.н., доцента Ф. Р. Шарифзода. – Душанбе : «ЭР-граф», 2018. – 332 с.

**Шарифзода Файзалӣ Раҳмоналӣ
Юлдошев Рифат Раҳмадҷонович
Самиев Назар Мурадович**

ХРЕСТОМАТИЯИ ФАЪОЛИЯТИ ОПЕРАТИВӢ-ҶУСТУҶӢ

Дастури илмӣ-амалӣ

Ба матбаа 30.07.2018 тахвил гардид. Чопаш 08.09.2018
ба имзо расид. Коғазӣ офсет. Андозаи 60x90 1/16.
Ҷузъи ҷопии шартӣ 32,5. Адади нашр 200 нусха.
Супориши № 322. Нархаш шартномавӣ.

Дар матбааи ҶДММ «ЭР-граф» ба таъб расидааст.
734036, ш. Душанбе, кӯчаи Р. Набиев 218.
Тел: (+992 37) 227-39-92. E-mail: r-graph@mail.ru